Noëtus ἔπαθεν δὲ Χριστός, αὐτὸς ὢν θεός· ἄρα οὖν ἔπαθεν πατήρ, ⟨πατὴρ⟩ γὰρ αὐτὸς ἦν. ... ἀνάγκην...ἔχω, ἑνὸς ⟨θεοῦ⟩ ὁμολογουμένου, τοῦτον ὑπὸ πάθος φέρειν. Χριστὸς γὰρ ἦν θεὸς καὶ ἔπασχεν δι' ἡμᾶς αὐτὸς ὢν πατήρ Noëtus ap.Hipp.*Noët.*2(p.237.9,28; M.10.805B,C); Sabellian, Eus.*e.th.*1.4(p.64.17; M.24.833A); ἔσται οὖν ὁ πατὴρ... παθὼν *ib.*2.12(p.114.4; 925C); **b.** denied in generation of Son, ‡Ath. *dial.Trin.*1.10(M.28.1132C) (v. πάθος); Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1.316E; M.29.760B); **4.** of pagan gods; in argument against idolatry, Arist. *apol.*13.7.

B. *experience*; hence *receive, obtain* ὁ...ἀδικηθεὶς...εἰ προσελθὼν τῷ ἄρχοντι μὴ πάθῃ ἀπόκρισιν, προσίτω τῷ ἐπισκόπῳ Ath.Scholast. *coll.*1.3(p.15); *ib.*4.3(p.52).

***παταγητικός**, *chattering*, Clem.*paed.*2.10(p.209.6; M.8.500A).

***παταγίζω**, *be noisy*, Epiph.*exp.fid.*11(p.511.13, cj. for παταλιζόντων; καταλι- M.42.801B).

***παταγμός, ὁ**, *beating*, Cyr.*Ps.*68:27(M.69.1173A).

***πάταχρον, τό**, *idol* τὸν ἄρχοντα, καὶ τὰ πάτρια. ἔνια δὲ τῶν ἀντιγράφων πάταχρα ἔχει. ... τὸ...παταχρ(ῆ) (sic) Σύρων μέν ἐστιν ὄνομα· σημαίνει δὲ τῇ Ἑλλάδι φωνῇ τὰ εἴδωλα Thdt.*Is.*8:21(p.46.25; 2.230).

πατερεύω, *be a* pater civitatis, *IGC As.Min.*219.

***πατερικός**, *of the church fathers* πολλὰ π. ἀνέγνων Leont.N.*v.Jo. Eleem.*38(p.77.15); κηρύξας ἐκ π. μαρτυριῶν Anast.S.*serm.imag.*3(M. 89.1156B); Thphn.*chron.*p.375(M.108.900B).

πατ-έω, *tread*; *make to tread* ∼ησον τοὺς πόδας σου εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ *Ev.Barth.*(Vassiliev p.16); met., *treat with contempt* ὡς οὐδὲν ...ὄντα ∼οῦσι Ath.*inc.*27.2(M.25.141D); τὸν διορισθέντα διὰ Μωσέως πεπάτηκε νόμον Cyr.*Jo.*12.1(4.1115A); id.*Lc.*20:20(M.72.889C); *rebut, confute* πᾶσαν αὐτοῦ ∼εῖ τὴν αἵρεσιν τοῖς...λογισμοῖς Ath.*Dion.*19 (p.60.12; M.25.508B); τὴν...τερθρείαν πεπατηκώς ‡Jo.D.*Artem.*34 (p.162.15; M.96.1281D); *do away with* τὴν ἀρχαίαν ∼οῦντες διαφοράν Cyr.*Am.*6(3.259C); perf. ptcpl. pass., *humble, contemptible*, Chrys. *hom.11.2 in Col.*(11.407F); Cyr.*Os.*129(3.162C).

πατήρ, ὁ, *father*;

A. of men; **1.** in respectful address to seniors and persons of dignity: a philosopher, Just.*dial.*3.7(M.6.481D); an apostle, *A.Jo.* 81(p.191.4); *A.Xanthipp.*11(p.65.11); *A.Petr.et Andr.*1(p.117.9); a bishop, *M.Niceph.*2(p.284); Jo.Disc.*v.Epiph.*34(M.41.68C); any person of dignity, *ib.*; esp. a priest, *PLond.*1914.57(p.61) et freq.; monks, *V.Dan.*(p.388.13); **2.** as designation of apostles οἱ...π. ἡμῶν *1Clem.*62.2 (or perh. of patriarchs, v. A.6 infra); ἡμῶν Ἀνδρέας ὁ... π. καὶ διδάσκαλος καὶ ἰατρός *A.Andr.*A 9(p.52.3); of bishops ὁ τῆς Ἀσίας διδάσκαλος καὶ π. τῶν Χριστιανῶν *M.Polyc.*12.2; οὗτος μετὰ θεὸν π. ὑμῶν, δι' ὕδατος καὶ πνεύματος ἀναγεννήσας ὑμᾶς *Const.App.* 2.26.4; εἰσιὼν ὁ π. Chrys.*Jud.*6(1.614C); κοινός τίς ἐστι π. τῆς οἰκουμένης...ὁ ἱερεύς id.*hom.6.1 in 1Tim.*(11.578D); of abbots and ascetics, *PLond.*1918.1(p.86); Pall.*h.Laus.*17(M.34.1043A); of priests, Chrys.*hom.4.1 in Ac.9:1*(3.129D); of OT priests, Cyr.*hom.pasch.*7 (5^2.90A); of pagan high priest σε καταστήσας...ἀρχιερέα τῶν μεγάλων θεῶν, π. ἐμὸν ὀνομάσω ‡Jo.D.*Artem.*40(M.96.1288D); **3.** of fathers of Church τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς π. ἀθετεῖ Eus.*Marcell.*1.4 (p.18.11; M.24.752B); τὸ ὄνομα τῆς οὐσίας διὰ τὸ ἁπλούστερον παρὰ τῶν π. τεθεῖσθαι *Symb.Sirm.*3(p.236.10; M.26.693B); π. ... τῶν κατὰ Νικαίαν ποτὲ τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας ἐξαγγειλάντων κήρυγμα Bas.*ep.*52. 1(3.145A; M.32.392C); καταπεφρόνηται τὰ τῶν π. δόγματα· ἀποστολικαὶ παραδόσεις ἐξουδενῶνται *ib.*90.2(182A; M.473B); Gr.Nyss.*ep.can.*(M. 45.225C); τὴν πίστιν τῶν π. τῶν τριακοσίων δεκαοκτὼ CCP(381)*can.*1; τῶν π. ὁ νόμος κελεύει μετὰ τὴν πεντηκοστὴν ἀποτίθεσθαι τὸ βιβλίον [sc. Acts] Chrys.*hom.1.3 in Ac.9:1*(3.102B); ἀναγίνωσκε δὲ τὴν νέαν διαθήκην, μαρτυρικὰ δέ, καὶ τοὺς βίους τῶν π. Nil.*epp.*4.1(M.79.545A); *Symb.Chalc.*(p.129.23; H.2.456B); in curses ἔχ(ο)ι τὴν ἀρὰν τῶ(ν) ἁγίω(ν) π(ατέ)ρ(ων) *Hesp.*16 p.29 (post saec. v); cf.*CG–CI* 1 p.41; **4.** of a spiritual father μαθητευομένους ἀπὸ τῶν π. κρύπτειν τοὺς ἰδίους λογισμούς ‡Ath.*ep.Cast.*1.4(M.28.856B); **5.** θεῖος π. *godfather*, Dion.Ar.*e.h.*7.3.11(M.3.568B); **6.** of Hebrew patriarchs ὁ π. ἡμῶν Ἰακώβ *1Clem.*4.8; τοῖς π. ἡμῶν τοῖς δικαίοις *ib.*30.7; ἄνω μετὰ τῶν π. ἀναβιώσας *2Clem.*19.4; *Barn.*14.1; ‡*Diogn.*11.5; Eus.*e.th.*1.20(p.83. 32; M.24.869C); Proc.G.*Dt.*33:24(M.87.989A); ὀλίγοι τινὲς..οἱ π. ἐκ τοῦ φυσικοῦ νόμου κινούμενοι ἐγίνωσκον τὸν θεόν. οἷος ἦν ὁ Ἀβραάμ, καὶ οἱ λοιποὶ πατριάρχαι, καὶ Νῶε, καὶ Ἰακὼβ Dor.*doct.*1.1(M.88. 1620A); ἐκκλησία, ὅτε φθάσῃ ἡ ια' τοῦ Δεκεμβρίου μηνός, καὶ μετὰ τὴν γενέσθαι κυριακὴν ἑορτὴν ἑορτάζει τὴν μνήμην τῶν ἁγίων π. τῶν πρὸ τοῦ νόμου Jo.Nic.*nativ.*(M.96.1448C); exeg. Gen.15:15 with Mt. 19:27–29 εἴπερ δέ εἰσι π., περὶ ὧν εἴρηται τῷ Ἀβραάμ· σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς π. σου..., εἴποι ἄν τις...τάχα ἐκεῖνοι π. εἰσὶ μαρτυρήσαντές ποτε καὶ ἀφέντες τέκνα, ἀνθ' ὧν π. γεγόνασι πατέρων τοῦ πατριάρχου Ἀβραὰμ καὶ ἄλλων τοιούτων πατριαρχῶν Or.*mart.*14(p.14.27); **7.** π. πατέρων, title of pope, Thdr.Stud.*epp.*1.33(M.99.1017B); **8.** π. πατρίδος, pater patriae, *Chron.Pasch.*p.254(M.92.616C); **9.** π. πόλεως, pater civitatis, *M.Con.*2.1; **10.** *patrician* βασιλέως πατὴρ Men.*exc. gent.*25(p.469.8; M.113.836B); ἐν τοῖς βασιλείοις π. τελῶν id.*exc.Rom.* 11(p.198.27; M.113.893B); **11.** *author*, Clem.*str.*1.19(p.60.18; M.8. 809B); δογμάτων π. Or.*Cels.*1.25(p.76.2; M.11.705C); π. τῆς πλάνης Meth.*res.*1.38(p.281.9; M.41.1105B); π. τοῦ λόγου Bas.*ep.*2.5(3.74A; M.32.229C); Nil.*sent.*50(M.79.1244D); Ἄρειος ὁ...βλασφημίας π. καὶ δημιουργός Thdt.*h.rel.*1(3.1113); ὁ π. τοῦ βιβλίου τούτου Jo.Philop. *arith.*(p.392); of Christ as π. ἀληθείας, *A.Thom.*A 26(p.142.3); of Devil as π. ἁμαρτίας, Gr.Nyss.*Eun.*12(2 p.278.3; M.45.889A); met., of a debtor φοβεῖται τοὺς μῆνας ὡς τόκων πατέρας Bas.*hom.in Ps.*14 (1.108E; M.29.268E).

B. theol.; of God the Father; **1.** def. π. μὲν οὖν κυρίως εἴρηται ἀναίτιος ὑπόστασις, γεννητική, ἀγέννητος. εἴρηται δὲ π., ἢ ὡς τὰ πάντα τηρῶν, ἢ ὡς τοὺς οἰκείους παῖδας τηρῶν, οἷον π. διττῶς δὲ λέγεται π. ὁ θεός, φύσει, καὶ χάριτι. φύσει μέν, τοῦ...θεοῦ λόγου· χάριτι δὲ καὶ ἡμῶν Anast.S.*hod.*2(M.89.53D); **2.** of God as universal father of all creation ὁ δημιουργὸς καὶ π. τῶν αἰώνων *1Clem.*35.3; δόξαν τῷ π. τῶν ὅλων Just.*1apol.*65.3(M.6.428A); ἁπάντων πατὴρ κατὰ τὴν δημιουργίαν Clem.*str.*3.12(p.236.22; M.8.1188C); Meth.*symp.*1.2(p.10.11; M. 18.41A); †Gregent.*disp.*1(M.86.625B); but fatherhood not dependent on Creation ἦν ἄρα καὶ πρὸ κόσμου...π. καὶ παντοκράτωρ καὶ δημιουργός Meth.*creat.*3(p.496.1; M.18.336B); **3.** as father of Christians, *1Clem.*23.1; Iren.*haer.*5.1.3(M.7.1123A); π. φιλόστοργος Clem.*paed.* 1.11(p.147.26; M.8.365B); θεοῦ τοῦ τροφέως καὶ π. τῶν γεννωμένων καὶ ἀναγεννωμένων *ib.*1.6(p.114.28; 300A); ἡμῶν ἐθέλει μόνων κεκλῆσθαι π., οὐ τῶν ἀπειθούντων id.*prot.*12(p.86.20; M.8.245A); αὐτὸς [sc. Christ] υἱοποίησεν ἡμᾶς τῷ π. Ath.*Ar.*1.38(M.26.92B); π. μὲν γὰρ τῶν δικαίων ὁ θεὸς οὐ κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κατὰ χάριν· θεὸς δέ, ὡς ...δημιουργήσας αὐτούς †Gregent.*disp.*4(M.86.768B); ὁ Χριστὸς... μητέρα μόνον ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡμεῖς π. μόνον ἔχομεν ἐν οὐρανῷ. λαβὼν γὰρ τὸν θνητὸν π. τῶν ἀνθρώπων, τὸν Ἀδάμ, ἔδωκε τοῖς ἀνθρώποις τὸν ἑαυτοῦ π. ἀθάνατον Justn.*conf.*(p.76.19; M.86.999A); in rel. to fatherhood of God in OT ἐπιτηρῆσαι τὴν...παλαιὰν διαθήκην, εἰ ἔστι που εὑρεῖν ἐν αὐτῇ εὐχήν τινος λέγοντος τὸν θεὸν π.·...ἐξετάσαντες οὐχ εὕρομεν, οὐ τοῦτο δέ φαμεν, ὅτι ὁ θεὸς π. οὐκ εἴρηται...ἀλλ' ὅτι ἐν προσευχῇ τὴν ἀπὸ τοῦ σωτῆρος κατηγγελμένην παρρησίαν περὶ τοῦ ὀνομάσαι τὸν θεὸν π. οὐχ εὕρομέν πω. ... καὶ εἰ λέγεται τοίνυν π. ὁ θεὸς...τὸ βέβαιόν γε καὶ τὸ ἀμετάπτωτον τῆς υἱότητος οὐκ ἔστιν ἰδεῖν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Or.*or.*22.1(p.346.14; M.11.481C); on Sabellian view that Logos became Son at Inc. μήπω δὲ ὄντος τοῦ λόγου υἱοῦ, οὐδέπω τις ἐγίνωσκε τὸν π.· πῶς οὖν Μωσεῖ, πῶς τοῖς π. ὤφθη; ‡Ath. *Ar.*4.23(p.70.8f.; M.26.501D); Basileidean αὐτοὺς εἶναι υἱούς φασιν, οἳ...εἰσιν ἐν κόσμῳ, ἵνα...ἀνέλθωσι πρὸς τὸν ἄνω π. Hipp.*haer.*10.14 (p.276.6; M.16.3430D); **4.** Trin., of first Person in rel. to second; a. in gen., Just.*1apol.*65.3(M.6.428A); cf. *per manus...patris, id est, per filium et spiritum*, Iren.*haer.*5.6.1(M.7.1137A); υἱὸς ἐν π., καὶ π. ἐν υἱῷ Clem.*paed.*1.5(p.104.14; M.8.277C); υἱὲ καὶ π., ἓν ἄμφω, κύριε *ib.* 3.12(p.291.1; 680B); οὐδὲ ὁ π. ἄνευ υἱοῦ· ἅμα γὰρ τῷ πατὴρ υἱοῦ πατήρ, υἱὸς δὲ περὶ πατρὸς ἀληθὴς διδάσκαλος id.*str.*5.1(p.326.10; M. 9.9A); δι' υἱοῦ ὁ π. γνωρίζεται *ib.*(p.334.8; 28A); πρόσωπον δὲ πατρὸς ὁ υἱός id.*exc.Thdot.*10(p.110.5; M.9.661A); τὸ δὲ πᾶν π., ἐξ οὗ δύναμις λόγος· οὗτος δὲ νοῦς, ὃς προβὰς ἐν κόσμῳ ἐδείκνυτο παῖς θεοῦ· πάντα τοίνυν δι' αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ μόνος ἐκ π. Hipp.*Noët.*11(p.253.11; M.10. 817C); ὁ μὲν...π. συνέχων τὰ πάντα φθάνει εἰς ἕκαστον τῶν ὄντων... ἐλαττόνως δὲ παρὰ τὸν π. ὁ υἱὸς φθάνων ἐπὶ μόνα τὰ λογικά (δεύτερος γάρ ἐστι τοῦ π.) ... ὥστε κατὰ τοῦτο μείζων ἡ δύναμις τοῦ π. παρὰ τὸν υἱόν Or.*princ.*1.3.5(p.56.1; M.11.150B); οὗτος δὲ ὁ υἱὸς ἐκ θελήματος τοῦ π. ἐγενήθη...κτίσμα, σοφία *ib.*4.4.1(p.349.11); id.*Cels.*6.47(p.119. 3; M.11.1372C); φαμὲν τὸν υἱὸν οὐκ ἰσχυρότερον τοῦ π. ἀλλ' ὑποδεέστερον *ib.*8.15(p.233.7; 1537D); Dion.Al.ap.Ath.*Dion.*17(p.58.16; M.25.504D) cit. s. ἀδιαίρετος; λόγον δὲ ἐνεργῆ ἐξ οὐρανοῦ καὶ σοφίαν ἐν αὐτῷ [sc. τῷ ἐκ τῆς παρθένου] ὁμολογεῖ, ἵνα εἷς εἴη...ὁ ἐπὶ πάντων θεός, ὁ π. Paul.Sam.*fr.*D 2(p.338.5); ὁ π. γὰρ ἅμα τῷ υἱῷ εἷς θεός, ὁ δὲ ἄνθρωπος κάτωθεν τὸ ἴδιον πρόσωπον ὑποφαίνει *ib.*E 5 (p.338.27)ap.Epiph.*haer.*65.7(M.42.24B); τὸν ἁπάντων μείζονα τῶν ἄλλων μετὰ τὸν π. μόνῳ τῷ ἑαυτοῦ μείζονι π. χρήσασθαι μάρτυρι Meth. *symp.*7.1(p.71.16; M.18.124B); ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ,...ὁ π. τοῦ Χριστοῦ id.*res.*1.56(p.317.7; M.41.1152B); ὁ υἱός, ἡ...κραταιὰ χεὶρ τοῦ π. id.*creat.*9(p.498.29; M.18.341A); ὁ μὲν γὰρ υἱὸς...εἰκών ἐστι τοῦ π. Eust.*fr.in Pr.8:22*(M.18.677D); for Marcellus' view of relation of Father to Son, v. υἱός; ὁ υἱὸς ἐκ τοῦ π. ἐκπορεύεσθαι λέγεται καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα ὁμοίως Eus.*e.th.*3.4(p.159.4; M.24.1005A); ἕν εἰσιν ὁ π. καὶ ὁ υἱὸς κατὰ τὴν κοινωνίαν τῆς δόξης *ib.*3.19(p.180.30; 1044C); τὸ γὰρ ἀτρέπτως π. ἰδεῖν υἱοῦ μόνου ἐστίν *Hom.Clem.*17.16; κἀμοὶ ἀπὸ

τοῦ π. ἀπεκαλύφθη ὁ υἱός ib.17.18; ὁ…υἱὸς…γέννημα ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ π. Ath.*decr*.3(p.3.11; M.25.'428'(420)D); id.*Ar*.1.28(M.26.69A) cit. s. ἁπλοῦς; ὁ μὲν υἱὸς ἐν τῷ π. ἐστιν, ὡς λόγος ἴδιος ib.3.24(373B); θελόμενός ἐστιν ὁ υἱὸς παρὰ τοῦ πατρός ib.3.66(461C); τὸ π. ἀεὶ π., καὶ τὸ υἱὸς ἀεὶ υἱός id.*ep.Serap*.1.16(M.26.569B); denial that, since Son is image of Father and Spirit is image of Son, οὐκοῦν κατὰ τοῦτο πάππος ὁ π. ib.4.3(641A); distn. bet. father and creator, id.*decr*.13 (p.11.30; '445'(437)C); κἂν π. ὀνομάζωμεν, ἔχομεν τῷ ὀνόματι τοῦ π. συνυπακουομένην τὴν ἔννοιαν τοῦ υἱοῦ (π. γὰρ υἱοῦ π. λέγεται) Geo.Laod.*ep.dogm*.ap.Epiph.*haer*.73.19(p.292.7; M.42.437C); πάντα ἐστὶν [sc. ὁ υἱός] ὅσα ἐστὶν ὁ π. Bas.*hom*.15.2(2.132A; M.31.468A); ὁ θεὸς καὶ π. τοῦ κυρίου ἡμῶν. … πάλιν τὸ θεὸς διέλωμεν τοῦ π.· ἡμῶν γὰρ θεός, τοῦ δὲ κυρίου πατήρ Thdt.*2Cor*.11:31(3.347); **b.** in rel. to Christ's descent from David υἱὸς…Δαβὶδ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων·…δύο ἔχει πατέρας· ἕνα τὸν Δαβὶδ κατὰ σάρκα, καὶ ἕνα τὸν θεὸν πατέρα θεϊκῶς Cyr.H.*catech*.11.5; **c.** God's fatherhood of men by grace dist. from his natural fatherhood of Son, Justn.*conf*.(p.76.25; M.86.999B); Anast.S.*hod*.2(M.89.53D); **d.** Sabellian οὐκ ἄλλο εἶναι π., ἄλλο δὲ υἱόν, ἓν δὲ καὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρχειν Hipp.*haer*.9.12(p.248.27; M.16.3383C); τὸν υἱὸν εἶναι τὸν π. Dion.R.ap.Ath.*decr*.26(p.22.7; M.25.464A); as ascribed by Eus. to Marcell. θεὸν…ἑαυτοῦ π. καὶ αὖ πάλιν υἱὸν ἀποκαλεῖν ἑαυτοῦ Eus.*e.th*.1.1(p.63.2; M.24.829C); τὸν αὐτὸν εἶναι π. καὶ υἱόν ib.1.3(p.64.1; 832D); Σαβέλλιος…τὸν π. … υἱὸν λέγειν ἐτόλμα ib.1.14(p.74.23; 853B); τὸν ἀχώρητον καὶ ἀπαθῆ π. χωρητὸν ἅμα καὶ παθητὸν διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως ὑποτίθενται· τοιοῦτοι γάρ εἰσιν οἱ Πατροπασσιανοὶ μὲν παρὰ Ῥωμαίοις, Σαβελλιανοὶ δὲ καλούμενοι παρ' ἡμῖν *Symb.Ant*.(345)7(p.253.16; M.26.732C); ὁ μὲν γὰρ Σαβέλλιος τὸν αὐτὸν ἔλεγε π. καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, καὶ τριώνυμον πρᾶγμα ἔλεγε τὸν θεόν…ὁ δὲ Παῦλος, οὐ τὸν αὐτὸν ἔλεγε π. καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα· ἀλλὰ π. μὲν ἔλεγε τὸν θεὸν…υἱὸν δὲ τὸν ἄνθρωπον, πνεῦμα δὲ τὴν ἐπιφοιτήσασαν χάριν τοῖς ἀποστόλοις †Leont.B.*sect*.4.3 (M.86.1216A); **e.** Arian ξένος τοῦ υἱοῦ κατ' οὐσίαν ὁ π., ὅτι ἄναρχος ὑπάρχει Ar.*Thal.fr*.2.19 ap.Ath.*syn*.15(p.242.27; M.26.708A); οὐκ ἀεὶ ὁ θεὸς π. ἦν id.ap.Ath.*Ar*.1.9(M.26.29B); τὸ μὲν ἐν τῷ υἱῷ φῶς ἓν πρὸς τὸν π., αὐτὸς δὲ ξένος…ὡς κτίσμα id.ap.eund.*decr*.24(p.20.19; M.25.460A); ὑπέστη δὲ βουλήσει τοῦ π. ὁ μονογενής, οὐ πρὸς τὴν οὐσίαν…εἰ δέ τις…ἐκβιάζοιτο…τὴν τοῦ π. προσηγορίαν οὐσίας εἶναι σημαντικήν, μεταδιδότω καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῆς ὁμοίας φωνῆς, ᾧ προλαβὼν μετέδωκε καὶ τῆς ὁμοίας οὐσίας· μᾶλλον δὲ ἀμφοῖν ἑκατέρῳ, τῷ τε π. τῆς υἱοῦ, καὶ τῷ υἱῷ τῆς πατρός· ἡ γὰρ τῆς οὐσίας ὁμοιότης ταῖς αὐταῖς ὀνομάζειν προσηγορίαις ἀναγκάζει τοὺς ταύτην περὶ αὐτῶν ἔχοντας τὴν δόξαν Eun.*apol*.24(M.30.860B); id.ap.Gr.Nyss.*Eun*.12(2 p.276.28; M.45.888B); μείζονα γὰρ εἰπὼν τὸν…π. τοῦ μονογενοῦς, καὶ τοῖς τὸ ἴσον λέγουσι μανίαν ἐπικαλέσας Bas.*Eun*.1.26(1.236C; M.29.569A); **f.** in implications of Nestorian teaching εἰ οὖν ἀδιάφορον αὐτῶν τὸ τῆς υἱότητος εἶδος…δύνανται δύο νοεῖσθαι διὰ τὴν ὁμοιότητα πρὸς ἄλληλα ὡς τὰ ὁμοειδῆ, καὶ ἡ σὰρξ φύσει υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἢ καὶ ὁ λόγος χάριτι υἱὸς θεοῦ· ἔσται δὲ καὶ ὁ π. σάρξ· ὅμοια γὰρ τίκτει ἑαυτῷ κατ' οὐσίαν ὁ φύσει π.· εἰ οὖν σάρκα τέτοκε φύσει, καὶ σάρξ ἐστι φύσει· καὶ ὁ λόγος δὲ θεὸς ὢν φύσει, οὐ φύσει υἱός ἐστι τοῦ π., ἀλλὰ χάριτι σὺν τῇ σαρκί· οὐ θεὸς ἄρα ὁ π. ἐστιν, εἴτε οὖν ὅμοιοι εἴτε ἀνόμοιοί εἰσιν οἱ υἱοί Leont.H.*Nest*.4.13(M.86.1648D); **g.** in implications of monophysitism ἡ μία φύσις τοῦ…λόγου σεσαρκωμένη διαφέρει τῆς μιᾶς τοῦ…π. φύσεως τῆς μὴ σεσαρκωμένης, ἢ οὐχί;…εἰ μὲν οὖν φασι διαφέρειν, οὐχ ὁμοούσιος ἀληθῶς ἔσται τῷ π. υἱὸς διαφέρων αὐτοῦ κατὰ φύσιν…εἰ δὲ μὴ διαφέρειν ἐροῦσιν, ἄρα καὶ ἡ τοῦ π. μία φύσις σεσαρκωμένη id.*monoph*.37(M.86.1792C); **5.** Valent., Iren.*haer*.1.5.1(M.7.492A,B); υἱὸν μονογενῆ…ἐν ᾧ τὰ πάντα ὁ π. προέβαλε σπερματικῶς ib.1.8.5(532B); ib.1.14.5(604B); ἐκλαθόμενοι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ παθεῖν αὐτὸν λέγουσιν ἀθέως. ὃ γὰρ συνεπάθησεν ὁ π., στερεὸς ὢν τῇ φύσει, φησὶν ὁ Θεόδοτος…, ἐνδόσιμον ἑαυτὸν παρασχών, ἵνα ἡ σιγὴ τοῦτο καταλάβῃ, πάθος ἐστίν Clem.*exc.Thdot*.30(p.116.27; M.9.673C); Val.Gn.ap.Epiph.*haer*.31.5 (p.392.5; M.41.484A); **6.** Manich. τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέστειλεν ὁ ἀγαθὸς π. ἐκ τῶν κόλπων εἰς τὴν καρδίαν τῆς γῆς Hegem.*Arch*.8(p.11.12; M.10.1437C); ὁ π. ὁ ζῶν ib.(p.12.7; 1440A); **7.** Montanist οὔτε ἄγγελος, οὔτε πρέσβυς, ἀλλ' ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς πατὴρ ἦλθον Mont.*fr*.ap.Epiph.*haer*.48.11(p.235.2; M.41.872D).

C. of Christ π. ἐλεήμων, σωτὴρ Χριστέ *A.Thom*.A 97(p.210.8, v.l. καὶ σωτὴρ Χριστέ); τῶν αἰώνων τούτων πάντων π. ἐγώ εἰμι *A.Mt*.3 (p.220.4); π. τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. ὥσπερ γὰρ ὁ Ἀδὰμ τοῦ παρόντος αἰῶνος π. ὀνομάζεται· οὕτως αὐτὸς τοῦ μέλλοντος Thdt.*Is*.9:5(p.50.1; 2.236).

D. of Devil as father of the wicked, *M.Tar*.3(p.455); and of demons, *A.Thom*.A 32(p.149.5).

***πατήτιον, τό,** *footmark*; constituting desecration, CSyr.*act*.(p.103.10; H.2.1381E).

πάτος, ὁ, upper *floor* of house, Philost.*h.e*.12.9(πάλων M.65.617C).

***πατρακού-ομαι,** *be heard as from the Father* μνήμην ὁ Χριστὸς τῶν βροτοσσόων ἐπῶν, ἃ ~σθεὶς τοῖς ἀποστόλοις ἔφη, τὸ πνεῦμα τεύχει γλωσσοπυρσεύτῳ θεῷ ἐφίζον Jo.D.*carm.pent*.107(p.217; M.96.837B).

πατραλοίας, ὁ, *parricide*; of a sinner in that he despises the Father, Ast.Am.*prod*.(p.110.9).

πάτραρχος, ὁ, 1. *ancestor*, ref. Is.37:38 π. …, ἕνα δηλονότι τῶν κατὰ σάρκα πατέρων ἢ πάππων αὐτοῦ Cyr.*Is*.3.4(2.493A); ib.3.5(514E); *Chron.Pasch*.p.116(M.92.304A); **2.** *patriarch*, Gr.Naz.*carm*.1.1.13.1 (M.37.475A); ib.1.2.1.301(545A); ib.2.1.11.53(1033A).

πατριά, ἡ, 1. *fatherhood*, Cyr.*Jo*.1.3(4.24B); θεία π. καὶ υἱότης Dion.Ar.*d.n*.2.8(M.3.645B); **2.** *kinship* μηδενὶ καταδεθέντα…πατριᾶς δεσμῷ πρὸς τοῦτον τὸν πλάνον κόσμον Max.*ep*.44(M.91.644C); **3.** *lineage* ἐπὶ τὸν ποιητὴν τὸν θεὸν πᾶσα ἀνατρέχει π. Clem.*str*.6.7 (p.461.20; M.9.280C); πᾶσα γὰρ ἀρχὴ πατριῶν τῶν ὡς πρὸς τὸν τῶν ὅλων θεὸν κατωτέρω ἀπὸ Χριστοῦ ἤρξατο τοῦ μετὰ τὸν τῶν ὅλων θεὸν καὶ πατέρα οὕτω πατρὸς ὄντος πάσης ψυχῆς Or.*princ*.4.3.7(p.333.21; M.11.388A); **4.** *family*, hence *group, class* πᾶσαι αἱ π. τῶν ἐθνῶν †Hipp.*theoph*.8(p.262.13; M.10.860B); μὴ τάγμα ἓν καὶ μία σύστασις καὶ φυλὴ καὶ π. τῶν ἀθανάτων Meth.*res*.1.49(p.302.15; M.18.277B); id.*symp*.7.3(p.73.21; M.18.128C); π. δὲ ὀνομάζει, τὸ σύστημα τῶν εἰς τὸν θεῖον κατάλογον συντελούντων Gr.Nyss.*Pss.titt*.A 8(M.44.480C); πατριὰς νοητέον τὰς τάξεις…χερουβίμ, σεραφίμ, κτλ. Max.*schol.d.n*.19.3(M.4.196B).

πατριάζω, = πατρῴζω, *take after one's father*, Cyr.*Am*.56(3.311A).

***πατριαρχεῖον, τό, 1.** *residence of patriarch*, Jo.Mal.*chron*.18 p.468(M.97.681C); Tim.CP *haer*.(M.86.45B); *V.Dan*.(p.381.10); **2.** *patriarchal see* σύνοδός ἐστιν ὅτε τὰ πέντε π. θεσπίσουσι μίαν πίστιν ‡Jo.D.*Const*.16(M.95.332D).

***πατριαρχ-έω,** *be patriarch* (of) πατριαρχῆσαι Κωνσταντινουπόλεως Thphn.*chron*.p.302(M.108.737A); πατριάρχην…ἀνάξιον τοῦ ~εῖν ‡Jo.D.*Const*.16(M.95.333A).

πατριάρχης, ὁ, *patriarch*;

A. of Hebrew patriarchs; as recipients of revelation of Logos, Iren.*haer*.3.11.8(M.7.888B); Thdt.*Trin*.7(M.75.1153D); ass. Church in reception of divine promises, Clem.*str*.2.6(p.128.18; M.8.964C); ass. prophets as being saints of pre-Christian era and as knowing and foretelling Christ, Just.*dial*.26.1(M.6.532A); ib.80.2(664B); cf. *per patriarchas suos et prophetas praefigurans* [sc. *Christus*]…*futura*, Iren.*haer*.4.21.3(M.7.1046A); ib.4.23.1(1047D); Clem.*str*.7.11(p.45.19; M.9.488B); id.*ecl*.52(p.151.21; M.9.721B); Or.*Jo*.6.19(11; p.128.12; M.14.233B); Eus.*e.th*.2.9(p.109.34; M.24.917D); Ath.*inc*.36.4(M.25.157C); their virtues, Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.392C); as recipients of divine Spirit, like bishops, Serap.*euch*.28.1; Gr.Nyss.*Eun*.2(1 p.245.6; M.45.944D); *Const.App*.2.55.1; *Lit*.ap.*Const.App*.8.12.43; *Lit.Jac*.(p.212.17); their πολιτεία contrasted with that of priests, Scribes, and Pharisees, and represented at Inc. by the shepherds, Or.*schol.in Lc*.1:46(M.17.324B); their number discussed in rel. to that of twelve apostles and twelve wells of Elim, Eus.*e.th*.3.3(p.149.17; M.24.988D); raised from dead by Christ, *A.Andr.et Mt*.15(p.83.3); contrasted with spiritual ancestry of Christians, Or.*princ*.4.3.7 (p.333.15; M.11.388B).

B. of head of Jewish community, Epiph.*haer*.30.4(p.338.21; M.41.409D); office hereditary, ib.30.6(p.341.15; 413D); cf.ib.30.7(p.342.1; 416B); cf.*Cod.Thds*.16.8.1,2,8; Pall.*v.Chrys*.15(p.90.23; M.47.51).

C. in Church; **1.** of senior bishops in gen. πρεσβυτέρων ἐπισκόπων…οἰκειότερον δὲ πατριαρχῶν εἰπεῖν, σφαγάς Gr.Naz.*or*.42.23(M.36.485B); of Basil νέον Ἀβραὰμ καὶ π. ἡμέτερον ib.43.37(545C); of fathers of Church, *M.Thdot*.1 15(p.70.29); ib.1 19(p.73.20); **2.** of patriarchs, chief bishops of imperial dioceses πατριάρχας κατέστησαν [sc. bishops at CCP(381)] διανειμάμενοι τὰς ἐπαρχίας…καὶ κληροῦται Νεκτάριος μὲν τὴν Μεγαλόπολιν καὶ τὴν Θρᾴκην· τῆς δὲ Ποντικῆς διοικήσεως Ἑλλάδιος…Γρηγόριος ὁ Νύσσης…καὶ Ὀτρήιος…τὴν πατριαρχίαν ἐκληρώσατο Socr.*h.e*.5.8.14(M.67.577C) where Socr. prob. confuses action of CCP with law of 30th July, 381 (cf.*Cod.Thds*.16.1.3) and perh. confuses π. in sense C.1 with π. in sense C.2; οἱ ὁσιώτατοι π. διοικήσεως ἑκάστης CChalc.*act*.2(p.78.26; H.2.285B); CTrull.*can*.7; of Rome τῷ ἁγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ οἰκουμενικῷ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ π. τῆς μεγάλης Ῥώμης Λέοντι Isch.*libell*.(p.17.11; H.2.325B); Λέοντα τὸν π. Ῥώμης Leont.H.*monoph*.(M.86.1876D); Jo.Nic.*nativ*.(M.96.1445B); ‡Jo.D.*Const*.15(M.95.332B); patriarch of CP as οἰκουμενικὸς π. Justn.*nov*.7 proem.(p.48.16); ib.16 proem.(p.115.27); cf. ἐκκλησίας…ὑπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς…πόλεως [sc. CP] καθεστώσας, ὧν τοὺς μητροπολίτας αὐτὸς χειροτονεῖ ib.7.1(p.52.2); Cyr.S.*v.Sab*.71(p.173.15); CTrull.*can*.2; of Jerusalem,

Cyr.S.*v.Sab.*71(p.173.12); *ib.*30(p.115.16); Jo.Mosch.*prat.*149(M.87.3013B); ref. S. James, *Chron.Pasch.*p.246(M.92.592A); of Antioch, Cyr.S.*v.Sab.*85(p.191.1); of Alexandria, Leont.N.*v.Jo.Eleem.*1(p.5.17); *ib.*27(p.59.3); of old and new Rome, Alexandria, and Antioch, Eustrat.*v.Eutych.*29(M.86.2308C); in liturg. commemoration, *Lit.Jac.*(p.220.20); **3.** of highest officers of Montanist church, cf.Hier.*ep.*41.3(M.*PL.*22.476); *Inscr.* in *Byzantion* 8, 1933 (p.70).

***πατριαρχία, ἡ, 1.** *paternity, fatherhood,* Epiph.*haer.*55.3(p.328.4; M.41.976B); ref. Adam, id.*exp.fid.*4(p.499.22; M.42.780A); divine πᾶσα θεία πατριὰ...ἐκ τῆς πάντων ἐξῃρημένης π.... δεδώρηται...ἡμῖν Dion.Ar.*d.n.*2.8(M.3.645C); **2.** *lineage* φυλήν τε καὶ π. Epiph.*haer.*8.9(p.196.23; M.41.221D); *descent from father to son, generation* ἑξήκοντα καὶ δύο γενεαί τε καὶ π. id.*exp.fid.*4(p.499.29; M.42.780B); id.*haer.*39.2(p.72.24; M.41.668B); **3.** *position of authority,* Bas.*ep.*149(3.258C; M.32.641D); Gr.Naz.*carm.*2.1.12.799(M.37.1224A); Socr.*h.e.*5.8.15(M.67.580A); **4.** *patriarchate, office of patriarch*; **a.** of headship of Jewish community, Epiph.*haer.*30.7(p.341.30; M.41.416B); **b.** Christian, Jo.Mosch.*prat.*149(M.87.3013B); Thphn.*chron.*p.302(M.108.736B).

πατριαρχικός, *patriarchal*; **1.** ref. OT patriarchs Ῥαχὴλ...ψυχὴ π. Gr.Naz.*or.*45.21(M.36.652B); τὸν π. λόγον Mac.Mgn.*apocr.*3.13(p.89.13); τὴν π. δόξαν ἀπώλεσε [sc. Esau] Ast.Am.*hom.*14(M.40.376C); Isid.Pel.*epp.*2.47(M.78.489A); Ἰακὼβ ὁ πατριαρχικώτατος Thdr.Stud.*nativ.BMV* 3(M.96.681C); **2.** ref. Christian patriarchs ἡ τάξις ἡ π. Eustrat.*v.Eutych.*39(M.86.2320C); τὸ π. δίκαιον *patriarchal status,* taken from Ephesus by CChalc. and restored by Basiliscus, Evagr.*h.e.*3.6(p.106.13; M.86.2609A); π. θρόνος [i.e. of Antioch] Alex.Sal.*Barn.*37(p.449D); of a monastery directly dependent on patriarchate of CP μονὴ...π. *IGC As.Min.*232 (Myndos, ? saec. vii).

πατρίκιος, ὁ, *patrician* (i.e. one possessing rank created by Constantine in imitation of ancient patrician order and granted to highest dignitaries), Ath.*apol.sec.*76(p.156.17; M.25.385C); Philost.*h.e.*8.8(M.65.561C); Thphn.*chron.*p.170(M.108.452B).

πατρικός, A. *of one's father*; hence **1.** *ancestral* π. καὶ ὑλικοὶ θεοί Just.*dial.*134.5(M.6.788B); of eccl. tradition, Bas.*ep.*243.2(3.373C; M.32.904C); **2.** *of* God *the Father*; **a.** in gen. τὰ ἀποστάντα τοῦ π. φωτός Iren.*haer.*4.39.3(M.7.1111B); Clem.*paed.*1.6(p.117.22; M.8.304C); π. θεότητι ἕλκει πρὸς ἑαυτὸν τὰ πρόβατα Apoll.*fr.*99(p.230.25) ap.Gr.Nyss.*Apoll.*58(M.45.1265B); Chrys.*hom.79.2 in Mt.*(7.760E); **b.** Trin., in respect of various divine attributes and activities, e.g. will ἔχει [sc. ὁ υἱός] πάντα προσονομάζεσθαι ἔκ τε τοῦ ὑπηρετεῖν τῷ π. βουλήματι Just.*dial.*61.1(M.6.613C); Χριστῷ ἡ τροφὴ τῆς π. βουλῆς ἡ τελείωσις ἦν Clem.*paed.*1.6(p.117.19; M.8.304C); Or.*Jo.*13.36(p.261.17; M.14.461C); Eus.*e.th.*1.13(p.73.34; M.24.852C); υἱόν, νεύματι π. παραγενόμενον ἐκ τῶν οὐρανῶν *Symb.Sirm.*3(p.235.31; M.26.693A); γεννητῇ [sc. οὐσίᾳ] καὶ νόμοις π. δουλευούσῃ Eun.*apol.*20(M.30.856A); τὴν τοῦ υἱοῦ κρίσιν τοῦ π. μὴ ἀπηλλοτριῶσθαι βουλήματος Gr.Nyss.*tres dii*(M.45.128B); power διὰ τῆς π. δυνάμεως γνωρίζειν τὸν υἱόν Clem.*str.*6.15(p.499.4; M.9.357A); ὅλης τῆς π. δυνάμεως ἐναποκειμένης αὐτῷ Bas.*Eun.*1.23(1.234D; M.29.564B); glory, Didym.*Trin.*1.32(M.39.429A) cit. s. δόξα; π. δόξης ἀπαύγασμα Procl.CP *annunt.*2(M.85.429A); goodness ἐκ τῆς πηγῆς τῆς π. ἀγαθότητος προελθόντα Bas.*Eun.*2.25(1.261E; M.29.629B); wisdom; of Christ as σοφία π., Clem.*paed.*1.11(p.148.4; M.8.365C); throne αὐτὸς...ἔμελλε καθιεῖσθαι ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ π. Chrys.*hom.86.2 in Jo.*(8.515C); bosom ἐκεῖνος ὃν οὐδεὶς...βαστάσαι ἰσχύει εἰ μὴ ὁ κόλπος ὁ π. *A.Xanthipp.*15(p.69.9); τέλειος ἐκ τῶν π. προελθὼν κόλπων Chrys.*hom.30.1 in Jo.*(8.171A); light υἱὸν ἀπαύγασμα τοῦ π. φωτός Eus.*e.th.*1.20(p.92.23; M.24.885B); grace μόνῳ...ἔπρεπεν τῷ υἱῷ...τὴν π. ...εὐαγγελίσασθαι χάριν id.*Marcell.*1.1(p.3.13; M.24.716B); loving kindness ἡ π. φιλανθρωπία τὸν...μονογενῆ παῖδα ἐπὶ πᾶσιν καθίστη id.*e.th.*1.13(p.73.7; 849D); thought οὐδὲν ἐκτὸς τῶν π. νοημάτων φθέγγεσθαι [sc. τὸν υἱόν] Chrys.*hom.53.2 in Jo.*(8.311E); voice ἡ π. φωνὴ ...μαρτυροῦσα, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός Eus.*e.th.*1.9(p.67.26; 840B); unction (with H. Ghost) ὁ διὰ τὸ χρῖσμα τὸ π. Χριστὸς ἀνηγορευμένος *ib.*1.20(p.95.22; 892B); in respect of essence αὐτὸ τὸ εἶναι τοῦ υἱοῦ ἴδιον τῆς π. οὐσίας ἐστὶ γέννημα Ath.*Ar.*3.6(M.26.333A); ‡Gr.Nyss.*Ar.et Sab.*6(M.45.1289A); nature ἡ ἀναλλοίωτος αὐτοῦ π. φύσις Ath.*Ar.*1.40(M.26.93B); θεὸς ὁ υἱὸς π. φύσει Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1.310C; M.29.744C); form τὸ ἐν αὐτῷ π. εἶδος δεικνυσιν ἐν αὐτῷ τὸν πατέρα Ath.*Ar.*3.6(M.26.332C); Godhead αὐτὸν ὄψονται ἐρχόμενον μετὰ δόξης... τῆς π. δηλαδὴ θεότητος Eus.*fr.Lc.*21:28(M.24.600A); τὸ πλήρωμα τῆς π. θεότητος καὶ...υἱὸν θεοῦ ὑπεστήσατο id.*e.th.*1.2(p.63.21; M.24.832B); π. πληρώσεως Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3196C); property ἦν...πρὶν ἄνθρωπος γένηται, προσκυνούμενος...κατὰ τὴν π. ἰδιότητα Ath.*Ar.*1.42(M.26.97C); Cyr.*Jo.*1.9(4.100A); of Logos as π., Ath.*inc.*1.3(M.25.97B); Epiph.*haer.*51.28(p.299.18; M.41.937A); of H. Ghost as πνεῦμα π., *Ep.Lugd.*ap.Eus.*h.e.*5.1.34(M.20.421A, v.l. παράκλητον); **3.** *of a spiritual father* σπλάγχνοις π. κινουμένων Gr.Naz.*or.*27.2(p.3.14; M.36.13B); Chrys.*hom.29.5 in 2Cor.*(10.646E); id.*comm.in Gal.*4:19(10.708B); id.*hom.4.3 in 2Thess.*(11.434E); ref. a religious superior π. νουθεσίας Nil.*Eulog.*15(M.79.1113B); of a bishop, Euthal.*Ac.*proem.(M.85.629C); complimentary, of bishops τὴν ὑμετέραν...π. ἁγιότητα Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3196B); π. ἁγιωσύνης Max.*ep.*7(M.91.433A); **4.** *of the fathers of the Church, patristic* διδασκαλίαν π. Leont.H.*monoph.*(M.86.1804D); *ib.*(1817A); π. ἀληθείας Leont.B.*Nest.et Eut.*2(M.86.1356A); Max.*opusc.*(M.91.32C); Anast.S.*hod.*3(M.89.92A); εὐαγγελικῶν καὶ π. διδαγμάτων *Chron.Pasch.*p.5(M.92.80A); **5.** as subst., as name of Valent. aeon *Π.* καὶ *Ἐλπίς* Iren.*haer.*1.1.2(M.7.449B); Epiph.*haer.*31.2(p.386.10; M.41.477A); one of male aeons, Val.Gn.ap.Epiph.*haer.*31.5(p.392.9; M.41.484A).

B. *with a father, concerned with* or *respecting a father,* Christol. πατρικῆς ἐστιν ἰσότητος Proc.G.*Gen.*1:9(M.87.77C); in gen., Thdt.*serm.Chrys.*(5.103); τιμὴν...π. Dor.*doct.*4.2(M.88.1660B).

πατρικῶς, 1. *like a father, in a fatherly manner*; in gen., Chrys.*hom.9.1 in Phil.*(11.264F); of God towards man, Gr.Naz.*carm.*1.2.8.77(M.37.654A); Trin. τῶν αὐτῶν πραγμάτων τοὺς τύπους ἐνσημαίνεται μὲν ὁ πατήρ, ἐπιτελεῖ δὲ ὁ λόγος, οὐ δουλικῶς ἀλλὰ...δεσποτικῶς, καὶ οἰκειότερον εἰπεῖν, π. id.*or.*30.11(p.124.17; M.36.117B); in anonymous accusation against Basil of following Apollinarius περιφέρουσι σύνταγμα ἐξ οὗ...ἡμᾶς καταδικάζουσιν...ἔχον ῥήσεις τοιαύτας·...ὡς βιαιότερον σημᾶναι τὸ ἄρρητον, τὸν πατέρα π. υἱὸν εἶναι· τὸν δὲ υἱὸν υἱϊκῶς πατέρα Bas.*ep.*129.1(3.220D; M.32.557C); reproduced as teaching of Apoll., Tim.CP *haer.*(M.86.40A); ref. Inc., Jo.D.*hom.*1.18(M.96.573B) cit. s. δεσποτικῶς; **2.** *from the fathers, patristically* γραφικῶς καὶ π. δέδεικται Max.*ambig.*(M.91.1089A); Anast.Ant.*fr.*3(M.89.1284C); Anast.S.*hod.*22(M.89.292C); Thdr.Stud.*epp.*1.48(M.99.1080C); *by the fathers, ib.*1.10(944B).

***πατριμόνιον, τό,** (Lat. *patrimonium*) *patrimony,* Ath.Scholast.*coll.*4.13(p.58).

πάτριος, 1. *ancestral* οὐδεὶς...νόμῳ καὶ φόβῳ δίκης, κἂν γελοῖα ᾖ, μὴ στέργειν τὰ π. εἴργεται Athenag.*leg.*1.1(M.6.889A); of paganism τὰ π. ... ἔθη Clem.*prot.*10(p.70.17; M.8.209B); Χριστιανοὺς δὲ τὰ π. καταλιπόντας καὶ οὐχ ἕν τι τυγχάνοντας ἔθνος ὡς Ἰουδαῖοι ἐγκλήτως προστίθεσθαι τῇ τοῦ Ἰησοῦ διδασκαλίᾳ Cels.ap.Or.*Cels.*5.35(p.38.11; M.11.1233D); Or.*Cels.*8.47(p.262.14; 1588A); Gr.Thaum.*pan.Or.*5(p.10.27; M.10.1064B); καταλιπὼν μὲν τὰ π., ἀποκλίνας δὲ εἰς ἔθη βάρβαρα *Hom.Clem.*4.7; οὐκ ἔστι ῥᾳδίως ἀποδύσασθαι τὴν π. διδασκαλίαν *ib.*4.11; Eus.*p.e.*1.5(16C; M.21.48A); Juln.Imp.ap.Cyr.*Juln.*7(6^2.238A); π. εἴδωλον Petr.II Al.*encycl.*ap.Thdt.*h.e.*4.22.13(M.33.1281A); **2.** theol., *of the Father* τὴν π. τοῦ θεοῦ βούλησιν Clem.*prot.*1(p.6.10; M.8.57D).

***πατριότης, ἡ,** *fatherliness,* as courtesy title of address to clergy, *PLond.*1916.31.

***πατριπροβλήτως,** v. *πατροπροβλήτως.

πατρίς, ἡ, *fatherland, native country*; **1.** in gen. π. οἰκοῦσιν [sc. Christians] ἰδίας, ἀλλ' ὡς πάροικοι...πᾶσα ξένη π. ἐστιν αὐτῶν, καὶ πᾶσα π. ξένη *Diogn.*5.5; γαμητέον οὖν πάντως καὶ τῆς π. ἕνεκα Clem.*str.*2.23(p.190.15; M.8.1089B); εἰ δὲ βούλεται ἡμᾶς ὁ Κέλσος καὶ στρατηγεῖν ⟨ὑπὲρ⟩ πατρίδος, ἴστω ὅτι καὶ ταῦτα ποιοῦμεν...ἐν γὰρ τῷ κρυπτῷ ἡμῶν...εὐχαί εἰσιν, ἀναπεμπόμεναι ὡς ἀπὸ ἱερέων ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ π. ἡμῶν. Χριστιανοὶ δὲ μᾶλλον εὐεργετοῦσι τὰς π. ἢ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, παιδεύοντες τοὺς πολίτας καὶ εὐσεβεῖν διδάσκοντες εἰς τὸν πολιέα θεόν Or.*Cels.*8.74(p.291.18; M.11.1629A); **2.** of Christians' spiritual fatherland οὐρανὸς μέν σοι ἡ π. Clem.*prot.*10(p.77.16; M.8.225A); προτρέπει δὲ ἡμᾶς Κέλσος καὶ ἐπὶ τὸ ἄρχειν τῆς π. ... ἡμεῖς δὲ ἐν ἑκάστῃ πόλει ἄλλο σύστημα πατρίδος κτισθὲν λόγῳ θεοῦ ἐπιστάμενοι τοὺς δυνατοὺς...ἐπὶ τὸ ἄρχειν ἐκκλησιῶν παρακαλοῦμεν...καὶ...ἄρχουσιν οἱ καλῶς ἄρχοντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς κατὰ θεὸν π. Or.*Cels.*8.75(p.292.2; M.11.1629B); γῆν τὴν ἀγαθὴν ἔνθα μοι οὖσα ἡ ἀγαθὴ π. ἠγνοεῖτο πάλαι Gr.Thaum.*pan.Or.*16(p.36.8; M.10.1097A); ἔστι γάρ μοι π. ... ᾧ πᾶσα π., καὶ οὐδεμία; οὐκ ἐπαινῶ σου τὴν κατοικίαν, ἂν οὕτως ἔχῃς, μὴ τῆς ἀληθινῆς π. ἐκπέσῃς Gr.Naz.*or.*26.14(M.35.1248A); εἰς γὰρ τὸν οὐρανόν τις ἰδὼν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ κάλλη...ταῦτα τῆς ἡμετέρας π. εὑρήσει τὰ διηγήματα Gr.Nyss.*v.Gr.Thaum.*(M.46.896C); ἔχομεν π., ἀλλ' οὐ τὴν ὄντως π. Chrys.*hom.24.2 in Heb.*(12.223A); **3.** of Christ's π. (Mt.13:53 etc.): ζητητέον...πότερον Νάζαρα λέγει τὴν π. αὐτοῦ ἢ Βηθλεέμ· Νάζαρα μὲν διὰ τὸ Ναζωραῖος κληθήσεται, Βηθλεὲμ δὲ ἐπεὶ ἐν αὐτῇ γεγέννηται...π. δὲ ὠνομάκασι διά τι μυστικῶς ἐν τῷ τόπῳ περὶ τῆς π. αὐτοῦ δηλούμενον ὅλης οὔσης τῆς Ἰουδαίας, ἐν ᾗ ἠτίμωται...καὶ ἐάν τις κατανοήσῃ Ἰησοῦν...Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον...ἐν δὲ τοῖς ἔθνεσι...πεπιστευμένον...ὄψεται ὅτι Ἰησοῦς ἐν μὲν τῇ ἰδίᾳ π. τιμὴν οὐκ

εἶχε, παρὰ δὲ τοῖς ξένοις τῶν διαθηκῶν τιμᾶται, τοῖς ἔθνεσι Or.*comm. in Mt.*10.16(p.21.1; M.13.873D); χρὴ γὰρ π. νομίζειν αὐτῶν [sc. προφητῶν] τὴν Ἰουδαίαν καὶ συγγενεῖς τὸν Ἰσραὴλ ἐκεῖνον, οἰκίαν δὲ τάχα τὸ σῶμα *ib.*10.18(p.23.10; 880B); π. μὲν γὰρ τῶν προφητῶν ὁ ἐκ περιτομῆς λαός, παρ' οἷς οὐκ εἰσι δεκτοί id.*hom.33 in Lc.*(p.197.5; M.13.1884D); ref. Jo.4:44 εἰ μὲν γὰρ ἦν π. αὐτοῦ ἡ Σαμάρεια...ἀκολούθως ἂν εἴρητο τὸ αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης...τιμὴν οὐκ ἔχει. ἀλλὰ καὶ εἰ ἐγέγραπτο...ἐξῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀλλ' οὐκ ἐγένετο ἐν τῇ ἰδίᾳ π. ... καὶ οὕτως χώραν τὸ λεγόμενον εἶχεν ἄν. καὶ τάχα τὸ μὲν βούλημα τοῦ ῥητοῦ τοῦτ' ἔστιν, ὡς ἰδιώτης δὲ τῷ λόγῳ ὁ Ἰωάννης δυσπαραστάτως ἔφρασεν ὃ νενόηκεν...π. δὲ τῶν προφητῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἦν id.*Jo.*13.54(53; p.284.3; M.14.500C); Judaea as π. of Christ and prophets; rejected by Jews, id.*fr.60 in Jo.*(p.532.12); π. αὐτὸν ἐνταῦθα ἡγοῦμαι λέγειν τὴν Καπερναούμ...π. δὲ ἰδίαν καλεῖ, τὸν τῆς οἰκονομίας δηλῶν λόγον, καὶ τούτῳ τὸ πλέον ἐνδιατρίβων Chrys.*hom.35.2 in Jo.*(8.203B); ref. Ac.2:22 τὴν π. λέγει, ἥπερ ἐδόκει εὐτελὴς εἶναι id.*hom.6.1 in Ac.*(9.47D); **4.** *land* in gen., Mac.Aeg. *hom.*12.12(M.34.564D); Euthal.Diac.*epp.Paul.*(M.85.724C); Agath. *v.Gr.Ill.*157(p.80).

***πατρογέννητος**, *begotten of the Father* γνώρισμα, πνεῦμα πατρογεννήτου λόγου Jo.D.*carm.pent.*78(p.216; -γένη- M.96.836C).

***πατρόδοτος**, *given by one's father, ancestral*, Vergil *ecl.*4.18 ap. Const.*or.s.c.*20(p.183.5; M.20.1293B).

***πατροδότωρ, ὁ**, *giver of fatherhood* (ref. Marcosian heresy) τὸν αὐτογεννήτορα καὶ π. λόγον ἀπὸ στομάτων Ἀληθείας ἄκουε Iren.*haer.* 1.14.3(M.7.601B) = Hipp.*haer.*6.44(M.16.3267B; προπάτορα p.177.9).

***πατροείκελος**, *like one's father*, Thdr.Stud.*or.*11.4(M.99.824D).

***πατρόθεος**, *who is ancestor of God*; of David, ‡Jo.D.*hom.*5(M.96. 649D).

***πατροθετ-έομαι**, *become father by adoption*, ref. Ps.26:10 ὁ δὲ κύριος προσλαμβάνεται...υἱοθετῶν τοὺς ἀξίους, καὶ τοῖς ἀξίοις ~ούμενος Max.*ambig.*(M.91.1121B).

***πατροκελεύστως**, *by paternal order*, *Hymn.*(*AS* 1 p.611).

***πατροκίνητος**, *moved by the Father*, Dion.Ar.*c.h.*1.1(M.3.120B).

***πατρολύμας, ὁ**, *one who wrongs one's father, unfilial person* ἵνα μὴ ἀντίθεον αὐτὸν ἢ π. οἰηθῶσι..., φησίν· οὐδὲν δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ ‡Caes.Naz.*dial.*130(M.38.1032).

***πατρομαχία, ἡ**, *disagreement with the fathers*, Thdr.Stud.*epp.*2. 155(M.99.1484D).

***πατρομιμήτως**, *after the manner of the fathers*, Thdr.Stud.*test.*19 (M.99.1821A); id.*epp.*1.10(M.99.941D).

πατροπαράδοτος, **1.** *ancestral, handed down from ancestors*; **a.** of tradition; of pagan belief π. γνώμης Thphl.Ant.*Autol.*2.34(M.6. 1108A); *A.Jo.*3(p.152.27); Eus.*l.C.*10(p.222.13; M.20.1372C); Ammon. *Ac.*13:48(M.85.1544B); of Egyptian worship of infant, handed down by tradition from Jeremiah, ‡Epiph.*v.proph.Jer.*8(p.21.10; M.43. 400B); of eccl. custom, Dion.Al.ap.Eus.*h.e.*4.23.10(M.20.388B); of Pharisaic tradition, Ant.Mon.*hom.*28(M.89.1529A); **b.** of original sin, Olymp.*Job* 41:6–7(M.93.441B); **2.** *given by the Father*, ‡Hipp. *fr.17 in Pss.*(p.145.17).

***πατροπαραδότως**, *as handed down from one's forefathers* in the faith κελευσάτω παρὰ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης δέξασθαι τὴν διασάφησιν, ὡς ἄνωθέν τε καὶ ἐξ ἀρχῆς π. ἐξεδόθη Thdr.Stud.*epp.*2.87(M. 99.1332B); π. ἤτοι θεοκηρύκτως *ib.*2.121(1397C); id.*test.*(M.99.1816B); *by patristic tradition*, Areth.*Apoc.*1:4f.(M.106.508B).

***Πατροπασσιανοί, οἱ**, *Patripassians* οἱ Π. μὲν παρὰ Ῥωμαίοις, Σαβελλιανοὶ δὲ καλούμενοι παρ' ἡμῖν *Symb.Ant.*(345)7(p.253.18; M. 26.732C).

πατροπάτωρ, ὁ, *father of the fathers* π. Ἀντώνιε Thdr.Stud.*cant.* 18.1(p.377).

***πατροποιέω**, *make father by adoption*, ‡Chrys.*caec.Zacch.*4(8. 126C).

***πατροπρεπής**, *suitable for a father* εἰπὲ αὐτῷ πατροπρεπεῖ διαλέξει Thdr.Stud.*epp.*2.160(M.99.1500C).

***πατροπροβλήτως**, *as sent forth from the Father*; of H. Ghost, Jo. D.*carm.pent.*73(p.215; πατριπ- M.96.836C).

***πατροσθενής**, *having the power of the Father*, Jo.D.*carm.pent.*60 (p.215, conj. for πατρόθεν M.96.836B).

πατροσύνη, ἡ, v. *πατρωσύνη.

***πατρότης, ἡ**, *fatherhood*; **1.** in gen. ὁ φύσει πατὴρ ὁρίζει τοὔνομα [sc. υἱόν] τοῖς τῆς π. ... ἑπομένοις νόμοις Cyr.*inc.unigen.*(5^1.699E); υἱοθεσίαι τε καὶ π. τοῖς αὐτοῖς ὑποκειμένοις...ἐμφέρονται Leont.H. *Nest.*2.1(M.86.1536C); ὁ Πλάτων φησὶν ὅτι π. ἐστὶ προΰπαρξις υἱότητος, ἡ δὲ ἐκκλησία...συνάναρχον λέγει τὸν υἱὸν τῷ πατρί Anast.S.*hod.*1(M. 89.49D); **2.** as complimentary title of bishops, *Ep.*ap.CSyr.(*ACO* 3 p.97.21; H.2.1373A); and of abbots, Thdr.Stud.*epp.*1.26(M.99. 992B); *ib.*2.16(1165A); **3.** theol. τῇ...ἀιδιότητι συμπαρεκτεινομένην ἔχει τὴν...π. Bas.*Eun.*2.12(1.247B; M.29.593B); κοινὴ μὲν ἡ θεότης· ἰδιώματα δέ τινα π. καὶ υἱότης *ib.*2.28(265C; M.637B); τῆς οὐσίας λόγος κοινός...ἡ δὲ ὑπόστασις ἐν τῷ ἰδιώματι τῆς π. id.*ep.*214.4(3.322E; M. 32.789B); αἱ περὶ τοῦ θεοῦ ὑπολήψεις...ἡ π., ἡ ἀγεννησία Gr.Nyss. *Eun.*1(1 p.187.16; M.45.432D); ὁμοούσιον ὄντα τὸν πατέρα τῷ υἱῷ, οὐκ εἰς τὸν τῆς υἱότητος τόπον...καταφέρει λόγος, οὔτε μὴν ἀνατίθησι τὸν υἱὸν εἰς τὴν τῆς π. θέσιν Cyr.*Jo.*1.4(4.35C); ἀπὸ γὰρ τῆς υἱότητος ἡ π. νοεῖται· καὶ τὸ ἀντίστροφον id.*thes.*7(5^1.59B); πάντα εἶχεν ὅσα ὁ πατήρ, πλὴν αὐτῆς τῆς π. Thdt.*Trin.*16(M.75.1173B); ἕνα γὰρ θεόν... ἐν μόναις δὲ ταῖς ἰδιότησι τῆς τε π. καὶ τῆς υἱότητος ‡Cyr.*Trin.*10(6^a. 15D; M.77.1144A); Dion.Ar.*d.n.*2.8(M.3.645C); Max.*schol.myst.*3(M. 4.424D); υἱῷ...ἴσῳ τῷ πατρὶ χωρὶς τῆς π. ‡Ath.*Lat.*1(M.28.825C); of God's fatherhood towards man οὐκ ἀρχὴ μόνον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ π. Chrys.*hom.15.4 in 2Cor.*(10.549E); exeg. Eph.3:15 τὸ τῆς...π. ὄνομα οὐκ ἐξ ἡμῶν κυρίως ἔχει θεός, ἀλλ' ἡμεῖς μᾶλλον ἐξ αὐτοῦ λαβόντες ὁρώμεθα. ... πῶς δ' ἂν...τὸ τῆς...π. ὄνομα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐκβῆναι παρὰ θεοῦ δοίη τις ἄν, εἴ γε ὄντως οὐκ ἔστι πατήρ; Cyr.*Jo.*1.3(4.24B).

***πατροτροφέω**, *provide for parents*, Phot.*nomoc.*11.15(p.599; M. 104.1156C).

***πατροφαής**, *deriving light from the Father*, Gr.Naz.*carm.*2.1.38. 5(M.37.1325A).

***πατροφεγγής**, *with the Father's splendour*, Geo.Pis.*hex.*1783(M. 92.1572A).

***πατροφονία, ἡ**, *parricide*, *Hom.Clem.*6.18; Bas.*hom.*12.8(2.104D; M.31.401D).

πάτρων, ὁ, (Lat. *patronus*) *patron*, Thphl.Ant.*Autol.*3.27(M.6. 1161C); Nil.ap.Jo.D.*parall.*5(M.95.1429D); of martyred apostles as patron saints, *A.Petr.et Paul.*85(p.219.12).

πατρωνεύ-ω, *be a patron, further* someone's *interests* ἑαυτῷ ~εις Ephr.3.168C.

πατρωνυμία, ἡ, *name from one's father, patronymic* ὡς γὰρ ἔοικε, π. ἦν τοῦ λῃστοῦ ὁ Βαραββᾶς, ὅπερ ἑρμηνεύεται διδασκάλου υἱός Or. *schol.in Mt.*27:12ff.(M.17.308A).

***πατρωνυμικῶς**, *after one's father's name* (Valent.) τελειότατον κάλλος...τοῦ πληρώματος...τὸν Ἰησοῦν ὃν καὶ σωτῆρα προσαγορευθῆναι καὶ Χριστὸν καὶ λόγον π. Iren.*haer.*1.2.6(M.7.465A); σοφίαν τε π. (ὁ γὰρ πατὴρ αὐτῆς σοφία κληΐζεται) καὶ πνεῦμα ἅγιον *ib.*1.4.1(480B); Ἰησοῦν...π. καλεῖσθαι φῶς διὰ τὸ ἄνω φῶς Epiph.*haer.*31.4(p.389.1; M.41.480B).

πατρῷος, **1.** *of* God *the Father* εἰς τὴν π. ἀποθήκην σωρευθῶμεν Clem.*paed.*1.9(p.139.9; M.8.349C); φιλαργύρους...τῆς π. ἐξέβαλεν αὐλῆς ὁ κύριος *ib.*3.11(p.280.1; 657A); π. νουθεσίας id.*str.*7.16(p.72. 13; M.9.541B); π. κληρονομίαν Or.*Jo.*6.45(26; p.155.2; M.14.280B); πνεῦμα...ἀπὸ τῶν π. ἄνωθεν...καταπνεόμενον θησαυρῶν Meth.*symp.* 7.1(p.71.4; M.18.121C); theol., of Father in rel. to Son ὁ π. λόγος Clem.*fr.*23(p.202.20; M.103.383A); Eus.*e.th.*3.2(p.143.20; M.24.980A); μόνου τοῖς π. κόλποις ἀναπαυομένου *Symb.Ant.*(345)9(p.253.39; M.26. 733A); ἐν γὰρ τῇ π. θεότητί ἐστι...ὁ υἱός Ath.*Ar.*3.6(M.26.332C); δηλοῖ μετὰ τοῦ π. ὀνόματος καὶ τὸν γεγεννημένον Didym.(‡Bas.)*Eun.*5 (1.311A; M.29.745B); **2.** *of a* spiritual *father*; a monastic superior, Nil.*Eulog.*16(M.79.1113B); a patriarch, Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3196B).

***πατρωσύνη (πατροσύνη), ἡ**, *fatherhood*; of bishop's office εὐφρανθῶμεν ἐπὶ σῇ π. Jo.Disc.*v.Epiph.*34(M.41.68D); as complimentary title ἱκετεύω τὴν σὴν π. *ib.*46(84A); *ib.*62(104D); of office of monastic superior θίγε...τὸ οὖς σου τοῖς τῆς πατροσύνης λόγοις Nil. *Eulog.*15(M.79.1113A); *ib.*28(1129C); as complimentary title, Thdr. Stud.*epp.*1.39(M.99.1048D); of others regarded as fathers in God τοῖς ἁγίοις μου πατράσι καὶ ὁμολογηταῖς...συγχαίρων ὑμῶν τῇ π. *ib.*2. 83(1325A).

***Παυλιανίζω**, *be a follower of Paul of Samosata*; such to be baptized on submission to the Church, CNic.(325)*can.*19; Steph.Hier. *agn.*(p.156.17) cit. s. Νεστοριανίζω; Leont.B.*Apoll.*(M.86.1949B); Thdr.Stud.*epp.*2.169(M.99.1533C).

***Παυλιανικός**, *of Paul of Samosata*, Apoll.*ep.Dion.*4(p.258.10; M.*PL*.8.931A).

***Παυλιανιστής, ὁ**, *follower of Paul of Samosata* Π.· οἱ ἀπὸ Παύλου Σαμωσατέως· ταπεινὰ καὶ χαμαιπετῆ περὶ τοῦ Χριστοῦ φρονήσαντες, ὡς κοινοῦ τὴν φύσιν ἀνθρώπου γενομένου, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ Μαρίας ἐσχηκότος Tim.CP *haer.*(M.86.24C); *ib.*(41B).

***Παυλιανός, ὁ**, **1.** *follower of Paul of Samosata*, Const.ap.Eus.*v.C.* 3.64(p.111.18; M.20.1140B); Eus.*e.th.*1.20(p.88.8; M.24.877C); πάντες ἅμα ἐκκλησίαζον καὶ ἐκοινώνουν, πλὴν Ναυατιανῶν...Οὐαλεντιανῶν τε καὶ Μαρκιωνιστῶν καὶ Π. Soz.*h.e.*2.32.1(M.67.1025C); **2.** '*Paulian*', i.e. follower of S. Paul, word coined by Gr. Naz. to parallel Χριστιανός, Gr.Naz.*or.*37.17(M.36.301C).

***Παυλικιανός, ὁ,** *member of Paulician sect*, derived from Paul and John of Samosata (cf. Euthymius Zigabenus *panoplia* 24(M. 130.1189Cff.)); holding a form of Manichean doctrine, ‡Jo.D.*ep. Thphl.*22(M.95.373B); flourishing in Thrace as result of settlement there by Const. Copronymus of Syrians and Armenians, Thphn. *chron.*p.360(M.108.865A); *Μανιχαίων, τῶν νῦν Π. καλουμένων ib.*p.413 (980D); *ib.*p.420(996A); measures taken for their suppression in Asia Minor by emperor Michael, *ib.*p.419(993B).

***Παῦλος,** *Paul*, ref. fanciful etymology of name *Σαῦλος…ἐσάλευε …τὴν ἐκκλησίαν, Π. δέ τοι πέπαυται τοῦ διώκειν* Euthal.Diac.*epp. Paul.*proem.(M.85.697B).

***παῦνι,** Coptic month corresponding to June, *A.Barn.*24(p.301. 15n.); Cyr.*ep.*23(p.67.10; 5².85C).

[*]παυράκι, *rarely, occasionally*, Gr.Naz.*carm.*1.2.1.709(M.37. 576A).

***παῦσα, ἡ,** *cessation*, Plato *Phaedr.*245C ap.Gr.Nyss.*Eun.*9(M.45. 813C; v.l. for *παῦλαν* 2 p.215.16); Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.325C; prob. for *παῦλαν* or *παῦσιν*).

παυσίκακος, *ending evil*, Sophr.H.*mir.Cyr.et Jo.*15(M.87.3469B); ‡Gr.Naz.*Chr.pat.*2262(M.38.314A).

***παυσιμέριμνος,** *ending care*, an 'aeon' in Hesiod's cosmology as compared with Valent. system, Epiph.*haer.*31.3(p.387.6; M.41. 477C).

παῦσις, ἡ, *cessation*, ref. Arian exegesis of 1Cor.15:24 *φασι, παύσεως καὶ καταλύσεως τοῦ βασιλεύοντός ἐστι ταῦτα δηλωτικά* Epiph. *haer.*69.74(p.222.8; M.42.321C).

παυσώδυνος, *ending pain*, Sophr.H.*mir.Cyr.et Jo.*26(M.87.3497A).

παχνήεις, *frosty*, Nonn.*par.Jo.*10:22(M.43.836B).

πάχος, τό, *grossness, materiality, unspirituality σώματος ὑλικοῦ καὶ δεσμίου νοῦ π.* Gr.Naz.*or.*45.11(M.36.637B); *νοῦ πρὸς ὕψος ἐκ π. ἐκδημίαις* id.*carm.*2.1.12.579(M.37.1208A); *ὅπερ…ἐν Ἀδὰμ ὡς ἐν π. πραγμάτων…ὁρᾶται συμβεβηκός, τοῦτο καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν καθ' ἡμᾶς νοητῶς…κατίδοι τις ἂν πληρούμενον* Cyr.*ador.*1(1.10D); *τυπικῶς…καὶ ὡς ἐν π. λατρείας Ἰουδαϊκῆς* id.*Juln.*10(6².357B); ref. lit. sense of scripture *τῆς ἱστορίας τὸ π.* id.*ador.*5(1.157C); id.*Ps.*35:6(M.69. 917B).

παχόω, *freeze stiff*, Nil.*praest.*24(M.79.1089A).

***παχυβάτωρ,** *thick-flowing, sluggish*, *Chron.Pasch.*p.30(M.92. 129A).

παχυκάρδιος, *dull in understanding, dense*, Ast.Am.*hom.*7(M.40. 257C).

παχυμέρεια, ἡ, *density, coarseness*, hence *grossness τί γὰρ κοινὸν τῇ ἀΰλῳ τῆς ψυχῆς φύσει πρὸς τὴν ὑλικὴν π.;* Gr.Nyss.*hom.*9 *in Cant.* (M.44.965B); id.*anim.et res.*(M.46.28C).

παχυμερής, 1. *gross τὸ λεπτομερέστερον, ἡ ψυχή, οὐκ ἄν ποτε πρὸς τοῦ παχυμερεστέρου ὕδατος* [i.e. of Flood] *πάθοι τι δεινόν. … ὃ δ' ἂν π. ἐκ τῆς ἁμαρτίας πεπαχυμμένον τύχῃ, τοῦτο ἀπορρίπτεται σὺν τῷ σαρκικῷ πνεύματι* Clem.*str.*6.6(p.458.7; M.9.273C); **2.** *unspiritual, material, earthly τὸν νόμον…π. σῶμα λαβὼν λεπτύνει διὰ τῆς θεωρίας* Gr.Nyss.*hom.*7 *in Cant.*(M.44.925D); Leont.H.*Nest.*7.5(M.86. 1768ᵈA); **3.** *bodily*, of Inc. *τῇ δὲ θεότητι συνηνωμένος τὸ π. λεπτομερὲς ἐτελείου* Epiph.*haer.*77.29(p.441.28; M.42.684B); *εἰσῆλθε… θυρῶν κεκλεισμένων ἵνα δείξῃ τὸ π. λεπτομερές* id.*anc.*91(p.112.11; M. 43.184C); **4.** *rough, cursory*, of bipartite opp. tripartite division of man *κατὰ τὴν παχυμερεστέραν…τομήν* Gr.Nyss.*Apoll.*35(M.45. 1200C).

παχυμερῶς, 1. *crassly, unspiritually*; of lit. exegesis, Gennad.*fr. Gen.*49:11(M.85.1660B); **2.** *dull-wittedly, without understanding*, Socr. *h.e.*5.24.2(M.67.648C).

παχύνους, *dull-witted, weak-minded*, Didym.*Trin.*1.15(M.39. 316A); Cyr.*ador.*1(1.7A).

παχύν-ω, *make thick* or *gross*; theol., *make corporeal*, pass., ref. Inc. *ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, μένων θεός…, ~εται* Sophr.H.*or.*2.15(M.87. 3233C); Jo.D.*carm.theog.*29(p.206; M.96.820C).

παχύς, 1. *earthly, of this world*, opp. spiritual *παχυτέρᾳ κέχρηται τῇ λέξει* Chrys.*scand.*4(3.472B); *ib.*6(475B); id.*hom.*25.2 *in Jo.*(8. 145A); *ib.*39.2(228C); *οὐχ ὁρατὸς ἢ π. ὁ πόλεμος* Cyr.*ador.*11(1.389D); *ἀναγκαῖα πρὸς θεωρίαν…πνευματικὴν…λέγωμεν, τὸ τῆς ἱστορίας ὑποτρέχοντες π. ib.*12(414B); *ib.*16(562A); of the five loaves as symbol of the *παχυτέρα τῆς πεντατεύχου διδασκαλία* Ammon.*Jo.*6:13(M.85. 1433A); *τύπος π.* [sc. of angels] *τὰ καθ' ἡμᾶς* Max.*schol.c.h.*15.3(M. 4.105C); **2.** *carnal σάρκα τοὺς παχυτέρους…ἀνθρώπους λέγει* Thdt.*Ps.* 55:5(1.973); *παχυτέρους καὶ σαρκικούς* id.*Dan.*7:11(2.1200); **3.** *dense, insensitive π. ποιεῖ* [sc. *γαστριμαργία*] *διάνοιαν* Chrys.*hom.*45.1 *in Jo.* (8.261D); *τὰ σημεῖα γὰρ…τοῖς ἀπίστοις καὶ παχυτέροις ib.*35.2(8.205A).

παχύσαρκος, *gross, materialistic*, *cat.Apoc.*8:2(p.298.27).

παχύτης, ἡ, 1. *grossness, materiality τῆς καθαρωτέρας…χώρας… ἔνθα μὴ φθάνουσιν αἱ ἀπὸ τῆς γῆς…παχύτητες* Or.*Cels.*3.35(p.232. 2; M.11.965A); *τὴν ἀπερίγραφον…ἐξουσίαν…μὴ περικλείεσθαι…παχύτητι σώματος* Mac.Mgn.*apocr.*3.14(p.90.15); Chrys.*hom.*25.2 *in Jo.* (8.145A); *θεϊκῶς συναπτόμεθα, καὶ τρόπον ἄλλον ἢ ὃν αἱ π.* Gr.Naz. *or.*34.6(M.36.245C); ref. Christ at parousia *οὐκ ἔτι μὲν σάρκα, οὐκ ἀσώματον δέ,…θεοειδεστέρου σώματος, ἵνα καὶ ὀφθῇ…καὶ μείνῃ θεὸς ἔξω παχύτητος ib.*40.45(424C); ‡Thdt.*nativ.Jo.Bapt.*(5.90); **2.** *dullness, insensibility*, Thdt.*Heb.*12:25(3.631); opp. spirituality *τὴν ἐκ τοῦ γράμματος π.* Cyr.*Mich.*70(3.470C); Diad.*perf.*16(p.18.24) cit. s. *γεώδης*; **3.** *earthliness ὁ…δεσπότης τοσαύτῃ π. λέξεως ἐχρήσατο πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἡμετέρων ψυχῶν* Chrys.*hom.*42.4 *in Gen.*(4.428C).

***πάχωμα, τό,** disease of the eye producing a thick film, *Exorc.* 15(p.338).

***παχών,** Coptic month corresponding to May, Epiph.*mens.*20 (M.43.272A); acc. some the month of Christ's birth *ἔτους κη' Αὐγούστου ἐν πέμπτῃ π. καὶ εἰκάδι* Clem.*str.*1.21(p.90.20; M.8.885A).

***πεδατοῦρα, ἡ,** (Lat. *pedatura*) *space measured in feet*, hence *station* of troops on guard *τοὺς τῆς π. στρατιώτας* Jo.Mal.*chron.*14 p.351(M.97.524B).

πεδάω, 1. *bind with fetters*, met., *ἐσωφρονίσθη πεδηθεῖσα ἡ κακία* Tit.Bost.*Man.*1.25(M.18.1104A); *ταῖς τοῦ κόσμου πεπεδημένος ἐπιθυμίαις* Chrys.*sac.*1.1(p.3.10; 1.363A); **2.** perf. ptcpl. pass., *crippled, paralysed*, Thdt.*h.e.*1.7.5(3.755).

***πέδησις, ἡ,** *fettering, restriction*, Ephr.Chers.*mir.Clem.*16(M.2. 644B).

[*]πεδιάσιμος, *consisting in plains*, Bas.*hom.*5.6(2.40B; M.31. 253B); Pamph.Mon.*Soter.*3(p.118.12).

πέδιλον, τό, plur., *sandals*; *boots*, Epiph.*haer.*59.11(p.376.14; M. 41.1033C *πέδια*) cit. s. *ὀδώνιον*.

πεδοσκαφής, *dug in the earth*, Nonn.*par.Jo.*4:6(M.43.773B).

πεδοστιβής, *trodden under foot*, Gr.Naz.*carm.*1.2.8.136(M.37. 659A).

***πεδοτρεφής,** *fed from the earth*, Nonn.*par.Jo.*4:12(M.43.776B).

***πεδουκλόω,** *fetter*, Barth.Edess.*Agar.*(M.104.1424B).

***πεδ-όω,** *fetter οἷα ἀνθρώπου ψυχὴ τῷ σώματι ~ούμενος* Eus.*d.e.*7.1 (p.302.9; M. om.).

πέζα, ἡ, *region*, Nonn.*par.Jo.*3:14(M.43.768C); *ib.*4:4(773B); *ib.* 12:1(840B).

***πεζαίτεροι, οἱ,** v. *πεζέταιροι*.

***πεζέρως, ὁ,** *carbuncle τὸν π. λίθον, αὐτὸν γὰρ καλεῖ ἄνθρακα* Cosm.Ind.*top.*11(M.88.452B).

πεζέταιροι, οἱ, *foot-guards*, Thdt.*h.e.*3.15.4 (v.l. *πεζαίτεροι* 3.930); id.*qu.*40 *in 2Reg.* (*πεζαιτέρων* 1.443); id.*Dan.*4:9 (*πεζαιτέροις* 2. 1144).

πεζεύ-ω, 1. *go on foot upon κύματα ~σει Orac.Sib.*6.13; Mac.Mgn. *apocr.*2.8(p.9.21); **2.** *dismount ἐκυνήγησεν…πρόβατον, καὶ ἐπέζευσεν τοῦ σφάξαι αὐτό* Barth.Edess.*Agar.*(M.104.1425C); **3.** *make pedestrian ~έ μοι τὴν λέξιν, ἀγροικοστόμει* Gr.Naz.*carm.*2.1.12.295(M.37.1187A); **4.** *make passable on foot ἔσχισε τὴν θάλασσαν καὶ ἐπέζευσε τῷ λαῷ αὐτοῦ* Barth.Edess.*Agar.*(M.104.1444D).

***πεζινός,** *on foot*, Jo.Mal.*chron.*18 p.464(M.97.677C).

πεζοβατέω, *go on foot*, *A.Thom.*A 137(p.243.21n.).

πεζοπορέω, *go on foot*; *walk*, fig., Nil.*epp.*1.331(M.79.201C).

πεζοπορία, ἡ, *travelling on foot ἡ ἐπὶ γῆς τοῦ Χριστοῦ διατριβὴ ἐν πτωχείᾳ καὶ π. γέγονεν* Anast.S.*hod.*13(M.89.237C); †Jo.D.*B.J.*25(M. 96.1089B); of the walking on the water, Ath.*v.Anton.*75(M.26. 949A).

[*]πειθανολογία, ἡ, v. *πιθ-*.

[*]πειθανός, = *πιθανός*, *persuasive*, †Thdt.*Pss.proem.*(5.74).

[*]πειθανότης, ἡ, *persuasiveness*, Didym.*Trin.*3.11(M.39.860B).

[*]πειθανουργία, ἡ, *plausible argumentation*, Didym.*Trin.*2.6(M. 39.516C); *ib.*2.7(585A).

[*]πειθανῶς, = *πιθανῶς*, *persuasively*, Gr.Naz.*carm.*1.1.10.29(M. 37.467A).

πειθαρχ-έω, *obey πάντας…~εῖν τῷ λόγῳ τῆς δικαιοσύνης* Polyc.*ep.* 9.1; *θεὸς…ᾧ ~εῖ σελήνη Diogn.*7.2; *~εῖν ταῖς ἐντολαῖς* Meth.*symp.* 10.4(p.126.11; M.18.200A); Eus.*h.e.*6.34(M.20.596A); CNic.(325)*can.* 18; *~εῖν…τῷ ψευδεῖ* Ephr.3.142A.

***πειθάρχημα, τό,** *act of obedience*, ‡Chrys.*hom.*13(13.254B).

πειθήνιος, 1. *persuasive οὓς ὁ λόγος ὁ π. οὐκ ἰᾶται, ἀπειλὴ ἰάσεται* Clem.*paed.*1.7(p.126.6; M.8.324A); *Hom.Clem.*12.12; **2.** *obedient*, in gen. *π. οἱ ἀρχόμενοι τοῖς ἄρχουσιν* Clem.*str.*1.25(p.103.23; M.8. 913A); *τὸν ταῖς ἐντολαῖς π. ib.*2.16(p.151.19; 1012B); *κρείττονι γνώμῃ π.* Eus.*v.C.*1.44(p.28.27; M.20.960A); *πόλις…π. ἑαυτὴν…παρέσχηκεν* Constantius ap.Ath.*apol.Const.*30(M.25.632D); Chrys.*hom.*34.1 *in*

Heb.(12.312C); to God ψυχὰς π. πάρεσχον τῷ θεῷ *A.Thom.*A 59 (p.175.19); †Apoll.*met.Ps.*50 tit.(M.33.1381D); Nonn.*par.Jo.*3:1(M. 43.765B); Nil.*epp.*3.33(M.79.400D); Cyr.*Ps.*49:4(M.69.1077D); abs. ἐκ μεταβολῆς π., ἀλλ' οὐκ ἐκ φύσεως τὴν σωτηρίαν Clem.*str.*2.20(p.175. 22; M.8.1060A); Chrys.*hom.15.2 in Ac.*(9.121A); Cyr.*Jo.*5.2(4.486B); neut. as subst., Chrys.*hom.54.3 in Jo.*(8.319E); Cyr.*Jo.*4.1(4.335C).

πειθηνίως, *obediently*, Clem.*str.*7.7(p.32.12; M.9.460A); Chrys. *hom.84.1 in Mt.*(7.798A).

***πειθικός**, *persuasive*, Thphn.*chron.*p.166(v.l. ἠθικῷ M.108.444B).

πείθ-ω, **A.** trans., *persuade*; ref. God sending Son to earth ὡς βασιλεὺς πέμπων υἱὸν βασιλέα ἔπεμψεν...ὡς ~ων, οὐ βιαζόμενος *Diogn.*7.4; of prevailing over, persuading, God in prayer ἔχων γὰρ τὴν ἐκ τῆς καθαρᾶς βιοτῆς παρρησίαν ῥᾷστα πείσεις τὸν εὐεργετεῖν ἐπειγόμενον Thdt.*ep.*143(4.1239); id.*Jer.*15:1(2.488); opp. ἀναγκάζω, Ath.*h.Ar.*67(p.220.1; M.25.773A).

B. intrans.; **1.** *trust* πεποιθότες ἐπὶ τὸ ὁσιώτατον τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ ὄνομα *1Clem.*58.1; ἡ περιτομὴ ἐφ' ᾗ πεποίθασιν *Barn.*9.4; Just. *dial.*8.2(M.6.492D); πεποιθότα ἐπὶ κύριον Clem.*str.*7.11(p.48.21; M.9. 493B); τὸ ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ πεποιθέναι *ib.*7.16(p.74.7; 545A); Const.ap. Eus.*v.C.*4.12(p.122.26; M.20.1161A); **2.** *be convinced* π. περὶ τῆς σωφροσύνης σου *T.Jos.*4.2; π. ὅτι...οὐκ...ἔδραμον Polyc.*ep.*9.2; πιστεύοντες, μᾶλλον δὲ καὶ πεπεισμένοι Just.*1apol.*17.4(M.6.353D); πεισθῆναί τε καὶ πιστεῦσαι ὅτι ἀληθῆ ταῦτά ἐστι *ib.*18.2(356A); Clem. *str.*4.22(p.312.29; M.8.1356B); Ath.*ep.Aeg.Lib.*23(M.25.592D); **3.** *be resolved* ὁ ὑπακούειν ταῖς ἐντολαῖς πεπεισμένος Clem.*str.*2.2(p.116.19; M.8.937B); ὁ τεύξεσθαι πεπεισμένος τῶν ὄντως ἀγαθῶν *ib.*6.9(p.470.6; M.9.297B); **4.** abs., *be a believer, be converted*, Clem.*ecl.*36(p.148.3; M.9.717A); Philost.*h.e.*2.5(M.65.469A); **5.** *obey* ~όμενος τῷ Ἰησοῦ Or. *hom.16.4 in Jer.*(p.136.4; M.13 om.); Meth.*symp.*10.4(p.126.14; M. 18.200A om.); Jo.D.*f.o.*1.5(M.94.800C).

πειθώ, ἡ, **1.** *persuasiveness, persuasion*; hence *conviction, assurance* π. καὶ πίστιν...ἐμφορῆσαι Just.*1apol.*53.12(M.6.408B); ἀπὸ τῶν...θεοσεβῶν τὴν π. ἔχομεν id.*dial.*53.6(M.6.593C); Clem.*prot.*10 (p.70.16; M.8.209B); π. δὲ ἡ βεβαίωσις τῆς πίστεως id.*str.*1.11(p.34.2; M.8.749B); Meth.*res.*1.33(p.270.3; M.41.1145A); **2.** *obedience* ἔνθεον πρὸς τὴν διδασκαλίαν π. Clem.*str.*4.4(p.254.14; M.8.1228A); Or.*princ.* 3.1.11(p.212.6; M.11.268A); τὴν πρὸς τὸν ὄφιν π. Meth.*res.*1.29(p.260. 11; M.41.1137C).

***πειναλέως**, *hungrily*, Nil.*epp.*4.51(M.79.573C).

πειν-άω, **1.** lit., *hunger (for)*, Christol. ἐπείνασε διὰ τὸ ἴδιον τοῦ σώματος Ath.*inc.*21.7(M.25.133C); Leo Mag.*ep.*28(p.15.18; M.*PL.*54. 768); **2.** met. τοὺς ~ῶντας τὸν λόγον Clem.*paed.*1.6(p.118.17; M.8. 305C).

πεῖρα, ἡ, **1.** *attempt* π. προσαγαγόντες τῇ γυναικί Or.*Jo.*28.5(p.394. 27; M.14.688D); κἂν τις δι' ἔργων ταύτης [sc. εὐεργεσίας] τυχεῖν πειρασθείη, εἰς μάτην ἔσται ἡ π. Gennad.*fr.Rom.*11:6(M.85.1716C); **2.** *enterprise*; of an athletic contest, met. θεοῦ ζῶντος πεῖραν ἀθλοῦμεν *2Clem.*20.2; **3.** *trial, test*, Just.*dial.*132.2(M.6.784A); π. ὑμῶν ἐποιούμην πῶς διάκεισθε ἤδη τὴν γνώμην *ib.*137.3(792B); βίβλους μηδενὶ...μεταδοῦναι...πρὸ πείρας *Clem.ep.Petr.*1(M.2.25A); of candidates for monastic life χρόνῳ καὶ...ἀγωνίσμασι π. τῆς κρίσεως αὐτῶν λαμβάνοντας...ὥστε ἀζήμιον τὴν π. τῇ ἀδελφότητι γίνεσθαι Bas.*reg. fus.*10.2(2.352E; M.31.945B); of Christ's temptations, Gr.Naz.*or.*40. 30(M.36.401B); **4.** *experience* ἡ πίστις εἰσάξει, ἡ π. διδάξει Clem.*prot.* 9(p.65.20; M.8.200B); ἐκ τῆς π. ἑαυτὸν ἐπανορθούμενος id.*fr.*(p.228. 2); τοῦ δυνατοῦ τὴν π. λαβόντες *Hom.Clem.*7.11; πάντες ἀπέθανον, εἰ καὶ μὴ τῇ π., ἀλλὰ τῇ ἀποφάσει Chrys.*comm.in Gal.*2:20(10.693C); εἰ καὶ μὴ ἔσφαξαν τῇ π., ἀλλ' ἔσφαξαν τῇ γνώμῃ id.*dimiss.Chan.*1(3. 433D); π. ἔχων αὐτοῦ Jo.Mosch.*prat.*83(M.87.2940C); ref. Inc. μιᾶς γὰρ οὔσης τῆς κατὰ θεὸν ζωῆς καὶ θατέρας τῆς κατὰ ἄνθρωπον... ἀμφοτέρων εἰκότως ὁ κύριος διὰ πείρας ἐλθών, ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθῆναι λέγεται Eus.*d.e.*6.15(p.270.11; M.22.444D); ἑκατέρων π. ἔσχε Eust.*fr.in Ps.15*(p.68; M.18.685D); τίς ὁ πείρᾳ μαθὼν τὴν ὑπακοὴν καὶ ταύτην ἀγνοῶν πρὸ τῆς π.; οὐχ ὁ λόγος ὁ ἀθάνατος ὁ ἀπαθής...ἀλλὰ τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ ληφθὲν ὑπ' αὐτοῦ...ἐν π. δὲ γέγονε τῶν ἡμετέρων παθημάτων...ἡ ἐξ ἡμῶν...ληφθεῖσα φύσις Thdt. ap.Cyr.*apol.Thdt.*10(p.136.22; 6[1].230E); τῇ π. ... μεμαθηκὼς τῆς ἀνθρωπείας φύσεως τὴν ἀσθένειαν...οὔτε ὡς θεὸς διὰ τῆς π. μεμάθηκε τὰ ἡμέτερα id.*Heb.*2:18(3.561); οὐ μόνον ὡς θεὸς οἶδε τῆς ἡμετέρας φύσεως τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπος π. τῶν ἡμετέρων ἔλαβε παθημάτων *ib.*4:15(571).

πειράζ-ω, **1.** *test, put to trial*; **a.** of God δεῖ σε...θλιβῆναι· οὕτω γὰρ προσέταξεν ὁ ἔνδοξος ἄγγελος τὰ περὶ σοῦ· θέλει γάρ σε πειρασθῆναι Herm.*sim.*7.1; ~ει σε ὁ κύριος ἐκλέξασθαι τὴν ζωήν Clem.*prot.*10 (p.69.26; M.8.208C); εὐλογήσει ~όμενος ὡς ὁ γενναῖος Ἰὼβ id.*str.*2. 20(p.170.6; M.8.1048C); Or.*or.*29(p.382.24; M.11.532C); contrasted with tempting by Devil, ‡Dion.Al.*fr.Lc.22*:46(p.247.19; M.10. 1596A); ἀπείη πιστεύειν, ὅτι...~ει ὡς ἀγνοῶν, καὶ τίς προγινώσκει; *Hom.Clem.*2.43; οὐ γὰρ ἂν ὁ τὰ πάντα γινώσκων...ἐπείρασεν, ἵνα γνῷ αὐτὸς ὁ τὰ πάντα προγινώσκων *ib.*16.13; ref. Gen.22:1 ἐπείρασεν· οὐχ ὡς αὐτὸς ἀγνοῶν, ἀλλὰ προσῆγεν αὐτῷ τὴν πεῖραν, ἵνα καὶ οἱ τότε παρόντες...παιδεύωνται...τὴν ὑπακοὴν ἐπιδείκνυσθαι Chrys.*hom.47.1 in Gen.*(4.474A); Thdt.*qu.73 in Gen.*(1.85); **b.** of Devil, ref. temptations of Christ ἐπείρασεν αὐτόν, ἵνα γνῷ...καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ εἰς καιρόν, τουτέστιν ἀνεβάλλετο τὴν εὕρεσιν εἰς τὴν ἀνάστασιν. ᾔδει γὰρ τοῦτον εἶναι τὸν κύριον τὸν ἀναστησόμενον Clem.*ecl.*53(p.152.2; M.9. 721D); **c.** of men tempting God, Meth.*lepr.*10(p.464.12); Chrys. *hom.13.3 in Mt.*(7.171C); Cyr.*Jo.*2.1(4.141C); ref. temptations of Christ, Iren.*haer.*5.22.2(M.7.1183C); οὐχ ὁ σωτήρ γε ἐπείρασεν· εὖ γὰρ ᾔδει...περὶ τῆς τοῦ πατρὸς δυνάμεως τῆς συνεργούσης αὐτῷ Eus.*Ps.* 90:10–12(M.23.1161C); **2.** *tempt, seduce* to evil; **a.** of Christ's temptations, Just.*dial.*125.4(M.6.768A); as recapitulation of temptation of Adam, Iren.*haer.*5.21.2(M.7.1180A–1181B); cf. *quadraginta diebus tentatur..., et quae fuerint tentamenta, nescimus; quae ideo forsitan praetermissa sunt, quia majora erant, quam ut litteris crederentur...* πάντα πειρασμόν, ὃν ἤμελλον οἱ ἄνθρωποι ~εσθαι, πρῶτον ἐπειράσθη κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ὁ σωτήρ...ἄνθρωπός ἐστι ~όμενος...ἐπειδὴ γὰρ Ἰωάννης ἀπὸ θεοῦ ἤρξατο, οὐκ ἐγενεαλόγησεν αὐτὸν ὡς θεόν...διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ θεός, οὐκ ἐπειράζετο· οἱ δὲ ἄλλοι, ὡς τὰ ἀνθρώπινα διηγούμενοι τοῦ σωτῆρος, εἰσάγουσιν αὐτὸν καὶ ~όμενον Or.*hom.29 in Lc.*(pp.178.15–181.14; M.13.1874D–1876B); as example in human temptations, *ib.*(p.181.26; 1876C); Eus.*Ps.*90:9(M.23.1153Aff.); purpose discussed: to demonstrate completeness of Christ's power over demons and Devil and to compel their recognition of himself (Mt.8:29), id.*d.e.*9.7(p.419.9; M.22.676B); to demonstrate his humanity, cf.Hegem.*Arch.*60(p.88.27; M.10.1516A); give example to newly baptized Christians when tempted, Chrys.*hom.13.1 in Mt.* (7.168Aff.); show his sympathy with human sinners, id.*hom.5.2 in Heb.*(12.53B); τὸ δέ, πειρασθεὶς δύναται βοηθεῖν, ταπεινὸν σφόδρα, πλὴν οὐκ ἔξω τῶν τῆς ἑνώσεως μέτρων...ἑαυτὸν...ὡς ἄμωμον ἱερεῖον προσεκόμισε τῷ πατρί, ἵνα διὰ τῆς ἑαυτοῦ σαρκὸς βοηθήσῃ τοῖς... ~ομένοις Cyr.*Heb.*2:18(M.74.968D); reality dependent on fact of Inc., id.*inc.unigen.*(5[1].681C); **b.** in gen., Clem.*str.*4.5(p.257.2; M.8. 1232C); ~ει γὰρ ὁ διάβολος εἰδὼς μὲν ὃ ἐσμέν, οὐκ εἰδὼς δὲ εἰ ὑπομενοῦμεν· ἀλλὰ ἀποσεῖσαι τῆς πίστεως ἡμᾶς βουλόμενος καὶ ὑπάγεσθαι ἑαυτῷ ~ει *ib.*4.12(p.285.20; 1293B); ὁ γνωστικὸς...~εται ὑπ' οὐδενός, πλὴν εἰ μὴ ἐπιτρέψαι ὁ θεὸς καὶ τοῦτο διὰ τὴν τῶν συνόντων ὠφέλειαν *ib.*7. 12(p.53.13; M.9.501C); ‡Dion.Al.*fr.Lc.22*:46(p.247.18; M.10.1596A); Meth.*symp.*3.11(p.39.20; M.18.77B); **3.** *try, afflict* πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα...τουτέστιν, ἐδιώχθη, ἐνεπτύσθη... ἐσταυρώθη Chrys.*hom.7.2 in Heb.*(12.74D); *cat.Jo.*3:19(p.208.27); **4.** *make an attempt* ἵνα μὴ...ὁ θάνατος ἀπόσχηται τοῦ κυρίου, ὡς μάτην ~ων ἐπὶ ἀνηνύτῳ Clem.*exc.Thdot.*5(p.209.12; M.9.656C).

***πειρασία**, ἡ, *temptation*, *A.Barth.*5(p.139.17).

πειρασμός, ὁ, *temptation, trial*;

A. two kinds distinguished διπλοῦν τὸ εἶδος τῶν π.· ἢ γὰρ αἱ θλίψεις βασανίζουσι τὰς καρδίας, ὥσπερ χρυσὸν ἐν καμίνῳ, διὰ τῆς ὑπομονῆς τὸ δοκίμιον αὐτῶν ἀπελέγχουσαι· ἢ καὶ πολλάκις αὐταὶ αἱ εὐθηνίαι τοῦ βίου ἀντὶ πειρατηρίου γίνονται τοῖς πολλοῖς...παράδειγμα δὲ τοῦ μὲν προτέρου εἴδους τῶν π., ὁ μέγας Ἰὼβ...ὃς πᾶσαν τοῦ διαβόλου τὴν βίαν ...ἀσείστῳ καρδίᾳ ὑποδεξάμενος, τοσούτῳ μείζων τῶν π. ἀνεφάνη, ὅσῳ μεγάλα αὐτῷ καὶ δυσέκλυτα ἐδόκει παρὰ τοῦ ἐχθροῦ προβεβλῆσθαι τὰ παλαίσματα. τῶν δὲ κατὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ βίου π. ὑποδείγματα ἄλλα τέ τινα, καὶ οὗτος ὁ νῦν ἡμῖν ἀναγνωσθεὶς πλούσιος [sc. Lc.12:16ff.] Bas.*hom.*6.1(2.43D,E; M.31.261A,B); ref. Mt.6:13, Jac.1:2ff. τῶν π. διττὸν ἐπίσταται τὸν τρόπον· τὸν μέν, κατὰ γνώμην, τὸν δέ, παρὰ γνώμην· καὶ τὸν μέν, ἑκουσίων ἡδονῶν δημιουργόν· τὸν δέ, ἀκουσίων ὀδυνῶν ἐπακτικόν. ὁ γὰρ κατὰ γνώμην π., τὰς κατὰ προαίρεσιν ἑκουσίους σαφῶς συνίστησι ἡδονάς· ὁ δὲ παρὰ γνώμην, προδήλως τοὺς ἀκουσίους παρὰ προαίρεσιν ἐφίστησι πόνους...οἶμαι τὸν κύριον...πῶς δεῖ προσεύχεσθαι τούς...διδάσκοντα μαθητάς, πρὸς τό, τὸ κατὰ γνώμην εἶδος τῶν π. ἀπεύχεσθαι...τῶν ἡδονικῶν...καὶ ἑκουσίων π., μὴ ἐγκαταλειφθῆναι πεῖραν λαβεῖν...τὸν δὲ μέγαν Ἰάκωβον...πρὸς τὸ τῶν ἀκουσίων π. εἶδος διδάσκοντα μὴ συστέλλεσθαι...δηλονότι τοῖς ἀκουσίοις...καὶ πόνων ποιητικοῖς π. ... τέλειός ἐστιν, ὁ τοῖς ἑκουσίοις δι' ἐγκρατείας μαχόμενος, καὶ τοῖς ἀκουσίοις δι' ὑπομονῆς ἐγκαρτερῶν π. Max.*qu. Thal.*58(M.90.593B–D); id.*or.dom.*(M.90.908B).

B. ref. God's permission κύριος, καὶ τοὺς π. ἐπάγων μὴ ὑπερβαίνοντας ἡμῶν τὴν δύναμιν, ἀλλὰ δοκιμάζων μὲν διὰ τῆς περιστάσεως τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς εὐσεβείας, οὐκ ἐῶν δὲ πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνανται ὑπενεγκεῖν Bas.*ep.*219.1(3.332A; M.32.812A); σὺ δὲ τὸν εὐεργέτην [sc. God]...λέγεις κακῶς μηδὲν ἠδικημένος; μὴ γὰρ οὐκ ἠδύνατο λῦσαι τὸν

π.; ἀλλὰ συνεχώρησεν, ἵνα γένῃ δοκιμώτερος. ἀλλ' ἰδού, φησί, καταπίπτω καὶ ἀπόλλυμαι· οὐ παρὰ τὴν τοῦ π. φύσιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ῥᾳθυμίαν τὴν σήν Chrys.*Laz.*3.7(1.747A); διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐπιόντας κωλύει τοὺς π. ὁ θεός· πρῶτον μὲν ἵνα μάθῃς ὅτι πολλῷ γέγονας ἰσχυρότερος· ἔπειτα ἵνα μένῃς μετριάζων, μηδὲ τῷ μεγέθει τῶν δωρεῶν ἐπαρθῇς, τῶν π. συστέλλειν σε δυναμένων· πρὸς τούτοις, ἵνα ὁ πονηρὸς δαίμων ἐκεῖνος, ὁ τέως ἀμφιβάλλων περὶ τῆς σῆς ἀποστάσεως, ἀπὸ τῆς βασάνου τῶν π. πληροφορηθῇ, ὅτι τέλεον αὐτὸν ἐγκαταλιπὼν ἀπέστης· τέταρτον, ἵνα ἰσχυρότερος...κατασκευασθῇς· πέμπτον, ἵνα ἀπόδειξιν λάβῃς σαφῆ τῶν πιστευθέντων σοι θησαυρῶν id.*hom.13.1 in Mt.*(7.168A); id.*Dan.*6:4(6.233B); Max.*carit.*2.44(M.90.1000A); οἱ κατὰ τὸν βίον τοῦτον ὑπὸ τῆς θείας προνοίας εἰς εὐσέβειαν ἐγγυμναζόμενοι, διὰ τῶν τριῶν τούτων π. δοκιμάζονται· οἷον, ἢ διὰ τῆς τῶν ἡδέων δόσεως, ὡς ἐπὶ ὑγείας καὶ κάλλους...ἢ διὰ τῆς τῶν λυπηρῶν ἐπιφορᾶς· οἷον, στερήσεως τέκνων...ἢ διὰ τῶν ὀδύνας ἐμποιούντων τῷ σώματι· οἷον νοσημάτων *ib.*2.92(1013C); in life of 'gnostic' οἱ π. προσάγονται οὐκ εἰς τὴν ἀποκάθαρσιν, ἀλλ' εἰς τὴν τῶν πέλας...ὠφέλειαν, εἰ πεῖραν λαβὼν πόνων...κατεφρόνησεν Clem.*str.*7.12(p.54.13; M.9.504B).

C. caused by demons, esp. in case of monks and hermits δαίμονες διὰ ποικίλων π. σπουδάζουσι κλεῖσαι τὸ ἡμέτερον στόμα, ὅπως μὴ ὑμνῶμεν Nil.*epp.*1.137(M.79.140D); εἰσί τινες ἐν κόσμῳ βιωτικοί...καὶ πλείστῃ προσανεχόμενοι ἀγρυπνίᾳ, καὶ προσευχῇ...μηδέποτε δὲ λαβόντες δαιμόνων πεῖραν τὸ σύνολον· διότι οὐδὲ πάνυ περὶ αὐτῶν τῷ διαβόλῳ μέλει, μᾶλλον δὲ κατὰ τῶν τὸν μονήρη καὶ ἡσύχιον ἑλομένων βίον, τὴν ἀμφήκη τῶν μυρίων π. καθεκάστην...ὥραν...ὀξύνει μάχαιραν *ib.*3.153(456A); ἠξίου δέ τις αὐτὸν τῶν ἀδελφῶν συνδιάγειν αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ βουλόμενος. λέγοντος δὲ αὐτοῦ, μὴ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν τοὺς π. τῶν δαιμόνων ‡Pall.*h.mon.*13.12(p.67.17; M.34.1162B); ἀμφοτέρους δὲ τοὺς π., τόν ἑκούσιόν τε καὶ τὸν ἀκούσιον, περιέπει...ὁ πονηρός· τὸν μέν, σπείρων καὶ διερεθίζων τὴν ψυχὴν ἡδοναῖς σώματος, ἀποστῆσαι τῆς θείας ἀγάπης τὴν ἔφεσιν μηχανώμενος· τὸν δὲ σοφιστικῶς ἐξαιτεῖται, δι' ὀδύνης φθεῖραι τὴν φύσιν βουλόμενος Max.*or.dom.*(M.90.908C).

D. conduct in temptations; **1.** patience and courage παρ' ὅλον τὸν...τοῦ π. χρόνον μὴ διδοίημεν τόπον τῷ διαβόλῳ...μολύνειν ἡμᾶς διαλογισμοῖς πονηροῖς θέλοντι ἀρνήσεως ἢ διψυχίας...προκαλουμένης ἐπὶ τὰ ἐχθρὰ τῷ μαρτυρίῳ Or.*mart.*11(p.11.5; M.11.577A); τοὺς...βαπτισθέντας, εὐθὺς παρασκευάζεσθαι δεῖ πρὸς τοὺς π., καὶ παρ' αὐτῶν τῶν οἰκείων, μέχρι θανάτου Bas.*moral.*62.1(2.281E; M.31.796C); †Bas.*ep.*42.4(3.128B; M.32.353C); μή...ἐν π. θορυβώμεθα...ἂν μὴ παρὰ πόδας ἡ λύσις γένηται, ἀλλ' αὐτῷ παραχωρῶμεν τὸν καιρὸν τῷ κυρίῳ τῆς λύσεως Chrys.*exp.in Ps.*145:8(5.479A); μὴ δὴ καταπίπτωμεν ἐν τοῖς π. οὐδεὶς γὰρ κοινωνεῖ τῷ Χριστῷ τρυφῶν...ἀλλ' ὁ ἐν θλίψει καὶ π., οὗτος ἐγγὺς ἕστηκεν ἐκείνου id.*hom.1.4 in 2Cor.*(10.423B); εὐχώμεθα μὲν μὴ εἰσελθεῖν εἰς π.· εἰ δὲ παραγένοιτο, μετὰ πολλῆς ἱστάμενοι τῆς ἀνδρείας, τὴν προσήκουσαν ἐπιδειξώμεθα προθυμίαν *ib.*28.4(639A); τί...προσεδόκησας προαιρούμενος...τὴν ἀναχώρησιν; πάντως θλίψεις καὶ π. ... πῶς οὖν νῦν δυσανασχετεῖς...κεντούμενος...ταῖς τῶν π. λόγχαις...ἀλλ' ὑπόμεινον εὐχαρίστως...καὶ θεάσῃ τὸ τέλος Nil.*epp.*2.137(M.79.257A,B); μή σου τὴν προθυμίαν οἱ ἐχθροὶ ἀμβλυνέτωσαν, τοῖς ποικίλοις...π. τὴν ψυχὴν κολαφίζοντες. ἐκ γὰρ δὴ τῶν θλίψεών σοι...ὁ στέφανος πλέκεται *ib.*3.154(457B); φύγε π. δι' ὑπομονῆς καὶ δεήσεως· εἰ δὲ ἐκτὸς τούτων ἀντιτάσσει, περισσοτέρως ἐπέρχεται Marc.Er.*opusc.*2.98(M.65.944D); **2.** prayer and fasting, ref. Ac.1:14 μέγα γὰρ τοῦτο ὅπλον ἐν τοῖς π. Chrys.*hom.3.1 in Ac.*(9.23A); νηστεύειν ἐδίδασκεν ἐν τοῖς π. *ib.*31.2(243E); **3.** obedience διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν ὑπακοὴν νικῶντες τοὺς ἐπαγομένους ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν π. †Bas.*bapt.*2.13.1(2.673A; M.31.1625D); **4.** temptations not to be sought οὐ δεῖ ἑαυτὸν ἐπιρρίπτειν ~οῖς πρὸ καιροῦ τῆς τοῦ θεοῦ συγχωρήσεως, ἀλλὰ καὶ προσεύχεσθαι μὴ ἐμπεσεῖν εἰς π. Bas.*moral.*62.2(2.282D; M.31.797C); ref. Mt.26:41 πῶς οὖν φησιν, εὔχεσθαι μὴ εἰσελθεῖν εἰς π.; διὰ τοῦτο οὐκ ἀνιόντα αὐτὸν ἁπλῶς δεικνυσί σοι τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ ἀναγόμενον κατὰ τὸν τῆς οἰκονομίας λόγον, αἰνιττόμενος διὰ τούτων, ὅτι οὐκ αὐτοὺς ἐπιπηδᾶν χρή, ἀλλ' ἑλκομένους ἑστάναι γενναίως Chrys.*hom.13.1 in Mt.*(7.168C).

E. effects; **1.** testing of love of God ἐξεταστήριον τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἀγάπης νομιστέον ἡμῖν γεγονέναι τὸν ἐστηκότα π. Or.*mart.*6(p.8.2; M.11.572A); **2.** humility, Nil.*epp.*2.58(M.79.225B); **3.** improvement of soul's condition τίνα οὖν ἂν ἔχοιμεν ἀπολογίαν...οὕτως ἀνθρώπινον π. οὐ φέροντες...ὑμεῖς μάρτυρες...ὅσον ἀπὸ τοῦ π. τούτου τὸ κέρδος ἐσχήκαμεν. ὁ ἀκόλαστος σώφρων ἐγένετο νῦν, ὁ θρασὺς ἐπιεικέστερος Chrys.*stat.*4.2(2.52B); καθάπερ γὰρ τὸ χρυσίον τῷ πυρὶ παραδιδόμενον πᾶσαν ἀποτίθεται κηλῖδα, οὕτω καὶ οἱ σπουδαῖοι σπουδαιότεροι καθίστανται ἐν τοῖς π. id.*Is.interp.*4:3(6.49D); οὐ...αἱ θλίψεις μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ π. λαμπροτέρους ἡμᾶς ἐργάζονται id.*hom.33.3 in Ac.*(9.258B); ἀκηδία ἐστὶν ἀτονία ψυχῆς...οὐκ ἔχουσα τὸ κατὰ φύσιν, οὐδὲ πρὸς πειρασμοὺς ἵσταται γενναίως. ὅπερ γάρ ἐστι τροφὴ εὐεκτοῦντι σώματι, τοῦτό ἐστι π. γενναίᾳ ψυχῇ...π. βεβαιοῦσι καρτερίαν ψυχῆς Nil.*spir.mal.*13(M.79.1157D).

F. exeg. Lord's Prayer ᾗ γάρ ἐσμεν ἐπὶ γῆς περικείμενοι τὴν στρατευομένην σάρκα κατὰ τοῦ πνεύματος...ἐν π. ἐσμεν Or.*or.*29.1(p.382.4; M.11.532A); πῶς οὖν κελεύει ἡμᾶς ὁ σωτὴρ εὔχεσθαι μὴ εἰσελθεῖν εἰς π., πειράζοντός πως πάντας τοῦ θεοῦ; *ib.*29.3(p.382.24; 532C); χρὴ τοίνυν εὔχεσθαι οὐχ ἵνα μὴ πειρασθῶμεν (τοῦτο γὰρ ἀδύνατον) ἀλλ' ἵνα μὴ ὑπὸ τοῦ π. περιβληθῶμεν, ὅπερ πάσχουσιν οἱ ἐνεχόμενοι αὐτῷ καὶ νενικημένοι *ib.*29.11(p.386.13; 537A); τοῦ κυρίου διδάσκοντος προσεύχεσθαι μὴ εἰσελθεῖν εἰς π., εἰ δεῖ προσεύχεσθαι μὴ περιπεσεῖν ὀδύναις σωματικαῖς· ἐὰν δὲ περιπέσῃ τις, πῶς παρέλθῃ. οὐ διέκρινε π. ποιότητα, καθολικῶς δὲ προσέταξε 'προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς π.' εἰσαχθέντα δὲ σὺν τῷ π. τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν παρὰ τοῦ κυρίου αἰτεῖν δεῖ Bas.*reg.br.*221(2.489B; M.31.1229A); δοκεῖ μοι πολυτρόπως ὁ κύριος τὸν κακὸν ὀνομάζειν...διάβολον, Βεελζεβοὺλ...καὶ ἄλλα τοιαῦτα. τάχα τοίνυν ἓν τῶν περὶ αὐτὸν νοουμένων ὄνομά τί ἐστι ὁ π., καὶ βεβαιοῖ τὴν τοιαύτην ἡμῖν ὑπόνοιαν ἡ τῶν εἰρημένων σύστασις. εἰπὼν γάρ, μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς π. ἐπήγαγεν τὸ ῥυσθῆναι ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὡς τοῦ αὐτοῦ δι' ἑκατέρων τῶν ὀνομάτων σημαινομένου. εἰ γὰρ ὁ μὴ εἰσελθὼν εἰς π., ἔξω πάντως ἐστὶ τοῦ πονηροῦ· καὶ ὁ ἐν τῷ π. γενόμενος, ἐν τῷ πονηρῷ κατ' ἀνάγκην γίνεται· ἄρα ὁ π. τε καὶ ὁ πονηρὸς ἕν τι κατὰ τὴν σημασίαν ἐστί Gr.Nyss.*or.dom.*5(p.114.4; M.44.1192B,C); cf. π. μὲν λέγεται καὶ αὐτὸς ὁ διάβολος· π. δὲ καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν πειράζειν εἴωθεν ὁ ἐχθρὸς τοὺς ἀνθρώπους Nil.*epp.*4.50(M.79.573B); Pall.*h.Laus.*16(p.41.13; M.34.1042A).

G. of temptation of Christ λεγέτωσαν...οἱ παραδεχόμενοι τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια, καὶ τὴν δοκοῦσαν διαφωνίαν οἰόμενοι μὴ λύεσθαι διὰ τῆς ἀναγωγῆς...περὶ τῶν τεσσαράκοντα τοῦ π. ἡμερῶν οὐδαμῶς δυναμένων χώραν ἔχειν παρὰ τῷ Ἰωάννῃ Or.*Jo.*10.3(2; p.172.26; M.14.309B); πάντα τὸν π. συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πάντα ἔλαβε τὰ πειρασμοῦ πεῖραν ἐσχηκότα, δι' ὧν τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων νίκην πεποίηται ‡Ath.*Apoll.*2.9(M.26.1148A); ἐπειδὴ γὰρ πάντα πρὸς διδασκαλίαν ἡμῶν ἔπραττέ τε καὶ ὑπέμενεν, ἀνέχεται καὶ τῆς ἐκεῖσε ἀναγωγῆς, καὶ τῆς πρὸς τὸν διάβολον πάλης· ἵνα ἕκαστος τῶν βαπτιζομένων, εἰ μετὰ τὸ βάπτισμα μείζονας ὑπομείνειε π., μὴ ταράττηται, ὡς παρὰ προσδοκίαν τοῦ πράγματος γινομένου, ἀλλὰ μένῃ γενναίως πάντα φέρων, ὡς κατὰ ἀκολουθίαν τούτου συμβαίνοντος Chrys.*hom.13.1 in Mt.*(7.168A).

H. other aspects of temptation; **1.** ubiquity εἴτε γὰρ ἡ πάλη ἐστὶ πρὸς τὴν ἐπιθυμοῦσαν...κατὰ τοῦ πνεύματος σάρκα ἢ πρὸς τὴν ψυχὴν πάσης σαρκός...ὁποία ἐστὶν ἡ πάλη τοῖς τοὺς ἀνθρωπίνους πειραζομένοις π., εἴτε ὡς διαβεβηκόσι καὶ τελεωτέροις ἀθληταῖς, οὐκέτι πρὸς αἷμα καὶ σάρκα παλαίουσιν οὐδὲ ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις π. ἐξεταζομένοις, ...ἐστὶν ἡμῖν τὰ ἀγωνίσματα, τοῦ πειράζεσθαι οὐκ ἀπηλλάγμεθα Or.*or.*29.2(p.382.17ff.; M.11.532B); ὅπου ἐντολὴ θεοῦ, ἐκεῖ πάντως καὶ π. Nil.*epp.*2.193(M.79.301A); **2.** ref. baptism μόνον δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα, καὶ οὐχ ἅψεταί μοι π. *A.Paul.et Thecl.*25(p.253.5ff.); **3.** hour of temptations κατὰ τὴν τοῦ πάθους ὥραν, ὅτε ἀπὸ ὥρας ἕκτος ἕως ἐννάτης σκότος ἐγένετο,...ἐν ᾗ καὶ ἀκμὴ τοῦ καύσωνος τῶν π. Ph.Carp.*Cant.*15(M.40.49B); **4.** spiritual trials and consolations τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς π. στρέφωμεν, ὅταν παρὰ πονηρῶν τι πάσχωμεν ἀνθρώπων, εἰς τὸν ἀρχηγὸν ἡμῶν ὁρῶντες καὶ τελειωτὴν τῆς πίστεως, καὶ ὅτι παρὰ φαύλων ἀνθρώπων, καὶ ὅτι δι' ἀρετὴν καὶ ὅτι δι' αὐτόν Chrys.*hom.77.4 in Jo.*(8.455B); κἂν τῷ πλήθει τῶν π. τὴν ψυχὴν ἀπενάρκησας, οὐδὲν ἧττον...παρακαλεῖ ὁ...λόγος φάσκων· γενέσθω παράκλησις τοῖς ὀλιγοψύχοις Nil.*epp.*3.216(M.79.481C); ἔστιν ὅτε μέλλοντος τοῦ ἀνθρώπου π. ψυχικῷ...περιπίπτειν, προλαβοῦσα ἡ χάρις τοῦ ἁγίου πνεύματος παρηγορεῖ τὴν ψυχὴν ὑπερβαλλόντως *ib.*3.40(405C); consolation by angels, *ib.*3.33(389A); ἀμήχανον χωρὶς λύπης παρελθεῖν τὸν ἐμπαιδευόμενον τοῖς π. πλὴν ὅμως μετὰ τὴν παραδρομὴν τῶν π. ... πολλῆς χαρᾶς πληροῦνται οἱ τοιοῦτοι *ib.*3.147(452C); ἡ πρώτη τοῦ π. προσβολή, ὅθεν τὰ πάθη λαμβάνει τὴν ἀρχήν, τοῦτο τῆς ἡμετέρας δυνάμεως κατάσκοπος γίνεται *ib.*1.275(184B); **5.** succumbing to temptation οὐ γὰρ ἡ τῶν π. φύσις, ἀλλ' ἡ τῶν πειραζομένων ῥᾳθυμία τὰ πτώματα ἐργάζεσθαι πέφυκεν. ὥστε εἰ βούλει...ἀνέσεως ἀπολαύειν καὶ ἡδονῆς, μὴ ζήτει ἡδονὴν μήτε ἄνεσιν, ἀλλὰ ζήτει ψυχὴν ὑπομονῆς γέμουσαν...ὡς ἐὰν μὴ τοῦτο ἔχῃς, οὐχὶ π. σε ἐλέγξει μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄνεσίς σε ἀπολεῖ Chrys.*stat.*4.2(2.51A); *ib.*(51B); **6.** ref. thanksgiving τὸ εὑρεῖν τὴν εὐχαριστίαν ἐν καιρῷ π. ἀποστρέφει εἰς τὰ ὀπίσω τοὺς ἐπερχομένους π. Esaias *or.*23; **7.** heret. view that scripture contains occasions of temptations τὰς κατὰ τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς γραφαῖς πειρασμοῦ χάριν προκειμένας περικοπὰς *Hom.Clem.*2.39; εἴτε αἱ γραφαὶ εἴτε προφῆται θεοὺς λέγουσιν, εἰς π. τῶν ἀκουόντων λέγουσιν *ib.*16.13; ref. Mt.11:27 εἰ γὰρ ἠπίσταντο, οὐκ ἂν ταῖς ὄντως πρὸς πειρασμὸν κατὰ τοῦ θεοῦ γραφείσαις βίβλοις πιστεύοντες ἡμάρτανον *ib.*19.20.

πειραστής, ὁ, 1. *one who makes trial, experimenter* π. διὰ βίου,

κατάσκοπος μέχρι γήρως, πότε γενήσῃ Χριστιανός; Bas.*hom.*13.1(2.114C; M.31.425B); **2.** *tempter* ὁ μὲν γὰρ πειράζων εἰς τοὺς πειρασμοὺς καθέλκει, οἷα π. κακῶν, ὁ δὲ θεὸς πειράζων τοὺς πειρασμοὺς παραφέρει ὡς ἀπείραστος κακῶν ‡Dion.Al.*fr.Lc.*22:46(p.247.19; M.10.1596A); ὁ τοῦ φωτὸς διώκτης καὶ π. Gr.Naz.*or.*40.10(M.36.369B); id.*carm.*1.1.2.68(M.37.407A).

πειρατεύω, *be a pirate,* Gr.Nyss.*fat.*(M.45.149A).

πειρατήριον, τό, 1. *place of trial* or *testing*; of earthly life, ref. Job 7:1, Or.*or.*29(p.382.5; M.11.532A); Isid.Pel.*epp.*2.76(M.78.517D); *ib.*5.226(1469B); Olymp.*Job* 6 proem.(M.93.88A); *ib.*38 proem.(393A); of an ascetic's cell ἔσται γὰρ τὸ σπήλαιόν σου μαρτύριον τῆς ἐρήμου,...π. καὶ βάσανος τῶν δαιμόνων *V.Zos.*18(p.107.3); **2.** *temptation, testing, Narr.Jos.*1.2(p.460); ῥύσεται ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς π. *A.Mt.*11(p.229.16); ἐγγυμνασάμενοι τοῖς π. Eus.*d.e.*3.7(p.147.1; M.22.248A); Mac.Aeg.*cust.cor.*12(M.34.833A); τὰ π. τὰ συμβεβηκότα σοι καὶ τὰς θλίψεις Nil.*epp.*2.196(M.79.301C); Thdt.*Ps.*17:30(1.710); σαρκικῶν π. Jo.Eub.*concept.BMV* 14(M.96.1481C); **3.** *gang of robbers, T.Isach.*5.8; γαδδοὺρ...ὃ ἑτέρωθι ἑρμηνεύεται π. Thdt.*qu.65 in 1Reg.*(1.403).

πειρατής, ὁ, *pirate*; met., of demons τοὺς π. ἀφῆκεν πειράζειν ἡμᾶς Meth.*fr.Job* 7(p.512.14; perh. l. πειραστὰς); Chrys.*sac.*4.4(p.112.5; 1.408E); of Devil, id.*virg.*34(1.292C).

πειράω, 1. c. acc. pers., *test, try, T.Jos.*16.3; *Did.*11.7; **2.** *learn by experience,* folld. by ὅτι, *T.Dan* 1.3.

***πείρημα, τό,** *end, limit,* of Christ αἰῶνος πείρημα Gr.Naz.*carm.*2.1.38.9(M.37.1326A).

πειρητίζω, *test, try*; c. acc. pers., Nonn.*par.Jo.*4:16(M.43.776C); *ib.*6:6(793B).

πεῖσις, ἡ, = πάθος, of 'passion' of Sophia, Clem.*exc.Thdot.*31(p.117.7; M.9.673D).

πεῖσμα, τό, (A) *cable, rope*; met., ref. Ps.136:2 ὄργανα καλοῦσαι τὰ σκηνώματα...ἑαυτῶν, ἃ ἀνεκρέμασαν ἀπὸ τῶν π. τῆς ἁγνείας ἐξάψασαι τοῦ ξύλου Meth.*symp.*4.3(p.48.12; M.18.89C); ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐξῆφθαι τῷ παντὶ σώματι τά τε τῶν νόσων καὶ τὰ τῆς ὑγιείας π. Synes.*calv.*12(p.212.20; M.66.488D).

πεῖσμα, τό, (B) *fixed intention,* of will of God for man's salvation εὐδοκίαν οὖν τὸ πρῶτον θέλημά φησι, τὸ σφοδρὸν θέλημα, τὸ μετὰ ἐπιθυμίας θέλημα,...ὃ λέγομεν ἡμεῖς π. Chrys.*hom.1.2 in Eph.*(11.5E); id.*hom.2.1 in 2Thess.*(11.523F).

πεισμονή, ἡ, 1. *persuasion,* Ign.*Rom.*3.3; Epiph.*haer.*30.21(p.361.19; M.41.440D); Chrys.*hom.1.2 in 1Thess.*(11.427D); **2.** *conviction, assurance,* Just.*1apol.*53.1(M.6.405C); Iren.*haer.*4.33.7(M.7.1077A); ἵνα τὸ διπλοῦν κήρυγμα...ἔχῃ τὴν π. τοῦ τε πάθους καὶ τῆς ἀπαθείας ‡Ath.*Apoll.*1.10(M.26.1112A); **3.** *reliability, trustworthiness,* Pall.*v.Chrys.*20(p.125.15; M.47.70).

***πεισμοσύνη, ἡ,** = foreg., Petr.Full.*ep.Acac.*(p.116.15; M.86.2632A).

πεκούλιον ([*]πεκουλλίον), τό, (Lat. *peculium*) *personal property,* Gr.Naz.*test.*(M.37.392A); σὺ δοῦλος καὶ τὰ σὰ τοῦ κυρίου. δοῦλος γὰρ ἐλεύθερον π. οὐκ ἔχει Ast.Am.*hom.*2(M.40.188B); μοναχὸς ὁ ἔχων πεκουλλία, ἀφοριζέσθω τῆς μονῆς †Pach.*poen.*(p.60).

πελαγίζ-ω, 1. *form a sea, be like a sea,* met. Παῦλος ἦν ποταμὸς διὰ μεγαληγορίας ~ων Gr.Nyss.*hom.11 in Cant.*(M.44.1004B); **2.** *make like a sea, make very abundant* ἐκκλησία ἣν ἐπελάγισε Procl.CP *or.*18(M.65.817D); pass., Chrys.*pan.Phoc.*1(2.705B); **3.** pass.; **a.** *be flooded,* Bas.Sel.*or.*35.1(M.85.376A); **b.** *be swamped*; met., by sin, *Schol.* in CAnc.*can.*17(*Mon.*2 p.659).

πελάγιος, *out at sea,* met., π. διὰ τῆς θεωρίας γενόμενοι Gr.Nyss.*hom.12 in Cant.*(M.44.1016B).

πελάζω, 1. *draw near*; abs., Thdt.*Ps.*18:7(1.721); *ib.*103:2(1331); met., *enter upon* π. τῇ τῆς διηγήσεως ἱστορίᾳ id.*h.rel.*9(3.1186); **2.** *be near,* id.*Col.*4:13(3.500); **3.** med., *sojourn, spend time* ἐν ἐρημίαις π. Mac.Aeg.*hom.*9.3(M.34.533B).

[*]πελεκᾶνος, ὁ, *pelican*; typifying aggressive people, Or.*adnot. in Dt.*14:19(M.17.28A).

πελέκησις, ἡ, *hewing,* Or.*Jo.*10.40(24; p.217.21; M.14.385A).

πελεκητός, *capable of being hewn*; neut. as subst., Leont.H.*Nest.*1.14(M.86.1453C).

***πελεκοειδής,** *hatchet-shaped,* Or.*Cels.*6.38(p.107.10; M.11.1353C).

πελιδνήεις, *livid,* Paul.Sil.*ambo.*96(M.86.2255B).

πελιδνόομαι, *be livid,* Thdt.*Nah.*2:10(2.1528); Paul.Sil.*Soph.*631(M.86.2143B); Jo.Clim.*scal.*4(M.88.720B).

***πελίη, ἡ,** *dove, Orac.Sib.*1.242.

πέλμα, 1. *floor* of theatre, Leont.N.*v.Sym.*37(M.93.1716B); *arena* of circus, Jo.Mal.*chron.*7 p.175(M.97.280D); **2.** *ground,* Barth.Edess.*Agar.*(M.104.1412D).

[*]πελτόν, τό, = παλτόν, *spear,* Thdt.*h.e.*3.3.7(3.914); *ib.*5.24.12(1065).

πέλυξ, ὁ, *axe,* met. πνευματικοὶ λόγοι π. κόπτων πέτραν εἴρηνται Nil.*epp.*2.237(M.79.321B); Εἰρηναῖος ὁ τῶν αἱρέσεων π. Anast.S.*hod.*7(M.89.113C); of Jo. Bapt. λαγνείας π. Geo.Pis.*carm.*5.2.

πεμπταῖος, *of five days* π. ἄγγελον [i.e. dispatched after five days] Thphyl.*exc.gent.*6(p.484.1; M.113.945A).

***πεμπτήριος,** *in dismissal*; hence *as parting gift,* Gr.Naz.*carm.*1.1.9.71(M.37.462A); *ib.*2.2(poem.)5.264(1540A); *ib.*2.2(poem.)6.1(1542A).

πέμπτος, *fifth*; **1.** τὸ π. *the fifth* or celestial *element* acc. pagan thought, Gr.Naz.*or.*28.8(p.33.6; M.36.36A); **2.** of fifth commandment as enjoining reverence to God and θεία γνῶσις, Clem.*str.*6.16(p.506.28; M.9.377A); **3.** ὁ π. *the fifth* (male) *aeon* in Valent. system, Val.Gn.ap.Epiph.*haer.*31.6(p.394.6; M.41.484C); id.*ib.*(p.395.4; 485B); **4.** π. καιρός, of the time of Christ's manifestation on earth, corresponding to 'eleventh hour' of Parable of Vineyard, Cyr.*ador.*6(1.208A); **5.** ἡ π., *Thursday,* esp. of Maundy Thursday; **a.** in gen., Socr.*h.e.*7.40.2(M.67.829A); **b.** as day of betrayal, Isid.Pel.ap.*cat. Mt.*suppl.(p.256.18); καταμυσάττεσθαι...δοκεῖ τήν τε π. καὶ ὀγδόην ἡμέραν ὁ σατανᾶς...τῇ π. ... παραδεδόσθαι φαμὲν αὐτόν, καὶ εἰς ἀρχὰς...ἥκειν τῆς ὅλης οἰκονομίας Cyr.*ador.*6(1.207E); **c.** as day of Last Supper; Christ did not eat Passover on day observed by Jews, but with his disciples on previous day (Thursday), Eus.*pasch.*9(M.24.704B); Jo.Philop.*pasch.*(p.211.16); **d.** as end of forty days fast of Lent, Leont.N.*v.Sym.*47(M.93.1728A); but ἐν τῇ π. τῇ μεγάλῃ μεταλαμβάνειν οἴνου καὶ ἐλαίου τοὺς ἐν ταῖς προτέραις τρισὶν ἡμέραις μὴ μετειληφότας, οὐ καλόν Eutych.*pasch.*3(M.86.2396A); Jo.Jej.*canonar.*1(p.113A); Anast.*temp.*(p.280); **e.** Communion on that day, Epiph.*exp.fid.*22(p.524.1; M.42.828C); Eutych.*pasch.*3(M.86.2396A); τῇ π. ἡ ἐκκλησία ἐπιτελεῖ τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα τοῦ μυστικοῦ· καθ' ἣν καὶ ὁ κύριος ἑαυτὸν μυστικῶς ἔθυσε τότε *ib.*5(2397B); †Jo.Jej.*poenit.*(M.88.1913A); Jo.Mosch.*prat.*79(M.87.2936D); and distribution of food and εὐλογίαι to poor, *ib.*85(2941B); **f.** Friday fast beginning μετὰ τὴν π. Epiph.*exp.fid.*22(p.523.25; 828C); ref. a hermit who fasted except on Sunday and Thursday, ‡Pall.*h.mon.*17.4(p.77.18; M.34.1178D); private fasting on Thursday to be broken for entertainment of strangers, ‡Ath.*syntag.*2.12(p.123; M.28.840A).

πέμπ-ω, 1. *send,* of divine sending ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, τοῦτ' ἔστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ πεμφθεῖσα ἡμῖν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ Just.*dial.*116.1(M.6.744C); οὐ γὰρ αὐτοποίητον...τὸ κάλλος, ἀλλὰ ὑπὸ χειρὸς...~όμενον τοῦ θεοῦ Athenag.*leg.*34.1(M.6.968B); ref. Moses, Cyr.H.*catech.*19.3; ref. sending out of a Christian minister, Chrys.*hom. in 1Tim.*proem.(11.548B); ref. Christ, *Diogn.*7.4; Cyr.*Jo.*2.9(4.242B); cf. ἀποστέλλω; Manich., ref. light particle sent into matter, Thdt.*haer.*26(4.319); of sending up prayers etc., to God ὕμνους ~ειν Just.*1apol.*13.2(M.6.345B); Petr.II Al.*encycl.*(M.33.1281A)ap.Thdt.*h.e.*4.22.12; of soul's ascent after death μηκέτι μὲν εἰς ᾅδου τρέχειν τὰς...ψυχὰς...~εσθαι δὲ μᾶλλον εἰς χεῖρας θεοῦ Cyr.*Lc.*23:46(Pusey, p.475.3; M.72.940A n.); **2.** *send forth, send on one's way,* Gr.Thaum.*pan.Or.*19(p.39.13; M.10.1101B).

***πενακάς, ὁ,** ? for ⟨πινακάς⟩ one who makes tablets, *IG* 3.3459 (Attica).

***πενηθεία, ἡ,** *poverty of divinity*; of Jewish monotheism contrasted with Trinitarian belief and with pagan polytheism, †Gregent.*disp.*(M.86.628C).

πένης, *poor, needy* (dist. from πτωχός); **1.** ref. attitude to poverty; **a.** of one's own ἐὰν π. σε προείπῃ, εἰ μὲν ἀληθῆ λέγει, κατάδεξαι τὴν ἀλήθειαν· εἰ δὲ ψεύδεται, τί πρὸς σὲ τὸ λεγόμενον;...τί δέ σε ταράσσει ἡ προσηγορία τοῦ π.;...τίς ποτε ἀπήχθη διὰ πενίαν εἰς δεσμωτήριον; οὐ τὸ πένεσθαι ἐπονείδιστον, ἀλλὰ τὸ μὴ φέρειν εὐγενῶς τὴν πενίαν Bas.*hom.*10.4(2.87A,B; M.31.361C,D); ἐρεῖς π. κἀγώ. ἔστω...δὸς ὃ ἔχεις Gr.Nyss.*paup.*1(M.46.460B); βούλει γενέσθαι πλούσιος σὺ ὁ π.; ἔξεστί σοι βουλομένῳ...καταφρόνησον τῶν τοῦ κόσμου χρημάτων...ἔκβαλε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλούτου, καὶ ἐπλούτησας Chrys.*hom.2.5 in Phil.*(11.210A); **b.** of others καθάπερ εὐεργέτας, καὶ τῆς σωτηρίας ἡμῖν τὰς ἀφορμὰς παρέχειν δυναμένους, οὕτως ὁρῶμεν τοὺς π., καὶ μετὰ δαψιλείας καὶ ἱλαρᾶς τῆς προθυμίας παρέχωμεν id.*hom.34.3 in Gen.*(4.343A); ὅταν οὖν ἴδῃς π. πιστόν, θυσιαστήριον ὁρᾶν νόμιζε id.*hom.20.3 in 2Cor.*(10.582B); ref. Manicheans despising poor, Ath.*h.Ar.*61(p.217.24ff.; M.25.768B) cit. s. ἐλεέω; **c.** oppression of poor condemned μὴ βουληθῇς ἐπᾶραι χεῖρα θεὸν κατὰ τῶν...παρατρεχόντων τοὺς π. Gr.Naz.*or.*14.28(M.35.896B); ὢ ὠμότητος· ὅτι καὶ ζῶσιν οἱ π., μικροῦ δυσχεραίνομεν...μὴ φθονήσωμεν συμμεριστὰς κἂν τῶν περιττῶν προσλαβέσθαι τοὺς π., ὡς ἂν μὴ ἀκούσωμεν 'ἀπελάβετε τὰ ἀγαθὰ ὑμῶν ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν' Nect.*Thdr.*20(M.39.1837A); οὐδὲν γὰρ οὕτω τὸν θεὸν

παροξύνειν εἴωθεν, ὡς ἡ κατὰ τῶν π. ἀδικία κατ' αὐτοὺς γινομένη Chrys.*Is.interp.*1:24(6.16A); οὐδὲν ἀναιδέστερον, φησί, πένητος. διατί; ...ὅτι ἐπιτρέχων καταβοᾷ; βούλει οὖν δείξω, ὅτι ἐκείνων ἡμεῖς ἐσμεν ἀναισχυντότεροι, καὶ σφόδρα ἀναιδεῖς; id.*hom.35.5 in Mt.*(7.404D); ref. three holy children μὴ τοίνυν ἔξω τῆς καμίνου καθεζώμεθα, ἀνηλεῶς πρὸς τοὺς π. ἔχοντες, ἵνα μὴ πάθωμεν ὅπερ ἔπαθον τότε ἐκεῖνοι [sc. their persecutors] *ib.4.12*(70B); **2.** beneficial influence of poor in Christian life ὁ πολλοὺς εὐποιῶν π.· πολλοὺς γὰρ εὑρήσει συνηγόρους κρινόμενος Ephr.1.38E; ἰατροὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν εἰσιν οἱ π. ... οὐ γὰρ τοσοῦτον δίδως, ὅσον λαμβάνεις· δίδως ἀργύριον, καὶ λαμβάνεις βασιλείαν οὐρανῶν· λύεις πενίαν, καὶ καταλλάττεις σεαυτῷ τὸν δεσπότην Chrys.*hom.3.11 in 2Cor.4:13*(3.289B); π., δεξιὰν ἐκτείνων καὶ ἐλεημοσύνην λαμβάνων, περιαιρεῖ τῶν τραυμάτων τοὺς μώλωπας id.*hom.30.4 in 1Cor.*(10.275B); κοινοὺς διδασκάλους ἡμῖν τῶν συμφορῶν καὶ παραμυθίαν ἀφῆκε διὰ τῆς οἰκουμένης ὁ θεὸς τοὺς π. id.*hom.11.3 in 1Thess.*(11.507A); χάριν ὀφείλεις μᾶλλον τῷ π. ἔχειν τοῦ λαβεῖν. εἰ μὴ π. ἦσαν, οὐκ ἂν τὸ πολὺ τῶν ἁμαρτημάτων ὑπετέμου id.*hom.14.2 in 1Tim.*(11.627E); v. δωροδοκέω; **3.** rich and poor; **a.** their need of each other ὅταν οὖν ἀναβῇ ὁ πλούσιος ἐπὶ τὸν π. καὶ χορηγήσῃ αὐτῷ τὰ δέοντα...ἀμφότεροι οὖν τὸ ἔργον τελοῦσιν· ὁ μὲν π. ἐργάζεται τὴν ἔντευξιν ἐν ᾗ πλουτεῖ...καὶ ὁ πλούσιος τὸν πλοῦτον...παρέχει τῷ π. ... οὕτω καὶ οἱ π. ἐντυγχάνοντες πρὸς τὸν κύριον ὑπὲρ τῶν πλουσίων πληροφοροῦσι τὸν πλοῦτον αὐτῶν, καὶ πάλιν οἱ πλούσιοι χορηγοῦντες τοῖς π. τὰ δέοντα πληροφοροῦσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν Herm.*sim.*2.5.8; **b.** advantages of poor over rich in natural sphere πλειόνων χρῄζουσιν οἱ πλουτοῦντες καὶ δι' ἀξιοπιστίας μετὰ τῆς δόξης γίνονται, π. δὲ...τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐφιέμενος εὐμαρέστερον περιγίνεται Tat.*orat.*11(p.12.7; M.6.829B); ἐνὶ τούτῳ διαφέρωμεν τῶν πλουτούντων οἱ π., τῇ ἀμεριμνίᾳ. καὶ καταγελῶμεν αὐτῶν ἀγρυπνούντων, αὐτοὶ καθεύδοντες Bas.*hom.2 in Ps.*14(1.110C; M.29.273A); τί δὲ ὁ ἥλιος...τὰς ὄψεις ἡμῶν εὐφραίνον,...πάντες ἀπολαύουσιν ἐξ ἴσης αὐτοῦ, καὶ π. καὶ πλούσιοι;...μᾶλλον δέ...πλέον ἡμεῖς οἱ π. ἀπολαύομεν, ἢ ἐκεῖνοι. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ τὰ πολλὰ μέθῃ βαπτιζόμενοι...οὐδὲ ἐπαισθάνονται τούτων, ὑπωρόφιοι ὄντες καὶ σκιατραφούμενοι· οἱ δὲ π. μάλιστα πάντων εἰσὶν οἱ τοῖς στοιχείοις ἐντρυφῶντες τούτοις Chrys. *hom.12.5 in 2Cor.*(10.527E–528A); ποιήσωμεν, εἰ δοκεῖ, δύο πόλεις, τὴν μὲν πλουσίων μόνον, τὴν δὲ π.· καὶ μήτε ἐν τῇ τῶν πλουτούντων ἔστω τις π., μήτε ἐν τῇ τῶν π. ἔστω τις πλούσιος ἀνήρ...ἐν μὲν ἐκείνῃ τῇ τῶν εὐπόρων οὐδεὶς ἔσται δημιουργός, οὐκ οἰκοδόμος...πῶς οὖν ἡ πόλις ἡμῖν στήσεται αὕτη; δόντες, φησίν, ἀργύριον οἱ πλουτοῦντες, ταῦτα ὠνήσονται παρὰ τῶν π. οὐκοῦν οὐκ ἀρκέσουσιν ἑαυτοῖς, εἴ γε ἐκείνων δέονται...ὅθεν δῆλον, ὡς ἀδύνατον χωρὶς π. συστῆναι πόλιν. ἴδωμεν οὖν καὶ τὴν τῶν π. πόλιν, εἰ καὶ αὕτη ὁμοίως ἐνδεῶς διακείσεται τῶν πλουτούντων ἐστερημένη...ἐνδεῶς σχήσει τὰ τῆς πόλεως ταύτης ...; οὐδέν. ἄν τε γὰρ οἰκοδομεῖν δέῃ, οὐ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δεῖ...ἀλλὰ τέχνης καὶ χειρῶν...ἐὰν γεωργεῖν δέῃ...πλουτούντων ἢ πενομένων χρεία;...δῆλον, ὅτι π. id.*hom.34.5 in 1Cor.*(10.316C–317C); ὁ...π. οὐδένα δεδοικὼς διάγει, ἐπειδὴ πλουτεῖ μόνον τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ ὑπομονῇ· ὁ δὲ πλούσιος, ἐπειδὴ πλεονεξίᾳ συζῇ, μισεῖται παρὰ πάντων id. *hom.1.3 in Ps.48:17*(5.508C); **c.** in spiritual sphere καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ π. τῆς ὠφελείας [sc. of scripture] κοινωνοῦσιν ὁμοίως· μᾶλλον δὲ οὐχ ὁμοίως κοινωνοῦσι τῆς ὠφελείας, ἀλλὰ πολλάκις πλείονος ἀπολαύσας ὁ π. ἀπέρχεται. τί δήποτε; ὅτι ὁ μὲν πλούσιος πολλαῖς προκατειλημμένος φροντίσιν, ἔχων τὴν ἀπόνοιαν καὶ τὸ φύσημα τῆς εὐπορίας...οὐ μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας...τὸ φάρμακον τῆς ἀκροάσεως τῶν γραφῶν δέχεται· ὁ δὲ π. τρυφῆς...ἀπηλλαγμένος...μετὰ πλείονος προσέχει ἀκριβείας τοῖς λεγομένοις id.*pecc.*1(3.345A,B); πόσοι τῶν π. τῶν πλουτούντων εἰσὶ συνετώτεροί τε καὶ φιλοσοφώτεροι, καὶ τὰ σώματα ὑγιεινότερα, πενίας αὐτοῖς καὶ τὴν σάρκα καὶ τὴν ψυχὴν διορθουμένης id.*exp.in Ps.*4:8(5.25B); πλουσίους μὲν ὀλίγους, τῶν δὲ π. πολλῷ πλείους σωζομένους id.*hom.13.4 in 2Cor.*(10.536B); both enjoy Christian teaching φιλοσοφοῦσί τε οὐ μόνον οἱ πλουτοῦντες, ἀλλὰ καὶ οἱ π. προῖκα τῆς διδασκαλίας ἀπολαύουσιν Tat.*orat.*32(p.33.6; M.6.872B); **d.** poverty of rich οὐδ' ἂν Μίδας τις αὐτῶν γένηται, πεπλήρωται, ἀλλὰ ἔτι π. ἐστὶ πλοῦτον ἄλλον ποθῶν Clem.*paed.*3.2 (p.242.5; M.8.569C); **e.** wrong attitude to rich and poor ὁ τιμῶν τὸ ἀργύριον...καὶ ἀποδεχόμενος τοὺς πλουσίους ὡς θεούς, τοὺς δὲ π. ὡς μὴ ἔχοντας τὸν θεὸν αὐτῶν ἐξουθενῶν, οὗτος θεοποιεῖ τὸ ἀργύριον Or.*hom.7.3 in Jer.*(p.53.32; M.13.333A); **f.** question whether rich martyrs have more glory than poor, answered in affirmative, Or. *mart.*15(p.15.4ff.; M.11.581D–584B) cit. s. μάρτυς; **4.** spiritually π. γὰρ καὶ γυμνὸς ἀπὸ κοινωνίας πνεύματος ὑπάρχων Mac.Aeg.*hom.*18.3 (M.34.636C); ὁ δὲ π. καὶ μὴ κεκτημένος ἐκ τοῦ πλούτου τοῦ Χριστοῦ ...εἰ καὶ βούλεται οὗτος λόγον ἀληθείας λαλεῖν...ἀλλ' ἐν δυνάμει καὶ ἀληθείᾳ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μὴ κεκτημένος ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ μόνον ἀπομνημονεύων καὶ κιχρώμενος λόγους ἐξ ἑκάστης γραφῆς, ἢ παρὰ πνευματικῶν ἀνδρῶν ἀκούσας...ἰδοὺ ἄλλους μὲν δοκεῖ εὐφραίνειν,... μετὰ δὲ τὸ διηγήσασθαι αὐτόν, ἕκαστος λόγος πρὸς τὰ ἴδια ἀφ' ὧν ἤρθη, ἀπέρχεται, καὶ αὐτὸς πάλιν γυμνὸς ἀπομένει καὶ π., μὴ ἔχων ἴδιον θησαυρὸν πνεύματος *ib.*18.5(637B,C); οὐκ ἔστι π. ὁ μηδὲν ἔχων, ἀλλ' ὁ πολλῶν ἐπιθυμῶν Chrys.*hom.2.5 in Phil.*(11.209E).

***πενητοκόμος**, *ministering to the poor*, Gr.Naz.*carm.*2.2(epitaph.) 13.4(M.38.49A); *ib.*2.1.50.47(M.37.1388A).

***πενηχρός**, = πενιχρός, *humble, poor, Mir.Geo.*6(p.75.20).

***πενηχρόφρων**, *small-minded, of narrow understanding*, Ph.Carp. *Cant.*proem.(M.40.28A).

πενθαλέος, *sorrowful*, Gr.Naz.*carm.*1.2.17.26(M.37.783A); Nonn. *par.Jo.*11:32(M.43.844C); *ib.*20:1(908B).

πενθερίδης, ὁ, *brother-in-law*; of Aquila as brother-in-law of Hadrian, Epiph.*mens.*14(M.43.261A); *Dial.Tim.et Aquil.*117 v° (p.91); in gen. πενθερὸν δὲ αὐτὸν κέκληκεν, ὡς τῆς γαμετῆς ἀδελφόν. καὶ γὰρ νῦν πολλοὶ τοὺς τοιούτους π. καλοῦσι Thdt.*qu.4 in Jud.*(1. 322).

πενία, ἡ, **A.** *poverty* (dist. from πτωχεία); **1.** not a good in itself οὔτε τοὺς πένητας ἡ π. ῥύσεται ἀπὸ τῆς δίκης *A.Thom.*A 83 (p.199.10); οὔτε ἡ π. καλόν, ἀλλὰ τὸ καλῶς κεχρῆσθαι τῇ π. Chrys.*pecc.* 2(3.345B); ἀκόρεστόν πως κακὸν ἡ ἀκούσιος π., καὶ μεμψίμοιρον, καὶ ἀχάριστον...τῆς π. τὴν φύσιν καταμαθών, δεινὴν οὖσαν καὶ τὴν γενναιοτάτην ψυχὴν καταβαλεῖν id.*sac.*3.16(pp.85.3,86.2; 1.396C,E); πονηρὰ ἡ π., ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἐν στόματι ἀσεβοῦς id.*pecc.*2(3. 346A); δεινόν...ἡ π., καὶ ἴσασιν ὅσοι πεῖραν ταύτης εἰλήφασι id.*Laz.*1.9 (1.720C); π. γὰρ ἀκούσιος καὶ καμίνου καὶ θηρίων χαλεπώτερον id.*hom. 81.3 in Mt.*(7.778B); **2.** its possibilities for good or evil περὶ τῆς π. ἐστὶν εἰπεῖν· ἂν μὲν γὰρ γενναίως αὐτὴν ἐνέγκῃς εὐχαριστῶν τῷ δεσπότῃ, γέγονέ σοι στεφάνων τὸ πρᾶγμα ἀφορμή...ἂν δὲ βλασφημῇς διὰ τοῦτο τὸν πεποιηκότα...ἐπὶ κακῷ πάλιν ἐχρήσω τῷ πράγματι Chrys.*pecc.*2(3.345D); ἐπῃνεῖτο ὁ πένης ἐκεῖνος [sc. Lazarus] ὁ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Ἀβραάμ, οὐκ ἐπειδὴ πένης ἦν, ἀλλ' ἐπειδὴ μετ' εὐχαριστίας τὴν π. ἤνεγκε *ib.*(345C); **3.** of scriptural attitude to poverty, ref. Eccl.9:16, Pr.30:8 etc. ταῦτα ἐλέγετο ἐν τῇ παλαιᾷ, ἔνθα πολὺς ὁ λόγος τοῦ πλούτου, ἔνθα τῆς π. πολλὴ ἦν ὑπεροψία, ἔνθα τὸ μὲν κατάρα ἦν, τὸ δὲ εὐλογία...ἀλλὰ θέλεις ἀκοῦσαι τῆς π. ἐγκώμια; αὐτὴν μετῆλθεν ὁ Χριστός...ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παλαιᾷ...τίνες ἦσαν οἱ θαυμαστοί; οὐχὶ Ἠλίας...; οὐχὶ Ἐλισσαῖος, οὐχὶ Ἰωάννης; μηδεὶς τοίνυν ἔστω ταπεινὸς διὰ πενίαν· οὐκ ἔστι π. ἡ ποιοῦσα ταπεινόν, ἀλλὰ πλοῦτος, ὁ πολλῶν δεῖσθαι καταναγκάζων...ἆρα ἀπαρρησίαστοι ἦσαν οἱ περὶ Ἠλίαν καὶ Ἰωάννην; οὐχ ὁ μὲν τὸν Ἀχαὰβ ἤλεγχεν, ὁ δὲ τὸν Ἡρώδην;...ὁρᾷς ὅτι τοῦτο μάλιστα ποιεῖ τὴν παρρησίαν, ἡ π.;...οὐκ ἂν οὖν, εἰ ἡ π. ἐποίει ἀπαρρησιάστους, ὁ Χριστὸς μετὰ πενίας ἔπεμπε τοὺς μαθητὰς εἰς πρᾶγμα παρρησίας πολλῆς δεόμενον Chrys.*hom.18.2 in Heb.*(12. 176C–177B); **4.** poverty and riches; **a.** as morally indifferent οὐδὲν ὁ πλοῦτος ἀγαθόν, οὐδὲν ἡ π. κακόν, ἀλλ' ἀδιάφορά ἐστι πράγματα Chrys.*hom.2.4 in 2Thess.*(11.521D); id.*Laz.*2.1(1.727A); id.*exp.in Ps.* 48:3(5.205A); **b.** virtue can be practised in either state ὡς ἐν π. βίου ὀρθῶς ἔστι βιοῦν, οὕτω δὲ καὶ ἐν περιουσίᾳ ἔξεστιν Clem.*str.*1.6(p.23.12; M.8.729B); Chrys.*stat.*15.3(2.156C) cit. s. πλοῦτος; **c.** but poverty more conducive to it πρὸς ἀρετὴν ἐπιτηδειότερον π. πλούτου id. *eleem.*5(3.256E); εἰ δέ τις εἴποι, καὶ πῶς π. ἡ ταπεινοφροσύνη; ἐκεῖνο ἐροῦμεν, ὅτι αὕτη ἐπιτηδειοτέρα πρὸς ἀρετήν. ὁ μὲν γὰρ πλουτῶν ἀλύει, καὶ θορυβεῖται· ὁ δὲ πένης πάντα ῥᾳδίως φέρει, καθάπερ ἐν παλαίστρᾳ τῇ π. πολλάκις γυμναζόμενος id.*exp.in Ps.*9:19(5.106C); **d.** true poverty and true riches πλοῦτος δὲ ἄριστος ἡ τῶν ἐπιθυμιῶν π. Clem.*paed.*2.3 (p.181.7; M.8.440A); πλοῦτος...ἀληθὴς ὁ ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἀρετὴν πράξεσι πλεονασμός, π. δὲ ἡ κατὰ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας ἀπορία id. *str.*6.12(p.481.32; M.9.321A); πλοῦτος, ἡ τῆς ἐντολῆς μόνη τήρησις ἦν· π. δὲ ἀληθής...ἡ ταύτης παράβασις Gr.Naz.*or.*14.25(M.35.892B); οὐδὲ βλάβος πενίας, ψυχῆς οὔσης πλουσίας. καὶ πῶς ἂν γένοιτο πλουσία, φησί, ψυχή, ἐν π. χρημάτων οὖσα; μάλιστα ἂν τότε γένοιτο·...εἰ γάρ...τοῦτο πλουτοῦντος τεκμήριον, τὸ καταφρονεῖν χρημάτων...εὐκολώτερον δ' ἄν τις ἐν π. ἢ ἐν πλούτῳ καταφρονήσειε χρημάτων· εὔδηλον ὅτι μάλιστα τὸ ἐν π. εἶναι μᾶλλον ποιεῖ πλουτεῖν...εἰ τοίνυν τὸ πλειόνων ἐφίεσθαι, πενίας, ὁ δὲ ἐν πλούτῳ τοιοῦτος, οὗτος μάλιστα ἐν π. ὁρᾷς ὅτι τότε μάλιστα πένεται ἡ ψυχή, ὅταν πλουτῇ, καὶ τότε πλουτεῖ, ὅταν ἐν π. ᾖ; Chrys.*hom.80.4 in Mt.*(7.771E,772B); **e.** spiritual poverty of world opp. true riches ὁ εἰς τὴν τοῦ κόσμου π. ἀγαγών με καὶ εἰς πλοῦτον ἀληθινόν παρακαλέσας με *A.Thom.*A 144(p.251.6); ἐν τῇ τοῦ κόσμου π. παρέμεινον, ἕως οὗ ὁ ἀληθινὸς πλοῦτος ὀφθεὶς κἀμὲ...ἐπλήρωσας πλούτου *ib.*145(p.252.5); μήτε ἐπὶ πενίᾳ καταπίπτωμεν· ἀλλ' ἐκείνον ζητῶμεν τὸν πλοῦτον, τὸν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς· ἐκείνην φεύγωμεν τὴν π., τὴν ἐν κακίᾳ...δι' ἣν καὶ ὁ πλούσιος ἐκεῖνος πένης ἦν...ὅτι οὐδὲ παραμυθήσασθαί ποθεν τὴν π. ἠδύνατο Chrys.*hom.9.5 in Mt.*(7.137B); **f.** in gen. ἐπὶ τοῦ παρόντος βίου καὶ π. καὶ πλοῦτος προσωπεῖα μόνον εἰσίν

id.*Laz.*2.3(1.731B); *οὐ γὰρ τῷ μέτρῳ τῆς οὐσίας, ἀλλὰ τῇ διαθέσει τῆς γνώμης ὁ πλοῦτος καὶ ἡ π. κρίνονται· καὶ ἐκεῖνος μάλιστά ἐστιν ὁ πάντων πτωχότατος, ὁ ἀεὶ τοῦ πλείονος ἐπιθυμῶν* id.*hom.23.6 in 1Cor.*(10.211A); *ἐμοὶ γὰρ ἡ π. κόρῃ τινὶ κοσμίᾳ, καὶ καλῇ...προσεοικέναι δοκεῖ· ἡ δὲ φιλαργυρία θηριομόρφῳ γυναικί* id.*hom.90.4 in Mt.*(7.843D); *ἃ μὲν τῆς π. δοκεῖ εἶναι κακά, κοινὰ ἑκατέρων ἐστίν· ἃ δὲ τοῦ πλούτου, μόνα ἐκείνου* id.*hom.13.4 in 2Cor.*(10.536C); *πλουτεῖς; ἔλπιζε π. καθ' ἑκάστην ἡμέραν. τίνος ἕνεκεν...; ὅτι τὰ μάλιστά σε ὠφελῆσαι δυνήσεται ἡ προσδοκία αὕτη. ὁ γὰρ ἐλπίζων π., ἐν πλούτῳ ὢν οὐ τυφοῦται* id.*Saturn.*3(3.407E); ref. Pr.10:4 *τὴν φειδωλίαν π. λέγει, καθ' ἣν οἱ πλούσιοι πένονται μεταδόσεως, ὡς οὐκ ἔχοντες* Clem.*paed.*3.4(p.254.9; M.8.600A); **5.** advantages of poverty rightly borne; **a.** natural *εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον ἦν τὸ συνιστῶν τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ π. ταύτην ἂν...ἀπέδειξεν. ἂν γὰρ ἀνέλῃς τὴν π., τοῦ βίου τὴν σύστασιν ἀνεῖλες ἅπασαν...καὶ οὔτε ναύτης, οὔτε κυβερνήτης...οὐκ ἄλλος τις τῶν δημιουργῶν ἔσται τούτων...νῦν μὲν γάρ, καθάπερ διδάσκαλός τις ἀρίστη, ἑκάστῳ τούτων ἐπικαθημένη ἡ τῆς π. ἀνάγκη, πρὸς τὰ ἔργα καὶ ἄκοντας συνωθεῖ* Chrys.*Anna* 5.3(4.744A,B); id.*hom.2.3 in Eph.*(11.13C); **b.** spiritual and moral *π. ... καὶ νόσος καὶ τοιαῦται πεῖραι ἐπὶ νουθεσίᾳ προσφέρονται καὶ πρὸς διόρθωσιν τῶν παρεληλυθότων καὶ πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν μελλόντων* Clem.*str.*7.13(p.58.14; M.9.513A); *π. πολλοὺς ἐσωφρόνισε τῶν ὡρμημένων κακῶς* Bas.*hom.in Ps.*45(1.171A; M.29.417B); *τὴν φίλην ἡμῖν π., καὶ φιλοσοφίας τροφόν* id.*ep.*4(3.76C; M.32.236C); *βούλει τῆς π. τὸν πλοῦτον καταμαθεῖν; οὐκ ἐπιτάττει ἀνδράσιν, ἀλλὰ δαίμοσιν ἐπιτάττει· οὐ παρίσταται βασιλεῖ, ἀλλὰ παρέστηκε θεῷ· οὐ στρατεύεται μετὰ ἀνθρώπων, ἀλλὰ στρατεύεται μετὰ ἀγγέλων* Chrys.*hom.47.4 in Mt.*(7.492C); *τοῖς παισὶν ἐκείνοις* [sc. three holy children] *ἴσοι γίνονται οἱ πενίαν μετ' εὐχαριστίας φέροντες. καὶ γὰρ πυρὸς φοβερώτερον ἡ πτωχεία...ἀλλὰ τοὺς παῖδας οὐκ ἐνέπρησεν ἐκείνους...οὕτω καὶ νῦν, ἂν ἐμπεσὼν εἰς π. εὐχαριστήσῃς, καὶ τὰ δεσμὰ λύεται, καὶ ἡ φλὸξ σβέννυται* *ib.4.12*(70A); *ἡ δὲ π. φρούριον ἀσφαλές, χαλκῷ περιβεβλημένον πολλῷ, καὶ δύσκολον ἔχον τὴν ἄνοδον* id.*hom.13.4 in Ac.*(9.108D); *ἡ π. προσθήκη γίνεται καὶ τρυφῆς καὶ ἀναπαύσεως ἡμῖν. ... ἁμαρτήματα ἀποτιθέμεθα, ἂν εὐχαρίστως ταύτην φέρωμεν, καὶ πολλὴν παρὰ τῷ θεῷ κτώμεθα τὴν παρρησίαν* id.*hom.77.4 in Jo.*(8.456E); esp. of voluntary poverty *εἰ γὰρ βούλει μηδενὸς σφόδρα δεῖσθαι, εὔχου πενίαν· κἂν τινος δεηθῇς, ὑπὲρ ἄρτου δεήσῃ μόνον ἢ ἱματίου...εἰ δὲ θέλεις τὸν ὄχλον φυγεῖν· ἔξεστι γὰρ ἐπὶ τὸν ἀκύμαντον τῆς π. καταφυγεῖν λιμένα* id.*hom.17.3 in 2Cor.*(10.562A,B); *τὴν τελειότητα μὲν ὁ δεσπότης ὁρίζεται...τῇ αὐθαιρέτῳ π.* Thdt.*2Cor.*8:13ff.(3.330); **6.** illustrious representatives of poverty *τίς πένης...βλέπων αὐτόν* [sc. S. Antony], *οὐ κατεφρόνει τοῦ πλούτου, καὶ παρεμυθεῖτο τὴν π.;* Ath.*v.Anton.*87(M.26.965A); *φιλοσοφῶμεν ...καὶ οὐδὲν ἡμᾶς π. παραβλάψαι δυνήσεται, ἀλλὰ καὶ ὠφελήσει τὰ μέγιστα...τί γὰρ...τοῦ Ἠλία πενέστερον ἦν; ἀλλὰ διὰ τοῦτο πάντας ἐνίκα τοὺς πλουτοῦντας, ἐπειδὴ οὕτω πένης ἦν, καὶ αὐτὴν τὴν π. ἀπὸ πλουσίας εἵλετο διανοίας. ἐπειδὴ γὰρ ἅπαντα τῶν χρημάτων τὸν πλοῦτον ἐλάττονα τῆς ἑαυτοῦ μεγαλοψυχίας ἐνόμιζεν εἶναι, καὶ οὐκ ἄξιον αὐτοῦ τῆς φιλοσοφίας, διὰ τοῦτο π. τοσαύτην ἠσπάσατο* Chrys.*stat.*2.9(2.33E–34A); *μὴ γάρ μοι τοὺς κατηγοροῦντας τῆς π. ἐνέγκῃς εἰς μέσον, ἀλλὰ τοὺς δι' αὐτῆς λάμψαντας. μετὰ ταύτης Ἠλίας τραφείς, ἡρπάγη τὴν μακαρίαν ἐκείνην ἁρπαγήν· μετὰ ταύτης Ἐλισσαῖος ἔλαμψε· μετὰ ταύτης Ἰωάννης, μετὰ ταύτης οἱ ἀπόστολοι πάντες* id.*hom.90.4 in Mt.*(7.843D); *ὁ Λάζαρος π. συνέζη, καὶ ἐστεφανοῦτο· καὶ ὁ Ἰακὼβ ἄρτου μόνου ἐπιτυχεῖν ἐπεθύμει· καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἐν ἐσχάτῃ π. ἐγεγόνει* id.*hom.76.3 in Jo.*(8.450C); **7.** praises of poverty *ἐγὼ δὲ καυχῶμαι ἐπὶ πενίᾳ* *A.Thom.*A 139(p.246.11); *π. μετὰ αὐταρκείας ἀληθοῦς, πάσης ἀπολαύσεως τοῖς σωφρονοῦσι προτιμοτέρα* Bas.*hex.*7.3(1.65D; M.29.153B); *μέγα κτῆμα π. τοῖς φιλοσόφως αὐτὴν φέρουσι, θησαυρὸς ἄσυλος, βακτηρία ἰσχυροτάτη* Chrys.*stat.*2.8(2.33A); *π. γὰρ μυρία εἰς τὸν βίον ἡμῶν εἰσήγαγεν ἀγαθά, καὶ χωρὶς π. ὁ πλοῦτος ἄχρηστος* *ib.*13.3(156C); *π. ... χωρίον ἄσυλόν ἐστι καὶ ἀσφαλές...γυμνάσιον φιλοσοφίας, ἀγγελικοῦ βίου μίμημα...οὐ τὸ πένεσθαι δεινόν, ἀλλὰ τὸ μὴ βούλεσθαι πένεσθαι. μηδὲν δεινὸν νόμιζε εἶναι π., καὶ οὐκ ἔσται σοι δεινόν. οὐδὲ γὰρ ἐν τῇ φύσει τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἐν τῇ κρίσει τῶν μαλακοψύχων ἀνδρῶν τοῦτό ἐστι τὸ δέος. μᾶλλον δὲ καὶ αἰσχύνομαι, εἰ τοσοῦτον ὑπὲρ πενίας ἔχοιμι λέγειν, ὅτι οὐδέν ἐστι δεινόν· ἐὰν γὰρ φιλοσοφῇς, καὶ μυρίων ἀγαθῶν ἔσται σοι πηγή. καὶ εἴ τίς σοι ἀρχήν...καὶ πλοῦτον καὶ τρυφὴν προετίθει, εἶτα τὴν π. ἀντιτιθείς, αἵρεσιν ἐδίδου λαβεῖν ὅπερ ἤθελες, ταύτην ἂν εὐθέως ἥρπασας, εἴ γε αὐτῆς ἔγνως τὸ κάλλος* id.*hom.90.3 in Mt.*(7.843B,C); id.*Saturn.*3(3.406D); id.*hom.18.3 in Heb.*(12.177D); **8.** poverty and spiritual life *μηδεὶς πενίαν ὀδυρέσθω· μηδὲ ἀπογινωσκέτω ἑαυτοῦ τὴν ζωήν, ὁ μηδεμίαν οἴκοι περιουσίαν καταλιπών...μὴ διὰ πενίαν πρὸς κακουργίαν τρέπεσθαι· μηδὲ ἐν χαλεπωτάτοις πάθεσι πᾶσαν ἐλπίδα ῥίψαντα...ἀλλ' ἐπὶ θεὸν καταφεύγειν* Bas.*hex.*8.5(1.75C,E; M.29.176D–177A); *ταύτης τῆς λειτουργίας οὐκ ἄν ποτε γένοιτο κώλυμα, ἀλλὰ δυνατὸν καὶ τὸν πένητα, ἅτε πάσης ἀπηλλαγμένον φαντασίας βιωτικῆς...ὥσπερ οὖν οὐδὲ βλάβος ἔσται π., ἐὰν τὸν ἔνδοθεν ἔχῃ πλοῦτον ἐναποκείμενον* Chrys.*Anna* 3.5(4.728E–729A); **9.** poverty of Christ *ἠπάτησεν δὲ ἡμᾶς* [sc. demons] *τῇ μορφῇ αὐτοῦ ...καὶ τῇ π. αὐτοῦ* *A.Thom.*A 45(p.162.19); *ἀποβλέψατε γὰρ εἰς τὸν τῶν ὅλων ποιητήν...ὃς τῆς ὑμετέρας ἕνεκα σωτηρίας τὴν ἐσχάτην μετελήλυθε π., ἡμῖν τὸν ἐκ τῆς π. φυόμενον πραγματευόμενος πλοῦτον* Thdt.*2Cor.*8:9(3.329).

B. *lack, deficiency* *ὀνομάτων...π.* Clem.*prot.*2(p.31.14; M.8.124C); *Παῦλος...οὐδὲ ἐγκαλύπτεται ἐπὶ τῇ τοῦ λόγου π.* Chrys.*sac.*4.5(p.117.10; 1.410D).

***πενίχρομαι**, *be poor*, *Orac.Sib.*3.245.

***πενόλιον, τό,** (Lat. *paenula*) *cloak*, *Chron.Pasch.*p.310(M.92.792A).

***πεντάβολος**, *with five projections*, Max.*qu.dub.*79(M.90.853B).

***πενταδικός**, *containing* or *consisting in five*, †Cyr.*coll.VT*(6[4].73B; M.77.1285A); ‡Proc.G.*Pr.*2:10(M.87.1237A); Max.*ambig.*(M.91.1397A).

***πενταδικῶς**, *in five ways, in a five-fold manner*, ‡Proc.G.*Pr.*2:3(M.87.1236A).

***πεντάζω**, *be fifth*, Thdr.Stud.*epp.*2.15(M.99.1161A).

πένταθλος, ὁ, 1. *victor in pentathlon*; hence *great athlete*; of Job, Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3149A); as adj., of Athanasius *ὁ π. τῆς ἀληθείας ἀγωνιστής* Thdt.*h.e.*3.9.1(3.921); of Symeon Stylites, id.*h.rel.*26.4(p.3.25; 3.1267); and other ascetics, *ib.*21(1239); **2.** as adj., *operating in five ways* *τὴν π. ... αἴσθησιν* *Lit.*ap.*Const.App.*8.12.17.

***πεντακισχιλιοστός**, *five-thousandth*, Dam.*troph.*4.3(p.266.9); *Chron.Pasch.*p.205(M.92.501C); †Hipp.Th.*fr.*8c.5(p.38.22; M.117.1045A).

***πεντακόρυφος**, *having five heads, five-headed*; met. of Church, ref. five patriarchates, Thdr.Stud.*epp.*2.62(M.99.1280B); *ib.*2.129(1417C).

πενταμηνιαῖος, *of five months*, ref. period of gestation *ὁ π. ... χρόνος...ὁ τὸν αἰσθητὸν ἡμῖν νόμον παραδηλῶν διὰ τὴν σύστοιχον αὐτῷ πεντάδα καὶ προσφιλῆ τῶν σωματικῶν...αἰσθήσεων* Sophr.H.*or.*7.12(M.87.3341B).

***πενταμόδιον, τό,** *measure containing five modii*, Jo.Mal.*chron.*11 p.278(M.97.420C).

πενταπλασιάζω, *multiply by five*, Or.*comm.in Mt.*14.9(p.296.15; M.13.1205A).

πενταπλοῦς, *five-fold*, Chrys.*hom.39.1 in 1Cor.*(10.363A).

***πενταπλόω**, *multiply by five*, Max.*comput.*16(M.19.1233A).

***πεντάπλωσις, ἡ,** *five-fold increase*, Max.*comput.*1.11(M.19.1228B).

***πεντάριθμος**, *five in number*, Geo.Pis.*Pers.*3.14(M.92.1237A); id.*hex.*1794(M.92.1573A).

πεντάς, ἡ, *group of five, the number five*, hence *fifth day* of week, *Thursday* *τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ π.* Chrys.*prod.Jud.*2 tit.(2.386A).

πεντάτευχος, ἡ, *Pentateuch*, Ptol.*ep.*ap.Epiph.*haer.*33.4(p.452.11; M.41.560A); Or.*comm.in Mt.*11.10(p.50.7; M.13.933B); Epiph.*haer.*9.2(p.198.11; 225A).

***πεντάτροπος**, *of five kinds*, Dion.Ar.*ep.*7.2(M.3.1080D); Melet.*nat.hom.*30(M.64.1304D).

***πεντάφωτος**, *with five lights*; met., of body with five senses, Meth.*symp.*6.3(p.67.11; M.18.117B) cit. s. *αἴσθησις*; *ib.*9.2(p.116.22; 181B); *ἀναγνοὺς τὴν Πεντάλογον, ἀπέφηνας αὐτὴν π. εἶναι* Thdr.Stud.*epp.*1.48(M.99.1069C).

πένταχα, *in five divisions*, Paul.Sil.*Soph.*408(M.86.2135A).

πεντάχορδος, *like a five-stringed lyre* *π. ... δακτύλους* Geo.Pis.*hex.*1448(M.92.1545A).

πεντάχρονος, *of five units of time* *φοίνικος...π.* [i.e. centuries] *Orac.Sib.*8.139.

***πεντάχροος**, *of five colours*, Max.*ep.*12(M.91.476A).

πεντεκαιδεκαετηρίς, ἡ, *period of fifteen years*, Max.*comput.*3.9(M.19.1272A); *Chron.Pasch.*p.187(M.92.460A).

***πεντηκονταετηρίς, ἡ,** *period of fifty years*, Or.*sel.in Pss.*proem.(M.12.1075B); *Chron.Pasch.*p.209(M.92.512D).

πεντηκονταετία, ἡ, *period of fifty years*; as span of human life, Or.*princ.*3.1.13(p.218.10; M.11.273A).

***πεντηκοντάκις**, *fifty times*, Thdr.Stud.*epp.*2.202(M.99.1617A).

πεντηκόνταρχος, ὁ, *captain of fifty*, in analogy between eccl. order and military ranks *οὐ πάντες εἰσὶν...χιλίαρχοι οὐδὲ...π.* *1Clem.*37.3; of the third captain of fifty (4Reg.1:13), identified with prophet Obadiah (perh. by confusion with 3Reg.18:13), ‡Epiph.*v.proph.Abd.*3(p.27; M.43.416A).

πεντηκοντάς, ἡ, *the fiftieth part*, Epiph.*haer.*15.1(p.211.3; M.41.249A).

***πεντηκοντάωρος**, *consisting of fifty hours*, Evagr.Pont.*vit.cog.*7(M.40.1273B) cit. s. ἀκηδία.

πεντηκοστή, ἡ, *Pentecost*;

A. Jewish *Feast of Weeks*, Epiph.*haer*.51.31(p.304.23; M.41.945A).

B. festival period of fifty days after Easter; **1.** in gen., cf.Tert.*de idololatria* 14(M.*PL*.1.682C); id.*de baptismo* 19(M.*PL*.1.1222A); Or.*Cels*.8.22(p.239.12; M.11.1549D); ὁ δυνάμενος μετ' ἀληθείας λέγειν· συνανέστημεν τῷ Χριστῷ...ἀεὶ ἐστιν ἐν ταῖς τῆς π. ἡμέραις *ib*.(p.239.27; 1552A); μεγίστης...ἑορτῆς, τῆς...σεβασμίας π. ἑβδομάσι μὲν ἑπτὰ τετιμημένης μονάδι δ' ἐπισφραγιζομένης, καθ' ἣν τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν τοῦ...σωτῆρος τήν τε τοῦ ἁγίου πνεύματος...κάθοδον γεγενῆσθαι λόγοι περιέχουσι θεῖοι. ... ἐπὶ τῆς ὑστάτης ἁπασῶν ἡμέρας, ἣν δὴ ἑορτὴν ἑορτῶν οὐκ ἄν τις διαμάρτοι καλῶν Eus.*v.C*.4.64(p.144.11; M.20.1220B); Ath.*ep.Ors*.2(M.26.980B); ἐν...ταῖς ἁγίαις ταύταις ἡμέραις τῆς ἁγίας π. Cyr.H.*ep.Const*.4(M.33.1169A); πᾶσα δὲ ἡ π. τῆς ἐν τῷ αἰῶνι προσδοκωμένης ἀναστάσεώς ἐστιν ὑπόμνημα· ἡ γὰρ μία ἐκείνη καὶ πρώτη ἡμέρα, ἑπτάκις ἑπταπλασιασθεῖσα, τὰς ἑπτὰ τῆς ἱερᾶς π. ἑβδομάδας ἀποτελεῖ. ἐκ πρώτης γὰρ ἀρχομένη, εἰς τὴν αὐτὴν καταλήγει...διὸ καὶ αἰῶνα μιμεῖται τῇ ὁμοιότητι Bas.*Spir*.66(3.56C; M.32.192B); in comparison of Christ's body with first-fruits offered at Feast of Weeks ἐπὶ τῷ τέλει τῆς π. εἰσφέροντος αὐτὸ εἰς τὰ ἐπουράνια τῷ πατρί Epiph.*haer*.51.31(p.305.2; M.41.945A); Cyr.*hom.pasch*.1(5^2.16D); *Chron. Pasch*.p.223(M.92.544A); **2.** as period when liturgical prayer is made standing, v. γόνυ, γονυκλισία, γονυπετέω; **3.** and no fasting is practised, Epiph.*exp.fid*.22(p.523.6; M.42.828A); ‡Ath.*syntag*.2.10(p.123; M.28.840A); **4.** as a season for administration of baptism, Gr.Naz.*or*.40.24(M.36.392A); v. βάπτισμα; **5.** when Acts is read liturgically, cf.Chrys.*hom.33.1 in Gen*.(4.331C); question discussed why reading takes place *before* actual day of Pentecost; reason given that miracles of apostles are proof of reality of Christ's Resurrection, id.*hom.4.3–6 in Ac.princ*.(3.85B–89E); **6.** when episcopal synods regularly assemble δεύτερον τοῦ ἔτους σύνοδος γινέσθω ...ἅπαξ μὲν τῇ τετάρτῃ ἑβδομάδι τῆς π. *Can.App*.38; ἅπαξ μὲν μετὰ τὴν τρίτην ἑβδομάδα τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, ὥστε τῇ τετάρτῃ ἑβδομάδι τῆς π. ἐπιτελεῖσθαι τὴν σύνοδον CAnt.(341)*can*.20; **7.** origin of feast ascribed to apostolic times, Epiph.*haer*.75.6(p.338.4; M.42.512C).

C. *day of Pentecost*, Ath.*fug*.6(p.72.9; M.25.652B) (or perh. under B.1 supra); τιμῶσι μὲν Ἑβραῖοι τὴν π. ἡμέραν, τιμῶμεν δὲ καὶ ἡμεῖς... π. ἑορτάζομεν, καὶ πνεύματος ἐπιδημίαν καὶ προθεσμίαν ἐπαγγελίας καὶ ἐλπίδος συμπλήρωσιν Gr.Naz.*or*.41.4–5(M.36.436A); μετὰ δὲ δέκα ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως, ἥτις ἀπὸ τῆς πρώτης κυριακῆς π. γίνεται, ἑορτὴ μεγάλη...ἔστω· ἐν αὐτῇ γὰρ...ἀπέστειλεν...ὁ κύριος...τὴν δωρεὰν τοῦ...πνεύματος *Const.App*.5.20.8; Didym.ap.*cat.Ac*.2:3(p.21.23); as day when sickle is to be applied to harvest, hence beginning of apostles' mission, Chrys.*hom.4.1 in Ac*.(9.32D); id.*Philogon*.3(1.497C); as μητρόπολις τῶν ἑορτῶν, id.*pent*.2.1(2.469A); ἐν τοίνυν ἡμέρᾳ τῆς π. ἐδόθη νόμος...ἔδει οὖν καθ' ἣν ἡμέραν ἐδόθη ὁ παλαιὸς νόμος, κατ' αὐτὴν δοθῆναι καὶ τὴν τοῦ πνεύματος χάριν Sever.ap.*cat.Ac*.2:1(p.16.15); Socr.*h.e*.7.34.3(M.67.813C); *Chron.Pasch*.p.286(M.92.716B).

πεπανός, *mature* φρόνημα π. Clem.*q.d.s*.8(p.165.7; M.9.612D).

***πεπαρρησιασμένως**, *with freedom of speech, openly, boldly*, Eus.*v.C*.4.75(p.148.13; M.20.1229B); Epiph.*haer*.63.2(p.399.27; M.41.1064C); *Mir.Artem*.10(p.10.19); ref. actions, *boldly, publicly*, Eus.*Is*.57:7(M.24.473D).

***πεπερασμένως**, *completely, thoroughly*, *cat.Apoc*.19:16(p.462.14).

***πεπηγότως**, *firmly*, Cyr.*Jo*.10.1(4.853A).

***πεπληροφορημένως**, *with full assurance*, Pall.*v.Chrys*.20(p.125.14; M.47.70).

πέπλος, ὁ, *woven work*; **1.** *veil, curtain*, screening sanctuary in Egyptian temples, Clem.*paed*.3.2(p.238.5; M.8.560B); of veil of Temple, *Ev.Barth*.(Vassiliev, p.13); **2.** *chalice veil*; of the ἀνώτατος π. covering chalice and paten, *Lit.Praesanct*.(p.348.24); **3.** *robe* of Athena carried in Panathenaic procession τῶν τοιούτων...ἔχεσθαι νοημάτων καὶ τὸν περὶ τῆς Ἀθηνᾶς π. ... δηλοῦται γὰρ...ἀπ' αὐτοῦ ὅτι ἀμήτωρ τις καὶ ἄχραντος δαίμων ἐπικρατεῖ θρασυνομένων τῶν γηγενῶν Cels.ap.Or.*Cels*.6.42(p.113.2; M.11.1364A); cf. Suidas s.v.; **4.** met., *patchwork of writings, anthology*, Clem.*str*.6.1(p.423.2; M.9.209A); title of work attributed to Orpheus but ascribed by Epigenes to Brontinus, *ib*.1.21(p.81.13; M.8.864B); cf. Suidas s.v. Ὀρφεύς.

***πεποιθέω**, *put one's trust in* οὐδενὶ τῶν ματαίων...ἐπεποίθησα Cyr.*Ps*.51:10(M.69.1105D).

πεποίθησις, ἡ, **1.** *assurance, confidence* μετ' εὐσεβοῦς π. ἐξετείνετε τὰς χεῖρας...πρὸς...θεόν *1Clem*.2.3; ποίᾳ π. εἰσελευσόμεθα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ θεοῦ; *2Clem*.6.9; ἡ εἰς τὸν κύριον π. αὔξει τὴν πίστιν Clem.*str*.5.13(p.382.24; M.9.128A); *ib*.7.2(p.5.16; 408B); Eus.*Ps*.143 proem.(M.24.52C); π. ἔχων διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν Bas.*fid*.1(2.223D; M.31.676D); τῆς ἐν θεῷ π. id.*moral*.63 tit.(2.284A; M.31.800D); τὸ εἰπεῖν πεποιθήσει πατέρα τὸν θεόν Didym.*Trin*.3.18(M.39.885A); ὦ μάρτυς...πολλή σοι π. ὑπὲρ Χριστοῦ †Bas.Sel.*or*.41(M.85.472C); of false confidence in pagan gods, Eus.*l.C*.9(p.218.33; M.20.1364C); **2.** *self-confidence* τίς ἂν εἰς τοσοῦτον πεποιθήσεως ἦλθεν, ὥστε ...τολμῆσαι Gr.Nyss.*Eun*.1(1 p.22.23; M.45.249D); Nil.*Magn*.17(M.79.992B); **3.** *assurance* given ἡ ἡμετέρα δῆλον π. τῇ τούτων τάξει ἕπηται (tr. Lat. *nostrae erit fiduciae istorum ordinem sequi*) *Cod.Afr*.64.

πεποιθότως, *with confidence*, Clem.*str*.7.11 (conj. p.46.18 for πεποιθὼς M.9.489A).

πεπονημένως, *diligently, with toil*, Hipp.*haer*.5.6(p.77.16; M.16.3123B); Pall.*v.Chrys*.18(p.111.18; M.47.62); Gr.Mag.*dial*.(tr.Zach.) 3.1(M.*PL*.77.219C).

πεπονθέω, *be affected*, Mac.Mgn.*apocr*.3.11(p.76.8).

Πεπουζιανοί** (Πεπουζηνοί**), **οἱ**, *Pepuzans*, name given to Montanist sect from its belief, based on prophetic revelation, that Pepuza in Phrygia was sacred spot where heavenly Jerusalem would descend, Epiph.*haer*.49.1(p.241.20; M.41.880C); *ib*.48.14(p.240.1; 877C); τὸ δὲ [sc. βάπτισμα] τῶν Π., οὐδένα μοι λόγον ἔχειν δοκεῖ· καὶ ἐθαύμασα πῶς κανονικὸν ὄντα τὸν Διονύσιον παρῆλθεν Bas.*ep*.188 *can*.1(3.268C; M.32.664C); οἱ τοίνυν Πεπουζηνοὶ προδήλως εἰσὶν αἱρετικοί· εἰς γὰρ τὸ πνεῦμα...ἐβλασφήμησαν *ib*.(269C; M.668A); Thdt.*haer*.3.2(4.341); rebaptized on admission to Church, Thdr.Stud.*epp*.1.53(Πεπουζηνοί M.99.1104A).

***Πεπουζῖται, οἱ**, = foreg. Μοντανισταὶ δέ, οὓς Π. ... ὀνομάζουσι, ξένην τινὰ μέθοδον εἰσαγαγόντες, κατὰ ταύτην τὸ πάσχα ἄγουσι Soz.*h.e*.7.18.12(M.67.1472B).

***πεπωπασμένος**, v. πυκάζω.

περαίνω, **1.** *fulfil* prophecy, Eus.*h.e*.1.6.11(M.20.89A); **2.** *limit*, Tat.*orat*.20(p.22.20; M.6.852A); ref. Or's. theory of limitation of God's power, Justn.*Or*.(p.190.9; M.86.947C) cit. s. περιγραφή; in refutation of Manich. doctrine of two ultimate principles εἰ δὲ χωρὶς ἀλλήλων ἐστί, πάντως ἕκαστον τούτων πεπέρασται· πᾶν δὲ τὸ πεπερασμένον οὐ τέλειον. ὁρίζεται γὰρ διὰ τοῦ πεπεράσθαι Epiph.*haer*.66.14(p.37.4; M.42.49C); ὁ θεὸς οὔτε κινεῖται παντελῶς οὔτε ἵσταται (τοῦτο γὰρ τῶν κατὰ φύσιν πεπερασμένων...ἴδιον) Max.*ambig*.(M.91.1221A).

περαίτερος, *further*, neut. as subst. εἰ δὲ περαιτέρῳ χρήσηται, γνώσεται οἷα ἰσχύει κράτος βασιλείας [i.e. *if he goes too far, exceeds his commission*] *Pers*.(p.23.2).

περαίωσις, ἡ, *accomplishment*, ‡Meth.*Sym.et Ann*.3(M.18.353B).

πέραμα, τό, **1.** *crossing* of river, Ath.*v.Anton*.60(M.26.929B); met., of death χαλεπὸν τὸ π. Anast.S.*defunct*.(M.89.1196B); **2.** *means of crossing* ἔκοψαν τὰς γεφύρας, καὶ οὐκ ἔχει π. ὁ Ναρβᾶς Thphn.*chron*.p.270(M.108.669B); **3.** *ferry*, Ath.Scholast.*coll*.4.14(p.58).

***περαματίζω**, *cross over*, Thphn.*chron*.p.320(M.108.776A).

***περαματικός**, *overseas* οἱ δὲ πρὸς π. δικαστήρια διεκκαλούμενοι παρ' οὐδενὸς ἐν τῇ Ἀφρικῇ δεχθῶσιν κοινωνίαν (tr. Lat. *transmarina*) *Cod.Afr*.28.

πέραν, *beyond* τὸ π. ref. Mt.14:22 mystically interpreted, Or. *comm.in Mt*.11.5(p.41.2; M.13.913C) cit. s. περατικός.

***πέραντος**, f.l. in ‡Jo.D.*Artem*.16(M.96.1265C for πέραν p.59.26).

πέρας, τό, **1.** temporal *end*; of world, Tat.*orat*.12(p.13.24; M.6.832C); Gr.Naz.*or*.30.15(p.132.1; M.36.124A); Thdr.Mops.*Gen*.2:2(M.66.636C); **2.** *end, object, goal*, Clem.*str*.8.3(p.83.11; M.9.565B); Meth.*res*.1.37(p.279.7; M.41.1104C); Cyr.*Is*.5.2(2.775B); π. τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν Dion.Ar.*d.n*.4.10(M.3.705C); Max.*myst*.(M.91.677C); **3.** *completion, perfection, consummation* π. τῆς γνώσεως ἡ ἀνάπαυσις Clem.*paed*.1.6(p.107.25; M.8.285B); π. παρθενίας Meth.*symp*.6.2(p.65.25; M.18.116B); of a person ὦ τῶν ἀγγέλων...π. Chrysipp.*enc.in Mich*.(p.93.31); **4.** *fulfilment* of prophecy, Eus.*d.e*.6.15(p.272.6; M.22.448A); Thdt.*qu.13 in Jos*.(1.311); ‡Bas.*inc*.54(p.247.7); Χριστὸς τὸ π. πάσης προφητείας Cosm.Ind.*top*.5(M.88.280B); **5.** local *limit, end* τὰ π. *the ends of the earth*, Thdr.Stud.*epp*.1.48(M.99.1076C).

***περαστυφόω**, v. περιστύφω.

περάτης, ὁ, *one who crosses over*, hence *emigrant, foreigner*; **1.** in explanation of Ἑβραῖος: Ἑβραῖοι γὰρ οἱ π. ἑρμηνεύονται, οἳ διεπεράσαντο Εὐφράτην μετὰ Ἀβραάμ· καὶ οὐχ...ἀπὸ Ἐβέρ Afric.*chron*.8(M.10.69A); π. καλεῖται ὁ Ἀβραάμ, ἐπειδὴ...διαπεράσας τὴν Μεσοποταμίαν ἦλθεν εἰς τὰ μέρη τῶν Χαναναίων. ἑρμηνεύεται δὲ καὶ τοῖς περὶ Ἀκύλαν Ἑβραῖος Or.*sel.in Gen*.14:13(M.12.113A); ἐπειδὴ γὰρ πέραν τοῦ Εὐφράτου τὴν κατοίκησιν εἶχε, διὰ τοῦτο καὶ π. ἐλέγετο Chrys.*hom.35.3 in Gen*.(4.354D); id.*serm.9.3 in Gen*.(4.692C); Thdt.*qu.61 in Gen*.(1.74); **2.** as name of adherent of Gnost. sect, *one who transcends the bounds of fate* καλοῦσι δὲ αὐτοὺς π., μηδὲν δύνασθαι νομίζοντες τῶν ἐν γενέσει καθεστηκότων διαφυγεῖν τὴν ἀπὸ τῆς γενέσεως τοῖς γεγενημένοις ὡρισμένην μοῖραν. ... μόνοι δὲ...ἡμεῖς..

περᾶσαι τὴν φθορὰν μόνοι δυνάμεθα Hipp.*haer*.5.16(p.111.6; M.16.3170D); but ὁ περατικὸς Εὐφράτης, ἀφ' οὗ π. προσηγορεύθησαν Thdt. *haer*.1.17(4.310).

περατικός, 1. *from the other side*, hence *foreign*; a. in interpretation of Ἑβραῖος: οὐ γὰρ ἠδύναντο οἱ ὄχλοι εἰς τὸ πέραν ἀπελθεῖν, ὡς οὐ μυστικῶς Ἑβραῖοι (οἵτινες ἑρμηνεύονται π.)· ἀλλὰ τοῦτο ἔργον ἦν τῶν Ἰησοῦ μαθητῶν,...εἰς τὸ πέραν ἀπελθεῖν καὶ ὑπερβῆναι τὰ βλεπόμενα Or.*comm.in Mt*.11.5(p.41.3; M.13.913C); cf.id.*hom.19.4 in Num*.(p.183.26; M.12.725B); π. γάρ τινες ἑρμηνεύονται, τὴν ἀπὸ τῶν τῇδε ἐπὶ τὴν τοῦ τῶν ὅλων θεοῦ διάβασίν τε καὶ θεωρίαν στειλάμενοι Eus.*p.e*.7.8(309B; M.21.524B); *ib*.11.7(520C; M.864A); b. as name of Gnost. sect τῶν δ' αἱρέσεων αἱ μὲν ἀπὸ ὀνόματος προσαγορεύονται...αἱ δὲ ἀπὸ τόπου, ὡς οἱ π. Clem.*str*.7.17(p.76.24; M.9.552C); Hipp.*haer*.5.12(p.104.13; M.16.3159C); name derived from ὁ π. Εὐφράτης, Thdt. *haer*.1.17(4.310); cf.Hipp.*haer*.5.13(p.107.9; M.16.3166A); v. περάτης; 2. *on the other side*, of district opp. CP τὰ π. μέρη Thphn.*chron*.p.264 (M.108.657A).

***περατιόω,** for περατόω, Gr.Nyss.*anim.et res*.(M.46.97A).

πέρατος, *limited*, Gr.Nyss.*hom.opif*.30(M.44.241D).

περατ-όω, 1. *bring to an end*, *A.(Pass.)Andr*.7(p.17.25); Bas.*Spir*. 35(3.29A; M.32.129B); ὃ δὴ καὶ τοῦ αἰῶνος ἴδιον, εἰς ἑαυτὸν ἀναστρέφειν, καὶ μηδαμοῦ ~οῦσθαι id.*hex*.2.8(1.21B; M.29.49C); τὸ 'ἦν', περὶ μὲν τῆς ἡμετέρας λεγόμενον φύσεως, τὸν παρελθόντα σημαίνει χρόνον ἡμῖν, καὶ αὐτὸν...πεπερατωμένον· ὅταν δὲ περὶ θεοῦ, τὸ ἀΐδιον ἐμφαίνει Chrys.*hom.3.2 in Jo*.(8.19A); of spiritual life ζωὴν...μηδενὶ θανάτῳ ~ουμένην Max.*ambig*.(M.91.1144C); 2. *limit*, Clem.*ecl*.6(p.138.21; M. 9.701A); ποῦ δὲ μετρεῖται τὸ ἄπειρον, ἵν' ὃ τῶν ~ουμένων ἐστί, τοῦτο πάθῃ θεότης; Gr.Naz.*or*.18.16(M.35.1005A); id.*hom.6 in Cant*.(M.44. 885D); πνεῦμα...οὔποτε...~ούμενον Didym.*Trin*.2.6(M.39.516B); Chrys.*hom.4.1 in Jo*.(8.28A); view that incarnate Son was not with Father κατὰ τὸν τῆς ὑποστάσεως λόγον means that οὐσία of God would be καταληπτὴ and πεπερατωμένη, Cyr.*resp*.2(p.577.15; 6².385E); 3. *bring to completion*, CSard.*can*.5 ap.*Cod.Afr*.134(H.1. 941E); Max.*myst*.(M.91.677C); 4. *accomplish, fulfil*; of a prophecy, Thdt.*affect*.11(p.296.17; 4.1009); 5. *bring to perfection*, Ant.Mon.*hom*. 111(M.89.1776A).

περάτωσις, ἡ, *consummation*, Dion.Ar.*c.h*.10.1(M.3.273A).

περατωτικός, *limiting* πνεῦμα...οὔποτε...περατούμενον, τῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ γενομένων δυνάμενον εἶναι π. Didym.*Trin*.2.6(M.39.516B).

περ-άω, 1. *cross*; *pass over* οἱ ~άσαντες ἀπὸ τῆς γῆς, τῷ ἔχειν ἐν οὐρανῷ τὸ πολίτευμα Didym.*Ps*.21:28(M.39.1288B); in Peratic doctrine, v. περάτης; 2. *transport* ~άσας τὰ καβαλλαρικὰ θέματα εἰς τὴν Θρᾴκην Thphn.*chron*.p.314(M.108.761B).

***περδικοφασιανός,** ὁ, *cross between a partridge and a pheasant*, Leont.H.*Nest*.4.8(M.86.1665D).

***περεηφικόλα,** ἡ, word inscribed on a παστάς in Phlius, interpreted by Sethian Gnostics allegorically ἐπιγέγραπται δὲ ἐπὶ τοῦ πρεσβύτου· φάος ῥυέντης, ἐπὶ δὲ τῆς γυναικός· π. ἔοικε δὲ εἶναι...ὁ φάος ῥυέντης τὸ φῶς, τὸ σκοτεινὸν ὕδωρ δὲ ἡ φικόλα Hipp.*haer*.5.20(p.122.9, conj. Περσεφόνη Φλυά; M.16.3187A).

***περιαγερμός,** ὁ, *gathering together*, Clem.*paed*.2.8(p.201.14; ἐπεγερμός M.8.481B).

περιάγ-ω, 1. intrans., *go about, live, exist* ὁ ἅγιος...~ων ἐν σαρκί Call.*v.Hyp*.(p.109); 2. med., *bear about* Σκύθης ἀνὴρ Βολοκαλάβρα τὴν ἐπωνυμίαν ~όμενος Thphyl.*exc.Rom*.3(p.222.26; M.113.929B).

περιαγωγή, ἡ, 1. *? outline*, Chrys.*hom.19.4 in Eph*.(11.139E); 2. *distraction* ἡδονῶν περιαγωγαῖς Meth.*res*.2.1(p.330.2; M.41.1161D).

***περιαγωγικός,** *prolix* π. βίβλος *Pers*.(p.5.5).

περιαγωγός, ὁ, *one who leads astray*, †Nil.*vit*.4(M.79.1144B).

περιαθρητέον, *one must consider thoroughly*, Cyr.*Zach*.16(3.671E).

περιαίρεσις, ἡ, *opening* ἡ π. τῆς θύρας Andr.Caes.*Apoc*.4(M.106. 253A).

περιαιρετέον, *one must do away with*, Justn.*Or*.(p.190.11; M.86. 947C) cit. s. περιγραφή.

περιαίρω, *remove*, *A.Barth*.6(p.142.34); Epiph.*haer*.76.54(p.410. 30; M.42.632C).

περίακτος, *unstable, wavering*, Max.*ascet*.32(M.90.937B).

περίαλλα, adv., *before all*, as prep. c. genit. βροτέης π. γενέθλης †Apoll.*met.Ps*.44:3 (περὶ ἄλλα M.33.1373C).

περίαμμα, τό, *amulet* μηδὲ...πετάλων ἐπιγραφαῖς καὶ π. χρῆσθαι Eus.*d.e*.3.6(p.133.29; M.22.225C); μαντεία...ἢ π., ἢ ἐν πετάλοις ἐπιγραφαὶ...λατρεῖαί εἰσι διαβόλου Cyr.H.*catech*.19.8; those using them to be excommunicated, *Const.App*.8.32.11; used by Jews in effecting magical cures, Chrys.*Jud*.8.5(1.681C); and by superstitious people in gen., id.*hom.3.5 in 1Thess*.(11.447D); id.*hom.10.3 in 1Tim*. (11.603B).

[*]**περιαμφιάζω,** = περιαμφιέννυμι, *clothe completely*, of God in baptism περιαμφιάσας ἡμᾶς ἀφθάρτῳ πανοπλίᾳ †Hipp.*theoph*.8(p.262. 9; M.10.860A).

περιανθ-έω, *bloom*; hence met., *be rich in colour* ~ούσης πορφυρίδος ‡Meth.*Sym.et Ann*.6(M.18.361C).

***περιανθίζ-ω,** *deck out with colours, adorn* βαφαῖς...τὴν εἰκόνα περιανθίσαντα Gr.Nyss.*hom.opif*.5.1(M.44.137A); ἀρετῶν χάρισι ~ων id.*or.dom*.3(p.46.23; M.44.1149A); id.*Eun*.1(1 p.158.19; M.45.400B); περιηνθισμένην ἔχουσα τὴν καρδίαν Cyr.*Joel*.6(3.204E); id.*Nah*.22(3. 501A); id.*Jo*.2.1(4.149A); Jo.Clim.*scal*.7(M.88.812B).

περιαντλ-έω, 1. *overwhelm, exhaust* ψυχὴν...~ουμένην ταῖς τρικυμίαις τῶν παθημάτων Meth.*symp*.11.3(p.139.7; M.18.217B); αἱ τοῦ βίου περιστάσεις ~οῦσι τοὺς τῆς ἀρετῆς ἐμπορίαν ἀνύοντας Bas. Sel.*or*.8.1(M.85.113A); τὴν ὁδὸν ἀχθόμενοι ~ούμενοι διεπεράναμεν Thdr.Stud.*epp*.1.3(M.99.916C); 2. *pour out upon*, c. dupl. acc., met. τοσαύτας αὐτοὺς θαυματουργίας ὁ Χριστὸς περιήντλησε Hesych.H. *serm*.4(M.93.1457D).

περιαπλόω, *enfold all round*, Bas.Sel.*or*.12.3(M.85.168C).

περιαπτέον, *one must attribute*, *cat.Rom*.7:18(p.112.21).

περίαπτον, τό, *amulet*, Clem.*prot*.11(p.81.14; M.8.233B) cit. s. περιάπτω; τὰ γὰρ π. ... μάταια βοηθήματα ὑπάρχουσιν †Ath.*fr*.(M.26. 1320A); ref. Job οὐκ ἐπέδησε περίαπτα, ἀλλ' ἀνέμενε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν Chrys.*Jud*.8.6(1.682D); used by nominal Christians, id. *hom.4.6 in 1Cor*.(10.32B); id.*hom.13.1 in 1Tim*.(11.617D); a snare of the Devil, Thdt.*Eph*.4:14(3.425); Leont.B.*mesopent*.(M.86.1989D); penance for women who make them, ‡Jo.Jej.*exc.poenit*.(M.88. 1933B).

περιάπτ-ω, 1. *fasten, tie round*, of fastening amulets upon oneself; hence i. of making sign of cross σφραγῖδα τοῦ σταυροῦ ~ειν ἑαυτοῖς Arc.C.*v.Sym*.ap.Jo.D.*imag*.3(M.94.1396B); ii. met. οἱ μὲν τοῖς γόησι πεπιστευκότες τὰ περίαπτα...ἀποδέχονται, ὑμεῖς δὲ οὐ βούλεσθε τὸν οὐράνιον αὐτὸν περιάψασθαι, τὸν σωτῆρα λόγον Clem. *prot*.11(p.81.16; M.8.233B); 2. *attribute* τὴν ὕδατος ἀξίαν τῷ πνεύματι ...~εις Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.308B; M.29.740A); Chrys.*hom.4.2 in 2Tim*.(11.680E); Cyr.*Nest*.2.8(p.44.17; 6¹.48A).

***περιαργ-έω,** *be amazed, be left entirely at a loss* ~ήσας τοῖς ῥήμασι Bas.Sel.*or*.31.3(M.85.345B).

περιάργυρος, *covered with silver*, Cyr.*Is*.4.3(2.627B).

περιαργυρόω, *ornament as with silver* γυνὴ...ὀρθοδοξίᾳ περιηργυρωμένη Thdr.Stud.*epp*.2.149(M.99.1465A).

***περιάρπαστος,** *eagerly grasped at*, Eus.*theoph*.(M.24.673C).

***περιασπασμός,** ὁ, *embrace*, Cyr.*Lc*.16:1(M.72.812B).

περιαστράπτ-ω, 1. *shine round*, *M.Thdot*.1 32(p.80.35); pass., *be surrounded with light*, Or.*hom.13 in Lc*.(p.92.22); Gr.Naz.*or*.19.12 (M.35.1057B); 2. *dazzle*, Gr.Nyss.*v.Mos*.20(M.44.305C); Ast.Am. *hom*.3(M.40.209D); 3. *illuminate*, Cyr.*Ps*.91:2(M.69.1225B); met. ἡ γνῶσις...~ουσα τὸν νοῦν Clem.*paed*.1.6(p.108.6; M.8.285C); θεοῦ δὲ ὅταν εἴπω, ἑνὶ φωτὶ περιαστράφθητε καὶ τρισί Gr.Naz.*or*.39.11(M.36. 345C); Isid.Pel.*epp*.3.142(M.78.840A); 4. med., *glitter*, Bas.*hom*.7.4 (2.56C; M.31.292A); Eus.Al.*serm*.21.17(M.86.444B); 5. intrans., *shine, be brilliant* βασίλεια...~οντα τῇ τῶν λίθων αἴγλῃ Chrys.*hom.10.1 in 1Thess*.(11.496C).

***περιασφαλίζομαι,** *be secured on every side*, Ephr.3.211F.

***περιάσχολος,** *very busy*, Pall.*v.Chrys*.6(p.36.9; M.47.22).

περιαυγάζ-ω, 1. *illuminate*, Gr.Nyss.*hex*.10(M.44.73A); of mental and spiritual illumination, Clem.*str*.6.2(p.424.8; M.9.212B); Gr. Nyss.*v.Mos*.20(M.44.305C); Dion.Ar.*d.n*.1.4(M.3.592C); Sophr.H.*or*. 2.25(M.87.3248A); 2. *dazzle*, met. περιαυγασθέντας ὑπὸ τῆς τῶν ἐνθάδε δοκούντων ἀγαθῶν τιμίων λαμπρότητος Nil.*exerc*.63(M.79. 796D); 3. med., *shine round about* ἡ δόξα...τῷ ἀληθινῷ φωτὶ πανταχόθεν ~εται Gr.Nyss.*Eun*.8(2 p.180.17; M.45.773B).

περιαυγασμός, ὁ, *illumination*, Or.*comm.in Pr*.1:9(M.13.28A).

***περιαυλίζ-ω,** 1. *pitch* tent, Tim.Ant.*cruc*.(M.86.264A); 2. med., *stay round about* ἄλλην περίβλεψαί τινα σκάφην, εἴ γε βούλει τὴν λίμνην ~εσθαι ‡Chrys.*hom*.13(13.252E).

***περιαυτία,** ἡ, *boastfulness*, ‡Nil.*narr*.3(M.79.624B).

περιαυτίζ-ομαι, 1. *be selfish, concerned with oneself* ~εται γὰρ ἀεὶ τὰ τῶν γυναίων ἑταιριζόμενα Cyr.*Am*.34(3.288E; περιανδρίζεται Aubert); 2. *boast*, Gr.Nyss.*ep*.17(M.46.1067C); Cyr.*Is*.1.4(2.94C); ~εται...ὅτι καταδράξηται *ib*.1.6(175E); id.*Juln*.3(6².100D).

περιαυτολογία, ἡ, *egotistical speech*, Or.*Cels*.1.48(p.99.29; M.11. 752B); Chrys.*hom.38.4 in 1Cor*.(10.356E, v.l. περιταυτολογία); id. *hom.22.1 in 2Cor*.(10.588C).

***περιαυτόλογος,** *speaking of oneself, boastful*, neut. as subst. τὸ τῶν φαρισαίων π. Or.*Jo*.6.23(13; p.133.3; τὸν...περὶ αὐτῶν λόγον M. 14.241A); Eus.*fr.Lc*.20:3(M.24.596A).

*περιαφίημι, *leave over*, Bas.*hom*.13.6(2.119E; M.31.437C); †Bas. *Is*.247(1.568A; M.30.553C).

*περιαφρίζω, *foam violently*, Gr.Nyss.*anim.et res*.(M.46.37A).

περιβάδην, *astride*, Evagr.*h.e*.3.25(p.122.22; M.86.2649A).

περιβάλλ-ω, *surround*;

A. *charge with, accuse of* σφάλμασί τε εὐηθείας αὐτὸν π. Thphyl. *exc.Rom*.5(p.226.5; M.113.933C).

B. med., *put on* garment, *clothe with*; 1. ref. relationship of body and soul σάρκα περιβεβλημένη ψυχή Eus.*d.e*.5.20(p.243.26; M. 22.401B); of soul putting on resurrection body, Cyr.H.*catech*.15. 20; 2. man's mortal nature, Meth.*res*.1.38(p.281.14; M.18.293B) cit. s. νεκρότης; garment of immortality, Thdt.*2Cor*.5:3(3.313) cit. s. ἔνδυμα; cf.Gr.Nyss.*hom.1 in Cant*.(M.44.764D) cit. s. περιβόλαιον; 3. Christol., ref. Inc. κατοικεῖ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς, σάρκα ~όμενος Clem.*fr*. 36(p.218.31; M.9.769A); σώματι, ὃ...ἐνανθρωπήσας περιβέβληται Eus. *d.e*.5.21(p.244.24; M.22.404B); ἐθεμελίωσέ με· ἴσον τῷ εἰπεῖν· λόγον ὄντα με περιέβαλε γηΐνῳ σώματι Ath.*Ar*.2.74(M.26.305A); ἀνθρώπινόν με περιβεβλημένον σῶμα *ib*.3.56(440A); σῶμα γὰρ περιβέβλημαι *cat. Jo*.14:9(p.346.29); τὴν ἡμῶν σάρκα περιεβάλετο Cyr.*thes*.10(5[1].72C); *ib*.15(166A); τὴν αὐτὴν ἡμῖν περιεβάλετο φύσιν Thdt.*haer*.5.12(4.428); ~όμενος ἄνθρωπον Bas.Sel.*or*.19.1(M.85.237C); Marcosian ἐφανερώθη τὸ ἑξαγράμματον ὄνομα, ὃς σάρκα περιεβάλλετο, ἵνα εἰς αἴσθησιν τοῦ ἀνθρώπου κατέλθῃ Iren.*haer*.1.15.2(M.7.620A).

C. med., *acquire*, Chrys.*hom.13.10 in Rom*.(9.573B); Thdt.*affect*. 6(p.162.24; 4.861); *win* victory νίκας περιεβάλετο Men.*exc.Rom*.3 (p.177.4; M.113.860D).

D. med., *appropriate*, of Arian heresy ~ομένη τὰς τῶν γραφῶν λέξεις Ath.*Ar*.1.1(M.26.13A).

E. pass., *revert* property ἐὰν...περιβληθῇ εἰς τὸν πατέρα ἡ...προίξ Ath.Scholast.*coll*.10.6(p.124).

*περιβλάπτω, Hipp.*antichr*.52(M.10.772C; περιλειπομένων p.35.8).

περίβλεψις, ἡ, 1. *looking about, idle glance*, Mac.Aeg.*pat*.1(M.34. 865C); 2. *circumspection* ἐν τῇ π. τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ Philox.*ep*.20 (p.172).

περίβλημα, τό, *garment, covering*; of the body, as garment of soul, Meth.*res*.3.18(p.416.1; M.18.328A); σῶμα...γεῶδες...π. ψυχῆς Eus.*p.e*.7.10(316A; M.21.533D); id.*v.C*.1.2(p.8.1; M.20.912C); Gr. Naz.*or*.18.38(M.35.1036B); of Christ's flesh, Cyr.*Jo*.12(4.1063B); of sinful human nature ἔνδυμα...εἰ βούλεσθε γενέσθαι θείου πνεύματος, σπουδάσατε πρῶτον ἐκδύσασθαι τὸ ῥυπαρὸν ὑμῶν πρόλημμα, ὅπερ ἐστὶν ἀκάθαρτον πνεῦμα, καὶ μιαρὸν π. *Hom.Clem*.8.23.

*περίβλητος, 1. *to be acquired*, Clem.*q.d.s*.17(p.170.31; M.9. 621B); 2. *surrounding, covering*, Areth.*Apoc*.2:9(M.106.533A).

περιβόλαιον, τό, A. *envelope, covering*, Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44. 417C); of the hair τῷ ἐκ φύσεως π. ἐκμάσσουσα [sc. Μαρία] τὸ ἁγίασμα Eust.*Laz*.22(p.44.12).

B. *cloak*, as monastic habit εἴ τις...διὰ νομιζομένην ἄσκησιν περιβολαίῳ χρῆται CGangr.*can*.12; τὸ δὲ π., ἐπειδὴ τετράγωνόν ἐστιν, ἐκ τεσσάρων δὲ στοιχείων καὶ ὁ κόσμος, σημαίνει ὅτι χρὴ περιβεβλῆσθαι ἡμᾶς τὴν φυσικὴν θεωρίαν, ὥστε μὴ πρὸς αἴσθησιν καὶ πάθη τὰ ὁρώμενα βλέπειν Max.*qu.dub*.67(M.90.841B); as robe of bishop ἁρπάσαντες τὸ π. τῆς ἐμῆς ἱερωσύνης Bassn.*supplic*.(p.45.15; H.2.548B); π. of Alex. Al. borne by Ath. as young deacon, and equated with ephod of child Samuel, Jo.Mosch.*prat*.197(M.87.3085A); as typical garment of town-dweller, Thdr.Stud.*epp*.2.137(M.99.1437C); met.; 1. exeg. Gen.49:11 τὰ ἔθνη ἀπολουόμενα καθαίρονται, ἅτινα ὡς π. λελόγισται Χριστῷ Hipp.*antichr*.11(p.10.20; M.10.737A); interpreted of man's sinful nature cleansed by blood of Christ, Eus.*d.e*.8.1(p.366.3; M. 22.593D); 2. of carnal nature τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ὥσπερ τι π. ῥυπαρὸν ἀπεδύσασθε...καὶ τὰ φωτεινὰ τοῦ κυρίου ἱμάτια...διὰ τῆς καθαρότητος τοῦ βίου περιεβάλεσθε Gr.Nyss.*hom.1 in Cant*.(M.44. 764D); 3. of the body τὸ μὲν π., τουτέστι, τὸ σῶμα λιπαίνοντες Chrys. *hom.13.1 in Phil*.(11.298C); 4. of garment of virtue, *cat.Lc*.10:30 (p.87.28); 5. Christol., of Christ's body ἐν τάφῳ παρῆν [sc. ἡ θεότης] ἀπαθῶς, ἄφθαρτον φυλάττουσα τὸ ἑαυτῆς π. Gr.Ant.*mul.ung*.2(M.88. 1849B); human nature οὐχ ἡ θεότης ἐσταυρώθη, ἀλλὰ τὸ π. τῆς θεότητος ‡Chrys.*serm.pasch*.(p.110).

C. *surrounding country* κάτελθε ἐπὶ τὰ π. καὶ τὰς νήσους *Apoc. Dan*.C(p.115).

περιβολή, ἡ, A. *covering, wrapping, envelope*; 1. *dress, vesture*; of the body, ref. Platonic conception of immortality τῷ γὰρ καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀποφοίτησιν ὀχήματος αὐτὴν δέεσθαι καὶ περιβολῆς λέγειν...πῶς οὐκ ἂν καθ' ἑαυτὴν ἀσώματος εἴη; Meth.*res*.3.18(p.415. 2; M.18.325B); of Christ's flesh τὸν...λόγον ἥξειν...οὐκ ἀφανῶς...οὐδ' ἄνευ τινὸς σωματικῆς π. Eus.*d.e*.6.22(p.285.20; M.22.469A); οὐδὲν ἧττον ἦν θεός· οὐ γὰρ ἠλαττοῦτο τῇ π. τοῦ σώματος Ath.*decr*.14(p.12. 30; M.25.'448'(440)D); id.*Ar*.3.67(M.26.465C); σάρκωσις κένωσις οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ υἱὸν ἀνθρώπου τὸν κενώσαντα ἑαυτὸν ἀπέφηνε κατὰ τὴν π., οὐ κατὰ μεταβολήν Apoll.*fr*.124(p.237.31)ap.Thdt.*eran*.1(4.70); ἄκτιστος θεὸς κτιστῇ π. φανερούμενος id.*corp.et div*.6(p.187.21; M.*PL*. 8.874A); διὰ τῆς τοῦ σώματος π. χωρητὴν τὴν θείαν δύναμιν...γενέσθαι, ὡς ἂν ἡ ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομία μὴ παραποδισθείη τῷ φόβῳ τῆς ὑψηλῆς ἐμφανείας Gr.Nyss.*or.catech*.23(p.90.8; M.45.64A); σχέσει καὶ οἰκονομίᾳ...ἐγγύτερος ἡμῖν γενόμενος διὰ τῆς κατὰ σάρκα π. Chrys.*hom. 44.3 in Mt*.(7.470C); ἀγνοούμενος...διὰ τὴν ἐκ τῆς σαρκὸς π. Cyr.*Jo*. 1.10(4.111A); ἰδού σοι καὶ τὸ τῆς π. ὄνομα προσενήνοχεν ὁ τῶν σῶν δογμάτων διδάσκαλος Thdt.*eran*.1(4.70) commenting on Apoll.*fr*. 124 (cit. supra); οὐκ ἠμαύρωσε γὰρ αὐτοῦ τὰς τῆς θεότητος ἀκτῖνας ἡ π. τῆς σαρκός id.*affect*.2(p.60.20; 4.752); 2. *habit* ἀποδύσασθαι τὴν πάτριον π. *Hom.Clem*.4.11; 3. in oratory; a. *ornament*, Clem.*str*.1.2 (p.14.2; M.8.709B); κάλλος καὶ π. φράσεως Or.*Jo*.4.2(p.99.11; M.14. 185B); id.*Cels*.3.39(p.236.7; M.11.972B); b. of involved or obscure style as wrapping up meaning μήποτε τῇ π. τῶν γραμμάτων ἀπάτη τις γένηται Ath.*ep.Aeg.Lib*.20(M.25.585A); αἰνιγματώδη τῶν λόγων... π. Cyr.*Jo*.2.5(4.200D).

B. *protection, defence* περισκεπτόμενοι τῇ π. ... τοῦ κυρίου *A.Andr. fr*.2(p.39.4); ψυχῆς ἄρρηκτον π. *Hom.Clem*.3.20; Gr.Nyss.*hom.9 in Cant*.(M.44.969C).

C. *endowment, wealth* ἐπίγειον...περιβεβλημένος π. Clem.*q.d.s*.3 (p.161.28; M.9.608B); Ephr.2.171C; Bas.*hom.in Ps*.48(1.187B; M.29. 456B); Thphyl.*exc.gent*.8(p.485.27; M.113.948B).

D. *enclosure, precinct*, Cyr.*Jo*.2.1(4.140B).

περίβολος, ὁ, 1. *covering, vesture* τὸν π. τὸν σαρκικόν Clem.*paed*. 3.2(p.238.18; M.8.560C); 2. *surrounding wall*, Chrys.*sac*.4.4(p.112. 13; 1.408E); Thdt.*Ps*.16:8(1.697); met. εἰρήνη...τῶν οὐρανῶν π. Serap.*ep.mon*.3(M.40.929A); 3. *enclosed precinct, sacred court, temple*; a. pagan, Tat.*orat*.21(p.24.8; M.6.853B); Clem.*prot*.3(p.34. 13; M.8.132A); Or.*Cels*.6.80(p.151.27; M.11.1420B); b. in Jewish Temple κάλυμμα...εἶργον τοὺς ἐν τῷ π. Clem.*str*.5.6(p.348.1; M.9. 57A); symbolism of its courts, *ib*.(p.347.4; 56B); Eus.*h.e*.10.4.40(M. 20.865A); c. of Christian Church, id.*l.C*.proem.(p.195.19; M.20. 1317B); Chrys.*nativ*.1(2.355B); Thdt.*eran*.3(4.230); Gel.Cyz.*h.e*.3.10. 14; d. of heaven θείων...περιβόλων Meth.*symp*.6.3(p.67.2; M.18. 117A); Const.ap.Gel.Cyz.*h.e*.2.7.5(M.85.1233A); e. met., of widows as a temple court where offerings are sacrificed, Meth.*symp*.5.8 (p.62.21; M.18.112A); of order of priesthood τοιούτους...τῶν τῆς ἱερωσύνης ἀπείργομεν π. Chrys.*sac*.3.13(p.70.2; 1.389E).

περιβομβ-έω, 1. *buzz round*, Cels.ap.Or.*Cels*.3.16(p.215.8; M.11. 940B); Ath.*Ar*.3.59(M.26.445C); v. περικομπέω; 2. *make a noise about* something *round about, bruit abroad* τοῦτο...~οῦσιν ὡς ἀγέλη κωνώπων Ath.*decr*.14(p.12.4; M.25.'448'(440)A); id.*fug*.2(p.69.19; M. 25.648A); 3. pass., *be surrounded with noise* of, *resound* with δεῖ ...ἀγορὰν ~εῖσθαι τοῖς τούτων λόγοις Gr.Naz.*or*.27.2(p.3.5; M.36. 13A).

*περιβουκολ-έω, *pasture round about, lead about to feed*, met., αὐτὸν ταύταις ~ήσας ταῖς ἐννοίαις Nil.*exerc*.40(M.79.769A).

*περιβράσσω, *surge round*, ‡Nil.*fr.pasch*.1(M.79.1496C).

*περιβρέχω, *bedew all round*, Geo.Pis.*carm*.1.53.

*περιβρύχομαι, *roar round*; c. dat., Bas.*hex*.9.6(1.87E; M.29. 205B).

*περιβυθίζω, *immerse*, met. τῷ τῆς εὐσεβείας κάλλει περιβυθισμέναις Cyr.*Abac*.30(3.545B).

*περιβωμβέω, s.v.l., *lead round in procession* περιεβωμβήθησαν ἐν καμήλοις Jo.Mal.*chron*.18 p.451(M.97.661D); perh. for περιεπομπεύθησαν or περιεβωμίσθησαν).

*περιβωμίζομαι, *be led round in procession*; of criminals, Jo. Mal.*chron*.18 p.473(M.97.688C); *ib*.p.491(712A); *Mir.Artem*.18(p.23. 15).

περίβωτος, poet. for περιβόητος, *famous*, Gr.Naz.*carm*.2.1.50.65 (M.37.1390A).

περιγανόω, *make smooth all round*, Melet.*nat.hom*.22(M.64. 1229D); *ib*.(1232A).

*περιγάνυμαι, *be very glad*, Thphyl.*exc.gent*.5(p.482.1; M.113. 941C).

περιγεγονότως, *successfully*, Didym.*Trin*.2.8(M.39.616A); Chrys. *hom.12.2 in Heb*.(12.124A).

περίγειος, *of the earth, earthly*; 1. in gen. ἡ...τῶν π. διοίκησις Athenag.*leg*.25.2(M.6.949A); Clem.*str*.6.16(p.504.20; M.9.369C); Thdr. Stud.*epp*.2.29(M.99.1197D); τὸ π. *the whole world*, Jo.VI H.*v.Jo.D*. 1(M.94.432A); *ib*.14(453A); 2. opp. heavenly, Or.*princ*.4.3.10(p.337. 6; M.11.393A); id.*Cels*.1.60(p.111.6; M.11.769C); τοὺς π. δαίμονας *ib*.8.54(p.271.7; 1600A); id.*Cant*.3(p.178.25; M.13.149D); of Christ

καταλείπει...τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν π. τόπον id.*hom.* 10.7 *in Jer.*(p.77.14; M.13.365C); id.*Jo.*1.15(p.19.21; M.14.49A); π.... πνεύματα Eus.*d.e.*6.2(p.254.6; M.22.417B); τῆς νοητῆς Αἰγύπτου, εἰς ἣν ἐνανθρωπήσας κατελήλυθεν, οὕτω δηλουμένου τοῦ π. τόπου *ib.*9.4(p.413.9; 665C); Ath.*inc.*11.2(M.25.116A); Didym.*Ps.*30:8(M.39.1313C); ἐν τῷ π. βίῳ τούτῳ Pall.*v.Chrys.*18(p.116.26; M.47.65); **3.** opp. divine, Thdt.*Cant.*1:1(2.25); id.*Os.*2:21(2.1324).

***περιγέλαστος,** *very ridiculous,* Epiph.*haer.*52.1(p.312.13; M.41.956B); of Montanist prophetesses' utterances, *ib.*79.1(p.476.15; M.42.741A); *ib.*80.3(p.487.4; 760C).

***περιγέλως, ὁ,** *laughing-stock* μήπως π. γένωμαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ *Protev.*9.2(p.18).

περιγί(γ)ν-ομαι, 1. *prevail over, overcome,* c. genit. pers.; c. dat. ὁ ὕπνος μοι περιεγένετο *T.Isach.*3.5(vv.ll. μου, με, π.); **2.** *secure, win* τὸ ἔργον...~εται τοῦ πράγματος οὗ θέλει Herm.*vis.*1.3.2; Tat.*orat.*11(p.12.8; M.6.829B); νίκης ~εσθαι Const.ap.Eus.*v.C.*3.60(p.107.18; M.20.1129B); ἵνα...τὸ σπουδαζόμενον περιγένηται Bas.*Eun.*2.12(1.247B; M.29.593B).

περιγλύφω, 1. *peel away,* Geo.Pis.*hex.*1584(M.92.1558A); **2.** *hatch out,* ‡Eust.*hex.*(M.18.733B); **3.** *efface* an impression, Gr.Nyss.*Eun.*4(2 p.94.13; M.45.672A).

περιγνάμπτω, *bend* περιγναμφθέντας ἀγοστούς Paul.Sil.*Soph.*374(M.86.2134A).

***περίγοργος,** *very quick,* Jo.Mal.*chron.*2 p.35(M.97.105A); *ib.*5 p.103(192B); τὸ σπουδαῖον καὶ π. τῆς φρονήσεως *ib.*8 p.195(308A); *Chron.Pasch.*p.38(M.92.152A).

***περιγραμμός, ὁ,** *thing circumscribed;* of man, Thdr.Stud.*epp.*2.84(M.99.1328B).

***περιγραπτικός,** *limiting* οὐδὲν γάρ ἐστι περὶ αὐτὴν [sc. divine nature] θεωρούμενον, οὐ χρόνος, οὐ τόπος,...οὐδὲ ἄλλο τι τῶν π. ὄνομα Gr.Nyss.*hom.5 in Cant.*(M.44.873C).

περιγραπτός, *circumscribed, limited;* **1.** in gen., of the mind πῶς ὁ νοῦς καὶ π. καὶ ἀόριστος, ἐν ἡμῖν μένων, καὶ πάντα ἐφοδεύων; Gr.Naz.*or.*28.22(p.54.13; M.36.56A) = Melet.*nat.hom.*30(M.64.1284A); **2.** ref. God, against theory that God is σῶμα: πῶς γὰρ σεπτόν, εἰ π.; Gr.Naz.*or.*28.7(p.31.14; M.36.33B); θεός,...οὐ π. id.*carm.*1.1.1.25(M.37.400A); οὐκ ἐν τόπῳ ἐστὶ π. Didym.ap.*cat.Ac.*17:23(p.292.8); Cyr.*Jo.*1.9(4.77A); οὐ γὰρ πεποσῶσθαι τὸ θεῖον, ἢ καὶ σχήματι π. *ib.*2.8(230E); εἰ ἐν τόπῳ τῆς οὐσίας ὁ θεός, πῶς οὐ π. τὴν οὐσίαν ὁ θεός; εἰ δὲ π. τὴν οὐσίαν ὁ θεός, πῶς πανγνώστης τῆς οὐσίας ὁ θεός; πῶς θεὸς τὴν οὐσίαν ὁ θεός; εἰ ἐν τῷ τί ἐστι π. ὁ θεός, ἐν δὲ τῷ ποσῷ ἐστιν ἀπερίγραπτος, πῶς ταὐτόν ἐστι τὸ ποσὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ τί αὐτό; *Disp.Phot.*45(M.88.569D); Jo.D.*f.o.*1.4(M.94.797B); ref. problem of locality of Devil εἰ...ἴδιον τόπον ἔχειν τὸν σατανᾶν, καὶ ἴδιον τὸν θεόν, ποιεῖ αὐτὸν καὶ π. εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἔνθα κατοικεῖ ὁ πονηρός Mac.Aeg.*hom.*7.2(M.34.524D); **3.** ref. Son ὁ τοίνυν ἀριθμὸν ἢ κτίσμα ὁμολογῶν τὸν υἱόν...ἢ τὸ πνεῦμα...λανθάνει ἔνυλον καὶ π. φύσιν εἰσάγων. π. δὲ λέγω, οὐ μόνον τὴν περιεχομένην ὑπὸ τόπου, ἀλλ' ἥνπερ καὶ τῇ προγνώσει ἐμπεριείληφεν ὁ μέλλων αὐτὴν ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγειν...πᾶν οὖν ἅγιον, ὃ π. ἔχει τὴν φύσιν...οὐκ ἀνεπίδεκτόν ἐστι κακίας Evagr.Pont.*ep.*2(M.32.249B); ἀεὶ συνυπάρχει τῷ πατρὶ ὁ υἱός,...οὐ π. τόπῳ Gel.Cyz.*h.e.*2.15.3(M.85.1257C); **4.** ref. Inc., Gr.Naz.*ep.*101(M.37.177B) cit. s. ἀπερίγραπτος; ἐν τῷ π. νοεῖται τὸ ἀπερίγραπτον Isid.Pel.*epp.*2.192(M.78.640D); ref. Nestorian division of Christ πῶς οὐ θατέρα μὲν ὁρατὴ καὶ π. ὑπόστασις, θατέρα δὲ ἀόρατος καὶ ἀπερίγραπτός ἐστιν; Leont.H.*Nest.*2.17(M.86.1576A); Leont.B.*Nest.et Eut.*1(M.86.1284B); θεὸν ἄπειρον ὁμοῦ καὶ π. ἄνθρωπον ὄντα τε καὶ νοούμενον ‡Hipp.*Ber.Hel.*1(p.321.31; M.10.832B); definition of π. φύσις which is implied when Son or H. Ghost is regarded as creature, Evagr.Pont.*ep.*2(M.32.249B) cit. s. 3 supra.

περιγραφή, ἡ, A. *circumscription, limitation;* **1.** denied of God, Or.*Jo.*10.4(3; p.174.29; M.14.313A); οὐ γὰρ ἐν τόπῳ καὶ π. τὸ θεῖον εἶναι φαμέν, ὅτι καὶ ἁπλοῦν ἐστι καὶ ἀσώματον Cyr.*Is.*5(2.883D); π. πάσης ἐλεύθερον Zach.Mit.*opif.*(M.85.1048A); of Logos φύσεως περιγραφῆς οὐδαμῶς ἀνεχόμενος Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3160C); **2.** but asserted by Or. in respect of limitation set on creation of rational beings ἐν τῇ...ἀρχῇ τοσοῦτον ἀριθμὸν τῷ βουλήματι αὐτοῦ ὑποστῆσαι τὸν θεὸν νοερῶν οὐσιῶν ὅσον ἠδύνατο διαρκέσαι· πεπερασμένην γὰρ εἶναι καὶ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ λεκτέον, καὶ μὴ προφάσει εὐφημίας τὴν π. αὐτῆς περιαιρετέον. ἐὰν γὰρ ἄπειρος ἡ θεία δύναμις, ἀνάγκη αὐτὴν μηδὲ ἑαυτὴν νοεῖν Justn.*Or.*(p.190.10; M.86.947C); **3.** of Son, ref. Inc. σώματος, ὃ κατὰ περιγραφὴν τόπον ἔνθεον ἑαυτῷ καθιέρωσεν ἐπὶ γῆς Clem.*fr.*36(p.219.6; M.9.769A); τῇ π. τῆς σαρκὸς καθάπερ ἀγγείῳ τινὶ ἡ ἀπειρία τῆς θεότητος περιελήφθη; Gr.Nyss.*or.catech.*10(p.54.10; M.45.41B); Leont.H.*Nest.*2.17(M.86.1576A); Leont.B.*Nest.et Eut.*1(M.86.1284B); ‡Hipp.*Ber.Hel.*1(p.321.28; M.10.832B); περιγραφῆς ἠνέσχετο σώματος Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3173A); of BMV ἡ π. ... τοῦ ἀπεριγράπτου ‡Meth.*Sym.et Ann.*10(M.18.372C).

B. *delimitation as an individual, individuality;* **1.** in gen. εἰς μορφὴν καὶ...π. ἰδίαν ἀγαγών Heracleon ap.Or.*Jo.*2.21(15; p.77.29; παραγραφήν M.14.149D); Const.*or.s.c.*21(p.187.11; M.20.1301A); Gr.Nyss.*tres dii*(M.45.125C); *ib.*(132A); **2.** of Son ὁ ἐν ταὐτότητι λόγος, κατὰ π. καὶ οὐ κατ' οὐσίαν γενόμενος [ὁ] υἱός Clem.*exc.Thdot.*19(p.112.29; M.9.665D); ref. heretics ἤτοι ἀρνουμένους ἰδιότητα υἱοῦ ἑτέραν παρὰ τὴν τοῦ πατρός...ἢ ἀρνουμένους τὴν θεότητα τοῦ υἱοῦ τιθέντας δὲ αὐτοῦ τὴν ἰδιότητα καὶ τὴν οὐσίαν κατὰ περιγραφὴν τυγχάνουσαν ἑτέραν τοῦ πατρός Or.*Jo.*2.2(p.54.28; M.14.109A); τὸν λόγον ἰδίαν π. ἔχοντα *ib.*1.39(42; p.51.17; 104A); ref. heresy of Beryllus τὸν... κύριον...μὴ προϋφεστάναι κατ' ἰδίαν οὐσίας π. πρὸ τῆς εἰς ἀνθρώπους ἐπιδημίας Eus.*h.e.*6.33.1(M.20.593A).

περίγραφος, *limited, circumscribed,* of Christ incarnate π. ἀλλ' ἀμέτρητος Gr.Naz.*carm.*1.1.2.64(M.37.406A); *ib.*1.1.4.42(419A); *ib.*1.2.10.423(710A).

περιγράφ-ω, A. *circumscribe, limit;* **1.** denied of God οὐ ~εται τόπῳ θεός Clem.*str.*7.6(p.22.6; M.9.440B); ἐὰν τόπον τοῦ θεοῦ τὴν ὕλην εἴπωμεν, ἐξ ἀνάγκης αὐτὸν καὶ χωρητὸν λέγειν δεῖ καὶ πρὸς τῆς ὕλης ~όμενον Meth.*arbitr.*6(p.159.10; M.18.252A); ἀσώματον νόει τὸν θεὸν ἐκ τῆς ἐνυπαρχούσης σοι ψυχῆς ἀσωμάτου, μὴ ~όμενον τόπῳ Bas.*hom.*3.7(2.23D; M.31.216A); εἰ μὲν ἔν τινι, ὑπ' ἐλάττονος περιγραφήσεται τοῦ τινος, εἰ δὲ πανταχοῦ, ὑπὸ πλείονος καὶ ἄλλου πολλοῦ, λέγω δέ, τὸ περιεχόμενον τοῦ περιέχοντος Gr.Naz.*or.*28.10(p.37.8; M.36.37C); θεὸς...ὁ τόποις μὴ ~όμενος *Lit.*ap.*Const.App.*8.15.7; ref. purpose of Tabernacle, Thdt.*qu.60 in Ex.*(1.161); **2.** ref. generation of Son ἔχθιστοι...οἱ τὴν γέννησιν τοῦ υἱοῦ τὴν ἐκ πατρὸς ἀνθρωπίνως ~οντες διαστήματι μετρουμένῳ Apoll.*fid.sec.pt.*1(p.167.12; M.10.1105A); **3.** ref. Inc. τὸν ἐν τῷ Ἰησοῦ λέγοντα τὸ 'ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς...' οὐδὲ τὰ εὐαγγέλια οἶδε περιγεγραμμένον τινὰ γεγονέναι, ὡς οὐδαμοῦ ἔξω τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ τυγχάνοντα Or.*Cels.*2.9(p.136.15; M.11.809B); πῶς δὲ ἡ ἀπερίληπτος θεότης εἰς μικροῦ σώματος ὄγκον περιεγράφη, εἴπερ ἐτράπη πᾶσα ἡ τοῦ μονογενοῦς φύσις; Bas.*ep.*262.2(3.404C; M.32.973C); οὐδέπω φαμὲν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι τὴν τοῦ θεοῦ λόγου περιγεγράφθαι φύσιν· ἄποσον γὰρ τὸ θεῖον Cyr.*Heb.*(p.421.9; M.74.1004B); ἡ γὰρ εἰς θεὸν ἕνωσις οὐκ ἀφίησιν εἰς ἄνθρωπον μόνον ~εσθαι τὰ παθήματα. διὰ τοῦτο δὲ τὸν... υἱὸν τοῦ θεοῦ καλεῖ Ἰησοῦν...τὸν αὐτὸν ποιητήν...ἁπάντων δεικνύς, καὶ ἄνθρωπον θανάτου γευσάμενον Thdot.Anc.*exp.symb.*3(M.77.1317C); ἀλλ' ἡ ψυχή, φασὶν οἱ τῆς διαιρέσεως πρόμαχοι, περιγέγραπται ἐν τῷ σώματι...καὶ εἰ οὕτως ἥνωται ὁ λόγος, ὥρα σοι...ποιεῖν αὐτὸν... περιγραπτόν. ... εἴποιμ' ἂν ἅπερ ἡμῖν ἐγκαλεῖτε. δεδοίκατε γὰρ αὐτὸν σαρκὶ συνάπτειν...ὡς ἐξ ἀνάγκης περιγραφησόμενον. ... εἰ μὲν οὖν φύσει...δέχεται περιγραφήν, ἔσται...περιγραπτός, κἂν μὴ πέπονθε μηδὲ περιγέγραπται Leont.B.*Nest.et Eut.*1(M.86.1284B); Tim.Ant.*cruc.*(M.86.264A); ref. Christ's eternal humanity τὸ ἀναβῆναι...εἰς οὐρανόν, καὶ τὸ καταβῆναι δὲ πάλιν, ἐνέργειαί εἰσι ~ομένου σώματος Jo.D.*f.o.*4.1(M.94.1104B); **4.** ref. angels οἱ δὲ πρωτόκτιστοι, εἰ καὶ ...ὁ καθ' ἕκαστον...περιγέγραπται Clem.*exc.Thdot.*10(p.109.27; M.9.660C); **5.** of the soul πῶς ψυχὴ ~εται; Gr.Naz.*or.*28.22(p.54.12; M.36.56A); **6.** ref. Manich. principles of light and darkness ἢ ἐν ἀλλήλοις ἔσονται, ἢ τόπῳ ~ήσονται καὶ οὐκ ἄναρχά εἰσι Jo.D.*Man.*1.22(M.94.1525C); **7.** of Law as limited in scope and time, Juln.Imp.ap.Cyr.*Juln.*9(6[2].319D).

B. *remove from a text, excise,* ref. Marcion's excision of gospel passages about Christ's birth, Or.*Jo.*10.6(4; p.176.11; M.14.316B); τὰ μὲν πλείονα ~ει [sc. Manes], βραχέα καὶ καταλιπὼν Tit.Bost.*Man.*3 proem.(M.18.1209A).

C. *defraud, circumvent,* Dion.Com.(A)ap.Ath.*apol.sec.*81(p.161.8; M.25.393D).

περιγυρεύω, *go around,* Gr.Mag.*dial.*(tr.Zach.)3.37(M.*PL.*77.307B, v.l. περιέτρεχεν).

***περιγυρόομαι,** *be encircled,* Gr.Naz.*carm.*2.2(poem.).4.174(M.37.1518A).

***περιγύρου,** *round about* ἐστάθησαν π. †Anast.S.*relat.*51(*OC* 3 p.72).

περίδακρυς, *weeping bitterly, very sorrowful, Protev.*16.1(p.30); *Hom.Clem.*12.23; Bas.Sel.*v.Thecl.*1(M.85.489A).

περιδέεια, ἡ, *excessive fear, V.Const.*17(p.555.15).

περιδεής, *frightening;* hence *dangerous,* Gr.Naz.*carm.*2.1.11.1247(M.37.1115A).

***περίδεμα, τό,** *head-band, M.Thdot.1* 13(p.69.28).

περιδέξιος, 1. *ambidexterous;* met.; **a.** *expert,* Clem.*str.*1.10(p.30.28; M.8.744A); ὁ π. ... καὶ γνωστικός *ib.*6.12(p.484.3; M.9.325A);

περιδέξιοι τὴν ἀρετήν Gr.Naz.*or*.36.10(M.36.277C); Nonn.*par.Jo.* 13:14(M.43.861C); Zach.Mit.*opif.*(M.85.1072B); **b.** *adaptable* πρὸς τοὺς γνωρίμους ἐν πᾶσι περιδέξιοι Max.*ep*.4(M.91.420A); **2.** *for the right hand*, Gr.Nyss.*hom.1 in Cant.*(M.44.768C); π. ψέλλια ‡Jo.D. *hom*.5(M.96.657D).

[*]**περιδέρρεον, τό,** *necklace*, Thdt.*affect*.3(4.764; περιδέραιον p.73. 20).

περιδεσμέω, *bind round*; in practices designed to procure abortion, Hipp.*haer*.9.12(p.250.18; M.16.3387A).

περιδόμημα, τό, *surrounding edifice* σῶμα...ψυχῆς...π. ... καὶ οἰκητήριον Melet.*nat.hom*.30(M.64.1269A).

περιδον-έω, A. pass.; **1.** *be whirled about*, Bas.*hom.in Ps*.61(1. 194D; M.29.473A); Evagr.*h.e*.3.25(p.122.27; M.86.2649A); fig. κλύδωνι παθῶν...~ούμενος Max.*myst.*(M.91.717C); **2.** *be shaken all round* τεῖχος τῆς πίστεως τοῖς μηχανήμασι τῆς αἱρέσεως...~ούμενον Gr.Nyss.*Eun*.12(1 p.218.18; M.45.912C).

B. ? med., *shake all round* κώδωνες...τοῖς ῥοΐσκοις ~ούμενοι Gr. Nyss.*v.Mos.*(M.44.389A).

***περιδόνησις, ἡ,** *gyration*, Chrys.*pan.Barl*.4(2.687A).

***περίδοξος,** *illustrious*, Thphn.*chron*.p.221(M.108.564B); Thdr. Stud.*epp*.2.29(M.99.1197D).

***περιδρακτικός,** *able to grasp* or *comprehend*, of BMV πλάσμα καὶ περιδρακτικὸν τοῦ πλαστουργοῦ Thdot.Anc.*hom.BMV et Sym*.3(M. 77.1393C).

περίδραξις, ἡ, *grasping* π. τῆς παιδείας Or.*sel.in Ps*.2:12(M.12. 1116C); εὐσεβῶν δογμάτων π. CLater.*act*.4(H.3.821E).

περιδράσσ-ω, A. *lay hold* of ἡμεῖς δὲ τοῦ λόγου ~ωμεν Gr.Naz.*ep*. 178(M.37.293A).

B. med.; **1.** *grasp, take hold* of; **a.** lit., Meth.*res*.1.24(p.250.2; M. 41.1096A); σπέρμα...γῆς ~όμενον Bas.*hex*.5.3(1.42C; M.29.100C); id. *renunt*.4(2.205C; M.31.633B); ὅταν...τὸ πονηρὸν...πνεῦμα περιδράξηται τῆς ψυχῆς Ant.Mon.*hom*.25(M.89.1509B); **b.** met. Χριστοῖο ~εσθαι Gr.Naz.*carm*.1.2.2.253(M.37.598A); Gr.Nyss.*hom.13 in Cant.*(M.44. 1052B); ὁ θείῳ ἔρωτι περιδεδραγμένος ὅλος ἐστὶν αὐτοῦ Max.*schol. c.h*.2.4(M.3.44B); **2.** *grasp, understand* τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἥξειν ἀνείρηται...~όμενοι Eus.*d.e*.4.1(p.150.12; M.22.252A); Eust.*Laz*.9 (p.34.5); Chrys.*hom.2.4 in Jo.*(8.12E); Cyr.*Jo*.3.4(4.279D); **3.** *hold under one's sway, control*, of God τῆς τῶν ὅλων δημιουργίας τοὺς οἴακας περιδεδραγμένον Eus.*d.e*.4.2(p.152.7; M.22.253B); ἁπάντων μία τοῦ...υἱοῦ...χεὶρ ~ομένη id.*e.th*.1.20(p.85.25; M.24.873B); Gr.Nyss. *Apoll*.9(M.45.1141B); πάντα τὰ ὄντα...περιδέδρακται ἡ θεία φύσις Zach.Mit.*opif.*(M.85.1137B); acc. Or. πεποίηκε...τοσαῦτα ὧν ἠδύνατο περιδράξασθαι Justn.*Or.*(p.190.13; M.86.947C); εἴ τις λέγει...τοσαῦτα αὐτὸν δημιουργῆσαι, ὅσον περιδράξασθαι...ἀ. ἔ. *ib.*(p.214.2; 989C); **4.** *grapple with*, Or.*comm.in 1Cor*.3:16–20(*JTS* 9 p.247).

περιδρομή, ἡ, 1. *going round*, Gr.Nyss.*hex*.24(M.44.85B); **2.** *going round to canvass*, hence *courting favour, cajolery*, Alex.Al.*ep.Alex*.2 (p.20.20; M.18.549C); Ἀρειομανῖται...προεδριῶν διὰ πλείστης ὅσης π. κρατήσαντες Eust.*fr.in Pr.8:22*(M.18.676D)ap.Thdt.*h.e*.1.8.4; τοῖς ...διὰ περιδρομήν τινων κοινωνήσασι Γρηγορίῳ CSard.*ep.Alex*.ap.Ath. *apol.sec*.39(p.118.5; M.25.316C); Petr.II Al.*encycl.*(M.33.1280C)ap. Thdt.*h.e*.4.22.10; Chrys.*hom.3.5 in Ac.*(9.31C); ἱερωσύνην περιδρομῇ ...ἥρπασας Isid.Pel.*epp*.1.145(M.78.280B).

περιεγείρω, *arouse*; pass., Hipp.*haer*.5.25(p.126.12; M.16.3194A).

περίειμι, (εἰμί *sum*); **1.** *survive* ὑπόμνησιν τῶν περιόντων καὶ τῶν κεκοιμημένων *Const.App*.8.42.2; *ib*.8.43.2; **2.** *gain the mastery* of, *gain possession* of περιέσῃ τῆς ἀρετῆς Chrys.*hom.43.5 in Mt.*(7. 466C).

περίειμι, (εἶμι *ibo*) *go about*; of evangelists in NT ministry, opp. pastors and teachers τί οὖν; οἱ ποιμένες καὶ οἱ διδάσκαλοι ἐλάττους; καὶ πάνυ, τῶν περιϊόντων καὶ εὐαγγελιζομένων οἱ καθήμενοι καὶ περὶ ἕνα τόπον ἠσχολημένοι Chrys.*hom.11.2 in Eph.*(11.83C); ποιμένας δὲ καὶ διδασκάλους τοὺς κατὰ πόλιν καὶ κώμην ἀφωρισμένους λέγει. οὗ δὴ χάριν μετὰ τοὺς εὐαγγελιστὰς τέθεικεν, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι περιϊόντες ἐκήρυττον Thdt.*Eph*.4:11(3.424).

***περιεκτέον,** *one must embrace*, Niceph.Ur.*v.Sym*.36(M.86.3017D).

***περιεκτίζω,** *constrain*, Didym.*Ps*.115:2(M.39.1553C).

περιεκτικός, *embracing, comprehensive* τὸν π. αὐτῶν [sc. τῶν οὐρανῶν] κύκλον, ὃν καὶ ὄγδοον οὐρανὸν ὀνομάζουσι Iren.*haer*.1.17.1 (M.7.637A); Meth.*symp*.8.11(p.94.16; M.18.156B); ref. love of God πάσης...π. ἐστιν ἐντολῆς Bas.*reg.fus*.2.1(2.336D; M.31.908D); Gr. Nyss.*hex*.8(M.44.69D); ref. 1Cor.14:19 πέντε δὲ λόγοι εἰσὶν αἱ π. ἀρεταί Mac.Aeg.*hom*.37.8(M.34.756B); ἀποστολὴν...πρᾶγμα...χαρισμάτων ἁπάντων...π. Chrys.*hom.1.1 in Rom.*(9.430C); τῶν π. στοιχείων Thdt.*Ps*.101:27(1.1322); π. δὲ πασῶν ἐντολῶν, ἡ τῆς ψυχῆς ἄρνησις Marc.Er.*opusc*.4(M.65.1005B); Max.*opusc.*(M.91.1136C); of God, Clem.*str*.5.6(p.350.18; M.9.61B); τῶν ἁπάντων καὶ τῶν ὅλων π. *ib*.5.11 (p.375.20; 112A); *ib*.7.5(p.20.20; 436C); κἂν δεύτερον...λέγωμεν θεόν, ἴστωσαν ὅτι τὸν δεύτερον θεὸν οὐκ ἄλλο τι λέγομεν ἢ τὴν π. πασῶν ἀρετῶν ἀρετὴν καὶ τὸν π. παντὸς...λόγου...λόγον Or.*Cels*.5.39(p.43. 23; M.11.1244B); *ib*.7.34(p.184.16; 1468C); Gr.Nyss.*or.catech*.4(p.18. 5; M.45.20B); of divine attributes or descriptions εἰ ἀσώματον... οὐδὲ τοῦτο τῆς οὐσίας...περιεκτικόν Gr.Naz.*or*.28.9(p.35.5; M.36.36C); ἡ π. τῶν ὄντων...δύναμις Gr.Nyss.*hom.15 in Cant.*(M.44.1093A); ἡ γὰρ πρόνοια τοῦ θεοῦ τῶν οἰκείων ποιημάτων ἐστὶν π. Ast.Am.*hom*.3 (M.40.213A).

περιεκτικῶς, *comprehensively* οἶκον γὰρ θεοῦ π. τὴν καθόλου ἐκκλησίαν προσηγόρευσεν Cyr.*Ps*.91:16(M.69.1229B); Marc.Er.*opusc*. 1.173(M.65.925C); π. πάσας τὰς ἐντολὰς ἐργάσασθαι *ib*.4(1005B); Dor. *doct*.4.3(M.88.1661D).

[*]**περιεκχύν-ω, 1.** *overflow all round*, Jo.Mosch.*prat*.16(M.87. 2864B); **2.** pass., *be shed all round* τὸ βάπτισμα...ἀναγεννᾷ φῶς ~όμενον *A.Thom*.A 132(p.239.10).

περιέλιξις, ἡ, *revolution*, Dion.Ar.*d.n*.8.5(M.3.892D).

περιελίσσ-ω, 1. *make to go round, pass round* ἐν μέρει ~όντων τὰς προπόσεις τῆς ᾠδῆς Clem.*paed*.2.4(p.184.13; M.8.445A); **2.** pass., *wind round*, *ib*.2.9(p.205.23; v.l. ἐφελισσομένων M.8.492C); κύκλῳ γε αὐτὴν περιελιχθείς Philost.*h.e*.3.10(M.65.493C); **3.** *surround* ἴριδος... αὐτὸν ~ούσης *ib*.3.26(513A); **4.** *cast* the eye *round* τῆς διανοίας τὸν ὀφθαλμὸν ἐν κύκλῳ ~οντες Cyr.*ador*.6(1.172B).

περιελκυσμός, ὁ, *hesitation*, Or.*mart*.3(p.4.22; M.11.565C); Didym.*Ac*.2:31(M.39.1660B).

περιέλκ-ω, 1. *drag about*, Clem.*str*.4.8(p.278.27; M.8.1277C); **2.** *draw to and fro*, met. τῆς δ' Ἀποκαλύψεως εἰς ἑκάτερον ἔτι νῦν παρὰ τοῖς πολλοῖς ~εται ἡ δόξα Eus.*h.e*.3.24.18(M.20.268C); **3.** *draw to, attract* ἵππον ἀροῦν οὐ βιαζόμεθα...πρὸς ὃ πέφυκε δὲ ἕκαστον τῶν ζῴων ~ομεν Clem.*prot*.10(p.72.27; M.8.216A); **4.** *divert, draw aside*, id.*paed*.2.1(p.163.29; M.8.400B); met., *draw aside, distract*, *ib*.2.10 (p.214.7; 509B); Or.*mart*.11(p.11.12; M.11.577B); Chrys.*hom.54.5 in Mt.*(7.553A, v.l. παρ-); id.*hom.5.4 in 2Cor.*(10.471C); **5.** *pervert* from truth to heresy, Eus.*h.e*.5.15(M.20.464A); **6.** *turn* an argument ἐκεῖνον μὲν ἀπαλλάττων τῆς κατηγορίας, εἰς δὲ τούτους τὸ πᾶν ~ων Chrys.*hom.51.4 in Mt.*(7.525A); **7.** *draw out, prolong*, ‡Ath.*dial. Trin*.3.25(M.28.1241A).

***περιένεξις, ἡ,** *comprehension*, Jo.D.*f.o*.3.15(M.94.1049A).

***περιενοχλέομαι,** *be troubled on every side*, Eustrat.*v.Eutych*.54 (M.86.2336D).

***περιεξέρχ-ομαι,** *go round* so as to assault from another side τῷ Ἀδάμ...ἀφεὶς [sc. ὁ διάβολος] τὸ τῆς συζυγίας εὐχείρωτον, ἕτερον ~εται μέρος Bas.Sel.*or*.3.3(M.85.53D).

περιεργάζ-ω, A. *seek diligently* τὰς ὁδοὺς τοῦ κυρίου ~οντες Cyr.*Ps*. 24:4(M.69.848A).

B. med.; **1.** *take much trouble* περιεργασάμενοι τροπολογεῖν Or. *comm.in Mt*.12.41(p.163.4; M.13.1077C); **2.** *exercise oneself about, be much concerned with*, Chrys.*hom.22.3 in Heb.*(12.207B); Cyr.*Is*.2.4 (2.313D); Euthal.Diac.*Ac.*(M.85.633B); Εὐσέβιος...χρόνους ἀκριβῶς περιεργασάμενος id.*epp.Paul.*(M.85.709B); **3.** *inquire diligently about, investigate* πῶς ἂν περιεργάσαιτό τις τὴν τοῦ θεοῦ λόγου ὑπόστασιν; Alex.Al.*ep.Alex*.5(p.23.4; M.18.556A); τὰς πράξεις αὐτοῦ π. †Ath. *fr.Mt.*(M.27.1381A); Chrys.*fr.Job* 29:16(M.64.632C); Cyr.*ador*.4(1. 122B); **4.** *be inquisitive about, inquire into out of curiosity* μήτε ~εσθε πρᾶξιν γυναικῶν *T.Reub*.3.10; περὶ τῶν λοιπῶν μὴ ~ου Herm. *sim*.9.2.7; πιστεῦσαι· μὴ γὰρ ἀπίστως ~εσθαι ὅ τι ἐστίν Didym. (‡Bas.)*Eun*.5(1.313D; M.29.752B); τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον μὴ ~εσθαι τοὺς εὖ διακειμένους Acac.B.*ep.Cyr.*(p.99.16; M.77.100C); ~εσθαι τὸ πίστει παραδεκτὸν...οὐκ ἀσφαλές Cyr.*Jo*.2.8(4.227C); οὐ δεῖ ~εσθαι τὰ σεσιωπημένα τῇ γραφῇ Anast.S.*hod*.4(M.89.93C); ref. persons, *make censorious inquiries about* ἐκείνους δὲ πάλιν ~όμενος, καὶ λέγων, ἐὰν μὴ ᾖ ἄξιος...ἐὰν μὴ σημεῖα ποιῇ, οὐκ ὀρέγω χεῖρα Chrys.*hom.10.4 in Heb.*(12.108D); **5.** *meddle with, be a busybody about* παῦσαι...τὰ τοῦ δεῖνος κακὰ ~όμενος Bas.*hom*.3.5(2.21B; M.31.209A); Gr.Naz.*ep*.183 (M.37.300A); Nil.*epp*.2.65(M.79.229B); **6.** *give trouble to* δολοφωνεῖ σε ἢ ~εταί σε ἐν κακοῖς *T.Gad* 6.5; Eus.*h.e*.8.12.3(M.20.769C); id.*v.C*.1. 51(p.31.18; M.20.965B); **7.** *pay attention to* (lasciviously) κάλλη γυναικῶν ~ῃ; Chrys.*hom.73.3 in Mt.*(7.712A); id.*fr.Job* 31:1(M.64. 633D); Thdt.*provid*.9(4.643); **8.** *practise, be concerned with*, superstitious observances μὴ μαντεῖα ~εσθαι Eus.*v.C*.4.25(p.126.15; M.20. 1172B); Φρυγῶν, τῶν πρώτων ~ομένων ὀρνίθων πτῆσιν Gr.Naz.*or*.4. 109(M.35.645A); c. dat., Cyr.*Is*.1.4(2.120E); abs., *practise magic*, Chrys.*hom.6.4 in Mt.*(7.93B).

περιεργασία, ἡ, 1. *idle curiosity*, Clem.*prot*.10(p.72.3; M.8.213A); Marc.Er.*opusc*.4(M.65.985B); **2.** *unnecessary labour*, Chrys.*hom.14.3*

in 1Tim.(11.628B, v.l. *ἐργασίας*); **3.** *magical practice*, Eus.*v.C.*3.57 (p.104.19, v.l. *περιεργίαις* M.20.1124B).

περιεργαστέον, *one must interfere* with, Alex.Lyc.*Man.*25(p.36. 16).

***περιεργαστικός**, *contrived*, Sever.*1Cor.*5:7f.(p.244.25).

περιεργία (-**εία**), **ἡ**, **1.** *idle curiosity*, Clem.*str.*1.1(p.6.4; M.8. 692D); *M.Perp.*17(p.87.14); Meth.*res.*2.3(p.334.13; M.41.1168A); ref. unworthy candidates for baptism who wish to learn secrets reserved for the initiated, Cyr.H.*procatech.*4; Chrys.*hom.16.2 in Jo.* (8.92E); **2.** *excess, superfluity μύρων ποικίλων περιεργίαις χρώμενοι* Eus.*d.e.*4.15(p.174.28; M.22.292B); *βρωμάτων...περιεργίᾳ πρὸς ἡδονὴν μετασκευάζων...τὴν τράπεζαν* Bas.*reg.fus.*20.3(2.365A; M.31.973A); **3.** *over-elaboration*, Gr.Nyss.*or.dom.*3(p.46.20; *περιεργασίας* M.44. 1149A); Chrys.*hom.2.3 in Jo.*(8.11A); **4.** *unnecessary labour, vain effort πολλῇ γὰρ οἱ...σοφισταὶ κεχρημένοι π. τὰ ὅσα παρὰ τῶν κατὰ Μωσέα...φιλοσοφούντων ἔγνωσαν, παραχαράττειν ἐπειράθησαν* Tat. *orat.*40(p.41.5; M.6.884B); *ἡ τῆς ἁπλότητος πίστις βελτίων ἐστὶ τῆς ἐκ π. πιθανολογίας* Ath.*Ar.*3.1(M.26.324A); Sophr.H.*mir.Cyr.et Jo.*23 (M.87.3488B); **5.** *meddlesomeness, officiousness*, Gr.Naz.*ep.*14(M.37. 48A); *πράγματα ἔχειν ἀπό τινος σοφιστικῆς τῶν κρατούντων καὶ συνήθους π.* *ib.*47(96C); *ἀπὸ γὰρ ἀργίας π., καὶ ἀπὸ π. ἀταξία* Leont.et Jo.*sacr.*2(M.86.2068D); Esaias *or.*5(p.37); Dor.*doct.*9.1(M.88.1716C); **6.** *superstition*, esp. *practice of magic σεμνυνόμενοι* [sc. Carpocratians] *τοῖς κατὰ περιεργίαν πρὸς αὐτῶν ἐπιτελουμένοις φίλτροις ὀνειροπομποῖς τε καὶ παρέδροις...δαίμοσιν* Eus.*h.e.*4.7.9(M.20.317B); *τὴν τῶν ἀφανῶν πνευμάτων π.* id.*d.e.*4.9(p.164.14; M.22.273C); *ib.*9.2(p.407.22; 657A); *δύο...ἐπέμποντο νόμοι, ὁ μὲν εἴργων...ὡς μήτε ἐγέρσεις ξοάνων ποιεῖσθαι τολμᾶν, μήτε μαντείαις καὶ ταῖς ἄλλαις π. ἐπιχειρεῖν* id.*v.C.*2. 45(p.60.9; M.20.1021B); *οἰωνιστικῆς π.* Gr.Nyss.*Trin.*5(p.76.21; M.32. 692A); *δεισιδαιμονίας...καὶ π.* Didym.*Trin.*3.24(M.39.937A); *ἐπῳδαῖς καὶ π. χρησάμενοι* Soz.*h.e.*5.15.15(M.67.1260B); Call.*v.Hyp.*(p.38); *Καρποκράτης...τὰς π. τὰς ἐπὶ φίλτρων γινομένας δημοσίᾳ ἐξαγγέλλει* Tim.CP *haer.*(M.86.29A).

***περιεργολογία**, **ἡ**, *excessive subtlety in speech, quibbling*, Eust. Mon.*ep.*(M.86.916B).

περίεργος, **1.** *of inquiring mind, curious τὸ μὲν γὰρ σαφῶς λεχθέν, ...παρατρέχει τὸν ἀκροατήν· τὸ δὲ ἀσαφὲς περιεργότερον αὐτὸν ποιεῖ* Chrys.*hom.24.2 in Jo.*(8.14CC); Antip.Bost.*Jo.Bapt.*7(M.85.1769B); **2.** *inquisitive, meddling*, Herm.*vis.*4.3.1; Clem.*paed.*1.5(p.102.24; M.8.276A); Ath.*ep.Serap.*2.3(M.26.612B); **3.** *over-elaborate τῷ π. τῆς ἑρμηνείας* Clem.*paed.*3.2(p.240.15; M.8.565A); *τοῖς ἀρτίον ἐπὶ τὸ πιστεύειν ἰοῦσιν ἀμείνων ἡ πίστις ἐν ἁπλοῖς λογισμοῖς, ἤ...περιεργοτέρα ...ἐξήγησις* Cyr.*Jo.*2.1(4.149E); ref. *δερμάτινοι χιτῶνες*: *οἱ μὲν ἀλληγορηταὶ τὴν θνητὴν σάρκα φασὶ τὰ δέρματα· ἄλλοι δέ τινες ἀπὸ φλοιῶν δένδρων τούτους κατεσκευάσθαι εἰρήκασιν· ἐγὼ...οὐδέτερον τούτων προσίεμαι. τὸ μὲν γὰρ π., τὸ δὲ ἄγαν μυθῶδες* Thdt.*qu.39 in Gen.*(1.52); **4.** *ingenious, well devised*, Gr.Naz.*or.*15.6(M.35.921B); **5.** persons, *vain, flashy*, Chrys.*hom.49.5 in Mt.*(7.511A); **6.** *superstitious, magical*, Iren.*haer.*1.23.4(M.7.673A); *δαιμόνων κατακλήσεσι π. θελγομένων* Or.*Cels.*2.51(p.174.13; M.11.877B); Eus.*Hierocl.*29 (529C; M.22.836D); *ib.*35(534B; M.848A); *π. φάρμακον* Bas.*ep.*88 *can.* 8(3.273C; M.32.677A); Chrys.*hom.41.4 in Ac.*(9.309B); *εἰ βούλει Χριστιανὸς γενέσθαι, φέρε μοι...πάντα τὰ π. σου* Call.*v.Hyp.*(p.90); *ὁ π. magician*, Or.*comm.in Eph.*6:2(p.572).

***περιερευνάομαι**, *make inquisitive investigation into*, Bas.*hom.*3.5 ap.Jo.D.*parall.*(M.95.1300A) for *περιεργαζόμενος ib.*(2.21B; M.31. 209B).

***περιερμηνεία**, **ἡ**, *interpretation*, cf. *Aristoteles...perihermeniam nominat, quam interpretationem nos appellamus*, Isid.H.*etym.*2.27.3.

περιέρχ-ομαι, **1.** *go round*, of wandering monks *μοναστήρια* ~*εσθαι* Cassianus ap.Leont.et Jo.*sacr.*2(M.86.2068A); **2.** *scrutinize, survey*, met. *κακοδοξίαν...περιελθόντας* Eus.*Marcell.*2.1(p.31.25; M. 24.776B); **3.** *circumvent, overreach* ~*εται δι' ἀπάτης τὸν ἄνθρωπον* Gr.Nyss.*or.catech.*6(p.36.1, v.l. *διέρχεται* M.45.29B); Philost.*h.e.*1.3 (M.65.461C); **4.** *go, run* into *μὴ...ἐν πταίσματι...περιέλθῃ* Gr.Mag. *dial.*(tr.Zach.)4.11(M.*PL.*77.335C); **5.** *pass* to; of property, Ath. Scholast.*coll.*2.9(p.40).

***περιευρίσκω**, *discover*, Gr.Mag.*dial.*(tr.Zach.)3.1(M.*PL.*77.218A).

περιέχ-ω, **1.** *surround, embrace*; hence *include, comprehend ὁ πάντα* ~*ων...κόσμος Hom.Clem.*10.19; *τὸ ἀγέννητον...ἐν τῷ τῆς οὐσίας λόγῳ* ~*όμενον* Bas.*Eun.*1.6(1.215E; M.29.520A); *καὶ εἰ μὲν ἔν τινι, ὑπ' ἐλάττονος περιγραφήσεται τοῦ τινος, εἰ δὲ πανταχοῦ, ὑπὸ πλείονος καὶ ἄλλου πολλοῦ, λέγω δέ, τὸ* ~*όμενον τοῦ* ~*οντος, εἰ τὸ πᾶν ὑπὸ τοῦ παντὸς μέλλοι περισχεθήσεσθαι, καὶ μηδένα τόπον εἶναι περιγραφῆς ἐλεύθερον* Gr.Naz.*or.*28.10(p.37.9; M.36.37C); *ἡ φύσις, πάντα τὰ ὄντα ἐν ἑαυτῇ* ~*ουσα, ὑπ' οὐδενὸς* ~*εται ὅρου* Gr.Nyss.*hom.5 in Cant.*(M. 44.873C); Gel.Cyz.*h.e.*2.22.3(M.85.1292A); ‡Cyr.*Trin.*7(6[a].8B; M.77. 1132A) = Jo.D.*f.o.*1.8(M.94.808C); Jo.D.*Man.*2(M.96.1321C); **2.** *contain provision* that *ἡ ψῆφος...*~*έτω μὴ ἄλλως προσάγεσθαι τὴν ὑπόμνησιν* Ath.Scholast.*coll.*5.2(p.71); **3.** pass., *be involved οὔτε γὰρ εἴσω παθῶν* ~*εται* Epiph.*haer.*76.35(p.384.29; M.42.588A); med., *be wrapped up in, be taken up with τοῦ πολυχρημάτου καὶ δεινῶς τῆς κτήσεως* ~*ομένου* Clem.*q.d.s.*20(p.173.9; M.9.625B); *οὐ δεῖ* ~*εσθαι τοῦ γράμματος τῆς γραφῆς* Or.*sel.in Gen.*2:16–17(M.12.101B); *παθημάτων τῆς σαρκὸς* ~*εσθαι* Didym.*Man.*9(M.39.1097B).

***περιέψω**, *boil thoroughly*, ref. spiritual interprn. of passover law, Or.*Jo.*10.18(13; p.189.24; M.14.337D).

***περιζήτησις**, **ἡ**, *inquiry*, Chrys.*hom.3.3 in Heb.*(12.30A, v.l. *ἐπιζητήσει*).

περίζωμα, **τό**, *loin-cloth, girdle*, *T.Benj.*2.3; as monastic dress *τὰ τῶν μηλωτῶν π. μόνοις τοῖς τὴν σάρκα νεκρώσασιν ἀνδρείως περίκειται, σημεῖα ὄντα νεκρώσεως* Isid.Pel.*epp.*1.427(M.78.420A); worn by those being baptized, *A.Thom.*A 157(p.266.9); by criminals on trial, *ib.*163(p.275.3); ref. Jer.13:1 as illustration of poverty of prophets, Clem.*paed.*2.10(p.224.23; M.8.532B); *κολλᾷ οὖν περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ τὸ π. ... ἵνα δηλωθῇ ὅτι ὁ λαὸς οἱονεὶ σκέπη ἐστὶ τοῦ θεοῦ ...καὶ οὐκ ἐᾷ τι ἄτοπον λέγεσθαι ἐν τοῖς περὶ τοῦ θεοῦ· ἐπὰν δὲ ἁμαρτήσωμεν, τὸ π. τοῦτο ὡς ἀποτίθεται ὁ προφήτης...οὕτως ὁ ἁμαρτάνων ἀποβάλλεται ἀπὸ τῆς ὀσφύος τοῦ θεοῦ* Or.*hom.11.6 in Jer.* (p.84.1; M.13.376A); figure of Church of gentiles, *ib.*(p.85.8; 376D).

περιζωμάτιον, *loin-cloth*, Or.*hom.11.6 in Jer.*(p.84.12; M.13.376B).

περίζωσις, **ἡ**, *cincture*, *T.Job* 52(p.136.19); *Pers.capt.*(M.86.3245A).

περιηγέομαι, *expound*, Thdt.*Ps.*81:8(1.1189).

περιηγής, *circular*, hence ? *rolled*; of a book, †Apoll.*met.Ps.* epilog.(M.33.1537C; *Teub.* om.).

περιήλυσις, **ἡ**, *cycle, revolution*, Clem.*str.*7.14(p.61.5; M.9.520A).

περιηχ-έω, **1.** *sound all round* ~*οῦσιν οἰμωγαὶ τὴν πόλιν* Dion. Al.ap.Eus.*h.e.*7.22.2(M.20.688A); Gr.Nyss.*v.Macr.*(p.406.23; M.46. 992D); **2.** pass.; *be surrounded with noise*, Clem.*paed.*2.1(p.155.20; M.8.381B); Cyr.H.*procatech.*6 cit. s. *ἐνηχέω*; **3.** *clamour about, reiterate* ~*οῦσιν...τὰ περὶ πολλῶν θεῶν* Or.*Cels.*3.75(p.266.17; M.11. 1017B); **4.** pass., *resound*, Gr.Nyss.*ep.*19(M.46.1073D); **5.** pass., *be informed* ~*ητο περὶ τῶν...'Οφιανῶν* Or.*Cels.*3.13(p.213.9; M.11.936C); *ib.*6.15(p.85.6; 1312C); Cyr.*deip.BMV*(p.28.12; M.76.280B); CChalc. *can.*25.

περιήχημα, **τό**, *that which resounds, which is full of talk* about, of BMV *πόλις, τὸ τοῦ...βασιλέως...π.* Thdr.Stud.*nativ.BMV* 7(M. 96.697A).

περιήχησις, **ἡ**, *instruction* (in evil, opp. *κατήχησις*) *γεγονέναι δὲ πολλοὺς κακοὺς παρὰ τὰς ἀνατροφάς, καὶ τὰς διαστροφάς, καὶ τὰς π.* Or.*Cels.*3.69(p.261.15; M.11.1009D).

περιθαλπής, *very hot*, †Apoll.*met.Ps.*25:2(M.33.1344D).

περιθάλπ-ω, *cherish*, Bas.*ep.*45.1(3.134A; M.32.368A); of BMV *ἡ περιθαλψαμένη τὸν ἐπιβλέποντα ἐπὶ τὴν γῆν* Mod.*dorm.*8(M.86.3300A); met. *ἱερὸν συγκρότημα...*~*οντες* Ephr.3.338F; *ἐξ αὐτῆς* [sc. *αὐτοζωῆς*] *...*~*εται...ζῶα πάντα* Dion.Ar.*d.n.*6.3(M.3.857B); *ἀληθὴς φιλοσοφία τοὺς αὐτῆς ἐραστὰς...*~*ει* †Jo.D.*B.J.*15(M.96.996A).

περιθαρσής, *very confident*, †Apoll.*met.Ps.*24:1(M.33.1344A); *ib.* 70:6(1412A); *ib.*75:6(1420D).

***περιθάρσυνος**, = foreg., †Apoll.*met.Ps.*22:4(M.33.1341B).

περίθεμα, **τό**, *thing placed round*; **1.** *covering* of altar, ref. Num. 16:38 *πυρεῖα τῶν περὶ Κορὲ...π. ὄντα τῷ θυσιαστηρίῳ* Or.*sel.in Num.* 16:37(M.12.577A); **2.** *head-band, crown*, Ephr.1.31F; *Στέφανος, τὸ αὐτοχάλκευτον π.* Procl.CP *or.*17.2(M.65.809D).

***περιθεμελιόω**, *establish on a firm foundation all round*, ‡Bas. *struct.hom.*1.18(1.331D; M.30.28A).

***περιθεραπεύω**, *cure completely*, Hipp.*antichr.*49(p.32.8, v.l. *ὥσπερ θεραπεύσει* M.10.768B).

***περιθερμαίν-ω**, *heat all round οὕτως ἐστὶν ἓν πρὸς τὸν...πατέρα, οὐ καθάπερ ἡμεῖς...μετοχικῶς..., ὥσπερ ἂν εἰ καὶ σίδηρος πυρὶ ὁμιλήσας* ~*οιτο παρ' αὐτοῦ* Cyr.*thes.*12(5[1].119E); ~*ομένης τῆς καρδίας* Dor. *doct.*8.2(M.88.1709A).

περιθέ-ω, **1.** *flow round ὕδωρ* ~*ον...τὴν γῆν* ‡Eust.*hex.*(M.18. 749A); **2.** pass., *be encircled* with flowing water ~*όμενα πέδια* Men. *exc.Rom.*14(p.204.13; M.113.901B).

περιθεωρέω, *interpret with reference to*, c. dat., Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.201.29; M.45.449A).

***περιθλιβής**, *greatly distressed*, Bas.*renunt.*2(2.204C; M.31.632A).

περιθριγκόω, *fence round* from, Clem.*paed.*3.12(p.283.8; M.8. 664B) cit. s. *περισταυρόω*.

περιθρυλ(λ)-έομαι, **1.** *be noised abroad*, Bas.*ep.*9.2(3.90C; M.32. 268C); *τὰ* ~*ούμενα* Gr.Nyss.*ep.*5(M.46.1029B); **2.** *resound ὦτα*

~ούμενα Bas.*Eun.*2.5(1.241D; M.29.581A); id.*ep.*26.2(3.104C; M.32.300C).

περιθρύπτω, *smash*, Gr.Nyss.*or.catech.*8(p.45.3; M.45.36A); *ib.*16(p.71.8; 52C).

[*]**περιθύω**, v.l. for θύω, Chrys.*comm.in Gal.*2:17(10.691B).

***περιθωρακίζ-ω**, **1.** *arm, equip* ὁ Παῦλος ~ων τοῖς ὅπλοις τοῦ πνεύματος †Jo.Jej.*serm.*(M.88.1952A); περιθωρακίσωμεν ἑαυτούς Dor.*doct.*10.7(M.88.1733D); **2.** med., *arm* or *equip oneself* with περιτεθωρακισμένος τὸν φόβον τοῦ κυρίου Bas.*renunt.*5(2.206E; M.31.637A).

***περιϊζάνω**, *settle round about*, Isid.Pel.*epp.*3.245(M.78.924B).

περιΐστ-ημι, **A.** trans. tenses; **1.** *bring* upon oneself εἰς σεαυτὸν π. τὴν πραγματείαν Gr.Naz.*ep.*14(M.37.48A); Chrys.*hom.76.2 in Jo.*(8.449A); id.*hom.31.3 in 1Cor.*(10.283B); **2.** *refer, attribute* οὐκ εἰς ἐκείνους δὲ ~ησι τὰ λεγόμενα id.*hom.15.1 in Mt.*(7.185C); *ib.55.1*(556C); Cyr.*ep.*55(p.59.33; 5^2.188E); **3.** *suggest, bring to mind* τὸ συλλήβδην τὰ πάντα γεγενῆσθαι ~ησι Gr.Nyss.*hex.*8(M.44.72A).

B. intrans. tenses; **1.** *turn* δι' ἐκτόπων ἐννοιῶν περιστάντες ἀνοσίως εἰς τὸ ἀκαλλές Cyr.*Is.*3.4(2.511A); **2.** *be reduced* to εἰς ἕνα ἄρτον περιστῇ ἡ τροφή Bas.*hom.*8.6(2.68E; M.31.320C); Thdr.Mops.*Mal.*3:13-16(M.66.628C); **3.** med., *come to, be presented* to, ‡Pion.*v.Polyc.*18.

περικαθαίρ-ω, **1.** *purify* by means of application of an object calculated to absorb defilement or contagion μὴ γίνου οἰωνοσκόπος ...μηδὲ μαθηματικὸς μηδὲ ~ων *Did.*3.4 = *Ordo Eccl.App.*10(p.229.8); cf. οὐκ ἔσῃ ἐπᾴδων ἢ ~ων τὸν υἱόν σου (cf. Dt.18:10) *Const.App.*7.6.2; ὠὰ τὰ ἀπὸ τῶν περικαθαρθέντων Clem.*str.*7.4(p.19.9; ὦτα M.9.433B); μὴ ἀπέρχεσθαι πρὸς ἐπαοιδὸν...μήτε ~ειν ‡Ath.*syntag.*2.5(p.123; M.28.837B); οὐ φοιβήσετε. ... δηλοῖ οὖν ἡ λέξις τὸ μὴ ~εσθαι. οὐ γὰρ οἶδε σώματος καθαρμὸς μολυσμοὺς ἀπονίψαι ψυχῆς Proc.G.*Dt.*14:1(M.87.909D); **2.** *purge, purify* θεοῦ δὲ μόνου περικαθᾶραι ψυχήν *ib.*; **3.** *purge away* ἁμαρτίας σου περικαθαρεῖ ‡Meth.*Sym.et Ann.*7(M.18.365A).

περικαθαρίζω, *thoroughly cleanse*, Jo.Mosch.*prat.*107(M.87.2968A).

περικάθαρμα, **τό**, *means of purification* or *expiation, scapegoat* μαρτύρων...περικαθαρμάτων τοῦ κόσμου γινομένων Or.*Jo.*6.55(37; p.164.2; M.14.296B).

περικαθεζ-ομαι, *sit over* ~ομένη τὸ τῆς Κασταλίας στόμιον ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος προφῆτις Or.*Cels.*7.3(p.155.13; M.11.1424D).

περικαίω, **1.** med., *scorch*, *A.Paul.et Thecl.*35(p.262.4); **2.** med., *be inflamed, be on fire with desire for* π. τοῦ Χριστοῦ Chrys.*hom.56.3 in Mt.*(7.568E); id.*hom.23.5 in Rom.*(9.693D); id.*hom.23.1 in 2Cor.*(10.595C); *ib.26.4*(623D); **3.** pass., *be burnt* ἀποφάσει περιεκαύθησαν *M.Agap.*5.8 (conj. πυρὶ ἐκαύθησαν).

περικακ-έω, **1.** *be depressed*, Mac.Aeg.*hom.*29.2(M.34.716D); Chrys.*hom.72.3 in Jo.*(8.421A); πρὸς τούτους ~εῖν id.*hom.6.2 in 2Tim.*(11.695A); Jo.Clim.*scal.*5(M.88.780B); **2.** *find difficulty in* ~ῶ τοσούτων αἱρέσεων ὀνόματα εἰς ἀριθμὸν φέρειν Epiph.*anc.*14(p.22.13; M.43.41A); ~ῶ...ἐξειπεῖν id.*haer.*26.14(p.294.3; M.41.353C); *ib.*26.2(p.276.23; 333B); ~οῦμεν λέγοντες Chrys.*hom.6.3 in 1Tim.*(11.582D).

περικαλύπτ-ω, *veil, conceal*, ref. Inc. ~εται τῇ σαρκὶ ἡ θεότης Gr.Nyss.*or.catech.*23(p.89.6; M.45.64A).

***περικάμμορος**, *most wretched*, †Apoll.*met.Ps.*136:8(M.33.1520B).

***περικαρτέον**, *one must shave round*, Clem.*paed.*3.11(p.270.30; M.8.636B).

περικαταρρέω, *collapse, fall into ruin*, Clem.*prot.*11(p.81.20; M.8.233B); id.*str.*7.2(p.8.27; M.9.413B).

περικατατίθεμαι, *conceal*, †Apoll.*met.Ps.*73:11(M.33.1417C).

***περικαῶς**, *very ardently*, *cat.2Cor.*11:2(p.419.22).

περίκει-μαι, **1.** *be set around, enclose*, *2Clem.*1.6; ὁ...τοῦ κυρίου στέφανος ἡμᾶς ἠνίττετο...τοὺς ~μένους αὐτῷ διὰ τῆς ἐκκλησίας Clem.*paed.*2.8(p.202.12; M.8.485A); τὸν ~μενον...ἀέρα *Hom.Clem.*2.26; ~μένης αὐταῖς [sc. ψυχαῖς] ἐκ τῆς ἀγνοίας ἀχλύος Dion.Ar.*d.n.*4.5(M.3.700D); **2.** *be clothed with, wear*; **a.** in gen., Herm.*vis.*5.1; Just.*dial.*1.2(M.6.473A); ref. idols πῶς...γνωρίζεται θεὸς διὰ τούτων; πότερον διὰ τὴν ~μένην αὐτοῖς ὕλην, ἢ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς μορφήν; Ath.*gent.*20(M.25.40D); Nil.*epp.*2.156(M.79.273B); **b.** of the body σωμάτων ὧν νῦν ~μεθα Meth.*res.*1.20(p.242.7; M.41.1088C); Σαμουὴλ...δῆλόν ἐστιν...ὁρατὸς ὢν παρίστησιν ὅτι σῶμα περιέκειτο *ib.*3.17(p.414.11; M.18.325A); οὐχ ὡς σάρκα ~μένῳ...ἀλλ' ὡς ἀγγέλῳ...δικάζειν ἅπαντες ἐθέλουσι τῷ ἱερεῖ Chrys.*sac.*3.14(p.74.14; 1.391E); μὴ...φοβηθῇς...ὅτι νεκρὸν περίκεισαι σῶμα· ἐχέτω πνεῦμα, καὶ ἀναστήσεται id.*hom.13.8 in Rom.*(9.570C); πνεῦμα...γίνεται λοιπὸν...κἂν σῶμα ~ται id.*hom.18.3 in 1Cor.*(10.155B); θνητὸν ~μενος σκῆνος Nil.*epp.*2.87(M.79.241A); Cyr.*Jo.*1.9(4.80C); Gennad.*fr.Rom.*7:14(p.372.5; M.85.1684C); **c.** ref. Inc. τὴν τοῦ δούλου μορφὴν ~μενος Cyr.*Jo.*2.6(4.220A); τὸ ἴδιον φόρημα ~μενος...τὸ ἀνθρώπινον σῶμα *ib.*3.5(301B); σάρκα ~μενος ἐδείκνυ τὴν πατρῴαν εὐγένειαν Thdt.*haer.*5.2(4.383); id.*affect.*2(p.60.16; 4.752); **d.** met. κακὰς ~μενε κῆρας *Orac.Sib.*5.228; Clem.*paed.*2.12(p.231.14; M.8.548A); προσηγορίας...ἣν ὥσπερ διάδημα ~νται id.*q.d.s.*36(p.183.17; M.9.641A); εὐλαβείας δόκησιν ~μενοι Cyr.*Is.*5.3(2.812D); Thdt.*Ps.*111:1(1.1403); **3.** *be invested with* τὸ τῆς ἱερωσύνης ~μενος ἀξίωμα †Jo.Jej.*poenit.*(M.88.1889C); **4.** *be afflicted with* disease; c. dat., *PLond.*1926.12 (saec. iv); **5.** *be shed round* ἱερατικὸν δὲ χρῖσμα ~μενον κέκτημαι Jo.VI H.*v.Jo.D.*8(M.94.441A).

περικείρω, *shave all round*; med., *A.Paul.et Thecl.*25(p.253.3).

περικεκαλυμμένως, *secretly, covertly*, Bas.*Eun.*2.27(1.264A; M.29.636A); Nil.*epp.*4.6(M.79.553A).

***περικεκομμένως**, *concisely*, Just.*dial.*118.4(M.6.752A).

περικεντέω, **1.** *pierce all round*, Bas.*hom.*5.4(2.36C; M.31.245A); **2.** *pin round, fasten together*, Gr.Nyss.*bapt.diff.*(M.46.420C); id.*Eun.*2(p.252.2; M.45.953A).

περικεφάλαιος, *round the head*; hence **1.** fem. as subst., *helmet*, met. ἡ πίστις ὡς π. Ign.*Polyc.*6.2; π. ἐλπίδος Chrys.*hom.suppl.*2(M.64.428B); ὁ γὰρ ἀποκειράμενος τὰ τοῦ κόσμου νοήματα, τὴν π. δέχεται τοῦ σωτηρίου Max.*qu.dub.*67(M.90.841B); **2.** neut. as subst., *head-dress* τὰ καισαρίκια π. Thphn.*chron.*p.374(M.108.896B).

περικήδομαι, *be sorely troubled*, †Apoll.*met.Ps.*30:10(M.33.1352A).

περικλάω, pass.; **1.** *be broken off*; of heresies from Church, Epiph.*rescr.*4(p.157.24; M.41.161B); **2.** *be dissolute*, Bas.Sel.*or.*18.2(M.85.232C).

περίκλεισις, **ἡ**, *sheep-fold*, Cael.*ep.Cyr.*(p.76.18; M.77.92C).

***περικλεισμός**, **ὁ**, *limitation*, ref. Inc. οὔτε γὰρ ἄλλαξις οὔτε μετακίνησις οὔτε π. ἐν πνεύματι γέγονεν περὶ τὴν ἁγίαν τοῦ θεοῦ δύναμιν Apoll.*fid.sec.pt.*11(p.171.4; M.10.1109A).

περικλίνω, med., *incline*, Gr.Nyss.*Eun.*10(2 p.238.5; M.45.840C).

περίκλισις, **ἡ**, *declination* of stars, Gr.Nyss.*fat.*(M.45.169B).

περικλονέω, pass., *be stirred up*, Pall.*v.Chrys.*10(p.60.22; M.47.35).

περικλύζ-ω, **1.** *wash all round*, Chrys.*hom.51.4 in Mt.*(7.526C); *ib.88.3*(829B); id.*hom.44.4 in 1Cor.*(10.413B); ref. baptism ὕδατος τοῦ περικλύσαντός σου τὴν ὄψιν id.*hom.30.6 in Mt.*(7.355D); **2.** *overwhelm, swamp*, id.*sac.*6.12(p.169.5; 1.434A); met. ~εται ἡ καρδία πολυποσίᾳ Clem.*paed.*2.2(p.173.14; M.8.424A); Meth.*symp.*3.6(p.33.6; M.18.69B); *ib.*4.3(p.48.15; 89C); Thdt.*qu.77 in Gen.*(1.89); δωρεαῖς ~ειν ὑμᾶς id.*ep.*57(4.1111); Euthal.Diac.*epp.Paul.*(M.85.696C).

περικομίζω, *take round*, Clem.*str.*3.6(p.220.17; M.8.1157A).

περικομπ-έω, *make a sound round about*, met. τοὺς ἀπείρους τούτων ταῖς Πλατωνικαῖς καλλιφωνίαις ~ήσειε Gr.Nyss.*Eun.*9(2 p.215.19, v.l. περιβομβήσειεν M.45.813C); τοὺς ~οῦντας τὴν ἀκοὴν λόγους Max.*ambig.*(M.91.1064D); med., *make a noise about, boast of* Φαρισαῖος ἀρετῶν μνήμην ~ούμενος Bas.Sel.*or.*35.2(M.85.380B).

***περικονδυλίζομαι**, *be much buffeted*; met., Ephr.2.393E.

περικοπή, **ἡ**, **1.** *section* τόμους κεφαλαίων ἔχοντας περικοπάς Cyr.*ep.*11(p.12.21; 5^2.39E); Nil.ap.Proc.G.*Cant.*4:4(M.87.1649B; perh. error for προκοπή); **2.** *passage* of scripture, Just.*dial.*65.3(M.6.625D); *ib.*110.1(729A); Clem.*str.*2.18(p.154.9; M.8.1017A); ἔκ τινων προφητικῶν π. *ib.*3.4(p.213.12; 1141B); Afric.*chron.*16(M.10.80B)ap.Eus.*d.e.*8.2(p.374.28); τοῦτό τινες τοῖς προλαβοῦσιν ἀπέδωκαν, τὸ δὲ Ἑβραϊκὸν ἐξ ἰδίας τάττει π. Or.*Cant.*3(p.199.28; M.13.165C); Eus.*d.e.*2.3(p.72.14; M.22.132A); Ath.*Ar.*2.9(M.26.164C); ἐν τῇ π. τοῦ τοιούτου βαπτίσματος †Bas.*bapt.*1.2.26(2.648C; M.31.1569D); προλαμβάνειν τὴν π. τῆς γραφῆς, ἣν ἂν μέλλωμεν ἐξηγεῖσθαι Chrys.*hom.1.6 in Mt.*(7.13B); τοῦτο δὲ ἐκ π. ἐρωτῶσι, τὰ πλείονα τοῦ κεφαλαίου παρατρέχοντες Marc.Er.*opusc.*10.3(M.65.1120C); of entire lection appointed for liturgical Gospel, Anast.S.*synax.*(M.89.829A).

περικοπτέον, *one must cut out, eschew* τὸ χρυσοφορεῖν...οὐ τέλεον π. Clem.*paed.*3.11(p.266.27; M.8.625C); *ib.*(p.269.15; 632B).

περικόπτ-ω, **1.** *cut round, trim*, Herm.*vis.*3.6.6; id.*sim.*9.7.5; **2.** *cut off* ~ειν ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ἐξόδους Philost.*h.e.*3.28(M.65.513D); **3.** *cut short, curtail*, Just.*dial.*72.2(M.6.645A); Eus.*h.e.*4.18.8(M.20.376B); Ath.*Dion.*14(p.56.19; M.25.501A); ref. circumcision οὐ γὰρ σάρκα, ἀλλὰ πονηροὺς δεῖ ~ειν λογισμούς Chrys.*hom.33.2 in Jo.*(8.192A); ~ειν...τὰ περιττὰ...τῶν λογισμῶν *ib.61.3*(366A); Isid.Pel.*epp.*2.40(M.78.484A); Cyr.*Ps.*50 proem.(M.69.1085C); id.*Nah.*22(3.501B); Thdt.*qu.42 in Num.*(1.247); **4.** *circumscribe*, Gr.Naz.*or.*30.18(p.137.2; M.36.128A); **5.** *rule out, exclude*, Clem.*paed.*2.2(p.176.28; M.8.429B); τὰ μὲν οἰκειότητος τῆς πρὸς θεὸν σύμβολα...~εις Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1.307D; M.29.737A); **6.** *lay waste, plunder*, Afric.*ep.Arist.*4(p.61.3; M.10.60B); **7.** med., *bewail, lament* τὴν συμφορὰν ~ομαι *A.Thom.*B 54(p.41.12); **8.** ? *reproach* ἐμέμφοντο ἀλλήλους...πάντων ἐπ' ἐξουσίας ~όντων ἃ βούλοιντο Malchus *exc.gent.*6(p.574.33; M.113.789D); **9.** ? *come to an end, terminate* βασιλείας ἔρως εἰς τοῦτο περιέκοψεν Philost.*h.e.*11.3 (conj. προέκοψεν; M.65.597B).

περικοσμ-έω, *deck out, ornament fully*, Ath.*gent*.22(M.25.45A); of vesting a corpse, Gr.Nyss.*v.Macr*.(p.406.11; M.46.992C); met. ~εῖ τὸ ἀποκτεῖνον γράμμα Or.*Jo*.13.55(54; p.285.29; M.14.504B).

περικόσμιος, *surrounding the world* ὃς ἔδωκεν ἄστρα νυκτί, περικοσμίαν χορείαν Synes.*hymn*.2.8(p.43; M.66.1592); οὐδὲ κόσμον κτίζων, καὶ εἰς τόδε τὸ σχῆμα ἄγων αὐτὸν οὐκ ὄντα πρότερον, ἐκ τοῦ ὑπερκοσμίου εἰς τὸ π. τοῦτο ἢ ἐγκόσμιον ἐκπεπτωκὼς φαίνεται Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1284C); ἱεραρχία...περικόσμιος Dion.Ar.*c.h*.9.2(M.3.260A); of God ἐγκόσμιον, π., ὑπερκόσμιον id.*d.n*.1.6(M.3.596C); ἐσχάτη τάξις ἀγγέλων, καὶ π. Max.*schol.c.h*.9.2(M.4.84B).

***περικουρεῖον, τό**, *clipping round*; of the hair, ‡Ath.*syntag*.4.9 (p.125; M.28.841A) = *Didasc.patr*.4(p.14.14).

περικρατ-έω, **1.** *control*, *A.Barth*.8(p.147.22); Gr.Nyss.*or.dom*.3 (p.52.1; M.44.1152C); δύναμις ἡ τὸν περίγειον τόπον...~εῖν τεταγμένη id.*or.catech*.6(p.32.4; M.45.28A); **2.** *prevail over* ~εῖν ἡμῶν ἐν ταῖς ζητήσεσι Just.*dial*.80.1(M.6.664B); ‡Just.*monarch*.1(M.6.313A); *Chron.Pasch*.p.77(M.92.229A); **3.** *maintain, support* εἰ μυῶν περιβολαῖς καὶ ἀδένων ἢ τῶν νεύρων ~εῖται θέσις Gr.Nyss.*Eun*.10(2 p.227.10; M.45.828B); βρώσει καὶ πόσει ~ῶν τὴν ὑπόστασιν Gr.Nyss.*or.catech*.37(p.148.8; M.45.96C).

περικρατής, **1.** *having full possession* of, *being in control* of, Gr.Nyss.*or.dom*.4(p.90.13; M.44.1176D); Nil.*epp*.3.134(M.79.445A); **2.** ? *controlled by, obedient to* ἐὰν δὲ π. γένηται ὁ ἀδελφὸς τῷ εὐσεβεῖ λογισμῷ, εἰς...ἔρημον προβάλλει Ephr.2.104A.

***περικρατητικός**, *controlling*, of H. Ghost τὸ πάσης τῆς κτίσεως π. Gr.Nyss.*Eun*.2(2 p.301.1; M.45.472B); *ib*.6(2 p.138.3; 724A).

***περικρατῶς**, *so as to have full control*, Bas.*reg.fus*.17.1(2.360A; M.31.961B).

περικροτέω, *be eminent*, *cat.Apoc*.7:13(p.294.25).

περικρούω, pass., *be overcome in a struggle*, Marc.Er.*opusc*.1.6(M.65.905B).

περικτάομαι, pass., *be acquired*, Clem.*paed*.2.1(p.164.3; M.8.400C); id.*str*.4.6(p.263.7; M.8.1245A).

περικτυπέω, *make a noise round*, Cyr.*Jo*.3.5(4.301D).

***περικυδαίνω**, *honour exceedingly*, *Orac.Sib*.3.575.

περικυκλέω, *embrace*, Thdr.Stud.*epp*.2.144(M.99.1453A).

περικυκλόω, **1.** *go round, encircle*, Rom.Mel.(*SBBAW* 1898[2] p.125); **2.** *encompass* for protection, id.(*AS* 1 p.152).

περικυμαίνω, *surge around*; met., of afflictions, ‡Nil.*perist*.11.3 (M.79.905C).

περικυρτόομαι, *be curved, bent*, Gr.Nyss.*Eun*.5(2 p.125.4; M.45.708A); Bas.Sel.*v.Thecl*.1(M.85.513C).

***περιλακτίζω**, *kick round about*, Clem.*str*.2.18(p.163.21; M.8.1036A).

περιλαλ-έω, **1.** *prate about*, Bas.*Eun*.1.9(1.221B; M.29.352A); **2.** *utter* a sound σύριγγα...ποιμενικὸν ~οῦσαν τερέτισμα Thphyl.*exc.gent*.3(p.479.18; M.113.937B).

περιλαμβάν-ω, **1.** *embrace, grasp*, ref. crowning with thorns δηλῶν ὡς τοῦ κύκλου τοῦ κόσμου τὰς ἁμαρτίας περιλαβών Sev.Ant.ap.*cat.Mt*.27:27(p.235.10); met. ὡς μηδενὶ περιληφθῆναι φιλαργυρίας πρόφασιν *IGC As.Min*.108; *hold firmly to* ~ομεν τὸν παράκλητον CSard.*ep.cath*.ap.Thdt.*h.e*.2.8.48(3.847); **2.** *hold in check, restrain, withdraw* ὁ...θεὸς...ἐσμίκρυνεν αὐτὸν...καὶ περιέλαβεν ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς ἀπροσίτου δόξης Mac.Aeg.*hom*.4.10(M.34.480B).

***περιλάμπρως**, *splendidly*, Gr.Naz.*or*.42.40(M.36.488A).

περιλάμπω, *shine round*, fig. ἀλήθεια τὴν κτίσιν πᾶσαν περιέλαμψεν Chrysipp.*enc.in Jo.Bapt*.16(p.48.12).

περίλαμψις, ἡ, *illumination*, Thdr.Stud.*epp*.2.13(M.99.1153D).

περίλευκος, *edged with white*, name of gem ἀχάτης...π. καλούμενος, ὃς ὑπὸ τὸν ὑάκινθον εὑρίσκεται...τῷ εἴδει ὑποκυανίζων, ἔξωθεν περιφέρειαν λευκὴν ἔχων Epiph.*gemm*.8(M.43.300B).

***περιληπτέον**, *one must comprehend*, Epiph.*haer*.66.14(p.36.8; M.42.49A).

περιληπτικός, **1.** *comprehensive* ἐμπειρία ἐπιστήμη π. Clem.*str*.2.17(p.153.3; M.8.1013C); πάντων περιληπτικὸν τὸν τῷ ὄντι γνωστικόν *ib*.6.8(p.466.7; M.9.289B); ἡ...θεοῦ δύναμις...πλείστων ἐπινοιῶν...περιληπτικὴ τυγχάνει...μύρῳ πάλιν ἡ τῶν πολλῶν καὶ ἀγαθῶν π. δύναμις ἀπείκασται, ᾧ κεχρῖσθαι τὸν ἀληθῆ...ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ θεῖοι λόγοι παιδεύουσιν Eus.*d.e*.4.15(p.176.8; M.22.293A); ἡ...ἀσύνθετος φύσις, ἡ π. τῶν ὅλων Thdt.*eran*.2(4.114); τῆς ὑπὲρ πάντα καὶ πάντων π. ἀπειρίας Dion.Ar.*d.n*.3.1(M.3.680B); **2.** *inclusive* προσεκτέον τῷ 'πάντα', τῆς τῶν γενητῶν ἁπάντων ὑπάρξεως περιληπτικῷ ὄντι Eus.*e.th*.1.20(p.85.17; M.24.873A); †Bas.*bapt*.2.5.1(2.657D; M.31.1592B); ref. Jo.1:3 πάντα γὰρ ὅσα γέγονεν, εἴρηται, οὐχ ἁπλῶς ἅπαντα. ... δείξας οὖν ὅτι γέγονε [sc. τὸ πνεῦμα] τότε...τοῖς κτίσμασι συναρίθμησον. ἕως δ' ἂν μὴ τοῦτο δεικνύεις, οὐδὲν τῷ π. βοηθῇ Gr.Naz.*or*.31.12(p.160.13; M.36.148A); Gr.Nyss.*or.catech*.5(p.24.2; M.45.21D); Chrys.*hom.3.2 in Col*.(11.344D); **3.** *general* περιληπτικώτερα πάθη, σεισμοὺς καὶ ναυάγια Gr.Nyss.*fat*.(M.45.148D); **4.** *able to contain*, of S. Paul οἶκος π. τῆς ἀπεριλήπτου γενόμενος φύσεως id.*hom.3 in Cant*.(M.44.821C); **5.** *able to embrace* or *lay hold on* πῦρ...π., ἀπερίληπτον Dion.Ar.*c.h*.15.2(M.3.329B).

περιληπτικῶς, *comprehensively*, Clem.*str*.6.15(p.494.2; M.9.345D); Eus.*e.th*.3.3(p.155.9; M.24.997C); περιληπτικώτερον...εἰπεῖν Vict.*Mc*.3:12(p.295.26).

περιληπτός, *comprehensible*, Tat.*orat*.4(p.4.27; M.6.813A).

περίληψις, ἡ, **1.** *embrace*, Thdt.*Cant*.1:1(2.25); **2.** *comprehension* ποῦ...ἔσται ὁ κατ' αὐτοὺς θεός, τὰ πάντα τοῦ μόνου καὶ ἀληθινοῦ πληροῦντος κατὰ τὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς π.; Ath.*gent*.6(M.25.13B); **3.** *understanding, grasp*, Clem.*str*.6.15(p.494.7; M.9.348A); Thdt.*pental*.(5.131); Max.*ambig*.(M.91.1237A); ἐπιστημονικὴ...π. *ib*.(1240B); τὸν ἐν π. ἀπερίληπτον ‡Meth.*Sym.et Ann*.6(M.18.360C).

περιλιμνάζ-ω, **1.** *be a lake, form inundations*; of Nile, Zach.Mit.*opif*.(M.85.1028B); **2.** *insulate, surround as with a flood* ~ούσης τὸν οἶκον πυρκαϊᾶς Chrysipp.*enc.in Thdr*.(p.75.15).

***περιλιμνάω**, *insulate, form a moat round*, Const.Diac.*laud*.28(M.88.509D).

***περιλογή, ἡ**, *colloquy, conference*; in preparation for treaty, Thphn.*chron*.p.317(M.108.768A).

***περίλοξος**, *crooked*, Germ.CP *or*.1(M.98.233D).

περίλυσις, ἡ, *breaking off, termination* ἀπονηστίζεσθαι...τῇ τοῦ πάσχα π. Dion.Al.*ep.can*.1(p.94.5, v.l. ἡμέρᾳ M.10.1273A).

περιλύ-ω, **1.** *set free* ψυχὴ...περιλυθεῖσα τῶν...κακῶν ‡Just.*or.Gr*.5 (M.6.240A); εἰ μὴ περιλυθείη τῶν τῆς ψυχῆς βάσεων ἡ νεκρὰ...περιβολή Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.333A); **2.** *break off, terminate* ~οντες τὰς νηστείας Cyr.*hom.pasch*.1(5[2].16C).

περιμέν-ω, **1.** *wait* περιέμενεν γάρ, ἵνα παραδοθῇ *M.Polyc*.1.2; **2.** *await, wait for*, Herm.*sim*.9.11.1; χρὴ...τὴν ἀφ' ἑτέρων ~ειν μαρτυρίαν Tat.*orat*.1(p.2.1; M.6.805A); ὁ λόγος...μηδὲ αἰτεῖσθαι ~ειν ἀλλ' αὐτὸν ἀναζητεῖν, ὅστις ἄξιος εὖ παθεῖν Clem.*q.d.s*.31(p.181.4; M.9.637B); ~ειν δὲ τὴν τῆς ποθούσης ἀνάστασιν ὁ ποθούμενος Or.*schol.in Cant*.3:1–4(M.17.268D); μετὰ τὸ ἁμαρτάνειν...τί ἡμᾶς ~ει, κατανοητέον id.*hom.16.5 in Jer*.(p.137.27; M.13.445B); **3.** *expect, hope for*, Thdr.Mops.*Gal*.3:16(p.45.27; M.66.904B); ψυχαὶ...οὐ...τὰς ἐπιτυμβίους ~ουσαι χοάς Cyr.*Jo*.12(4.1069C); Thdt.*ep*.14(4.1074).

***περιμέριμνος**, *very careful*, Leo Mag.*ep*.28.2(p.11.18; M.*PL*.54.758B).

***περιμερίμνως**, *with great care*, Sophr.H.*or*.7.17(M.87.3349A); Thdr.Stud.*epp*.2.150(M.99.1468D).

περίμετρος, **1.** *very far*, Nonn.*par.Jo*.21:8(M.43.916C); **2.** fem. as subst., *surrounding district, environs*, ref. Egyptian nome τὴν π. τῆς πόλεως Epiph.*haer*.24.1(p.256.18; περίχωρον M.41.308C).

***περίμηρος**, *round the thighs* τοῖς π. τοῦ σώματος μέρεσιν Cyr.*ador*.11(1.390B).

***περιμονία, ἡ**, *solitude* βέλτιόν σοι...ὁ κόπος τῆς τοῦ θεοῦ ἐργασίας ἢ π. τῆς ἐν ἐρήμῳ κατοικίας Agath.*v.Gr.Ill*.159(p.81).

***περιμορφόομαι**, *be formed by, take one's form from*; c. dat., Gr.Nyss.*hex*.25(M.44.88A).

περιναίω, *dwell around*, †Apoll.*met.Ps*.83:3(M.33.1437A).

***περινείσσομαι**, *go round*, Paul.Sil.*Soph*.657(M.86.2144B).

[*]**περινίπτω**, *wash thoroughly*, Pall.*h.Laus*.63(p.159.8; M.34.1235C).

περινο-έω, **1.** *consider* ~οῦντι...μοι τὰ σπουδαῖα Tat.*orat*.29(p.30.4; M.6.868A); Clem.*str*.5.11(p.374.3; M.9.108B); Cyr.*Ps*.49:3(M.69.1076C); **2.** *conceive, form idea of* ἀνδρός, ἐν ἰδιωτικῇ λέξει μεγάλα ~οῦντος Or.*Cels*.3.20(p.217.16; M.11.944A); Val.Gn.ap.Epiph.*haer*.31.5(p.390.9; M.41.481A); **3.** *devise* ἀνεξίτητον ἑαυτῷ ~ήσας ὁδόν Eus.*e.th*.3.2(p.144.30; M.24.981A); Bas.*Eun*.2.13(1.248B; M.29.596C).

περίνοια, ἡ, **1.** *comprehension* ὀλίγην τούτων π. εἰληφὼς Or.*Cels*.1.24(p.75.13; M.11.705B); ἐν π. κατανοήσωμεν id.*hom.18.1 in Jer*.(p.151.6; M.13.464B); ἐν βραχείᾳ π. γενέσθαι ἡμᾶς id.*Jo*.10.42(26; p.220.35; 392A); οὐκ ἐκ τῶν ἔργων τοῦ τεχνίτου, ἐν π. τῆς οὐσίας αὐτοῦ γινομένους ἡμᾶς Bas.*Eun*.2.32(1.269E; M.29.648C); οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως ἐν π. θεοῦ γενέσθαι σώματος ὑλικοῦ καὶ δεσμίου νοῦ πάχος μὴ βοηθούμενον Gr.Naz.*or*.45.11(M.36.637B); ἐπειδὴ γὰρ ἐπέγνωμεν τὸν υἱόν, ἐπέγνωμεν ἐξ αὐτοῦ τὸν γεννήσαντα. εἰσφέρεται...δι' ἀμφοῖν ἢ θατέρου π. Cyr.*Jo*.5.2(4.495D); Thdt.*Ps*.103:2(1.1331); Leont.H.*monoph*.(M.86.1808B); **2.** *subtlety, over-cleverness* π. τινὶ λόγων...τὸ δόγμα...ἐκβάλλοντας Gr.Nyss.*Eun*.12(2 p.285.30; M.45.897C); id.*ep*.24(M.46.1088D); **3.** *devising*, Soz.*h.e*.5.5.6(M.67.1228B); †Leont.B.*sect*.4.2(M.86.1220C); **4.** *deceit, craftiness*, Gr.Nyss.*virg*.1(p.252.22; M.46.321A).

[*]**περινοστεύ-ω**, *go about, wander through, traverse* οὐκ ὀρθῶς βαδίζων, ἀλλὰ ἐρρᾳδιουργημένως· πάντα ~ων Epiph.*haer*.42.11(p.108.4; M.41.712A).

περινοστ-έω, **1.** = foreg., Just.*dial*.69.3(M.6.637A); οἱ...~ήσαντες τὴν οἰκουμένην ἀπόστολοι Clem.*paed*.2.8(p.194.15; M.8.465C); Cyr.*glaph.Dt*.(1.426E); τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην ~εῖ [sc. σατανᾶς] id.*Ps*.103:26(M.69.1265C); abs. Ἑλένην τινά, τὴν ~ήσασαν αὐτῷ Just.*1apol*.26.3 (v.l. συμπερινοστήσασαν M.6.368B); οἳ ἦσαν σὺν αὐτῷ ~οῦντες Ammon.*Ac*.18:18(M.85.1572A); παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τὴν κακηγορίαν ~εῖν Men.*exc.Rom*.14(p.206.24; M.113.904D); **2.** *visit*; of a bishop, Chrys.*sac*.3.18(p.93.10; 1.400B); **3.** *examine, consider carefully*, Clem.*prot*.4(p.44.26; M.8.156A); Cyr.*Jo*.4.2(4.357E); τὴν θείαν ~οῦντες γραφὴν *ib*.5.5(544B); Thdt.*provid*.1(4.490).

περινόστησις, ἡ, *circuit* τῆς τοῦ ὠκεανοῦ π. Const.*or.s.c*.5(p.158.24; M.20.1244B).

περίξηρος, *very dry*; of profitless arguments, Gr.Thaum.*fid.cap*.12(p.150.19; M.10.1136B).

περιοδ(ε)ία ([*]**περιωδία**), ἡ, **1.** *periodical return* of heavenly bodies, Dion.Al.ap.Eus.*p.e*.14.25(778A; M.21.1280B); **2.** *medical treatment* or *attention*, Didym.*Trin*.2.14(M.39.700C); Nil.*epp*.2.110 (-ωδία M.79.248D); Tim.Ant.*caec*.4(M.28.1008B); Sophr.H.*mir.Cyr. et Jo*.10(M.87.3449C); met., Chrys.*Jud*.3(2.722D); **3.** *visitation* of bishop, CAlex.*ep*.ap.Ath.*apol.sec*.17(p.99.22; M.25.273D); Ath.*ib*.74 (p.153.27; 381A).

περιοδευτής, ὁ, **1.** *medical practitioner*, Tim.Ant.*caec*.12(M.28.1020C); **2.** *priest entrusted with visiting and supervising of country districts*, ref. ordinations performed outside his own diocese by Meletius, cf. *forsitan dices: egentibus gregibus...pastore non subsistente...ad hoc perveni. sed...illos non egere: primum quia multi sunt circumeuntes*, Phil.Thm.*ep*.(M.10.1566B); οὐ δεῖ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν ταῖς χώραις καθίστασθαι ἐπισκόπους, ἢ ἀλλὰ π. CLaod.*can*.57; Soz.*h.e*.4.24.7(M.67.1192A); ἐχειροτόνησεν πρεσβύτερον καὶ π. *Cap*.5 ap.CBeryt.*act*.(*ACO* 2.1.3,p.25.1; H.2.517E); παρ' ἐπισκόποις ἢ π. δεχθῆναι Marc.Er.*opusc*.10.10(M.65.1137A); τοῖς ὑπὸ σὲ...ἐπισκόποις καὶ π. Gennad.*encycl*.(M.85.1617C); πρεσβύτερος π. τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν ἐπιχωρίων τῆς πρώτης Σύρων ἐπαρχίας CCP(536)*act*.1(*ACO* 3 p.146.32; H.2.1216E); Jo.Mal.*chron*.18 p.452(M.97.664A).

περιοδεύ-ω, **1.** *go about, traverse* οὓς ἐξαπέστειλε κύριος ~σαι τὴν γῆν Or.*schol.in Cant*.3:1–4(M.17.269B); Gr.Nyss.*hom.3 in Cant*.(M.44.812B); abs. ἦν ~ων ὁ Φίλιππος *A.Phil*.6(p.4.7); **2.** *visit*, Rom.Mel.(*SBBAW* 1903 p.668); of a bishop, *carry out a visitation of*, *Ep.Mareot*.1 ap.Ath.*apol.sec*.74(p.154.12; M.25.381D); **3.** medic., *treat*, *A.Xanthipp*.1(p.58.24); Epiph.*mens*.16(M.43.264C); Tim.Ant.*caec*.9(M.28.1013D); Jo.Mosch.*prat*.77(M.87.2932A); met. πάθει γὰρ κακῷ τὸ κακὸν περιώδευσεν Bas.Sel.*or*.17.3(M.85.220D); *treat with, apply to as remedy* ἔμπλαστρα αὐτὴν π. ‡Chrys.*Bass*.2(2.726E).

περιοδικός, **1.** *circuitous*, Gr.Nyss.*hom.6.1 in Eccl*.(M.44.701C); **2.** *full, prolix*, Max.*ambig*.(M.91.1245C); *ib*.(1245D).

περίοδος, ἡ, **1.** *round-about way, circuitous route*, met. τί οὐχὶ θελήματι μόνῳ τὸ κατὰ γνώμην ποιεῖ, ἀλλ' ἐκ π. τὴν σωτηρίαν ἡμῶν κατεργάζεται; Gr.Nyss.*or.catech*.17(p.73.6; M.45.53A); **2.** *circuit*, Clem.*ecl*.51(p.151.12; M.9.721B); **3.** *orbit* of star, Philost.*h.e*.10.9(M.65.592A); **4.** *sphere* προελθεῖν ἐπὶ τὴν τῶν ἐθνῶν ἁπάντων π. Eus.*d.e*.3.5 (p.123.5; M.22.209B); **5.** *cycle, period* of time ψυχῶν...αἰωνίαν κόλασιν κολασθησομένων, ἀλλ' οὐχὶ χιλιονταετῆ π., ὡς ἐκεῖνος [sc. Πλάτων] ἔφη, μόνον Just.*1apol*.8.4(M.6.337C); ἀνάστασιν ἔσεσθαι...μετὰ τὴν τῶν ὅλων συντέλειαν, οὐχ ὡς οἱ Στωϊκοὶ δογματίζουσι κατά τινας κύκλων περιόδους Tat.*orat*.6(p.6.17; M.6.817B); ὁ χρόνος εἴη ὁ διὰ τῶν ἑπτὰ π. τῶν ἀριθμουμένων εἰς τὴν ἀκροτάτην ἀνάπαυσιν ἀποκαθιστάς Clem.*str*.4.25(p.318.29; M.8.1368B); ἑπτὰ πλανωμένων...δι' ὧν ὁ μέγας ἐνιαυτὸς γίνεται οἷον π. τις τῆς τῶν ἐπηγγελμένων ἀνταποδόσεως *ib*.6.16(p.503.9; M.9.368A); ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος ἡ τῶν θνητῶν π. Cels.ap.Or.*Cels*.4.65(p.335.20; M.11.1133A); ὁ μὲν οὖν Κέλσος μόνην τὴν θνητῶν π. κατὰ τὰς τεταγμένας ἀνακυκλήσεις ἐξ ἀνάγκης φησὶν ἀεὶ γεγονέναι...τῶν δὲ Στωϊκῶν οἱ πλείους οὐ μόνον τὴν τῶν θνητῶν π. τοιαύτην εἶναί φασιν ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἀθανάτων καὶ τῶν κατ' αὐτοὺς θεῶν *ib*.4.68(p.338.1; 1136C); Meth.*symp*.2.4(p.20.15; M.18.53A); ἥλιος...ἐπιπορευόμενος ἐτησίοις τὰ ζώδια περιόδοις τὰς μεταβολὰς ἀποτελεῖ *ib*.8.15(p.103.13; 165D); βασιλέα ἀεὶ εἰς πολλὰς ἐτῶν π. νικῶντα *Ep.Dion*.2(p.160.15; M.25.393B); **6.** *prolixity* of speech, Meth.*res*.2.5(p.339.8; M.41.1172B); Chrys.*hom.77.6 in Mt*.(7.749A); Thdt.*Rom*.9:28(3.109); met. κήρυγμα, ἐν ᾧ, πάσης τῆς κατὰ Μωσέα π. ἐν εἰκόσι...περιαιρεθείσης, ὁ σύντομος τοῦ εὐαγγελίου λόγος ...ἐπιστώσατο Eus.*d.e*.2.3(p.80.7; M.22.144B); **7.** plur., *travels, journeyings*, title of work Κλήμης δὲ ὁ Ῥωμαῖος, Πέτρου ἀποστόλου μαθητής...πρὸς τὸν πατέρα ἐν Λαοδικείᾳ εἰπὼν ἐν ταῖς Π. Or.*comm. in Gen*.ap.*philoc*.23.22(p.210.24; M.12.85A); *Π. Πέτρου, Π. Ἰωάννου, Π. Θωμᾶ* ‡Ath.*synops*.76(M.28.432B); χρῶνται [sc. Ebionites]...ταῖς Π. καλουμέναις Πέτρου ταῖς διὰ Κλήμεντος γραφείσαις, νοθεύσαντες μὲν τὰ ἐν αὐταῖς Epiph.*haer*.30.15(p.352.4; M.41.429D); κέχρηνται [sc. Quartodecimans] νόθοις βιβλίοις, Π. τινὰς ἀποστόλων προφέροντες Tim.CP *haer*.(M.86.36A).

***περιοιδαίν-ω**, *swell all round*, met. καρδίαν τῇ τῶν κακῶν μνήμῃ ~ουσαν Gr.Naz.*or*.35.3(M.36.260B); νεότης...ἐλπίδι...~ουσα Gr.Nyss.*v.Gr.Thaum*.(M.46.925D).

περιοικία, ἡ, *country round a city*, Acac.et Paul.*ep*.tit.(p.153.5; M.41.156A).

περιοικίς, ἡ, *district* κώμην τῆς Κασχάρων π. Epiph.*mens*.20(M.43.269B).

***περιοικιώδης**, ἡ, s.v.l., *district* ἐν τῇ π. τῆς πόλεως...κατῴκει Gr.Mag.*dial*.(tr.Zach.)4.55(M.*PL*.77.418A, v.l. περιοικήσει).

περιολισθαίνω, *slip*, Bas.*hex*.3.4(1.25A; M.29.60B); *ib*.5.3(42C; M.100C); Cyr.*Ps*.34:6(M.69.897C).

περιοπτέος, *to be despised*, Gr.Naz.*or*.15.2(M.35.913A).

***περιόρασις**, ἡ, *looking all round, all-round view*, Clem.*str*.6.17 (p.512.23; M.9.388C).

περιορατέον, *one must overlook*, Clem.*paed*.2.1(p.165.4; M.8.401B).

***περιόρθριον**, τό, *dawn*, Sophr.H.*v.Anast*.(M.92.1728B).

περιορίζ-ω, **1.** *limit, confine* ἐν...περιωρισμένῳ τόπῳ Athenag.*leg*.8.3(M.6.905B); ὀρέξεις αὐταρκείᾳ ~ονται Clem.*paed*.2.1(p.166.6; M.8.405A); θεοῦ...εὐεργεσία...οὐδὲ ~εται τόποις ἢ ἀνθρώποις τισίν id.*str*.6.8(p.463.32; M.9.285B); ἀδύνατον γὰρ τὸ γενέσεως ἀρχῇ περιορισθὲν συναπέραντον εἶναι τῷ ἀπεράντῳ Meth.*creat*.5(p.497.5; M.18.337A); σκηνῆς γενομένης περιώριστο λοιπὸν τῆς εὐχῆς ὁ τόπος Ath.*apol.Const*.17(M.25.616C); Bas.*ep*.101(3.197C; M.32.508A); Gr.Nyss.*castig*.(M.46.312C); οὐ τοίνυν εἰς τόπον περιώρισε τὴν εὐχήν Chrys.*hom.8.1 in 1Tim*.(11.589E); μεμήνασι, νομίζοντες τὸ φῶς τοῦ εὐαγγελίου σου ~ειν σὺν σοὶ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ Max.*schol.epp.Dion.Ar*.10 (M.4.576A); **2.** *bring to an end* μονάδες...τοῖς δέκα ~ονται Eus.*l.C*.6(p.210.23; M.20.1348C); **3.** *contain* ἐν ἀριθμῷ τοσούτῳ...τὸ πλῆθος περιώριστο Meth.*symp*.1.5(p.14.16; M.18.45D); **4.** *comprise* χιλίων γὰρ ἐτῶν ~ομένων εἰς μίαν ἡμέραν ἐν ὀφθαλμοῖς θεοῦ id.*creat*.12(p.499.26; διοριζομένων M.18.344B); ταῦτα γὰρ πάντα ἐκ μιᾶς φωνῆς, τῆς Παῦλος, ~εται Bas.*Eun*.2.4(1.241A; M.29.580A); **5.** *define, define as consisting in* τῇ εὐπορίᾳ τοῦ ἄρτου τὴν ζωὴν ~εται Gr.Nyss.*or.dom*.4 (p.84.28; M.44.1173A); νηστείαν...οὐκ ἐν μόνῃ τῇ τῶν κρεῶν ἀποχῇ ~εσθαι Philost.*h.e*.10.12(M.65.592C); **6.** theol., *circumscribe* τούτοις [sc. Sethians] δοκεῖ τῶν ὅλων εἶναι τρεῖς ἀρχὰς περιωρισμένας, ἑκάστην δὲ τῶν ἀρχῶν ἀπείρους ἔχειν δυνάμεις Hipp.*haer*.5.19(p.116.18; M.16.3179A); τὸν...λόγον οὐχ ὡς ἐν βραχεῖ περιορισθέντα σώματι, πανταχῇ γὰρ...ὁ υἱός Cyr.*ador*.10(1.334B); id.*Jo*.1.3(4.25D); **7.** *banish, deport* εἰς Πάτμον νῆσον περιορισθείς Hier.*vir.ill*.(tr.Sophr.Pal.)9 (p.6.32; M.*PL*.23.624C); Pall.*v.Chrys*.20(p.127.1; M.47.71); Socr.*h.e*.4.15.3(M.67.500A); Thdt.*ep*.80(4.1137); τίς τῶν πατέρων περιώρισεν ἑαυτὸν...ἔν τινι σπηλαίῳ; †Anast.S.*relat*.26(*OC* 2 p.76).

***περιόρισις**, ἡ, **1.** *seclusion, confinement*, Thdr.Stud.*epp*.2.137 (M.99.1437B); **2.** *exile*, *ib*.2.9(1140B).

περιορισμός, ὁ, **1.** *banishment* εἰς π. ἢ νῆσον καταδικασθέντας CSard.*can*.7; Pall.*v.Chrys*.20(p.144.25; M.47.80); Thdt.*ep*.111(4.1183); **2.** *limitation* τὸ δὲ 'ἕως ἂν θῶ' οὐ κατὰ περιορισμόν, ἀλλὰ κατὰ περιουσίαν λέγει Or.*Ps*.109:1(p.228); θείαν...φύσιν...ἀσώματον καὶ περιορισμῶν ἐπέκεινα Cyr.*Pulch*.13(p.32.13; 5^{2}.137B); id.*inc.unigen*.(5^{1}.693A); θείας δυνάμεως...περιορισμὸν οὐκ ἀνεχομένης Zach.Mit.*opif*.(M.85.1137B); Max.*ambig*.(M.91.1304B).

***περιοριστέος**, *to be banished* from κενοδοξία...περιοριστέα τῆς εὐνομίας ἡμῶν Clem.*paed*.2.3(p.178.5; M.8.433A).

περιοριστικός, **1.** *definitive* τὸ 'μέχρι' ῥητὸν οὐ χρόνου ἐστὶ π. Cyr.H.*catech*.15.31; Max.*ambig*.(M.91.1220A); **2.** *defined* οὐ χρόνων...περιοριστικῶν ὑπάρχει τὸ...τῆς θείας πεφράσθαι γραφῆς, τὸ 'ἄχρις οὗ', ἢ 'σήμερον' ‡Caes.Naz.*dial*.129(M.38.1029).

περιόριστος, *circumscribed*, *Hom.Clem*.17.3; Thdr.Stud.*antirrh*.3.1.47(M.99.412B).

περιορύττω, *chisel round*, Cyr.*Ag*.4(3.630B).

περιουσία, ἡ, **1.** *superfluity, superabundance* ἡ δὲ πρὸς ταπεινὸν κάθοδος, π. τίς ἐστι τῆς δυνάμεως Gr.Nyss.*or.catech*.24(p.91.15; M.45.64C); *ib*.34(p.128.1; 85B); **2.** *extraneous addition* ἔστι γὰρ κύριος ἐν τῇ ὑποστάσει αὐτοῦ...'χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ'. οὐσία οὖν ἐστιν, οὐχὶ π. Epiph.*haer*.69.72(p.220.13; M.42.317D); **3.** *wealth, possessions* πτωχοὶ εἴτε πνεύματι εἴτε περιουσίᾳ Clem.*str*.4.6(p.259.23; M.8.1237C); Eus.*h.e*.5 proem.3(M.20.408B); Cyr.*ador*.10(1.341A); **4.** *supply* ἀπίστοις...πολλὴν παρέχειν...δυσφημίας π. Eus.*h.e*.4.7.10(M.20.

320A); 5. *power, authority* τοσαύτη ἦν ἡ π. τοῦ δικαστηρίου Chrys.*hom.5.2 in Rom.*(9.462C); 6. *survival* Νῶε...διασωθεὶς εἰς δευτέραν π. ... ἀποδοθῇ *Hom.Clem.*8.17 ap.*Chron.Pasch.*p.23(M.92.109C; εἰς δευτέραν βίου ἀρχήν M.2.236B); 7. phrases, ἐκ π. *superabundantly, more than is necessary*, Clem.*prot.*1(p.6.32; M.8.60B); Or.*Cels.*4.90 (p.362.24; M.11.1168B); Eus.*d.e.*2.1(p.53.6; M.22.97C); of a work undertaken outside one's necessary sphere of duty διά τε τὸ ἐκ π. καὶ τοῖς Ἑβραίοις ἐπιστέλλειν, ἐθνῶν...ὄντα...ἀπόστολον Clem.*fr.*22 (p.202.4; M.9.749B); ἐν π. *with abundance* ὀλιγοδεὴς ὢν καὶ ἐν π. παντὸς ἀγαθοῦ id.*str.*7.3(p.14.1; M.9.424A); *Hom.Clem.*2.20; Chrys. *sac.*3.16(p.87.3; 1.397C); μετὰ περιουσίας *vigorously, powerfully* τρυφὴν ἀτιμάζων μετὰ πολλῆς τῆς π. id.*hom.10.5 in Mt.*(7.145B); id.*hom.5.5 in Rom.*(9.467C); also σὺν π. Gr.Thaum.*pan.Or.*15(p.34.27; παρρησίᾳ M.10.1096A).

περιουσιασμός, ὁ, *peculiar possession*, Eus.*Ps.*134:3(M.24.29D); derivation discussed, Thdr.Raith.*praep.*(p.201.6).

περιούσιος, 1. *redundant*, Evagr.*h.e.*2.5(p.53.14; M.86.2516A); 2. *peculiar*, of Israel as belonging especially to God (Ex.19:5 etc.), hence also of Church ἐκλεξάμενος...ἡμᾶς δι' αὐτοῦ εἰς λαὸν π. *1Clem.*64; Clem.*str.*6.13(p.485.22; M.9.328B); ἡ κλῆσις ἡ καθολική, εἰς π. δικαιοσύνης λαὸν κατὰ τὴν ἐκ πίστεως διδασκαλίαν συνάγοντος τοῦ... ἀμφοῖν θεοῦ, Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων *ib.*6.17(p.514.7; 392C); λαὸς π. ... λέξις...ἢ...τὸν περὶ τὴν οὐσίαν καταγινόμενον λαὸν καὶ κοινωνοῦντα αὐτῇ σημαίνουσα Or.*or.*27(p.367.9; M.11.509D); 'λαὸν π.', ἐξηλλαγμένον, οὐδὲν ἔχοντα κοινὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς Chrys.*hom.5.2 in Tit.*(11.759D); Thdr.Raith.*praep.*(p.201.6); ref. Ex.19:5 τὸ...π., ἐξαίρετος ὁ Σύμμαχος ἡρμήνευσεν Thdt.*qu.35 in Ex.*(1.147); Jo.D. *hom.*2.5(M.96.585B); of Slavonic troops of Justinian II ἐπωνόμασεν αὐτοὺς λαὸν π. Thphn.*chron.*p.305(M.108.741D).

***περιουσιωδῶς**, διότι π. Max.*qu.Thal.*10 ap.*cat.1Jo.*4:18(p.136. 22), error for διότιπερ οὐσιωδῶς (M.90.289B).

***περιοχετεύω**, *conduct water all round*; fig., *provide a plentiful supply* π. ... περιουσίαν λόγων ἡμῖν Bas.Sel.*or.*37.1(M.85.389A).

περιοχή, ἡ, 1. *comprehension, embracing* ἐπιστήμη ἡ π. τῶν ὡσαύτως ἐχόντων θεωρία· σύνεσις δὲ ἡ διάκρισις Or.*enarr.in Job* 28:12(M.17.89C); 2. *circumference*; hence *that which bounds* or *contains*, of God π. τῶν ὄντων Dion.Ar.*d.n.*4.34(M.3.736B); κατὰ μίαν τῆς αἰτίας π. τὰ πάντα...συνέχων *ib.*7.2(869B); οὐδὲν...τῶν ὄντων τὴν... π. τῆς θείας δυνάμεως ἀφῃρημένον *ib.*8.5(893A); *ib.*9.9(917C); of BMV ἡ π. τοῦ περιέχοντος ‡Meth.*Sym.et Ann.*10(M.18.372C); 3. *fence, fortification* Ἰάκωβος...ἐκαλεῖτο...ὠβλίας, ὅ ἐστιν Ἑλληνιστὶ π. τοῦ λαοῦ Heges.ap.Eus.*h.e.*2.23.7(M.20.197B); of Christ θύρα περιοχῆς Gr.Nyss.*Eun.*10(2 p.229.26; M.45.829D); ref. Abd.1 ὥσπερ π. τὸ πρόσταγμα ἐξαπέστειλε τὸ οἰκεῖον εἰς τὰ ἔθνη ὁ θεός, ἅπαντας αὐτοὺς ἐν κύκλῳ κατὰ τῆς Ἰδουμαίας συλλέγων Thdr.Mops.*Abd.*1:1(M.66. 309B); ἀντὶ τοῦ περιοχήν, ἀγγελίαν ὁ Σύμμαχος εἴρηκε Thdt.*Abd.* 1:1(2.1451); ἐγένετο...ἡ σκέπη τοῦ θεοῦ ὡς πόλις περιοχῆς Esaias *or.*4.12(p.31); ἐκκλησία...ὀνομάζεται...π., ὥσπερ ἔχουσα τὰ τοῦ θεοῦ τεράστεια ‡Sophr.H.*liturg.*2(M.87.3984A); 4. *country surrounding a place, suburban district*, Ephr.2.3C; *Chron.Pasch.*p.283(M.92.708A); 5. *extent*; *space contained*, Dion.Ar.*e.h.*3.2(M.3.425B); 6. *whole content* π. τῆς Μωσέως γραφῆς Eus.*d.e.*5 proem.(p.206.35; M.22.344B); ‡Barth.Edess.*Muham.*(M.104.1453D); 7. *part marked off* or *circumscribed, passage* of book, Didym.*Trin.*3.36(M.39.965B); †Gregent. *disp.*(M.86.641B); Jo.Mosch.*prat.*32(M.87.2880C); 8. *summary*, Cyr. *Ps.*39:8(M.69.988D).

***περιοχικῶς**, *comprehensively*, Jo.D.*inst.el.*7(M.95.105C).

***περιοχυρόω**, *fence round*, ‡Caes.Naz.*dial.*191(M.38.1169).

περιπάθεια, ἡ, *strong emotion*, Chrys.*hom.28.4 in 1Cor.*(10.256B; προσπάθειαν Gaume).

περιπαθής, 1. *emotional, expressing emotion* περιπαθεῖς ἡ γραφὴ τοὺς λόγους ποιεῖ καὶ τοῖς ἀναισθήτοις δίδωσιν αἴσθησιν Or.*fr.59 in Lam.*(p.260.6; M.13.640A); of words of Christ expressive of emotion οὐκ ἀνθρώπου τοῦ ἐκ γῆς εἰσιν αἱ π. ἐκεῖναι φωναί, ἀλλὰ θεοῦ τοῦ καταβάντος Apoll.*fr.*63(p.219.8)ap.Gr.Nyss.*Apoll.*33(M.45.1196B); ἐμοῦ τοῦ ἀμαθοῦς καὶ π. Thdr.Stud.*epp.*1.11(M.99.944B); neut. as subst., τὸ ἄγαν π. καὶ ταπεινόν Bas.*hom.*4.5(2.29A; M.31.228B); Gr.Naz.*ep.* 165(M.37.273B); Thdr.Stud.*epp.*1.18(965C); 2. *pathetic*, Chrys.*hom. 37.1 in Jo.*(8.211C); Soz.*h.e.*6.37.14(M.67.1408A); Bas.Sel.*v.Thecl.*1 (M.85.524B); neut. as subst., ‡Dion.Al.*fr.in Lc.22:46*(p.246.8; M. 10.1600D).

***περιπάρειμι**, *be close* upon, *be very near* to; c. dat., Thdr.Stud. *epp.*2.22(M.99.1185C).

***περιπαρίημι**, ? *pass over* ταῖς ἄλλαις δυσὶ προτάσεσι περιπαρείς, ...ἑτέρα πάλιν ἔγκλησις Thdr.Stud.*epp.*2.162(M.99.1513A).

περιπατ-έω, 1. *walk* ὁ γὰρ ἄρρητος πατὴρ...οὔτε ποι ἀφίκται οὔτε ~εῖ Just.*dial.*127.2(M.6.772B); 2. *go about*, ref. Heb. 11:37, *1Clem.* 17.1; 3. of things, *go*, Jo.Mosch.*prat.*76(M.87.2929C); 4. *conduct oneself, live* ἐν ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ ~εῖ Ign.*Philad.*3.3; Polyc.*ep.*5.1; Herm.*mand.*6.1.4; 5. *beat about the bush* οὐ κατοκνήσω, οὐ ~ήσομαι βεβαίαν δὲ ἔξω τὴν αἴτησιν Cyr.*Ps.*25:1(M.69.852C).

περιπατητικός, *Peripatetic, belonging to Aristotelian school of philosophy*; also of Pythagoreans ἕκτη Πυθαγόρειοι εἴτ' οὖν π., διὰ τῶν περὶ τὸν Ἀριστοτέλην διαιρεθεῖσα Epiph.*rescr.*3(p.157.6; M.41. 160D); id.*haer.*7(p.186.2; M.41.205A); Jo.D.*haer.*5(M.94.681C).

περίπατος, ὁ, 1. *walk*, of God with man ὁποῖος γὰρ αὐτοῦ ὁ π. ἐν τοῖς ἁγίοις, τοιοῦτός τις καὶ ὁ ἐν τῷ παραδείσῳ Or.*or.*23(p.352.11; M. 11.489C); ref. Jo.20:14 ὁ Χριστὸς ἐν τῷ ᾄσματι τῶν ᾀσμάτων διαμέμνηται πως τῶν ἐν τῇδε τῇ νυκτὶ περιπάτων...ὅτι ἡ κεφαλή μου ἐπλήσθη δρόσου Cyr.*Jo.*12(4.1082C); 2. met., *conduct, way of life* π. τὸν κατὰ θεόν Chrys.*hom.12.1 in Eph.*(11.90B); *cat.Col.*1:9(p.299. 22).

***περιπαφλάζ-ω**, *rage around* κυμάτων δίκην...τοῦ κόσμου ~οντος Cyr.*Jo.*11.8(4.969B; περιπαμφ- Aubert).

περιπέζιος, *earthly*, Dion.Ar.*c.h.*7.1(M.3.205D); ‡Max.*cap.al.*209 (M.90.1449D); neut. plur. as subst., Areth.*Apoc.*4:1(M.106.565D).

περιπείρ-ω, 1. *pierce through*, of holing ships καθάπερ πειραταὶ [sc. αἱρέσεις]...ναῦς ἐπὶ τοὺς προειρημένους τόπους ~ουσιν Thphl.Ant. *Autol.*2.14(M.6.1076C); met. ἀγκίστροις τῶν τόκων ἑαυτοὺς ~οντας Gr.Nyss.*usur.*(M.46.452D); Jo.VI H.*v.Jo.D.*27(M.94.468C); 2. *entangle*; met., Hipp.*haer.*4.7(p.39.19; M.16.3070A); Or.*enarr.in Job* 2:10(M.17.64B); ~ῃ δεσμοῖς Ath.*ep.Aeg.Lib.*1(M.25.540C); Bas.*hom.* 12.6(2.103A; M.31.400A); εἰς τὰς ἀκάνθας...τοῦ κόσμου ~εται Mac.Aeg. *hom.*4.5(M.34.476B); Chrys.*hom.7.7 in 2Cor.*(10.490C); Isid.Pel.*epp.* 5.316(M.78.1520B); reflex. τοῦ κόσμου τὴν ψυχὴν θεὸν ὑπολαμβάνων αὐτὸς αὑτῷ ~εται Clem.*prot.*5(p.51.2; M.8.172A); id.*paed.*1.6(p.116. 15; M.8.301C); ἑαυτῇ ~εται Chrys.*hom.38.2 in 1Cor.*(10.352E).

περιπέτασμα, τό, *hanging, curtain*, Eus.*v.C.*3.43(p.9.29, v.l. παραπετάσμασι M.20.1104A); id.*l.C.*1(p.197.1; M.20.1320B).

περιπέτ-ομαι, *fly around*, met. Ἰουδαῖοι ψιλῷ τῆς γραφῆς τῷ γράμματι ~όμενοι, ὥσπερ...ψυχία...τοῖς φύλλοις Meth.*symp.*9.1(p.113.24; M.18.177A).

περιπήγνυμι, 1. *fix round* as frame or tabernacle ἐν ἀνθρώπῳ...ὃν ἑαυτῷ περιέπηξεν Gr.Naz.*ep.*102(M.37.197B); ἐν μήτρᾳ παρθενικῇ τὴν ἀνθρωπείαν ἑαυτῷ περιπήξας σκηνήν Thdt.*affect.*6(p.176.12; 4.877); τὸν ἄνθρωπον ἑαυτῷ περιέπηξεν Leont.B.*Nest.et Eut.*1(M.86.1284C); 2. *establish* ἐπὶ πάντας τὸ ἔλεος αὐτοῦ περιεπήξατο Hesych.H.*Ps.tit.* 116(M.27.1168C).

***περιπίλναμαι**, *approach*, c. dat., †Apoll.*met.Ps.*43:26(M.33. 1373C).

περιπίπτ-ω, 1. *fall into, meet with* something evil καχεξίᾳ π. Clem.*str.*7.2(p.8.26; M.9.413A); μηδενὶ τῶν παθῶν...~οντι *ib.*7.14 (p.62.8; 521A); κολάσεις...εἰς ἃς...~ουσιν *ib.*7.16(p.72.18; 541B); π. κρίσει id.*ecl.*40(p.148.28; M.9.717C); Or.*princ.*3.1.17(p.225.16; M.11. 284A); ~οντας ψευδέσι...δόγμασιν id.*Jo.*2.2(p.54.24; M.14.108C); ναυαγίῳ περιέπεσα *Hom.Clem.*12.16; Eus.*e.th.*2.8(p.108.6; M.24. 916B); τῷ ἀντιχρίστῳ π. Chrys.*hom.33.2 in Heb.*(12.303D); 2. *come to grief over* ὅτε μὲν καὶ ἑκουσίοις, πολλάκις δὲ καὶ ἀκουσίοις ~ομεν Didym.*Job* 4:17(M.39.1132C); of self-contradiction ἑαυτῷ ~ει Eus. *Marcell.*2.3(p.47.11; M.24.804B); πονηρία ἑαυτῇ ~ει Chrys.*hom.7.3 in Mt.*(7.107A); φθόνος...ἑαυτῷ ~ει *ib.48.1*(494A); 3. *have sexual intercourse with* εἰς δύο π. ἀδελφάς †Jo.Jej.*poenit.*(M.88.1893D); 4. in gen., *fall* ὑπὸ πάθη...τῆς σαρκὸς π. Ephr.2.338B.

περιπλανάω, 1. *lead astray, make to wander from one's course*, Cyr.*Jo.*3.4(4.271A); Jo.D.*hom.*3.7(M.96.597C); 2. med., *wander about*, Thdt.*eran.*1(4.31).

περίπλασις, ἡ, *overlaying, covering*, Gr.Nyss.*res.*3(M.46.660D); v. παράπλασις.

***περίπλασμα**, τό, *plaster, poultice*, Bas.*hom.in Ps.*32(1.135A; M. 29.332B).

περιπλάσσ-ω, *smear over*, Tat.*orat.*3(p.3.20; M.6.809B); Eus.*p.e.* 7.18(332A; M.21.560D); Chrys.*hom.88.3 in Mt.*(7.829B); met. δελέατος δίκην τῷ τῆς κακίας ἀγκίστρῳ τῆς τοῦ καλοῦ φαντασίας περιπλασθείσης Gr.Nyss.*or.catech.*22(p.84.6; M.45.60C); λαβὼν τὸν ἐκ τῆς παρθενίας χοῦν οὐχ ἁπλῶς τὸν ἄνθρωπον ἔπλασεν, ἀλλ' ἑαυτῷ περιέπλασε id.*Eun.*4(2 p.65.19; M.45.637B); id.*Apoll.*24(M.45.1173B); προσωπεῖον ἑαυτοῖς ~οντες Cyr.*Os.*29(3.53D); οὐκ ἀγαθὸς...ἀνὴρ... χρηστότητος ὄνομα ~εται id.*Soph.*5(3.583E).

περιπλέκ-ω, *twine* or *fold round*; 1. *weave*, Nonn.*par.Jo.*19:2(M. 43.897B); met. ἔγκλημα ~οντες Cyr.*Jo.*10.2(4.913E); 2. *clasp* the hands *round*, *A.Xanthipp.*8(p.63.3); 3. pass., *be coiled up*; of a snake, Clem.*paed.*3.6(p.256.22; M.8.605A); 4. pass., *be enfolded* πῶς

ἐπιζητεῖ τις ἐκεῖθεν τῷ θεῷ περιπλακῆναι τὸν ἄνθρωπον; Gr.Nyss.*or.catech*.27(p.103.1; M.45.72A).

περιπλοκή, ἡ, 1. *braiding, plaiting*; of hair, Clem.*paed*.3.11(p.271.13; M.8.637A); **2.** met., *intricacy, complication*, id.*str*.1.3(p.15.3; M.8.712C); Eus.*p.e*.3.13(122A; M.21.217C); **3.** *embrace*, Clem.*prot*.4(p.46.30; M.8.160A); Gr.Naz.*or*.43.24(M.36.529A); **4.** *union, coming together* ψυχὴ δέ, διὰ περιπλοκῆς σοφίᾳ ἑνωθεῖσα, ἁγιασμοῦ πληροῦται Or.*fr.in Pr*.4:25(M.17.157B); ἕλιξ δὲ τοῦ ἀμπελῶνος, ἡ πρὸς τὴν ἀΐδιον ζωὴν π. τε καὶ συμφυΐα Gr.Nyss.*hom.2 in Cant*.(M.44.800C).

περίπλοκος, *entangled*; of involved sexual unions within forbidden degrees, †Jo.Jej.*poenit*.(M.88.1893D).

[*]**περιπνείω,** *blow*, Nonn.*par.Jo*.3:8(M.43.768A).

περιπνοία, ἡ, *blowing round*, Bas.*hex*.9.5(1.86C; M.29.201C).

περιπόθητος, 1. *much desired*, Or.*schol.in Cant*.7:6(M.17.284A); Bas.*ep*.154(3.243D; M.32.609D); τὸν μακάριον καὶ π. βίον Epiph.*anc*.proem.(p.5.12; M.43.17A); Nil.*epp*.3.119(M.79.437C); **2.** *much beloved*, *Hom.Clem*.12.3; τινὲς δὲ τῆς ἀληθείας ἀλλότριοι...ἀσχημάτιστον αὐτὸν λέγουσιν ἵνα ἄμορφος...ὢν μηδενὶ ὁρατὸς ᾖ, ὅπως μὴ π. γένηται *ib*.17.11(393C); Cyr.H.*catech*.19.1.

περιποι-έω, 1. *preserve, keep safe* ὡς φιλάνθρωπος ~ησον...ἡμᾶς Gr.Ant.*mul.ung*.12(M.88.1865A); **2.** *acquire, make one's own* συναγωγῆς...ἣν ~ήσω τοῖς τοῦ...λόγου πάθεσιν Gr.Naz.*or*.5.27(M.35.697B); Χριστὸς...τῇ ἑαυτοῦ θεότητι ~εῖ τὸν λαόν Didym.*Trin*.1.27(M.39.396A); τὸν λόγον...τὰς τῶν προτετελευτηκότων ψυχὰς διὰ μόνης ~εῖσθαι τῆς πίστεως δύνασθαι Max.*ambig*.(M.91.1384C); ἐκκλησίᾳ, ἣν ~ήσω τῷ τιμίῳ αἵματι τοῦ μονογενοῦς *Lit.Jac*.(p.162.22); **3.** *bring about, effect* εἰ...τὴν μὲν μονάδα ἡ φύσις περιεποίησεν, τὴν δὲ τριάδα ἡ χρεία, πῶς οὐκ ἠνάγκαζε τὴν φύσιν ἡ χρεία;...εἰ δ' οὐκ ἠνάγκαζε, πῶς τὴν τριάδα τῶν ὀνομάτων ἡ χρεία περιεποίησεν; *Disp.Phot*.(M.88.572A).

περιποίησις, ἡ, 1. *preservation, saving* ἵνα γένηται π. τῷ Ἰωσήφ *T.Zab*.2.8; εἰς εὐφρασίαν καὶ π. καὶ πληροφορίαν τῶν πιστῶν Epiph.*anc*.64(p.76.29; M.43.132A); **2.** *acquiring, securing* φυλακὴ δὲ τῶν ἐντολῶν...π. ἐστιν ἀσφαλείας βίου Clem.*str*.2.18(p.154.24; M.8.1017B); *ib*.6.12(p.482.4; M.9.321A); †Bas.*bapt*.2.10.1(2.669D; M.31.1620A); *Const.App*.2.20.2.

***περιποιητέον,** *one must acquire*, Or.*Jo*.20.20(18; p.352.1; M.14.616B).

περιποιητικός, 1. *preservative, capable of saving* ἐπινοίαις τῶν π. τῆς σαρκὸς τρόπων λιπαινόμενος Max.*qu.Thal*.58(M.90.597A); id.*ambig*.(M.91.1317A); neut. as subst., *protection*, Thdr.Stud.*epp*.2.144(M.99.1452C); **2.** *productive, capable of securing* ὅρασις δὲ θεοῦ π. ἀφθαρσίας Iren.*haer*.4.38.3(M.7.1108C); Clem.*paed*.1.10(p.146.7; M.8.364A); ἁγιασμὸν τὸν π. τοῦ ἁγίους γενέσθαι τοὺς πιστεύοντας Or.*hom.8.2 in Jer*.(p.57.13; M.13.337C); διδασκαλίαν τῶν ἐντολῶν...ζωῆς αἰωνίου καὶ βασιλείας οὐρανῶν π. Bas.*moral*.72.4(2.307B; M.31.849A); Thdot.Anc.*hom*.4.8(M.77.1401A).

περιποικίλλομαι, v. ποικίλλω.

***περιπόλευσις, ἡ,** *revolution* of stars, Eus.*d.e*.4.5(p.158.7; M.22.264B).

περιπολεύω, *wander round*, Thphn.*chron*.p.405(M.108.964B); v. περισκοπεύω.

περιπόλησις, ἡ, *revolution* of stars, Clem.*str*.5.6(p.349.5; M.9.60A); Ath.*gent*.35(M.25.72A).

περιπολίζω, *wander about*, Iren.*haer*.1.13.6(M.7.588B).

περιπόλι(ο)ν, τό, *suburb*, Leont.Abb.*v.Gr.Agr*.48(M.98.629C).

περιπομπεύω, *parade about*, *Apophth.Patr*.(M.65.257C).

περιπον-έω, med., *be solicitous about* ~ουμένη ἐστὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἡ μεγίστη σου ὑπεροχή Thdr.Stud.*epp*.1.24(M.99.981D).

***περιπόνησις, ἡ,** *grief, trouble*, Thdr.Stud.*epp*.1.56(M.99.1109B).

***περιποππύζομαι,** *be applauded from all sides*, Gr.Naz.*or*.42.24(M.36.488A).

περιπόρφυρος, *clothed in purple*, Iren.*haer*.1.13.3(M.7.581B).

περιποτάομαι, *hover about*, Clem.*prot*.4(p.46.31; M.8.160B); Meth.*res*.2.2(p.333.6)ap.Epiph.*haer*.64.56(p.489.20; περιϊπτάμενος M.41.1165B); Thdt.*eran*.3(4.262).

περίπους, ὁ, *shoe* πεσόντες ἐπὶ τὸν χρυσόστρωτον αὐτοῦ π. εἶπον· δέσποτα *Pers*.(p.2.14).

***περιπρέπω,** *match, harmonize with* ἀρνειὸς Τυρίῃσι περιπρέψει λιβάδεσσι Vergil *ecl*.4 ap.Const.*or.s.c*.20(p.186.6; παρὰ πρέψει M.20.1300A).

***περιπρόσωπος,** *all round the face*, Cosm.Mel.*schol*.(M.38.489) in Gr.Naz.*carm*.2.2(poem.)7.136.

***περιπτοέω,** *alarm on every side*, Ephr.1.196E.

περιπτύσσ-ω, 1. *enfold*, hence *overlay* edge of a garment with gold leaf, Clem.*paed*.3.3(p.246.31; M.8.580C); **2.** *fold up* a letter, *A.Pil*.A 15.3(p.268); **3.** med., *embrace*, *T.Jos*.3.8; Or.*schol.in Cant*.8:1(M.17.285A); Meth.*symp*.proem.(p.5.13; M.18.32B); Bas.*ep*.45.1(3.134A; M.32.368A); ἐπὶ τὸ π. τοὺς ἁγίους...μάρτυρας Κῦρον καὶ Ἰωάννην Leont.N.*v.Jo.Eleem*.1(p.4.2); met., *embrace, hold fast to*, Ath.*tom*.2(M.26.797A) cit. s. διάθεσις; σωτηρίαν π. Chrys.*hom.54.5 in Mt*.(7.552B); Isid.Pel.*epp*.3.322(M.78.985C); ~όμεθα...τὴν ἐν Νικαίᾳ συνελθοῦσαν...σύνοδον Epiph.Tyr.*ep*.(p.83.26; H.2.1352B); τὰς...τέτταρας συνόδους...~ομαι Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3188A); Max.*ep*.2(M.91.396C).

περίπτωσις, ἡ, *accident, fortuitous circumstance*, Clem.*str*.1.16(p.52.15; M.8.796A); εἴτ' οὖν κατὰ περίπτωσίν φασιν ἀποφθέγξασθαί τινα τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας τοὺς Ἕλληνας, θείας οἰκονομίας ἢ π. *ib*.1.19(p.60.12; 809B); φοραὶ καὶ ἀφορίαι τοιῶνδε ψυχῶν καὶ σωμάτων, κατά τινα π. οἰκείως τῇ τοῦ παντὸς διοικήσει συντελούμεναι Eus.*p.e*.6.6(249B; M.21.424B); Bas.*hex*.2.5(1.16D; M.29.40A).

***περιράντρος,** v. *περιρραντήριος.

***περιρραγή, ἡ,** *bursting*; of a bladder used by children at play, ‡Caes.Naz.*dial*.7(M.38.865).

περιρραγής, *opened wide, gaping* μὴ...τὰ χείλη περιρραγεῖς γένωνται [sc. γυναῖκες] Clem.*paed*.2.2(p.176.15; M.8.429A); π. ἕλκος Paul.Sil.*Soph*.223(M.86.2128A).

περιρραίν-ω, *sprinkle*, Nonn.*par.Jo*.11:33(M.43.844C); *ib*.21:8(916C); Jo.D.*hom*.4.21(M.96.620A); in ritual purification π. αὐτοὺς ἀπὸ τῆς συνηθείας ταῖς ἀληθιναῖς σταγόσιν Clem.*prot*.10(p.72.7; M.8.213B); ὁ λόγος ἀντὶ ὑσσώπου τῷ αἵματι ἐμβαφείς, πάντας ~ει Chrys.*hom.16.2 in Heb*.(12.160A); *ib.19.1*(182D) cit. s. sq.

περιρραντήριον, τό, *sprinkling, ritual washing*, Clem.*str*.1.23(p.94.11; M.8.897A); Gr.Nyss.*anim.et res*.(M.46.133B); of Mosaic lustrations, Eus.*d.e*.4.16(p.195.2; M.22.324D); Gr.Nyss.*v.Mos*.45(M.44.316A); signifying spiritual purification, *ib*.(373B); superseded for Christians, *Const.App*.2.35.1; Isid.Pel.*epp*.4.20(M.78.1288C); Cyr.*Jo*.5.5(4.536B); as type of sacraments, Thdt.*haer*.5.28(4.476); of baptism π. τῶν διὰ ὕδατος καὶ ἁγίου πνεύματος Eus.*h.e*.10.4.45(M.20.868A); ref. Heb.10:22 διὰ τί μὴ εἶπε, κεκαθαρμένοι; τὴν διαφορὰν τῶν π. δεῖξαι βουλόμενος. ... τὸ μὲν...περιρρᾶναι τὴν συνείδησιν, τοῦ θεοῦ· τὸ δὲ μετὰ ἀληθείας προσελθεῖν...ἡμέτερον Chrys.*hom.19.1 in Heb*.(12.182D); met. τοῖς καθήκουσι τῶν λογισμῶν π. τὰς ψυχὰς ἀφαγνίσασθαι Gr.Nyss.*hom.1 in Cant*.(M.44.773A); of soul's initial purification, *ib.3*(808D).

περιρραντήριος** (περιράντρος**), **1.** *of* or *concerned with ritual sprinkling* τὸ...ἀνθρώπων γένος...τῷ περιράντρῳ λουτρῷ [i.e. baptism] καθηράμενον Gr.Nyss.*anim.et res*.(M.46.133C; v.l. περιρραντηρίῳ); τῷ π. ὕδατι κατὰ τὸν Ἰορδάνην ἐκπλύνων [sc. Ἰωάννης] id.*laud.Bas*.(M.46.793C); **2.** *sprinkled* οὐ μὴ προσεγγίσῃ π. βωμοὺς Nil.*spir.mal*.10(M.79.1156B).

περιρραντίζ-ω, 1. *sprinkle*, met. ἐκεῖνοι τὸ σῶμα ἐρραντίζοντο, ἡμεῖς τὴν συνείδησιν· ὥστε ἔστι καὶ νῦν ~εσθαι αὐτῇ τῇ ἀρετῇ Chrys.*hom.19.1 in Heb*.(12.181D); **2.** pass., *be splashed, be dashed with water* ναῦς πανταχόθεν ~εται id.*res.Chr*.3(2.442C).

περιρραντισμός, ὁ, *sprinkling*; of purificatory lustration, Gr.Nyss.*or.dom*.2(p.26.32; M.44.1136D).

***περίρρεθος, τό,** ἀπαλοῖσι περιρρεθέεσσι χιτῶνας Gr.Naz.*carm*.1.2.1.218(M.37.539A, error for περὶ ῥεθέεσσι).

***περιρρεμβάζομαι,** *wander about*; met., *hold erroneous opinion*, †Gregent.*disp*.2(M.86.705C).

περιρρέμβω, act., *cause to wander round*, Thphn.*chron*.p.227(M.108.576C).

περιρρεπής, *falling to one side, unstable*, Bas.*hex*.4.2(1.34D; M.29.81C; v.l. διερρεπής); ‡Nil. *fr.pasch*.2(M.79.1496C).

περιρρέω, 1. *flow round*; pass., *be surrounded*; by water, Clem.*str*.6.11(p.475.26; M.9.309A); by a crowd, Bas.Sel.*v.Thecl*.1(M.85.485C); **2.** *crowd round, surround in abundance*, Chrys.*hom.31.2 in Mt*.(7.359C; ὑπέρρει Gaume); αὐτοὺς περιέρρει τῆς διδασκαλίας ἡ δόξα id.*hom.35.5 in 1Cor*.(10.329A); πολλά με περιρρεῖ. οὐκ οἶδα ποῖον εἴπω πρῶτον id.*hom.8.8 in Eph*.(11.65B); πλοῦτος ἡμᾶς περιρρεῖ Constantius Ant.*ep*.1(M.52.743); pass., *be crowded* περιρρεῖσθαι δὲ τὸν στενωπὸν...ὑπ' ἀνδρῶν Bas.Sel.*v.Thecl*.1(M.85.485C); **3.** pass., *be dripping* with blood, Chrys.*hom.13.3 in Mt*.(7.172A); with sweat, id.*terr.mot*.(2.717A); **4.** *make to flow round*, c. dat. et acc., met. τοῖς ὑψηλοῖς καὶ εὐτελῆ πολλὰ καὶ ταπεινὰ περιρρεῖ [sc. ὁ κύριος] Vict.*Mc*.7:32(p.338.25).

περιρρήσσω, *break in pieces, shatter all round*, *T.Neph*.6.5.

περίρρυτος, 1. *surrounded by water*; hence met., *stormy* τὸν π. βίον Meth.*symp*.4.3(p.48.14; M.18.89C); **2.** *encircling, flowing round* π. ... θαλάσσῃ Const.ap.Eus.*v.C*.2.31(p.54.19; M.20.1009A).

***περισαίρω,** perf. περισέσηρα in present sense, *grin widely*, Gennad.*fr.Gen*.49:11(M.85.1661A).

περισαλπίζω, *sound trumpets round*; pass., *be surrounded with sound of trumpets*, i.e. by din of war, Clem.*ecl*.29(p.146.9; M.9.713C).

περισαρκόω, *cover all round with flesh*, Bas.*hom.in Ps*.29(1.130B; M.29.320C).

περισάρκωσις, ἡ, *covering of flesh*, Olymp.*Job* 15:27(M.93.180A).

περισείω, *shake all round*, Thdr.Lect.*fr*.(M.86.225A); pass., Chrys.*hom.14.10 in Rom*.(9.591A).

περισκαίρω, *frisk about*; c. acc., Nonn.*par.Jo*.10:3(M.43.832C); abs., Cyr.*hom.pasch*.16(5^2.212E).

περισκάλλω, *hoe*, Thdr.Mops.*Am*.7:14–17(M.66.292B).

***περισκεδάννυμι,** *scatter, spread around*, Clem.*paed*.2.10(p.214.4; M.8.509A).

περισκελία, ἡ, *difficulty*, Cyr.*Ps*.44:3(M.69.1029D).

περισκελίς, ἡ, *leg-band*; of high priest, Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.388B); τὸ τῆς σωφροσύνης περιβόλαιόν ἐστιν [sc. ἡ π.] id.*or.dom*.3 (p.46.28; M.44.1149B).

περισκέλλω, perf. ptcpl. περιεσκληκώς *dried up, shrivelled*, Gr.Nyss.*fat*.(M.45.164B).

περισκεπής, *obscure* π. ὁ λόγος Cyr.*Mich*.11(3.400B).

[*]περισκέπτομαι, *consider well*, Clem.*str*.4.22(p.312.23; M.8.1356A); Cyr.*ador*.8(1.265E).

περισκέπ-ω, 1. *screen*, *A.Jo*.76(p.188.21); †Bas.*Is*.138(1.476C; M.30.344B); **2.** *obscure* ὁ τῆς ἀιδιότητος λόγος καθ' ἑκάτερον μέρος ὁμοίως τῷ ἀνυπάρκτῳ ∼όμενος Gr.Nyss.*Eun*.8(2 p.176.22; M.45.769A); **3.** *shield, protect* εἰρήνῃ ∼ει Thphl.Ant.*Autol*.3.15(M.6.1141B); *A.Jo*.82(p.191.29).

περισκήνιον, τό, plur., *tents*; met., ‡Max.*cap.al*.80(M.90.1417C).

[*]περισκοπεύω, *keep watch around*, *A.Phil*.139(p.73.2, v.l. περιπολεύειν).

περισκυθίζω, *scalp*, Hipp.*Dan*.2.20.4; Or.*mart*.23(p.21.5; περισκυτ- M.11.592B).

περισκυθισμός, ὁ, *scalping*, Or.*mart*.23(p.21.6; περισκυτ- M.11.592B).

περισμήχω, *make clean*, Gennad.*fr.Gen*.49:11(M.85.1661A).

***περισπαράσσ-ω,** *rend round about* one's person αὐτῷ τὴν ἐσθῆτα ∼οντα Gr.Nyss.*res*.3(M.46.656B).

περίσπασις, ἡ, *drawing away, diversion* σπουδάζει ὁ σατανᾶς τὴν ψυχὴν ἐν π. τῶν κρειττόνων ποιῆσαι Nil.*epp*.3.283(M.79.524B).

περισπασμός, ὁ, A. *wheeling round*, hence, met., *assiduous attention* or *service* of servants, Eus.Al.*serm*.21.17(M.86.444C).

B. *distraction*; **1.** spiritual οὐδὲ π. ἐν ἀπληστείᾳ ἐν νοΐ *T.Isach*.4.5; πένης...οὐκ ἔχει τὸν π. τῶν ματαίων ἀνθρώπων *T.Gad* 7.6; τοῖς εἰς τὸν π. τοῦ βίου τὴν ψυχὴν ἀσχολοῦσιν ἐπαλγὴς μὲν ἡ ζωή †Dion.Al.*fr.Eccl*.2:22(p.223.5; M.10.1585B); ἡ ἄσκησις...ἐν τῇ παντελεῖ ἀλλοτριώσει τῶν π. ἡμῖν κατορθοῦται Bas.*reg.fus*.5.1(2.341E; M.31.920C); πολὺν παρέχει π. τῇ ψυχῇ ἡ τῶν ὑλικῶν πραγμάτων φροντίς τε καὶ ἐπιμέλεια id.*ascet*.2.1(2.324A; M.31.881C); ἡ μέριμνα τῶν ἐκκλησιῶν καὶ σοὶ τὸν αὐτὸν ἐμβάλλει π. id.*ep*.200(3.298A; M.32.733A); πολλῶν δὲ τῷ κοινοτέρῳ βίῳ...τῶν π. ἐγκειμένων, ἀναγκαίως ὁ λόγος...τὸν τῆς παρθενίας ὑποτίθεται βίον Gr.Nyss.*virg*.proem.(p.247.4; M.46.317A); Mac.Aeg.*hom*.4.3(M.34.473D); οὐ δύναται ἡ ψυχὴ...τὸν θεὸν ἐπιγνῶναι, ἐὰν μὴ συστείλῃ ἑαυτὴν ἀπὸ...παντὸς π. Ammonas *ep*.1 (p.432.7); παρ' οὐδὲν μὲν ποιεῖσθαι τὸν ἐν τῷδε τῷ βίῳ π. Cyr.*Is*.3.4 (2.507E); ὁ π. τῆς καρδίας μου Esaias *or*.14.3(p.80; cf.M.40.1140C); **2.** intellectual, Or.*or*.23(p.351.12; M.11.489A); διψυχίαν πᾶσαν καὶ π. ἀποθέμενος id.*princ*.4.1.7(p.302.13; M.11.353B); id.*Apoc*.11(p.26).

περισπ-άω, 1. *draw away, remove* τὸν τῦφον ∼ᾷ...ἡ θλῖψις Chrys.*hom.26.3 in 2Cor*.(10.622D); Bas.Sel.*or*.3.2(M.85.52B); **2.** *draw aside, divert*, Just.*dial*.2.4(M.6.477B); Or.*princ*.3.1.7(p.204.9; M.11.260A); πρὸς τὸ μὴ ἡμᾶς εἶναι αὐτεξουσίους δόξει τὸ ἀποστολικὸν ῥητὸν ∼ᾶν *ib*.3.1.20(p.235.10; 293B); id.*Jo*.2.11(6; p.27.18; M.14.132C); ἀνθέλκει σε καὶ ∼ᾷ ἀπὸ τῆς κακίας ὀδύναις καὶ λύπαις Chrys.*hom.17.4 in 1Cor*.(10.150D); Nil.*epp*.2.12(M.79.225C); **3.** *distract*, Herm.*sim*.2.5; Clem.*str*.2.18(p.156.4; M.8.1021A); Meth.*symp*.5.2(p.54.1; M.18.97C); Chrys.*hom.5.4 in 2Cor*.(10.471C); hence *occupy* ἡμέρας ∼ῶσιν ἐν ἔργοις Pall.*h.Laus*.7(p.25.24; M.34.1020C); **4.** pass., *be troubled, disquieted*, Thphn.*chron*.p.324(M.108.784D).

περισπείρω, *scatter about*, Serap.*Man*.43(p.61; M.18.1228D).

περισπέρχ-ω, *send round about* αἰνὰ ∼οντες ἐς ὕλην Eudoc.*Cypr*.2.109(M.85.849B).

***περισπουδαῖος,** *much desired*, Jo.Mosch.*prat*.130(M.87.2996A).

περισπούδαστος, 1. *much desired* ἐγκράτεια τῶν π. ἡδονῶν Clem.*str*.3.4(p.208.4; M.8.1132A); εἰρήνην π. Eus.*v.C*.3.21(p.87.28; M.20.1081A); μὴ π. σοι ἔστω ἡ θεατρομανία Cyr.H.*catech*.19.6; Bas.*hex*.9.4 (1.83E; M.29.196C); Chrys.*hom.73.2 in Mt*.(7.709C); οἱ...τῷ θεῷ π. id.*hom.28.2 in 1Cor*.(10.252A); περισπουδάστου πολλοῖς γενομένης τῆς ἐπισκοπῆς Socr.*h.e*.6.20.2(M.67.725A); Jo.D.*hom*.8.14(M.96.720D); **2.** *much to be admired, very admirable*, Tat.*orat*.34(p.36.9; M.6.877A); Chrys.*hom.79.1 in Mt*.(7.758D); Cyr.*Am*.74(3.332D); id.*Ag*.8(3.635E); **3.** *zealously performed* ἀμοιβὴν...τῆς πιστῆς καὶ π. ἐλεημοσύνης †Ath.*fr.Mt*.6:1(M.27.1372A); **4.** neut. as subst.; **a.** *zeal*, Bas.*Spir*.66(3.55D; M.32.189B); τὸ περὶ τὴν εὐποιΐαν π. Olymp.*Job* 31:20(M.93.328C); **b.** *object of zealous attention*, Chrys.*hom.5.1 in Heb*.(12.51D).

περισσεία, ἡ, 1. *superabundance, surplus*, Clem.*paed*.3.11(p.272.33; M.8.640C); Hipp.*fr.2 in Gen*.(p.51.7; M.10.585B); τὴν π. ὑμῶν τῆς νηστείας πένησιν ἐπιχορηγεῖν *Const.App*.5.20.18; τῆς κατὰ τὸν νόμον δικαιοσύνης τὴν π. φυλάσσειν...διδασκόμεθα †Bas.*bapt*.1.2.12(2.637E; M.31.1545B); **2.** *superfluity, redundance*, Hadr.*introd*.104(M.98.1300A).

περίσσευμα, τό, 1. *that which is left over*, Firm.*ep*.35(M.77.1505B); of remains of offerings at eucharist, *Const.App*.8.31.1; **2.** *excretion, excrement*, Clem.*paed*.2.8(p.201.8; M.8.481A); Pall.*h.Laus*.63(p.159.8, v.l. περισσώματα M.34.1235C).

***περισσευόντως,** *more abundantly, more frequently*, Or.*comm.in Rom*.ap.*philoc*.25.4(p.230.31; M.14.843C).

περίσσευσις, ἡ, *abundance*, Or.*comm.in Mt*.11.14(p.57.31; M.13.949A).

περισσεύ-ω, A. trans.; **1.** *cause to abound, cause to have more than enough*, ref. Mt.14:21 κοφίνους κλασμάτων ∼ῃ Eust.Mon.*ep*.(M.86.925A); **2.** *exceed* ∼εις...τὸν τῆς ἀγάπης θεσμόν Cyr.*hom.pasch*.8(5^2.97B); **3.** pass., *be left over*, Nonn.*par.Jo*.6:13(M.43.796A).

B. intrans.; **1.** *abound, have abundance*, of Christians πάντων ὑστεροῦνται, καὶ ἐν πᾶσι ∼ουσιν *Diogn*.5.13; of things πάντα...ὑμῖν ∼έτω Ign.*Smyrn*.9.2; **2.** *abound in* παντὸς χαρίσματος ∼ῃς id.*Polyc*.2.2; **3.** *remain over*, Herm.*sim*.9.8.7; Max.*ambig*.(M.91.1401C); of surplus of offerings at eucharist τὰς ∼ούσας ἐν τοῖς μυστικοῖς εὐλογίας...οἱ διάκονοι διανεμέτωσαν τῷ κλήρῳ *Const.App*.8.31.2; of consecrated remains οἱ διάκονοι τὰ ∼σαντα εἰσφερέτωσαν εἰς τὰ παστοφόρια *Lit*.ap.*Const.App*.8.13.17; **4.** *be superfluous*, Dion.Al.ap.Eus.*p.e*.14.26(780A; M.21.1284A); **5.** *be immoderate* ∼οντας εἰς ὕβριν Clem.*paed*.2.10(p.213.14; M.8.508B); **6.** *be superior*, of God ὑπὲρ τὸ πᾶν ∼ει ‡Gr.Nyss.*or.1 in Gen.1:26*(M.44.261B).

***περισσόβοτος,** *with more than enough food* π. τραπέζης Nonn.*par.Jo*.6:12(M.43.796A).

***περισσοέπεια, ἡ,** *extravagant speech*, Cyr.*Nah*.10(3.487D).

περισσοεπέω, *talk superfluously, waste words*, Cyr.*ador*.9(1.292E); id.*Nest*.2.8(p.46.18; 6^1.51A).

***περισσοεπής, ὁ,** *one who says too much, prater*, Cyr.*Chr.un*.(5^1.737A).

***περισσοθρησκεία, ἡ,** *excessive religious ritual*; of Pharisees, ‡Epiph.*epit.haer*.16(p.351.27).

περισσολογ-έω, *say what is superfluous, waste words*, Just.*dial*.128.2(M.6.773C); ὁ δὲ λέγων αὐτὸν ἀγένητον, ὃ οὐκ εἶπεν ἡ γραφή, ∼εῖ ‡Ath.*dial.Trin*.2.5(M.28.1164B); Chrys.*hom.1.3 in Rom*.(9.434B); ἡ μὲν θεία γραφὴ οὐ ∼εῖ Marc.Er.*opusc*.10.9(M.65.1133B).

περισσολογία, ἡ, *verbosity, waste of words*, Meth.*res*.1.29(p.260.15; M.41.1137C); Eus.*Marcell*.1.3(p.16.3; M.24.748B); Chrys.*hom.19.6 in 1Cor*.(10.168A); cf. *perissologia adjectio plurimorum verborum supervacua, ut 'vivat Ruben et non moriatur'*, Isid.H.*etym*.1.34.7.

περισσολόγος, *garrulous*, Epiph.*haer*.71.5(p.254.17; M.42.381B).

***περισσολόγως,** *superfluously*, Thdr.Stud.*epp*.1.48(M.99.1076C).

***περισσοπρακτέω,** *exact too much taxation*, Ath.Scholast.*coll*.20.1(p.172).

***περισσοπρακτία, ἡ,** *excessive taxation* δυσωποῦμεν ὑμᾶς κουφίσαι τὴν ἐπιτεθεῖσαν π. τῇ...ἁγίᾳ Ἀναστάσει...τῶν τοίνυν ἑκατὸν τοῦ χρυσίου λιτρῶν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον διανεμηθεισῶν περισσοπρακτίᾳ ἀπεγράφησαν ἥ τε ἁγία Ἀνάστασις καὶ οἱ λοιποὶ σεβάσμιοι τόποι καὶ οἱ κτήτορες Cyr.S.*v.Sab*.54(p.145.19ff.).

περισσός, 1. *superfluous, unnecessary*, *Diogn*.2.10; π. ἡ περὶ αὐτοὺς [sc. τοὺς θεούς] εὐσέβεια Athenag.*leg*.30.3(M.6.960C); Gr.Thaum.*pan.Or*.7(M.10.1076B); ὅτε τοίνυν οὐδ' οὕτως ἀναίτιον τῶν κακῶν δυνατὸν εἰπεῖν τὸν θεόν, ὕλην αὐτῷ προσάπτειν π. εἶναί μοι δοκεῖ Meth.*arbitr*.8(p.165.8); περισσὸν μαντείας πολυπραγμονεῖν Eus.*d.e*.9.14(p.435.25; M.22.701C); θυσιῶν...τὸ π. Thdt.*affect*.proem.(p.3.6; 4.692); Ἰουδαῖοι περὶ...τὰ π. τοῦ νόμου κεχηνότες id.*Rom*.9:33(3.110); σωματικὰ ἦν τοῦ νόμου τὰ π. id.*Gal*.3:3(3.373); theol. κτίσμα γὰρ καθ' ὑμᾶς κἀκεῖνος...καὶ π. λοιπὸν τοῦ λόγου ἡ γένεσις κατὰ τὴν...ὑμῶν ἐπίνοιαν, αὐτάρκους ὄντος τοῦ θεοῦ τὰ πάντα αὐτουργεῖν Ath.*decr*.8 (p.8.5; M.25.'457'(429)B); εἰ δὲ οὐκ ἐγέννησε, π. καὶ ἡ τοῦ πατρὸς προσηγορία ‡Ath.*dial.Trin*.2.13(M.28.1180A); **2.** *left outside, outside*

scope of ἡμᾶς δὲ π. τούτων ὑπάρχειν, οἷα τὸ γένος ἀλλοφύλους ὄντας Eus.*d.e.*2 proem.(p.52.12; M.22.97A); *ib.*2.3(p.68.26; M.22.124D); **3.** *superior,* Tat.*orat.*14(p.15.17; M.6.836B); Eus.*d.e.*3.5(p.131.6; M.22.221B); **4.** κατὰ περιττόν *most abundantly,* Ath.*inc.*26.1(M.25.140D); id.*decr.*3(p.3.23; M.25.'429'(421)A); ἐκ π. *Hom.Clem.*1.4; **5.** comp.; **a.** *more abundant,* Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.106.23; M.45.340D); **b.** *more excessive* π. ἐκδίκησιν *Ep.Lugd.*ap.Eus.*h.e.*5.1.60(M.20.243A); **c.** *higher*; of price, *V.Pach.A* 23(p.150.13).

περισσότης, ἡ, *superfluity* ἑρμηνεύεται δὲ ὁ Ἰεθὸρ π. ἢ περισσός. τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ κόσμος, π. ὢν ὅλος Cyr.*glaph.Ex.*1(1.257A).

***περισσόψυχος,** *exceedingly high-souled, most noble,* Pall.*v.Chrys.*9(p.56.4; M.47.32).

περίσσωμα, τό, 1. *excretion,* theol. μήποτε ἀκούσιον τὴν γέννησιν εἰσαγάγωμεν καὶ οἷον π. τι φυσικὸν καὶ δυσκάθεκτον, ἥκιστα ταῖς περὶ θεότητος ὑπονοίαις πρέπον Gr.Naz.*or.*29.2(p.76.6; M.36.76C); ref. creation οὐδ' αὖ παρυποστῆναι τὸν κόσμον αὐτῷ φαμεν...ἵνα μὴ τοῦτον ἀπροαίρετον αἴτιον εἰσάγωμεν τοῦ παντός· οἷον π. τι φυσικὸν ἢ ἐφόλκιον ἐπαγόμενοι Zach.Mit.*opif.*(M.85.1129A); **2.** *excrescence,* met. ψυχαῖς...ὑλώδη περισσώματα ἐπιπωροῦται Gr.Nyss.*or.catech.*8(p.48.1; M.45.36D).

περισσωματικός, *superfluous, unnecessary,* Gr.Nyss.*anim.et res.*(M.46.105B).

περισσῶς, 1. *superfluously, unnecessarily,* Meth.*arbitr.*7(p.163.10; M.18.253C); id.*res.*2.18(p.370.4; M.18.284C); hence *uselessly* εἰ μὲν οὖν ὅλως ἀρνοῦνται λόγον εἶναι θεοῦ, π. ποιοῦσι, περὶ οὗ μὴ ἴσασι χλευάζοντες Ath.*inc.*41.3(M.25.168C); **2.** comp., *exceedingly, T.Jos.*17.5; Bas.*reg.fus.*2.4(2.340A; M.31.916C).

περιστάζω, pass., *drip all over* ἱδρῶσι περιεστάζετο ‡Dion.Al.*fr. in Lc.22:44*(p.242.7).

περίστασις, ἡ, 1. *fortuitous circumstance, accident, contingency,* Clem.*exc.Thdot.*71(p.129.28; M.9.692C); τὴν καταβᾶσαν εἰς ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ εἰς ἀνθρωπίνας π. δύναμιν Or.*Cels.*3.28(p.226.11; M.11.956C); π. αἰτία ποτὲ γίνεται τοῦ προφητεύειν, ὥσπερ καὶ νῦν τῷ Καϊάφᾳ τὸ εἶναι αὐτὸν ἀρχιερέα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου id.*Jo.*28.20(15; p.414.32; M.14.724B); οὐ γνώμης ἦν, ἀλλὰ περιστάσεως τὸ πλημμέλημα Thdt.*qu.23 in 2Reg.*(1.421); κατὰ περίστασιν *by chance, haphazardly,* Clem.*str.*1.1(p.12.23; M.8.708A); Or.*Cels.*1.13(p.66.10; M.11.680B); so also ἐκ π. *ib.*4.19(p.289.1; 1052C); μετὰ περιστάσεως: ταῦτα δὲ λέγομεν χωρὶς πάσης π. δεῖν γενέσθαι προηγουμένως· μετὰ γὰρ π. δέδοται καθηκόντως ποτὲ καθεζόμενον εὔξασθαι διά τινα νόσον τῶν ποδῶν id.*or.*31(p.396.15; M.11.552A); **2.** *misfortune, adverse circumstance,* Clem.*str.*4.7(p.273.21; M.8.1268A); τὸ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ...καλούμενον οὐκ ὀλίγους ἀπὸ νόσων...καὶ ἄλλων π. ἰάσατο Or.*Cels.*8.58(p.275.17; M.11.1605B); δεδεμένον μὲν εἶπεν τὸν ἄνδρα τὸν γεγαμηκότα· εἰ δὲ π. ἐστι τὸ δεδέσθαι, καὶ δεῖ φεύγειν τὰς π. ὅση δύναμις. καὶ τὸ δεδέσθαι γυναικὶ μὴ ζήτει λύειν, ὁ δὲ μὴ δεδεμένος ὀφείλει φυλάττεσθαι ἵνα μὴ δεθῇ id.*comm.in 1Cor.*7:27(*JTS* 9 p.509); Chrys.*hom. 11.4 in Heb.*(12.117C); ἐν πολλῇ π. ἐγένετο Pall.*h.Laus.*18(p.50.11; M.34.1057A); φάσκοντες [sc. Euchites]...οὐδὲ τοῖς π. χρησαμένοις ...ἀπαρκεῖν ἁρμόττον τοῖς ἀποταττομένοις Jo.D.*haer.*80(M.94.732C); **3.** *assault, siege* ἀπὸ...πάσης π. τοῦ ἀντικειμένου Chrys.*hom.2.7 in 2Cor.*(10.438C); id.*hom.3.4 in 1Thess.*(11.446E); διὰ...π. καὶ ἐνεδρῶν τῆς κακίας Mac.Aeg.*hom.*50.4(M.34.820A); **4.** *pressure, besieging with importunate requests* γίνεταί τις αὐτῷ π. ... ἐπὶ τὸ γενέσθαι αὐτὸν ἐπίσκοπον Eustrat.*v.Eutych.*12(M.86.2288C).

***περιστατ-έομαι,** med.; **1.** sens. dub., perh. *stand about,* of a bored congregation ἀγανακτοῦμεν καὶ ~ούμεθα Anast.S.*synax.*(M.89.829A); **2.** *beset* τὰ ~ούμενα Areth.*Apoc.*8:11(M.106.617D); pass. ὑπὸ λεόντων ~ούμενος Chrys.*hom.57.4 in Gen.*(4.555B, vv.ll. περιτειχιζόμενος, περιστοιχιζόμενος); Thphn.*chron.*p.325(M.108.785A).

περιστατικός, 1. *accidental, contingent, occurring by force of circumstances,* Clem.*str.*6.10(p.473.12; M.9.304B); *ib.*7.3(p.13.10; 421C); τοῦ ἀπροαιρέτως συμβαίνοντος π. Or.*or.*30(p.393.19; M.11.545D); id.*Jo.*10.12(10; p.183.3; M.14.328A); Gr.Nyss.*hom.12 in Cant.*(M.44.1016D); Pall.*h.Laus.*12(p.36.8; M.34.1035B); εἰσὶ καὶ π. ἀρεταί, ὅταν μὴ ἑκουσίως τις τῷ ἀγαθῷ προσέλθῃ *ib.*15(p.40.9; 1041B); εἰσὶν καὶ π. ἀρεταὶ συμβαίνουσαι τοῖς ἀνθρώποις Marc.Diac.*v.Porph.*73; **2.** *besetting* μὴ...ὁ πόλεμος πρὸς τὸν νοῦν π. γένηται *Apophth.Patr.*(M.65.161C).

περιστατικῶς, 1. *with regard to circumstances,* Or.*Jo.*32.3(p.431.14; M.14.749B); **2.** *with misfortune, adversely, unhappily* ζῆν π. id.*Cels.*3.27(p.224.24; M.11.953C); τῶν...π. συμβαινόντων Bas.*hex.*18(1.389E; M.30.145C).

περισταυρ-όω, *protect with a palisade, fence round* ὅρον ἔχωμεν τὸν σταυρὸν τοῦ κυρίου, ᾧ ~ούμεθα καὶ περιθριγκούμεθα τῶν προτέρων ἁμαρτιῶν Clem.*paed.*3.12(p.283.8; M.8.664B).

***περιστεγάζομαι,** *be contained,* Gr.Nyss.*virg.*7(p.281.3; M.46.352C).

περιστέγω, *enclose, encase,* Clem.*paed.*2.12(p.228.9; M.8.540C); Gr.Nyss.*or.catech.*16(p.71.10; M.45.52C).

περιστέλλ-ω, 1. *keep in check, restrain, straiten,* Clem.*str.*5.5(p.346.6; M.9.53B); οὐχ ἵνα μέλλωμεν ~εσθαι τοὺς ἀδελφοὺς ἐν τῷ εὖ ποιεῖν †Ath.*fr.Mt.*(M.27.1372A); περιστεῖλαι ταπεινοφροσύνῃ τὸν τῶν χρημάτων θησαυρόν ‡Nil.*perist.*12.13(M.79.965B); Thphyl.*exc.gent.*3(p.480.8; M.113.940A); **2.** *withdraw from, avoid*; med., Clem.*str.*4.10(p.282.24; M.8.1285B); *ib.*7.11(p.48.2; M.9.492C); Chrys.*hom.14.3 in 2Cor.*(10.541B); pass., *withdraw,* Call.*v.Hyp.*(p.90).

περιστένω, *straiten, Pers.*(p.26.19).

περιστερά, ἡ, *dove*;

A. in pagan worship τὰς π. διὰ τὴν Σεμίραμιν σέβουσι Σύροι· τὸ γὰρ ἀδύνατον, εἰς π. μετέβαλεν ἡ γυνή Athenag.*leg.*30.1(M.6.960A).

B. at Christ's baptism; **1.** interpreted of heavenly Christ's descent upon man Jesus; **a.** by Valentinians, Iren.*haer.*1.7.2(M.7.513B); Ἡρακλέων καὶ Πτολεμαῖος ψυχικόν φασι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ γεγονέναι, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ βαπτίσματος τὸ πνεῦμα ὡς π. κατελήλυθε, τουτέστιν ὁ λόγος ὁ τῆς μητρὸς ἄνωθεν τῆς σοφίας Hipp.*haer.*6.35(p.165.8; M.16.3250A); cf. ἡ π. δὲ σῶμα ὤφθη, ἣν οἱ μὲν τὸ ἅγιον πνεῦμά φασιν, οἱ δὲ ἀπὸ Βασιλείδου τὸν διάκονον, οἱ δὲ ἀπὸ Οὐαλεντίνου τὸ πνεῦμα τῆς ἐνθυμήσεως τοῦ πατρός, τὸ τὴν κατέλευσιν πεποιημένον ἐπὶ τὴν τοῦ λόγου σάρκα Clem.*exc.Thdot.*16(p.112.4; M.9.665A); **b.** Marcosians κατελθεῖν εἰς αὐτὸν ὡς π. τὸν ἀναδραμόντα ἄνω καὶ πληρώσαντα τὸν δωδέκατον ἀριθμόν...αὐτὴν δὲ τὴν δύναμιν κατελθοῦσαν σπέρμα...εἶναι τοῦ πατρός Iren.*haer.*1.15.3(M.7.620B); **c.** 'Gnostics', cf. *Christum...non natum esse, sed et post baptisma...Jesu, ipsum sicut columbam in eum descendisse, ib.*3.10.4(M.7.875B); *Jesum ...receptaculum Christi fuisse, in quem desuper quasi columbam descendisse Christum, ib.*3.16.1(919C); **d.** Cerinthus μετὰ τὸ βάπτισμα κατελθεῖν εἰς αὐτὸν...τὸν Χριστὸν ἐν εἴδει περιστερᾶς *ib.*1.26.1 ap.Hipp.*haer.*7.33(M.16.3342A); *ib.*10.21(p.281.12; 3438C); κατεληλυθέναι τὸν Χριστὸν εἰς αὐτὸν τουτέστι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν εἴδει περιστερᾶς Epiph.*haer.*28.1(p.314.6; M.41.380A); **e.** Ebionites, *ib.*30.14(p.351.19; 429C); **2.** interpreted of H. Ghost ἀναδύντος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ὡς π. τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐπιπτῆναι ἐπ' αὐτόν Just.*dial.*88.3(M.6.685B); form of dove indicating gentleness of H. Ghost's new manifestation, Clem.*fr.*57(p.226.25; M.9.765C); ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ κιβωτῷ τοῦ Νῶε διὰ περιστερᾶς μηνύεται ἡ φιλανθρωπία τοῦ θεοῦ, οὕτω καὶ νῦν τὸ ἐν εἴδει περιστερᾶς κατελθὸν πνεῦμα ὡς καρπὸν ἐλαίας βαστάσαν ἐπὶ τὸν μαρτυρούμενον κατέστη †Hipp.*theoph.*7(p.261.13; M.10.857C); genuineness of H. Ghost's appearance as dove defended against Celsus' objection that it was not seen by the bystanders, Or.*Cels.*1.41(p.91.31ff.; M.11.736ff.); cf. *descendit autem spiritus sanctus super salvatorem in specie columbae, avis mansuetae, innocentis et simplicis* [ἤτοι] διὰ τὸ πρᾶον καὶ ἀκέραιον, ἵνα καὶ ἡμεῖς τὸ πρᾶον καὶ ἀκέραιον τῆς π. μιμησώμεθα, καὶ τὸ πέτασθαι τῷ νῷ ὑπὲρ τὰ γήϊνα id.*hom.27 in Lc.*(p.171.7; M.13.1871B); χωρεῖ τὴν ἀκέραιον καὶ ἄδολον π. τοῦ πνεύματος, συνδεδεμένην αὐτῷ καὶ μηκέτι ἀποπτῆναι δυναμένην id.*Jo.*6.42(25; p.152.1; M.14.273C); πνεύματος...εἶδος οὐχ ἔχοντος, ὡς περιστερᾶς νόησιν δέχεται id.*fr.20 in Jo.*(p.500.17); cf. '*habitu repertus est ut homo*' [Phil.2:7]...*necesse est ergo et spiritum, qui sicut columba adparuit, non aliud esse quam naturalem columbam; 'sicut homo' enim dictum est et 'sicut columba',* Hegem.*Arch.*59(p.86.21; M.10.1514A); cf. *quomodo poterit vera columba verum hominem ingredi atque in eo permanere? ib.*(p.87.8; 1514B); typified by Noah's dove which, at time of salvation through wood and water, returned at evening bearing olive branch; so at Christ's baptism dove appeared to signify salvation through Cross, bestowed by Christ at evening (i.e. by death), Cyr.H.*catech.*17.10; διὸ καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς κάτεισιν· ὅπου γὰρ καταλλαγὴ θεοῦ, π. καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῆς ἐπὶ Νῶε φέρουσα κλάδον ἐλαίας ἦλθεν ἡ π., σύμβολον τῆς τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίας...καὶ νῦν ἐν εἴδει περιστερᾶς, οὐκ ἐν σώματι...τὸ πνεῦμα ἔρχεται, τὸν ἔλεον τοῦ θεοῦ καταγγέλλον τῇ οἰκουμένῃ, ἅμα καὶ δηλοῦν, ὅτι τὸν πνευματικὸν ἄνδρα ἀπόνηρόν τινα εἶναι χρή Chrys.*bapt.Chr.*4(2.373C); τὸ δὲ πνεῦμα οὐ φύσιν ἀνέλαβε περιστερᾶς. διὰ τοῦτο ὁ εὐαγγελιστὴς οὐκ εἶπεν, ὅτι ἐν φύσει περιστερᾶς, ἀλλ' ἐν εἴδει id.*hom. 12.3 in Mt.*(7.164C).

C. of H. Ghost in gen.; **1.** exeg.; **a.** Ps.67:13, cf. *quia autem dedit et ei pennas columbae, posteaquam dormivit in medio sortium: media autem inter duas vocationes Israelis ecclesia vocata est quia primo Israel vocatus est, post haec...vocata est ecclesia gentium...tum iterum...Israel...salvabitur;...et propter hoc dedit ei pennas columbae...quod significat rationabiles pennas in sancti spiritus donis,* Or.

Cant.3(p.233.19; M.13.192A); τοῦ γὰρ ἁγίου πνεύματος περιστερᾶς νοουμένου, οἱ ἐν τῇ παλαιᾷ καὶ καινῇ λελαλημένοι λόγοι, κατὰ τὴν ἐπιπόλαιον ἀνάγνωσιν, πτέρυξιν ὥσπερ ἐγκεκαλυμμένοι τυγχάνουσιν ...τὰ δὲ κατὰ βάθους ἐγκεκρυμμένα νοήματα, ἅπερ ἔοικε μεταφρένοις τῆς ἀποδοθείσης π. ... ἐν χλωρότητι λέγεται εἶναι Eus.Ps.67:10–11(M.23.700A); κλήρους δὲ τοὺς...πιστεύσαντας ἔφη...λέγει δὲ ὡς πνεύματος ἁγίου ἀξιωθήσονται οἱ τοὺς ἁγίους ἀποστόλους δεξάμενοι. μετάφρενα δὲ τῆς π. κεχρυσωμένα φησί, διότι τιμίας...τὰς φρένας τῶν δεξαμένων ποιεῖ Ath.exp.Ps.67:14(M.27.296D); cf.Didym.Ps.67:14(M.39.1444D); πτέρυγας δὲ καλεῖ περιστερᾶς, τὴν χάριν τοῦ πνεύματος...τὰς μὲν πτέρυγας περιηργυρῶσθαί φησι· τὰ δὲ μετάφρενα κεκοσμῆσθαι χρυσίῳ. τὰ μὲν γὰρ ἁπλούστερα...τοῖς ἁπλουστέροις προσφέρει· τοῖς δὲ τελειοτέροις, τὰ βαθύτερα Thdt.Ps.67:14(1.1062); **b.** Cant.1:14, cf. *quod autem oculi ejus comparantur columbis, ob hoc...contingit quia divinas scripturas non iam secundum litteram, sed secundum spiritum intelligat...columba enim indicium est spiritus sancti*, Or.Cant.3(p.173.13; M.13.145D); οἱ ὀφθαλμοί σου π., τουτέστι πνευματικοί· ἐν εἴδει γὰρ περιστερᾶς ἐπεφοίτησε τὸ πνεῦμα...καὶ ἐνῴκησε τῷ νυμφίῳ Thdt.Cant.1:15(2.51); ib.2:10(68); **c.** Cant.2:10, cf. *hi qui virtutem spiritus sancti recipiunt, et sanctificantur ex eo, et donis ejus replentur, quia ipse in specie columbae apparuit, etiam ipsi columbae fiant*, Or.Cant.3(4; p.224.4; M.13.184C); τῷ δὲ φωτὶ τὸ καλὸν τῆς π. εἶδος ἐνεικονίζεται, ἐκείνης λέγω τῆς π., ἧς τὸ εἶδος τὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος παρουσίαν ἐγνώρισεν Gr.Nyss.hom.5 in Cant.(M.44.869A); π. καλῶν διὰ τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος Ph.Carp.Cant.52(M.40.68B); Thdt.Cant.2:10(2.68); **d.** Cant.2:14, Or.Cant.3(4; p.234.12; M.13.192B); cf.id.hom.2.12 in Cant.(p.59.7; M.13.58A); **2.** indwelling a martyr, M.Polyc.16.1; **3.** typified by Noah's dove ἡ π., κλάδον ἐλαίας κομίσασα ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ τῆς γῆς τὴν ἀνάδειξιν μηνύσασα, ἐσήμαινε τοῦ ἁγίου πνεύματος τὴν ἐπιφοίτησιν καὶ τὴν ἄνωθεν διαλλαγήν Didym.Trin.2.14(M.39.696A); **4.** appearing at a consecration, ‡Pion.v.Polyc.21.

D. exeg. Ps.54:7 πτέρυγές εἰσι τῆς ἁγίας π. ἡ θεωρία σωμάτων καὶ ἀσωμάτων, δι' ἧς ὑψωθεὶς ὁ νοῦς καταπαύει εἰς γνῶσιν τῆς ἁγίας τριάδος Or.sel.in Ps.54:7(M.12.1465C); Thdt.Ps.54:7–8(1.962A); 'wings of dove' represent soul's flight from evil, Eus.Ps.54:7–12(M.23.477B,C); τὰς τοῦ πνεύματος νοήσεις...ἐπαιρούσας, πτέρυγας π. ...ὀναμοζομένας Diod.Ps.54:6(M.33.1592C).

E. Cant.1:15 interpreted of spiritual purity enabling soul to perceive Christ ἡ τῆς σωματικῆς προσπαθείας ἀπηλλαγμένη ψυχή, τὸ τῆς π. εἶδος ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχειν, τουτέστι τὸν χαρακτῆρα τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῷ διορατικῷ τῆς ψυχῆς ἐναυγάζεσθαι· ἐπεὶ οὖν γέγονε καθαρὸς ὁ αὐτῆς ὀφθαλμὸς δεκτικὸς τοῦ τῆς π. χαρακτῆρος, διὰ τοῦτο χωρεῖ καὶ τοῦ νυμφίου τὸ κάλλος θεάσασθαι. νῦν γὰρ πρῶτον ἡ παρθένος ἀτενίζει τῇ τοῦ νυμφίου μορφῇ, ὅτε ἔσχε τὴν π. ἐν τοῖς ὄμμασιν Gr.Nyss.hom.4 in Cant.(M.44.836A); of steadfast faith within soul, Nil.ap.Proc.G.Cant.1:14(M.87.1572A); of virgin soul, Gr.Nyss.hom.5 in Cant.(880A); ref. Ps.67:13, Chrys.hom.32.3 in Heb.(12.299B,C).

F. of BMV π. λελευκασμένη καὶ ἀκέραιε Thdot.Anc.hom.4.13(M.77.1409A); Jo.Thess.dorm.BMV 2.13(p.430.21); ἡ πάναγνος π. Thdr.Stud.or.5.2(M.99.721B).

G. images of doves in gold and silver, representing Holy Spirit, hung above fonts and altars, CCP(536)ep.(H.2.1320A).

H. sum of letters of περιστερά (801) denotes A and Ω, hence π. interpreted as A and Ω = heavenly Christ (Marcosian), Iren.haer.1.14.6(M.7.608A); = H. Ghost, Didym.Trin.2.14(M.39.696A).

περιστερίδιον, τό, *young dove*, AQ ap.Proc.G.Gen.15:8(M.87.348A).

***περιστεφάνωσις, ἡ,** *parapet round a roof* ἡ δὲ στέγη ἐστὶν ἡ ἀγάπη...εἶτα μετὰ τὴν στέγην ἡ π. τοῦ δώματος· τί ἐστιν ἡ π. τοῦ δώματος;...ἡ ταπείνωσις...στεφανοῦσα...πάσας τὰς ἀρετάς Dor.doct.14(M.88.1776B).

περιστέφ-ω, *surround, encircle* ἀέρα...τὰ σώματα...~οντα Pers.(p.19.12, cj. for περιστύφοντα); met., *enwreathe* αἱ λοιπαὶ τῶν ἀρετῶν...~ουσι τὴν...κορυφήν Jo.Mal.chron.10 p.237(M.97.365A).

***περιστηγματίζομαι,** for ⟨περιστιγ-⟩, *be marked all over*, Ephr.2.351E.

περιστήθιος, *worn round the breast*, Gr.Nyss.or.dom.3(p.46.5; M.44.1148D); neut. as subst., *breastband*, Clem.str.5.6(p.352.1; M.9.64B).

***περιστηθίς, ἡ,** *breast-band*, Chrys.hom.8.2 in 1Tim.(11.592A).

***περιστήρα, ἡ,** an instrument of torture, Ephr.3.249F,250B.

***περιστήριγμα, τό,** plur., *bodies fixed round* the heavens; of signs of zodiac, Hom.Clem.6.14.

περιστίζω, gram., *mark with dots*, Isid.H.etym.1.21.15.

***περιστοιχείομαι,** *be surrounded with defences*; met., *be protected*, Or.exp.in Pr.3:23(M.17.169A).

περιστοιχέω, *range round*, Areth.Apoc.14:4(M.106.685A).

περιστοιχίζ-ω, 1. *range, post round*; med., Gr.Nyss.hom.6 in Cant.(M.44.901A); pass., †Bas.Is.110(1.455B; M.30.296B); Gr.Nyss.v.Gr.Thaum.(M.46.948C); **2.** *beset*, Chrys.sac.6.3(p.144.10; 1.423A); med. ναῦν...~ονται χειμῶνες ib.6.4(p.149.17; 425C); Bas.Sel.or.16.2(M.85.205C); met. ἡ...βασκανίας ~εται φλόξ Chrys.sac.3.14(p.73.23; 391D); Thdt.Rom.5:4–5(3.54); Bas.Sel.or.36.1(384B); **3.** *surround*, Eus.v.C.1.44(p.28.26; M.20.960A); ib.3.50(p.99.4; 1112A); Gr.Nyss.hex.26(M.44.89A); Chrys.hom.32.3 in Heb.(12.299C); med., Eus.v.C.4.66(p.145.10; 1221B); Chrys.paralyt.4(3.39B); **4.** med., *range round oneself, surround oneself with* τοὺς ὑπ' αὐτοῦ πάντας χοροῦ δίκην περιστοιχισάμενος τῷ θεῷ...προσάξει Eus.e.th.3.15(p.174.3; M.24.1032B); **5.** *clothe* αἰθερίῳ σώματι ~εται Aen.dial.(M.85.973C).

περιστολή, ἡ, 1. *robe*, met. χάριτος τὴν π. ἀποβαλοῦσα ψυχή Cyr.Os.12(3.34C); τῆς ἄνωθεν π. ἀμοιροῦσαν [sc. συναγωγήν] id.Nah.29(3.507C); **2.** *shroud*, Dion.Al.ap.Eus.h.e.7.11.24(M.20.672B); Dion.Al.ib.7.22.9(689B); Cyr.Jo.12(4.1075D); **3.** *covering*, id.1Cor.15:42(p.310.21; M.74.905C); **4.** *concealment* ἐν π. παιδεύεται δίκαιος Pss.Sal.13.7; Cyr.Jo.11.2(4.941E).

περιστολίζω, 1. *clothe, array* αὐτὸν...ἀμφιθέμασι περιστολίσαι Cosm.Mel.schol.(M.38.482) in Gr.Naz.carm.2.2(poem.)5.213; reflex., Nil.Eulog.24(M.79.1125A); **2.** med., *put on*, met. τὴν νυμφικὴν περιστολισάμενοι ἀκήρατον πίστιν †Cyr.hom.div.10(5[2].371A).

περιστόμιον, τό, *collar, neck* of garment, Hesych.H.Ps.tit.32(M.27.1256C); Cosm.Ind.top.5(M.88.213B); of a band of flesh οἱ εὐτραφεῖς ὑπὸ τῆς ἄγαν τρυφῆς...περισαρκώσεις ποιοῦσιν ἐπὶ τῶν μηρῶν, ἃ δὲ π. καλεῖ, ὡς συνέχοντα τοὺς μηρούς, καὶ οἷον θλίβοντα, καθάπερ τὸ π. τὸν τράχηλον Olymp.Job 15:27(M.93.180A).

περιστρέφ-ω, 1. *turn round, make to revolve* θεοῦ δύναμις...ὢν [sc. ὁ λόγος] οὐρανὸν...~ει Ath.gent.40(M.25.81B); **2.** *turn about* in the mouth, *chew over*, Gr.Ant.mul.ung.5(M.88.1853A); **3.** *turn over, revolve* in the mind, Chrys.hom.30.1 in Jo.(8.170B); Socr.h.e.4.7.6(M.67.473A); **4.** *dwell upon, mention frequently* οἱ ἀνακαλοῦντες τοὺς τετελευτηκότας...συνεχῶς τὰ ὀνόματα αὐτῶν ~οντες Chrys.stat.7.3(2.88E); id.hom.3.5 in Mt.(7.41B); τοῦτο τῆς ἀποδείξεως τὸ εἶδος ~ουσιν οἱ προφῆται id.hom.4.3 in Jo.(8.30E); id.hom.7.2 in 2Cor.(10.482B); Ammon.Jo.16:25(M.85.1500B); **5.** *consider, explore* κἂν πάντα ~ωμεν [i.e. *leave no stone unturned*] Chrys.hom.22.3 in Heb.(12.207C); **6.** *pervert*, Bas.hom.7.7(2.59B; M.31.297C); **7.** *transfer* ὡς ἂν μὴ ~οιτο τοῦ γένους ὁ κλῆρος ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλήν Eus.h.e.1.7.17(M.20.100A); Eustrat.stat.anim.14(p.429); **8.** med., *turn and toss*, on sick-bed, Chrys.hom.2.4 in Phil.(11.208A); πολλοὶ...τῶν πλουσίων δι' ὅλης ~ονται τῆς νυκτός id.hom.5.4 in 1Thess.(11.465D); id.hom.15.3 in Heb.(12.153C); *fidget*, id.exp.in Ps.4:2(5.8B).

περιστροβέω, *alter, correct* τῆς δὲ ψυχῆς τὸ κενόδοξον καταλλήλῳ φαρμάκῳ περιστροβοῦσιν οἱ μάρτυρες Sophr.H.mir.Cyr.et Jo.1(M.87.3428C).

περιστροφή, ἡ, 1. *turning* this way and that, Chrys.hom.8.2 in 1Tim.(11.592A); **2.** *vicissitude*, Bas.hom.12.15(2.111B; M.31.417C); **3.** *turn* of speech, Cyr.Jo.3.6(4.322A).

***περιστυγνάζω,** *be vexed*, Cyr.hom.pasch.5(5[2].49A).

περιστύφω, *dry up* by astringents, f.l. περασ-, Nil.epp.2.111(M.79.249A); v. περιστέφω.

περίστῳον, τό, *atrium, peristyle*, Gr.Nyss.ep.25(M.46.1100A).

περισυλλέγω, *collect together*, Gr.Nyss.Eun.12(1 p.251.31; M.45.953A); περισυνελέξαντο καὶ κακούργημα Geo.Laod.ep.dogm.ap.Epiph.haer.73.14(M.42.432A; p.287.10 πέρυσιν ἤλεγξαν τὸ).

***περισυλληπτικός,** *able to hold fast*, Epiph.anc.tit.(p.1.6; M.43.12A).

περισυνάγω, *gather together*, Epiph.haer.69.57(p.204.27; M.42.292C); Cyr.S.v.Sab.31(p.116.6).

περισύρ-ω, 1. *drag about* τὸ μὲν σῶμα ὡς σκιὰν ~οντες ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν δὲ ψυχὴν συμπολιτευομένην τοῖς ἐπουρανίοις φυλάσσοντες †Bas.bapt.1.2.21(2.644E; M.31.1561C); **2.** *drag away, distract* μυρία τὰ ἐκτὸς...εἰς ἀλλοκότους φροντίδας ~οντα Eus.d.e.1.9(p.40.31; M.22.77D); hence pass., *be dissolute*, Cyr.H.catech.12.34; **3.** *collect, sweep in together*, Pall.v.Chrys.7(p.41.24; M.47.25); **4.** *tear off*, Cyr.glaph.Gen.5(1.147C).

***περισφαιρόω,** *encircle*, Gnost.ap.Hipp.haer.5.14(p.109.6; M.16.3167B); Hipp.ib.5.16(p.111.14; 3171A).

περισφαλής, *unstable*, Gr.Nyss.v.Mos.(M.44.405C).

περισφίγγ-ω, 1. *bind together* ὁ πᾶσαν τῇ παλάμῃ ~ων [sc. God] τὴν κτίσιν Gr.Nyss.hom.2 in Cant.(M.44.805D); Lit.ap.Const.App.8.12.14; Chrys.hom.34.1 in 1Cor.(10.310B); **2.** *bind*, Orac.Sib.2.289; ἔθνη ...ἁμαρτήμασι ~εται Or.Ps.2:3(p.448); **3.** *gird*, Nonn.par.Jo.21:18(M.43.920A); met. τὴν ὀσφύν μου ἐν ἀληθείᾳ περιέσφιγξα A.Thom.A

147(p.255.16); Chrys.*hom.82.3 in Mt.*(7.786A); ‡Chrys.*pasch.*4(8.260C); **4.** *embrace*, Bas.*hom.*21.3(2.165E; M.31.545C); Gr.Naz.*or.*44.8 (M.36.616B); Chrys.*hom.88.3 in Jo.*(8.529B); **5.** *confine, bound*, Bas. *hex.*4.7(1.39C; M.29.93B); †Bas.*Is.*proem.1(1.378B; M.30.120A); *θεὸς ...οὔτε χρόνοις ~εται* ‡Gr.Nyss.*or.1 in Gen.1:26*(M.44.261B); **6.** *restrict διὰ δὲ τοῦ 'ἐσμὲν' εἰς δυάδα τέμνει τὸ νοούμενον, καὶ πάλιν εἰς μίαν ~ει θεότητα* Cyr.*Jo.*7(4.667A); **7.** *restrain γυναῖκας...~ειν αἰδοῖ* Clem. *paed.*3.11(p.269.18; M.8.632B); *ἡ γραφὴ...~ουσα...τὴν διάνοιαν* Epiph. *anc.*77(p.97.9; M.43.161C); Mac.Aeg.*elev.*3(M.34.892C); **8.** *sustain*, Ath.*exp.Ps.*58:10(M.27.265C); Cyr.*Jo.*1.9(4.76D); Zach.Mit.*opif.*(M. 85.1077A); **9.** *contain τὴν κτίσιν ἐν ἑαυτῷ ~οντα* Bas.Sel.*or.*1.3(M.85. 33B).

***περισφραγίζω**, *mark with sign of cross*, Gr.Nyss.*v.Macr.*(p.406. 4; M.46.992B).

περισφύριος, *worn round the ankle*, Clem.*paed.*2.12(p.231.3; M.8. 545B).

περίσχετος, *hemmed in, surrounded*, Cyr.*Mich.*45(3.434A); id.*Jon.* 15(3.378D).

περισχίζω, **1.** *tear, rend*, Agath.*v.Gr.Ill.*153(p.77); pass., of garments *ἄγγελος...Φαραὼ...ἐνδύσας...οὐ πέπλον περιεσχισμένον, ἀλλ' ὅλην Αἴγυπτον περιεσχ[ι]σμένην* Mel.*pass.*17 p.3.21,22; **2.** med., *rend* garments, *T.Zab.*4.5; abs. *rend one's garments τοῦ λαοῦ μὴ περιεσχισμένου περιεσχίσατο ὁ ἄγγελος* Mel.*pass.*98 p.16.28; ref. rending of veil at Crucifixion, *Protev.*24.3(p.48); *ἐνήστευσεν; ἐδάκρυσεν; περιεσχίσατο;* Chrys.*serm.7.4 in Gen.*(4.679D); **3.** *strip*, Pall.*v.Chrys.*8 (p.50.12; M.47.29); *ib.*9(p.58.1; M.47.33); **4.** *divide, put asunder*, Gr. Naz.*or.*42.24(M.36.488A); Gr.Nyss.*hex.*25(M.44.88B); Gr.Ant.*bapt.*2. 4(M.88.1873D); **5.** *divide, distract* the mind, Clem.*paed.*2.10(p.223.2; M.8.528B); **6.** *pull, drag about*; of those dragged by force to touch pagan sacrifices in persecution, CAnc.(314)*can.*3(prob. l. *περισχεθέντας*); **7.** *break* peace, Thphyl.*exc.gent.*14(p.487.31; M.113.949D).

περισχοινίζ-ω, **1.** *part off by a rope*; met.; **a.** *confine οἱονεὶ μέτρῳ τινὶ τῇ ποσότητι τῆς ὑποστησαμένης αὐτὸν* [sc. *Χριστόν*] *ἐνεργείας ~οντες* Gr.Nyss.*Eun.*1(1 p.99.6; M.45.332C); Cyr.*Zach.*30(3.698C); id.*Jo.*9.1(4.786C); **b.** *include ὁ σύμπας λόγος ἐν τῷ τῆς ἀγάπης ὅρῳ ~εται* id.*hom.pasch.*8(5^{2}.95B); id.*Jo.*2.2(4.164A); **2.** *tie round*; pass., Clem.*str.*6.15(p.492.2; M.9.344A).

περισχοίνισμα, τό, *enclosure*, in Temple, Isid.Pel.*epp.*4.40(M.78. 1092A).

***περισχύτης, ὁ,** v. *περιχύτης*.

***περιτάνυσμα, τό,** *something stretched over*; of veil stretched over entrance to Holy of Holies, Cyr.*ador.*10(1.336D); id.*Am.*19(3.269B; *τανύσματα* Aubert).

***περιτανύω**, *stretch over*, Cyr.*ador.*10(1.337E); id.*Jo.*12(4.1070B).

***περιτάσσω**, *arrange in order*, Dion.Al.ap.Eus.*p.e.*14.25(776D; M.21.1277B).

***περιταυτολογία, ἡ,** v. *περιαυτολογία*.

περιτείνω, **1.** *stretch over*, Clem.*prot.*10(p.71.19; M.8.212B); **2.** medic., *distend*, Bas.Sel.*v.Thecl.*2.27(M.85.612C).

περιτειχίζω, **1.** *surround with a wall*, met. *τὸ...πῦρ...κύκλῳ περιετείχισεν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος* *M.Polyc.*15.2; **2.** *fortify, protect τούτοις* [sc. angels]...*περιτετείχισται ὁ κύριος* Herm.*sim.*9.12.6; *δρόσῳ πνεύματος ἁγίου περιτετειχισμένον* Clem.*q.d.s.*34(p.182.22; M. 9.640C); Esaias *or.*16.1(cf.M.40.1142C).

περιτείχισμα, τό, *enclosure*, Thdr.Lect. *fr.*(M.86.221B).

***περίτειχος**, *walled round*, Afric.*chron.*16.2(M.10.81B).

περίτειχος, τό, *surrounding wall*; ref. Is.26:1, of God, Cyr.*Is.*3.1 (2.358A).

περιτέμν-ω, **1.** med., *cut off*, Philost.*h.e.*3.7(M.65.489B); **2.** *cut short, bring to an end*, Cyr.*ador.*1(1.37B); **3.** *abbreviate ~ειν τὰ εὐαγγέλια* Serap.*Man.*36(p.53; M.18.1213A); **4.** *circumcise*; **a.** of Jewish circumcision, *Barn.*9.6 cit. s. *περιτομή*; *οἱ τὴν σάρκα περιτετμημένοι* Just.*dial.*19.3(M.6.516C); Afric.*chron.*13.6(M.10.77B); *ὁ... Ἀβραὰμ πρῶτος ἐν διαθήκῃ τὴν περιτομὴν λαβὼν οὐδὲν ἕτερον αἰνίσσεσθαι δοκεῖ, τὸ οἰκεῖον ~όμενος τῆς σαρκὸς αὐτοῦ μέλος, ἢ τοῦτο, τὸ μηκέτι εἰς τὴν ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος σάρκα δημιουργηθεῖσαν παιδοσπορεῖν, ἀπὸ τῆς ἰδίας ἕκαστον διδάσκων ἀδελφῆς οἷα σαρκὸς ἀποτέμνειν τὴν κατὰ συνουσίαν ἡδονήν* Meth.*symp.*1.3(p.11.5; M.18.41C); *οἱ ~οντες αὐτὸ τὸ γεννηθὲν ἐν σαββάτῳ, ἐὰν θελήσωσιν ἀκριβολογήσασθαι τὴν ὀγδόην ἡμέραν, εὑρίσκοντες ἐμπίπτουσαν ἐν σαββάτῳ καὶ ~οντες ἔργον εἰργάσαντο καὶ τὸ σάββατον ἔλυσαν· ἐὰν δὲ ὑπερθῶνται διὰ τὸ μὴ λῦσαι τὸ σάββατον, ἐνάτῃ λοιπὸν ~ουσι τὴν περιτομὴν καὶ ἔλυσαν αὐτὴν τὴν περιτομὴν καὶ τὸν...τῶν ὀκτὼ ἡμερῶν ὅρον* Epiph.*haer.*30. 32(p.379.6; M.41.468C); **b.** of spiritual circumcision *κἂν Σκύθης ᾖ τις...ἔχει δὲ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν...περιτέτμηται τὴν καλὴν καὶ ὠφέλιμον περιτομήν* Just.*dial.*28.4(M.6.536C); *ἡ δὲ ἐντολὴ τῆς περιτομῆς... τύπος ἦν τῆς ἀληθινῆς περιτομῆς ἣν περιετμήθημεν ἀπὸ τῆς πλάνης... διὰ...Χριστοῦ* *ib.*41.4(564D); *περιτέτμηται τὸν λογισμόν* Clem.*paed.*2.8 (p.202.22; M.8.485B); id.*ecl.*31(p.146.21; M.9.716A) cit. s. *ἐλευθερόω*; *~ονται τὰ ἤθη καὶ τὴν καρδίαν...οἱ φιλοσοφοῦντες...οὐ τῷ θεῷ δέ... ὅταν δὲ κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν κανόνα, κατὰ τὴν πρόθεσιν τῆς ὑγιοῦς διδασκαλίας κοινωνικὸς ᾖς, οὐ περιτέτμησαι μόνον, ἀλλὰ περιτέτμησαι τῷ θεῷ* Or.*hom.5.14 in Jer.*(p.43.30ff.; M.13.317A); Meth.*symp.*7.6 (p.77.14; M.18.133A); *τὰς καρδίας, φασί, ~όμεθα...οὐδεὶς γὰρ παρ' ὑμῖν κακοῦργος, οὐδεὶς μοχθηρός. οὕτω ~εσθε τὰς καρδίας* Juln.Imp. ap.Cyr.*Juln.*10(6^{2}.354A); Esaias *or.*22.1(p.133; cf.M.40.1166B); effected in baptism, †Bas.*bapt.*2.1.2(2.652E; M.31.1580C); Jo.D.*f.o.*4.25 (M.94.1213C); **c.** of Mohammedan circumcision *τούτους ~εσθαι σὺν γυναιξὶ νομοθετήσας* id.*haer.*101(M.94.773A).

***περιτεύχομαι**, *equip oneself against*; c. dat., Cyr.*Jo.*3.4(4.271B).

περιτίθημι, **1.** *put upon*, met. *περίβλημα πονηρὸν...περιτεθειμένον ...τοῖς Χριστιανῶν...διδάγμασι* Just.*2apol.*13.1(M.6.465B); id.*dial.* 117.3(M.6.748A) cit. s. *ἔνδυμα*; *εἶδος...ὃ ἐν τῇ ἀναστάσει περιτίθεται πάλιν τῇ ψυχῇ* Meth.*res.*3.4(p.245.11; M.41.1092A); Gr.Nyss.*v.Mos.* (M.44.333A); Christol., Thdt.*eran.*1 suppl.10(4.267); med., *put on*; Christol., ‡Ath.*Ar.*4.33(p.82.6; M.26.517C) cit. s. *ἀνακεράννυμι*; *λόγος τὴν ἀνθρωπείαν περιθέμενος φύσιν* Thdt.*qu.25 in Num.*(1.238); *ὁ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν...περιθέμενος* *cat.Lc.*10:35(p.88.12); **2.** *attribute*, Just.*2apol.*11.7(M.6.464A); Ath.*gent.*16(M.25.33C); *ἀσθένειαν περιτιθέασι τῷ θεῷ* id.*inc.*2.4(M.25.100B); **3.** *apply*, Cyr.*Ps.*16:12(M.69. 817D); id.*Jo.*5.1(4.459D); **4.** *charge to* someone's *account ὁ ἐλεῶν πένητα δανείζει θεῷ. θεῷ ἐδάνεισας· αὐτῷ περίθες* Chrys.*hom.15.8 in Mt.*(7.199C; *ἀπαίτει* Gaume); **5.** *bring charge* against, Pall. *v.Chrys.*20(p.138.17; M.47.77); **6.** *propose* for consideration *δύο σοι π. πρόσωπα* Gr.Mag.*dial.*(tr.Zach.)3.17(M.*PL.*77.266A).

***περιτιμάω**, *honour exceedingly*, *Orac.Sib.*5.266.

περίτιμος, *very precious*, *Orac.Sib.*4.170.

Περίτ(τ)ιος, a Macedonian month *Π. μηνὸς ἑξκαιδεκάτῃ, κατὰ Ῥωμαίους δὲ τῇ πρὸ δεκατεσσάρων Καλανδῶν Μαρτίων* Eus.*m.P.* (p.936.7; M.20.1449A); Chrys.*nativ.*5(2.362B); corresponding to Hebr. eleventh month Shabat, Thdt.*Zach.*1:7(3.1597).

***περιτιτρώσκω**, *wound sorely*, Const.ap.Gel.Cyz.*h.e.*3.19.3(M.85. 1345B).

περίτμημα, τό, *part cut off*, Valent. *τὴν περιτομήν, ὀκταήμερον γινομένην, τὸ π. τῆς ἄνω ὀγδοάδος δηλοῦν* Iren.*haer.*1.18.3(M.7.645B).

περιτομεύς, ὁ, *shoemaker's knife*, Thdt.*affect.*1(p.28.21; 4.719).

περιτομή, ἡ, **I.** *cutting off τῶν τοῦ σώματος ἀκρωτηρίων τῇ π. τὴν τοῦ ὅλου σωτηρίαν ὠνήσασθαι* Philost.*h.e.*12.3(M.65.608C);

II. *circumcision*;

A. practised by various peoples *ἐρεῖς· καὶ μὴν περιτέτμηται ὁ λαὸς εἰς σφραγῖδα. ἀλλὰ καὶ πᾶς Σύρος καὶ Ἄραψ καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων. ἄρα οὖν κἀκεῖνοι ἐκ τῆς διαθήκης αὐτῶν εἰσιν. ἀλλὰ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐν π. εἰσιν* *Barn.*9.6; *τὸ δ' αἴτιον τῆς Ἰουδαίων π. οὐ ταὐτόν ἐστι τῷ αἰτίῳ τῆς Αἰγυπτίων π. ἢ Κόλχων· διὸ οὐχ ἡ αὐτὴ νομισθείη ἂν π. ... οὕτως δ' εἴη ἂν κατὰ τὰ διάφορα τῶν περιτεμνομένων δόγματα διάφορος ἡ π.* Or.*Cels.*5.47(p.51.10; M.11.1253C); *τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἱερεῖς περιτέμνονται, ἀλλ' ἐκείνη ἡ π. εἰδώλοις π. ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν τῷ θεῷ γινομένη π.* id.*hom.5.14 in Jer.*(p.43.22; M.13. 316A); *οἱ εἰδωλολάτραι καὶ ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων π. ἔχουσιν· ἀλλὰ καὶ οἱ Σαρακηνοὶ οἱ καὶ Ἰσμαηλῖται π. ἔχουσι, καὶ Σαμαρεῖται* [*καὶ Ἰουδαῖοι*] *καὶ Ἰουμαῖοι καὶ Ὁμηρῖται. τούτων δὲ οἱ πλείους οὐ διὰ νόμον τοῦτο ποιοῦσιν, ἀλλὰ ἀλόγῳ τινὶ συνηθείᾳ* Epiph.*haer.*30.33 (p.379.26; M.41.469A); *παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις ἄριστον ἡ π.· Αἰγυπτίων δέ, τοὺς ἱερωτέρους τῶν τεμενιτῶν, καὶ...Χαλδαίους καὶ Σαρακηνούς, οὐκ ἀπαράδεκτον ποιεῖσθαί φησιν αὐτήν* Cyr.*Juln.*9(6^{2}. 298B); Moses' circumcision explains his recognition as a Hebrew by Pharaoh's daughter; Egyptians therefore did not then practise it, but imitated Mosaic practice later, Thdt.*qu.68 in Gen.*(1. 82); id.*qu.3 in Ex.*(1.120); second circumcision of Samaritan convert to Judaism, *Chron.Pasch.*p.266(M.92.652B).

B. Jewish; **1.** in gen., Ign.*Philad.*6.1; *οἱ Σικάριοι διὰ τὴν π. ἀκρωτηριάζοντες παρὰ τοὺς καθεστῶτας νόμους καὶ τὰ Ἰουδαίοις συγκεχωρημένα μόνοις ἀναιροῦνται...ἀρκεῖ δειχθεῖσα ἡ π. πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ πεπονθότος αὐτήν* Or.*Cels.*2.13(p.142.11; M.11.821A); *κατὰ διαδοχὴν τὴν π. φυλάξαντας* *ib.*2.52(p.175.17; 880B); **2.** as sign or seal of covenant-relationship to God *π. μὲν τοῦ Ἀβραὰμ ἔχουσιν ...ἐπὶ σώματος...σφραγῖδα...ὑπομνήσεως χάριν καὶ ἐλέγχου, εἰς τὸ ἐμμένειν τῇ τοῦ πατρὸς αὐτῶν θεοσεβείᾳ* Epiph.*haer.*8.4(p.189.8; M. 41.209B); *ἐγένετο γὰρ ἡ φαινομένη π. ἕνεκεν δισταγμοῦ τοῦ Ἀβραάμ... δι' ὃν εἶπεν, εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ υἱὸς γεννηθήσεται, ἵνα μή...τὸ σπέρμα ...ἐπιλάθηται θεοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτῷ καὶ αὐτοῖς τὴν ἔνσαρκον π., ἵνα ὁρῶντες...μὴ ἀρνῶνται αὐτόν* *ib.*30.28(p.371.22;

453C); π. ... οὐχ ὡς πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν συντελέσαι τι ταύτης δυναμένης, ἀλλ' ἵνα ὥσπερ σημεῖόν τι καὶ σφραγῖδα περιφέρωσι, δεῖγμα τῆς οἰκείας εὐγνωμοσύνης Chrys.*hom.27.2 in Gen.*(4.258C); σημείου χάριν τὴν π. ... διατάττεται...οὐδενὸς ἑτέρου χάριν...ἢ ὥστε ἐπίσημον εἶναι τὸν λαὸν τὸν αὐτῷ ἀνακείμενον *ib.*39.4(400D); Isid.Pel. *epp.*2.115(M.78.556D); Thdt.*qu.68 in Gen.*(1.81); οὐκ ἄρα διαθήκη ἡ π., ἀλλὰ σημεῖον καὶ σφραγὶς τῆς διαθήκης Proc.G.*Gen.*17:8(M.87.356C); τὴν θείαν σφραγῖδα, τουτέστιν ἡ π. Cosm.Ind.*top.*2(p.55.25; M.88.76C); Jo.D.*f.o.*4.25(M.94.1212B); **3.** as sign of separation from other peoples, Just.*dial.*16.2(M.6.509A); cf.Iren.*haer.*3.12.11(M.7.905A); Isid.Pel.*epp.*2.115(M.78.556D); Thdt.*qu.68 in Gen.*(1.81); Jo.D.*f.o.*4.25(M.94.1213A); **4.** as sign of Abraham's faith, hence not a means of justification, cf.Iren.*haer.*4.16.1,2(M.7.1015A,1016A); cf.*ib.*4.25.1(1051A); Chrys.*hom.8.2 in Rom.*(9.500C); ἡ π. ἐδόθη διὰ τρεῖς αἰτίας ταύτας, ὥστε σημεῖον εἶναι πίστεως καὶ τοῦ Ἀβραμιαίου γένους δηλωτικὸν καὶ σύμβολον καὶ αἴνιγμα πολιτείας καθαρᾶς ...ὥστε οὐχ ὡς δικαιοσύνης ποιητικὴ ἐδόθη, ἀλλὰ σφραγὶς καὶ σημεῖον τῆς ἐκ πίστεως δικαιοσύνης Sever.*Rom.*4:11(p.217.11); Cyr.*Juln.*10(6^{2}.351E); οὐ δικαιοσύνη...ἐστιν ἡ π., ἀλλὰ μαρτυρία δικαιοσύνης, καὶ σφραγὶς καὶ σημεῖον τῆς πίστεως Thdt.*Rom.*4:11(3.48); **5.** as scriptural warrant for importance of chastity Meth.*symp.*1.3(p.11.4; M.18.41B) cit. s. περιτέμνω; **6.** its practice due to misunderstanding of nature of spiritual circumcision π. γὰρ εἴρηκεν οὐ σαρκὸς γενηθῆναι· ἀλλὰ παρέβησαν, ὅτι ἄγγελος πονηρὸς ἐσόφιζεν αὐτούς *Barn.*9.4; Or.*hom.12.12 in Jer.*(p.99.26; M.13.396B); **7.** Abraham's circumcision as type of Christ Ἀβραὰμ πρῶτος περιτομὴν δοὺς ἐν πνεύματι προβλέψας εἰς τὸν Ἰησοῦν περιέτεμεν, λαβὼν τριῶν γραμμάτων δόγματα [i.e. the 318 men circumcised by him signifying Jesus (ιη) and the Cross (τ)] *Barn.*9.7; **8.** as sign or type of spiritual circumcision, Just.*dial.*41.4(M.6.564D); cf. *secundum carnem circumcisio circumcisionem significabat spiritalem,* Iren.*haer.*4.16.1(M.7.1015B); Or.*princ.*2.6.7(p.147.5; M.11.215B); ἡ π. λεγομένη σημεῖον τῆς παρὰ τῷ Παύλῳ δηλουμένης ἐν τῷ 'ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ π.' id.*comm.in Mt.*12.4(p.73.15; M.13.980D); ἔφθασεν ἡ δόξα τοῦ θεοῦ, ἵνα δείξῃ π. μὲν παρερχομένην τὴν ἔνσαρκον καὶ τύπῳ ὑπηρετήσασαν ἄχρι χρόνου, τὴν δὲ ἐν σαρκὶ ἀκροβυστίαν ἐν πνεύματι ἔχουσαν μείζονα π., θεωροῦσαν Χριστόν Epiph.*haer.*30.27(p.371.5; M.41.453B); *ib.*30.33(p.379.13; 468D); Chrys.*hom.33.2 in Jo.*(8.192A); ἐθεσμοθέτει γὰρ ὁ θεὸς τὸ χρῆναι πληροῦν τὴν π., διὰ σαρκικῶν... παραδειγμάτων προαναφαίνων τὰ νοητά Cyr.*glaph.Gen.*3(1.80B); τί τὸ χρῆμα τῆς π.;...καλόν γε...καὶ ὀνησιφόρον, εἰ τύπος εἶναι πιστεύοιτο πράγματος νοητοῦ id.*Juln.*10(6^{2}.353A); προανεκηρύττετο δὲ καὶ διὰ τῆς σαρκίνης π. ἡ ἐν πνεύματι· κατὰ γὰρ τὴν ὀγδόην ἐπράττετο καθ' ἣν ἀνέστη Χριστός...καὶ τοῦ πνεύματος ὥσπερ ἀπαρχὴν τοῖς ἰδίοις ἐνεφύσησε μαθηταῖς Proc.G.*Gen.*17:16(M.87.361C); Gnost. ἐκκλησίας ...ἐπουρανίου...ἀπόρροιαν εἶναι τὴν ἐπὶ γῆς ἐκκλησίαν, καὶ περιτομῆς τινος ἐν καθαρσίῳ τινὶ ἐκεῖ γεγενημένης σύμβολον εἶναι τὴν ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένην Or.*Cels.*6.35(p.104.22; M.11.1349B); **9.** useless except as sign of obedience, Cyr.*hom.pasch.*6(5^{2}.73C); cf.Thdt.*Rom.*2:24(3.34); **10.** its inefficacy to justify indicated by uncircumcision of the righteous before Abraham, Just.*dial.*23.1(M.6.525C); ἡ π. οὐ δικαιοῖ· Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος...ἦν ἄνευ τῆς π., Ἐνὼχ μετετέθη ...ἀπερίτμητος ὢν *Dial.Ath.et Zacch.*126(p.62); Chrys.*hom.27.3 in Gen.*(4.258D); εἰ γὰρ καὶ Ἄβελ καὶ Ἐνὼχ...πρὸ τοῦ ὀφθῆναι ἢ λεχθῆναι π. ηὐδοκίμησαν, οὐκ εὐδοκιμήσεώς ἐστιν ὑπόθεσις, ἀλλ' ἢ ἄρα εὐδοκιμήσεως σφραγὶς Isid.Pel.*epp.*2.115(M.78.556D); **11.** as part of old dispensation superseded by gospel π. ... κατήργηται *Barn.*9.4; τὴν τῆς π. ἀλαζονείαν, τὸ...περὶ τὰς βρώσεις...ψοφοδεές...οὐδενὸς ἄξια λόγου *Diogn.*4.1; ἡ ἀνόσιον μὲν τὸ ἀφιστάνειν σωματικῆς π. ... μετατιθέναι δὲ τὸν νοῦν ἐπὶ νόμον θεοῦ...πνευματικόν; Or.*Cels.*2.7(p.133.13; M.11.805A); αὐτοῖς...ἐπιτελεῖν ἐνομοθέτει...σώματος περιτομὴν...ἀλλ' οὐ βασιλείας οὐρανῶν ἐπαγγελίας Eus.*e.th.*2.20(p.127.13; M.24.949C); Chrys.*comm.in Gal.*1:7(10.668B); cf.*ib.*5:1,2(713A,B); **12.** as type of baptism, or as replaced (as an ordinance) by baptism τίς οὖν ἔτι μοι περιτομῆς λόγος...ἁγίῳ πνεύματι βεβαπτισμένῳ; Just.*dial.*29.1(M.6.537A); οὐ ταύτην τὴν κατὰ σάρκα παρελάβομεν π., ἀλλὰ πνευματικήν, ἣν Ἐνὼχ καὶ οἱ ὅμοιοι ἐφύλαξαν· ἡμεῖς δὲ διὰ τοῦ βαπτίσματος αὐτὴν...ἐλάβομεν *ib.*43.2(568A); baptism being typified by the second circumcision under Joshua, cf.Or.*hom.5.6 in Jos.*(p.320.15; M.12.851D); Cyr.H.*catech.*5.6; τὴν ἀχειροποίητον π. ἀναβάλλῃ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τῆς σαρκός, ἐν τῷ βαπτίσματι τελειουμένην Bas.*hom.*13.2(2.115A; M.31.428A); Gr.Nyss.*Ps.*6(M.44.609A); ἐκεῖ γὰρ π. σαρκική, ὑπηρετήσασα χρόνῳ ἕως τῆς μεγάλης π., τουτέστι τοῦ βαπτίσματος τοῦ περιτέμνοντος ἡμᾶς ἀπὸ ἁμαρτημάτων καὶ σφραγίσαντος ἡμᾶς εἰς ὄνομα θεοῦ Epiph.*haer.*8.6(p.192.18; M.41.213C); ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος π. τὸν χωρισμὸν ἀκριβέστερον καθίστησι, καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν πιστῶν καὶ τῶν οὐ τοιούτων...ὅπερ γὰρ ἐκεῖ ἐργάζεται ἡ π. εἰς τὴν τῆς σαρκὸς ἀπόθεσιν, τοῦτο ἐνταῦθα τὸ βάπτισμα εἰς τὴν τῶν ἁμαρτημάτων ἀπόθεσιν Chrys.*hom.39.5 in Gen.*(4.403C); ἡ δὲ ἡμετέρα π., ἡ τοῦ βαπτίσματος λέγω χάρις *ib.*40.4(409D); Ἰουδαῖοι μὲν γὰρ εἶχον σφραγῖδα τὴν π., ἡμεῖς δὲ τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος id.*hom.3.7 in 2Cor.*(10.454B); cf.id.*hom.2.2 in Eph.*(11.11A); id.*hom.6.2 in Col.*(11.367C); circumcision on eighth day prefigured Resurrection, and baptism is figure of Resurrection, ‡Chrys.*occurs.*(2.812C); ἀντὶ βαπτίσματος γὰρ τῇ π. Ἰουδαῖοι ἐκέχρηντο Isid.Pel.*epp.*1.125(M.78.265D); Jo.D.*f.o.*4.25(M.94.1213C).

C. spiritual ἡ δὲ ἐντολὴ τῆς π. ... τύπος ἦν τῆς ἀληθινῆς π., ἣν περιετμήθημεν ἀπὸ τῆς πλάνης...διὰ τοῦ ἀπὸ νεκρῶν ἀναστάντος... Χριστοῦ Just.*dial.*41.4(M.6.564D); represented in Jos.5:2 ἡμεῖς οἱ περιτμηθέντες πετρίναις μαχαίραις τὴν δευτέραν π. ὑμῶν μὲν γὰρ ἡ πρώτη διὰ σιδήρου γέγονε...ἡμῶν δὲ ἡ π. ... διὰ λίθων ἀκροτόμων, τοῦτ' ἔστι διὰ τῶν λόγων τῶν διὰ τῶν ἀποστόλων τοῦ ἀκρογωνιαίου λίθου *ib.*114.4(740B); τὴν ἐκ πίστεως τῆς καρδίας π. Clem.*str.*7.9(p.39.19; M.9.476A); cf.Or.*hom.3.4 in Gen.*(p.43.20; M.12.178B); cf. *dignam circumcisionem verbi dei in auribus...et in labiis et in corde,* *ib.*3.5(p.45.24; 180A); cf. *circumcisio, qua ecclesia...aures suorum circumcidit infantum,* *ib.*(p.46.6; 180A); cf.id.*hom.8.3 in Lev.*(p.398.25; M.12.496C); exeg. Jos.5:2, cf. *si ergo secundam hanc circumcisionem acceperis vitiorum et absciderís abs te omne vitium...tunc a te Aegypti abstergentur opprobria et...hereditatem regni coelestis accipies,* id.*hom.1.7 in Jos.*(p.296.2; M.12.833A); cf. *abjecit idololatriae errores...haec est circumcisio prima per legem. si vero is veniat a lege et prophetis ad evangelicam fidem, tunc accipit etiam secundam circumcisionem per petram qui est Christus,* *ib.*5.5(p.318.6; 850A); cf. *nemo...si fideliter Jordanis fluenta digressus est, si secunda per evangelium circumcisione purgatus est, praeteritorum metuat opprobria delictorum,* *ib.*5.6(p.319.6; 850C); cf. *misit enim Jesum qui omnes...circumcideret...non filium Nave...non enim vera...circumcisione ille populum circumcidit, sed...dominum...hic enim est, qui vere a nobis pollutionem carnis abscidit,* *ib.*6.1(p.321.14; 852C); ὁ δὲ Κάρμηλος ἐπίγνωσις περιτομῆς ἑρμηνεύεται· γινώσκει δὲ π. ὁ μετὰ παρρησίας λέγειν δυνάμενος 'ἡμεῖς ἐσμεν ἡ π.'· ἀπὸ δὲ τῆς κεφαλῆς, τουτέστι Χριστοῦ, ἐπίγνωσις πνευματικῆς ἐγεννήθη π. id.*schol.in Cant.*7:4–5(M.17.281D); id.*hom.5.14 in Jer.*(p.44.7; M.13.317B); *Dial. Ath.et Zacch.*125(p.62); μήτε δὲ περιτέμνεσθαι τὴν σάρκα, ἀρκεῖσθαι δὲ πιστοῖς τὴν τῆς καρδίας π. ἐν πνεύματι *Const.App.*6.14.5; π. ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ π. ἐν τῇ πέτρᾳ...πλὴν ὅσον πνευματικὴ ἡ πέτρα, χοϊκὸς δ' ὁ τοῖχος. ἡ δ' εὐαγγελικὴ πέτρα τὸν σαρκώδη τῶν νοημάτων πηλὸν οὐκ ἔχει. ἀλλὰ καὶ π. λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅλος ὑγιὴς μένει Gr.Nyss. *hom.5 in Cant.*(M.44.877C); Epiph.*haer.*30.27(p.371.7; M.41.453B); ἡ π. μέγα...ὅταν ἔχῃ τὴν ἔνδον π. Chrys.*hom.6.2 in Rom.*(9.474C); π. μία μὲν ἡ ἐν τῇ σαρκί, δευτέρα δὲ ἡ ἀπὸ προαιρέσεως...περιετμήθη τις ὀκταήμερος· αὕτη σαρκὸς π. ... αὕτη διανοίας π., ἣν μάλιστα ὁ Παῦλος ζητεῖ, μᾶλλον δὲ καὶ ὁ νόμος *ib.*(475cf.); prefigured by Jos.5:2, Cyr. *ador.*2(1.78E); οὐ γὰρ διὰ τῆς κατὰ νόμον π., τουτέστι τῆς κατὰ σάρκα καὶ αἰσθητῆς ἀπελήλαται θάνατος, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐν Χριστῷ, διὰ πνεύματος, ἣν ἐνήργηκεν ἐν τῷ πρωτοτόκῳ καὶ νέῳ λαῷ...ἣν ἡ νοητὴ Σεπφώρα, τουτέστιν ἡ ἐκκλησία...περιτέτμηκε ψήφῳ id.*glaph.Ex.*2(1.307D); ref. Jos.5:2, id.*Jo.*4.7(4.436D); ὁ...τὴν ἐν πνεύματι π. διὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ δεχόμενος κηρύγματος, αὐτῷ...τῷ πάντων δεσπότῃ, οὐ τῷ νομικῷ γράμματι περιτέμνεται id.*hom.pasch.*6(5^{2}.73B); ref. Jos.5:2, cf.id.*hom.div.*12(5^{2}.387C); Thdt.*qu.3 in Jos.*(1.306); id. *Rom.*2:25(3.35); ref. Jos.5:2, Proc.G.*Num.*14:21(M.87.832B); Max. *cap.theol.*1.36(M.90.1097A,B); π. ἐστιν ἡ περὶ γένεσιν τῆς κατὰ ψυχὴν ἐμπαθοῦς ἀπόθεσις διαθέσεως. περιτομὴ περιτομῆς ἐστιν ἡ καὶ αὐτῶν τῶν κατὰ ψυχὴν περὶ τὴν γένεσιν φυσικῶν κινημάτων παντελὴς ἀποβολὴ καὶ περιαίρεσις *ib.*1.40,41(1097C,D); πνευματικὴν δὲ π. ὁ λόγος οἶδε καλεῖν, τὴν τῆς ἐμπαθοῦς σχέσεως πρὸς σῶμα τῆς ψυχῆς ἐκτομὴν *ib.*1.85(1216A); *ib.*5.41(1365A); π. μὲν γάρ ἐστιν ἡ τῆς σωματικῆς ἡδονῆς, καὶ τῶν περιττῶν καὶ οὐκ ἀναγκαίων ἀπόθεσις Jo.D.*f.o.*4.23(M.94.1205B).

D. Christ's circumcision ὥσπερ οὖν συναπεθάνομεν αὐτῷ ἀποθνήσκοντι τότε, οὕτω περιετμήθημεν αὐτῷ περιτμηθέντι τότε· καὶ μετὰ τὴν π. αὐτὴν γέγονεν οἰκονομία ἡ διὰ τοῦ προτέρου καθαρισμοῦ. διὰ τοῦτο ἡμεῖς οὐκέτι περιτεμνόμεθα, ὅτε ἡ π. αὐτοῦ δι' ἡμᾶς γεγένηται Or.*hom. 14 in Lc.*(p.95.2); cf. *ejus circumcisio satis coangustabit eos qui ex diverso sunt. spiritale enim corpus quomodo poterat circumcidi ferro terreno?* id.*fr.in Gal.*(M.14.1296C); as proof of reality of his humanity, ‡Ath.*Apoll.*1.4(M.26.1100A); τὴν π. ἔπαυσεν, εἰς ἑαυτὸν πληρώσας· αὐτὸς γὰρ ἦν ᾧ ἀπέκειτο *Const.App.*6.23.4; cf. περιετμήθη ἀληθινῶς, καὶ οὐ δοκήσει...ἦλθε γὰρ πληρῶσαι τὸν νόμον Epiph.*haer.*30.27(p.370.8; M.41.452C); περιετμήθη...ἵνα δείξῃ ἐν ἀληθείᾳ σάρκα ἑαυτὸν ἀνειληφέναι...ἵνα δείξῃ, ὡς οὐκ ἦν ὁμοούσιον τὸ σῶμα τῇ

θεότητι...ἵνα βεβαιώσῃ ἣν πάλαι ἔδωκε π. δικαίως ὑπηρετήσασαν ἕως τῆς αὐτοῦ παρουσίας *ib.*30.28(p.371.16; 453C); μὴ ἐν τῇ π. αὐτοῦ ὁμοιοῦ...παρήνεγκε γὰρ ὁ κύριος τὸν ταύτης χρόνον...καὶ ἐπλήρωσε δοὺς τὴν τελείαν π. ... ὅλον σῶμα σφραγίσας, καὶ περιτεμὼν ἀπὸ ἁμαρτίας *ib.*30.34(p.380.28; 469D); ἐδεξάμην ἐν τῇ σαρκί μου π., ἣν ἐγὼ πρῴην ἐνομοθέτησα, ἵνα τὴν ἀχειροποίητον ἐπεισάγω π. ‡Chrys.*praecurs.*1.2(2.807D); Andr.Cr.*or.*6(M.97.913B).

E. Timothy's circumcision προοδοποιῶν...τῇ ἀναιρέσει τῆς π. καὶ ἀνοίγων ὁδὸν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Τιμοθέου, περιέθηκεν αὐτῷ π., ἵνα ἀνέλῃ π. Chrys.*hom.4.4 in Ac.princ.*(3.86C); id.*hom.34.4 in Ac.*(9.265B); cf.Isid.Pel.*epp.*4.68(M.78.1125B).

F. practised by Ebionites and Cerinthians αὐχοῦσι δὲ πάλιν π. ἔχοντες, καὶ σεμνύνονται δῆθεν εἶναι ταύτην σφραγῖδα ἡγούμενοι, καὶ χαρακτῆρα τῶν τε πατριαρχῶν καὶ δικαίων τῶν κατὰ τὸν νόμον πεπολιτευμένων, δι' οὓς ἐξισοῦσθαι ἐκείνοις νομίζουσι, καὶ δῆτα ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ τὴν σύστασιν ταύτης βούλονται φέρειν Epiph.*haer.*30.26(p.368.8; M.41.449B); *ib.*30.33(p.379.25; 469A); *ib.*30.34(p.380.27; 469D).

***περιτόμιος**, *circumcised* π. σάρκα Anast.S.*hod.*14(M.89.245C).

περιτόναιον, τό, plur., *projecting beams at stern of ship*, Epiph.*haer.*61.3(p.383.8; M.41.1041D).

περιτορνεύω, *smooth away*, Nil.*exerc.*28(M.79.756C).

***περιτραπέζιος**, *being round a table*, Cyr.*Jo.*11.12(4.1012B).

περιτραχήλιος, **1.** *round the neck* ὁ δὲ ἐποχὴν ποιῶν τοῦ νοῦ μὴ παραρίπτεσθαι ἐν τῇ...κακίᾳ, ὡς π. κόσμον προξενεῖ λαβεῖν τῇ...ψυχῇ ἄφθαρτον Or.*exp.in Pr.*28:17(M.17.244D); †Bas.*Is.*126(1.467A; M.30.321C); Gr.Nyss.*hom.3 in Cant.*(M.44.816B); Socr.*h.e.*3.1.35(M.67.373C); οἷά τινα κόσμον π. τὸν λαμπρὸν κατ' ἀρετὴν βίον Proc.G.*Pr.*1:8(M.87.1228C); **2.** neut. as subst.; **a.** *necklace*, Or.*schol.in Cant.*7:1(M.17.281B); **b.** *stole* τὸ π. ἐστι τὸ φακεώλιον, μεθ' οὗ ἐπεφέρετο ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως δεδεμένος, καὶ συρόμενος ἐπὶ τὸ πρόσθεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ ὁ Χριστός ‡Germ.CP *contempl.*(M.98.393C).

***περιτραχύνω**, *make rough*; pass., Gr.Nyss.*virg.*14(p.310.27; M.46.384A); id.*nativ.*(M.46.1133B).

περιτρέμω, **1.** *quiver*, Gr.Naz.*or.*31.32(p.188.9; M.36.169C); **2.** *tremble*, Chrys.*comm.in Gal.*4:18(10.708B).

***περίτρεπτος**, *liable to be overthrown*, Eus.*Ps.*127 proem.(M.24.21A).

περιτρέπ-ω, **1.** *turn round* upon; **a.** trans. ~ουσιν ἡμῖν...τὸ ὄνειδος Bas.*ep.*135.2(3.359B; M.32.872C); Chrys.*hom.27.1 in 2Cor.*(10.627A); εἰς αὐτοὺς...περιτραπήσεται λόγος Cyr.*Jo.*10.2(4.915A); **b.** intrans. ἡμῖν περιτρέψαντες λέγουσιν Bas.*ep.*134.1(3.357B; M.868C); **2.** *turn* to; **a.** trans. εἰς χαρὰν περιτρέψει τὴν κατήφειαν *cat.Lc.*2:36(p.25.13); **b.** intrans. οὐ γὰρ ἔγνω τὸν φύσει βασιλέα, ἀλλ' εἰς ἕτερον τὸν μὴ φύσει...~ει ‡Chrys.*pasch.*1(8.253D); **3.** *turn* into πάντα εἰς ἄλληλα περιχωρεῖ τε καὶ ~εται Gr.Naz.*or.*22.4(M.35.1136B); **4.** *convert* ~ει δὲ [sc. θεός] τοὺς τοιούτους, μονονουχὶ καὶ ἀνασειράζων...εἰς τὸ...τελοῦν εἰς ὄνησιν αὐτοῖς Cyr.*Is.*1.6(2.172A); **5.** *pervert* εἰς ἀδοξίαν τοὺς ἀνθρώπους ~ουσιν [sc. πανηγύρεις] Tat.*orat.*22(p.24.20; M.6.856A); Clem.*prot.*5(p.51.4; M.8.172A); Or.*enarr.in Job* 2:9(M.17.61A); **6. a.** trans., *upset, overthrow*, Clem.*prot.*2(p.20.4; M.8.97A); Ἱερουσαλὴμ...ἐρημίας ἐπ' ἔσχατα περιτραπεῖσα Eus.*v.C.*3.33(p.93.11; M.20.1093B); Jo.D.*hom.*1.6(M.96.556B); met. τῷ Χριστῷ διαλεγόμενος [sc. διάβολος] ~εται Chrys.*hom.13.3 in Mt.*(7.171E); id.*hom.17.2 in 1Tim.*(11.650C); **b.** intrans., *stagger and fall*, Niceph.Ur.*v.Sym.*180(M.86.3153A).

περιτρίβω, *break in pieces*, Gr.Nyss.*v.Mos.*(M.44.393A).

περίτριμμα, τό, *street idler*; of wandering monk, Pall.*v.Chrys.*6(p.34.6; M.47.21).

***περιτριχόομαι**, *be covered over* ἐν τῷ κρυπτῷ δὲ περιτετρίχωται καὶ περιπέφρακται, καὶ περιτετείχισται...ἡ ψυχή Mac.Aeg.*hom.*21.2(M.34.656D).

περίτρομος, *quivering*, Gr.Naz.*carm.*1.1.3.66(M.37.413A).

περιτροπή, ἡ, *turning round, revolution, change*; hence *interchange* μηδαμῶς συμφύραντες τῶν λεγομένων [sc. οὐσία, φύσις, πρόσωπον] τὴν ἔννοιαν, διὰ τῆς τούτων εἰς ἀλλήλας π. καὶ συγχύσεως Max.*ep.*15(M.91.549A); *ib.*(553A).

περιτροχάζω, *gad about in*, c. acc., Alex.Al.*ep.Alex.*1(p.20.15; M.18.549B); Nil.*epp.*1.292(M.79.189B).

***περιτροχάς**, ἡ, *gad-about woman* ἡ χήρα μὴ π. ἢ ῥεμβομένη *Const.App.*3.6.4; ‡Ign.*Philad.*4.

περίτροχος, *spherical*, Nonn.*par.Jo.*9:11(M.43.825B).

περιτρύζω, *twitter round about*, Gr.Naz.*or.*15.8(M.35.925A).

***περιτρυχόω**, *wear out, debilitate*, ‡Jo.D.*ep.Thphl.*20(M.95.372B).

περιτρύχω, *gnaw*, Pall.*h.Laus.*19(22; M.34.1066D).

περιτρώγ-ω, *nibble at*, met. ποιηταὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς παρὰ σφίσι θεοειδέας προσαγορεύειν δοκοῦσι...τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ~οντες Clem.*str.*4.26(p.324.18; M.8.1380C).

περιτυγχάνω, **1.** *light upon, encounter*; c. acc., Thphn.*chron.*p.286(M.108.704A); **2.** *discover, find to be* μαλθακωτέρῳ...περιτεύξεται τῷ φόβῳ Cyr.*Jo.*10.2(4.915D).

περιτυλίσσω, *wrap up*, Thdr.Lect.*fr.*4(M.86.224A).

περιτυπ-όω, *impress in outline* κηρῷ τὸ...εἶδος ~οῦται Gr.Nyss.*fat.*(M.45.153B); id.*Apoll.*20(M.45.1164C).

***περιύμνητος**, *far-famed*, Eus.*d.e.*1.6(p.27.9; M.22.56A).

περιυπνίζω, *be fulfilled in waking reality*; of a dream, Rom.Mel.(*SBBAW* 1898² p.147).

περιυφαίν-ω, pass., *be composed* συμμέτρως ταῖς οἰκείαις ἀρχαῖς ~ομένου τοῦ σώματος Bas.*hom.in Ps.*1(1.91E; M.29.213D); Melet.*nat.hom.*synops.(M.64.1085C).

***περιφαιδρύνω**, *make illustrious*, Bas.Sel.*enc.in Andr.*1(M.28.1101B).

περιφάνεια, ἡ, **1.** *conspicuousness, openness to view, publicity* ἐπέβη...πρότερον, ἀλλ' οὐδέποτε μετὰ τοσαύτης π. Chrys.*hom.66.1 in Mt.*(7.654C); Cyr.*Jo.*3.4(4.286A); Bas.Sel.*or.*21.4(M.85.264A); **2.** *notoriety*, Chrys.*hom.15.1 in 1Cor.*(10.126C); id.*hom.1.2 in 1Tim.*(11.551B); **3.** *splendour, pomp* πλοῦτον...π. βίου Bas.*hom.in Ps.*1(1.92C; M.29.216C); δυναστεία καὶ π. id.*hom.*21.5(2.167C; M.31.349B); τὰς ἐν τῷ κόσμῳ π. Gr.Nyss.*hom.2 in Cant.*(M.44.804D); ‡Nil.*perist.*4.16(M.79.848A); **4.** *glory, honour*, Hipp.*fr.49 in Gen.*(p.70.1); ref. second advent in contrast with Inc., Chrys.*hom.76.2 in Mt.*(7.735A); id.*hom.88.3 in Jo.*(8.525B); τὴν ἀπὸ τῶν δεσμῶν π. id.*hom.33.6 in 1Cor.*(10.307E); Thdt.*Rom.*10:19(3.116); Zach.Mit.*opif.*(M.85.1073A); **5.** *eminence, distinction*, Bas.*ep.*75(3.170D; M.32.449A); Cyr.*Jo.*1.7(4.61A).

περιφανής, **1.** *bright, splendid* ἱμάτια π. Chrys.*hom.52.4 in Jo.*(8.309C); id.*hom.10.5 in Phil.*(11.282A); π. ... ἥλιος *M.Ner.et Ach.*8(p.7.26); **2.** *eminent, distinguished*, Dion.Al.ap.Eus.*h.e.*6.41.11(M.20.608B); γένει τε καὶ πλούτῳ π. ἀνήρ Eus.*h.e.*7.15.1(676C); Chrys.*hom.13.2 in Jo.*(8.74C); ἀνδραγαθία περιφανεστέρα *ib.88.1*(526E); Nil.*epp.*1.243(M.79.172D); Bas.Sel.*v.Thecl.*1(M.85.540D); **3.** *conspicuous, apparent* σημεῖον...π. ἐν τῷ προσώπῳ μαλακίας Clem.*paed.*3.11(p.276.27; M.8.649B).

περιφέρεια, ἡ, **1.** *circumference*, Meth.*symp.*8.14(p.100.8; M.18.164A); Isid.Pel.*epp.*2.228(M.78.665C); **2.** *rounded shape, sphere*, *Hom.Clem.*6.4; in pagan cosmology ἔνδοθεν γὰρ τῆς π. ζῷόν τι ἀρρενόθηλυ εἰδοποιεῖται προνοίᾳ τοῦ ἐνόντος ἐν αὐτῷ θείου πνεύματος *ib.*6.5; **3.** *outline* οὐχ ὅσιον οἴεσθε μείζονα ὑπάρχειν τοῦ υἱοῦ τὸν πατέρα ἢ π. ἢ ὄγκῳ ‡Caes.Naz.*dial.*18(M.38.873); **4.** *curved line*, Philost.*h.e.*3.11(M.65.497D); **5.** *encircling, encompassing* τὰ δὲ ῥιπίδια καὶ οἱ διάκονοι ἐμφαίνουσι...τὴν τῶν...χερουβὶμ π. ‡Bas.*h.myst.*60(p.394.12).

περιφέρ-ω, **1.** *bear, carry about*; of believer bearing God in his heart, Chrys.*hom.26.3 in Heb.*(12.241A); ‡Proc.G.*Pr.*10:23(M.87.1320B); of man bearing about divine image, *Hom.Clem.*10.7; faithful bearing seal ἡ ψυχή...λαβοῦσα σφράγισμα τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ~ει Clem.*exc.Thdot.*86(p.133.7; M.9.697B); in internal disposition of Persons of Trin. ἡ...τριὰς...τὴν αὐτὴν καὶ μίαν μόνην θεότητα πανταχοῦ ~ουσα Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1.317C; M.29.760D); **2.** *wear*; med., *Mir.Geo.*11(p.111.9); **3.** *boast of, vaunt* Μανιχαίους τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ~οντας Gr.Nyss.*Maced.*15(M.45.1320B); ἐπὶ τῆς γλώττης αὐτὰ ~ων Chrys.*hom.3.5 in Mt.*(7.41B); ὁ...~όμενος Πλάτων id.*hom.2.5 in Rom.*(9.443B) = Nil.*epp.*2.145(M.79.268A); **4.** pass., *be carried to and fro, be unstable*; cf.Eph.4:14, Or.*Jo.*32.5(p.433.29; M.14.753B); Ath.*Ar.*1.34(M.26.81B); Chrys.*hom.37.1 in Mt.*(7.415A); **5.** pass., *stagger* in drunkenness, *ib.57.4*(582B); id.*hom.13.10 in Rom.*(9.573D); of a punch-drunk boxer, id.*hom.13.3 in Mt.*(7.172A); met. ~ομένην...τὴν Καππαδοκίαν Bas.*ep.*98.2(3.192E; M.32.497A); **6.** *refer, attribute* εἰς αὐτὸν ἐκεῖνο τὸ λόγιον ~εται Eus.*p.e.*11.10(527A; M.21.873B).

περιφθείρομαι, *wander about in destitution*; of Christ, ref. flight into Egypt, Cels.ap.Or.*Cels.*1.61(p.112.28; M.11.773A).

περιφλέγ-ω, pass., *be burnt*; met., *be consumed* ζήλῳ ~εσθαι Nil.*epp.*2.190(M.79.297D); *be worn away* βλέφαρα περιπεφλεγμένα...ταῖς ῥοαῖς τῶν δακρύων †Jo.D.*B.J.*38(M.96.1217D).

***περίφλεκτος**, *burning passionately* π. ὁρμὰς *Hymn.*(*AS* 1 p.595).

περιφλύω, *make to bud*; of Word causing Aaron's rod to bud, ‡Caes.Naz.*dial.*183(M.38.1160).

***περιφοινίσσω**, *turn red*, Gr.Nyss.*v Mos.*(M.44.345A).

***περιφοίτης**, ὁ, s.v.l., *wanderer*; as adj., Eudoc.*Cypr.*2.108(M.85.849B).

περιφορά, ἡ, **1.** *passing round* of cup, Synes.*ep.*32(M.66.1361A); **2.** *revolution* of heavenly bodies, Hipp.*haer.*1.8(p.14.2; M.16.3033B); Meth.*symp.*8.14(p.100.4; M.18.161C); Gr.Naz.*or.*20.11(M.35.1077C);

3. *sphere*; of heavenly spheres in Gnost. systems, Iren.*haer*.1.25.1 ap.Hipp.*haer*.7.32(p.218.6; M.16.3338A); Epiph.*haer*.27.2(p.301.15; M.41.364D); of earth, *Hom.Clem*.6.24; 4. *cycle* of time, Chrys.*hom*. 75.4 *in Mt*.(7.728C); of an indiction period, Men.*exc.Rom*.7(p.192.21; M.113.884D); 5. *chance, accident*, Bas.*hom*.8.5(2.67A; M.31.316C); εἴτε θεήλατος ἦν ἡ πληγή, εἴτε ἐκ π. τινος Chrys.*hom.6.3 in Mt*.(7.91A); Philost.*h.e*.8.1(M.65.556A); 6. *distraction*, Gr.Naz.*or*.7.17 (M.35.776C); *Apophth.Patr*.(M.65.144A); Cyr.*ador*.15(1.520C); 7. *turbulence*, Gr.Naz.*or*.28.1(p.21.6; M.36.25C); exeg. Eccl.2:2 διπλῆν ὁ γέλως ἔχει π.· ὅτι δὴ π. γεννᾷ γέλωτας, καὶ πενθεῖν οὐ συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας, καὶ ὅτι οὗτος περιφέρεται, καιροὺς καὶ τόπους ἐναλλάττων †Dion.Al.*fr.Eccl*.2:2(p.214.8; M.10.1580B); Olymp.*Eccl*.2:2(M.93.493B); ἀφροσύνην ἦν...π. καλεῖ *ib*.2:12(497D); π. ἤγουν κίνησιν ἀνώμαλον καὶ μεταβολὴν ἄτακτον Gr.Agr.*Eccl*.1.20(M.98.800B).

***περιφραγμός**, ὁ, *enclosing fence*, *Orac.Sib*.2.319; *ib*.8.209.

περιφράσσω, 1. *fence, fortify, all round*, met. ἑαυτὸν περιφράξας σκληροκαρδίᾳ Eus.*e.th*.2.18(p.123.4; M.24.941D); Chrys.*hom.24.1 in Eph*.(11.180C); Cyr.*Jo*.11.2(4.943E); 2. *block up* περιεφράξαμεν τὰ ὦτα Thdr.Stud.*epp*.1.48(M.99.1073A).

περιφραστικῶς, *periphrastically* τὸ υἱοὶ ἀνθρώπων...π. εἰρῆσθαι ὡς καὶ Ἕλλησιν ἔθος· υἷες Ἀχαιῶν Or.*Ps*.4:3(p.452) = id.*sel.in Ps*.4:3 (M.12.1137C) = Gennad.*fr.Ps*.1:3(M.85.1668C); Meth.*symp*.8.6(p.88.21; παραφ- M.18.148C); Max.*Pyrr*.(M.91.348A).

περιφρίσσω, *bristle with*; c. dat., Nonn.*par.Jo*.4:35(M.43.780C).

περιφρονέω, 1. *despise* τὰ γήινα περιφρονήσας Isid.Pel.*epp*.1.227 (M.78.324C); *ib*.1.274(344C); τῶν γηίνων περιφρονήσωμεν Jo.D.*hom*.1.1(M.96.545B); 2. *neglect, ignore*, Gr.Thaum.*pan.Or*.2(p.3.23; M.10.1053B); Cyr.*Jo*.6.1(4.636E).

περιφρόνησις, ἡ, 1. *contempt*, Clem.*q.d.s*.12(p.167.20; M.9.616C); Bas.Sel.*or*.3.2(M.85.53A); 2. *neglect*, (Lat. *negligentia*) *Cod.Afr*.123.

***περιφρονητέος**, *to be despised*, Gr.Naz.*carm*.2.1.12.780(M.37.1223A).

περίφρων, 1. *haughty*, †Apoll.*met.Ps*.151:7(M.33.1537C); 2. *despising* κόσμοιο π. Gr.Naz.*carm*.1.2.1.211(M.37.538A).

***περιφύλαγμα**, τό, *safeguard*, of BMV νηπίων...π. Taras.*praesent.BMV*(M.98.1500B).

***περιφυλακή**, ἡ, *care, circumspection*, Gennad.*encycl*.(M.85.1617C; φυλακῆς p.81.14).

περιφυλάσσω, 1. *guard, protect*, ‡Proc.G.*Pr*.2:11(M.87.1237A); Melet.*nat.hom*.1(M.64.1153A); 2. *keep, observe completely* περιφυλάξασθαι τὸν νόμον Vict.*Mc*.10:24(p.380.9).

***περιφύσησις**, ἡ, *blowing round, blast* coming from all sides, Oecum.*Apoc*.11:7(p.131).

περιφύω, 1. *cling to, embrace*; persons, Cyr.*glaph.Gen*.5(1.160D); 2. *adhere to, be wedded to* περιπεφυκότες τῷ κόσμῳ Clem.*prot*.9(p.64.27; M.8.197B); id.*ecl*.25(p.144.2; διαπεφυκός M.9.709C).

περίφωρος, *detected*, *Hom.Clem*.14.10.

περιχαλκόω, *gild*, Meth.*symp*.5.8(p.62.20; M.18.112A).

***περιχαρακτηρίζω**, *sketch*, Ephr.1.263A.

περιχάραξις, ἡ, *digging round*; of making a well, Proc.G.*Num*.21:16(M.87.860A).

περιχαράσσω, *mark round, trace round in outline*, Jo.Mal.*chron*.8 p.203(M.97.317C); *mark round* with sign of cross περιεχάραξεν τὴν ...θύραν τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ *A.Andr.et Mt*.19(p.90.4); περιχαράξας...τὸν τόπον ‡Pall.*h.mon*.13.13(p.67.22; M.34.1162C).

περιχαρής, *full of joy*; neut. as subst., *happiness*, Diod.*proem.Pss*.(p.82.15).

***περίχαρις**, *full of grace*, of BMV χαῖρε, τὸ π. πρόσωπον Thdot.Anc.*hom.BMV et Sym*.3(M.77.1393B).

***περιχαρῶς**, *with great joy*, Bas.*hex*.3.2(1.23C; M.29.56B); id.*hom*.2.1(2.11C; M.31.185D); Isid.Pel.*epp*.1.394(M.78.404C); Thphyl.*exc.gent*.15(p.488.25; M.113.952B).

περιχέ-ω, 1. *pour* water *over*; pass., *be baptized* (clinically by affusion), Corn.ap.Eus.*h.e*.6.43.14(M.20.621B); *ib*.6.43.17(624B); 2. pass., *be poured round, surround, envelop* περικέχυται γὰρ αὐταῖς ἀὴρ καθαρός Meth.*symp*.8.3(p.84.25; M.18.144A); Bas.*hex*.9.5(1.86A; M.29.201A); ὁπόση τῷ Χοσρόῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ῥώμη περικέχυτο Thphyl.*exc.gent*.9(p.486.15; M.113.948D); *come flooding in upon*, met. Τιβερίῳ ἤδη τὰ τῆς πολιτείας περιεκέχυτο πράγματα Men.*exc.Rom*.12(p.199.17; M.113.893C); of having in abundance νεανίας... κτημάτων περιουσίᾳ ~όμενος Cyr.*Jo*.3.5(4.307E); id.*hom.pasch*.8(5^2.99C); *ib*.9(119A); *ib*.18(238D); 3. pass., *embrace* περιεχύθη καὶ κατεφίλησε Chrys.*hom.10.5 in Rom*.(9.528A); *ib*.32.3(757D); Gr.Ant.*mul.ung*.3(M.88.1852A).

περιχορεύ-ω, 1. *dance round*, met., *circle round* οἱ θεῖοι...νόες... ἀνεκφοιτήτως μένουσιν ἐν ταὐτότητι περὶ τὸ τῆς ταὐτότητος αἴτιον καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἀκαταλήκτως ~οντες Dion.Ar.*d.n*.4.8(M.3.705A); ἡ πρώτη τῶν οὐρανίων οὐσιῶν διακόσμησις, ἡ κύκλῳ θεοῦ...ἑστηκυῖα, καὶ ...ἀκαταλήκτως ~ουσα τὴν αἰώνιον αὐτοῦ γνῶσιν id.*c.h*.7.4(M.3.212A); 2. pass., *be danced round*, Mod.*dorm*.12(M.86.3308A).

περίχροος, *coloured over*, Gr.Naz.*carm*.2.1.11.1883(M.37.1161A).

***περιχρόω**, *colour over*, Gr.Nyss.*hom.opif*.19(M.44.197B).

περίχρυσος, *overlaid with gold*, Meth.*symp*.5.8(p.62.23; M.18.112B); Cyr.*Is*.4.3(2.627B).

περιχύτης, ὁ, *attendant at baths*, Isch.*libell*.(p.19.24; περισχύτην H.2.329C).

περιχωρ-έω, A. in gen.; 1. *encompass* κύκλῳ γὰρ τῆς καρδίας τὸ κάλυμμα τοῦ σκότους ~εῖ Mac.Aeg.*pat*.5(M.34.869A); 2. *alternate* by revolution, *pass* into *reciprocally* ζωὴ...καὶ θάνατος...εἰς ἄλληλα ~εῖ πως καὶ ἀντικαθίσταται Gr.Naz.*or*.18.42(M.35.1041A); id.*or*.22.4 (1136B) cit. s. περιτρέπω.

B. Christol.; 1. *interchange* with, *pass* into reciprocally κιρναμένων ὥσπερ τῶν φύσεων, οὕτω δὴ καὶ τῶν κλήσεων, καὶ ~ουσῶν εἰς ἀλλήλας τῷ λόγῳ τῆς συμφυΐας Gr.Naz.*ep*.101(M.37.181C) cit. Pamph.H.*panopl*.4.1(p.610) and Max.*schol.ep.Dion.Ar*.4(M.4.533C); ἡ φύσις ἀσυγχύτως ἑνωθεῖσα τῇ φύσει δι' ὅλου περικεχώρηκε, μηδὲν ἀπόλυτον παντάπασιν ἔχουσα καὶ τῆς ἡνωμένης αὐτῇ καθ' ὑπόστασιν κεχωρισμένον θεότητος Max.*ambig*.(M.91.1053B); πᾶσαν [sc. τὴν ἡμετέραν οὐσίαν] θεουργὸν ἀποφήνας, ὡς διόλου κατ' ἄκρον αὐτῇ ~ήσας διὰ τὴν ἕνωσιν id.*opusc*.(M.91.60B); ἴδιον τῆς προσλαβομένης θεοῦ λόγου φύσεως τὸ εἶναι υἱὸν θεοῦ· ἴδιον τῆς προσληφθείσης ἀνθρώπου φύσεως τὸ εἶναι υἱὸν ἀνθρώπου. κιρναμένων οὖν τῶν τοιούτων φύσεων καὶ ~ουσῶν εἰς ἀλλήλας τῷ λόγῳ τῆς συμφυΐας καὶ τῆς ἑνώσεως, κιρνῶνται καὶ ~οῦσιν εἰς ἀλλήλας ὡσαύτως καὶ αἱ κλήσεις καὶ γίνεται ἀμφότερα εἷς υἱὸς θεοῦ τε ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπου Thdr.Raith.*praep*.(p.194.14; M.91.1496A); 2. *interpenetrate* (it is often difficult to distinguish whether π. is used in sense 1 or 2) ἀδύνατον γὰρ τὴν σάρκα ~ῆσαι διὰ τῆς θεότητος· ἀλλ' ἡ θεία φύσις ἅπαξ ~ήσασα διὰ τῆς σαρκὸς ἔδωκε καὶ τῇ σαρκὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἄρρητον περιχώρησιν ‡Cyr.*Trin*.24(6^2.30A; M.77.1165C); μία τῶν δύο φύσεων χρηματίζει ὑπόστασις σύνθετος· καὶ ἐν αὐτῇ διὰ τῆς σαρκώσεως ἑνοῦνται αἱ δύο φύσεις...καὶ ~οῦσιν ἐν ἀλλήλαις, ἡ δὲ περιχώρησις ἐκ τῆς θεότητος γίνεται Jo.D.*Jacob*.52(M.94.1461C); αἱ τοῦ Χριστοῦ φύσεις, εἰ καὶ ἥνωνται, ἀλλ' ἀσυγχύτως ἥνωνται· καὶ εἰ ἐν ἀλλήλαις ~οῦσιν, ἀλλὰ τὴν εἰς ἀλλήλας τροπὴν τε καὶ μεταβολὴν οὐ προσίενται id.*f.o*.3.5(M.94.1001A); εἰ καὶ ~εῖν ἐν ἀλλήλαις τὰς...φύσεις φαμέν, ἀλλ' οἴδαμεν, ὡς ἐκ τῆς θείας φύσεως ἡ περιχώρησις γέγονεν. αὕτη μὲν γὰρ διὰ πάντων διήκει...καὶ ~εῖ, δι' αὐτῆς δὲ οὐδέν *ib*.3.7 (1012C); ἡνωμέναι γὰρ καθ' ὑπόστασιν, καὶ ἐν ἀλλήλαις ~οῦσαι, ἀσυγχύτως ἥνωνται *ib*.3.8(1016B).

C. Trin., *interpenetrate* τρεῖς δὲ ὑποστάσεις...ἐν ἀλλήλαις ἀσυγχύτως ~ούσας ἐπιστάμεθα Jo.D.*f.o*.3.5(M.94.1000B); cf. θεαρχικῶν ὑποστάσεων...~ουσῶν εἰς ἀλλήλας, ἀλλ' ἐφ' ἑκάστης τούτων...ἀσυγχύτου φυλαττομένης τῆς ἀιδιότητος, πόρρω γὰρ ἀποπεμπέσθω...ἡ τοῦ... Σαβελλίου...σύγχυσις Nicephorus Constantinopolitanus *epistula ad Leonem*(M.100.184D).

περιχώρησις, ἡ, A. in gen., *cyclical movement, recurrence* τὴν πρὸς τὸ μὴ ὄν...δέχεται π. Gr.Agr.*Eccl*.2.1(M.98.808B); τέλος δὲ πίστεώς ἐστιν, ἡ τοῦ πιστευθέντος ἀληθὴς ἀποκάλυψις. ἀληθὴς δὲ τοῦ πιστευθέντος...ἀποκάλυψις, ἡ κατὰ ἀναλογίαν τῆς ἐν ἑκάστῳ πίστεως ἄρρητος τοῦ πεπιστευμένου π.· π. δὲ τοῦ πεπιστευμένου καθέστηκεν, ἡ πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν κατὰ τὸ τέλος τῶν πεπιστευκότων ἐπάνοδος Max.*qu.Thal*.59(M.90.608D).

B. Christol.; 1. *reciprocity*, in analogy of human speech ἐπὶ τοῦ κατὰ προφορὰν δὲ λόγου ὡσαύτως, καὶ τὴν ἐγκειμένην τῷ λόγῳ ὁρῶμεν ἔννοιαν, καὶ τὸν ὑποκείμενον τῇ ἐννοίᾳ λόγον, καὶ τὴν αὐτῶν δι' ὅλου εἰς ἄλληλα π. Max.*Pyrr*.(M.91.337C); τῷ ἀπορρήτῳ τρόπῳ τῆς εἰς ἀλλήλας τῶν Χριστοῦ φύσεων π. *ib*.(345D); ἡνωμένας διόλου τῇ πρὸς ἀλλήλας συμφυΐᾳ καὶ π. id.*opusc*.(M.91.88A); τὴν ἄκραν τούτων εἰς ἄλληλα π. καὶ ἀντίδοσιν *ib*.(189D); μίαν...ἐνέργειαν, διὰ τὸ μηδὲν θεῖον ἢ ἀνθρώπινον κεχωρισμένως ἐπιτελεῖσθαι, ἀλλ' ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ συμφυῶς ἅμα καὶ ἡνωμένως προάγεσθαι, κατὰ τὴν ἐν τούτοις ἑνιαίαν π. *ib*.(232A); 2. *interpenetration* χρίσιν δὲ νοητέον, τὴν ὅλου τοῦ χρίσματος εἰς ὅλον τὸ χρισθὲν π. ‡Cyr.*Trin*.22(6^2.28A; M.77.1164A); *ib*.27(34A; M.1172D); μεταδίδωσι τῇ σαρκὶ τῶν ἰδίων, κατὰ τὸν ἀντιδόσεως τρόπον, διὰ τὴν εἰς ἄλληλα τῶν μερῶν π., καὶ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἕνωσιν Jo.D.*f.o*.3.3(M.94.993D); ἀντιδιδούσης τῇ ἑτέρᾳ τὰ ἴδια διὰ τὴν τῆς ὑποστάσεως ταυτότητα, καὶ τὴν εἰς ἄλληλα αὐτῶν π. *ib*.3.4(1000A); *ib*.3.7 (1012C) cit. s. περιχωρέω; ἡνωμέναι γὰρ καθ' ὑπόστασιν, καὶ τὴν ἐν ἀλλήλαις π. ἔχουσαι, ἀσυγχύτως ἥνωνται *ib*.3.8(1013B); οὐ κατὰ μεταβολὴν φύσεως, ἀλλὰ κατὰ τὴν οἰκονομικὴν ἕνωσιν, τὴν καθ' ὑπόστασιν ..., καὶ τὴν ἐν ἀλλήλαις τῶν φύσεων π., ὡς φαμεν καὶ τὴν τοῦ σιδήρου πύρωσιν *ib*.3.17(1069A); ἡ δὲ π. οὐκ ἐκ τῆς σαρκός, ἀλλ' ἐκ τῆς

θεότητος γέγονεν...ἀλλ' ἡ θεία φύσις ἅπαξ περιχωροῦσα διὰ τῆς σαρκός, ἔδωκε καὶ τῇ σαρκὶ τὴν πρὸς ταύτην ἄρρητον π., ἣν δὴ ἕνωσιν λέγομεν *ib.*4.18(1184C); ἀμεταβλήτως τὴν σάρκα ἐθέωσε, διὰ τῆς ἐν ἀλλήλαις τῆς αὐτοῦ θεότητος, καὶ τῆς αὐτοῦ σαρκὸς ἀσυγχύτου παραχωρήσεως id.*imag*.1.21(M.94.1253B, conj. περιχωρήσεως); id.*Jacob*.52(M.94.1461C) cit. s. περιχωρέω; *ib*.81(1480B); θεοῦ μὲν τὰ ἀνθρώπινα γίνεται, ἀνθρώπου δὲ τὰ θεῖα, τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιδόσεως, καὶ τῆς ἐν ἀλλήλοις ἀσυγχύτου π. id.*hom*.1.2(M.96.549A).

C. Trin., *interpenetration* ἑνοῦνται γάρ,...οὐχ ὥστε συγχεῖσθαι, ἀλλ' ὥστε ἔχεσθαι ἀλλήλων· καὶ τὴν ἐν ἀλλήλαις π. ἔχουσι δίχα πάσης συναλοιφῆς καὶ συμφύρσεως ‡Cyr.*Trin*.10(6^3.16A; M.77.1144B) = Jo.D.*f.o*.1.8(M.94.829A); ἡ ἐν ἀλλήλαις τῶν ὑποστάσεων μονή τε καὶ ἵδρυσις· ἀδιάστατοι γὰρ αὗται, καὶ ἀνεκφοίτητοι ἀλλήλων εἰσίν, ἀσύγχυτον ἔχουσαι τὴν ἐν ἀλλήλαις π. Jo.D.*f.o*.1.14(M.94.860B); *ib*.4.18(1181B); id.*rect.sent*.1(M.94.1424A); οὐδὲ γὰρ οὐσίᾳ τέμνονται, οὐ δυνάμει χωρίζονται, οὐ τόπῳ, οὐκ ἐνεργείᾳ, οὐ βουλήσει μερίζονται, ἀνεκφοίτητον ἔχοντες τὴν ἐν ἀλλήλοις ἵδρυσίν τε καὶ π. id.*Jacob*.78(M.94.1476B); αἱ τρεῖς ὑποστάσεις ἀδιαιρέτως ἅμα καὶ ἀσυγχύτως ἥνωνται· ἀδιαιρέτως μέν, διὰ τὸ μοναδικὸν τῆς φύσεως, καὶ τὴν ἐν ἀλλήλαις ἀσύγχυτον π. id.*nat*.4(M.95.117D); ὥσπερ ἐπὶ τῆς...τριάδος αἱ τρεῖς ὑποστάσεις διὰ τὴν φυσικὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἐν ἀλλήλαις π. εἷς θεός εἰσί τε καὶ λέγονται, οὕτως ἐπὶ τοῦ...Χριστοῦ αἱ δύο φύσεις διὰ τὴν ὑποστατικὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἐν ἀλλήλαις π. εἷς υἱός εἰσι id.*fid.Nest*.36(p.576).

***περιψάλλομαι**, *make music round*, *serenade*, Mac.Mgn.*apocr*.4.11 (p.171.2).

περίψημα, τό, *offscouring, contemptible thing*; also in polite address, *devoted servant*, Ign.*Eph*.8.1; π. τὸ ἐμὸν πνεῦμα τοῦ σταυροῦ *ib*.18.1; γράφειν ἐσπούδασα, π. ὑμῶν *Barn*.4.9; ἐγὼ π. τῆς ἀγάπης ὑμῶν *ib*.6.5; of Christians who voluntarily incurred plague through tending sick τὸ δημῶδες ῥῆμα, μόνης ἀεὶ δοκοῦν φιλοφροσύνης ἔχεσθαι, ἔργῳ δὴ τότε πληροῦντες, 'ἀπιόντες αὐτῶν π.' Dion.Al.ap.Eus.*h.e*.7.22.7(M.20.689A); ὁ ἔχων ἀγάπην,...πάντων π. γίνεται Ephr.1.3F; μακάριος...ὁ μοναχὸς ὁ πάντων π. ἑαυτὸν ἔχων Ant.Mon.*hom*.68(M.89.1633A).

***περίψιμος, ὁ,** (cf. foreg.), *contemptible person*; plur., *riff-raff* βάναυσοί τινες οὐδὲ π. †Cyr.*hom.div*.10(5^2.371C).

περίψυξις, ἡ, *cooling, condensation*, acc. Stoics ψυχὴν...εἶναι...σῶμα καὶ γενέσθαι ἐκ τῆς π. τοῦ ἀέρος...διὸ καὶ καλεῖσθαι ψυχὴν Hipp.*haer*.1.21(p.26.1; M.16.3049A).

***περιωγή, ἡ,** *revolving movement*, Gr.Naz.*carm*.1.1.5.49(M.37.428A); *ib*.1.1.7.2(439A).

[*]**περιωδία, ἡ,** v. περιοδεία.

περιωδυν-άω, *afflict with pain* ~ησε τὴν καρδίαν Thdr.Stud.*epp*.2.214(M.99.1644C).

περιώνυμος, *far-famed, renowned*, Ath.Presb.*libell*.(p.20.33; H.2.332C); Philost.*h.e*.3.2(M.65.481A); Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3173B); Jo.D.*f.o*.4.12(M.94.1136A); neut. as subst. τὸ τῆς δυνάμεως π. Philost.*h.e*.12.3(609A).

περιωπή, ἡ, 1. *vantage-point*; met., Chrys.*sac*.2.2(p.30.14; 1.373C); **2.** *summit, height*; **a.** of God's dwelling, divine sphere of existence θεὸν...περὶ τὰ νῶτα τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ καὶ οἰκείᾳ π. ὄντως ὄντα Clem.*prot*.6(p.52.6; M.8.173A); οὐ γὰρ ἐξίσταταί ποτε τῆς αὐτοῦ π. ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ id.*str*.7.2(p.5.26; M.9.408B); ref. Gen.2:2–3 κατέπαυσεν...ὁ θεὸς ἀναχωρῶν εἰς τὴν ἑαυτοῦ π. Cels.ap.Or.*Cels*.5.59 (p.62.28; M.11.1276A); Or.*schol.in Cant*.8:1(M.17.285A); of Christ εἰ ἐπὶ τῆς ἰδίας ἔμεινε π. ... ὀλίγοι ἂν ἠκολούθησαν τυχόν Gr.Naz.*or*.37.3 (M.36.285B); of the two natures τὸ μὲν περιωπῆς, τὸ δὲ ταπεινώσεως *ib*.41.12(445B); *ib*.45.11(637B); οὐρανὸν...σημαίνεσθαι τὴν...π. καὶ κατάστασιν τοῦ θεοῦ Didym.ap.*cat.Jo*.6:58(p.255.33); ἑαυτὸν ἐταπείνωσεν ἐν π. θεότητος ὢν Thdot.Anc.*exp.symb*.7(M.77.1324B); Olymp.*Eccl*.5:1(M.93.537D); Max.*myst*.5(M.91.680C); **b.** of heights of spiritual life τὸν γὰρ μὴ δυνηθέντα ἀναπτῆναι...μηδὲ ἐν ταύτῃ καθίσαι τῇ π., οὐκ ἔνι τὴν γῆν ἰδεῖν...ὡς ἰδεῖν ἄξιον Chrys.*compunct*.2.1(1.141B); τὴν τῆς ἀρετῆς...π. Isid.Pel.*epp*.5.109(M.78.1389A); of original state of Adam, Gr.Agr.*Eccl*.4.3(M.98.925B); **c.** *head, capital* πόλις...τῆς οἰκουμένης π. CCP(681)*or.imp*.(H.3.1424D); **3.** *contemplation* μειζόνως αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ δοξαζόμενον, ὅτε ἐν τῇ ἑαυτοῦ γινόμενος π., ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ γνώσει καὶ τῇ ἑαυτοῦ θεωρίᾳ Or.*Jo*.32.28(18; p.473.30; M.14.817D).

***περιωρισμένως,** *definitely*, Thdt.*Is*.13:20(p.68.25; 2.264).

***περιωχείμας,** vox nihili, *A.Thom*.A 157(p.267.5).

***περκασμός, ὁ,** *dark colour* of grapes ripening, Jo.Eleem.*v.Tych*.(p.127).

§**περνάω,** = περάω, *Apophth.Patr*.(M.65.440A).

***περνέω,** = περάω, Thphn.*chron*.p.198(M.108.512) prob. error for foreg.

***περπερεία, ἡ,** *vainglory, boastfulness, ostentation* π. γὰρ ὁ καλλωπισμὸς περιττότητος καὶ ἀχρειότητος ἔχων ἔμφασιν Clem.*paed*.3.1 (p.237.13; M.8.557B); πᾶν ὃ μὴ διὰ χρείαν, ἀλλὰ διὰ καλλωπισμὸν παραλαμβάνεται, περπερείας ἔχει κατηγορίαν Bas.*reg.br*.49(2.432A; M.31.1116C); πραότητα, ἥπερ πᾶσαν ἐκκλίνει π. Isid.Pel.*epp*.1.162(M.78.292A); Nil.*Magn*.14(M.79.988D); Dor.*doct*.3.3(M.88.1657A); one of σωματικὰ πάθη, Jo.D.*virt*.(M.95.88D).

περπερεύ-ομαι, *vaunt oneself, put oneself forward*, Clem.*paed*.3.11 (p.278.27; M.8.656A); ὅταν τις προπετὴς ᾖ ἐπαγγελλόμενος εἰδέναι ἢ περὶ τέχνης ἢ περὶ ἐπιστήμης ἢ περὶ γνώσεως οὗτός ἐστιν ὁ ~όμενος παρὰ τὸ μὴ ἔχειν τὴν ἀγάπην Or.*comm.in 1Cor*.13:4(*JTS* 10 p.34); ὅτε δὲ ἔπταισαν [sc. clerics], ὡς ἂν ~σάμενοι καὶ ἑαυτοὺς μωμησάμενοι, οὐκέτι δύνανται λειτουργεῖν Petr.I Al.*ep.can*.10(M.18.488C); οὐ ~εται· τουτέστιν, οὐ προπετεύεται Chrys.*hom.33.1 in 1Cor*.(10.300B); οὐ πολυπραγμονεῖ τὰ μὴ ἀνήκοντα· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ~εσθαι Thdt.*1Cor*.13:4(3.253); τὸ ἐπιχαίρειν οἱῳδήποτε ἀνθρώπῳ ἐν θλίψει...ἀνθρώπου ἐστὶ ~ομένου Ant.Mon.*hom*.58(M.89.1608D).

***περπερότης, ἡ,** *vaingloriousness, boastfulness*, Ephr.3.102F; ‡Chrys.*hom*.10(13.242C).

§**περσίς, ἡ,** ? = περσέα; name of an Egyptian tree with healing properties, shown at Hermopolis, said to have bowed down in adoration of Christ at flight into Egypt, or, as object of pagan worship, to have been shaken down by Christ's approach, Soz.*h.e*.5.21.8(M.67.1281A).

***Περσοκράτης, ὁ,** *ruler of Persia*, Geo.Pis.*Heracl*.1.13(M.92.1298A).

Περσολέτης, ὁ, *destroyer of Persians*, Bas.Sel.*v.Thecl*.2.4(M.85.572C).

***περσονάλιος,** (Lat. *personalis*) *personal*, Ath.Scholast.*coll*.5 paratit.17(p.79).

***Περσόφρων,** *Persian-minded* ὦ τοῦ νέου Μανιχαίου καὶ Π. ‡Jo.D.*ep.Thphl*.21(M.95.373A).

πέσκος, τό, *rind* of fruit, Eudoc.*Cypr*.2.255(M.85.856B).

πετάζ-ω, = πετάννυμι, *spread out*, of monks moving from place to place μὴ ~ωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ τόπων εἰς τόπους Nil.*Eulog*.12(M.79.1109A).

***πεταλογραφία, ἡ,** *writing on* magical *tablets*, Ephr.2.196A.

***πεταλογράφος, ὁ,** *writer on* magical *tablet, maker of charms*, Ephr.3.111F.

πέταλον, τό, 1. *leaf*, met. τῆς ἐγκρατείας τὰ π. Clem.*prot*.1(p.10.12; M.8.68A); **2.** *leaf, plate, tablet*, of metal etc.; **a.** used for sacred and magical writings πετάλων ἐπιγραφαῖς καὶ περιάμμασιν χρῆσθαι Eus.*d.e*.3.6(p.133.29; M.22.225C); ἐν πετάλοις ἐπιγραφαί, μαγεῖαι, ἢ ἄλλαι κακοτεχνίαι Cyr.H.*catech*.19.8; Chrys.*Jud*.8.6(1.682E); *Pers*.(p.15.24); **b.** *gold leaf* used in decoration, met. γένηται π. χρυσοῦν καὶ δέξηται τοὺς τύπους τῶν γραμμάτων τοῦ θεοῦ Or.*enarr.in Job* 41:15(M.17.105A); **c.** *gold plate on mitre of high priest* inscribed with divine name, Clem.*str*.5.6(p.352.14; M.9.65A); ὁ ἱερεὺς εἰσιὼν ἐντὸς τοῦ καταπετάσματος τοῦ δευτέρου τό τε π. ἀπετίθει παρὰ τῷ θυσιαστηρίῳ...αὐτὸς δὲ...τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ ἐγκεχαραγμένον ὄνομα ἔχων εἰσῄει, δεικνὺς τὴν ἀπόθεσιν τοῦ καθάπερ π. χρυσοῦ καθαροῦ γενομένου ...τοῦ ὥσπερ σώματος τῆς ψυχῆς [ἀπόθεσιν], ἐν ᾧ ἐγκεχάρακτο τὸ γάνωμα τῆς θεοσεβείας id.*exc.Thdot*.27(p.115.23; M.9.672C); κεφαλὴ δὲ κοσμουμένη τῷ διαδήματι, τὸν ἀποκείμενον τοῖς εὖ βεβιωκόσι στέφανον ἀποσημαίνει, ὃν κοσμεῖ ὁ ἐσφραγισμένος τῷ χρυσῷ π. τοῖς ἀρρήτοις χαράγμασιν Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.392D); Epiph.*gemm*.12(M.43.301D); Chrys.*sac*.3.4(p.51.11; 1.382C); worn by John at Ephesus ὃς ἐγενήθη ἱερεὺς τὸ π. πεφορεκώς Polycr.ap.Eus.*h.e*.5.24.3(M.20.493C); by James of Jerusalem π. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφόρεσε Epiph.*ep.Arab*.ap.*haer*.78.14(p.464.24; M.42.721B); met. τὸ π. τῆς πίστεως *T.Lev*.8.2; **3.** *plate* of a beetle's wing, Bas.*hex*.8.8(1.79A; M.29.184D); **4.** heavenly *sphere* τὰ ἐννέα π. τοῦ οὐρανοῦ *Apoc.Jo*.17(p.85); ἔξωθεν δὲ τῶν ἑπτὰ οὐρανῶν τὸ π. ἐστιν τὸ πρῶτον, ὅπου εἰσὶν αἱ ἐξουσίαι ἐνεργοῦσαι τοῖς ἀνθρώποις *Ev.Barth*.4.30(*RB* 10 p.332, v.l. πέταλος Vassiliev p. 17).

πεταλώδης, *leaf-like*, Melet.*nat.hom*.1(M.64.1152D).

πετάλωσις, ἡ, *foliage*, Mac.Mgn.*apocr*.4.11(p.171.11); *ib*.4.16 (p.188.7).

πετάννυμι, *open, spread out* ὁ ἄνθρωπος τὰς χεῖρας πετάσας οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχων φαίνεται ἢ τοῦτο [sc. the Cross] Meth.*Porph*.1(p.505.1; M.18.400D); Ast.Am.*phar*.(p.117.18); liturg., at beginning of anaphora, of attitude of congregation at prayer ὁ διάκονος· πετάσατε *Lit.Marc*.(Brightman, p.125.19); εἰς τὸν οὐρανόν τε πετάσας τὸ ὄμμα καὶ τὰς παλάμας Jo.Eleem.*v.Tych*.(p.153).

πέτασμα, τό, 1. *veil* of Temple, *Orac.Sib*.8.305; **2.** *flight* of a bird, Didym.*Pr*.30:19(M.39.1641C); Geo.Pis.*hex*.45(M.92.1430A).

πέταυρον, τό, *trap*, ref. Pr.9:18 ἐπὶ π. ᾄδου συναντᾷ Ath.*Ar*.1.10 (M.26.32B); Cyr.*ador*.6(1.186A); id.*Is*.4.4(2.686E); id.*Os*.3(3.16C); π. ἀπωλείας Gr.Agr.*Eccl*.2.2(M.98.809C).

πέτ-ομαι (πέτ-αμαι), 1. *fly* οἱ ἀετοὶ Ἰσραὴλ ~ασθήσονται ἐν χαρᾷ *T.Jud*.25.5; οὐδὲν οὕτως ἀνέχει, καὶ μικροῦ ~εσθαι ποιεῖ, ὡς συνειδὸς ἀγαθόν Chrys.*hom.12.7 in Rom*.(9.552D, v.l. ~ασθῆναι); ἄνω ~ασθαι διηνεκῶς, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης ἐνορᾶν id.*hom.24.3 in 1Cor*.(10.216D); δεῖ ~ασθῆναι τοῖς τοῦ πνεύματος πτεροῖς id.*hom.12.2 in Phil*.(11.292A); **2.** *flit, gad about* οὐκ ἔσῃ ὡς ~όμενος…ἐν ταῖς ῥύμαις *Const.App*.1.4.1.

πέτρα, ἡ, *rock*; **1.** in gen.; ref. 1Cor.10:4 ἀπανταχοῦ παρεπομένης αὐτοὺς π., καὶ κατὰ σταθμοὺς καὶ κατὰ μονὰς…παρούσης [explained by reference to Ex.17:1ff., Num.20:1ff.] Eus.*Ps*.77:15(M.23.913C); met. σου τὴν ἐν θεῷ γνώμην, ἡδρασμένην ὡς ἐπὶ πέτραν ἀκίνητον Ign.*Polyc*.1.1; **2.** of Christ; **a.** in gen., ref. Jos.5:2–3, Just.*dial*.113.6(M.6.737B) cit. s. λίθος; ref. Ex.17:6 τὸ ὄνομα τὸ τῆς καλῆς π., καὶ ζῶν ὕδωρ…βρυούσης *ib*.114.4(740C); Pauline exegesis of π. ἀκολουθοῦσα taken as example of spiritual exegesis, Or.*hom.5.1 in Ex*.(p.184.20; M.12.326C); πέτρᾳ παρεικονίζεται [sc. ὁ Χριστός] διὰ τὸ ἄθραυστον καὶ ἀκλόνητον. ἐρήρεισται γὰρ ἐν ἰδίοις ἀγαθοῖς ἡ θεία…φύσις Cyr.*glaph.Ex*.3(1.314D); Proc.G.*Ex*.33:21(M.87.680A); exeg. Cant.2:14, Ph.Carp.*Cant*.62(M.40.72B); Nil.ap.Proc.G.*Cant*.2:14(M.87.1608A); Cyr.*fr.Cant*.2:14(M.69.1285B); **b.** as foundation of Church; **i.** in gen., Herm.*sim*.9.2.1; *ib*.9.4.2; ἡ π. … καὶ ἡ πύλη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστι *ib*.9.12.1; **ii.** exeg. Mt.16:18 ἐκκλησίαν…ἑστάναι…ὡς ἂν ἐπ' ἀσείστῳ καὶ ἀρραγεῖ π. τῇ αὐτοῦ δυνάμει βεβηκυῖαν Eus.*p.e*.1.3(8A; M.21.33A); θεμέλιον δὲ αὐτῆς…τὴν ἀρραγῆ…π., ἐφ' ᾗ ᾠκοδόμηται κατὰ τὸ 'ἐπὶ τὴν π. οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν…' ἡ π. δὲ ἦν ὁ Χριστός id.*Ps*.17:15(M.23.173D); id.*Is*.28:16–17(M.24.292B,C); ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἀποστόλων Πέτρος ὠνομάσθη διὰ τὴν ἀσάλευτον πίστιν, ἣν εἶχεν ἐπὶ Χριστὸν τὴν π. Mod.*mul.ung*.(M.86.3276A); **3.** other exegeses of Mt.16:18; **a.** S. Peter's confession of faith, made through H. Ghost, †Hipp.*theoph*.9(p.262.32; M.10.860C); cf.Thdt.*Cant*.2:14(2.71); τόπος, π. καλούμενος, ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἡ θεία…φύσις Or.*sel.in Ex*.17:6(M.12.289B); ref. Ex.33:22–23 ἐὰν νοήσῃς ἐκεῖ τὴν π. καὶ ἴδῃς ἐκεῖ τὴν ὀπὴν τῆς π., τίνα τρόπον ὁ ἐπὶ τῆς π. στὰς καὶ τὴν ὀπὴν τὴν ἐν τῇ π. ἰδὼν βλέπει τὸν θεὸν διὰ τῆς ὀπῆς τῆς π., ὄψει καὶ τὰς πολλὰς π. καὶ τὰς τρυμαλιὰς αὐτῶν. τίς οὖν ἐκείνη ἡ μία; ἡ π. δὲ ἦν ὁ Χριστός·…τίς ἡ ὀπὴ ἐν τῇ π.; ἐὰν ἴδῃς τὴν Ἰησοῦ ἐπιδημίαν, ὅλον αὐτὸν νοήσας πέτραν, ὄψει τὴν ὀπὴν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν αὐτοῦ, δι' ἧς ὀπῆς θεωρεῖται τὰ μετὰ τὸν θεόν id.*hom.16.2 in Jer*.(p.134.11; M.13.441A); id.*comm.in Mt*.12.11(p.88.17; M.13.1004A); π. ὁ Χριστός, καὶ οἱ μιμηταὶ αὐτοῦ ἀπόστολοι καὶ προφῆται πέτραι ὀνομάζονται id.*comm.ser.139 in Mt*.(p.287.8); id.*Jo*.1.27(26; p.34.18; M.14.73B); ἐπῆράς με…στήσας ἐν τῇ παρὰ σοὶ π., ἥτις ἐστὶν ὁ προιὼν σου λόγος· ἡ π. γὰρ ἦν ὁ Χριστός Eus.*Ps*.60:2–3(M.23.577C); id.*e.th*.1.20(p.90.22; M.24.881C); Bas.*Spir*.31(3.26A; M.32.121C); Gr.Naz.*or*.26.9(M.35.1240A); πέτρᾳ δὲ παρεικάζεται, ἡ περὶ θεολογίας διάληψις. οὕτω γὰρ καὶ τὴν ὁμολογίαν Πέτρου κέκληκεν ὁ σωτήρ. τούτῳ σύμφωνον καὶ τὸ 'ἔστησας ἐπὶ π. τοὺς πόδας μου.' δηλαδὴ ἐπὶ τὸν ἀρραγῆ τοῦ θεοῦ λόγον, ὄντα π. πνευματικήν Proc.G.*Ex*.33:21(M.87.680A); **b.** the faith ἐκκλησίας ἣν ἐθεμελίωσας ἐπὶ τὴν π. τῆς πίστεως *Lit.Jac*.(p.206.18); **c.** truth of doctrine maintained by fathers, Jo.V H.*icon*.16(M.96.1361B); **d.** all disciples of Christ, represented by S. Peter φήσαντες καὶ ἡμεῖς ὡς ὁ Πέτρος…γινόμεθα Πέτρος, καὶ ἡμῖν ἂν λέγοιτο…τὸ 'σὺ εἶ Πέτρος κτλ.' π. γὰρ πᾶς ὁ Χριστοῦ μιμητής, ἀφ' οὗ ἔπινον οἱ 'ἔπινον ἐκ πνευματικῆς…π.' καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν τοιαύτην π. οἰκοδομεῖται ὁ ἐκκλησιαστικὸς πᾶς λόγος καὶ…πολιτεία…εἰ δὲ ἐπὶ τὸν ἕνα ἐκεῖνον Πέτρον νομίζεις ὑπὸ τοῦ θεοῦ οἰκοδομεῖσθαι τὴν…ἐκκλησίαν μόνον, τί ἂν φήσαις περὶ Ἰωάννου…ἢ ἑκάστου τῶν ἀποστόλων;…οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ πάντων…τὸ προειρημένον…γίνεται…ἐπὶ ταύτῃ τῇ π. οἰκοδομήσω κτλ.; Or.*comm.in Mt*.12.10(p.86.1; M.13.997B); παρώνυμοι γὰρ πέτρας πάντες οἱ μιμηταὶ Χριστοῦ…οὗτοι δὲ παρώνυμοί εἰσι τῆς π. ὡς Χριστός *ib*.12.11(p.88.15; 1004A); ἡ ἔχουσα σπίλον…ψυχὴ οὔτε π. ἐστίν, ἐφ' ἣν ὁ Χριστὸς οἰκοδομεῖ *ib*.12.12(p.90.7; 1005A); cf.id.*comm.ser.139 in Mt*.(p.287.8); cf.id.*Cels*.6.77(p.147.18; M.11.1416B); **e.** S. Peter, cf.Or.*hom.5.4 in Ex*.(p.188.29; M.12.329D); cf. *Petrus, adversus quem portae inferi non praevalent*, id.*princ*.3.2.5(p.253.6; M.11.311A); Πέτρος, ἐφ' ᾧ οἰκοδομεῖται ἡ ἐκκλησία id.*Jo*.5.3(p.101.25; M.14.188D); πρὸς γὰρ στερεὰν π. ὄντα με, θεμέλιον ἐκκλησίας, ἐναντίος ἀνθέστηκάς μοι *Hom.Clem*.17.19; Πέτρος θεόθεν ἐμπνευσθεὶς καὶ διὰ τῆς οἰκείας ὁμολογίας πᾶσιν μέλλων γίνεσθαι σωτηρία τοῖς ἔθνεσι…μακάριος ἀπεφάνθη…καὶ ἀπὸ τῆς πρωτοτύπου π. τὸ στερεὸν ἐπεσπάσατο τῆς τε ἀρετῆς καὶ τῆς προσηγορίας Leo Mag.*ep*.28(p.16.23; M.*PL*.54.772D); Πέτρου…ὅς ἐστι π. καὶ κρηπὶς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας CChalc.*act*.3 (*ACO* 2.1.2 p.29.16; H.2.345C); Ῥώμης ὁ πολιοῦχος…ἡ π. τῆς πίστεως Jo.Mon.*hymn.Petr*.5(M.96.1393A); **4.** the gospel; ref. Cant.2:14, Gr.Nyss.*hom.5 in Cant*.(M.44.877B); **5.** of BMV as precious stone μαργαρίτου πέτρα Chrysipp.*enc.in BMV* 1(p.337.5, conj. for πεῖρα; perh. l. πήρα).

***πετραρία, ἡ,** *catapult*, *Chron.Pasch*.p.394(M.92.1009A).

πετρήεις, *stony, like stone*, Paul.Sil.*ambo*.280(M.86.2262A).

***Πετριανός, ὁ, 1.** *follower of S. Peter* Πέτρον τιμῶ, ἀλλ' οὐκ ἀκούω Π. Gr.Naz.*or*.37.17(M.36.301C); **2.** member of a monophysite sect Πετριανοί· οἱ διαβεβαιούμενοι τὴν ὑπόστασιν μόνα εἶναι ἰδιώματα χωρὶς οὐσίας Tim.CP *haer*.(M.86.45B).

πέτρινος, *of stone*; of stone knives used in second circumcision of Israel by Joshua, as type of spiritual circumcision by Christ the Rock Χριστὸς πάντας…περιτέμνει…π. μαχαίραις, ἵνα γένηται ἔθνος δίκαιον Just.*dial*.24.2(M.6.528C); *ib*.114.4(740B); Gr.Nyss.*Ps*.6(M.44.609A); cf.Or.*hom.5.5 in Jos*.(p.318.6; M.12.850A) cit. s. περιτομή; Cyr.*ador*.2(1.78D); id.*hom.div*.12(5^2.387C).

***πετροκίσσηρος, ὁ,** ? *piece of pumice*, Thphn.*chron*.p.338(M.108.816C).

***πετροπομπός, ὁ,** *slinger*, Geo.Pis.*bell.Avar*.243(M.92.1279A); as adj., id.*Heracl*.2.209(M.92.1331A).

***πετρόστεγος,** *living under rocks*, Geo.Pis.*hex*.1541(M.92.1554A).

πετροφυής, *clinging to rock*, *Orac.Sib*.2.121; *ib*.5.321.

πετρόω, 1. *petrify*; met., of Joseph ὁ στερρός, ὁ πεπετρωμένος Chrys.*hom.4.5 in 1Thess*.(11.458A); **2.** *stone*, Thphn.*chron*.p.416(M.108.985C).

πεῦσις, ἡ, 1. *question, inquiry*; hence *interrogation, judicial inquiry*, Chrys.*pan.Lucn*.3(2.528A); Sophr.H.*v.Anast*.(M.92.1700A); **2.** a rhetorical figure, *interrogation* of oneself in course of a speech, Isid.H.*etym*.2.21.43.

πευστέον, *one must inquire*, Or.*Jo*.10.32(18; p.206.21; M.14.305B); id.*princ*.3.1.18(p.229.13; M.11.288A).

***πεφαντασμένως,** *in dreams*, Diad.*perf*.37(p.42.24).

πεφασμένως, *in appearance, in seeming*, Olymp.*Job* 2:6(M.93.41B).

πεφεισμένως, *indulgently* π. … ἠρέμα καὶ μετρίως Eus.*h.e*.8.1.7(M.20.741B); ‡Just.*qu.et resp*.108(M.6.1357A); Jo.Ant.*relat.imp*.3(p.130.34; M.83.1453B).

***πεφορτισμένως,** *as though weighed down*, Nil.*exerc*.16(M.79.740A).

πέψις, ἡ, 1. *mellowing*, met. πέψιν δὲ λύπης οἶδα μακροθυμίαν Gr.Naz.*carm*.1.2.34.46(M.37.949A); **2.** *digestion*, met. διὰ τῆς…μελέτης, οἷον διά τινος π. Bas.*hex*.3.10(1.32C; M.29.77B); Cyr.*Am*.37(3.292D).

πῇ μὲν . . . πῇ δέ, 1. *in one place . . . in another place*, Didym.*Trin*.1.7(M.39.272A); **2.** *at one time . . . at another time*, Thdr.Stud.*epp*.2.180(M.99.1557B).

***πηγάδιον, τό,** *little spring*, Jo.Mosch.*prat*.170(M.87.3037A); †Anast.S.*relat*.24(*OC* 2 p.74); εἰς τὸ βασιλικὸν πηγάδι Barth.Edess.*Agar*.(M.104.1429C; l. πηγάδιν).

πηγάζ-ω, I. intrans., *flow abundantly, well up*;

A. lit., Clem.*paed*.1.6(p.111.7; M.8.292C); Eus.*l.C*.1(p.197.22; M.20.1321B); πολυομβρίας γενομένης, λέγειν εἰώθαμεν, ὅτι ~ει ἡ γῆ, οὐχ ὡς ἐκδιδούσης, ἀλλὰ τὸ πλῆθος ἐμφαίνοντες Proc.G.*Gen*.2:5(M.87.149B).

B. met., *issue, spring forth*; **1.** in gen. ὁ σταυρὸς…εἰς πάντα πηγάσας [? as source of life] *A.Jo*.99(p.200.19, conj. πήξας); ζωὴν…ἐν ἑαυτῷ ~ουσαν Eus.*e.th*.1.20(p.86.29; M.24.876B); πνεῦμα, ἀφ' οὗ πᾶσα…ἡ τῶν ἀγαθῶν χορηγία ~ει Gr.Nyss.*diff.ess*.4(M.32.329C); ref. apostles as twelve springs of Elim κυρίου…~ειν δι' αὐτῶν τὸν λόγον ποιήσαντος id.*v.Mos*.(M.44.365C); Chrys.*hom.22.6 in Mt*.(7.283B); καθαρισμὸς…~ων ἐν ταῖς…ψυχαῖς id.*hom.16.2 in Heb*.(12.160A); οἴνῳ τὸ…κήρυγμα ὁ θεῖος…χρησμὸς ὁμοιοῖ, ποτὲ μὲν ἐκ τῆς δεσποτικῆς ~οντι πλευρᾶς Isid.Pel.*epp*.1.293(M.78.353C); τὰς πρεσβείας τῆς…παρθένου…δι' ὧν ἡμῖν ~ει βοήθεια Thphn.*chron*.p.370 (M.108.885B); med., Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3172D); Jo.D.*Man*.1.74 (M.94.1573A); **2.** theol. ταύτης γε τῆς ἐνθέου πνοῆς τὴν ἀντίληψιν τοῖς τὰς λογικὰς αἰσθήσεις μὴ πεπηρωμένοις ὁ σύμπας ἀποδίδωσι κόσμος, ὡς τὰ τῇ φύσει γεώδη…σώματα τῆς ἀΰλου…εὐωδίας ἀποπνεῖν, ~οντος μὲν ἄνωθεν τοῦ τῶν ὅλων θεοῦ Eus.*d.e*.5.1(p.214.14; M.22.356B); πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ ~ον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ id.*Is*.41:17(M.24.381A); ζωὴ…ἐκ μὲν τοῦ θεοῦ…~ουσα, διὰ δὲ τοῦ υἱοῦ προϊοῦσα, ἐν δὲ τῷ…πνεύματι ἐνεργουμένη Gr.Nyss.*ep*.5(M.46.1032C); πνεῦμα…αἴτιον αὐτὸν ἔχον ὡς πηγὴν ἑαυτοῦ, κἀκεῖθεν ~ον. … ἀλλὰ τὸ μὲν ἐκ θεοῦ ~ον ἐνυπόστατόν ἐστι· τὰ δὲ ἐξ αὐτοῦ ~οντα ἐνέργειαι αὐτοῦ εἰσι Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.322C; M.29.772C).

C. *give water* πέτρα δὲ διψῶσιν ἐπήγαζε Gr.Naz.*or*.6.17(M.35.744B).

II. trans.; A. *make to flow, cause to well up*, Clem.*paed*.1.6(p.115.5; M.8.300A).

B. met., *produce in abundance*; 1. in gen. προφήτας...~οντας τὴν γλυκύτητα Thphl.Ant.*Autol*.2.14(M.6.1076A); Meth.*symp*.1.1(p.8.4; M.18.37B); Χριστὸς...~ων τὸ θεῖον νᾶμα τοῖς διψῶσι Or.*exc.in Ps*.77:31(M.17.141D); Gr.Nyss.*hom.1 in Cant*.(M.44.780A); *ib*.2(801B) cit. s. πηγή; id.*ep.can*.1(M.45.225A); ~ει ἡμῖν...ἑορτάς ‡Tit.Bost.*palm*.1(M.18.1264B); ἔρημος ἄρτους ἐπήγαζεν Bas.Sel.*or*.36.1(M.85.384D); Max.*ambig*.(M.91.1125C) cit. s. καμψάκης; of BMV σῶμα αὐτῆς τὸ πηγάσαν τὴν ἔμφυτον ἀθανασίαν ἐν τῇ θνητῇ...ἡμῶν φύσει Mod.*dorm*.12(M.86.3308C); 2. theol., ‡Ath.*dial.Trin*.2.28(M.28.1200B) cit. s. πηγή; τῶν γενητῶν ἡ φύσις, οὐδὲν...ἐξ ἑαυτῆς ~ουσα, σύμπαν δὲ τὸ εἶναι...δεχομένη παρὰ τοῦ δημιουργοῦ Cyr.*Jo*.1.7(4.59C).

C. *water* ποίμνην...τοῖς λόγοις ἐπήγασα Gr.Naz.*carm*.2.1.12.116(M.37.1174A); Gr.Nyss.*hom.9 in Cant*.(M.44.977A).

***πηγαστικός**, *providing a source* νοῦς δὲ ὢν ὁ ἄναρχος φύσει θεός, ὁμοφυοῦς ὑπάρχει λόγου π. ‡Cyr.*Trin*.13(6^{3}.20A; M.77.1149C); of Christ ζωῆς καὶ ἀθανασίας π. Germ.CP *or*.1(M.98.229D).

πηγή, ἡ, *source, fount*;

I. lit.; A. in pagan worship ἀνεγείρειν...τὸ εἴδωλον τῆς...κόρης ἐπὶ ταῖς τῶν ὑδάτων π. ἐνεργῆσαι τοὺς δαίμονας Just.*1apol*.64.1(M.6.425C); περὶ...τὰς π. τὰς Ναΐδας Clem.*prot*.4(p.45.30; M.8.157B); λατρεία δέ ἐστι διαβόλου...τὸ...θυμιᾶν παρὰ πηγάς Cyr.H.*catech*.19.8.

B. of πηγαὶ τοῦ πυρός above firmament, Meth.*res*.1.54(p.313.3; M.41.1148A).

C. of baptismal water παρέθηκε τροφὴν...ἰχθὺν [sc. Christ] ἀπὸ πηγῆς Aberc.*epitaph*.13; ἀεννάῳ ποταμῷ ἢ π. ... ἀπολουσάμενοι *Hom.Clem*.9.19.

D. of well of Samaria (Jo.4:6ff.), ref. literal and spiritual exegesis ἕκαστος...νοεῖ τὰ γεγραμμένα, ὁ μὲν ἐπιπολαιότερον οἷον ὡς ἐξ ἐπιπέδου π. λαμβάνων τὸν νοῦν ἀπ' αὐτῶν, ὁ δὲ βαθύτερον ὡς ἀπὸ φρέατος ἀνιμῶν. καὶ δύνανται ἀμφότεροι ὠφελεῖσθαι, ἐπεὶ τὸ αὐτὸ τῷ μέν ἐστι π., τῷ δὲ φρέαρ· μαρτυρεῖ τὸ εὐαγγέλιον, ἡνίκα διηγεῖται τὰ περὶ τῆς Σαμαρίτιδος· ἐκεῖ γὰρ ὀνομάζεται τὸ αὐτὸ π. καὶ φρέαρ, καὶ ἀνὰ μέρος ποτὲ λέγεται π. καὶ ποτὲ φρέαρ...τὸ αὐτὸ τῇ ὑποστάσει τῷ μὲν ἐπιπολαίῳ π. ἐστι, τῷ δὲ βαθυτέρῳ φρέαρ ἐστί Or.*hom.18.4 in Jer*.(p.154.15; M.13.468C).

E. of springs of Elim, typifying apostles, Marcell.*fr*.20 ap.Eus.*e.th*.3.3(p.149.14; M.24.988C); v. ἀπόστολος.

II. met., *source, origin*;

A. in gen. δεισιδαιμονία...κακίας ἀνοήτου γέγονε π. Clem.*prot*.3(p.34.2; M.8.129C); Meth.*lepr*.5(p.455.17); of source of instruction ὅπως κορεσθῶμεν τῆς σῆς π. *A.Andr.et Mt*.32(p.114.14); Thdt.*qu.53 in 3Reg*.(1.499); παρά σου...ἐδεξάμην τὰς τοῦ ἐλέους π. id.*Ps*.143:2(1.1554); ἐλέους πολλαὶ παρ' αὐτῷ π. id.*Joel* 2:13(2.1392); of copious speech, *Didasc.Jac*.3.2(p.52.24); for various other met. uses v. ἀναβλύζω.

B. of persons as fountain-heads; 1. exeg. Pr.8:24 προφῆται, καθ' ὃ τοῦ αὐτοῦ μετέσχον πνεύματος ἁγίου, οὐκ ἦσαν ἀλλότριοι τῶν π. διὸ λέλεκται περὶ αὐτῶν...εὐλογεῖτε τὸν...κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ. ὥστε καὶ πρὸ ἐκείνων τῶν π. ἀναγκαῖον ὁμολογεῖν τὸν υἱὸν εἶναι Eus.*e.th*.3.3(p.149.23; M.24.989A); τοὺς μὲν ἀποστόλους τὰς π. εἶναι βούλεται [sc. Marcellus], οὐκ ἀρέσκουσιν δὲ αὐτῷ οἱ προφῆται· διατί, ἀλλ' ἢ ὅτι μὴ ἐδύνατο τὴν σάρκα τοῦ σωτῆρος πρὸ ἐκείνων διδόναι; καίτοι καὶ πρὸ τῶν κατὰ φύσιν αἰσθητῶν π. ... προϋπῆρχεν ὁ...υἱός *ib*.(p.150.1; 989B); 2. of Isaac as ἐθνῶν...μεγάλη π. Thdt.*carit*.(3.1314); 3. of God in external relations; a. in gen. τῆς τοῦ θεοῦ ζώσης π. Just.*dial*.140.1(M.6.796D); ref. Jer.18:14 ταῦτα τὰ τρία εἴδη τῶν ὑδάτων αἱ π. εἰσι τῶν ὑδάτων ἃς ἐπιποθεῖ ἡ ὡμοιωμένη τῇ ἐλάφῳ ψυχή. ... ἐὰν μὴ τὰς τρεῖς π. τῶν ὑδάτων διψήσωμεν, οὐδὲ μίαν π. ... εὑρήσομεν. ἔδοξαν δεδιψηκέναι μιᾶς π. τῶν ὑδάτων, τοῦ θεοῦ, Ἰουδαῖοι Or.*hom.18.9 in Jer*.(p.162.30; M.13.481A); θεὸς...ἀγαθοῦ...π. Eus.*d.e*.4.1(p.150.19; M.22.252A); σὺ εἶ ἡ π. τῆς ζωῆς, ἡ π. τοῦ φωτός, ἡ π. πάσης χάριτος καὶ...ἀληθείας Serap.*euch*.13.5; Ath.*exp.Ps*.58:17(M.27.268C); Nil.*exerc*.20(M.79.745C); Cyr.*thes*.4(5^{1}.27C); θεὸς ἡ τοῦ εἶναι π. Bas.Sel.*or*.12.1(M.85.157C); ‡Cyr.*Trin*.7(6^{3}.8A; M.77.1132A); *Lit.Jac*.(p.198.22); b. of Father specifically πάντων...π. ... τῶν ἀγαθῶν Eus.*e.th*.2.7(p.106.23; M.24.913A); τὸ θεῖον βούλημα, οἷον πηγῆς τινος τῆς πρώτης αἰτίας ἀφορμηθέν, διὰ τῆς...εἰκόνος τοῦ...λόγου πρόεισιν εἰς ἐνέργειαν Bas.*Eun*.2.21(1.257B; M.29.617C); c. of Son π. ζωοποιὸς Clem.*prot*.10(p.78.22; M.8.228B); Eus.*e.th*.1.8(p.66.30; M.24.837C) cit. s. ἀκτίς; *ib*.1.20(p.94.5; 888D); τῶν ἀγαθῶν ἡ π. Gr.Nyss.*hom.1 in Cant*.(M.44.765C); τὰ ῥήματα τοῦ νυμφίου πνεῦμα καὶ ζωή ἐστι...διὰ τοῦτο ποθεῖ προσεγγίσαι τὴν ψυχὴν τῇ π. τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἡ παρθένος ψυχή· ἡ δὲ π. ἐστι τοῦ νυμφίου τὸ στόμα...π. δὲ ὁ κύριος *ib*.(777D); ἠγάπησε τοὺς μαζοὺς τοῦ λόγου, ὁ ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ κυρίου ἀναπεσὼν Ἰωάννης, καὶ οἷόν τινα σπογγιὰν τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν παραθεὶς τῇ π. τῆς ζωῆς *ib*.(785C); δραμοῦσα πρὸς σὲ τὴν π., σπάσω τοῦ θείου πόματος, ὃ σὺ τοῖς διψῶσι πηγάζεις, προσχέων τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πλευρᾶς *ib*.2(801B); id.*tres dii*(M.45.129A); ἁγιότητος ὑπάρχων π. τοὺς μαθητὰς ἁγιάζει Cyr.*thes*.13(5^{1}.139A); π. τοῦ ἐλέους Χριστόν Mod.*dorm*.2(M.86.3285A); Max.*opusc*.(M.91.33A); d. of Son and H. Ghost π. ἁγιασμοῦ Evagr.Pont.*ep*.2(3.82C; M.32.249B); e. of H. Ghost π. ἁγιασμοῦ Bas.*Eun*.3.2(1.274C; M.29.660C); π. τῆς ἁγιότητος id.*ep*.105(3.200B; M.32.513B); Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.303A; M.29.725C); π. ὂν τῆς ἀιδίου ζωῆς *ib*.(320E; M.769A); *ib*.(322C; M.772C); ‡Thdt.*fr*.(4.1313); ‡Cyr.*Trin*.9(6^{3}.13C; M.77.1140B); 4. of BMV ἀνθρώποις π. πνεύματος αἰωνίου Ephr.2.275D; π. ἐσφραγισμένη id.3.529F; π. τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀθανασίας...ἁγίου πνεύματος π. ἐσφραγισμένη id.3.547F; as identified with Hera or Urania, *Pers*.(p.12.9ff.; M.10.100B); *ib*.(p.13.13; 101B); ἔμεινε δ' ὁ ἀστὴρ ἐπάνω τῆς π. τῆς κεκλημένης Οὐρανίας, ἄχρις ἂν ἐξῆλθον οἱ μάγοι *ib*.(p.14.13; 104A); π. ἀέναος, ἐν ᾗ τὸ ζῶν ὕδωρ ἔβλυσε τὴν ἔνσαρκον τοῦ κυρίου παρουσίαν ‡Gr.Thaum.*annunt*.2(M.10.1160B); ἡ τῶν θείων χαρισμάτων ἐσφραγισμένη π. τοῦ κυρίου ἀειπάρθενος Mod.*dorm*.6(M.86.3292C); of girdle of BMV, Germ.CP *or*.9(M.98.376D); 5. of divine wisdom μόνη...ἡ παρ' ἡμῖν θεοδίδακτός ἐστι σοφία, ἀφ' ἧς αἱ πᾶσαι π. τῆς σοφίας ἤρτηνται Clem.*str*.6.18(p.517.28; M.9.400A); 6. Trin.; a. of Father οὕτως αὐτῷ παρίστατο ἕτερος, ἕτερον δὲ λέγων οὐ δύο θεοὺς λέγω, ἀλλ' ὡς φῶς ἐκ φωτὸς ἢ ὡς ὕδωρ ἐκ π. Hipp.*Noët*.11(p.253.10; M.10.817C); Ar.*ep.Alex*.(p.13.7; M.26.709B); ποταμὸν ἀπὸ π. ῥέοντα ἕτερον σχῆμα καὶ ὄνομα μετειληφέναι· μήτε γὰρ τὴν π. ποταμὸν μήτε τὸν ποταμὸν π. λέγεσθαι καὶ ἀμφότερα ὑπάρχειν καὶ τὴν μὲν π. οἱονεὶ πατέρα εἶναι, τὸν δὲ ποταμὸν εἶναι τὸ ἐκ τῆς π. ὕδωρ...ζωὴ ἐκ ζωῆς ἐγεννήθη καὶ ὥσπερ ποταμὸς ἀπὸ π. ἔρρευσε καὶ ἀπὸ φωτὸς ἀσβέστου λαμπρὸν φῶς ἀνήφθη Dion.Al.ap.Ath.*Dion*.18(p.60.2; M.25.505C); τὴν ζωὴν καὶ τὴν σοφίαν μήτε ξένα τῆς οὐσίας τῆς π. εἶναι, ἀλλ' ἴδια...πῶς τοίνυν οὐκ ἀσεβεῖ ὁ λέγων, ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν ὁ υἱός; ἴσον γάρ ἐστιν εἰπεῖν ἦν ποτε ὅτε ἡ π. ξηρὰ ἦν χωρὶς τῆς ζωῆς...ἡ δὲ τοιαύτη οὐκ ἂν εἴη π.· τὸ γὰρ μὴ ἐξ ἑαυτοῦ γεννῶν οὐκ ἔστι π. ... ἡ δὲ ἀλήθεια μαρτυρεῖ π. ἀΐδιον εἶναι τὸν θεὸν τῆς ἰδίας σοφίας. ἀιδίου δὲ τῆς π. οὔσης, ἐξ ἀνάγκης καὶ τὴν σοφίαν ἀΐδιον εἶναι δεῖ Ath.*Ar*.1.19(M.26.52A); αὐτὸς γὰρ ὡς ἐκ π. τοῦ πατρός ἐστιν ἡ ζωή *ib*.3.1(324C); ἔστι μὲν ὁ πατὴρ...ῥίζα καὶ π. τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος ‡Ath.*Sabell*.11(M.28.116B); τὸ πνεῦμα...ἔχει...αἴτιον τὸν θεόν, οὐχ ὡς γενεσιουργόν, ἀλλ' ὡς π. ἑαυτοῦ· καθάπερ γὰρ ἡ π. οὐ γενεσιουργεῖ ἔξωθεν ὃ χορηγεῖ ὕδωρ, ἀλλ' ἐξ ἑαυτῆς πηγάζουσα ἔχει· οὕτως καὶ ὁ θεὸς π. τοῦ πνεύματός ἐστιν...ἐξ ἑαυτοῦ πηγάζων ‡Ath.*dial.Trin*.2.28(M.28.1200B); αὐτοάγαθον ἐκ τῆς ζωοποιοῦ π. τῆς πατρικῆς ἀγαθότητος προελθόντα Bas.*Eun*.2.25(1.261E; M.29.629B); Gr.Nyss.*tres dii*(M.45.128C); π. μὲν δυνάμεώς ἐστιν ὁ πατήρ, δύναμις δὲ τοῦ πατρὸς ὁ υἱός id.*Maced*.13(M.45.1317A); μία π. ἐκ π., ὁ υἱὸς προελθών Epiph.*haer*.69.54(p.201.14; M.42.285D); ἦν δὲ καὶ διὰ παντὸς ὡς ἐν π. τῷ πατρί...πηγῆς τοιγαροῦν νοουμένου τοῦ πατρός, ἦν ὁ λόγος ἐν αὐτῷ...ἀδικήσει δὲ ὅλως οὐδὲν τὸ ὡς ἐν π. τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ὑπάρχειν ἐννοεῖν· μόνον γὰρ τὸ ἐξ οὗ τὸ τῆς π. ἐν τούτοις ὄνομα σημαίνει Cyr.*Jo*.1.1(4.11E); πατὴρ...π. τοῦ δημιουργοῦντος λόγου *ib*.1.5(4.47B); id.*thes*.4(5^{1}.27D); πότε δὲ ἦν δίχα τῆς ἑαυτοῦ σοφίας ἡ τῆς σοφίας π.; id.*Heb*.1:8(p.375.18; M.74.960D); εἰ προχεῖται μὲν οἷά περ ἀπὸ π. τοῦ πατρὸς τὸ πνεῦμα, ἔστι γε μὴν οὐκ ἀλλότριον τοῦ υἱοῦ id.ap.*cat.Heb*.suppl.2:11(p.403.6); π. ὄντα τοῦ πνεύματος τὸν πατέρα Thdt.*haer*.5.3(4.389); b. of Son, Epiph.*haer*.69.54(p.201.14; M.42.285D); ὁ ἐκ τῆς θείας κρήνης π. ἀέναος ‡Caes.Naz.*dial*.20(M.38.876).

III. met., *stream, copious supply* ἄφθονοι μαρτύρων πηγαὶ Clem.*str*.2.20(p.181.1; M.8.1069A); μεμαρτυρήκασιν αἱ ἅγιαι παρθένοι, ὧν τὴν θείαν π. ἔχομεν ἐν τοῖς τοῦ ἁγίου...Μάρκου Cyr.*hom.div*.18.2(M.77.1101B) or perh. in lit. sense of place where martyr's blood flowed or bodies were cast, Thdt.*Is*.arg.(p.2.8; 2.166).

πῆγμα, τό, 1. *outline, mark* left by an object οὐκ ὀδόντων τὰ π. τοῦ θηρίου ὑπάρχουσιν ἐν τῷ χιτῶνι Ephr.2.29B; 2. *congealed state, coagulation*, ref. Jos.3:16 τὸ μέντοι π., ἄσκωμα ὁ Σύμμαχος ἡρμήνευσεν· ἐπεχομένη γὰρ τῶν ὑδάτων ἡ ῥύμη οἷον ἠσκοῦτο, καὶ ἐκορυφοῦτο Thdt.*qu.2 in Jos*.(1.305); of collocation of atoms, Dion.Al.ap.Eus.*p.e*.14.25(778A; M.21.1280B).

[*]πηγμεντάριος, ὁ, v. [*]πημεντάριος.

πήγνυμι, 1. *fix*, exeg. Ps.21:17 τὸ δὲ 'ὤρυξάν μου χεῖρας...' ἐξήγησις τῶν ἐν τῷ σταυρῷ παγέντων...ἥλων ἦν Just.*1apol*.35.7(M.6.384C); 2. *set in place, set up*, of Creation ῥήματι πήξας τὸν οὐρανόν Herm.*vis*.1.3.4; Clem.*paed*.3.12(p.290.19; M.8.680A); ὁ ἐν ἀπείρῳ τὸν μέγαν αἰῶνα ὡς κέντρον πήξας *Hom.Clem*.2.45; of formation of Christ's human nature in womb of BMV, Eust.*fr.in Pr.8:22*(M.18.677B) cit. s. ἄνθρωπος; of setting up Cross, Cyr.*Jo*.12(4.1046E); Oecum.*Apoc*.4(p.95); 3. *pitch* a tent, ref. resurrection life αἱ σκηναὶ

πήγνυνται πάντων ἡμῶν, ὁπότε...ἀνίσταται σῶμα Meth.*symp*.9.2(p.116.7; M.18.181A); 4. *establish*, a church ἀπόστολοι...ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν ἃς ἔπηξαν ἔπαθον Clem.*str*.4.9(p.282.2; M.8.1284D); Or.*Cels*.1.63(p.116.6; M.11.777C); id.*hom.12.8 in Jer*.(p.95.10; M.13.389C); teaching, laws, etc., id.*Cels*.proem.5(p.54.22; 648C); Eus.*l.C*.11(p.224.28; M.20.1377A); Jo.D.*Gal*.6:17(M.95.821A); 5. pass., *grow firm, strong* ἕως ἂν...παγῇ τὰ πτερά Chrys.*hom.4.2 in Phil*.(11.221D); 6. perf. intrans., *be firmly grounded* πέπηγεν...τῇ πίστει ὁ γνωστικός Clem.*str*.2.11(p.140.11; M.8.988A); πεπηγυῖα ἡ γνώμη Bas.*ep*.293(3.431E; M.32.1036A); οἱ γὰρ πεπηγότες...οὐδὲν πάσχουσιν Chrys.*hom.5.3 in 2Tim*.(11.688D).

πηδάλιον, τό, *rudder*; met., of Christ π. τῶν ψυχῶν Jo.Thess.*dorm.BMV* A 9(p.391.1).

πηδαλιουχ-έω, *steer*, hence *direct, govern*, of emperor τοῦ Ῥωμαίων κράτους τὸν σύμπαντα ~ῶν βίον Eus.*v.C*.2.19(p.48.28; M.20.997A); of God πάντα ~οῦντα Didym.*Trin*.2.8(M.39.608D); αὐτοῦ νεύμασι ~εῖται τὰ σύμπαντα Cyr.*Am*.46(3.299E); id.*Nah*.11(3.488C); of Son, Eus.*e.th*.1.13(p.73.18; M.24.852A); πατρικῷ νεύματι τὸ μέγα τοῦ...κόσμου ~ῶν σκάφος id.*l.C*.12(p.231.27; M.20.1389B); of man as lord of creation, Cyr.*hom.pasch*.7(5^2.86C); of νοῦς as ruler of body, Melet.*nat.hom*.1(M.64.1161B); of law of conscience, Cyr.*Is*.2.5(2.338C); of reason, id.*hom.pasch*.22(277A); of virtue, Procl.CP *Arm*.3(p.188.15; M.65.857B); of fortune, fate, and genesis as controllers of destiny of pagans, Cyr.*Is*.1.1(2.22E).

πηδάω, *leap*; s.v.l., *leap over* ὁ ποταμὸν πηδήσας ‡Just.*or.Gr*.1(M.6.232A).

πήληξ, ἡ, *crown of a building*, Paul.Sil.*Soph*.489(M.86.2138A).

πηλικότης, ἡ, *magnitude, size*; 1. in gen. μόνα γὰρ τὰ πηλικότητι περιγεγραμμένα τινὶ καὶ ἄρχεται γινόμενα καὶ εἰς πέρας λήγει Gr.Nyss.*Eun*.9(2 p.215.1; M.45.813B); id.*anim.et res*.(M.46.40C); Isid.Pel.*epp*.2.172(M.78.624B); 2. ref. Father and Son in divine nature τὸν μὴ ἔχοντα π. Bas.*Eun*.1.23(1.234C; M.29.561C); *ib*.1.25(236D; M.568C); πῶς...ἐκ τοῦ ἀμεγέθους...τὸ...πηλικότητι ὁριζόμενον; Gr.Nyss.*hex*.7(M.44.69B); id.*hom.5 in Cant*.(M.44.873C); id.*Eun*.1(1 p.87.1; M.45.317D); Marc.Er.*opusc*.10.6(M.65.1125C).

***πηλινόγλωσσος**, *with earth-bound tongue*, ‡Jo.D.*hom*.5(M.96.649A).

πήλινος, *of clay*; 1. in gen., esp. of idols, Tat.*orat*.22(p.24.25; M.6.856A); Clem.*prot*.4(p.45.22; M.8.157A); *Hom.Clem*.16.19; 2. of human body and organs, Hipp.*haer*.5.7(p.86.9; M.16.3135B); Mac.Mgn.*apocr*.2.7(p.5.15); γλώττῃ π. Thdt.*haer*.5.1(4.380); id.*provid*.1(4.484); Eus.Al.*serm*.3(M.86.332A); of men, Rom.Mel.1.13(*AS* 1 p.46); 3. *earthly, worldly*; of persons, Chrys.*hom.68.4 in Mt*.(7.675C); id.*hom.4.3 in Ac*.(9.37B); of things, id.*hom.67.5 in Mt*.(668B); ‡Nil.*perist*.12.13(M.79.965C).

***πηλογενής**, *born of clay*, Geo.Pis.*carm.vit*.21; ‡Jo.D.*hom*.5(M.96.660A).

***πηλόδετος**, *bound in clay, earth-bound*, Gr.Naz.*carm*.2.1.28.6(M.37.1288A).

***πηλοειδῶς**, *like mud*, Gr.Nyss.*hex*.26(M.44.89A).

***πηλόν**, τό, *mud* τὰ π. τοῦ χειμῶνος Call.*v.Hyp*.(p.18.27).

πηλόομαι, 1. *be made into mud*, Hipp.*haer*.1.14(p.18.2; M.16.3040B); 2. *be defiled*, Eus.*d.e*.4.13(p.173.1; M.22.288C).

***πηλοπλαστέω**, *form from clay*; Adam, Meth.*symp*.3.3(p.29.22; M.18.64C); *ib*.3.5(p.31.18; 68B); Leont.B.*mesopent*.(M.86.1984B).

πηλοποι-έω, 1. *make muddy*; in gen., Ephr.2.273D; ref. Pharaoh's oppression of Hebrews τῷ πηλῷ καὶ τῇ πλινθείᾳ· πηλῷ φίλος τυγχάνων βούλεται καὶ τοὺς Ἑβραίους ~εῖν Or.*Cant*.2(p.128.30; M.13.113B); 2. ? *work with clay*; of monks, Pach.*reg*.A 59(p.21.5, v.l. πελο-; πληρο- M.40.952D); *ib*.B 134(p.21.5).

***πηλουργέω**, 1. *make clay*, Gr.Nyss.*Apoll*.18(M.45.1157D); 2. *make from clay*, Meth.*symp*.3.5(p.31.14; M.18.68B); ‡Nil.*fr.pasch*.2(M.79.1496B); Bas.Sel.*or*.2.1(M.85.37C).

πηλουργία, ἡ, *working in clay*, Epiph.*haer*.3(p.177.20; M.41.189A); *ib*.66.19(p.43.2; M.42.57A).

πηλοφόρος, *bearing clay*, Tim.Ant.*caec*.5(M.28.1008C).

[*]**πημεντάριος** ([*]πηγμ-, [*]πιγμ-), ὁ, = πιμεντάριος, *apothecary*, Ephr.2.75F; Phot.*nomoc*.9.25(πηγμ- p.556; M.104.768C); πιγμ-, Gr.Mag.*dial*.(tr.Zach.)4.36(M.*PL*.77.383A).

πῆξις, ἡ 1. *fixing, stabilization* τὸν Μονογενῆ...ἑτέραν προβαλέσθαι συζυγίαν...Χριστὸν καὶ πνεῦμα ἅγιον, εἰς π. ... τοῦ πληρώματος Iren.*haer*.1.2.5(M.7.461A); εἰς π. καὶ βεβαίωσιν τῶν ἐκκλησιῶν Clem.*str*.7.12(p.53.16; M.9.501C); 2. *solidity, making solid, materialization* ἀέρα τε κατὰ τὴν λύπης [sc. of Achamoth] πῆξιν Iren.*haer*.1.5.4(M.7.500A); 3. *fixity, stability* ἐν τῷ τρεπομένῳ τὸ ἄτρεπτον ἀδύνατον λαβεῖν π. Clem.*str*.6.9(p.470.16; M.9.297B); Hipp.*haer*.8.9(p.228.13; M.16.3351B); 4. *fastening* to Cross, *A.Jo*.101(p.201.26); Gr.Naz.*carm*.1.2.34.207(M.37.960A).

πήρα, ἡ, *wallet, pouch*; met., of BMV π., ἧς ὁ μαργαρίτης τοῦ ἡλίου λαμπρότερος Hesych.H.*serm*.5(M.93.1461A); cf. πέτρα.

***πήριον**, τό, *little wallet*, Jo.Mosch.*prat*.31(M.87.2880B); *V.Dan*.9(p.258.4).

πηρός, 1. *disabled*, *Orac.Sib*.3.793; 2. *blind*, of mental and spiritual blindness π. ... τῇ διανοίᾳ *2Clem*.1.6; Meth.*symp*.3.13(p.43.18; M.18.84B); ἔστω σου π. ὁ νοῦς περὶ τὰ αἴσχιστα Nil.*Eulog*.19(M.79.1117B).

πηρ-όω, A. *maim, disable*; 1. in gen. πηρωθεὶς τὼ πόδε Clem.*prot*.2(p.22.4; M.8.101B); Chrys.*hom.53.1 in Mt*.(7.537D); Thdt.*h.rel*.8(3.1182); met. μὴ τὴν βλαστήσασαν...πίστιν πηρώσωσιν Chrys.*hom.80.2 in Mt*.(767D); 2. of sterility ἀτοκίαν...ὠνήσαντο, καὶ τὴν φύσιν ἐπήρωσαν *ib*.28.5(340E); πεπηρωμένην...μήτραν Thdt.*qu.3 in 1Reg*.(1.356); met. ~ῶ τὴν γαστέρα τῆς γῆς Chrys.*hom.35.3 in Mt*.(402C); *ib*.56.6(575A); 3. esp. of infirmity of the eyes, Just.*dial*.12.2(M.6.500B); Cels.ap.Or.*Cels*.6.66(p.136.18; M.11.1397D); Chrys.*hom.20.5 in Mt*.(7.266C); met., of spiritual blindness, Meth.*symp*.8.3(p.84.11; M.18.141C); ~οῦται τὸ τῆς διανοίας ὄμμα Chrys.*hom.2.1 in 1Tim*.(11.556B); hence

B. *blind*, *A.Jo*.113(p.212.12); Cels.ap.Or.*Cels*.3.77(p.268.23; M.11.1020D); Chrys.*hom.14.2 in 1Cor*.(10.119D); met., of spiritual blindness, cf. καρδίαι πεπώρωνται Just.*dial*.33.1 (v.l. πεπήρωνται M.6.545B); πεπηρωμένοις...τὴν διάνοιαν Hipp.*haer*.8.14(p.234.13, cj. for πεπληρωμένοις M.16.3362A); Eus.*d.e*.9.15(p.437.19; M.22.705A); Ath.*gent*.47(M.25.96A); Cyr.*ador*.8(1.270E).

πήρωμα, τό, *disablement, disability*, Bas.*hom.1 in Ps*.14(1.357C; M.29.264B); Chrys.*hom.56.2 in Jo*.(8.328B).

πήρωσις, ἡ, 1. *mutilation, disablement, disability*, in gen., Cels.ap.Or.*Cels*.8.45(p.260.6; M.11.1584B); Gr.Nyss.*ep*.3(M.46.1021A); Chrys.*hom.38.6 in 1Cor*.(10.359C); met. νοητῆς ἀκοῆς...π. Cyr.*ador*.12(1.416A); esp. of the eyes, Clem.*prot*.10(p.75.8; M.8.220C); *M.Ner.et Ach*.22(p.21.14); hence 2. *blindness*, Const.*or.s.c*.11 (cj. for ῥώσεως p.169.11; πωρ- M.20.1265); Gr.Nyss.*or.catech*.5(p.27.11; M.45.24D); Chrys.*hom.45.1 in Mt*.(7.476D); of mental and spiritual blindness, Eus.*v.C*.3.57(p.104.31; M.20.1124C); Ath.*ep.Serap*.4.15(M.26.660A); ἡ πλεονεξία πήρωσιν ἐπάγει τῷ διορατικῷ τῆς καρδίας Gr.Nyss.*or.dom*.3(p.50.19; M.44.1152B); Chrys.*hom.81.3 in Mt*.(7.776C); id.*hom.8.1 in Jo*.(8.48C).

[*]**πήχη**, ἡ, = πῆχυς, *cubit* ὡς ἐπὶ πήχην μίαν *V.Mac*.A(p.149 where *V.Mac*.B has πῆχυν ἕνα); *Contrad*.1(p.7).

πηχισμός, ὁ, *measurement by cubits*, Iren.*haer*.5.29.2(M.7.1202C); Cosm.Ind.*top*.11(M.88.449C).

πῆχυς, ὁ, *cubit, cubit rule*; hence *cubit measure of Nile inundation, Nilometer*, transferred by Const. from Serapeum to church, Socr.*h.e*.1.18.47(M.67.121B); Thphn.*chron*.p.13(M.108.88A).

[*]**πηχυσμός**, ὁ, *measurement by cubits* of inundation of Nile, Anast.S.*qu.et resp*.20(M.89.521C, perh. for πηχισμός).

[*]**πθύχιον**, τό, = πτύχιον, *folding tablet*, Alex.Sal.*Barn*.44(451B).

[*]**πιγμεντάριος**, ὁ, v. [*]πημεντάριος.

πιεστήριον, τό, *press*; for torture, Synes.*ep*.58(M.66.1400B).

[*]**πιθανάομαι**, = sq., ‡Just.*monarch*.6(M.6.325B).

πιθανεύομαι, *be persuasive, use plausible arguments*, Clem.*str*.1.19(p.61.19; M.8.812B).

πιθανολογ-έω, 1. *use plausible language about*, Hipp.*Dan*.2.20.1; abs., *play the sophist*, Meth.*symp*.2.7(p.24.8; M.18.57B); 2. *make plausible* τὰ...οὐκ ὄντα ~εῖν ἔοικεν ὡς ὄντα Eust.*engast*.27(p.59.6; M.18.669D).

πιθανολογία ([*]πειθανολ-), ἡ, 1. *plausibility in argument*, Clem.*str*.6.10(p.472.4; M.9.301B); σοφιστικὴν π. *ib*.(p.473.17; 304B); Ath.*syn*.20(p.247.5; M.26.716D); Bas.*Eun*.1.1(1.207B; M.29.500A); Gennad.*fr.Rom*.9:1(p.386.31; M.85.1708A); πειθ-, Max.*ep*.12(M.91.508D); 2. plur., *plausible arguments* πιθανολογίαις παρατραπεὶς Bas.*Spir*.26(3.22B; M.32.113B).

πιθανοποιέω, *make plausible*, Nil.*Eulog*.22(M.79.1124A).

πιθανότης, ἡ, 1. *plausible argument* συλλογισμῶν πιθανότητες Tat.*orat*.27(p.29.14; M.6.865B); Or.*hom.4.4 in Jer*.(p.27.11; M.13.292A); Ath.*syn*.45(p.271.9; M.26.776A); Isid.Pel.*epp*.3.6(M.78.732A); 2. *persuasion, conviction* ἀπόστητε ἀπὸ τῆς...ταύτης π. *M.Scill*.7; *ib*.8; ἄρα γὰρ ὡς ἔτυχε...ἔλεγον οἱ προφῆται σὺν οὐδεμιᾷ π., τῇ κινούσῃ αὐτούς; Or.*Cels*.3.2(p.204.16; M.11.921C); Ath.*syn*.39(p.265.22; M.26.761C).

πιθανουργία, ἡ, *plausible argumentation*, Didym.*Trin*.2.6(M.39.516C).

***πιθανώδης**, *persuasive, seductive*, *A.Phil*.142(p.80.16).

πιθάριον, τό, *jar*, ‡Pion.*v.Polyc*.25,26; Dor.*doct*.7(M.88.1693C).

πιθήκειος, *ape-like, simian*, Gr.Naz.*or*.43.64(M.36.581C); Isid. Pel.*epp*.3.99(M.78.805D); Philost.*h.e*.3.11(M.65.496C).

πιθηκισμός, ὁ, *travesty, aping, spurious imitation*; of baptism administered outside Church, CCarth.*act*.(H.1.176E).

πικράζω, 1. *make bitter*, Or.*Cels*.3.70(p.262.30; M.11.1012D); pass., *be grieved, embittered*, Didym.*exp.in Ps*.5:11(M.39.1173B); **2.** *taste bitter to* τὸ μέλι γλυκάζει μὲν τοὺς ὑγιαίνοντας, πικράζει δὲ τοὺς πυρέσσοντας Clem.*str*.8.9(p.101.1; M.9.600B).

πικραίνω, *make bitter*; pass., *be embittered, exasperated*, ‡Chrys. *pasch*.1(8.250C).

***πικραλίς, ἡ**, *bitter herb*, as one of three ὗλαι of Passover, ‡Ath. *azym*.(M.26.1328A).

πικρία, ἡ, *bitterness*; **1.** lit., in simile of Israel as vine λέγει...τῇ στραφείσῃ εἰς π. ἀμπέλῳ Or.*hom.2.2 in Jer*.(p.18.6; M.13.280A); Eus.*Is*.1:8(M.24.93A); **2.** met. οὐκ ἐπιτάξεις δούλῳ...ἐν π. σου *Did*. 4.10; ἐκ τῆς ἀφροσύνης γίνεται π., ἐκ δὲ π. θυμός Herm.*mand*.5.2.4; defined as ὀργὴ δυσπαράδεκτος ἢ παραχρῆμα ἐκρηγνυμένη Or.*comm. in Eph*.4:31(p.556); ἔοικεν δὲ...τὴν ἐναντίαν τάξιν τῇ π. χρηστότητα νῦν λέγειν, ἀπὸ τῶν βρωμάτων μεταφορικῶς *ib*.4:32(p.558); of sin πικρίας μὲν διδάγματα καὶ ἀθεότητος συμπίνοντες Just.*dial*.120.2(M.6.753C); *Clem.ep*.15(M.2.52A); of heresy, Gr.Nyss.*Eun*.10(2 p.238.13; M.45. 840D); of distress δεῖ σε πικρίας ἐμπλησθῆναι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ Or. *hom.14.16 in Jer*.(p.122.23; M.13.425A); π. ἢ μᾶλλον συμπάθειαν τοῦ πατρός Max.*schol.ep.Dion.Ar*.8.4(M.4.552A).

[*]**πικριασμός, ὁ**, = πικρασμός, *bitterness*, *T.Lev*.11.7 (v.l. πικρία μου).

πικρίς, ἡ, *bitter herb, ox-tongue*, Mac.Aeg.*hom*.7.3(M.34.525B); in monastic diet πολλοὶ...οὔτε ἄρτον ἤσθιον οὔτε ὀπώρας, ἀλλὰ π. μόνον ‡Pall.*h.mon*.24.4(p.85.11; M.34.1177C); ref. Ex.12:8 ἔχε δὲ εἰλικρίνειαν καὶ ἀλήθειαν, καὶ π. ἔσονταί σοι, καὶ ἐσθίεις μετὰ πικρίδων τὰ ἄζυμα τῆς εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. οἷον Παῦλος, ἐπειδήπερ ἤσθιε τὰ ἄζυμα εἰλικρινείας...καὶ π. ἤσθιε. πῶς π. ἤσθιε; λέγων, ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν. πῶς π. ἤσθιεν; ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ Or.*hom. 14.16 in Jer*.(p.123.6; M.13.425B); τῷ δὲ τὴν τελειοτέραν ἐπιζητοῦντι τροφήν, ἄρτος γίνεται, οὐκέτι ἐπὶ πικρίδων ἐσθιόμενος...πρὸς γὰρ τὸ παρόν ἐστιν ἡ π. Gr.Nyss.*hom.10 in Cant*.(M.44.988D); πικρίδας συνεσθίεσθαι τοῖς ἄρτοις τοῖς οὐκ ἐζυμωμένοις, τὴν ἄδολον...ἐν Χριστῷ ζωὴν οὐ δίχα πικρίας ἐσομένην ὑποδηλοῖ Cyr.*ador*.2(1.80B); τοῦ...ἐπ' ἀζύμων ἐσθίεσθαι καὶ π. ... ὑπογράφοντος, ὅτι δεήσει καὶ ἡμᾶς...ζύμης ἀπηλλάχθαι τῆς νοητῆς, τουτέστι κακίας...καὶ πικρῶν ἀνέχεσθαι πόνων *ib*.17(595D).

***πικρογόνος**, *producing bitterness*, Cosm.Mel.*hymn*.12(1.48 p.162; M.98.504C).

***πικροθάνατος**, *subject to a cruel death*, Thphn.*chron*.p.313(M.108. 760D).

***πικρόνους**, *of venomous mind*, Cyr.*Jo*.9(4.743C).

πικρός, 1. *sharp* κέρας αὐτοῦ...πικρὸν τὴν πορνείαν Meth.*symp*.8.13 (p.98.11; M.18.160C); met. τοὺς π. εἰς σύνεσιν Cyr.*Is*.4.2(2.597A); **2.** *accurate, exact*, Cyr.*ador*.1(1.45A).

***πικροφόρος**, *bearing bitter fruit*; of withered fig-tree, Meth. *symp*.10.5(p.127.29; M.18.201A); Chrys.ap.*cat.Lc*.12:49(p.105.19).

***πικρόφυλλος**, *with bitter leaves*, Geo.Pis.*hex*.933(M.92.1506A).

[*]**πικρόχυλος**, *bilious*, Melet.*nat.hom*.31(M.64.1293C).

πικρῶς, 1. *bitterly, in misery*, Arist.*apol*.12.2; Meth.*symp*.11.11 (p.133.18; M.18.209B); **2.** s.v.l., *with difficulty*, id.*creat*.7(p.498.2; M. 18.340A); **3.** *accurately, exactly*, Cyr.*Jo*.10.2(4.885A).

πίλα, ἡ, (Lat. *pila*) *mole, pier*, Jo.Mal.*chron*.11 p.278(M.97.420B).

***πιλλός**, *blear-eyed, dim-sighted* π. δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ βλέπων μέν, οὐχ ὑγιῶς δέ, ὡς οἱ αἱρετικοί, θεὸν μὲν εἶναι πιστεύοντες, οὐχ ὑγιῶς δὲ περὶ αὐτοῦ δογματίζοντες †Cyr.*coll.VT*(6[4].27D; M.77.1216C).

πῖλος, ὁ, *mitre* of high priest ὁ π. ... τὴν ἐξουσίαν μηνύει τὴν βασιλικὴν τοῦ κυρίου Clem.*str*.5.6(p.351.22; M.9.64B).

πιλ-όω, 1. *make firm* or *compact* κύριος...γῆν ~ώσας *Hom.Clem*.2. 45; *ib*.3.32; **2.** med., *contract, shrink* ἐρίων ⟨τὰ⟩ ὑγραινόμενα ~οῦται Adam.*dial*.5.16(p.206.12; codd. πιλῆ M.11.1856A).

πίμπλημι, pass., *reach full measure, be complete* ἐπλήσθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν Herm.*vis*.2.2.2.

πινακίδιον, τό, *tablet* for writing, Dor.*doct*.1.17(M.88.1640C).

πινάκιον, τό, 1. = foreg., Synes.*provid*.15(p.98.20; πινακίδιον M. 66.1248B); **2.** *plate, dish*, Chrys.*hom.7.4 in Col*.(11.377E).

πινακίς, ἡ, *tablet*, on which sentence of court was recorded, *M.Pion*.20.7(p.56.10); of a child's slate, Chrys.*hom.4.3 in Col*.(11. 355B,E).

***πιναροποιός, ὁ**, *worker in mother-of-pearl*, Epiph.*gemm*.3(M.43. 296C).

πίννη (πίννα), ἡ, = πίνη, πῖνα, a kind of shell-fish, Clem.*paed*.2. 12(p.228.2; M.8.540C) citing Theophrastus *lapid*.36; ‡Ath.*qu.al*.19 (M.28.789D); Nemes.*nat.hom*.1(M.40.509A).

***πίξος, ὁ**, ? *harness* οἱ π. τῶν ἵππων *Vaticin*.1(p.49).

***πιπι**, Hebr. יהוה transcribed as divine name π. ὁ θεός Evagr. Pont.*schol*.(p.206).

***πιπτεγείρω**, *fall so as to rise*, Ephr.1.205D.

πίπτ-ω, A. *fall*; hence *die*, in rel. to B infra, of Christ's death ἑορτὴ...ἐπὶ τῇ ἀναστάσει τοῦ πεπτωκότος ἐπιτελεῖται· πτῶσις δέ ἐστιν ἡ ἁμαρτία· ἀνάστασις δὲ ἡ ἐκ τοῦ πτώματος...ἀνόρθωσις Gr.Nyss.*ep. can*.1(M.45.221B).

B. met., *fall* into sin, from blessedness; **1.** in gen. τοὺς πεπτωκότας ἔγειρον *1Clem*.59.4; *2Clem*.2.6; ~οντος τοῦ Ἰσραὴλ *Barn*.12. 5; ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε. πλειόνων γὰρ ἀρχόντων γενομένων, εἷς πέπτωκεν, ᾧ παραπλησίως μιμούμενοι τὴν ἐκείνου πτῶσιν ~ουσιν οἱ ἁμαρτάνοντες...καὶ πρὸς οὓς ὁ λόγος φησὶ τὸ...θεοί ἐστε...ἀποπεσόντες τῆς μακαριότητος...ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσιν καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων ~ουσιν Or.*Jo*.32.18(11; p.457.6; M.14.792B); πεσόντες εἰς τὰς ἡδονάς Meth.*symp*.8.2(p.82.7; M.18.140B); πεπτωκότα φρονήματα Chrys.*stat*.1.1(2.1A); **2.** of heretics ~ουσι καὶ οἱ λέγοντες αὐτὸν μηδὲν εἰληφέναι ἐκ τῆς παρθένου Iren.*haer*.3.22.1(M.7. 955C); **3.** of 'lapsed' in persecution οὐ γὰρ ἔλαβον καύχημα κατὰ τῶν πεπτωκότων *Ep.Lugd*.ap.Eus.*h.e*.5.2.6(M.20.436B); ἐν...τῷ πειρασμῷ πεσὼν Dion.Al.ap.Eus.*h.e*.6.44.2(M.20.629B); ὁ Ναυᾶτος...ἀντέλεγεν ...μὴ δεῖν τοῖς πεπτωκόσι δοῦναι χεῖρα Tim.CP *haer*.(M.86.37A); **4.** of sexual immorality ἔπεσε μετ' αὐτῆς *Apophth.Patr*.(M.65. 309B); Jo.Mosch.*prat*.39(M.87.2892B); περὶ ~οντος εἰς ἀβάπτιστον †Jo.Jej.*poenit*.(M.88.1921D); **5.** of Fall ἐκεῖνος ἐν θεότητι τυγχάνων πέπτωκεν Or.*Jo*.32.18(11; p.457.9; M.14.792B); συνέβη παρεληλυθότα τὴν ἐντολὴν ὀλέθριον πτῶμα καὶ δεινὸν πεσεῖν Meth.*symp*.3.6(p.32.18; M.18.69A); *ib*.10.3(p.125.6; 197A); id.*res*.1.37(p.279.15; M.41.1104C); Chrys.*hom.18.1 in Gen*.(4.151B); hence of human nature assumed by Christ ἑνωθέντος...τοῦ πεσόντος σώματος τῷ τὰ πάντα ζωογονοῦντι λόγῳ Cyr.*Jo*.1.9(4.95B).

C. *enter*, of prayer εἰς ὦτα θεοῦ μάλιστα ~ουσα ‡Thdt.*nativ.Jo. Bapt*.(5.97).

D. *fall, come under* τῶν ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν ~όντων Hipp.*haer*.4.3 (p.34.10; M.16.3062A); CAnc.(314)*can*.24.

E. *be applied to, relate to* τὸ γὰρ ἐπιθυμῆσαι οὐχὶ ἐπὶ τῶν παρόντων καὶ ὑποκειμένων ἐν ἐξουσίᾳ ~ει Meth.*res*.2.1(p.330.8; M.18.297A); μετάνοια...οὐ ~ει πρὸς τὸν κατ' οὐσίαν κακόν Didym.*Man*.15(M.39. 1105A).

[*]**πισάριον, τό**, = πιθάριον, *jar* used as dry measure, Cyr.S. *v.Sab*.40(p.130.32).

***πισκινή, ἡ**, (Lat. piscina) *bath*, of π. πουπλική in Rome, Hipp. *haer*.9.12(p.246.18; M.16.3379C).

πισσηρός, *pitched*, ‡Ath.*v.Syncl*.71(M.28.129B).

***πιστακοκενός**, *consisting of empty nuts* καρπὸς...π. Ant.Mon. *hom*.45(M.89.1573D).

πιστευτός, *reliable, trustworthy*, Or.*Jo*.2.6(4; p.60.14; M.14.120A).

πιστεύ-ω, A. *trust* in, *have confidence* in, in gen. ἐπὶ ὄφιν...~ειν Just.*dial*.91.4(M.6.693B); ~ειν τῷ παρὰ τοῦ θεοῦ πνεύματι Athenag. *leg*.7.2(M.6.904C); ὅταν ἀνδριᾶσι πιστεύσωσιν Clem.*prot*.10(p.71.15; M.8.212B); τοὺς ἄνευ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δόξαις ~οντας id.*str*.1.8(p.28. 7; M.8.740A); ὑπονοίᾳ γὰρ μᾶλλον ἢ τῷ φρονεῖν πεπιστευκότες Meth. *symp*.8.13(p.99.6; M.18.161B); τοῖς ἀτόμοις ~ων Thdt.*affect*.11(p.276. 18; 4.988); pass., *be object of trust*, Clem.*str*.7.12(p.56.10; M.9.508C).

B. *have faith* in, *believe* in; **1.** God ~ω τῷ θεῷ ὅτι ζῇ Ἰωσήφ *T.Neph*.7.2; πρὸ τοῦ ἡμᾶς πιστεῦσαι τῷ θεῷ ἦν...τὸ κατοικητήριον τῆς καρδίας φθαρτόν *Barn*.16.7; ἐπὶ τὸν παντοκράτορα θεὸν δι' αὐτοῦ ~ειν Just.*dial*.83.4(M.6.673A); Or.*hom.1.4 in Jer*.(p.3.22; M.13.260A); ~ειν βεβαίως τῷ θεῷ Meth.*symp*.10.4(p.126.18; M.18.200B); βέβαιον γὰρ τῶν εἰς τὸν θεὸν πεπιστευκότων τὸ φρόνημα Thdt.*Is*.32:17(p.130. 20; 3.311); **2.** Christ ~σωσιν ἐπὶ...τὸν σταυρωθέντα Ἰησοῦν Just. *dial*.46.1(M.6.573A); τοὺς ~οντας εἰς αὐτόν *ib*.70.4(641A); Or.*princ*. 4.2.1(p.306.3; M.11.357A); id.*hom.9.1 in Jer*.(p.65.18; M.13.349C); ~οντες εἰς Χριστὸν...καὶ ~οντες ἀνάστασιν σωμάτων, ~οντες δὲ ὅτι ζησόμεθα id.*comm.in 1Cor*.1:19–21(*JTS* 9 p.236); Meth.*symp*.6.2 (p.65.20; M.18.116A); μὴ ~ειν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ Eus.*e.th*.1.20(p.97. 3; M.24.893C); Didym.*Trin*.1.7(M.39.269A); κἂν γὰρ εἰς τὸν πατέρα τις καὶ τὸν υἱὸν ὀρθῶς ~σῃ καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, βίον δὲ μὴ ἔχῃ ὀρθόν, οὐδὲν αὐτῷ κέρδος τῆς πίστεως Chrys.*hom.31.1 in Jo*.(8. 175C); τῷ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθέντι...πεπιστευκότες Thdt.*Mich*.5:6(2. 1503); ἐπίστευσαν ὑπὸ τὸν κύριον *Mir.Geo*.12(p.129.4); in rel. to knowledge, v. γινώσκω; **3.** H. Ghost, Chrys.*hom.31.1 in Jo*.(8. 175C); **4.** in credal profession of faith in three Persons ~ω εἰς θεόν *Lit.Marc*.(*PDêr-Baliz*.p.3 v° 3); ~ω εἰς θεὸν παντοκράτορα...καὶ

εἰς Χριστὸν...καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα Marcell.*ep*.ap.Epiph.*haer*.72.3 (p.258.6; M.42.385D); *Symb.App*.(pp.23,30,31); ~ω εἰς ἕνα θεόν Cyr.H. *catech*.6 tit.(M.33.538); ~ω καὶ βαπτίζομαι εἰς ἕνα...θεόν *Symb*.ap. *Const.App*.7.41.4; ~ομεν εἰς ἕνα θεόν *Symb.Nic*.(325)(p.51; M.20. 1540B); *Symb.Ant*.(341)2(p.249.11; M.26.721B); *Symb.Ant*.(341)4 (p.251.1; M.26.725B); *Symb.Ant*.(345)1(p.251.22; M.26.728A) etc.

C. *hold a belief, hold the faith* πεπιστεύκαμεν ἕνα θεὸν εἶναι Athenag.*leg*.7.1(M.6.904B); οὔτε...ἄλλως πεπιστεύκασιν ἢ ἄλλως παραδιδόασιν Iren.*haer*.1.10.2(M.7.552B); Apollon.ap.Eus.*h.e*.5.18.5 (M.20.477A); ἀνάγκη...οὕτω ~ειν ὡς ἐβαπτίσθημεν Amph.*ep.syn*.(M. 39.96D); ~εσθαι κατὰ τὰς ἀποστολικὰς ἐξηγήσεις ‡Chrys.*pasch*.1(8. 251C); hence

D. *believe, hold Christian faith, be a Christian*, Clem.*paed*.1.6 (p.107.20; M.8.285A); id.*str*.2.13(p.144.1; M.8.996B); ἁγίους γενέσθαι τοὺς ~οντας Or.*hom.8.2 in Jer*.(p.57.14; M.13.337C); Gr.Thaum. *pan.Or*.15(p.34.11; M.10.1093D); συλλαβεῖν τοὺς ~οντας καὶ ἀναγεννῆσαι διὰ τοῦ λουτροῦ Meth.*symp*.3.8(p.35.23; M.18.73B); *ib*.3. 11(p.39.7; 77A); Serap.*euch*.5.4; Gr.Nyss.*Eun*.10(2 p.231.18; M.45. 832D); τὸ μὴ ~ειν ἀπὸ πονηρᾶς γίνεσθαι συνειδήσεως Chrys.*hom.28.3 in Jo*.(8.163B); Thdt.*qu.12 in Ex*.(1.129); id.*qu.16 in Jos*.(1.313); esp. in aor., of acceptance of Christian faith in connexion with baptism, Clem.*paed*.1.6(p.107.16; M.8.285A); τὸν δὲ μετὰ τὸ ~σαι ...πάλιν ἡμαρτηκότα Or.*hom.2.3 in Jer*.(p.19.12; M.13.281A); μετὰ τὸ π. καὶ ἐπὶ τὸ ὕδωρ ἐλθεῖν Meth.*res*.1.41(p.287.1; M.18.269B); Chrys. *hom.28.1 in Jo*.(8.160C).

E. *have faith*, *Barn*.11.11; μόνος ~σας ἐτέθη εἰς δικαιοσύνην *ib*. 13.7; πῶς...εἰ τὸ ~ειν ὑπολαμβάνειν ἐστί, βέβαια τὰ παρ' αὐτῶν οἱ φιλόσοφοι νομίζουσιν; Clem.*str*.2.6(p.127.28; M.8.964A); opp. have knowledge τῷ μὲν γνωστικῷ...τῷ δὲ ἁπλῶς πεπιστευκότι *ib*.4.18 (p.298.20; 1321C); πλέον δέ ἐστι τοῦ πιστεῦσαι τὸ γνῶναι *ib*.6.14(p.486. 21; M.9.332A); πάντες μὲν οὖν κέκληνται ἐπ' ἴσης...ἐκλέγονται δὲ οἱ μᾶλλον ~σαντες id.*exc.Thdot*.9(p.109.13; M.9.660B); ὁ μὲν ~σας ἄφεσιν ἁμαρτημάτων ἔλαβεν παρὰ τοῦ κυρίου, ὁ δ' ἐν γνώσει γενόμενος ἅτε μηκέτι ἁμαρτάνων παρ' ἑαυτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν λοιπῶν κομίζεται id.*ecl*.15(p.141.5; M.9.705A); Or.*Cels*.1.10(p.62.25; M.11.673C); πίστευσον πρῶτον, καὶ εὑρήσεις ὑπὸ τὸ νομιζόμενον σκάνδαλον πολλὴν ὠφέλειαν ἁγίαν id.*fr.hom.39 in Jer*.(p.197.2; M.13.541D); ἐξαλείφονται αἱ ἁμαρτίαι...τῷ θέλειν, τῷ ~ειν Cyr.H.*procatech*.8; ~ω, οὐκ ἐρευνῶ· ~ω, οὐ διώκω τὸ ἀκατάληπτον· ~ω, οὐ μετρῶ τὸ ἀμέτρητον. ἐὰν ~σω, φωτίζομαι τὴν ψυχήν· ἐὰν περιεργάζωμαι, σκοτίζω μου τοὺς λογισμούς· ἐὰν ~σω καλῶς, ἀνυψοῦμαι πρὸς οὐρανόν· ἐὰν ζητήσω περιέργως, καταφέρομαι πρὸς βυθόν ‡Chrys.*Mt.20:1*(8.104A).

F. *believe* in, *give credence* to ἐν τοῖς εἰρημένοις ἐν εὐαγγελίοις... ~ουσιν Hegem.*Arch*.5(p.7.4; M.10.1436A); ὁ μὴ τούτῳ ~ων, οὐκ αὐτῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ πατρὶ ἀπιστεῖ Chrys.*hom.30.2 in Jo*.(8. 172B); Thdt.*eran*.3(4.211); pass., *be believed*; of a person, Meth. *symp*.2.7(p.24.12; M.18.57C).

G. *be faithful* to οὕτω τοῖς θείοις πεπίστευκε νόμοις Thdt.*h.e*.5.37.2 (3.1079).

H. *believe* a fact ~σωμεν ὅτι ὁ υἱὸς...οὐκ ἠδύνατο παθεῖν εἰ μὴ δι' ἡμᾶς *Barn*.7.2; ~ειν...τὰ τῇ ἑαυτῶν φύσει...ἀδύνατα Just.*1apol*.19.6 (M.6.357B); μὴ ~όντων εἰ ἀληθῶς...ἀνέστη †Just.*fr.res*.(p.47; M.6. 1588C); πεπιστεύκαμεν ἕνα θεὸν εἶναι Athenag.*leg*.7.2(M.6.904B); ἀνάστασιν πεπιστευκώς *ib*.36.1(969B); ~οντα ὅτι ἀληθεῖς αἱ γραφαί Or. *princ*.3.1.9(p.209.8; M.11.264A); id.*hom.19.15 in Jer*.(p.175.21; M. 13.497D); τὸν...ἄρτον εἰς σῶμα τοῦ θεοῦ λόγου μεταποιεῖσθαι ~ομεν Gr.Nyss.*or.catech*.37(p.149.4; -ομαι M.45.96D).

I. pass., *be persuaded, be convinced* ἀλλοτρίους τῆς...ἐκκλησίας εἶναι πεπίστευμαι Marcell.*ep*.ap.Epiph.*haer*.72.2(p.257.20; M.42.385B); δεῖ ...ἀπὸ τῶν γραφῶν ~εσθαι Chrys.*hom.51.1 in Jo*.(8.299E).

J. pass., *be believed, credited* εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνεληλυθέναι φήσας πεπίστευται Tat.*orat*.10(p.11.12; M.6.828B); Athenag.*leg*.18.2(M.6. 928A); ~θεὶς εἶναι ἀληθής Or.*princ*.3.1.1(p.195.5; M.11.249A); Gr. Nyss.*ep*.3(M.46.1017D).

K. *have confidence* to, *venture* to κατηγορεῖν οὐ ~ουσιν Cyr.*Jo*.9.1 (4.790E).

L. *entrust* ἐπίστευσέ μοι τὸν οἶκον *T.Jos*.2.1; Hipp.*haer*.9.12(p.247. 8; M.16.3382B); pass.; **1.** *be entrusted with* οἰκονομίαν μυστηρίων πεπίστευνται *Diogn*.7.1; Athenag.*leg*.24.3(M.6.948A); Clem.*str*.5.10 (p.368.8; M.9.96B); **2.** *be entrusted with function of, be given task of* τινι τῶν...διδασκάλων...τὴν Ῥωμαίων φωνὴν ἐκπαιδεύειν με πεπιστευμένῳ Gr.Thaum.*pan.Or*.5(p.12.15; M.10.1065B); Meth.*symp*.8.3(p.84. 14; M.18.141C); Cyr.*Jo*.2.1(4.129A).

πιστικός, **1.** *trustworthy, reliable*, Or.*Jo*.2.31(25; p.89.18; M.14. 169C); Epiph.*haer*.66.3(p.20.2; M.42.33C); Gr.Agr.*Eccl*.1.13(M.98. 785C); **2.** *genuine, of pure quality* (cf. Mc.14:3, Jo.12:3) νοερὰν... εὐφροσύνην τοῦ π. τῆς καινῆς διαθήκης κράματος Eus.*d.e*.9.8(p.424. 20; M.22.684D); νάρδος ἡ π. spiritually interpreted, Gr.Nyss.*hom.3 in Cant*.(M.44.825B); **3.** as subst.; **a.** *confidential servant, agent* οἱ... τοῦ βασιλέως ἄρχοντες καὶ π. *M.Pers*.4.3(p.449.7); Sophr.H.*mir.Cyr. et Jo*.46(M.87.3597B); Jo.Mosch.*prat*.79(M.87.2936D); **b.** *master* of a ship, Ephr.1.331C.

πίστις, ἡ, *trust, belief, faith*; fanciful etym. τὴν π. ἐτυμολογητέον τὴν περὶ τὸ ὂν στάσιν τῆς ψυχῆς ἡμῶν Clem.*str*.4.22(p.311.20; M.8. 1353A).

I. *faith, belief* in rel. to the individual;

A. def. and descriptions; **1.** gen., pagan: Aristotelian τὸ ἑπόμενον τῇ ἐπιστήμῃ κρῖμα, ὡς ἀληθὲς τόδε τι, π. εἶναί φησι. κυριώτερον οὖν τῆς ἐπιστήμης ἡ π. καὶ ἔστιν αὐτῆς κριτήριον Clem.*str*.2.4(p.120.26f.; M.8.948A); Epicurean πρόληψιν εἶναι διανοίας τὴν π. *ib*.(p.121.10; 948B); **2.** gen. Christian, *ib*.2.6(p.128.1; M.8.964A) cit. s. προσδοκία; π. ... ἐνδιάθετόν τι ἐστιν ἀγαθόν, καὶ ἄνευ τοῦ ζητεῖν τὸν θεὸν ὁμολογοῦσα εἶναι τοῦτον καὶ δοξάζουσα ὡς ὄντα *ib*.7.10(p.40.25; M.9. 477C); ἡ τοῦ λόγου ὑπακοή, ἣν δὴ π. φαμέν id.*paed*.1.13(p.150.26; M.8.372B); π. ... ἐστι συγκατάθεσις ἀδιάκριτος τῶν ἀκουσθέντων ἐν πληροφορίᾳ τῆς ἀληθείας τῶν κηρυχθέντων θεοῦ χάριτι Bas.*fid*.1(2. 224C; M.31.677C); π. γάρ ἐστιν ἀπράγμων συναίνεσις Gr.Naz.*carm*. 1.1.6.40(M.37.432A); π. ἐστὶν ἑκούσιος τῆς ψυχῆς συγκατάθεσις, ἤ, ἀφανοῦς πράγματος θεωρία, ἤ, περὶ τὸ ὂν ἔνστασις, καὶ κατάληψις τῶν ἀοράτων τῇ φύσει σύμμετρος Thdt.*affect*.1(p.26.13; 4.717); π. γάρ ἐστι, γνῶσις ἀληθὴς ἀναποδείκτους ἔχουσα τὰς ἀρχάς, ὡς τῶν ὑπὲρ νοῦν ...ὑπάρχουσα πραγμάτων ὑπόστασις Max.*cap.theol*.1.9(M.90.1085D); **3.** defined ref. pagan opinions π. δέ, ἣν διαβάλλουσι κενὴν καὶ βάρβαρον νομίζοντες Ἕλληνες, πρόληψις ἑκούσιός ἐστι, θεοσεβείας συγκατάθεσις Clem.*str*.2.2(p.117.8; M.8.940A); οὔκουν...πρόχειρον τὴν π. διαβλητέον ὡς εὔκολόν τε καὶ πάνδημον...εἰ γὰρ ἀνθρώπινον ἦν... ὡς Ἕλληνες ὑπέλαβον, κἂν ἀπέσβη...φημὶ τοίνυν τὴν π., εἴτε ὑπὸ ἀγάπης ἐθεμελιώθη εἴτε καὶ ὑπὸ φόβου, ᾗ φασιν οἱ κατήγοροι, θεῖόν τι εἶναι *ib*.2.6(p.129.2ff.; 965A); **4.** dist. from other terms ἡ...ἐπιστήμη ἕξις ἀποδεικτική, ἡ π. δὲ χάρις ἐξ ἀναποδείκτων εἰς τὸ καθόλου ἀναβιβάζουσα τὸ ἁπλοῦν *ib*.2.4(p.120.6; 945A); πολυμερὴς δὲ οὖσα ἡ φρόνησις,...ἐπειδὰν μὲν ἐπιβάλλῃ τοῖς πρώτοις αἰτίοις, νόησις καλεῖται ...ἐν δὲ τοῖς εἰς εὐλάβειαν συντείνουσι γινομένη καὶ ἄνευ θεωρίας παραδεξαμένη τὸν ἀρχικὸν λόγον κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἐξεργασίας τήρησιν π. λέγεται *ib*.6.17(p.511.32; M.9.388A); *ib*.8.3(p.82.17; 564C); **5.** as principle of action ἡ δὲ π. ὑμῶν ἀναγωγεὺς ὑμῶν Ign.Eph.9.1; Clem.*str*.2.11(p.223.13; M.8.929A); ἄλλοι δ' ἀφανοῦς πράγματος ἐννοητικὴν συγκατάθεσιν ἀπέδωκαν εἶναι τὴν π. ... εἰ μὲν οὖν προαίρεσίς ἐστιν, ὀρεκτική τινος οὖσα, ἡ ὄρεξις νῦν διανοητική, ἐπεὶ δὲ πράξεως ἀρχὴ ἡ προαίρεσις, π. εὑρίσκεται ἀρχὴ [γὰρ] πράξεως, θεμέλιος ἔμφρονος προαιρέσεως, προαποδεικνύντος τινὸς αὐτῷ διὰ τῆς π. τὴν ἀπόδειξιν *ib*.2.2(p.117.14ff.; 940A,B); ἡ π. ... ἐργάτις ἀγαθῶν καὶ δικαιοπραγίας θεμέλιος *ib*.5.13(p.383.1; M.9.128A); ἡ δὲ π. ἀνθρώπου ἀγωγεύς ἐστι Ant.Mon.*hom*.1(M.89.1432B); **6.** varieties of faith; **a.** philos. π. δ' οὔσης διττῆς, τῆς μὲν ἐπιστημονικῆς, τῆς δὲ δοξαστικῆς Clem.*str*.2.11(p.138.20; M.8.984C); *ib*.2.12(p.142. 18; 992B); π. δὲ διττή. ἡ μὲν ἐκ λόγου βίας, ἡ καὶ δικαία. ἡ δ' ἕτοιμος συνδρομή Gr.Naz.*carm*.1.2.34.155(M.37.956A); **b.** theol., cf. Mt.17:19; 1Cor.12:9, Eph.2:8; as a theol. virtue and as a charism τὸ γὰρ τῆς π. ὄνομα ἓν μέν ἐστι κατὰ τὴν προσηγορίαν, διχῇ δὲ διαιρεῖται. ἔστι μὲν γὰρ ἓν εἶδος τῆς π., τὸ δογματικὸν συγκατάθεσιν τῆς ψυχῆς ἔχον...καὶ ὠφελεῖ τὴν ψυχήν...δεύτερον δέ ἐστιν εἶδος πίστεως, τὸ ἐν χάριτος μέρει παρὰ τοῦ Χριστοῦ δωρούμενον...αὕτη τοίνυν, ἡ κατὰ χάριν δωρουμένη π. ἐκ τοῦ πνεύματος, οὐ δογματικὴ μόνον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐνεργητική. ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ τὴν π. ταύτην, ἐρεῖ τῷ ὄρει τούτῳ 'μετάβα ἐντεῦθεν' κτλ. ... ἔχε τοίνυν τὴν παρὰ σεαυτοῦ π. τὴν εἰς αὐτὸν ἵνα λάβῃς καὶ παρ' ἐκείνου [sc. θεοῦ] τὴν τῶν ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐνεργητικήν Cyr.H.*catech*.5.10,11; τὸ γὰρ τῆς π. ὄνομα διπλῆν ἔχει τὴν σημασίαν...λέγεται τοίνυν π. ἡ τῶν σημείων...ποιητική. λέγεται δὲ π. καὶ ἡ τῆς εἰς τὸν θεὸν γνώσεως παρασκευαστική, καθ' ἣν ἕκαστος ἡμῶν ἐστι πιστός Chrys.*hom.1.4 in 2Cor.4:13*(3.263C,D); id.*hom.29.3 in 1Cor*.(10.263D,E); Cyr.*Lc*.17:5(M.72.832B,C); exeg. 1Cor.12:9, id. *1Cor*.12:9(p.288.7ff.; M.74.888A); ἡ...π. διπλῆ ἐστιν· ἔστι γὰρ π. ἐξ ἀκοῆς. ἀκούοντες γὰρ τῶν θείων γραφῶν, πιστεύομεν τῇ διδασκαλίᾳ... ἔστι δὲ πάλιν π. ἐλπιζομένων ὑπόστασις...ἀδιάκριτος ἐλπὶς τῶν τε ὑπὸ θεοῦ ἡμῖν ἐπηγγελμένων, καὶ τῆς τῶν αἰτήσεων ἡμῶν ἐπιτυχίας. ἡ μὲν οὖν πρώτη, τῆς ἡμετέρας γνώμης ἐστί, ἡ δὲ δευτέρα, τῶν χαρισμάτων τοῦ πνεύματος Jo.D.*f.o*.4.10(M.94.1125C–1128A); cf. τί π.; καὶ κατὰ τί εἴρηται π.; καὶ ὁσαχῶς ἡ ὀρθὴ π.; π. ἐστὶν ἐνδιάθετος ὕπαρξις, π. δὲ εἴρηται κατὰ τὸ πείθεσθαι εἴς τι. διττῶς δὲ νοεῖται ἡ π. ἡ ὀρθή. ἔστι γὰρ π. ἐξ ἀκοῆς τοῦ κηρύγματος. καὶ ἔστι βεβαιοτέρα π., ἡ τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν ὑπόστασις. καὶ τὴν μὲν ἐξ ἀκοῆς πάντες ἄνθρωποι ἔχειν

δύνανται· τὴν δὲ δευτέραν μόνοι οἱ δίκαιοι κέκτηνται Anast.S.*hod*.2(M.89.76C,D); **7.** met. descriptions π. δὲ ὦτα ψυχῆς, καὶ ταύτην αἰνίσσεται Clem.*str*.5.1(p.326.21f.; M.9.9B); τῆς ζωοποιοῦ ῥίζης, τῆς εἰς Χριστὸν π. †Bas.*Is*.19(1.391E; M.30.149C); ἱμάτιον δὲ Χριστιανῶν...ἡ εἰς Χριστὸν π. *ib*.225(1.549D; M.512A); ὀφθαλμὸς πάσης συνειδήσεώς ἐστι φωτιστικὸς ἡ π., καὶ συνέσεως ἐμποιητικός Cyr.H.*catech*.5.4; πραγματεία πλατεῖα ἡ π. *ib*.17.37; ἡ π. ἱερά τίς ἐστιν ἄγκυρα, πάντοθεν ἀνέχουσα τὴν ἔχουσαν αὐτὴν διάνοιαν Chrys.*exp.in Ps*.115:2(5.312B); id.*hom.12.1 in 1Tim*.(11.609E); εἷς γάρ ἐστι πλοῦς, μία ὁδός, εἷς λιμήν, ἡ π. ‡Chrys.*mart*.4(3.817C); ἡ δὲ βεβαία π., πύργος ἐστὶν ἰσχυρός Marc.Er.*opusc*.1.2(M.65.905A); π. πτερὸν προσευχῆς...π. ἐστὶν ἀνενδοίαστος ψυχῆς στάσις...π. ἐστὶ ἀνελπίστων πρόξενος... ἡσυχαστῶν μήτηρ π.· εἰ μὴ γὰρ πιστεύσει, πῶς ἡσυχάσει; Jo.Clim.*scal*.27(M.88.1113B); as kingdom of God within men, Max.*qu.Thal*.33(M.90.373B,C); **8.** Gnost. φυσικὴν ἡγοῦνται τὴν π. οἱ ἀμφὶ τὸν Βασιλείδην, καθὸ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τάττουσιν αὐτήν, τὰ μαθήματα ἀναποδείκτως εὑρίσκουσαν καταλήψει νοητικῇ Clem.*str*.2.3(p.118.11; M.8.941B); *ib*.(p.118.18ff.; 941B); ὁρίζονται γοῦν οἱ ἀπὸ Βασιλείδου τὴν π. ψυχῆς συγκατάθεσιν πρός τι τῶν μὴ κινούντων αἴσθησιν διὰ τὸ μὴ παρεῖναι *ib*.2.6(p.127.19; 961C); refuted εἰ γὰρ φύσει τις τὸν θεὸν ἐπίσταται, ὡς Βασιλείδης οἴεται, [τὴν] νόησιν τὴν ἐξαίρετον π. ἅμα καὶ βασιλείαν...οὐσίας ἀξίαν τοῦ ποιήσαντος πλησίον ὑπάρχειν αὐτήν, ἑρμηνεύων, οὐσίαν, ἀλλ' οὐκ ἐξουσίαν...κτίσεως ἀνυπερθέτου κάλλος ἀδιόριστον, οὐχὶ δὲ ψυχῆς αὐτεξουσίου λογικὴν συγκατάθεσιν λέγει τὴν π. *ib*.5.1(p.327.21ff.; M.9.12B,C).

B. source; **1.** as God's gift, *Orac.Sib*.3.585; *1Clem*.35.2; ἡ π. ἄνωθέν ἐστι παρὰ τοῦ θεοῦ Herm.*mand*.9.11; *A.Jo*.113(p.213.11); χάρις δὲ ἡ π. Clem.*str*.1.8(p.25.16; M.8.733A); *ib*.2.6(p.129.13; 965B); Or.*fr.11 in Jo*.(p.493.24); Eus.*h.e*.4.18.6(M.20.376A); π., ἣν ἡ τοῦ θεοῦ χάρις ἐν ὑμῖν ἐργάζεται Ath.*ep.mon*.(M.26.1188A); Mac.Aeg.*hom*.15.22(M.34.589C); Nil.*epp*.2.228(M.79.317C); exeg. Eph.2:8, Chrys.*exp.in Ps*.115:1(5.310E); **2.** faith in and through Christ; **a.** in gen., Clem.*str*.3.18(p.246.10; M.8.1212A); Or.*Cels*.1.52(p.103.29; M.11.757C); *A.Thom*.A 160(p.271.21); Meth.*creat*.(p.493.11; M.18.332B); Eus.*h.e*.8.9.6(M.20.761A); Ath.*inc*.28.5(M.25.145A); **b.** Christ as source of faith ἐμοὶ δὲ ἀρχεῖά ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός...καὶ ἡ π. ἡ δι' αὐτοῦ Ign.*Philad*.8.2; ὁ μονογενὴς ἐκ κόλπων πατρὸς καταπέμπεται λόγος τῆς π. [ἡ] π. ἐκ περιουσίας αὐτὸς σαφῶς ὁ κύριος ὁμολογῶν Clem.*paed*.1.3(p.94.30; M.8.257C); π. ἐπιχορηγουμένης ἡμῖν διὰ... Χριστοῦ παρὰ θεοῦ Ath.*v.Anton*.78(M.26.952B); **c.** Christ as π. ἐνυπόστατος, Max.*qu.Thal*.25(M.90.332A); ἐνυπόστατος π. ἐστίν, ἡ ἐνεργὴς καὶ ἔμπρακτος, καθ' ἣν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος ἐν τοῖς πρακτικοῖς δείκνυται ταῖς ἐντολαῖς σωματούμενος id.*cap*.1.84(M.90.1213D); **3.** obtained through instruction, Clem.*paed*.1.6(p.108.9; M.8.285C); cf. *ib*.(p.107.14; 285A); Ath.*Ar*.2.42(M.26.237B); **4.** esp. in scriptures, cf.Iren.*haer*.3.21.3(M.7.949A); Clem.*str*.2.11(p.139.6; M.8.985A); Or.*Jo*.1.4(6; p.7.29; M.14.29B); *ib*.10.3(2; p.172.21; 309A); Ath.*ep.Jov*.1(M.26.816A); Cyr.H.*catech*.4.17; **5.** ref. man's responsibility π. ποιεῖν προκαταλαβοῦσαν ἡμῶν τὴν ψυχὴν τὴν περὶ τοῦ Ἰησοῦ τοιάνδε συγκατάθεσιν. ἀληθῶς ⟨μὲν⟩ γὰρ π. ἡμῖν ποιεῖ τὴν τοιάνδε συγκατάθεσιν. ὅρα δὲ εἰ μὴ αὐτόθεν ἡ π. αὐτὴ τὸ ἐπαινετὸν παρίστησιν, ὅτε πιστεύομεν ἑαυτοὺς τῷ ἐπὶ πᾶσι θεῷ, χάριν ὁμολογοῦντες τῷ εἰς τοιαύτην π. ὁδηγῷ Cels.ap.Or.*Cels*.3.39(p.235.15ff.; M.11.969C,D); ἵνα τοῦ διδόντος ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ καὶ ἡμῖν τοῦτ' ἐπιχορηγοῦντος...ἐγγένηται π. τοῖς ἐντευξομένοις ἐν λόγῳ καὶ δυνάμει τοῦ θεοῦ Or.*ib*.5.4(p.2.17; 1181C); Chrys.*hom.1.4,5 in 2Cor.4:13*(3.263E–264C); cf. *etiam in fide liberum et suae potestatis arbitrium servavit dominus*, Iren.*haer*.4.37.5(M.7.1102B).

C. ref. baptism, v. βάπτισμα: Χριστός...ἀρχὴ...ἄλλου γένους γέγονε, τοῦ ἀναγεννηθέντος ὑπ' αὐτοῦ δι' ὕδατος καὶ π. καὶ ξύλου Just.*dial*.138.2(M.6.793B); *ib*.138.3(793C); π. δὲ ἅμα βαπτίσματι ἁγίῳ παιδεύεται πνεύματι Clem.*paed*.1.6(p.108.9; M.8.285C); κυρίως γὰρ π. ἐστιν κατὰ τὸ βάπτισμα τοῦ ὅλῃ ψυχῇ παραδεχομένου τὸ πιστευόμενον Or.*Jo*.10.43(27; p.221.15; M.14.392B); τῆς...μυστικῆς π. τὴν ἐν Χριστῷ παρεχούσης ἀναγέννησιν τοῖς δι' αὐτῆς φωτιζομένοις Eus.*e.th*.2.6(p.103.17; M.24.905D); μετὰ πίστεως ἡ τοῦ βαπτίσματος τελείωσις Ath.*Ar*.2.42(M.26.237B); ἔστι γὰρ τὸ βάπτισμα σφραγὶς τῆς π., ἡ δὲ π., θεότητος συγκατάθεσις Bas.*Eun*.3.5(1.276E; M.29.665C); τὸ ῥῆμα τῆς π., καὶ προσέτι τούτῳ τὸ...βάπτισμα Cyr.*Os*.55(3.85B).

D. development of faith; **1.** growth in faith both possible and necessary, Clem.*str*.4.16(p.293.2; M.8.1308B); *ib*.7.11(p.44.5; M.9.485A); ἔνιοι δὲ εὐφυεῖς οἰόμενοι εἶναι ἀξιοῦσι μήτε φιλοσοφίας μήτε διαλεκτικῆς...μόνην δὲ καὶ ψιλὴν τὴν π. ἀπαιτοῦσιν, ὥσπερ εἰ μηδεμίαν ἠξίουν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι τῆς ἀμπέλου εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοὺς βότρυας λαμβάνειν *ib*.1.9(p.28.20; M.8.740B); id.*exc.Thdot*.9(p.109.3; M.9.660A); ἐνδέχεται τὸν ἤδη πιστεύοντα μανθάνειν τινά, ἵνα πάλιν πιστεύῃ, καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν μαθημάτων προστιθέναι τῇ π. Or.*Jo*.32.15(9; p.450.31; M.14.781A); *ib*.32.16(9; p.451.23ff.; 781D); εἰ δὲ καὶ πιστὸς εἶναι νομίζεις, ἀλλ' οὔπω τὸ τέλειον τῆς π. ἔχεις. χρεία καὶ σοί...εἰπεῖν· κύριε, πρόσθες ἡμῖν π. Cyr.H.*catech*.5.9; *Const.App*.6.7.12; Cyr.*Lc*.17:5(M.72.833C); ἀπαιτεῖ τὴν ἐπὶ τῇ π. συναίνεσιν...χρὴ γὰρ οὐ διάκενον ἡμᾶς εἰς ἀέρα ῥιπτοῦντας φωνήν,...ἀλλ' ἐν καρδίᾳ καὶ νῷ τὴν π. ῥιζώσαντας, καρπὸν τοῦ πράγματος ποιεῖσθαι τὴν ὁμολογίαν id.*Jo*.7(4.683C); **2.** development through increase of knowledge καθάπερ καὶ ἄνευ γραμμάτων πιστὸν εἶναι δυνατόν φαμεν, οὕτως συνιέναι τὰ ἐν τῇ π. λεγόμενα οὐχ οἷόν τε μὴ μαθόντα ὁμολογοῦμεν. τὰ μὲν γὰρ εὖ λεγόμενα προσίεσθαι, τὰ δὲ ἀλλότρια μὴ προσίεσθαι οὐχ ἁπλῶς ἡ π., ἀλλ' ἡ περὶ τὴν μάθησιν π. ἐμποιεῖ Clem.*str*.1.6(p.23.7; M.8.729B); *ib*.5.1(p.332.27; M.9.24B); and angelic agency, Herm.*mand*.12.6.1; id.*sim*.6.3.6; **3.** faith as foundation of perfection φαίνεται οὖν ὁ ἀπόστολος διττὴν καταγγέλλων π., μᾶλλον δὲ μίαν, αὔξησιν καὶ τελείωσιν ἐπιδεχομένην. ἡ μὲν γὰρ κοινὴ π. καθάπερ θεμέλιος ὑπόκειται...ἡ δὲ ἐξαίρετος ἐποικοδομουμένη συντελειοῦται τῷ πιστῷ καὶ συναπαρτίζεται αὖ τῇ ἐκ μαθήσεως περιγινομένῃ καὶ τοῦ λόγου τὰς ἐντολὰς ἐπιτελεῖν, ὁποῖοι ἦσαν οἱ ἀπόστολοι, ἐφ' ὧν τὴν π. ὄρη μετατιθέναι...δύνασθαι εἴρηται. ὅθεν αἰσθόμενοι τοῦ μεγαλείου τῆς δυνάμεως ἠξίουν προστιθέναι αὐτοῖς π. τὴν ὡς κόκκον σινάπεως ἐπιδάκνουσαν ὠφελίμως τὴν ψυχὴν καὶ ἐν αὐτῇ αὔξουσαν...ὡς ἐπαναπαύεσθαι αὐτῇ τοὺς περὶ τῶν μεταρσίων λόγους Clem.*str*.5.1(p.327.9ff.; M.9.12A,B); *ib*.5.4(p.342.3; 45A); **4.** ref. interprn. of scripture τὴν μὲν γραφὴν πρόδηλον εἶναι πᾶσι κατὰ τὴν ψιλὴν ἀνάγνωσιν ἐκλαμβανομένην, καὶ ταύτην εἶναι τὴν π. στοιχείων τάξιν ἔχουσαν, διὸ καὶ ἡ πρὸς τὸ γράμμα ἀνάγνωσις ἀλληγορεῖται· τὴν διάπτυξιν δὲ τὴν γνωστικὴν τῶν γραφῶν, προκοπτούσης ἤδη τῆς π., εἰκάζεσθαι τῇ κατὰ τὰς συλλαβὰς ἀναγνώσει ἐκδεχόμεθα *ib*.6.15(p.498.7ff.; 356A,B).

E. objects of faith; **1.** existence of God, Clem.*str*.2.4(p.119.30; M.8.944C); cf.*ib*.2.5(p.125.25; 957B); *ib*.7.16(p.67.25; M.9.532C); *ib*.8.3(p.83.23; 568A); π. δὲ αὐτάρκης εἰδέναι ὅτι ἔστι θεός, οὐχὶ τί ἐστι Bas.*ep*.234.2(3.358A; M.32.869B); and of Logos as creator, Ath.*ep.Adelph*.8(M.26.1084A); **2.** the Trinity ζῇ γὰρ ὁ θεὸς καὶ ζῇ ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἥ τε π. καὶ ἡ ἐλπὶς τῶν ἐκλεκτῶν *1Clem*.58.2; Ath.*Ar*.1.18(M.26.49B); Gr.Nyss.*Maced*.15(M.45.1320C); Ant.Mon.*hom*.1(M.89.1433C); and eternal generation of Son, Didym.(‡Bas.)*Eun*.4(1.288B; M.29.692D); ‡Ath.*Apoll*.1.21(M.26.1124B); **3.** Christ and his work; **a.** in gen. ἡ...ἡμετέρα π. ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων τὴν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν λέγει Ath.*v.Anton*.74(M.26.948A); τῇ περὶ τῆς εὐσεβείας π. καὶ τὰ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ λόγου διηγησώμεθα, καὶ περὶ τῆς θείας...ἐπιφανείας id.*inc*.1.1(M.25.97A); Cyr.*Jo*.3.5(4.309B); ἰλιγγιᾷς ἐπὶ ταῖς ἀπορίαις, καὶ ...δέδιας μήπου τι τῶν εἰρημένων τὸν τῆς π. ἡμῶν παραλύσῃ λόγον. ἀλλ' ὅταν ἐγὼ ζητῶν ἐπαπορήσω, τότε τοῦ μυστηρίου τῶν Χριστιανῶν ἀνακράζω τὸ θαῦμα, ὅτι ὑπὲρ νοῦν...τὰ ἡμέτερα. ὅταν...τὰ τοιαῦτα ζητοῦντι ἀπορία τις ἐπείῃ, πρόσφερε τοῖς ζητουμένοις...λύσιν τὴν π. λογιζόμενος Thdt.*rect.conf*.16(M.6.1236B,C); **b.** his divinity, Ath.*Dion*.8(p.51.16; M.25.492A); Cyr.*Jo*.6.1(4.630D); **c.** manner of Inc. τὰ γὰρ ὑπερβαίνοντα λογισμὸν π. δεῖται μόνης. καὶ γάρ, ἂν θέλωμεν πείθειν διὰ λογισμῶν, πῶς ἄνθρωπος ἐγένετο ὁ θεός, καὶ εἰς μήτραν εἰσῆλθε παρθενικήν, καὶ μὴ τῇ π. τὸ πρᾶγμα ἐπιτρέψωμεν, μᾶλλον ἐκεῖνοι [sc. pagans] καταγελάσονται Chrys.*hom.4.1 in 1Cor*.(10.24B); **d.** Cross σοφίαν...ὑπομεῖναι σταυροῦ, ἵνα διὰ τῆς ἐν τούτῳ π. πάντες ...οἱ πιστεύοντες σῴζεσθαι δύνωνται Ath.*Ar*.2.81(M.26.320A); id.*inc*.28.2(M.25.144C); cf. ἐνόησα γὰρ ὑμᾶς κατηρτισμένους ἐν ἀκινήτῳ π., ὥσπερ καθηλωμένους ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ...Χριστοῦ Ign.*Smyrn*.1.1; **e.** Resurrection, v. ἀνάστασις; **4.** divine promises and eschatological expectations τοῖς μέλλουσιν, ὡς ἤδη διὰ τὴν π. παροῦσιν Clem.*str*.7.12(p.56.19; M.9.509A); οἷς [sc. Χριστιανοῖς] ἡ πᾶσα ὑπόθεσίς ἐστι τῆς π. ὁ θεὸς καὶ αἱ διὰ τοῦ Χριστοῦ περὶ τῶν δικαίων ἐπαγγελίαι καὶ περὶ τῶν ἀδίκων αἱ περὶ κολάσεως διδασκαλίαι Or.*Cels*.8.51(p.266.12; M.11.1592B); resurrection of flesh, Meth.*res*.1.62(p.329.8; M.41.1161D); φανερόν ἐστιν, ὅτι πιστεύει περὶ τῶν ἀφθάρτων, καὶ ὄντως ζητεῖ τὰ αἰώνια ἀγαθά, εἰ...ὑγιῆ τὴν π. ἀποσῴζει Mac.Aeg.*hom*.48.2(M.34.809A); immortality, Ath.*inc*.48.2(M.25.181B); περὶ ἀναστάσεως, καὶ τῆς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἀπολαύσεως, ἃ καὶ λόγον ὑπερβαίνει πάντα...πίστεως δὲ πρὸς τὸ παραδέχεσθαι χρεία Chrys.*exp.in Ps*.115:1(5.308C).

F. effects of faith; **1.** salvation, v. ἀθανασία; ἡ μὲν πρώτη αὐτῶν [sc. γυναικῶν]...π. καλεῖται· διὰ ταύτης σῴζονται οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ Herm.*vis*.3.8.3; Tat.*orat*.15(p.17.6; M.6.840A); ἡ πρώτη πρὸς σωτηρίαν νεῦσις ἡ π. ὑμῖν ἀναφαίνεται Clem.*str*.2.6(p.129.17; M.8.965B); π. δὲ ἰσχὺς εἰς σωτηρίαν καὶ δύναμις εἰς ζωὴν αἰώνιον *ib*.2.12(p.142.12; 992B); Eus.*Marcell*.1.1(p.8.21; M.24.728C); Cyr.H.*hom*.4(M.33.1136A); Max.*cap*.4.19(M.90.1312A); which cannot be attained

without faith, Clem.*paed*.1.6(p.108.11; M.8.285C); Or.*Jo*.2.16(10; p.73.16; M.14.144A); Bas.*Spir*.44(3.37D; M.32.148D); οὐκ ἔνι σωθῆναι ἑτέρως, ἀλλ' ἢ διὰ πίστεως Chrys.*hom*.*8*.*1 in Rom*.(9.497A); id.*exp. in Ps*.115:1(5.309C,D); id.*hom*.*7*.*1 in Heb*.(12.70D); ‡Chrys.*fid*.1(3.826D); ἐν π., καὶ οὐχ ἑτέρως εὑρεῖν ἦν δύνασθαι τῆς σωτηρίας τὴν ὁδὸν Cyr.*glaph*.*Ex*.2(1.282D); faith sufficient for salvation, Clem.*str*.5.1 (p.331.19; M.9.20B); *ib*.5.3(p.337.27; 36B); ‡Chrys.*fid*.1(3.826D); of oneself and others τοσοῦτον δὲ ἔχει δυνάμεως ἡ π., ὥστε οὐ μόνος ὁ πιστεύων σώζεται ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ ἄλλοι ἄλλων πιστευσάντων ἐσώθησαν Cyr.H.*catech*.5.8; hence compared with anchor, Chrys.*hom*.*1*.*3 in 2Cor*.*4*:*13*(3.262D); **2.** freedom from power of Devil, Ign.*Eph*.13.1; Herm.*mand*.11.4; *ib*.12.5.4; ἔστι τι τοῦ διαβόλου δεινότερον; ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῦτον οὐδὲν ἕτερον ὅπλον ἔχομεν ἢ τὴν π. Cyr.H.*catech*.5.4; Cyr. *Nah*.13(3.491C); **3.** conversion μεταβαλόντες...ἐκ τοῦ εἶναι θηρία διὰ τῆς κυριακῆς π. ἄνθρωποι γίνονται θεοῦ Clem.*str*.6.6(p.457.21; M.9.273A); Or.*Cels*.3.40(p.236.9; M.11.972B); **4.** virtues: repentance, Clem.*str*.2.6(p.127.15; M.8.961B); hence rewarded by remission of sins, Cyr.*glaph*.*Gen*.4.11(1.136D); μεγίστη δὲ ἀρετῶν μήτηρ ἡ π. Clem. *str*.2.5(p.125.19; M.8.957A); which fact is used in apologetics πυνθανόμεθά γε περὶ τοῦ πλήθους τῶν πιστευόντων, τὴν πολλὴν χύσιν τῆς κακίας ἀποθεμένων...πότερον βέλτιόν ἐστιν αὐτοῖς ἀλόγως πιστεύουσι κατεστάλθαι πως τὰ ἤθη καὶ ὠφελῆσθαι διὰ τὴν περὶ τῶν κολαζομένων ἐπὶ ἁμαρτίαις καὶ τιμωμένων ἐπὶ ἔργοις χρηστοῖς πίστιν, ἢ μὴ προσίεσθαι αὐτῶν τὴν ἐπιστροφὴν μετὰ ψιλῆς π., ἕως ἂν ἐπιδῶσιν ἑαυτοὺς ἐξετάσει λόγων; φανερῶς γὰρ οἱ πάντες παρ' ἐλαχίστους οὐδὲ τοῦτο λήψονται Or.*Cels*.1.9(p.62.8f.; M.11.673B); prudence, †Bas. *hom*.*in Ps*.115(1.372C; M.30.105C); ἐὰν τηρήσωμεν τὴν π., ἀκατάγνωστοι ἐσόμεθα καὶ παντοίοις ἀρετῶν εἴδεσι κοσμηθησόμεθα Cyr.H. *catech*.5.7; παρρησία, Chrys.*hom*.*16*.*10 in Rom*.(9.620B); ἀπάθεια, Clem.*str*.7.3(p.11.6; M.9.417B); renunciation, Jo.Clim.*scal*.26(M.88.1084C); long-suffering, Herm.*mand*.5.2.3; **5.** progress to perfection, Clem.*str*.7.2(p.8.3; 412C); *ib*.(p.9.17; 413C); **6.** union with God; **a.** in gen. αὐτὸς [sc. θεὸς] δὲ ἑαυτὸν ἐπέδειξεν...διὰ πίστεως, ᾗ μόνῃ θεὸν ἰδεῖν συγκεχώρηται *Diogn*.8.6; cf. *dominus dicebat 'qui credit in me, non judicatur', id est, non separatur a deo: adunitus est enim per fidem deo*, Iren.*haer*.5.27.2(M.7.1197B); διὰ τῆς π. ἑνοῦσιν ἑαυτοὺς τῷ θεῷ *ib*.5.28.1(1197C); τῷ πίστεως ἀλείμματι...δι' οὗ πρὸς τὸν θεὸν ἀναβαίνετε Clem.*prot*.12(p.85.10; M.8.241C); by making men sons of God, Or.*or*.22.2(p.346.30; M.11.484A); Cyr.H.*catech*.7.13; ἡ π. τὸν ἀπὸ γῆς ἄνθρωπον θεοῦ συνόμιλον ἀπεργάζεται ‡Chrys.*fid*.1(3.826B); by producing indwelling of Son, Cyr.*Jo*.2.4(4.173C); *ib*.4.4(393B); *ib*.6.1(639E); of H. Ghost, *ib*.5.2(474E); and conformation to Christ, id.*thes*.32(5[1].288B); ἐὰν ἔχωμεν π., ἐσμὲν ἐν τῇ π., καὶ στήκομεν ἐν αὐτῇ ἑδραῖοι, καὶ ἐν κυρίῳ κατοικοῦμεν Ant.Mon.*hom*.1(M.89.1432C); **b.** myst. τὸ διὰ τῆς π. προσγινόμενον ἁγίου πνεύματος χαρακτηριστικὸν Clem.*str*.6.16(p.500.4; M.9.360A); ὦ ψυχή...ὑποζύγιόν τε καὶ οἰκητήριον γενήσῃ διὰ πίστεως τοῦ σοι ἐναγκαλίνεσθαι μέλλοντος Gr.Nyss. *hom*.*3 in Cant*.(M.44.821B); πρὸς τὴν ἀδίδακτον...καὶ μυστικὴν ἀποτελεσθεὶς ἕνωσιν καὶ π. Dion.Ar.*d*.*n*.2.9(M.3.648B); π. προσευχὴν ἐπτέρωσε· χωρὶς γὰρ ταύτης εἰς οὐρανὸν πετασθῆναι οὐ δύναται Jo.Clim. *scal*.28(M.88.1133C); ἡ π. ἀπεδείχθη...ὑπάρχουσα δύναμις σχετικὴ τῆς ὑπὲρ φύσιν ἀμέσου τοῦ πιστεύοντος πρὸς τὸν πιστευόμενον θεὸν τελείας ἑνώσεως Max.*qu*.*Thal*.33(M.90.373C); *ib*.(373D); διὰ...τὴν π., ἤγουν τὴν πρὸς θεὸν ἄμεσον ἕνωσιν *ib*.34(377B); ὁ τῆς μυστικῆς θεολογίας ἐντὸς γενόμενος νοῦς, κεφαλὴν ἔχων ἀκατακάλυπτον τὸν Χριστόν· τουτέστι...ἀνοήτως γινωσκόμενον λόγον τῆς π. *ib*.25(332C); various effects: assurance in prayer, Herm.*mand*.9.6–12; growth of grace, Cyr.*Jo*.6.1(4.603C); overcoming of nature, Chrys.*virg*.64(1.321C); freedom from fear, Clem.*paed*.3.12(p.284.6; M.8.665B); esp. from fear of death, Chrys.*hom*.*27*.*1 in Heb*.(12.246B); leading to adoration, Bas.*ep*.234.3(1.358C; M.32.869D); and vision of God, Chrys. *hom*.*4*.*8 in Ac*.*princ*.(3.93A); μέγα...ἀγαθὸν ἡ π.· πλουτεῖ γὰρ ἁμαρτιῶν ἀπόθεσιν, ῥύπου παντὸς ἀποκάθαρσιν· ἔστι δὲ καὶ μνηστείας πρόξενος τῆς παρὰ θεοῦ, καὶ ὁδὸς εἰς ἁγιασμὸν καὶ υἱοθεσίαν, καὶ... παντὸς ἀγαθοῦ προμνήστρια Cyr.*Heb*.11:3(p.411.15; M.74.989D).

G. faith and miracles; **1.** miracles as a confirmation of faith σημεῖον ἢ τεράστιον, τὸ συνεργοῦν καὶ βεβαιοῦν αὐτῶν τὴν εἰς τὸν κτίσαντα τὰ ὅλα π. Or.*Cels*.3.3(p.205.15; M.11.924B); θαύμασιν ἡ τῆς ἀληθείας π. ἐπιδείκνυσιν Const.ap.Eus.*v*.*C*.3.30(p.92.3; M.20.1089D); διὰ τῶν...ἑκάστοτε γενομένων θαυμάτων, ὁ κύριος τοὺς μὲν ὀλιγοπίστους καὶ τοὺς ἀπίστους πρὸς π. βεβαίαν ἐκκαλεῖται, τῶν δὲ πιστῶν τὴν π. ... αὔξει Nil.*epp*.4.62(M.79.580B); **2.** miracles as outcome of faith τοσοῦτον γὰρ ἰσχύει ἡ π., ὡς καὶ ἀνθρώπους ἐπὶ θαλάσσης κουφίζειν περιπατοῦντας Cyr.H.*catech*.5.7; πολλοὶ γὰρ τῶν ἀρρωστούντων...τὴν ὑγείαν διὰ τῆς π. δρέπονται Thdt.*h*.*e*.4.16.3(3.975); Thdot.Anc.*hom*. 1.5(p.83.21; M.77.1356A); **3.** but no useless miracles are to be expected ὅτι δὲ μέγα...τὸ ἀραρὸς ἐν π., διαδείκνυσι λέγων ὁ κύριος· εἰ ἔχετε π. ὡς κόκκον σινάπεως...δεῖ δὲ ὅμως ἑαυτοὺς παρασκευάσαι, δεκτικοὺς γίνεσθαι τῆς τοιαύτης χάριτος· εἰ γὰρ τὸ πεπηγὸς αὐτῷ... μετακινεῖ ἡ τῆς π. δύναμις, καθ' ὅλου φαίη τις ἄν, μηδὲν ἀκίνητον εἶναι οὕτως ὃ μὴ σαλεύσειεν ἡ π. ... ἐκείνῳ μέντοι προσεκτέον ἀσφαλῶς, ὡς οὐ κενὴν ἔκπληξιν...κινεῖ ὁ θεός...μηδ' αὖ περὶ τὴν π. ἀσθένειαν νομίζειν εἰ μὴ ταῦτα ἰσχύει· ἀλλ' ἔστω τὸ χρήσιμον τὸ πρὸς ὠφέλειαν ἀληθινήν, καὶ ἡ δύναμις οὐκ ἀπολείψεται Cyr.*Lc*.17:5(M.72.833C–836A).

H. faith and works; **1.** works without faith futile οὐδὲν οὖν ὄφελος αὐτοῖς μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ βίου, κἂν εὐεργεῖς ὦσι νῦν, εἰ μὴ π. ἔχοιεν Clem.*str*.1.7(p.25.9; M.8.733A); **2.** faith can justify without works ἡ π. καθ' ἑαυτὴν ἔσωσεν, ἔργα δὲ καθ' ἑαυτὰ οὐδαμοῦ τοὺς ἐργάτας ἐδικαίωσε ‡Chrys.*fid*.1(3.826D); and takes precedence τοῖς γὰρ ἐθέλουσιν ἐλθεῖν [sc. to eternal life], δεῖ δὴ πάντως πίστεως μέν, καὶ πρό γε τῶν ἄλλων, ὀρθῆς· εἶτα, βίου ἀλήπτου Cyr.*Lc*.13:23(M.72.776D); **3.** but usu. both held to be necessary; **a.** faith insufficient without works, *Barn*.4.9; Bas.*ep*.295(3.433D; M.32.1040A); τί τῆς π. ὄφελος...βίου μὴ ὄντος καθαροῦ; Chrys.*oppugn*.1.6(1.52D); οὐ γάρ ἐστιν ἡ π. ἱκανὴ εἰς τὴν βασιλείαν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ ταύτῃ μάλιστα κατακρῖναι τοὺς βίον φαῦλον ἐπιδεικνυμένους ἔχει id.*hom*.*84*.*3 in Jo*. (8.502B); κἂν...ὀρθῶς πιστεύσῃ,...βίον δὲ μὴ ἔχῃ ὀρθόν, οὐδὲν αὐτῷ κέρδος τῆς π. εἰς σωτηρίαν *ib*.*31*.*1*(175C); proved from Mt.7:21ff. and Heb.12:14, *ib*.*63*.*4*(379D–380A); *ib*.*10*.*3*(61A); id.*hom*.*11*.*2 in Phil*. (11.286B); id.*hom*.*8*.*1 in 2Tim*.(11.707C); οὐ...μόνον...ὁ π. ἔχων, τοῦ βίου ἠμελημένου, τῶν οὐρανῶν ἐκβάλλεται, ἀλλὰ κἂν μετὰ τῆς π. σημεῖα πολλὰ πεποιηκὼς ᾖ, καὶ οὐδὲν ἀγαθὸν ἐργασάμενος id.*hom*.*24*.*1 in Mt*.(7.299C); οὐ ῥύσεται π. καὶ βάπτισμα τοῦ αἰωνίου πυρός, χωρὶς ἔργων δικαιοσύνης Nil.*inst*.(M.79.1240A); καίτοι τὸ εἰδέναι θεὸν τὸν ἕνα καὶ φύσει, καὶ ὁμολογεῖν ἀδόλως...τοῦτό ἐστιν ἡ π., ἀλλὰ καὶ τοῦτο νεκρόν, μὴ παρεπομένης αὐτῷ τῆς ἐξ ἔργων φαιδρότητος Cyr.*Jo*.9(4.729A); Ant.Mon.*hom*.1(M.89.1432B); μὴ...τυφλὴν ἡμῶν τὴν π. καταστήσωμεν, οὐκ ἔχουσαν τοὺς διὰ τῶν ἀρετῶν τοῦ πνεύματος φωτισμούς· καὶ κολασθῶμεν δικαίως εἰς ἀπείρους αἰῶνας, ὡς ἐν ἑαυτοῖς κατὰ τὴν π. ... τοὺς θείους ἐκτυφλώσαντες ὀφθαλμούς. πᾶς γὰρ ὁ τῆς π. ἐν ἑαυτῷ διὰ τῆς ἀργίας τῶν ἐντολῶν τοὺς τοιούτους ἀνορύξας ὀφθαλμούς, πάντως κατάκριτος Max.*qu*.*Thal*.54(M.90.524C); id.*ep*.12(M.91.504B); **b.** their interrelation ἡ βεβαία τῆς π. ὑμῶν ῥίζα...μέχρι νῦν διαμένει καὶ καρποφορεῖ εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Polyc.*ep*.1.2; τὰ μὲν περὶ τῆς π. αὕτη ἡ ἐντολὴ δηλοῖ, ἵνα τοῖς ἔργοις τοῦ ἀγγέλου τῆς δικαιοσύνης πιστεύσῃς, καὶ ἐργασάμενος αὐτὰ ζήσῃ τῷ θεῷ Herm.*mand*.6.2.10; ἀνοίγει...δι' ἑκατέρων...τῆς βασιλείας τὴν θύραν, διά τε τῶν χειρῶν, δι' ὧν τὰ ἔργα δηλοῦται· καὶ διὰ τοῦ κλείθρου τῆς π. δι' ἀμφοτέρων... ἔργων τε καὶ π. λέγω, ἡ κλεὶς τῆς βασιλείας ἐν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ λόγου κατασκευάζεται Gr.Nyss.*hom*.*12 in Cant*.(M.44.1024C); τὴν π. ἔργον ἐκάλεσεν. οὐκοῦν ἅμα ἐπίστευσας, ἅμα καὶ τοῖς ἔργοις ἐκόμησας, οὐχ ὅτι ἐλλείπῃ πρὸς τὰ ἔργα, ἀλλ' ὅτι καθ' ἑαυτὴν π. πλήρης ἐστὶν ἀγαθῶν ἔργων. τὰ...ἔργα εἰς ἀνθρώπους καὶ ἐξ ἀνθρώπων, ἡ δὲ π. ἐξ ἀνθρώπων πρὸς θεόν...οὐ δεῖ μὲν τὴν π. γυμνὴν εἶναι τῶν ἔργων, ἵνα μὴ ὑβρίζηται, πλὴν ἀνωτέρα τῶν ἔργων ἡ π. ... δεῖ μὲν τοῖς ἔργοις τρέφεσθαι, δεῖ δὲ πρὸ τῶν ἔργων τὴν π. ἐνδύεσθαι ‡Chrys.*fid*.1(3.826B–D); *ib*.(827B); Cyr.*Jo*.10(4.827E); συμπαραζευγνύσθω...τῇ τῆς π. ὁμολογίᾳ καὶ ἡ διὰ τῶν ἔργων θερμότης *ib*.10.2(869D); Diad.*perf*.20(p.22.25) cit. s. ἀεργός; ὁ π. μὲν ὀρθὴν κεκτῆσθαι λέγων, ἁμαρτίας δὲ διαπραττόμενος ὅμοιός ἐστι προσώπῳ ὀφθαλμοὺς μὴ ἔχοντι. ὁ π. μὴ ἔχων, καλὰ δὲ ἴσως τινὰ ἐργαζόμενος, ὅμοιός ἐστι τῷ ὕδωρ ἀντλοῦντι, καὶ εἰς πίθον τετρημένον βάλλοντι Jo.Clim.*scal*.26(M.88.1089A); cf.*Schol*.9 *ib*.(M. 88.1093D); **c.** views of S. Paul and S. James reconciled κἂν εἰ λέγοιτο [sc. ὁ Ἀβραάμ] τυχὸν ἐξ ἔργων δεδικαιῶσθαι διά τοι τὸ προσενεγκεῖν τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενον, ἀλλ' ἦν καὶ τοῦτο αὐτῷ πίστεως τῆς ἑδραιοτάτης ἀπόδειξις ἐναργής Cyr.*Rom*.4:2(p.181.18; M.74.781C); Ἀβραὰμ καὶ τῆς ἀπράκτου καὶ τῆς μετὰ τῶν ἔργων π. ἐστιν εἰκών...καὶ τῆς πρὸ τοῦ βαπτίσματος, τῆς μὴ ἐπιζητούσης ἔργα, μόνον δὲ τὴν ὁμολογίαν... τῆς σωτηρίας, ᾧ δικαιούμεθα πιστεύοντες εἰς Χριστόν, καὶ τῆς μετὰ τὸ βάπτισμα, τῆς συνεζευγμένης τοῖς ἔργοις *cat*.*Jac*.2:20f.(p.16.25).

I. faith, reason, and wisdom; **1.** divine mysteries to be accepted by faith οὐκέτ' οὖν π. γίνεται δι' ἀποδείξεως ὠχυρωμένη Clem.*str*.2.2 (p.118.6; M.8.941A); εἴπατε...τὰ πράγματα, καὶ μάλιστα ἡ περὶ τοῦ θεοῦ γνῶσις, πῶς ἀκριβῶς διαγινώσκεται, δι' ἀποδείξεως λόγων, ἢ δι' ἐνεργείας πίστεως; καὶ τί πρεσβύτερόν ἐστιν, ἡ δι' ἐνεργείας π., ἢ ἡ διὰ λόγων ἀπόδειξις; τῶν δὲ ἀποκριναμένων, πρεσβυτέραν εἶναι τὴν δι' ἐνεργείας π., καὶ ταύτην εἶναι τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν· ἔφη ὁ Ἀντώνιος· καλῶς εἴπατε· ἡ μὲν γὰρ π. ἀπὸ διαθέσεως ψυχῆς γίνεται· ἡ δὲ διαλεκτικὴ ἀπὸ τέχνης τῶν συντιθέντων ἐστίν. οὐκοῦν οἷς πάρεστιν ἡ διὰ πίστεως ἐνέργεια, τούτοις...περιττὴ ἡ διὰ λόγων ἀπόδειξις...ὅπερ ἡμεῖς ἐκ π. νοοῦμεν, τοῦτο ὑμεῖς διὰ λόγων κατασκευάζειν πειρᾶσθε· καὶ πολλάκις

οὐδὲ φράσαι ἃ νοοῦμεν δύνασθε· ὥστε...ὀχυρωτέρα ἡ διὰ π. ἐνέργεια τῶν σοφιστικῶν ὑμῶν συλλογισμῶν Ath.*v.Anton*.77(M.26.952A); τῶν ὑπεραναβεβηκότων δογμάτων, κρείττων ἐστὶ τῆς διὰ λογισμῶν καταλήψεως ἡ π. Gr.Nyss.*diff.ess*.(M.32.336B); π. ἡγείσθω τῶν περὶ θεοῦ λόγων· π., καὶ μὴ ἀπόδειξις. π., ἡ ὑπὲρ τὰς λογικὰς μεθόδους τὴν ψυχὴν εἰς συγκατάθεσιν ἕλκουσα· π., οὐχ ἡ γεωμετρικαῖς ἀνάγκαις, ἀλλ' ἡ ταῖς τοῦ πνεύματος ἐνεργείαις ἐγγινομένη †Bas.*hom.in Ps*.115(1.371B,C; M.30.104B); ἔνθα γὰρ π., οὐ χρεία ζητήσεως· ἔνθα μηδὲν δεῖ περιεργάζεσθαι, τί δεῖ ζητήσεως; ἡ ζήτησις τῆς π. ἐστιν ἀναιρετική... ἐπεὶ εἰ ζητοῦμεν, οὐκ ἔστι τοῦτο π.· ἡ γὰρ π. ἀναπαύει τὸν λογισμόν Chrys.*hom.1.2 in 1Tim*.(11.551D); ἡ π. τοὺς λογισμοὺς ὑπερβαίνει τοὺς ἀνθρωπίνους id.*hom.27.1 in Heb*.(12.246A); id.*hom.27.1 in Rom*.(9.719C); id.*incomprehens*.2.2(1.454A); *ib*.2.6(460D); ὅσα δὲ ὑπὲρ τὸν ἡμέτερον λόγον καὶ τὴν φύσιν θαυματουργεῖ, πίστει κρατεῖν ὀφείλομεν, οὐ ζητεῖν λόγοις Thdot.Anc.*exp.symb*.4(M.77.1320B); π. ... τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, καὶ οὐ ζητήσει λαμβάνεται Cyr.*Jo*.3.4(4.279D); **2.** but faith to be followed by understanding and wisdom (v. γνῶσις); πολλῷ διαφέρει μετὰ λόγου καὶ σοφίας συγκατατίθεσθαι τοῖς δόγμασιν ἤπερ μετὰ ψιλῆς τῆς π. Or.*Cels*.1.13(p.66.10; M.11.680B); *ib*.6.13(p.83.29ff.; 1309C); ‡Ath.*confut*.16(M.28.1388A); ref. Abraham τῆς μὲν γνώσεως αὐτοῦ προώδευσεν ἡ π., τῆς δὲ π. ἀκόλουθος ἦν ἡ συνθήκη *Const.App*.7.33.4; ὧν τὰς ἀποδείξεις ὁ τῆς ἀληθείας ἀκριβῶς παραστήσει λόγος, οὐ πίστεως ἀναποδείκτου φαντασίαν ἀπορίᾳ τῆς ἀποδείξεως ἀλόγως προϊσχόμενος...ἀλλὰ ζητήσεως ἀκριβοῦς κατανοήσει...τὴν τοῦ θεωρήματος πίστωσιν...προτιθέμενος †Gr.Thaum.*ep.Philagr*.(M.46.1101B); οὐκ ἐπείπερ ἐστὶ πίστει παραδεκτὰ τὰ θειότερα, διὰ τοῦτο χρὴ πάντως τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἐρεύνης ὁλοκλήρως ἀποφοιτᾶν, πειρᾶσθαι δὲ μᾶλλον καὶ γοῦν εἰς μετρίαν ἀναβαίνειν γνῶσιν...εὖ δὲ δὴ πάλιν οὐ πρότερον ἐγνωκέναι φασίν, εἶτα πιστεύειν, ἀλλὰ προθέντες τὴν π., δευτέραν τὴν γνῶσιν ἐπάγουσι. μετὰ γὰρ τὴν π. ἡ γνῶσις, καὶ οὐ πρὸ τῆς π. Cyr.*Jo*.4.4(4.393A); *ib*.4.2(360D); διὰ γὰρ γνώσεως ἡ π., διὰ δὲ τῆς π. ἡ σύνεσις id.*Is*.4.1(2.566B); ῥίζα γὰρ συνέσεως καὶ τρόφος ἡ π. *ib*.5.1(740A); id.*Lc*.20:40(M.72.892D); δεῖται...ἡ π. τῆς γνώσεως, καθάπερ αὖ ἡ γνῶσις τῆς π. οὔτε γὰρ π. ἄνευ γνώσεως, οὔτε γνῶσις δίχα π. γένοιτο ἄν. ἡγεῖται...τῆς γνώσεως ἡ π., ἕπεται δὲ τῇ π. ἡ γνῶσις Thdt.*affect*.1(p.26.17; 4.717); λαβόντες οὖν θεοῦ γνῶσιν διὰ τῆς π. Ant.Mon.*hom*.1(M.89.1436D); **3.** ref. vain reasonings τὰ γὰρ τῇ π. παραδιδόμενα ἀπεριέργαστον ἔχει τὴν γνῶσιν Ath.*ep.Serap*.4.5(M.26.644B); ἅπερ γὰρ ἡ π. ... ᾠκοδόμησε, ταῦτα αὕτη [sc. ζήτησις] καταστρέφει...τὴν π. ἐκβάλλουσα Chrys.*hom.1.2 in 1Tim*.(11.552A); *ib*.5.1(575E); ἄρα π. βεβαιοῖ· οὐκοῦν λογισμοὶ σαλεύουσιν· ἐναντίον γὰρ ἡ π. λογισμῷ id.*hom.33.3 in Heb*.(12.307A); **4.** faith preceded by rational choice to obey God τὸ δ' ἐξακολουθῆσαι οἷς φίλον αὐτῷ [sc. θεῷ] αἱρουμένους δι' ὧν αὐτὸς ἐδωρήσατο λογικῶν δυνάμεων πείθει τε καὶ εἰς π. ἄγει ἡμᾶς Just.*1apol*.10.4(M.6.341A); **5.** a right balance necessary δεῖ...σοφοὺς εἶναι τοὺς τῶν θείων μυστηρίων ἀκροατάς...καὶ μήτε τοῖς πίστει παραδεκτοῖς ἀκαίρως ἐπάγειν τὴν ἀνεξίτητον ζήτησιν, μήτε τοῖς τῆς ζητήσεως δεομένοις ἐπασωτεύεσθαι π. ἔσθ' ὅτε τὴν ἐπιζήμιον, ἀποδιδόναι δὲ τὸ ἑκάστῳ πρέπον τῶν λαλουμένων, καὶ δι' εὐθείας ὥσπερ ἰέναι τρίβου, τὸ ἐκκλίνειν ἐπ' ἄμφω παραιτουμένους Cyr.*Jo*.4.3(4.374C); **6.** π. as 'confidence' in daily life an argument for reasonableness of faith οὐ παρ' ἡμῖν γε μόνοις, τοῖς τὴν τοῦ Χριστοῦ προσηγορίαν ἔχουσιν, μέγα τὸ τῆς π. ἐστιν ἀξίωμα· ἀλλὰ γὰρ καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τελούμενα...τῇ π. τελεῖται. πίστει γαμικοὶ νόμοι τοὺς ἀπεξενωμένους συνάπτουσιν εἰς ταὐτόν...π. καὶ γεωργία συνίσταται· ὁ γὰρ μὴ πιστεύων λήψεσθαι καρποφορίαν, οὐχ ὑπομένει τοὺς καμάτους...κατὰ πίστιν τοίνυν συνέστηκε τὰ πλεῖστα τῶν ἀνθρώπων πράγματα· καὶ οὐ παρ' ἡμῖν μόνοις τοῦτο πεπίστευται, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἔξωθεν Cyr.H.*catech*.5.3; Jo.D.*f.o*.4.11(M.94.1128C).

J. faith and sense-perception, cf. αἴσθησις: τοῦτο γὰρ π., ὅταν μὴ τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς ἀρκώμεθα μόνον, ἀλλὰ τοῖς τῆς διανοίας ὄμμασι φανταζώμεθα τὰ μὴ ὁρώμενα Chrys.*hom.63.5 in Gen*.(4.607A); id.*hom.in 2Tim.3:1*(6.279B,C); ἡμῖν αἰσθητῆς οὐ χρεία ὄψεως, τῆς π. ἀντὶ πάντων ἀρκούσης· τὰ γὰρ σημεῖα οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπιστοῦσι id.*hom.12.3 in Mt*.(7.163D); cf.id.*hom.57.2 in Jo*.(8.333D); τοῖς...ἐν ὄψει κειμένοις οὐδαμόθεν ἀμφίλογος ὀφείλεται π. ... ὃ δὲ μὴ τεθέαταί τις εἰ παραδέξαιτο, καὶ ἀληθὲς εἶναι πιστεύσειεν ὅπερ ἂν εἰς ὦτα διακομίσειαν τοῦ μυσταγωγοῦντος οἱ λόγοι, ἀξιολογωτάτῃ τετίμηκε π. τὸν κηρυττόμενον Cyr.*Jo*.12.1(4.1111A).

K. obstacles in way of faith: lack of resolution βλέπε τὴν διψυχίαν...πολλοὺς ἐκριζοῖ ἀπὸ τῆς π. Herm.*mand*.9.9; Bas.*moral*.8(2.240D; M.31.712C); wavering under persecution, when faith must be strengthened by prayer and vigilance, Max.*ep*.14(M.91.541Cff.); absence of proof οὔτε γὰρ π. κατὰ δήλου φαινομένη π. ἂν λέγοιτο· ἀλλ' ἔστι π. ἡ τὸ ἀδύνατον ἐν δυνάμει πιστεύουσα...καὶ τὸ φθαρτὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ, καὶ τὸ θνητὸν ἐν ἀθανασίᾳ ‡Ath.*Apoll*.2.11(M.26.1149C); its acceptance depending on free will, Gr.Nyss.*or.catech*.30(p.110.11ff.; M.45.76D–77A).

L. faith and sin: coexisting, Herm.*sim*.8.9.1; πολλοὶ γὰρ π. ἔχοντες ἀκριβῆ, βίον δὲ διεφθαρμένον, ἀθλιώτεροι πάντων γεγόνασιν Chrys.*exp.in Ps*.127:1(5.360B); but οὐδεὶς π. ἐπαγγελλόμενος ἁμαρτάνει Ign.*Eph*.14.2; faith weakens sin, Meth.*res*.1.41(p.287.5; M.18.269C).

M. metaphors and types; **1.** as light of the world, Clem.*str*.4.11(p.283.30; M.8.1289A); Meth.*symp*.5.3(p.55.17; M.18.100C); νικάτω γὰρ ἡ π. πάντῃ, καὶ ἀπωθείσθω τὸ φῶς αὐτῆς τὰ φερόμενα τοῦ πονηροῦ *ib*.8.4(p.85.10; 144B); ref. Apoc.12:1 σελήνην...τροπικῶς τὴν π. τῶν ἀποκαθαιρομένων τὴν φθορὰν τῷ λουτρῷ λέγων, διὰ τὸ προσεοικέναι τὸ φῶς αὐτῆς μᾶλλον ὕδατι χλιαρῷ *ib*.8.6(p.88.6; 148A); **2.** as a mother π. ἥτις ἐστὶν μήτηρ πάντων ἡμῶν Polyc.*ep*.3.2; Chrys.*hom 33.1 in Jo*.(8.189D); id.*hom.2.6 in Rom*.(9.447C); μητέρα τῆς αἰωνίου ζωῆς τὴν π. ὡρίσατο Cyr.*Jo*.11.5(4.952B); and teacher, Chrys.*exp.in Ps*.115:1(5.310A); **3.** as flesh or body, with eucharistic reference; of Christ π., ὅ ἐστιν σὰρξ τοῦ κυρίου Ign.*Trall*.8.1; of Church φάγεσθέ μου τὰς σάρκας εἰπὼν καὶ πίεσθέ μου τὸ αἷμα, τὸ ἐναργὲς τῆς π. καὶ τῆς ἐπαγγελίας 〈τὸ βρώσιμον καὶ〉 τὸ πότιμον ἀλληγορῶν· δι' ὧν ἡ ἐκκλησία ...συμπήγνυται ἐξ ἀμφοῖν, σώματος μὲν τῆς π., ψυχῆς δὲ τῆς ἐλπίδος Clem.*paed*.1.6(p.113.1ff.; M.8.296B); **4.** as food: meat opp. γάλα, *ib*.(p.112.26; 296A); honey, ref. milk and honey of promised land, *Barn*.6.17; typified by meal desired by Isaac, Cyr.*glaph.Gen*.3(1.103B); **5.** as garment of Church, Clem.*paed*.2.10(p.223.23; M.8.529B); **6.** typified by crown of thorns, *ib*.2.8(p.202.13; 485A).

N. scriptural examples of faith; **1.** Abraham τίνος χάριν ηὐλογήθη ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ, οὐχὶ δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν διὰ πίστεως ποιήσας; *1Clem*.31.2; *ib*.10.7; οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν ἐκείνων [sc. good things promised]...λαβεῖν ἔχει πλὴν οἱ τῇ γνώμῃ ἐξομοιωθέντες τῇ π. τοῦ Ἀβραάμ Just.*dial*.44.2(M.6.569B); ref. Gal.3:7, cf. *ob quae non solum prophetam eum dixit fidei, sed et patrem eorum qui ex gentibus credunt in Christum Jesum, eo quod una et eadem illius et nostra sit fides*, Iren.*haer*.4.21.1(M.7.1044A); Cyr.H.*catech*.5.5; *ib*.5.6; Chrys.*hom.9.1 in Rom*.(9.511C); οὔτι γὰρ τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ εἰς δικαιοσύνην λελόγιστο ἡ π., εἰ μὴ καρπὸν αὐτῆς τὸν παῖδα προσήγαγεν *Schol*.9 in Jo.Clim.*scal*.26(M.88.1093D); **2.** Moses, *Orac.Sib*.8.252; **3.** Daniel, Clem.*str*.2.20(p.170.1; M.8.1048C); **4.** stone of Zach.4:10 Ζοροβάβελ ἐστὶ...ὁ κύριος...τούτου δὲ λίθος ἐστὶν ἡ π. ἡ εἰς αὐτόν· ἐν τῇ χειρὶ δέ, ὅτι τῇ πράξει τῶν ἐντολῶν π. τοῦ Χριστοῦ διαφαίνεται. π. γὰρ χωρὶς ἔργων, νεκρά· ὥσπερ καὶ ἔργα δίχα π. πράξεως δὲ σύμβολόν ἐστι...ἡ χείρ. φέρων οὖν ἐν τῇ χειρὶ τὸν λίθον ὁ κύριος, ἔμπρακτον ἡμᾶς διδάσκει τὴν εἰς αὐτὸν π. ἔχειν, τοῖς ἑπτὰ τοῦ κυρίου κοσμούμενον ὀφθαλμοῖς· τουτέστι, ταῖς ἑπτὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐνεργείαις Max.*qu.Thal*.54(M.90.521A,B); τυχὸν δὲ καὶ διὰ τοῦτο κασσιτερίνῳ λίθῳ κατὰ τὴν γραφὴν παρεικάζεται ἡ π., τῶν ἐν τοῖς μελαίνουσιν αὐτῆς τὴν ἀρετὴν...δυναμένων πάλιν διὰ μετανοίας...λαμπρύνεσθαι *ib*.(525C); λίθος ἡ π. ἐκλήθη, διὰ τὸ στερρὸν...τῆς κατ' αὐτὴν ἀληθείας *Schol*.24 *ib*.(M.90.532D); **5.** patriarchs, prophets, and apostles, Clem.*str*.1.9(p.30.7; M.8.741C); Rahab, *1Clem*.12.1; Esther, *ib*.55.6; **6.** BMV θεοτόκος...ἡ νοερὰ τῆς π. τράπεζα, ἡ τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς τῷ κόσμῳ χορηγήσασα ‡Epiph.*hom*.5(M.43.493B); her faith opp. Eve's credulity Εὔα...τὸν λόγον τὸν ἀπὸ τοῦ ὄφεως συλλαβοῦσα...π. δὲ καὶ χάριν λαβοῦσα Μαρία Just.*dial*.100.5(M.6.712A); and lack of faith, cf.Iren.*haer*.3.22.4(M.7.960A).

O. opp. Law τὸ ἀληθινὸν πάσχα...τὸ...πίστει νοούμενον, οὐ γράμματι νῦν τηρούμενον Hipp.*haer*.8.18(p.237.21; M.16.3366B); ἀπὸ τῆς εἰς Χριστὸν π. ἐπὶ τὴν Ἰουδαϊκὴν ἐθελοθρησκείαν Eus.*h.e*.6.12.1(M.20.545A); faith superior to Law, Chrys.*hom.8.4 in Rom*.(9.502E); but does not contradict it, *ib*.7.4(488E–489A); πολλῷ γὰρ μᾶλλον ἐνταῦθα [sc. NT] πίστεως χρεία, ἢ ἐκεῖ [OT], διά τε τὴν φύσιν τῶν ἐπαγγελιῶν ἀόρατόν τε οὖσαν καὶ νοεράν, διά τε τὴν τάξιν τῶν καιρῶν. οὐ γὰρ ἐν τῷ παρόντι βίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ μέλλοντι ἦν τὰ ἔπαθλα id.*exp.in Ps*.115:1(5.311A); Cyr.*Jo*.12(4.1070D); Thdt.*Rom*.9:32(3.40).

II. as t.t., the *faith* as equivalent of Christian religion (freq. merging into sense I supra);

A. in gen. ὁ ἀπόστολος δεικνὺς τὸν καταισχυμμὸν τῆς π. Clem.*str*.4.7(p.272.4; M.8.1264B); *ib*.2.13(p.143.26; 996A); ἐν καιρῷ βασάνου... τῆς π. Or.*mart*.10(p.10.20; M.11.576C); ὑπὲρ τῆς π. ... ἀπολογίας προσεφώνησαν Eus.*h.e*.4.26.1(M.20.392A); *ib*.6.36.1(596B); ἀνθρώπους ἀπὸ ἐθνικοῦ βίου ἄρτι προσελθόντας τῇ π. CNic.(325)*can*.2.

B. its spread ἡ παρ' ἡμῖν δὲ τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσις ἐκ τῶν ἤδη πιστῶν τοῖς οὔπω πιστοῖς ἐκπορίζεται τὴν π. Clem.*str*.7.16(p.69.24; M.9.536C); through apostolate, Eus.*h.e*.6.3.13(M.20.529D); Cyr.*Jo*.2.5(4.202B); *ib*.5.2(482C); as proof of its truth, agst. pagan objections ὅτι ἐνεργής ἐστιν ἡ π. ἡμῶν, ἰδοὺ νῦν ἡμεῖς ἐπερειδόμεθα τῇ π. τῇ εἰς

τὸν Χριστόν...τὰ μὲν παρ' ὑμῖν τῶν εἰδώλων φάσματα καταργεῖται, ἡ δὲ παρ' ἡμῖν π. ἐπεκτείνεται πανταχοῦ Ath.*v.Anton.*78(M.26.952B).

C. apostasy from faith; a sin of pride, Bas.*fid.*1(2.224D; M.31.680A); eccl. legislation ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἐν τῇ τῶν βαρβάρων καταδρομῇ παρέβησαν τὴν εἰς θεὸν π., ὅρκους ἐθνικοὺς ἐπιτελέσαντες...οὗτοι κατὰ τοὺς ἤδη παρὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐξενεχθέντας κανόνας οἰκονομείσθωσαν. οἱ...μὴ φέροντες τοὺς πόνους, καὶ ἑλκυσθέντες πρὸς τὴν ἄρνησιν, ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἀδέκτους εἶναι, καὶ ἐν δυσὶν ἀκροᾶσθαι· καὶ ἐν τρισὶν ὑποπεσόντας, οὕτω δεκτοὺς γενέσθαι εἰς τὴν κοινωνίαν Bas.*ep.* 217 *can.*81(3.329C; M.32.805B); final apostasy οὐ γὰρ ὀνήσει ὑμᾶς τὰ πρότερα κατορθώματα, ἐὰν εἰς τὰ ἔσχατα ὑμῶν ἀποπλανηθῆτε τῆς π. τῆς ἀληθοῦς *Const.App.*7.31.6.

D. in various phrases; **1.** οἱ κατὰ πίστιν *the faithful*, Clem.*str.*7.14 (p.61.9; M.9.520B); **2.** οἱ ἔξω τῆς π. *unbelievers*, Or.*Cels.*7.46(p.197.15; M.11.1488B); also οἱ ἀλλότριοι τῆς π. *ib.*8.73(p.290.27; 1628A); **3.** οἱ ἐν π. ἀναπαυσάμενοι *the faithful departed*, *Lit.*ap.*Const.App.* 8.13.6; also οἱ ἐν π. παρελθόντες Chrys.*hom.3.4 in Phil.*(11.218A); **4.** ὁ λόγος τῆς π. *the doctrine of the faith*, Cels.ap.Or.*Cels.*3.18(p.216.15; M.11.941B); plur., Or.*ib.*2.1(p.127.19; 796B).

III. the sum of what is to be believed; system of orthodox belief;

A. based on scripture and transmitted from apostles ἡ...ἐκκλησία...παρὰ δὲ τῶν ἀποστόλων, καὶ τῶν ἐκείνων μαθητῶν παραλαβοῦσα τὴν εἰς ἕνα θεὸν...π. Iren.*haer.*1.10.1(M.7.549A); cf. *in fide nostra; quam perceptam ab ecclesia custodimus*, *ib.*3.24.1(966B); πίστιν δὲ ἡμεῖς οὔτε παρ' ἄλλων γραφομένην ἡμῖν νεωτέραν παραδεχόμεθα, οὔτε αὐτοὶ τὰ τῆς ἡμετέρας διανοίας γεννήματα παραδιδόναι τολμῶμεν, ἵνα μὴ ἀνθρώπινα ποιήσωμεν τὰ τῆς εὐσεβείας ῥήματα· ἀλλ' ἅπερ παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων δεδιδάγμεθα, ταῦτα τοῖς ἐρωτῶσιν ἡμᾶς διαγγέλλομεν Bas.*ep.*140.2(3.233B; M.32.588B); οὐδὲ νῦν ἡ π. ἤρξατο, ἀλλ' ἐκ τοῦ κυρίου διὰ τῶν μαθητῶν εἰς ἡμᾶς διαβέβηκεν Ath.*ep.encycl.*1(p.170.14; M.25.225A); id.*decr.*3(p.3.14; M.25.'429'(421)A); π. δὲ ἐν μαθήσει καὶ ἐπαγγελίᾳ κτῆσαι καὶ τήρησον μόνην, τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας νυνί σοι παραδιδομένην, τὴν ἐκ πάσης γραφῆς ὠχυρωμένην Cyr.H.*catech.*5.12; οὐ γὰρ ὡς ἔδοξεν ἀνθρώποις συνετέθη τὰ τῆς π.· ἀλλ' ἐκ πάσης γραφῆς τὰ καιριώτατα συλλεχθέντα, μίαν ἀναπληροῖ τὴν τῆς π. διδασκαλίαν *ib.*; καθολικὴ ἐκκλησία...τὴν π. κεκρατηκυῖα *Const.App.*2.26.2; Cyr.*ep.*55(p.60.28f.; 5[2].190B); τῆς...καθολικῆς...ἐκκλησίας, ἣν ἐθεμελίωσας ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς π. *Lit.Jac.*(p.206.18).

B. transmitted by bishops, cf. *Romae fundatae...ecclesiae, eam quam habet ab apostolis traditionem, et annuntiatam hominibus fidem, per successiones episcoporum pervenientem usque ad nos*, Iren.*haer.*3.3.2(M.7.848B); *ubi...charismata domini posita sunt, ibi discere oportet veritatem, apud quos est ea quae est ab apostolis ecclesiae successio...hi enim et eam quae est in unum deum qui omnia fecit fidem nostram custodiunt*, *ib.*4.26.5(1056A).

C. maintenance of its purity the responsibility of Church, CSard.*ep.Alex.*ap.Ath.*apol.sec.*38(p.117.12; M.25.316A); Ath.*h.Ar.* 36(p.203.26; M.25.736B); id.*Ar.*3.58(M.26.445A).

D. its unity, cf.Eph.4:5 συνέρχεσθε ἐν μιᾷ π. Ign.*Eph.*20.2; μιᾶς ...τῆς αὐτῆς π. οὔσης, οὔτε ὁ πολὺ περὶ αὐτῆς δυνάμενος εἰπεῖν, ἐπλεόνασεν, οὔτε ὁ τὸ ὀλίγον, ἠλαττόνησε Iren.*haer.*1.10.2(M.7.553A); *ib.*5.20.1(1177B); Clem.*str.*7.2(p.7.25; M.9.412B); τῆς ἁγίας τριάδος μία ἡ θεότης καὶ π. ἐστίν Ath.*ep.Serap.*1.16(M.26.569B); *ib.*3.6(636A); id.*ep.Jov.*4(M.26.820A)ap.Thdt.*h.e.*4.3.14(3.951); οὐ τὸ διαιρεῖσθαι τὰς κατηχήσεις, διαίρεσιν εἶχε τῆς π.·...εἰς πολλὰς μὲν διαλέξεις τοὺς περὶ τοῦ...Χριστοῦ λόγους διαιροῦντες, ἀδιαίρετον δὲ τὴν εἰς αὐτὸν π. καταγγέλλοντες· οὕτως καὶ νῦν τῶν περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος κατηχήσεων διαιρουμένων, ἀδιαίρετον καταγγέλλομεν τὴν εἰς αὐτὸ π. Cyr.H.*catech.*17.2; τοῦτο γάρ ἐστιν ἑνότης πίστεως, ὅταν πάντες ἓν ὦμεν, ὅταν πάντες ὁμοίως τὸν σύνδεσμον ἐπιγινώσκωμεν Chrys.*hom.11.3 in Eph.*(11.83E); Cyr.*Jo.*9(4.762B,C); id.*Nah.*13(3.491D); id.*hom.pasch.* 30(5[2].347B); ἐκκλησία...κατὰ μίαν τὴν π. ... τοὺς πιστοὺς ἀλλήλοις ἑνοειδῶς συνάπτουσα Max.*myst.*2.4(M.91.705B).

E. founded on truth πρὸς τὴν πλάνην...ἑδραῖοι τῇ π. Ign.*Eph.*10.2; ἀμεταπτώτῳ κριτηρίῳ τῇ π. ἐπαναπαυώμεθα Clem.*str.*2.4(p.119.6; M.8.944A); *ib.*2.12(p.142.33; 992C); *ib.*6.8(p.467.2; M.9.292A); Ath.*ep.Aeg.Lib.*20(M.25.585C); id.*Dion.*5(p.49.26; M.25.488A); ἡ ἁπλῆ... ἀλήθεια, περὶ ἣν...ἡ θεία π. ἐστίν, ἡ μόνιμος τῶν πεπιστευμένων ἵδρυσις Dion.Ar.*d.n.*7.4(M.3.872C); *Schol.*21 in Max.*qu.Thal.*54(M.90.532C); opp. spurious 'faith' of heretics with its instability ποία π. παρὰ τούτοις, παρ' οἷς οὐ λόγος, οὐ γράμμα βέβαιον, ἀλλὰ πάντα κατὰ καιρὸν ἀλλάσσεται; Ath.*syn.*38(p.264.21; M.26.760B); τοῖς ῥήμασι τῆς π. ὡς ἰατροὶ κέχρηνται κατὰ καιρόν, ἄλλοτε ἄλλως πρὸς τὰ ὑποκείμενα πάθη μεθαρμοζόμενοι...εἰ γὰρ ἄλλοτε ἄλλας δεῖ π. συγγράφειν, καὶ μετὰ τῶν καιρῶν ἀλλοιοῦσθαι, ψευδὴς ἡ ἀπόφασις τοῦ εἰπόντος· εἷς κύριος, μία π. Bas.*ep.*226.3(3.348B; M.32.848C); its novelty τί γὰρ ἔλειπε διδασκαλίας εἰς εὐσέβειαν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἵνα νῦν περὶ πίστεως ζητῶσι καὶ τὴν ὑπατείαν τῶν παρόντων χρόνων προστάσσωσι τῶν παρ' αὐτῶν ἐκτιθεμένων ῥημάτων δῆθεν περὶ π.;...γράψαντες γὰρ ὡς ἤθελον αὐτοὶ πιστεύειν προέταξαν τὴν ὑπατείαν...ἵνα δείξωσι πᾶσι φρονίμοις ὅτι μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν ἐπὶ Κωνσταντίου ἀρχὴν ἔχει τούτων ἡ π. Ath.*syn.*3.3(p.232.23ff.; M.26.684C–685A); *ib.*4(p.233.21ff.; 688A,B); its rationalist tendencies ἡ τῆς ἁπλότητος π. βελτίων ἐστὶ τῆς ἐκ περιεργίας πιθανολογίας id.*Ar.*3.1(M.26.324A); μόνον, φησί, [sc. Apoll.] τὴν εὐσεβῆ π. ἀγαθὸν ἦν νομίζεσθαι· μηδὲ γὰρ τῇ Εὔᾳ συνενεγκεῖν τὴν ἀνεξέταστον π.· ὥστε προσῆκε καὶ τὴν Χριστιανῶν ἐξητασμένην εἶναι, μή που λάθῃ ταῖς τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν Ἰουδαίων συνεμπεσοῦσα δόξαις Gr.Nyss.*Apoll.*4(M.45.1129C); τὴν δὲ π. οὐ βλέπουσι τῷ τῆς ψυχῆς ὀφθαλμῷ, ὅπερ δὴ μόνον σύμμετρόν ἐστι τῇ ἡμετέρᾳ κατανοήσει, τὴν ἐκ τῶν λογισμῶν ἐπίγνωσιν ἐπίπροσθεν ταύτης ποιούμενοι id.*Eun.*10(2 p.230.20; M.45.832B); objection to heretics defining or usurping 'the faith', Ath.*ep.Aeg.Lib.*7(M.25.553A); εἴθε περὶ τῆς πίστεως ἑαυτῶν ἔγραφον 'νῦν γὰρ ἤρξατο' καὶ μὴ ὡς περὶ τῆς καθολικῆς ἐπεχείρουν· οὐ γὰρ ἔγραψαν 'οὕτω πιστεύομεν' ἀλλ' ὅτι 'ἐξετέθη ἡ καθολικὴ π.' id.*syn.*3.3(p.233.15; M.26.685C).

F. as embodied in a creed; **1.** *faith, creed*, of Nicaea as preeminently orthodox faith κατέχων ἕκαστος τὴν ἐκ πατέρων π., ἣν καὶ οἱ ἐν Νικαίᾳ συνελθόντες ὑπέμνησαν γράψαντες Ath.*ep.Aeg.Lib.*8 (M.25.556A); *ib.*21(588A); id.*ep.Adelph.*6(M.26.1080A); Bas.*ep.*226.3(3.348A; M.32.848B); μὴ ἀθετεῖσθαι τὴν π. τῶν πατέρων...τῶν ἐν Νικαίᾳ...συνελθόντων CCP(381)*can.*1; Thdt.*h.e.*2.21.1(3.879); to which no additions are to be made, Ath.*tom.*5(M.26.800C,D); οὐδὲν δυνάμεθα τῇ κατὰ Νίκαιαν π. προστιθέναι ἡμεῖς, οὐδὲ τὸ βραχύτατον, πλὴν τῆς εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον δοξολογίας...τὰ δὲ προσυφαινόμενα τῇ π. ἐκείνῃ δόγματα, περὶ τῆς τοῦ κυρίου ἐνανθρωπήσεως, ὡς βαθύτερα τῆς ἡμετέρας καταλήψεως, οὔτε ἐβασανίσαμεν, οὔτε παρεδεξάμεθα· εἰδότες ὅτι ἐπειδὰν τὴν ἁπλότητα τῆς π. ἅπαξ παρακινήσωμεν, οὔτε τι πέρας τῶν λόγων εὑρήσομεν Bas.*ep.*258.2(3.393D; M.32.949B,C); **2.** of other creeds ἡ γραφεῖσα παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων π. τῶν κατὰ τὴν Νίκαιαν συνελθόντων *ib.*140.2(3.233B; M.32.588B); *ib.*51.2(3.144B; M.389C); δεῖ τοὺς φωτιζομένους τὴν π. ἐκμανθάνειν, καὶ...ἀπαγγέλλειν CLaod.*can.*46,47 = CTrull.*can.*78; Philost.*h.e.*5.1(M.65.528C); ref. *traditio symboli* to catechumens π.... ἐστι τὸ βαλεῖν τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ὅπερ ἡμεῖς νῦν πεποιήκαμεν· θεὸς δὲ παρ' ὑμῶν ἀπαιτεῖ τῆς παρακαταθήκης τοὺς λόγους...τηρῆσαι ταύτην ὑμᾶς τὴν παραδεδομένην π. ἄσπιλον Cyr.H.*catech.*5.13.

G. various epithets of orthodox faith ὑγιαίνουσα, Ath.*syn.*6(p.234.22; M.26.689A); id.*ep.Afr.*1(M.26.1029A); Bas.*ep.*243.4(3.375A; M.32.908C); Chrys.*hom.47.4 in Ac.*(9.357A); ἐκκλησιαστική, Ath.*ep.Aeg.Lib.*13(M.25.568A); id.*h.Ar.*66(p.219.19; M.25.772B); Symb.*Ant.*(345) 8(p.253.30; M.26.733A); ὀρθόδοξος, Jov.*ep.*(M.26.813A); Gel.Cyz.*h.e.* proem.12(M.85.1196A); ὀρθή, Eus.*e.th.*2.25(p.136.33; M.24.968A); Ath.*Ar.*3.18(M.26.360C); ἀποστολική, id.*ep.Serap.*1(M.26.565A); Gel.Cyz.*h.e.*proem.1(1192D); καθολική, Ath.*ep.Serap.*3.7(636B); CArim.*decr.*(p.239.6; M.26.701A).

IV. as Gnost. aeon, Iren.*haer.*1.1.2(M.7.449A); Hipp.*haer.*6.30 (p.157.20; M.16.3239A); Epiph.*haer.*31.2(p.386.2; M.41.477A).

V. *sect, body of believers* ἐν ἄλλῃ π. ἢ συναγωγῇ Ἰουδαίων ἢ Ἀράβων †Anast.S.*relat.*38(*OC* 2 p.82).

***πιστολέτης**, ὁ, *faith-destroyer*, *Orac.Sib.*2.262; *ib.*8.187 (codd. πιστοπορθεῖς).

***πιστολογία**, ἡ, *assurance in speaking*, Marc.Er.*opusc.*1.150(M.65.924B).

πιστοποι-έω, **1.** *convince, assure*, Or.*comm.in Ex.*ap.*philoc.*27.5 (p.247.17; M.12.272B); π. τοὺς ἀκροωμένους id.*Jo.*28.17(13; p.411.34; M.14.717D); c. ὅτι, ‡Eust.*Laz.*10(p.35.8); Bas.*hom.in Ps.*14(1.356B; M.29.261A); *Const.App.*5.6.4; Epiph.*haer.*70.6(p.238.17; M.42.348C); Mac.Mgn.*apocr.*3.13(p.85.15); πιστοῦ μὲν γὰρ τὸ ~εῖν Cyr.*thes.*32(5[1].289D); Eus.Al.*serm.*12(M.86.381A); **2.** *give assurance of, establish faith in* τὰ...ἐσόμενα διὰ τῶν οὔπω μελλόντων πληροῦσθαι ~εῖ Proc.G.*Is.* 20:1–6(M.87.2157A); ‡Caes.Naz.*dial.*178(M.38.1149); **3.** pass., *be believed in, accepted* σταυρὸν...ὑπὸ...τοῦ κόσμου ~ούμενον Eus.Al.*serm.*10(M.86.369C); **4.** *make one of the faithful, make a baptized Christian*, Cyr.H.*catech.*3.15.

***πιστοποίησις**, ἡ, *assurance*, *T.Benj.*10.3 margin; Or.*Jo.*1.3(5; p.7.13; M.14.29A); *Dial.Tim.et Aquil.*107 r°.

***πιστοποιητικός**, *giving assurance*, Or.*Jo.*32.15(9; p.450.8; M.14.780C).

***πιστοποιός**, *producing faith*, Cyr.*Is.*5.2(2.776B).

πιστός, **A.** used in two senses, *reliable, faithful* διπλοῦν εἶναι τὸν νοῦν ἐν τῇ γραφῇ περὶ τοῦ π.· τὸ μὲν ὡς πιστεῦον, τὸ δὲ ὡς ἀξιόπιστον·

καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἀνθρώπων, τὸ δὲ ἐπὶ θεοῦ ἁρμόζειν. π. γοῦν ὁ Ἀβραάμ, ὅτι...πεπίστευκε θεῷ, π. δὲ ὁ θεός, ὅτι...ἀδύνατόν ἐστιν αὐτὸν ψεύσασθαι Ath.Ar.2.6(M.26.160A); τὸ δὲ π. διττὸν κατὰ τὴν...γραφήν, ἢ τὸ ἀξιόπιστον, ὅπερ κυρίως ἐπὶ μόνου θεοῦ...π. δὲ καὶ ὁ πιστεύων Proc.G.Dt.22:4(M.87.953D).

B. *reliable, trustworthy*; **1.** of God τῷ π. ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις 1Clem.27.1; ὁ π. ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς ib.60.1; π. ὁ πατὴρ...πληρῶσαι...τὴν αἴτησιν Ign.Trall.13.3; Clem.str.2.6(p.127.26; M.8.964A); Thdt.Ps.1:1(1.610); **2.** of Christ ὁ π. ... ὁ σωτὴρ ὑπάρχει οὐ διὰ τὸ πίστεως...μετέχειν, ἀλλὰ διὰ τὸ βέβαιον κατ' οὐσίαν εἶναι...τὸ πιστὸς ἀντὶ βεβαίου καὶ ἀτρέπτου κεῖται...εἴρηται δὲ ὁ μάρτυς ὁ π. ... πρὸς παράστασιν βεβαιότητος ὡς αὐτός ἐστι τὸ ἀμήν Or.Apoc.22(p.30); Ath.Ar.2.6(M.26.160B); of Christ as διαθήκη π., Just.dial.11.2(M.6.497B); in comparison with Moses, Ath.ap.cat.Heb.3:2(p.172.31); **3.** of prophecies, divine promises, words of scripture etc., Just.dial.84.2(M.6.673B); Ath.ap.cat.Heb.3:2(p.172.25); Gr.Nyss.v.Mos.(M.44.337D); of hope, Or.Cels.3.80(p.271.13; M.11.1025B); ὄψιν ἀκοῆς ...πιστοτέραν Cyr.H.catech.19.1; οὐδὲν...παρ' οὐδενὶ π. Bas.epp.223.3(3.338C; M.32.825B).

C. *loyal, faithful*; **1.** in gen. δοῦλον...π. Herm.sim.5.2.2; π. δὲ ὁ ἀπαραβάτως τηρητικὸς τῶν ἐγχειρισθέντων Clem.str.2.6(p.127.22; M.8.961C); Or.hom.8.5 in Jer.(p.60.28; M.13.344A); Πλακίλλα...πιστοτάτη...φύλαξ τοῦ δόγματος τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου Soz.h.e.7.6.3(M.67.1428B); **2.** towards God δύναμαι...π. εἶναι, ὅταν κόσμῳ μὴ φαίνωμαι Ign.Rom.3.2; Just.dial.56.1(M.6.596C); Ath.ap.cat.Heb.3:2(p.172.34); π. τοὺς ἀναμφιβόλως δεχομένους αὐτοῦ τοὺς λόγους Thdt.Ps.1:1(1.610); Χριστιανὸς π. IG 3.3435 (Athens, saec. iv–v).

D. *having faith, believing* γυναῖκα...π. ἐν κυρίῳ Herm.mand.4.1.4; οἱ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν...πιστότεροι προεγινώσκοντο Just.1apol.53.10(M.6.408B); π. ... διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ γίνονται id.dial.110.4(M.6.729C); Iren.haer.4.20.5(M.7.1035C); ἄνευ γραμμάτων πιστὸν εἶναι δυνατόν Clem.str.1.6(p.23.6; M.8.729B); τὸν δι' ἀγάπης π. ib.4.4(p.254.13; 1228A); ib.7.14(p.60.6; M.9.517A); id.exc.Thdot.86(p.133.3; M.9.697B); Hipp.haer.9.13(p.252.3; M.16.3387C); τὸν Χριστιανισμόν τινες οὐδένα λόγον ἀποσώζειν, ἀλόγῳ δὲ πίστει...τὸ δόξαν κυροῦν ὑπειλήφασιν, μηδὲν φάσκοντες δύνασθαι δι' ἀποδείξεως ἐναργοῦς παρέχειν τεκμήριον τῆς...ἀληθείας, πίστει δὲ μόνῃ προσέχειν ἀξιοῦν τοὺς προσιόντας, παρ' ὃ καὶ πιστοὺς χρηματίζειν τῆς ἀκρίτου χάριν... πίστεως Eus.p.e.1.1(4A; M.21.25D); Ath.Ar.2.6(M.26.160A); Gel.Cyz.h.e.2.23.5(M.85.1296C); Cosm.Ind.top.2(M.88.128C); Proc.G.Dt.22:4(M.87.956A); Lit.Jac.(p.176.22).

E. *believing, faithful* (freq. as subst.); hence = *Christian*; **1.** in gen., Clem.str.6.7(p.462.11; M.9.281B); Or.Cels.proem.6(p.55.15; M.11.649C); Chrys.hom.76.1 in Mt.(7.732E); plur. οἱ π. *members of the Church, the Church* τῶν ἐκεῖ π. Ign.Eph.21.2; M.Polyc.12.3; τῷ...π. λαῷ Just.dial.138.2(M.6.793B); τότε ἦσαν π. ὀλίγοι μέν, π. δὲ ἀληθῶς ...νῦν δὲ ὅτε...γεγόναμεν πολλοί...εἰσὶν ὀλίγοι οἱ καταντῶντες ἐπὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ θεοῦ Or.hom.4.3 in Jer.(p.25.25; M.13.289A); Meth.res.2.8(p.343.17; M.41.1176A); Bas.jud.8(2.221E; M.31.672C); Chrys.hom.27.2 in Jo.(8.156A); imperial epithet of Theodosius I ὁ πιστότατος βασιλεὺς Thdt.h.e.5.18.22(3.1050); Καῖσαρ...Ἡράκλειος π. ἐν Χριστῷ Heracl.nov.22(p.33); cf. ἐν Ἰησοῦ Χριστοῦ π. δεσποτῶν ὀρθοδόξων CG-CI 1.9 (Corinth, 574–8); πιστοτάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων Lit.Chrys.(p.389.9); **2.** as subst., *baptized Christian* opp. catechumen, Or.hom.18.8 in Jer.(p.162.3; M.13.480C); ref. penitential discipline ἡ σύστασις, ἵνα συνιστῆται τοῖς π., καὶ μὴ ἐξέρχηται μετὰ τῶν κατηχουμένων Gr.Thaum.ep.can.11(M.10.1048B); CLaod.can.7; ib.19; ἴδωμεν τί ποιοῦσιν οἱ π. Cyr.H.procatech.2; πρὸ τούτου κατηχούμενος ἦς, νῦν δὲ π. κληθήσῃ id.catech.1.4; such status not guaranteeing freedom from sin, ib.2.3; ἀπὸ τοῦ κατηχουμένων τάγματος εἰς τὸ τῶν π. μετατιθέμενος...π. ὁ θεός...θεοῦ γὰρ π. καλουμένου, καὶ σὺ ταύτην τὴν προσηγορίαν λαμβάνεις, μέγα λαμβάνων ἀξίωμα ib.5.1; οἱ μὲν ἐν τῷ λαϊκῷ ὄντες τάγματι, ἐκβεβλημένοι τοῦ τόπου τῶν π., πάλιν εἰς τὸν ἀφ' οὗ ἐξέπεσον τόπον ἀναλαμβάνονται Bas.ep.188 can.3(3.271B; M.32.762B); Lit.ap.Const.App.8.9.7; †CCP(381) can.2(p.164); ib.3(p.164); Chrys.hom.4.8 in Mt.(7.61B); τὰς εὐχὰς οὕτω γίνεσθαι κελεύουσιν οἱ τῆς ἐκκλησίας νόμοι, οὐ τὰς ὑπὲρ τῶν π. μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων. τοὺς γὰρ π. ὁ νόμος διεγείρει πρὸς τὴν τῶν ἀμυήτων ἱκετηρίαν. ὅταν γὰρ ὁ διάκονος λέγῃ, 'ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων ἐκτενῶς δεηθῶμεν', οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν δῆμον ἅπαντα τῶν π. διανίστησιν εἰς τὰς ὑπὲρ ἐκείνων εὐχὰς id.hom.2.5 in 2Cor.(10.435B); ἐν τοῖς π., ἐν τοῖς ὑπακούουσιν, ἐν τοῖς κατηχουμένοις id.hom.22.4 in Eph.(11.171D); ‡Chrys.pasch.1(8.251C); ‡Pall.h.mon.5.4(p.29.15; M.65.448A); ὥσπερ ἡμεῖς π. ὀνομάζομεν τοὺς τῶν θείων μυστηρίων μετέχοντας, οὕτως τετελεσμένους ἐκάλει τὰ ἔθη τοὺς δαιμόνων τινῶν διδασκομένους μυστήρια Thdt.qu.28 in Dt.(1.278); id. Os.4:14(2.1330); τὰς τῶν π. ψυχὰς σημειουμένων καὶ ἀπογραφομένων Anast.S.synax.(M.89.840B).

***πιστοτερ-έω**, *be more worthy of credence* πράγματα ~οῦσι τῶν ῥημάτων Anast.S.hod.23(M.89.297A).

***πιστοφόρος**, *bearing the faithful* π. βήμασι σκιρτῶντες †Cyr.hom.div.11(5^{2}.379D).

***πίστρινον**, τό, (Lat. *pistrinum*) *mill*, operated by slaves, to which recaptured fugitive slave might be assigned as punishment, Hipp.haer.9.12(p.247.2; M.16.3382A).

πιστῶς, **1.** *faithfully, loyally, reliably*, Diogn.7.2; Or.Cels.5.1(p.2.5; M.11.1181B); Meth.symp.8.2(p.83.10; M.18.141A); **2.** *with faith, as a believer*, Clem.str.4.23(p.313.18; M.8.1357A); ib.5.1(p.327.11; M.9.12A); Gel.Cyz.h.e.2.19.21(M.85.1280C); **3.** *confidently, with trust* π. τὴν ἐπαγγελίαν δεξώμεθα Thdt.Heb.13:5(3.633).

πίστωσις, ἡ, *assurance, confirmation*, Or.Apoc.25(p.32); ταῖς δι' ὅρκων π. id.mart.26(p.23.4; M.11.596A); Eus.p.e.10.6(477A; M.21.793A); id.e.th.proem.(p.62.11; M.24.828C); πρὸς πίστωσιν τῆς ἀληθείας Eun.apol.6(M.30.841A); Gr.Naz.carm.1.2.34.149(M.37.956A); τῶν ἐπηγγελμένων βεβαία...π. Max.ambig.(M.91.1124B).

πιττάκιον (πιτάκιον), τό, **1.** *written note, short document*; of creed falsely alleged to have been approved at Sardica, Ath.tom.5(M.26.800C); of manifesto of Arians at Nicaea, Gel.Cyz.h.e.2.26.3(M.85.1308A); †Gregent.leg.Hom.proem.(M.86.577A); Leont.N.v.Jo.Eleem.46(p.97.3); ‡Jo.D.ep.Thphl.20(M.95.372B); **2.** *pocket tablet, notebook*, Jo.Mosch.prat.192(M.87.3072B); **3.** *promissory note, bond*, Jo.Mosch.prat.195(M.87.3080C); Leont.N.v.Jo.Eleem.11(p.22.17); **4.** *label* on a jar, ib.12(p.24.6).

πλαγιάζ-ω, **1.** *turn aside*; intrans., met.; **a.** abs. π. τῷ νῷ Cosm.Ind.top.2(M.88.128D); from righteousness, Clem.fr.58(p.227.9; M.9.768A); **b.** c. prep. π. ἐκ τῆς ὁδοῦ Nil.epp.4.1(M.79.545B); εἰς τὰ... πάθη...π. Proc.G.Cant.7:9(M.87.1765B); **2.** *lead astray*; met., *deprave* π. τὸν ἴδιον νοῦν id.Is.33:13–19(M.87.2308A); **3.** *make to wander* ~ειν τὸν ὀφθαλμόν Or.Jo.32:21(13; p.463.20; M.14.801C).

πλάγιος, **1.** *lying athwart* Συμεών, π. τόπον λαβών, διὰ πασῶν τῶν φυλῶν...διατρέχοντα Proc.G.Dt.33:7(M.87.981C); **2.** *at the side* ἔμεινεν...ἐν κελλίῳ π. Pall.h.Laus.29(p.85.20; M.34.1098B); neut. as subst., *the side*, Gr.Nyss.v.Mos.17(M.44.304D); Anton.Hag.v.Sym.Styl.9(p.32.6); **3.** *transverse, horizontal*; of cross-bar of cross, Gr.Nyss.or.catech.32(p.121.2; M.45.81A); τί γάρ ἐστιν Χριστὸς ἀλλ' ὁ... ἦχος τοῦ θεοῦ;...ἦχος δὲ τὸ π. ἐστιν, ἀνθρώπου φύσις· ὁ δὲ ἧλος ὁ συνέχων ἐπὶ τῷ ὀρθῷ ξύλῳ τὸ π. κατὰ μέσον, ἡ...μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου A.Petr.c.Sim.9(p.96.9); **4.** *crooked, bent*; met., Clem.fr.58(p.227.4; M.9.765D); **5.** π. ὀφθαλμῷ *with a sidelong glance*, ‡Nil.perist.4.14(M.79.844A); **6.** *indirect, obscure* π. ... αἰνίγμασι Hom.Clem.6.17; Gr.Nyss.Eun.1(1 p.109.9; M.45.344B).

***πλαγιότης**, ἡ, *perversity*, Gr.Naz.or.16.12(M.35.949A).

πλαγίως, **1.** *indirectly, figuratively*, of rationalistic interpretations of mythology οἱ π. φυσιολογήσαντες περὶ θεῶν καὶ τὸ εἶναι θεοὺς ἀνῃρήκασιν Hom.Clem.6.20; of types and allegories, Cyr.ador.8(1.275A); id.Is.1.5(2.133A); id.Os.27(3.50D); id.Jo.4.5(4.414E); **2.** *perversely* ἐξ ὀρθότητος...ἐπὶ τὸ π. ἔχον id.ador.8(1.263B).

***πλάγκτης**, ὁ, *deceiver*, Gr.Naz.carm.1.1.7.77(M.37.444A); ib.1.2.2.318(603A).

πλαδαρόομαι, *be enfeebled*, AQ ap.Proc.G.Is.19:1–15(M.87.2148A).

πλαδαρός, **1.** *flabby*; *watery* τὸ π. ... τῆς τρυφῆς Germ.CP or.2(M.98.289A); **2.** *inert, feeble*, Philost.h.e.8.12(M.65.565A); **3.** *weak, inept*, Or.Jo.10.18(13; p.188.20; M.14.336D).

πλακίον, τό, *small tablet*; on which money was reckoned, Zos. alloquia 14(M.78.1700C).

πλακουντάριος, ὁ, *pastry-cook, confectioner*, Pall.h.Laus.7(p.26.3; M.34.1020C); Leont.N.v.Sym.31(M.93.1709A).

πλακόω, **1.** *overlay, face*, Eus.v.C.4.58(p.141.12; M.20.1209A); **2.** *pave*; met., of path of virtue πεπλακωμένης ὁδοῦ Gr.Nyss.hom.11 in Cant.(M.44.1008B); **3.** *use as paving* τὰ...σκύβαλα τῆς μαρμαρώσεως...ἐκέλευσεν...εἰς τὴν πλατεῖαν πλακωθῆναι Marc.Diac.v.Porph.76.

πλάκωσις, ἡ, *paving, incrustation, overlay*, Eus.v.C.3.36(p.94.2; M.20.1096B); Jo.Mal.chron.11 p.280(M.97.424B).

πλαν-άω, A. trans.; **1.** *lead astray*, esp. in morals and belief ἀσεβείας...ἣν ποιήσετε...~ῶντες τὸν Ἰσραὴλ T.Lev.10.2; οὐκ ἐπλανήθην ἀλλ' ἔμεινα ἐν τῇ ἀληθείᾳ T.Jos.1.3; Did.6.1; Arist.apol.3.2; ref. Jews ἑαυτοὺς ~ᾶτε Just.dial.117.4(M.6.748A); ἄνθρωπον τὸν ἡδονῇ πεπλανημένον Clem.prot.11(p.79.3; M.8.228C); Or.hom.14.8 in Jer.(p.113.15; M.13.413B); hence esp. **2.** *deceive*, Ign.Magn.3.2; id. Philad.7.1; ‡Diogn.12.6; Clem.exc.Thdot.9(p.109.5; M.9.660A);

3. pass., *go astray* ἐπλανήθημεν τὴν ὁδόν Jo.Mosch.*prat*.16(M.87.2864A); *be at a loss* ἐπλανήθη ποῦ τέθηκεν αὐτό *ib*.116(2980C).

B. intrans.; **1.** *lead in wrong direction* ὁδὸν...τὴν ~ῶσαν Thdt.*qu.38 in Dt*.(1.286); **2.** med.; **a.** *wander*; **i.** of planets, Clem.*paed*.2.2(p.177.4; M.8.429C); id.*str*.1.25(p.103.28; M.8.913A); τὰς ἑπτὰ [sc. μοίρας] τὰς ~ωμένας *ib*.2.11(p.140.5; 988A); id.*exc.Thdot*.70(p.129.20; M.9.692B); **ii.** of demons οἱ περὶ τὸν κόσμον...~ώμενοι δαίμονες Athenag.*leg*.25.1(M.6.948C); **b.** *go astray* in error or sin, *1Clem*.59.4; Ign.*Philad*.3.3; of pagans, Clem.*prot*.3(p.33.22; M.8.129B); id.*paed*.2.2(p.167.23, v.l. ἐπιπλανωμένους M.8.409A); τοὺς ~ωμένους τὰ νοήματα id.*str*.3.14(p.239.14; M.8.1193C); ~ᾶται καὶ ἐν τῇ περὶ ἀγαθῶν κρίσει Or.*hom.16.3 in Jer*.(p.135.27; M.13.444A); Epiph.*haer*.16.2(p.211.14; M.41.249B); of heretics, *ib*.19.2(p.219.19; 264B); *ib*.42.12(p.158.20; 777B); **c.** *be erroneous*; of opinions, etc., Clem.*str*.5.12(p.380.28; M.9.121B); Chrys.*hom.28.1 in Mt*.(7.335A); *ib.57.3*(580A); **d.** *be false* or *fictitious*, id.*comm.in Gal*.1:7(10.669C); κέχρηνται δὲ [sc. Quartodecimans]...ταῖς πεπλανημέναις τῶν ἀποστόλων πράξεσι Thdt.*haer*.3.4(4.343); τὸ πεπλανημένον *falsehood*, Epiph.*haer*.19.2(p.219.20; M.41.264B); Philost.*h.e*.7.12(M.65.549C); **e.** *wander in mind, be mad*, Call.*v.Hyp*.(p.86); *ib*.(p.87).

πλάνη, ἡ, A. *error*; **1.** moral, Polyc.*ep*.2.1; π. τῶν ἁμαρτωλῶν *Barn*.12.10; Gr.Thaum.*pan.Or*.5(p.11.13; M.10.1064C); ἡδοναῖς τῆς π. Meth.*symp*.8.1(p.81.17; M.18.140A); **2.** esp. of paganism, Ign.*Eph*.10.2; opp. ἀλήθεια of Christianity, Arist.*apol*.2.1; ἀπολείποντας τὴν ὁδὸν τῆς π. Just.*dial*.39.2(M.6.560B); Eus.*Marcell*.1.1(p.3.18; M.24.716B); Ath.*gent*.45(M.25.89D); Cyr.*glaph.Gen*.2(1.35D); *V.Aberc*.1; **3.** of heresy, Iren.*haer*.1.1.3(M.7.449B); Meth.*symp*.2.3(p.19.1; M.18.52B); *Hom.Clem*.2.37; Cyr.H.*catech*.4.6.

B. *falsehood, fraud, deceit*, Athenag.*leg*.22.1(M.6.936C); Chrys.*hom.84.3 in Mt*.(7.801E); *ib.89.1*(831C); esp. of deceit of Devil and as evil spirit πνεύμασι τῆς π. *T.Lev*.3.3; ὁ ἄρχων τῆς π. *T.Jud*.19.4; *Barn*.2.10; π. τοῦ ὄφεως ‡*Diogn*.12.3; Just.*dial*.35.2(M.6.549B); of spirit inspiring Montanist prophets, Anon.ap.Eus.*h.e*.5.16.8(M.20.468A); πατὴρ τῆς π. Meth.*res*.1.38(p.281.10; M.41.1105B); Epiph.*haer*.8.9(p.197.8; M.41.224A).

πλάνης, ὁ, *wanderer*; met., of one in error, Gr.Naz.*ep*.225(M.37.369A).

πλάνησις, ἡ, *error*, esp. of falsehood and moral error, *Pss.Sal*.8.15; Cyr.*Os*.21(3.44B); id.*Nah*.3(3.476D); id.*inc.unigen*.(5^1.694E).

πλανήτης, ὁ, *wandering star, planet* εὐαρεστοῦσι δὲ αὐτοῖς [sc. demons] οἱ ἑπτὰ π. Tat.*orat*.9(p.10.6; M.6.825B); ἐχέτωσαν...τὴν εἱμαρμένην· τοὺς π. προσκυνεῖν οὐ βούλομαι *ib*.10(p.11.6; 828B); Athenag.*leg*.23.2(M.6.941C); Ξενοκράτης...ἑπτὰ μὲν θεοὺς τοὺς π. ... αἰνίττεται Clem.*prot*.5(p.50.23; M.8.169A); symbolized by five stones and two carbuncles on high-priestly robe, id.*str*.5.6(p.351.10; M.9.64A); Pythagorean Φερσεφόνης μὲν κύνας τοὺς π. *ib*.5.8(p.360.21; 80B); relation of number of planets to other groups of seven, *ib*.6.16(p.504.20; M.9.369C); in Peratic system, Gnost.ap.Hipp.*haer*.5.14(p.109.12; M.16.3167C); Meth.*symp*.8.14(p.101.8; M.18.164B); as governors of world corresponding to chief gods of paganism, ‡Jo.D.*Artem*.42(p.163.8; M.96.1289C).

***πλανόλογος,** *leading astray by words*, *Schol*.40 in Jo.Clim.*scal*.27(M.88.1228A).

πλάνος, ὁ, 1. *wanderer*, Chrys.*hom.7.7 in 2Cor*.(10.490C); of Ishmael, id.*comm.in Gal*.4:30(10.711E); Thdt.*Is*.10:28(p.58.21; 2.248); **2.** *misleader, deceiver* π. καὶ γόητες Cels.ap.Or.*Cels*.7.36(p.186.22; M.11.1472A); π. καὶ...ψευδοπροφητῶν *Clem.ep*.14(M.2.49B); Cyr.*Ps*.9:23(M.69.780A); of Christ acc. Jews and heathen, *T.Lev*.16.3; Eus.*d.e*.3.2(p.108.24; M.22.188A); Chrys.*laud.Paul*.4(2.494B); of Devil, Meth.*res*.1.38(p.281.13; M.41.1105B); of antichrist, Hipp.*Dan*.4.7.1; **3.** *error*, *Pers*.(p.34.19); ὁ περὶ τήνδε τὴν προφητείαν π. Thdt.*Mich*.4:3(2.1494); id.*provid*.9(4.643); **4.** as adj., *misleading, deceiving*, Cels.ap.Or.*Cels*.4.33(p.303.20; M.11.1077C); *Hom.Clem*.3.24; Eus.*d.e*.3.4(p.115.25; M.22.197B).

πλάξ, ἡ, 1. *flat stone, slab*; of tombstone, Ast.Am.*hom*.3(M.40.204D); Jo.Mosch.*prat*.87(M.87.2944C); **2.** *tablet*; **a.** of tables of Law, *T.Lev*.5.4; *T.Aser* 2.10; contrasted with writing of Law in heart (cf. 2Cor.3:3), Clem.*paed*.3.12(p.287.24; M.8.673A); symbolizing heaven and earth, God's finger representing his creative power, id.*str*.6.16(p.499.14; M.9.357C); related to writing on Belshazzar's wall, Hipp.*Dan*.3.14.7; Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.321A); id.*Eun*.5(2 p.101.15; M.45.680A); Ast.Am.*hom*.14(M.40.376D); as object of προσκύνησις to Jews, *Dial.Christ.et Jud*.1(p.51.17); destruction as proof of Israel's rejection, *ib*.9(p.59.13); as type of human nature assumed by Logos, Gr.Nyss.ap.Thdt.*eran*.1(4.64); **b.** of heavens as 'book' ἀνέγνων...ἐν ταῖς π. τοῦ οὐρανοῦ ὅσα συμβήσεται *Prec. Josephi* ap.Or.*comm.in Gen*.ap.Eus.*p.e*.6.11(292B; M.12.73B); **c.** of heavenly 'books' for divine judgement, *Apoc.Paul*.19(p.49); Eus.*v.C*.1.9(p.11.23; M.20.921B); **d.** met., of BMV ζωηφόρον τοῦ λόγου π. Germ.CP *hymn.BMV*(M.98.453C).

πλάσμα, τό, A. *thing moulded* or *fashioned*; **1.** of Adam, Just.*dial*.40.1(M.6.561B); Gr.Naz.*or*.24.9(M.35.1180B); ὁ Ἀδάμ τί ποτε ἦν; π. θεοῦ. τί δὲ ἡ Εὔα; τμῆμα τοῦ π. *ib*.31.11(p.158.7,8; M.36.144D); of Valent. primal man as creature of angels, Val.Gn.ap.Clem.*str*.2.8(p.132.8; M.8.972B); **2.** of human race τοῦ θεοῦ λόγου τὰ λογικὰ π. ἡμεῖς Clem.*prot*.1(p.7.13; M.8.61A); Heracleon ap.Or.*Jo*.2.38(22; p.214.33; M.14.380B); δούλου μορφὴν φέρων, ἵνα σώσω τὸ π. τὸ ἠλεώτερον Or.*Ps*.54:4(p.56); ὁ λυτρωσάμενος τὸ π. Serap.*euch*.19.1; Gr.Naz.*or*.40.2(M.36.361A); τὸ φώτισμα...πλάσματος ἐπανόρθωσις *ib*.40.3(361B); διὰ τὸ π. τῶν ἰδίων χειρῶν, ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ πλάσματος παθεῖν Didym.*Trin*.3.15(M.39.864B); id.*2Reg*.22:14(M.39.1117D); Nil.*epp*.1.20(M.79.89B); Cyr.*Ps*.17:9(M.69.821B); Dor.*doct*.1.1(M.88.1620A); **3.** of individual human beings, Dion.Al.ap.Eus.*h.e*.7.10.4(M.20.660A); ἄνθρωπός εἰμι, π. καὶ εἰκὼν θεοῦ Gr.Naz.*carm*.1.2.34.20(M.37.947A); of BMV π. καὶ περιδρακτικὸν τοῦ πλαστουργοῦ Thdot.Anc.*hom.BMV et Sym*.3(M.77.1393C); μὴ...διώξῃς ἡμᾶς [sc. evil spirits] ἀπὸ τῶν πλασμάτων ἔνθα ἐδόθη ἡμῖν κατοικεῖν *V.Aberc*.9; **4.** of human nature, *Barn*.6.12; δημιουργοῦ...εἰδότος τὸ π. ἡμῶν Cyr.*Ps*.50:12(M.69.1100A); esp. in physical aspect, *Did*.5.2; Or.*Jo*.20.22(20; p.355.11; M.14.621B); Cyr.*Ps*.32:9(M.69.876C); Gnost., of physical nature of primal man, Hipp.*haer*.5.7(p.80.13; M.16.3130A); *ib*.7.28(p.208.18; 3322B); of physical nature into which fallen souls descend, *ib*.5.7(p.86.9; 3135B); of flesh assumed by Christ, Iren.*haer*.3.22.2(M.7.958A); ἕνωσιν τοῦ λόγου...πρὸς τὸ π. αὐτοῦ *ib*.4.33.11(1080B); Gr.Nyss.*Eun*.2(2 p.355.5; M.45.533A); Chrys.*nativ*.1.6(2.363C).

B. *thing imagined*, *T.Neph*.2.5; κενταύρῳ, Θετταλικῷ π. Clem.*str*.4.3(p.252.13; M.8.1221B).

C. *invention, something fictitious*; of Valent. system, Iren.*haer*.1.8.1(M.7.521A); Clem.*prot*.4(p.43.12; M.8.152B); ψεύσματα καὶ π. id.*str*.7.16(p.70.7; M.9.537A); ref. Christ's miracles οὐκ ἔστι π. τῶν τὰ εὐαγγέλια γραψάντων Or.*Cels*.2.48(p.169.23; M.11.869D); id.*Jo*.13.17(p.241.9; M.14.424C); of Apoc. as work of Cerinthus, Dion.Al.ap.Eus.*h.e*.3.28.4(M.20.276A); of pagan myths, Ath.*gent*.16(M.25.33A); of Christian doctrine, Juln.Imp.ap.Cyr.*Juln*.2(6^2.39A); Chrys.*hom.70.2 in Mt*.(7.689C).

D. *appearance, guise* συνέγραφε τοῦ μοναδικοῦ βίου νομοθεσίαν, ἐν π. διηγήσεως Gr.Naz.*or*.21.5(M.35.1088A); *false appearance, show* π. ὀρθότητος Bas.*ep*.48(3.141E; M.32.385A); *ib*.238(366E; M.889B).

E. *formulation, form of words* ὅλῳ τῷ π. τῷ τῆς ἑρμηνείας προσίασιν Clem.*str*.1.29(p.110.21; M.8.925C).

***πλασμός, ὁ,** ? *plain*, Geo.Pis.*Pers*.2.284(M.92.1229A).

πλάσσ-ω, A. *form, mould, fashion*; **1.** ref. man's creation; **a.** by God ἄνθρωπον...ἔπλασεν τῆς ἑαυτοῦ εἰκόνος χαρακτῆρα *1Clem*.33.4; ὁ πλάσας ἡμᾶς καὶ δημιουργήσας *ib*.38.3; ἀγαπήσεις τὸν ποιήσαντά σε, φοβηθήσῃ τόν σε πλάσαντα *Barn*.19.2; τῷ πρώτῳ πλασθέντι ἀνθρώπῳ Just.*1apol*.44.1(M.6.393C); ἐποίησεν ζῷα καὶ ἄνθρωπον ἔπλασεν Athenag.*leg*.13.2(M.6.916B); Iren.*haer*.3.18.7(M.7.938A); Clem.*fr*.42(p.220.28; M.9.768B); ὅτε μὲν γὰρ ὁ κατ' εἰκόνα ἐκτίζετο, εἶπεν ὁ θεός· 'ποιήσωμεν...' οὐκ εἶπεν· 'πλάσωμεν'. ὅτε δὲ ἔλαβε χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, οὐ πεποίηκε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον...ὁ λέγων κύριος εἴτε πρὸς τὸν Ἱερεμίαν εἴτε πρὸς τὸν σωτῆρα οὐκ εἶπεν 'πρὸ τοῦ με ποιῆσαί σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε', τὸ γὰρ ποιούμενον οὐκ ἐν κοιλίᾳ γίνεται, ἀλλὰ τὸ ~όμενον ἀπὸ τοῦ χοῦ τῆς γῆς τοῦτο ἐν κοιλίᾳ κτίζεται Or.*hom.1.10 in Jer*.(p.9.2; M.13.265D); Meth.*symp*.3.4(p.31.8; M.18.68A); Ath.*gent*.3(M.25.8D); Ἀδὰμ μὴ γεννηθέντος ἀλλὰ πλασθέντος Didym.(‡Bas.)*Eun*.4(1.282D; M.29.680A); ἔπλασέ σε κατ' εἰκόνα Chrys.*hom.59.4 in Jo*.(8.350B); Cosm.Ind.*top*.2(M.88.124D); Sophr.H.*mir.Cyr.et Jo*.50(M.87.3609A); **b.** by Logos, ref. birth of Isaac οὐδὲ τὸ σπέρμα τὸν τόκον εἰργάσατο, ἀλλ' ὁ τοῦ θεοῦ λόγος αὐτὸν ἔπλασεν Chrys.*comm.in Gal*.4:23(10.710A); **c.** by demiurge (Valent.) ἄνθρωπον πεπλακέναι, μὴ εἰδότα τὸν ἄνθρωπον Iren.*haer*.1.5.3(M.7.496A); **2.** ref. spiritual re-creation ἄνθρωπος...ᾧ σύνοικος ὁ λόγος, οὐ ποικίλλεται, οὐ ~εται, μορφὴν ἔχει τὴν τοῦ λόγου Clem.*paed*.3.1(p.236.22; M.8.556C); in teaching of Cassian (Gnost.) ὅταν οὖν ὁ ἀπόστολος εἴπῃ 'ἐνδύσασθε τὸν καινὸν ἄνθρωπον...' ἡμῖν λέγει τοῖς πεπλασμένοις ὑπὸ τῆς τοῦ παντοκράτορος βουλήσεως ὡς πεπλάσμεθα, παλαιὸν δὲ καὶ καινὸν οὐ πρὸς γένεσιν...φησιν, ἀλλὰ πρὸς τὸν βίον τόν τε ἐν παρακοῇ τόν τε ἐν ὑπακοῇ id.*str*.3.14(p.239.23; M.8.1196A).

B. *devise, invent*; perf. ptcpl. pass., *feigned, counterfeit*; of false Christians (i.e. disbelievers in flat earth), Cosm.Ind.*top*.2(M.88.76B).

***πλαστεῖον** (*-ῖον), τό, *fashioning*; of creation of man, Epiph. *haer*.23.3(p.251.26; M.41.301C); *ib*.69.25(p.175.18; M.42.244A).

***πλαστήριον**, τό, *sculptor's workshop*; met., of BMV νεογενίας τὸ π. Thdot.Anc.*hom.BMV et Sym*.3(M.77.1393B).

πλάστης, ὁ, *modeller, shaper*, of God in Creation Ἀδὰμ...ἐκ γῆς ἐλήφθη, π. δὲ αὐτοῦ ὁ θεός Iren.*haer*.3.21.10(M.7.955B); π. τοῦ σώματος καὶ ποιητὴν τῆς ψυχῆς Serap.*euch*.7.1; Bas.*hom*.21.10(2.171D; M.31.560B); Gr.Naz.*carm*.1.2.26.27(M.37.853A); Gr.Nyss.*hom.5 in Cant*.(M.44.865A); ἵνα μὴ ὁ π. αἴτιος νομισθῇ ἁμαρτίας Epiph. *haer*.42.12(p.157.27; M.41.776D); Chrys.*hom.in Mt*.7:14(3.25D); of Logos in Creation, Epiph.*haer*.77.26(p.438.28; M.42.677C); in Inc. ὡς π. καὶ ἐξουσιαστὴς τοῦ πράγματος ἑαυτὸν ἀπὸ παρθένου ὥσπερ ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεπλάσατο *ib*.79.7(p.481.29; 749D); of the echo of the aeons' doxology to Father (Marcosian) πᾶσαι...δοξάζουσιν ἐκεῖνον, ὑφ' οὗ προεβλήθησαν...ταύτης μέντοι τῆς δοξολογίας τὸν ἦχον εἰς τὴν γῆν φερόμενον...π. γίνεσθαι...τῶν ἐπὶ τῆς γῆς Hipp.*haer*.6.48(p.180.14; M.16.3275A).

πλάστιγξ, ἡ, *beam of scale*, met. καθάπερ ἐπὶ ζυγοῦ τὰς ἰσοστασίους ἀντισηκώσωμεν τοῦ δικαίου πλάστιγγας Clem.*paed*.1.10(p.142.27; M.8.356C); *Hom.Clem*.9.15; ref. final judgement, Diad.*perf*.42(p.48.24); τῇ τῶν ἀνταποδόσεων...π. *ib*.62(p.72.16).

πλαστογραφέω, *forge*, Eut.*conf*.(p.92.20; H.2.100C).

πλαστογραφία, ἡ, *forgery*, Bas.*hom*.7.7(2.59B; M.31.297C); of falsification of scripture by Sabattius, Socr.*h.e*.7.5.6(M.67.748A).

πλαστογράφος, ὁ, *forger*, Ath.*apol.Const*.11(M.25.608C); †Cyr. *hom.div*.14(5^2.411D); met., of Devil, ref. Col.2:14, Procl.CP *or.laud. BMV* 5(p.105.4; M.65.685B).

πλαστολογέω, *tell a fictitious tale about*, Hipp.*haer*.6.19(p.145.10; M.16.3222C).

πλαστουργ-έω, **A.** *fashion, form*; **1.** in gen.; pass., of sculpture, Didym.*Trin*.1.16(M.39.336B); Cyr.*Os*.26(3.49E); *ib*.101(133A); **2.** of God in Creation, id.*ador*.1(1.9E); Nil.*epp*.4.44(M.79.572A); Bas.Sel. *or*.25.1(M.85.288D); **3.** of Son in Creation, ref. significance of miracle of man born blind τὸ μὲν γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ καὶ τότε ~ήσας τὸν ἄνθρωπον πρόσαντες ἐδόκει τοῖς ἀκούουσι Thdr.Mops. *fr.in Jo*.9:3(M.66.753B); Nil.*epp*.1.250(M.79.176A); Jo.D.*hom*.4.21 (M.96.620A); **4.** of formation of Christ's human body τὸ θεῖον... σῶμα ~ούμενον ἀρρήτως ἐν τῇ...παρθένῳ Cyr.*ador*.15(1.554A); id. *Nest*.1(p.17.13; 6^1.8A); οὐκ ἐκ τῆς θείας ἑαυτοῦ φύσεως τὸ ἱερὸν... πεπλαστουργηκε σῶμα, ἀλλ' ἐκ παρθένου μᾶλλον ἔλαβεν αὐτό id.*ep*.45 (p.153.15; 5^2.137C); id.*Juln*.8(6^2.279D); ἡ...σὰρξ...ἤρξατο ~εῖσθαι ἐν τῇ ἐμψύχῳ γῇ τῇ θεοτόκῳ *Chron.Pasch*.p.198(M.92.489A).

B. *represent, typify* διὰ τῆς ἀρχαίας ἐντολῆς...τὸ σωτήριον ἡμῖν οἱονεὶ ~εῖται πάθος Cyr.*ador*.8(1.277A).

C. *invent, devise* εἱμαρμένην...τινα ~οῦντες καὶ τύχην Cyr.*Rom*. 7:15(p.203.1; M.74.808C).

***πλαστούργημα**, τό, *thing fashioned*; of Adam, Bas.Sel.*or*.3.3 (M.85.60B); of man in gen., Jo.VI CP *ep*.(M.96.1416A); Jo.D.*f.o*.2.11 (M.94.913A); of humanity assumed by Christ συνανυψώσας αὐτοῦ τῇ θεότητι ὁ πλαστουργὸς τὸ π. ‡Nil.*fr.ascens*.3(M.79.1501C); Jo.D.*hom*. 4.23(M.96.621B).

πλαστουργία, ἡ, **1.** *formation, moulding*; of Creation, Jo.Mal. *chron*.4 p.72(M.97.152B); **2.** *invention, devising*; of fictions, Eust. *engast*.27(p.59.9; M.18.669B); Geo.Pis.*Pers*.2.262(M.92.1227B).

***πλαστουργός**, ὁ, **A.** *modeller, fashioner*; **1.** of sculptors, Epiph. *haer*.73.24(p.297.16; M.42.448C); Cyr.*Os*.143(3.176A); **2.** of Creator; **a.** of Father, Bas.Sel.*or*.4.2(M.85.68B); ‡Proc.G.*Pr*.17:5(M.87. 1393C); Ant.Mon.*hom*.101(M.89.1737D); Jo.D.*f.o*.2.12(M.94.920A); **b.** of Son, ‡Eust.*Laz*.8(p.33.11); Antip.Bost.*Jo.Bapt*.2(M.85.1764B); ‡Nil.*fr.ascens*.3(M.79.1501C); **c.** of pagan gods προσκυνοῦσιν ἃ ἐποίησαν...λέγοντες· οὗτοι οἱ π. ἡμῶν. πῶς οὖν π. τοὺς ὑπ' αὐτῶν δημιουργηθέντας...νομίζουσιν; †Jo.D.*B.J*.10(M.96.944B).

B. *inventor, maker of fictions*, Epiph.*haer*.66.33(p.73.2; M.42. 81B); id.*ep.Arab*.ap.*haer*.78.9(p.459.15; 712B).

πλάτος, τό, **1.** *breadth, width*; in phrase διὰ πλάτους *widely*, Gr. Mag.*dial*.(tr.Zach.)3.38(M.*PL*.77.315A); **2.** *space* of time; of *inside* of week opp. Sunday ἐὰν μὲν εἰς τὸ π. τῆς ἑβδομάδος συμπέσῃ [sc. ἡ τεσσαρεσκαιδεκάτη] ‡Chrys.*pasch*.7.5(8.284C).

***πλατόψις**, *broad-faced*, Jo.Mal.*chron*.4 p.88(M.97.172C); *ib*.5 p.103(192B).

πλατυαύχην, *broad-necked*, ‡Nil.*perist*.10.7(M.79.897D).

***πλατυλογέω**, *talk diffusely, be long-winded*, Nil.*epp*.3.229(M.79. 489C); Marc.Er.*opusc*.1.87(M.65.916C).

***πλατύνευρον**, τό, *broad tendon*, ‡Caes.Naz.*dial*.125(M.38.1020).

πλατύν-ω, **1.** *broaden, expand*; Trin.; **a.** orthodox ἡμεῖς εἴς τε τὴν τριάδα τὴν μονάδα ~ομεν ἀδιαίρετον, καὶ τὴν τριάδα ἀμείωτον εἰς τὴν μονάδα συγκεφαλαιούμεθα Dion.Al.ap.Ath.*Dion*.17(p.58.24; M.25.505A); τὸ δὲ ~οντα εἰς τὴν ἁγίαν τριάδα τὰς ὑποστάσεις εἰς μίαν οὐσίαν συνάγειν, ὀρθότατόν ἐστι...δόγμα Isid.Pel.*epp*.2.143(M.78.589B); **b.** Sabellian and Marcellan τοῦτο δὲ ἴσως ἀπὸ τῶν Στωϊκῶν ὑπέλαβε διαβεβαιουμένων συστέλλεσθαι καὶ πάλιν ἐκτείνεσθαι τὸν θεόν...τὸ γὰρ ~όμενον ἀπὸ στενότητος ~εται,...καὶ αὐτὸ μὲν ἔστιν...εἰ τοίνυν ἡ μονὰς ~θεῖσα γέγονε τριάς, ἡ δὲ μονάς ἐστιν ὁ πατήρ, τριὰς δὲ πατήρ, υἱός, ἅγιον πνεῦμα, πρῶτον μὲν ~θεῖσα ἡ μονὰς πάθος ὑπέμεινε καὶ γέγονεν, ὅπερ οὐκ ἦν (ἐπλατύνθη γὰρ οὐκ οὖσα πλατεῖα), ἔπειτα εἰ αὐτὴ ἡ μονὰς ἐπλατύνθη εἰς τριάδα, τριὰς δέ ἐστι πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ... πνεῦμα, ὁ αὐτὸς ἄρα πατὴρ γέγονε καὶ υἱὸς καὶ πνεῦμα κατὰ Σαβέλλιον ...οὐκ ἔτι οὖν ~εσθαι ἔδει λέγειν, ἀλλ' ἡ μονὰς τριῶν ποιητική ‡Ath.*Ar*. 4.13(p.57.5ff.; M.26.484C); τίς ἡ ἐνέργεια τοῦ τοιούτου πλατυσμοῦ;... τὸ γὰρ μὴ μένον τὸ αὐτό, ἀλλ' ὕστερον ~όμενον, ἔχειν ἀνάγκη δεῖ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν καὶ ἐπλατύνθη. ... εἰ δὲ διὰ τὴν ἐνανθρώπησιν ἐπλατύνθη... ἄρα πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως οὔπω ἦν τριάς. ... εἰ δὲ διὰ τὸ κτίσαι ἐπλατύνθη, ἄτοπον. ... οὐ γὰρ ἐνδεὴς ἦν πλατυσμοῦ ἡ μονὰς οὐδὲ ἀσθενὴς ἦν πρὸ τοῦ ~θῆναι. ... εἰ γὰρ διὰ τὴν κτίσιν ἐπλατύνθη, ἕως δὲ μονὰς ἦν, οὐκ ἦν ἡ κτίσις· πάλιν δὲ ἔσται...μονὰς ἀπὸ πλατυσμοῦ· ἀναιρεθήσεται καὶ ἡ κτίσις...παυομένου τοῦ πλατυσμοῦ παύσεται καὶ ἡ κτίσις *ib*.4.14(p.58.14ff.; 485C–488B); ὁ πατὴρ ὁ αὐτὸς μέν ἐστιν, ~εται δὲ εἰς υἱὸν καὶ πνεῦμα. ἔστι δὲ τοῦτο μεστὸν ἀτοπίας. ... ἔσται ὁ πατὴρ λόγος καὶ πνεῦμα ἅγιον, ᾧ μὲν γινόμενος πατήρ, ᾧ δὲ λόγος, ᾧ δὲ πνεῦμα πρὸς τὴν χρείαν ἑκάστου ἁρμοζόμενος *ib*.4.25(p.73.2; 505C); ἡ μονὰς...~ομένη μὲν εἰς τριάδα, διαιρεῖσθαι δὲ μηδαμῶς ὑπομένουσα Marcell.*fr*.60 ap.Eus.*e.th*.3.4(p.158.9; M.24.1004B); πῶς γάρ, εἰ μὴ ἡ μονὰς ἀδιαίρετος οὖσα εἰς τριάδα ~οιτο, ἐγχωρεῖ αὐτὸν περὶ τοῦ πνεύματος ποτὲ μὲν λέγειν ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ποτὲ δὲ λέγειν, ἐκεῖνος ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται κτλ. *ib*.(p.158.15; 1004B); ἐνεργείᾳ ὁ θεότης μόνῃ ~εσθαι·δοκεῖ id.*fr*.62 ap.Eus.*Marcell*.2.2(p.35.36; M.24.784C); τὴν μονάδα φησὶν Μάρκελλος ἐνεργείᾳ ~εσθαι, ὃ ἐπὶ μὲν σωμάτων χώραν ἔχει, ἐπὶ δὲ τῆς ἀσωμάτου καὶ...ἀνεκφράστου οὐσίας οὐκέτι. οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ ἐνεργεῖν ~εται οὐδ' ἐν τῷ μὴ ἐνεργεῖν συστέλλεται, οὐδ' ὅλως ὁμοίως ἀνθρώποις ἐνεργεῖ οὐδ' ὁμοίως ἀνθρώποις κινεῖται· μονὰς δὲ ὢν ἀδιαίρετος ὁ θεὸς τὸν...υἱὸν ἐξ ἑαυτοῦ ἐγέννα, οὐ διαιρούμενος Eus.*e.th*.2.6(p.103.19; 908A); εἴ τις τὴν οὐσίαν τοῦ θεοῦ ~εσθαι ἢ συστέλλεσθαι φάσκοι, ἀ. ἔ. εἴ τις ~ομένην τὴν οὐσιαν τοῦ θεοῦ τὸν υἱὸν λέγοι ποιεῖν ἢ τὸν πλατυσμὸν τῆς οὐσίας αὐτοῦ υἱὸν ὀνομάζοι, ἀ. ἔ. *Symb.Sirm*.1 *anath*.6,7; οὔτε παρατεινομένης τῆς οὐσίας οὔτε συστελλομένης, ἀλλὰ πνεῦμα ὢν ὁ πατὴρ πνεῦμα...τὸν υἱὸν ἐγέννησεν...οὔτε τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν συστελλομένην ἢ ~ομένην οἶδεν Epiph.*haer*.76.49 (p.403.29; M.42.620D); **c.** ref. Arian teaching ποῦ μονάς,...εἰ...πρὸς φύσεις τρεῖς ~θήσεται καὶ εἰς τρεῖς θεότητας πληθυνθήσεται; Sophr.H. *ep.syn*.(M.87.3153C); **2.** *spread, extend* ὁ Χριστιανισμὸς ἐπλατύνετο Socr.*h.e*.1.19.1(M.67.125A); *ib*.7.8.1(752A); Thphn.*chron*.p.69(M.108. 221C); **3.** *increase* ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος...~εῖ ἐν αὐτῷ *A.Petr.c.Sim*.7(p.88. 19); **4.** *enlarge, prosper*, Just.*dial*.80.5(M.6.668A); Didym.*Ps*.4:2(M. 39.1165C); τῷ μὲν ~ομένῳ συνεστάλη τὰ δάκρυα ‡Max.*cap.al*.58(M.90. 1413C); **5.** *draw out, treat at length*, Chrys.*hom*.20.5 *in Eph*.(11. 149B); Thdt.*haer*.3 proem.(4.339); Jo.Carp.*cap*.(M.85.1860); **6.** *open wide* the mouth, Thphn.*chron*.p.257(M.108.641C).

πλατύνωτος, *broad-backed*, *Orac.Sib*.8.21.

[*]**πλατυόνυχος**, v. πλατυώνυχος.

πλατυπόρφυρος, *with broad purple stripe*, *Orac.Sib*.8.72.

πλατύπους, *flat-footed*, *A.Paul*.(LB p.108.13).

πλατύς, *broad, wide*; **1.** *of wide scope, encompassing* π. χάριν Mel. *pass*.32 p.7.21; **2.** *far-reaching* ἡ ὄψις τῆς ἀκοῆς πλατυτέρα Jo.D.*creat*. 2(p.64.2); met., of divine law, Thdt.*Ps*.118:96(1.1462); **3.** *extended*, ref. Sabellian doctrine of divine monad γέγονεν, ὅπερ οὐκ ἦν· (ἐπλατύνθη γὰρ οὐκ οὖσα π.) ‡Ath.*Ar*.4.13(p.57.11; M.26.485A); **4.** *broadly-based, well established* π. εἰρήνην Thphn.*chron*.p.296(M.108.724A); **5.** ? *far-famed* ὁ ἅγιος καὶ π. Γρηγόριος Eustrat.*stat.anim*.13(p.411).

πλατύσημος, *with broad border*; of Scribes' dress, Epiph.*haer*.15.1 (p.209.16; M.41.245A).

πλατυσμός, ὁ, **1.** *extension, expansion*; **a.** in gen. π. ... τῶν μοναστηρίων *V.Pach.A* 17(p.140.21); **b.** Trin., of temporary extension of Godhead (Sabellian and Marcellan), *Symb.Sirm*.1 *anath*.7, ‡Ath.*Ar*.4.14(p.58.13ff.; M.26.485C,488B) citt. s. πλατύνω; ὁ...θεὸς... μόνος μονογενῆ γεγέννηκε, καὶ οὐ κατά τινα ῥύσιν οὐδὲ συστολὴν οὐδὲ π. Epiph.*haer*.76.6(p.346.33; M.42.525C); ἀναθεματίζοντες [sc. ἡμεῖς, i.e. Ancyran clergy, followers of Marcellus]...τοὺς π. ἢ συστολὴν ἢ ἐνέργειαν τοῦ πατρὸς τὸν υἱὸν λέγοντας Photinus et al.*ep*.ap.Epiph. *haer*.72.11(p.266.6; M.42.397C); **2.** *enlargement* of soul (opp. straitening) πᾶσα δόξα καὶ π. ἐδόθη ὑμῖν *1Clem*.3.1; Herm.*mand*.5.2.3; τὸ τῆς διανοίας ἡμῶν ἱλαρὸν καὶ εὔθυμον...π. ὠνόμασται Or.*or*.30(p.393. 26; M.11.548A); **3.** *boasting*, Esaias *or*.1(p.3; cf.M.40.1106C).

πλατύτης, ὁ, *breadth, range, scope* τὴν π. τῆς τοῦ πατρὸς προσηγορίας Dion.Al.ap.Ath.*Dion.*20(p.61.23; M.25.509C); Gr.Nyss.*v. Mos.*(M.44.357B); id.*hom.4 in Cant.*(M.44.840D).

πλατυώνυχος, *with broad nails* (opp. claws); characteristic of man, Gr.Nyss.*Maced.*15(M.45.1320B); Anast.S.*hod.*2(M.89.76C); πλατυόνυχος, ‡Ath.*def.*3(M.28.541C); Jo.D.*dialect.*8(M.94.553C).

***Πλατωνίζ-ω,** *be a follower of Plato*; of Celsus, Or.*Cels.*4.83(p.354.11; M.11.1157B); ἐρρέθη...ἢ Πλάτων ἐφιλώνισεν, ἢ Φίλων ἐπλατώνισεν Isid.Pel.*epp.*3.81(M.78.788C); οὐ χαίρω τοῖς ~ουσι Rom.Mel.(*AS* 1 p.175).

πλέγμα, τό, 1. *wreath*, Clem.*paed.*2.8(p.202.17; M.8.485B); **2.** *complex* σύνθετον γὰρ ζῷον οἷα π. ... ὁ ἄνθρωπος Meth.*lepr.*9(p.463.10); Chrys.*sac.*6.2(p.143.7; 1.422C); **3.** *wicker-work cage*, Philost.*h.e.*3.11 (M.65.497A); **4.** *net*, Or.*hom.16.1 in Jer.*(p.132.8; M.13.437D).

***πλειοτέρως,** *more*, Gr.Mag.*dial.*(tr.Zach.)1.6(M.*PL.*77.182A).

***πλειοταρχία, ἡ,** *rule of the masses* ἀναρχία γάρ ἐστιν ἡ π. Gr.Naz. *carm.*2.1.11.1744(M.37.1151A).

***πλειοταχοῦ,** *in very many places*, Cyr.*Ps.*34:6(M.69.897B).

πλειστηριάζω, pass., *be multiplied*, Nemes.*nat.hom.*2(M.40.573B) = ‡Gr.Nyss.*anim.* (πληστ- M.45.205B).

πλειστονίκης, ὁ, *victor in many contests, champion*; of Apion the *grammaticus*, Clem.*str.*1.21(p.65.1; M.8.820A); *Hom.Clem.*4.6.

πλεκτάνη, ἡ, 1. *intertwining* ἀτόμων πλεκτάναι Dion.Al.ap.Eus. *p.e.*14.25(776A; M.21.1276D); **2.** *coil*; met., *entanglement* τῶν συλλογισμῶν αἱ π. Gr.Nyss.*Apoll.*45(M.45.1232B); Chrys.*hom.25.3 in Heb.*(12.232A); π. σοφιστικῆς Leont.B.*mesopent.*(M.86.1984C).

πλεκτός, *plaited, twisted*, hence met., *composite* ἐγὼ πλεκτὴ φύσις ἀμφοτέρωθεν Gr.Naz.*carm.*1.1.4.36(M.37.418A); *ib.*2.2(poem.)7.196 (1566A).

πλέκ-ω, 1. *plait, twine* ἐξ ἄμμου σχοινία ~ειν Iren.*haer.*1.8.1(M.7.520B); ~ουσαι τῇ βασιλίσσῃ τὸν...στέφανον...τῆς παρθενίας Meth. *symp.*8.11(p.94.2; M.18.156A); met. ~όμεθα ἐπὶ τὸ περίζωμα τοῦ θεοῦ Or.*hom.11.6 in Jer.*(p.85.2; M.13.376C); Meth.*arbitr.*8(p.167.2; M.18.256B); Jo.D.*f.o.*1.4(M.94.797C); **2.** *devise, compose*; πράγματα π. τινί *involve one in dispute*, Didym.*Trin.*2.6(M.39.549C); **3.** *plot, fabricate charge* against ἥρπασεν οὐσίαν ἀπὸ...χήρας...πλέξας αὐτῇ Jo.Mal.*chron.*13 p.340(M.97.508A); c. acc., Thphn.*chron.*p.156(M.108.421C); pass., *incur a charge* ἐπλάκη ὡς Ἕλλην Jo.Mal.*chron.*14 p.362(537C).

πλεομακάριστος, *most blessed*, Thdr.Stud.*epp.*2.62(M.99.1280C).

πλεονάζω, trans., *cause to increase* or *abound*, *M.Tar.*7(p.464); Bas.*Eun.*1.1(1.207A; M.29.500A); Gr.quidam *ep.*(p.90.1).

πλεονασμός, ὁ, 1. *increase, multiplication*, Chrys.*hom.5.5 in Mt.* (7.81C); ἐν π. δυνάμεως Cyr.*Os.*167(3.194A); π. τῶν πέντε ἄρτων *cat.Mt.*16:6(p.129.32); **2.** *profit, gain*, Bas.*hom.*12.10(2.106C; M.31.408A); μὴ διδόναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ τόκῳ, μὴ σῖτον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον ἐπὶ πλεονασμῷ id.*ascet.disc.*1(2.212D; M.31.649C); Cyr.*Ag.*5(3.631C); *usury*, id.*ador.*8(1.272E); *ib.*(273C); met. πλεονασμὸν ποιῆσαι τῶν μαθημάτων ὧν λαμβάνω Or.*hom.20.3 in Jer.*(p.180.1; M.13.504D); Chrysipp.*enc.in Jo.Bapt.*15(p.47.10); **3.** *excess*, Clem.*str.*2.20(p.178.4; M.8.1064B); Nil.*praest.*2(M.79.1064B); **4.** *superabundance*, Chrys. *hom.26.3 in Gen.*(4.248D); **5.** *superfluous addition*; of scribal additions to Law, id.*hom.16.1 in Mt.*(7.203C).

πλεονεκτ-έω, 1. *covet*, *T.Isach.*4.2; Hipp.*haer.*7.29(p.214.25; M.16.3331A); Chrys.*hom.43.2 in Jo.*(8.257D); **2.** *be covetous, rapacious*, Clem.*paed.*3.9(p.263.29; M.8.620A); id.*str.*7.14(p.61.10; M.9.520A); *Hom.Clem.*19.18; **3.** *do violence to, treat aggressively, tyrannize over*, χήρας ~οῦντες *A.Thom.*A 12(p.117.6); Ath.*fug.*27(p.86.9; M.25.677C); Chrys.*hom.27.3 in 1Cor.*(10.245D); ἄσκησις γὰρ οὐ ~εῖ φύσιν ποτέ Nil.*Magn.*46(M.79.1028B); ἐδίκασε...ἡμῖν τε καὶ τῷ σατανᾷ· καὶ τὸν μὲν ὡς ~ήσαντα τὴν ὑπ' οὐρανόν, τῆς...τυραννίδος ἀπώσατο Cyr. *Ps.*7:9(M.69.752A); id.*ador.*14(1.488E); Christol. ὑποβιβάζει δέ πως ἡ κένωσις εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς οὐχ ὥσπερ ἐκ βίας ~εῖν ἰσχύσασα τὸν τῶν ὅλων βασιλέα id.*Jo.*11.19(4.970B); **4.** *overcome, vanquish, get the better of* θεὸς...Αἰγυπτίους ~ήσας Epiph.*anc.*110(p.133.30; M.43.216A); τὴν τοῦ διαβόλου χεῖρα ~εῖν Cyr.*Jo.*11.9(4.976D); Thdt.*provid.*4(4.530); **5.** *be superior, excel* ὁ δὲ πειθόμενος αὐτῷ κατὰ πάντα δὴ ~εῖ Clem.*prot.*11(p.81.29; M.8.236A); id.*paed.*2.10(p.221.9; M.8.524B); τὸ γράμμα ὑποχωρεῖ, τὸ πνεῦμα ~εῖ Gr.Naz.*or.*38.2(M.36.313A); **6.** *surpass* τῶν ἀλόγων ζῴων ~εῖτε τῷ λόγῳ Clem.*prot.*12(p.84.35; M.8.241B); Eus.*v.C.*1.19(p.17.26; M.20.936B); ~ήσω σε κἀγὼ Chrys.*hom.34.3 in Mt.*(7.393B); theol. εἰ ἐν ψιλῷ...τῷ ὀνόματι διακέκριται θεὸς ὁ υἱός, ~εῖ τὴν κτίσιν οὐδέν Didym.*Trin.*3.10(M.39.856B); πατὴρ... ~ήσει μὲν οὐδαμῶς κατὰ τοῦτο τὸν υἱόν, γνήσιον δὲ μᾶλλον ἀποδείξει Cyr.*Jo.*1.4(4.37E).

πλεονέκτημα, τό, 1. *act of greediness, rapacious conduct*, Clem. *str.*5.4(p.340.19; M.9.41B); *ib.*7.16(p.68.22; 533C); Chrys.*ep.*130(3.675B); **2.** *excess, extravagance* ἀπιστία καὶ...ἄνοια καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως τῆς πονηρίας π. Meth.*symp.*8.13(p.98.3; M.18.160B); **3** *excellence, pre-eminence, advantage* π. ... τοῦ κατ' ἀλήθειαν γνωστικοῦ Clem.*str.*7.11(p.45.16; M.9.488A); Meth.*symp.*8.1(p.81.3; M.18.137C); Chrys.*hom.44.4 in 1Cor.*(10.413B); θείοις π. πλουτείτωσαν Isid.Pel. *epp.*2.1(M.78.456A); ἀκτημοσύνης τὰ π. Nil.*Magn.*18(M.79.992D); Jo.Mosch.*prat.*103(M.87.2961A); of divine prerogatives, Cyr.*Is.*5.2 (2.780D); ὁ [sc. υἱός] κοινὰ πρὸς τὸν πατέρα τὰ τῆς οὐσίας ἔχων π. id. *Jo.*1.3(4.27D); ἐν τοῖς ἰδίοις ἑστάναι φυσικοῖς π. *ib.*1.4(33B).

πλεονεξία, ἡ, 1. *covetousness*, *1Clem.*35.5; ἀπεχόμενοι πάσης...π. Polyc.*ep.*2.2; βαπτίσθητε τὴν ψυχὴν ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἀπὸ π. Just.*dial.* 14.2(M.6.504D); εἰδωλολατρία λέγεται ἡ π., οἱονεὶ λατρευόντων τοῖς ἐγγεγραμμένοις εἰδώλοις ἐν τοῖς ἀργυρίοις τῶν ἀγαπώντων τὸ ἀργύριον Or.*comm.in Eph.*5:5(p.560); **2.** *gain, profit* ἡ διὰ τῶν ἀστραγάλων μελέτη πλεονεξίας Clem.*paed.*3.11(p.277.24; M.8.652B); οὐδὲν γὰρ οὕτως ὑποπίπτειν τῷ διαβόλῳ ποιεῖ, ὡς τὸ τοῦ πλείονος ἐφίεσθαι, καὶ πλεονεξίας ἐρᾶν Chrys.*hom.13.4 in Mt.*(7.172D); **3.** *extortion, oppression*, *T.Lev.*14.6; μαντική...τῶν ἐν κόσμῳ π. ... διάκονος Tat.*orat.* 19(p.21.15; M.6.849A); τοῖς ἀδικήσασιν ἀνταποδοθῆναι τὴν π. Clem. *str.*7.14(p.60.28; M.9.517C); CSard.*ep.Alex.*ap.Ath.*apol.sec.*38(p.117.10; M.25.313D); Chrys.*hom.50.3 in Jo.*(8.298C); οὐδὲν...μιαρώτερον ἁρπαγῆς καὶ π. *ib.*52.4(309D); Cyr.*ador.*8(1.281D); esp. of oppression by Devil, id.*Is.*3.3(2.475D); id.*Abac.*22(3.536C); ὑπὸ χεῖρα καὶ π. γενομένους διαβολικήν id.*Jo.*1.2(4.18D); π. ... τὴν μοιχείαν ἐκάλεσε. τοῦ γὰρ μὴ προσήκοντος ἅπτεται ὁ γάμον διορύττων ἀλλότριον Thdt. *1Thess.*4:6(3.516); Christol. φυσική...ἕνωσις...οὐχ ὑποτίθησιν ἀνάγκαις καὶ π. φυσικαῖς τὸν ἀπαθῆ...θεοῦ λόγον Cyr.*apol.Thdt.*3(p.120.5; 6[1].213D); οὐκ ἐξ ἀνθρωπίνης ἀνάγκης, ἤγουν ἐξ ἑτέρας π. ἀβουλήτως... τὸν θάνατον τὸν Ἰησοῦν παθόντα id.*Jo.*5.3(496E); **4.** *unfair, harsh, treatment* ἣν δ' ἂν πλεονεξίας οὐ τῆς τυχούσης ἔργον τοὺς προεξεληλυθότας τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου, μὴ εὐηγγελισμένους...κολάσεως μετασχεῖν Clem.*str.*6.6(p.456.15; M.9.272A); **5.** *arrogance*, Apollon.ap. Eus.*h.e.*5.18.7(M.20.477B); **6.** *superiority, advantage* τὴν μὲν πίστιν τοῖς ἁπλοῖς ἀπονείμαντες [sc. Valentinians] ἡμῖν, αὐτοῖς δὲ τὴν γνῶσιν, τοῖς φύσει σῳζομένοις κατὰ τὴν τοῦ διαφέροντος πλεονεξίαν σπέρματος ἐνυπάρχειν βούλονται Clem.*str.*2.3(p.118.15; M.8.941B); Θεμίσων, ὁ τὴν ἀξιόπιστον π. ἠμφιεσμένος Apollon.ap.Eus.*h.e.*5.18.5(M.20.477A); **7.** *abundance*, *T.Benj.*5.1; Chrys.*hom.22.4 in Mt.*(7.280B); Thdr. Mops.*Os.*2:6–8(M.66.137A); **8.** *possession of excess* τῇ δὲ δικαιοσύνῃ μειονεξίαν κατὰ μείωσιν, π. καθ' ὑπερβολήν Hipp.*haer.*1.19(p.22.17; M.16.3044D); Or.*hom.1.14 in Jer.*(p.12.21; M.13.272B); *Hom.Clem.*12.6.

πλευρά, ἡ, *rib, side*;

A. of side of Adam and side of Christ; **1.** in gen. ἐνύγη...τῇ λόγχῃ τὴν π., διὰ τὴν ἐκ τῆς π. τοῦ Ἀδὰμ ληφθεῖσαν γυναῖκα ‡Chrys.*trid.*(2.825E); **2.** ref. corruption and redemption λόγχῃ νυγεὶς τὴν π., ἵνα τὴν ἐκ τῆς π. γενομένην πληγὴν τῷ Ἀδὰμ ἀποθεραπεύσῃς· π. γὰρ οὖσα ἡ Εὔα πληγὴν εἰργάσατο τῷ Ἀδάμ *A.Xanthipp.*12(p.65.34ff.); ἐσφάγη γὰρ οὐκ εἰς ἄλλο μέρος, ἀλλ' εἰς τὴν π., ἀφ' ἧς ἔρρευσεν ὕδωρ καὶ αἷμα· ἵνα, ἐπειδὴ πρότερον διὰ τῆς ἐκ π. πλασθείσης γυναικὸς ἦλθεν ἀπάτη, οὕτως διὰ τῆς ἐκ π. τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ λύτρον καὶ καθάρσιον τῆς προτέρας γένηται· λύτρον μὲν διὰ τοῦ αἵματος, καθάρσιον δὲ διὰ τοῦ ὕδατος ‡Ath. *pass.*25(M.28.228D); ἐκ τῆς π. τοῦ Ἀδὰμ εἰσῆλθε φθορά, ἐκ τῆς π. τοῦ Χριστοῦ ἐπήγασεν ἡ ζωή Chrys.*hom.20.3 in Eph.*(11.147D not.*t*); **3.** ref. typology of Eve and Church καθάπερ, τοῦ Ἀδὰμ καθεύδοντος, ἡ γυνὴ κατεσκευάζετο, οὕτω, τοῦ Χριστοῦ ἀποθανόντος, ἡ ἐκκλησία διεπλάττετο ἐκ τῆς π. αὐτοῦ Chrys.*laud.Max.*3(3.215D); μῆτερ Χριστοῦ ἐκκλησία, ἡ σύζυγος τοῦ πνευματικοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ...σὺ π., καὶ μέρος τοῦ Ἀδὰμ θεοῦ Anast.S.*hex.*12(M.89.1072B); **4.** various aspects of parallel summarized ἐνύγη καὶ λόγχῃ τὴν π., διὰ τὴν ἐκ τῆς π. τοῦ Ἀδὰμ ληφθεῖσαν γυναῖκα·...διὰ τοῦτο τιτρώσκεται ἡ π., ἵνα μάθωμεν ὅτι οὐ μόνον ἀνδράσιν ἤνεγκε σωτηρίαν τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ γυναιξί...καὶ ἡ π. πλήσσεται τοῦ Χριστοῦ, ἵνα...τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος κηρυχθῇ, καὶ ἡ χάρις ἡ μέλλουσα λάμψῃ· πηγάζει γὰρ αἷμα καὶ ὕδωρ ἐκ τῆς π. τοῦ Χριστοῦ, ἵνα καὶ τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τῆς ἁμαρτίας ἀπαλείψῃ, καὶ τῷ αἵματι αὐτοῦ καθαρισθῶμεν Thdr.Stud. *or.*4.5(M.99.716B,C).

B. of side of Christ; **1.** exeg. Is.53:7 τὸ τῇ λόγχῃ δὲ τρωθῆναι τὴν π., πληροῖ τὸ 'ὡς πρόβατον κτλ.' Ath.*Ar.*2.16(M.26.180C); **2.** as source of redemption and sacraments, Cyr.H.*catech.*13.21 cit. s. αἷμα; προσχέων τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς π., τοῦ σιδήρου τὴν φλέβα ταύτην ἀναστομώσαντος· οὗ ὁ γευσάμενος πηγὴ γίνεται ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον Gr.Nyss.*hom.2 in Cant.*(M.44.801B); οἴνῳ τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα ὁ θεῖος αἰνίγματι χρησμὸς ὁμοιοῖ, ποτὲ μὲν ἐκ τῆς δεσποτικῆς πηγάζοντι π. Isid.Pel.*epp.*1.293(M.78.353C); ἐπειδὴ γὰρ οὐχ οἷόν τε ἦν εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τὸν λῃστὴν δίχα βαπτίσματος,

αἷμα καὶ ὕδωρ προσήκατο τῆς νυγείσης αὐτοῦ π. ὁ σωτήρ, ἵνα αὐτὸν λῃστὴν ἐλευθερώσῃ Thdr.Stud.*or*.4.6(M.99.716D); **3.** ref. origin of Church ἀπ' αὐτῆς δὲ τῆς π. οἰκοδομηθῆναι ἐκκλησίαν, ἐν τῷ νυχθῆναι αὐτοῦ τὴν π. καὶ τὰ μυστήρια τοῦ αἵματος καὶ ὕδατος ἐν ἡμῖν λύτρα γενέσθαι Epiph.*ep.Arab*.ap.*haer*.78.19(p.470.12; M.42.729D); Χριστόν, μέλλειν ὑπνοῦν τὸν ἀνθρώπινον θάνατον ἐν τῷ σταυρῷ, ὅπως ἐκ τῆς ἁγίας αὐτοῦ π. λόγχῃ νυγείσης, καὶ ῥευσάσης αἷμα καὶ ὕδωρ οἰκοδομηθῇ ἡ νοητὴ νύμφη αὐτοῦ, τουτέστιν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία Nil.*epp*.1.26(M.79.92C); *ib*.1.268(181A); v. ἐκκλησία; **4.** ref. soul, compared with side of Christ σοφῇ [sc. soul] ὡς π. τοῦ λόγου ᾧ ἐκολλήθη †Bas.Anc.*virg*.50 (M.30.769A); **5.** ref. sufferings of Christ in his members Ἀρειανοὶ... ταύτας [sc. virgins] γυμνώσαντες...αὐτῶν...ἔξεσαν τὰς π. ... Πιλᾶτος μὲν...λόγχῃ μίαν π. τοῦ σωτῆρος ἔνυξεν· οὗτοι δὲ μὴ μίαν, ἀλλ' ἀμφοτέρας ἔξεσαν· τὰ γὰρ μέλη τῶν παρθένων ἐξαιρέτως ἴδια τοῦ σωτῆρός ἐστι Ath.*apol.Const*.33(M.25.640B,C).

C. met.; **1.** of H. Ghost as rib of Christ from which souls wedded to him are formed, Meth.*symp*.3.8(p.36.15; M.18.73C); **2.** of Eve ἐσφράγισε τὸ μνημεῖον [sc. of Adam]...ἕως οὗ ἀποστραφῇ ἡ π. αὐτοῦ πρὸς αὐτόν *Apoc.Mos*.42(p.22); hence *wife*, Gr.Naz.*carm*.1.2.1.215 (M.37.538A); τὴν τούτου [sc. Πιλάτου] π. ὄναρ βασανίζων Rom.Mel. (*AS* 1 p.120); Thdr.Stud.*epp*.2.120(M.99.1396A).

πλευριτικός, *of* or *belonging to the side*, Bas.*ep*.45.1(3.133E; M.32.368A).

***πλευρογέννητος**, *born from side*, neut as subst. τὸ π. τῆς Εὔας Anast.S.*hod*.17(M.89.264D).

***πλευρόμητρος**, *with reproductive organs in the side* π. ... θαλάττια Geo.Pis.*hex*.1023(M.92.1513A).

πλευρόν, τό, *side, flank*; met., *person, presence*, ref. appeals to bishop of Rome εἰ...τῇ δεήσει τῇ ἑαυτοῦ τὸν 'Ρωμαίων ἐπίσκοπον δόξειεν ἀπὸ τοῦ ἰδίου π. πρεσβυτέρους ἀποστεῖλαι CSard.*can*.5 [Latin version *de latere suo* (earliest instance of phrase)]; *side* of family ἐξ ἑνὸς π. συνάπτονται τῷ τελευτήσαντι Ath.Scholast.*coll*.9.10 (p.105).

πλεύστης, ὁ, *sailor*, Pall.*v.Chrys*.7(p.36.16; M.47.22).

[*]**πλεύτης, ὁ**, = foreg., Nil.*epp*.4.35(M.79.565C).

***πλευτρικός**, perh. for παλαιστρικός, *T.Job* 27(p.120.12).

πληγάς, ἡ, *sickle*, *Orac.Sib*.5.222 (v.l. πλαγάς).

***πλήγατος**, (Lat. *plagatus*) *wounded*, Jo.Mal.*chron*.12 p.305(M.97.460C); Call.*v.Hyp*.(p.16).

πληγή, ἡ, A. *blow, stroke*, met. ἔλεγχος γὰρ καὶ ἐπίπληξις...π. ψυχῆς εἰσι, σωφρονίζουσαι τὰς ἁμαρτίας Clem.*paed*.1.9(p.138.9; M.8.348C); exeg. Lev.26:21 τὸ γὰρ 'προσθήσω π. ἑπτά' ὁτίποτε μυστήριον δηλοῖ μιᾶς π. γινομένης καὶ δευτέρας καὶ τρίτης μέχρι τῶν εἰρημένων. ἑπτὰ ἐπί τινας. οὐ πάντες δὲ ἑπτὰ π. πλήσσονται· ἀλλ' οἶμαί τινας πληγήσεσθαι π. ἕξ, ἄλλους πέντε...τοὺς δὲ πάντων ὑποδεεστέρους ἐν κολάσεσιν π. νομίζω πληγήσεσθαι μίαν. οἶδεν οὖν ὁ θεὸς καὶ τὰ περὶ τῶν π. Or.*hom.7.2 in Jer*.(p.53.1ff.; M.13.332B).

B. *wound*; **1.** ref. Christ ἵνα π. αὐτοῦ ζωοποιήσῃ ἡμᾶς *Barn*.7.2; exeg. Zach.13:6 λέγει γὰρ ὁ θεὸς τὴν π. τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ὅτι ἐξ αὐτῶν *ib*.5.12; αὗται αἱ π. ἃς ἑκὼν ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀγαπητοῦ μου Procl.CP *or*.11.3(M.65.785B); exeg. Jer.15:18, of Christ and others 'ἡ π. μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι;' οἱ κατισχύοντές με πλήσσουσί με, καὶ ἡ π. μου ἐστὶ στερεά. εἴτε προφητεύει τὸν σταυρὸν τοῦ κυρίου (στερεὰ γὰρ π. ἐστιν ὁ σταυρός...) ⟨εἴτε περὶ⟩ πάντων τῶν δικαίων λέγεται ἐν οἷς π. στερεὰν λαμβάνει, εἴτε καὶ ἐπὶ τοῦ προφήτου ἀκούεις τοῦτο...τὸν αὐτὸν ἐπιδέχεται [τὸν] νοῦν κατὰ τὴν λέγουσαν λέξιν· 'ἡ π. μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι;' κἂν ὁ σωτὴρ λέγῃ...τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν προφητεύει μετὰ τὴν στερεὰν π., κἂν ἐπὶ τοῦ δικαίου δὲ λαμβάνηται, μετὰ τὰς π. γίνεται πάλιν ἴασις Or.*hom.14.18 in Jer*. (p.124.5ff.; M.13.428A,B); **2.** met., ref. wound received by soul from sin π. ψυχῆς, ἁμαρτία· γύμνωσις ψυχῆς, ἀπόθεσις τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας. ἡ δὲ ἁμαρτία, ἀφανιστικὴ τῆς χάριτος τῆς δεδομένης ἡμῖν διὰ τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας. πορνεία, π., μοιχεία, ἄλλη π., π. ὁ φθόνος, π. ἕκαστον τούτων, π. αὐτὰ τὰ καίρια τύπτουσα, π. παρὰ λῃστῶν ἐμβαλλομένη, παρὰ δαιμόνων τῶν συνεργούντων ἡμῖν πρὸς τὰς ἁμαρτίας ‡Bas.*Lac*.9(2.595C,D; M.31.1457A,B); **3.** myst., ref. wound received by soul from Christ τὸ ἐκλεκτὸν βέλος ἐν τῇ καρδίᾳ δεξαμένη διὰ τῆς γλυκείας π. Gr.Nyss.*hom.6 in Cant*.(M.44.889A); *ib*.4(852B); Δαβὶδ οὐχὶ π. εἶπεν, ἀλλὰ παράκλησιν ἐκ τῆς τοιαύτης γίνεσθαι ῥάβδου ...[Ps.22:4] δι' ὧν γίνεται καὶ θείας τραπέζης ἑτοιμασία...εἰ οὖν ταῦτα παρέχει ἡ γλυκεῖα ἐκείνη π. ... ἀγαθὸν ἄρα ἐστὶ τὸ παταχθῆναι τῇ ῥάβδῳ *ib*.12(1032B,C); ἡ π. ᾗ ἐγκαυχᾶται ἡ νύμφη...οὕτω γὰρ καὶ Παῦλος ὁ τῶν τοιούτων στιγματίας...ἐπαγαλλόμενος *ib*.(1033C); ἡ νύμφη, οὐκ ὀδύνην ἐκ τῆς π. αἰτιᾶται, ἀλλ' ἐπικαυχᾶται τῇ τῆς παρρησίας προσθήκῃ *ib*.(1037A).

πληγόω, *wound*, Thphn.*chron*.p.200(M.108.516A).

πλῆθος, τό, 1. *multitude*; of congregation or whole body of faithful: Israel, *1Clem*.53.5; Church, *ib*.54.2; Ign.*Magn*.6.1; τὸ ἐν θεῷ π. id.*Trall*.8.2; Cels.ap.Or.*Cels*.5.61(p.65.10; M.11.1277C); τὸ π. τῶν ἀδελφῶν *A.Mt*.25(p.253.6); π. τῶν πιστῶν *Hom.Clem*.3.61; ἁγίου Χριστιανικοῦ [π]λήθους *PLond*.1913.7; **2.** *plurality* Ἐμπεδοκλῆς...εἰς π. ἐμπεσών Clem.*prot*.4(p.49.5; M.8.165A); τὸ εἰπεῖν υἱὸν ἐξ υἱοῦ, τὴν τριάδα τῆς θεότητος εἰς πλῆθος ὑποψίαν προσῆγεν Didym.(‡Bas.) *Eun*.5(1.305D; M.29.733A); Dion.Ar.*d.n*.2.11(M.3.649C).

πληθυντικός, 1. *plural*, ref. Jo.14:23 π. κέχρηται τρόπῳ τὸ ἐλευσόμεθα Eus.*e.th*.3.5(p.160.26; M.24.1008C); ref. Gen.1:26 οὐκ εἶπε, 'καὶ ἐποίησαν...'. εἰ γὰρ πληθυντικὸν παρεισήχθη τὸ πρόσωπον, ἀφειδεῖς ἂν ἐγένοντο οἱ ἄνθρωποι...πλήθη θεῶν ἑαυτοῖς ἐπισωρεύοντες ‡Gr.Nyss. *or.1 in Gen.1:26*(M.44.260C); Cosm.Ind.*top*.5(M.88.312A); οὐσία... οὔτε ἀριθμὸν π. ἐπιδέχεται...τὸ δὲ ἀριθμὸν π. ἐπιδεχόμενον...ἰδιότητα ἔχει ‡Ath.*dial.Trin*.1.13(M.28.1137B); **2.** *manifold*, Gr.Nyss.*or.catech*. 3(p.17.6; M.45.20A).

πληθυντικῶς, *in the plural*; theol., ref. τῷ δυναμένῳ (Ac.20:32): οὐ γὰρ εἶπε 'τοῖς δυναμένοις' π., ἀλλ' ἑνικῷ ὀνόματι τὴν μοναδικὴν οὐσίαν ἀμφοτέρων ἐσήμανεν Ammon.*Ac*.20:32(M.85.1584A); τὸν ἀσώματον θεόν, καὶ τὸν αὐτοῦ λόγον θεὸν ὄντα, οὐκ ἂν π. ἐκάλεσεν *Dial.Ath.et Zacch*.20(p.17).

πληθύνω, intrans., = πληθύω *LS*; *increase in number, multiply*, Clem.*str*.5.6(p.348.2; M.9.57A); Hipp.*haer*.10.33(p.289.12; M.16.3447C); *Hom.Clem*.9.3.

πληθυσμός, ὁ, *increase, multiplication*; of growth of Church, Or.*Jo*.13.52(51; p.281.4; M.14.496B); id.*or*.11(p.323.9; M.11.449C); Cosm.Ind.*top*.9(M.88.409B); of God μένοντος...ἑνὸς ἐν τῷ π. Dion. Ar.*d.n*.2.11(M.3.649B); in refutation of Eunomian teaching ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον. οὐχὶ ἐποίησαν. ἔφυγεν ἐνταῦθα τὸν π. τῶν προσώπων Bas.*hex*.9.6(1.88B; M.29.208A); θεότης...πρὸς θεοτήτων π. οὐκ ἐκτρέχουσα, καὶ εἰ ἐν τρισὶν ἐστιν ὑποστάσεσιν Sophr.H.*ep.syn*. (M.87.3157C).

πληθύ-ω, trans., = πληθύνω *LS*; *make multiple* ἑνώσεως τῆς θείας...ἑαυτὴν ἀγαθότητι ~ούσης Dion.Ar.*d.n*.2.5(M.3.644A).

***πληθωρία, ἡ**, *satiety, biliousness*, Sophr.H.*mir.Cyr.et Jo*.35(M.87.3544A).

πληθωρικός, *plethoric*, Gr.Nyss.*ep.can*.6(M.45.233A).

πληκτικός, 1. *wounding, offensive* ῥῆμα τῆς ὕβρεως πληκτικώτερον Chrys.*hom.16.8 in Mt*.(7.215C); Nil.*Alb*.(M.79.708A); τὸ τῶν ἁμαρτιῶν...π. Sev.Ant.ap.*cat.Mt*.27:27(p.235.17); **2.** *causing compunction* ψόγος π. Clem.*paed*.1.9(p.135.21; M.8.341B); †Bas.*Is*.73(1.431C; M.30.241C); Gr.Naz.*ep*.166(M.37.276B); Chrys.*hom.18.1 in 1Cor*.(10.159A); **3.** *striking in appearance, conspicuous*, Clem.*paed*.2.12 (p.227.21; M.8.540B); **4.** *startling, impressive*, Or.*princ*.4.3.8(p.333.29; M.11.388B); id.*Cels*.2.55(p.179.26; M.11.885C); **5.** neut. as subst., *pungency* of speech, Men.*exc.gent*.6(p.448.24; M.113.804A).

πληκτικῶς, *severely, sharply*, Max.*ambig*.(M.91.1132C); comp., Eus.*h.e*.5.24.10(M.20.497B); Chrys.*hom.30.9 in Mt*.(7.350A).

πληκτισμός, ὁ, *striking*, Meth.*symp*.5.4(p.57.24; M.18.104B); met., of eccl. censure, *Const.App*.2.20.2.

πλῆκτρον, τό, 1. *striker, plectrum*; **a.** in interpretation of pagan mystery-formula βέδυ, ζάψ, χθώμ, π., σφίγξ κτλ.: π. οἱ μὲν τὸν πόλον, οἱ δὲ τὸν ἀέρα τὸν πάντα πλήσσοντα καὶ κινοῦντα εἰς φύσιν... ἄντικρυς π. τὸν ἥλιον καλεῖ [sc. Cleanthes]...οἷον πλήσσων τὸν κόσμον Clem.*str*.5.8(p.358.12; M.9.76B); **b.** of Logos as plectrum evoking response of prophecy ὀργάνων δίκην ἑαυτοῖς ἡνωμένοι ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς ἀεὶ τὸν λόγον ὡς π., δι' οὗ κινούμενοι ἀπήγγελλον ταῦτα ἅπερ ἤθελεν ὁ θεός Hipp.*antichr*.2(p.4.24; M.10.729A); of H. Ghost evoking praise [Ps.150:3] κιθάρα νοείσθω τὸ στόμα, οἱονεὶ πλήκτρῳ κρουόμενον τῷ πνεύματι Clem.*paed*.2.4(p.182.23; M.8.441B); in prophetic inspiration οἷς...ἐδέησε...καθαροὺς ἑαυτοὺς τῇ τοῦ θείου πνεύματος παρασχεῖν ἐνεργείᾳ, ἵνα...τὸ...θεῖον ἐξ οὐρανοῦ κατιὸν π. ὥσπερ ὀργάνῳ κιθάρας ἢ λύρας τοῖς δικαίοις ἀνδράσι χρώμενον τὴν τῶν θείων ἡμῖν...ἀποκαλύψῃ γνῶσιν ‡Just.*coh.Gr*.8(M.6.257A); Montanist ὁ ἄνθρωπος ὡσεὶ λύρα· κἀγὼ ἐφίπταμαι ὡσεὶ π. ὁ ἄνθρωπος κοιμᾶται κἀγὼ γρηγορῶ. ἰδοὺ κύριός ἐστιν ὁ ἐξιστάνων καρδίας ἀνθρώπων καὶ διδοὺς καρδίαν ἀνθρώποις Mont.*fr*.ap.Epiph.*haer*.48.4(p.224.23; M.41.861A); **c.** of H. Ghost as π. evoking harmony of virtues in good life, *cat.Apoc*.15:4(p.405.24); **d.** of S. Barnabas as τῆς χάριτος τὸ π. Alex.Sal.*Barn*.proem.5(437C); **2.** *hammer*; met., of force of conscience, Chrys.*hom.64.5 in Mt*.(7.643A).

***πληκτρωτής, ὁ**, *striker* of strings of musical instrument ζωὴν ἐν συμφωνίᾳ τῶν ἀρετῶν κρουομένην τοῦ π. θείου πνεύματος *cat.Apoc*. 15:4(p.548.6).

πλημμέλεια, ἡ, 1. *trespass, sin* ἄφες ἡμῖν τὰς ἀνομίας ἡμῶν...καὶ πλημμελείας *1Clem*.60.1; Eus.*h.e*.4.23.6(M.20.385B); Chrys.*hom.74.3*

in Jo.(8.434A); **2.** *offence, trouble, difficulty,* Marc.Er.*opusc.*1.157(M.65.924D).

πλημμέλημα, τό, A. *sin, offence*; **1.** in gen. (often in conjunction with ἁμαρτία, ἁμάρτημα with which it is virtually synonymous) οὐ γὰρ ἐντίθησι τὰ π., τὰ δὲ προσόντα ἐπιδείκνυσιν ἁμαρτήματα εἰς τὴν τῶν ὁμοίων ἐπιτηδευμάτων ἀποτροπήν Clem.*paed.*1.9(p.141.23; M.8.356A); μοιχεύειν καὶ φονεύειν καὶ τὰ συγγενῆ τούτοις ἀθέμιτα π. Eus.*h.e.*3.33.1(M.20.285B) based on Pliny *epp.*10.96.7; τὸ γὰρ μετὰ θυμοῦ...ἐλέγχειν τὸν ἀδελφὸν οὐχὶ ἐκεῖνόν ἐστιν ἁμαρτίας ἐλευθερῶσαι, ἀλλ' ἑαυτὸν περιβαλεῖν πλημμελήμασιν id.*reg.fus.*50(2.395B; M.31.1040B); τὴν ἁμαρτίαν ἐξηφάνισεν, ἔλυσε τὸ π. Chrys.*stat.*5.4(2.65D); τὸ βούλημα τοῦ θεοῦ τὰ π. ἡμῶν δαπανᾷ καὶ πρόρριζα ἀνασπᾷ id.*dimiss.Chan.*3(3.435B); ὅτε...πληθυνθῶσι τῶν ἀνθρώπων τὰ π., Ἰησοῦς ἐνανθρωπήσας κληθήσομαι Isid.Pel.*epp.*1.453(M.78.432B); of S. Peter's denial, Cyr.*Lc.*22:57(M.72.928D); **2.** of paganism and life as lived before conversion τῆς παλαιᾶς ἀπάτης...πλημμελήματα Gr.Thaum.*pan.Or.*16(p.35.22; M.10.1096C); τοῖς...π. τοὺς ἑαυτῶν θεοὺς ἐμιμήσαντο Ath.*gent.*25(M.25.49C); οὔτε γὰρ ἴσα πάντων τὰ π., οὐδὲ εἷς τῆς ἀσεβείας ὁ τρόπος· ἀλλὰ γὰρ τὰ Αἰγυπτίων εἴδωλα, καὶ ἄλλα τὰ Φοινίκων Thdt.*Is.*53:6(p.211.37; 2.359); **3.** of heresy, Jul.Papa *ep.Dian.*ap.Ath.*apol.sec.*23(p.104.26; M.25.285D); **4.** of Adam's sin εἰ μὲν οὖν μόνον ἦν π. καὶ μὴ φθορᾶς ἐπακολούθησις, καλῶς ἂν ἦν ἡ μετάνοια Ath.*inc.*7.4(M.25.108D); **5.** ref. punishment of sins φόβῳ τῆς ἀπειλῆς τοῦ μὴ τὰ ὅμοια παθεῖν ἀποσχώμεθα τῶν ἴσων π. Clem.*paed.*1.7(p.124.25; M.8.321A); τῶν οἰκείων π. εὐθύνας ὑπέχοντες φρίττομεν, ὡς οὐ δυνησόμενοι τὸ πῦρ ἐκφυγεῖν ἐκεῖνο Chrys.*sac.*3.18(p.95.7; 1.401B); ἵνα...ἴδωσι τῷ θεῷ χάριτας, οὐ τὴν ἀξίαν τῶν π., ἀλλὰ ἐλάττονα πολλῷ τὴν δίκην τίνοντες id.*Is.interp.*1:9(6.8C); **6.** of offences against eccl. discipline, Jul.Papa *ep.Dian.*ap.Ath.*apol.sec.*31(p.110.15; M.25.300D); *Const.App.*3.14.3; **7.** ref. forgiveness of sins in baptism ἀφιεμένων τῶν π. ἑνὶ παιωνίῳ φαρμάκῳ, λογικῷ βαπτίσματι Clem.*paed.*1.6(p.108.2; M.8.285B); and through repentance for post-baptismal sins, id.*str.*2.13(p.143.19; M.8.993C); ἄχρις ἂν τοῖς ἀξίοις τῆς μετανοίας καρποῖς διορθώσηται τὸ π. Bas.*jud.*7(2.220E; M.31.669C); which are to be confessed in detail οὐ γὰρ ἀρκεῖ τὸ εἰπεῖν, ὅτι ἁμαρτωλός εἰμι, ἀλλὰ δεῖ καὶ κατ' εἶδος αὐτῶν μεμνῆσθαι τῶν π. Chrys.*grat.*5(2.667B); ὑπὲρ ποίων παρακαλέσεις τὸν θεὸν π.; ὑπὲρ ὧν οὐκ οἶδας;...εἰπὲ τοίνυν σοῦ τὰ π. κατ' εἶδος, ἵνα μάθῃς τίνων λαμβάνεις συγχώρησιν id.*hom.14.4 in Mt.*(7.182D).

B. *excess* (in good sense), *excellence* τοῖς κατ' ἀρετὴν π. Gr.Nyss. ap.Proc.G.*Cant.*4:1(M.87.1640C) for προτερήμασιν Gr.Nyss.*hom.7 in Cant.*(M.44.924B).

πλημμελῶς, *irregularly, discordantly,* Meth.*creat.*6(p.497.13; M.18.337B); Zach.Mit.*opif.*(M.85.1104A).

***πλημμυρίζω,** *be in spate,* met. πλημμυρίσαντος τοῦ πονηροῦ Meth.*lepr.*5(p.455.17).

***πληρεστάτως,** *most fully,* Gr.Mag.*dial.*(tr.Zach.)2.38(M.*PL.*66.203A).

πλήρης, [indecl., *Asen.*16(p.63.10); *Apoc.Bar.rel.*9.22; *A.Thom.* A 12(p.118.10); *A.Petr.et Andr.*5(p.119.20); ‡Chrys.*hom.*10(13.240F); *Chron.Pasch.*p.215(M.92.524C)]; **1.** *full* of π. ... τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ *M.Polyc.*7.3; τὸν παράκλητον οἱ ἀπὸ Οὐαλεντίνου τὸν Ἰησοῦν λέγουσιν, ὅτι π. τῶν αἰώνων ἐλήλυθεν Clem.*exc.Thdot.*23(p.114.17; M.9.669B); Naassene ὁ π. τῶν πληρῶν ὄφις Hipp.*haer.*5.16(p.112.12; M.16.3174A); **2.** *in full measure* πλήρης πνεύματος ἁγίου ἔκχυσις *1Clem.*2.2; Or.*princ.*3.1.19(p.232.9; M.11.289C); τὰ δὲ θεῖα τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας παιδεύματα πληρεστάτην εἰσφέρει τὴν εὐλογίαν Cyr.*Jo.*2.1(4.138A); **3.** *complete, perfect* ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ π. μετὰ κυρίου *T.Lev.*17.2; μακάριος...ὁ...ἐν τούτοις π. *2Clem.*16.4; π. ὄντας ἐν τῇ πίστει Herm.*mand.*5.2.1; νηστεία π. καὶ δεκτὴ τῷ κυρίῳ id.*sim.*5.1.3; γέγονεν ὁ Χριστὸς τοῦτο πλῆρες Clem.*paed.*1.12(p.148.24; M.8.368B); τὸ τελειότατον ἀγαθὸν καὶ πληρέστατον id.*str.*2.22(p.185.21; M.8.1080B); Βραχμᾶνες ζῶσι...πληρέστατον χρόνον τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων id.*fr.*43(p.221.8); εἰς...δόξαν τοῦ πλήρους Gr.Naz.*or.*28.11(p.39.14; M.36.40B).

***πληρηφαής,** = πληροφαής, ‡Caes.Naz.*dial.*97(M.38.961); *ib.*112(992).

***πληροποιέω,** v. πηλοποιέω.

πληροσέληνος, *full*; of the moon Σευῆρος ὑποβάλλων τὸν Χριστόν, ποτὲ μὲν αὐτὸν λειψοφωτοῦντα, ποτὲ δὲ πάλιν π. ὄντα φανταζόμενος Anast.S.*hod.*7(M.89.116A); fem. as subst., *full moon,* met. ἐκκλησία...νικήσασα τὸν ὄφιν καὶ τῆς π. τῆς ἑαυτῆς τὰς νεφέλας...ἀπωσαμένη Meth.*symp.*8.12(p.96.16; M.18.157C).

πληρότης, ἡ, 1. *consummation* υἱὸν...μετὰ τὴν τοῦδε τοῦ παντὸς π. εἰς ἀεὶ...διαμένειν Didym.*Trin.*3.5(M.39.841A); **2.** *fullness, perfection,* Or.*fr.45 in Jo.*(p.521.9); of God πηγή εἰμι πληρότητος †Bas.*Is.*25(1.399A; M.30.168A); Chrys.*hom.14.1 in Jo.*(8.78D); *cat.1Jo.*2:3–6(p.111.28).

***πληροφαής,** *shining in full orb,* ref. paschal moon ἦν δὲ ἡ σελήνη ...π.· ἵνα νοήσῃς ὡς τοῦ σκότους ἄρχων διάβολος πλήρη...εἶχε δόξαν †Cyr.*coll.VT*(6a.20A; M.77.1204D).

πληροφορ-έω, 1. *fulfil,* Ephr.2.113F; ref. 2Tim.4:5 τὴν διακονίαν σου ~ησον τουτέστι πλήρωσον Chrys.*hom.9.2 in 2Tim.*(11.716C); **2.** *fulfil a demand, satisfy* τὸ αἴτημα τῆς ψυχῆς σου ~ήσει Herm.*mand.*9.2; *Hom.Clem.*5.25; Nil.*Magn.*15(M.79.989A); μανίαν ~εῖν Jo.Carp.*cap.*16(M.85.1841); Anast.S.*synax.*(M.89.836B); **3.** reflex., *satisfy one's wish* με ἔασον ἑαυτὴν ~ῆσαι ὡς βούλομαι *A.Xanthipp.*5(p.61.17); **4.** *give assurance to* λέγε μοι...Δανιήλ, ~ησόν με Hipp.*antichr.*32(p.21.4; M.10.752B); ~ήσω σε, ὅτι...ζῶσιν αἱ ψυχαί *Hom.Clem.*12.14; Jul.Papa *ep.Dian.*ap.Ath.*apol.sec.*35(p.113.8; M.25.308A); ~εῖ τούτους, ὅστις ἐστὶ Ath.*Ar.*2.23(M.26.197A); τὸν μὲν ~ήσας ὅτι ὁ ζυγὸς τῆς δουλείας...βασιλείας...ἄξιον συνίστησι Bas.*reg.fus.*11(2.353D; M.31.948A); ἑαυτὸν τῇ πίστει ~ήσας Mac.Aeg.*hom.*9.5(M.34.536A); Chrys.*hom.31.3 in Mt.*(7.360C); ὑπὲρ...τούτων...~ῶν αὐτοὺς id.*hom.10.1 in Phil.*(11.274F); Cyr.*Os.*131(3.164A); ἵνα ἔργῳ με ~ήσῃ τὸ ποία ἐστὶν ἀληθινὴ πίστις Jo.Mosch.*prat.*26(M.87.2872C); ἕνα ~ῶν εἶναι θεόν Max.*qu.Thal.*64(M.90.704B); abs. οὐδὲν γὰρ οὕτω ~εῖ ὡς νοῦς καὶ λόγος Or.*schol.in Lc.*1:1(M.17.313C); ‡Ath.*Ar.*4.35(p.85.5; M.26.521C); Cyr.*Os.*8(3.27E); **5.** pass., *be convinced, fully assured* ~ηθέντες διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ...Χριστοῦ *1Clem.*42.3; Ign.*Magn.*8.2; πεπληροφορημένους εἰς τὸν κύριον...ἀληθῶς ὄντα ἐκ γένους Δαυίδ id.*Smyrn.*1.1; id.*Philad.*proem.; πολλῶν ~ηθέντων...ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ Ἰακώβου Heges.ap.Eus.*h.e.*2.23.14(M.20.200B); περὶ ἀληθείας...~ηθῆναι θέλω *Hom.Clem.*1.17; πεπληροφόρηται ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχὴν *ib.*2.29; ~εῖται ἐπὶ τοῖς λεγομένοις *ib.*17.13; ~ηθέντες ...ὑπὲρ τῆς συκοφαντίας...τῶν αἱρετικῶν Ath.*h.Ar.*79(p.228.5; M.25.789D); προπέμπειν αὐτὰ...~ούμενος Bas.*renunt.*2(2.204B; M.31.632A); Mac.Mgn.*apocr.*3.13(p.87.30); ~οῖτο καὶ δι' αὐτοῦ ὡς οὐκ ἂν γένοιτο...ἁλώσιμος ὁ Ἰσραήλ Cyr.*ador.*6(1.192C); κύριον...ὄντα τὸν λόγον ~ούμενοι Max.*ambig.*(M.91.1161D); ~ηθεὶς τὸ ἀληθές Thphn.*chron.*p.269(M.108.668C); **6.** *give* someone *assurance* or *confidence for* the doing of something ὑπάγω εἰς τοὺς μαθητάς μου, ἵνα ~ήσω αὐτοὺς κηρύττειν τὴν ἐμὴν ἀνάστασιν *A.Pil.*B 15.5(p.321); Nil.*epp.*3.7(M.79.369B); pass., *have confidence to* do something οὐ ~εῖται ὁ γέρων λαλῆσαι ἡμῖν *Apophth.Patr.*(M.65.140B); **7.** pass., ? *be determined on* ἐπληροφορήθημεν τῆς ἀναιρέσεως αὐτοῦ *T.Gad* 2.4.

***πληροφορητικῶς,** *fully, completely,* Diad.*perf.*85(p.116.5).

πληροφορία, ἡ, 1. *fullness, full reality* ἵνα ἐν π. τῆς...ἀρετῆς... ἡμᾶς συντηρήσῃ *Lit.*ap.*Const.App.*8.10.3; ἁγιασμὸς...ἐν π. γενόμενος Mac.Aeg.*perf.*2(M.34.844B); **2.** *satisfaction* ὠκυμόρους τῆς σαρκὸς π. Gr.Nyss.*or.dom.*5(p.102.3; M.44.1184B); Chrys.*hom.3.1 in 2Thess.*(11.523F); Nil.*epp.*2.167(M.79.281B); πρὸς πληροφορίαν Σεβηριανοῦ ἀφορίζει τὸν Σαραπίωνα Socr.*h.e.*6.23.12(M.67.733C); **3.** *assurance, conviction* ἀπόστολοι...μετὰ πληροφορίας πνεύματος ἁγίου ἐξῆλθον εὐαγγελιζόμενοι *1Clem.*42.3; τὴν τῆς ἀναστάσεως π. Or.*schol.in Cant.*5:2(M.17.273B); ἡ περὶ τὴν πίστιν π. †Ath.*fr.*(M.26.1220B); ref. Resurrection σὺν τῷ σώματι παρεστώς, καὶ τὴν π. παρέχων ‡Ath.*Ar.*4.35(p.85.19; M.26.524A); πίστις μὲν οὖν ἐστι συγκατάθεσις ἀδιάκριτος τῶν ἀκουσθέντων ἐν π. ἀληθείας τῶν κηρυχθέντων θεοῦ χάριτι Bas.*fid.*1(2.224D; M.31.680A); ἀξιοπιστότερα...τῆς ἰδίας π. τὰ τοῦ κυρίου ῥήματα id.*moral.*8.2(2.241D; M.31.713C); πολλοὶ...π. ζητοῦσι περὶ πίστεως Gr.Naz.*ep.*102(M.37.193B); κατηξίωσας ἡμᾶς μεταλαβεῖν τῶν ἁγίων σου μυστηρίων, ἃ παρέσχου ἡμῖν εἰς π. τῶν καλῶς ἐγνωσμένων *Lit.*ap.*Const.App.*8.15.2; οὐ πάντως ἀρέσκει τῷ κυρίῳ ἡ σὴ π. Nil.*epp.*2.331(M.79.361D); π. περὶ τῶν ἐπαγγελιῶν...λαβὼν Gennad.*fr. Gen.*47:31(M.85.1656C); πίστιν, τὴν ὄντως βεβαίαν καὶ ἄπτωτον τῶν θείων π. Max.*myst.*5(M.91.677B); **4.** *confidence* in πολλὴν π. εἰς τὸν Χριστιανισμὸν προσελάβετο Thphn.*chron.*p.73(M.108.232A); **5.** religious *persuasion* εἰς πεισμονὴν τῆς ἑαυτῶν π. τῷ ὕδατι δαψιλῶς χρῶνται Epiph.*haer.*30.21(p.361.20; M.41.440D); **6.** *assurance* given π. γενομένη παρὰ Κύρου Cyrus Al.*cap.*proem.(H.3.1340D).

πληρ-όω, A. *fill*; **1.** with spiritual gifts, power, etc. πρόσωπον... χάριτος ἐπληροῦτο *M.Polyc.*12.1; ὁ ἄγγελος τοῦ προφητικοῦ πνεύματος...~οῖ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ~ωθεὶς ὁ ἄνθρωπος τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ λαλεῖ Herm.*mand.*11.9; ~ωθήσεσθαι χαρᾶς *Diogn.*10.3; ~ωθέντας χαρᾶς καὶ πίστεως Just.*1apol.*49.5(M.6.401A); δικαιοσύνης ~οῖ Clem.*prot.*10(p.76.14; M.8.224A); πεπλήρωκεν τὸ πάθος τοῦ κυρίου ἡμᾶς μὲν εὐωδίας, Ἑβραίους δὲ ἁμαρτίας id.*paed.*2.8(p.195.17; M.8.468C); οὐ χρὴ οὖν μόνον κενῶσαι τὴν ψυχήν, ἀλλὰ καὶ ~ῶσαι θεοῦ...διὸ κενώσαντας τῶν κακῶν δεῖ ~ῶσαι τὴν ψυχὴν τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, ὅπερ ἐστὶν οἰκητήριον ἐπιλελεγμένον, ~ωθέντων γὰρ τῶν κενῶν, τότε ἡ σφραγὶς ἐπακολουθεῖ ἵνα φυλάσσηται τῷ θεῷ τὸ ἅγιον id.*ecl.*12(p.140.

12; M.9.704C); in Marcosian administration of Communion ἡ... χάρις ~ῶσαι σου τὸν ἔσω ἄνθρωπον Iren.*haer*.1.13.2(M.7.581A); χωρίον...πολλῆς ἀναπαύσεως πεπληρωμένον Meth.*symp*.proem.(p.6.2; M.18.33A); in consecration prayer ~ωσον καὶ τὴν θυσίαν ταύτην τῆς σῆς δυνάμεως καὶ τῆς σῆς μεταλήψεως Serap.*euch*.13.11; at commixture ~ωσον...τὸ...ποτήριον. ὁ δὲ ἱερεὺς...λέγων πλήρωμα ποτηρίου πίστεως, πνεύματος ἁγίου *Lit.Chrys*.(p.394.3); **2.** of God πάντα γὰρ ὑπὸ τούτου πεπλήρωται Athenag.*leg*.8.3(M.6.905B); τὸ μὲν γὰρ πεπληρῶσθαι τῆς ἰδίας μακαριότητος...πρεπωδέστατον τῷ θεῷ †Bas.*Is*.25(1.398A; M.30.165C); αὐτοὺς δύνασθαι εἶναί τε καὶ καλεῖσθαι... κατὰ τὴν χάριν θεούς, διὰ τὸν αὐτοὺς ὅλως ~ώσαντα ὅλον θεόν ‡Bas.*h.myst*.62(p.397.23); διὰ πάντων ἥκειν καὶ ~οῦν τὰ πάντα θεόν Jo.D.*f.o*.1.4(M.94.797C); **3.** of Christ ὁ διδάσκαλος...~ώσας τὰ πάντα δυνάμεσιν ἁγίαις Clem.*prot*.11(p.79.10; M.8.229A); Ath.*gent*.1(M.25.4B); τῇ γὰρ θεότητι αὐτοῦ τὰ πάντα σὺν τῷ πατρὶ ~οῖ ἀεὶ Gel.Cyz.*h.e*.2.24.21(M.85.1304A); ref. Eph.1:23 (sts. in sense B.1 infra) ~οῦται ἐν πᾶσι τοῖς προσιοῦσιν ὁ Χριστός, λείπων τούτοις πρὶν προσέλθωσι...ἐννόει βασιλέας ~ούμενον τῆς βασιλείας καθ' ἕκαστον τῶν αὐξόντων τὴν βασίλειαν, κενούμενον δὲ ταύτης ἐν τοῖς ἀφισταμένοις Or.*comm.in Eph*.1:23 (p.402); πλήρωμα, φησίν· οἷον κεφαλὴ ~οῦται παρὰ τοῦ σώματος· τουτέστι, διὰ πάντων τὸ σῶμα συνέστηκε, καὶ ἑνὸς ἑκάστου, οὐχὶ κοινῇ μόνον αὐτὸν χρῄζοντα εἰσάγει. ἂν γὰρ μὴ ὦμεν πολλοί,...οὐ ~οῦται ὅλον τὸ σῶμα. διὰ πάντων οὖν ~οῦται τὸ σῶμα αὐτοῦ. τότε ~οῦται ἡ κεφαλή, τότε τέλειον σῶμα γίνεται, ὅταν ὁμοῦ πάντες ὦμεν συνημμένοι Chrys.*hom.3.2 in Eph*.(11.20A,B); πλήρωμα τοῦ θεοῦ λέγει τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦτ' ἔστι τὴν ἐκκλησίαν. διὰ τί δὲ πλήρωμα; ἐπειδὴ πεπλήρωται θεοῦ· ὥσπερ γάρ...ἐν πᾶσι τὰ πάντα ~οῖ, οὕτως καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ~οῦται κατὰ τὸ εἶναι αὐτὴν σῶμα τοῦ Χριστοῦ...τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι ~ουμένου. ἔστι γὰρ ἐν οὐρανῷ... ἐνεργῶν οὐχ ὡς ἐν γῇ, καὶ ἔστιν ἐν γῇ, οὐχ ὡς ἐν οὐρανῷ ἐνεργῶν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν Sever.*Eph*.1:22–23(p.307.18ff.); 'τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι ~ουμένου'. ἐκκλησίαν...προσηγόρευσε τοῦ...Χριστοῦ σῶμα...ἐπλήρωσε γὰρ αὐτὴν παντοδαπῶν χαρισμάτων, καὶ οἰκεῖ ἐν αὐτῇ Thdt.*Eph*.1:23(3.409); ref. Is.11:1–3 πῶς δύναται ἀποδειχθῆναι προϋπάρχων, ὅστις διὰ τῶν δυνάμεων τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου...~οῦται ὡς ἐνδεὴς τούτων ὑπάρχων; Just.*dial*.87.2(M.6.684A); **4.** Trin. οὐ γάρ...ἀντεμβιβαζόμενοι εἰς ἀλλήλους εἰσίν, ἐν τῷ λέγεσθαι [Jo.14:10], ὥσπερ ἐν ἀγγείοις κενοῖς ἐξ ἀλλήλων ~ούμενοι· ὥστε τὸν υἱὸν ~οῦν τὸ κενὸν τοῦ πατρός, τὸν δὲ πατέρα ~οῦν τὸ κενὸν τοῦ υἱοῦ... πλήρης γάρ...ἐστιν ὁ πατήρ, καὶ πλήρωμα θεότητος ὁ υἱός Ath.*Ar*.3.1 (M.26.324B).

B. *make complete*; **1.** in gen., Clem.*paed*.3.12(p.290.4; M.8.677B); id.*str*.4.13(p.287.26; M.8.1297B); ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα...οἱ ἀπόστολοι δὲ ἐν πᾶσι πεπληρωμένοι *ib*.4.21(p.307.27; 1345A); ~ωθείσης...τῆς...περιόδου ὁ κύριος ἐλεύσεται id.*ecl*.56(p.153.5; M.9.725A); Σίμων, ὃς ἐβαπτίσθη μέν,...μὴ γενόμενος πεπληρωμένος, ἀλλ' ἐλλείπων Thdt.*Cant*.5:12(2.118); **2.** *set out fully* π. καὶ κηρῦξαι τὴν γνῶσιν πᾶσιν Eus.*d.e*.3.6(p.136.11; M.22.229C); **3.** pass., of the moon, *wax*, Thdt.*Cant*.6:9(2.132); Manichean τὰς ψυχὰς...ὁ μέγας φωστὴρ ταῖς ἀκτῖσι λαβὼν καθαρίζει καὶ μεταδίδωσι τῇ σελήνῃ, καὶ οὕτως ~οῦται τῆς σελήνης ὁ δίσκος Hegem.*Arch*.8(p.13.2; M.10.1440B); **4.** *fill in, complete* an outline sketch, Clem.*str*.4.1(p.248.15; M.8.1216A); **5.** *pay in full*, *A.Thom*.B 11(p.30.23); ἔλαβον τὸ...γεγραμμένον καὶ ἐπληρώθην, καὶ οὐδένα λόγον ἔχω πρὸς σέ Jo.Mosch.*prat*.195(M.87.3080C); **6.** *grow up, come of age*, Jo.Mal.*chron*.14 p.361(M.97.537A); **7.** *finish* ~ώσαντος τὴν εὐχήν *M.Polyc*.15.1; Thdt.*Heb*.proem.(3.544); Jo.Mal.*chron*.6 p.152(M.97.252C); abs. ἐπλήρωσας διάβολε; *Contrad*.1(p.7).

C. *fulfil*; **1.** *carry out fully* ~οῦσθαι...τὴν ἀνάστασιν Meth.*res*.3.5(p.394.18; M.18.317D); ὁ πάντων θάνατος ἐν τῷ κυριακῷ σώματι ἐπληροῦτο Ath.*inc*.20.5(M.25.132B); εἰ ἐν τοῖς ἀποστόλοις καὶ ἐν ἡμῖν τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πεπλήρωται, πῶς σύ, ὦ Μαρκίων, τολμᾷς λέγειν τὸν νόμον ἀλλότριον τῶν κατὰ τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου δικαιουμένων ἀποστόλων; Epiph.*haer*.42.12(p.177.29; M.41.805C); τὸν υἱὸν...πέπομφεν, ὥστε τὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως ~ῶσαι μυστήριον Thdt.*Gal*.4:5(3.382); **2.** *execute, perform*, Meth.*res*.1.60(p.324.14; M.41.1157A); Const.ap.Eus.*v.C*.2.32(p.55.6; M.20.1009B); μὴ χειρὸς ἐνέργειαν ἀλλὰ ποδὸς ~οῖς Thdt.*1Cor*.12:16(3.247); διακόνου...~οῦντος τὰς ἀποκρίσεις... τοῦ...πατριάρχου CCP(536)*act*.1(*ACO* 3 p.127.33; H.2.1189B); hence *celebrate* a festival, Const.ap.Thdt.*h.e*.1.10.3(3.770); **3.** *fulfil* a rule τάξιν Ἀβραμιαίαν ~ῶν Cosm.Ind.*top*.2(M.88.73A); **4.** *fulfil* a prophecy or type, *T.Neph*.7.1; Clem.*prot*.12(p.85.21; M.8.244A); id.*exc.Thdot*.4(p.106.22; M.9.656B); Meth.*symp*.8.8(p.90.6; M.18.149B); Eus.*d.e*.9.1(p.407.13; M.22.656D); Thdt.*Ezech*.24:18(2.881).

D. phrase π. τὰς χεῖρας; **1.** *fill the hands* (Hebr. מִלֵּא אֶת־יַד) of a priest so as to consecrate him, *T.Lev*.8.9–10; **2.** *bribe*, Pall.*v.Chrys*.16(p.96.26; M.47.55).

πλήρωμα, τό, A. in gen.; **1.** *that which fills, filling* τὸ ἄλογον τῆς τροφῆς πλήρωμα χόρτασμα, οὐ βρῶμα εἰπών Clem.*paed*.1.11(p.147.17; M.8.365B); τὸ π. ... τῆς ἐνδείας *ib*.2.10(p.219.4; 520C); π. ποτηρίου πίστεως, πνεύματος ἁγίου *Lit.Chrys*.(p.394.3); **2.** *totality, sum* σύστημα καὶ...π. τῶν ἀρετῶν †Dion.Al.*fr.4 in Job*(p.206.18); τὸ π. πατρὸς καὶ υἱοῦ οὐσίαν μίαν εἶναι Const.ap.Gel.Cyz.*h.e*.3.19.14; Gr.Naz.*carm*.1.2.25.529(M.37.849A); Gr.Nyss.*anim.et res*.(M.46.85A); θεός...ὅς ἀγαθῶν ἐστι τὸ π. Proc.G.*Gen*.1:27(M.87.128D); πνεῦμα τὸ ἅγιον...ἐν ᾧ τὸ π. ὑπάρχει τῶν ἀγαθῶν Max.*myst*.7(M.91.688A); τὸ π. τῆς ὀργῆς Olymp.*Job* 20:29(M.93.220D); π. τῶν δέκα ἑορτῶν Jo.Eub.*concept.BMV* 22(M.96.1497B); **3.** *completion* of a number or series, Gr.Nyss.*hom.6 in Cant*.(M.44.904D); ‡Ath.*qu.Ant*.52(M.28.629C); **4.** *completion, perfection* π. δὲ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι Clem.*q.d.s*.9(p.165.21; M.9.613A); ἀγάπη δὲ εἰς π. συνέρχεται *ib*.38(p.185.2; 644B); Gr.Nyss.*ep*.12(M.46.1045C); ref. title Χριστός: τὸ δὲ τοῦ κυρίου χρῖσμα, πάσης ἐστὶν ἁγιωσύνης π. Hesych.H.*fr.Ps*.110:9(M.93.1328A); Olymp.*fr.Jer*.51:5(M.93.717C); of Pentecost ἐσχάτην καὶ μεγάλην...ἑορτήν, π. τῆς...τοῦ κυρίου... οἰκονομίας Jo.Eub.*concept.BMV* 22(M.96.1497B); **5.** *fulfilment*; **a.** of time ὥσπερ ὁ καιρὸς τοῦ παραλαβεῖν τὴν πατρῴαν κτῆσιν τὸν κληρονόμον ἐν ἡλικίᾳ ἀνδρὸς π. ἄν πως ὀνομάζοιτο...οὕτως ἐν π. τῶν καιρῶν γένοιτ' ἂν ὁ διὰ...προκοπῶν καταντήσας ἐπὶ τὸ δύνασθαι τὰ προωρισμένα...τοῖς ἁγίοις λαβεῖν Or.*comm.in Eph*.1:9(p.241); τὴν ἐκ τοῦ νόμου σκιάν, ἣν ἀπέβαλεν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐν τῷ π. τῶν καιρῶν †Bas.*Is*.63 (1.425C; M.30.228D); ref. time of Last Supper ἡ δὲ ἑσπέρα τοῦ π. τῶν καιρῶν τεκμήριον ἦν Chrys.*hom.82.1 in Mt*.(7.782B); ὅτε ἦλθε τὸ π., τίκτει id.*comm.in Gal*.4:29,30(10.712B); **b.** of prophecy, types, etc. ἀπὸ νόμου καὶ προφητῶν τοῦ τε εὐαγγελικοῦ π. Or.*or*.2(p.300.31; M.11.420B); Manichean τὸ καινὸν οὐκ ἔστι π. τοῦ παλαιοῦ...οὐκ ἔστι π. νόμου οὐδ' ὁ Χριστὸς οὐδ' ὁ ἀπόστολος Adam.*dial*.2.16(p.90.7; M.11.1784C); Epiph.*haer*.30.27(p.370.17; M.41.452D); Cyr.*Jo*.1.7(4.61A); ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ π. τοῦ νόμου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ [cf. Gal.4:4] Procl.CP *hom*.2.2(M.65.840A); τὸ π. τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν αὐτὸς ὑπάρχων Χριστέ *Lit.Chrys*.(p.398.12); **6.** *satiety* π. τῆς γαστρός Niceph.Ur.*v.Sym*.34(M.86.3017A); **7.** ἐν π. *fully, completely*, Epiph.*haer*.26.8(p.285.8; M.41.344B); *ib*.26.10(p.288.6; 345D); **8.** *complement, crew* ναυτῶν π. Chrys.*kal*.1(1.697A); **9.** *whole body* or *company, total number of persons*; **a.** in gen., of citizens τὸ π. τῆς οὐρανοπόλεως Meth.*lepr*.10(p.464.15); τὸ π. τῆς συνόδου Eus.*v.C*.4.43(p.135.23; M.20.1193B); Bas.*ep*.92.3(3.185D; M.32.481B); Cyr.*ep*.49(p.34.21; 5^2.158C); πεντήκοντα δὲ καὶ διακοσίους φησὶν εἶναι τὸ π. τοῦ...συνεδρίου Philost.*h.e*.2.7(M.65.472A); in derogatory sense, *crew, gang*, Epiph.*haer*.76.15(M.42.548A); conj. συστήματος p.361.10); **b.** of angels ἅπαν τῶν ἀγγέλων τὸ π. Gr.Nyss.*Eun*.4(2 p.63.23; M.45.636A); **c.** of Christian congregation μήθ' ὅλως εἰς ἐκκλησίας π. παραδέχεσθαι Bas.*ep*.160.2(3.249D; M.32.624B); τῶν πιστῶν τὸ π. Chrys.*pan.Barl*.1(2.681C); Thphn.*chron*.p.275(M.108.681B); **d.** of clergy τοῦ ἱεροῦ π. τοῦ ὑπὸ σὲ κλήρου Bas.*ep*.69.1(3.162A; M.32.429B); τῷ ἱερατικῷ π. *ib*.240.3(370D; M.897B); Chrys.*hom.3.4 in Phil*.(11.217F); Philost.*h.e*.10.1(M.65.584B); **e.** of members of universal Church, Gr.Naz.*or*.4.12(M.35.541B); ὑπὲρ...παντὸς τοῦ π. τῆς ἐκκλησίας δεηθῶμεν *Lit*.ap.*Const.App*.8.13.4; τὸ κοινὸν τῆς ἀδελφότητος π. Gr.Nyss.*instit*.(p.67.6; M.34.424A); Chrys.*hom.2.2 in Rom*.(9.437E); id.*hom.3.3 in Col*.(11.348B); cf.Thdr.Mops.*Col*.1:19(p.275.11); π. τὴν ἐκκλησίαν...ὡς τῶν θείων χαρισμάτων πεπληρωμένην Thdt.*Col*.1:19(3.479); CCP(448)*act*.2(*ACO* 2.1.1 p.214.12; H.2.128E); of all orders in Church ὕμνον...ἅμα πᾶσι τοῖς τῆς ἐκκλησίας π. ἱερολογεῖ Dion.Ar.*e.h*.2.2.4(M.3.393C).

B. theol., *plenitude, fullness, divine perfection*; **1.** of God Ἰγνάτιος ...τῇ εὐλογημένῃ ἐν μεγέθει θεοῦ πατρὸς πληρώματι...ἐκκλησίᾳ Ign.*Eph*.proem.; cf. ἣν καὶ ἀσπάζομαι ἐν τῷ π. id.*Trall*.proem.(where perh. = *fullness* of blessing); τάχα γὰρ ἡ μὲν τοῦ Ἰησοῦ ψυχὴ ἐν τῇ ἑαυτῆς τυγχάνουσα τελειότητι ἐν θεῷ καὶ τῷ π. ἦν, καὶ ἐκεῖθεν ἐξεληλυθυῖα...ἀνέλαβεν τὸ...σῶμα Or.*Jo*.20.19(17; p.351.26; M.14.616A); τὸ ...αὐτὸ δι' ἑαυτοῦ π. ὂν καὶ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ μένον Meth.*creat*.3(p.495.7; M.18.333D); of Father τὸ π. τοῦ αἰῶνο[ς] *Pap.Chr*.(p.405); οὐδὲν ἐν ἑαυτῷ κτιστὸν...ἔχει θεός...οὐκ ἀλήθειαν οὐδὲ ὅλως τι τῶν ἐν τῷ π. τοῦ θείου κόλπου θεωρουμένων Gr.Nyss.*Eun*.3(2 p.17.21; M.45.581B); Nonn.*par.Jo*.1:16(M.43.752C); **2.** of Son, ref. inspiration of scripture ἐκ γὰρ τοῦ π. αὐτοῦ λαβόντες οἱ προφῆται λέγουσι· διὸ πάντα πνεῖ ⟨αὐ⟩τῶν ἀπὸ π.· καὶ οὐδέν ἐστιν ἐν προφητείᾳ ἢ νόμῳ ἢ εὐαγγελίῳ ἢ ἀποστόλῳ, ὃ οὐκ ἔστιν ἀπὸ π. διὰ τοῦτο ἐπεί ἐστιν ἀπὸ π., πνεῖ τοῦ π. τοῖς ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς βλέποντας τὰ τοῦ π., καὶ ὦτα ἀκούοντα τῶν ἀπὸ π., καὶ αἰσθητήριον τῆς εὐωδίας τῶν ἀπὸ π. πνεόν⟨των⟩ Or.*fr.hom*.21

in Jer.(p.196.1ff.; M.14.1310C); οὐ μόνον νόμου ἐστὶ π., ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν π. ἐστὶ π., οὐκ ἂν χωρὶς αὐτοῦ τινὸς πλήρους γινομένου... καθάπερ διὰ τὴν πολλὴν...κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ πρὸς τὰ λογικὰ ὥσπερ π. ἐστι πάντων τῶν λογικῶν ὁ υἱός...οὕτως καὶ αὐτὸς ὡσπερεὶ π. εἰς ἑαυτὸν ἀναλαμβάνει, πληρέστατος ἀποδεικνύμενος καθ' ἕκαστον τῶν μακαρίων id.*comm.in Eph.*1:20–23(p.402); ref. Inc. ἀπὸ τοῦ π. τῆς θεότητος εἰς τὸν βίον ἐληλυθότος Meth.*symp.*8.11(p.95.16; M.18.156A); τὸ π. τῆς πατρικῆς θεότητος καὶ αὐτὸν υἱὸν θεὸν ὑπεστήσατο Eus.*e.th.*1.2(p.63. 21; M.24.832B); λόγον ὄντα...παντός τε καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ π. *ib.*3.2 (p.142.14; 977A); πλήρης γὰρ...ὁ πατήρ, καὶ π. θεότητός ἐστιν ὁ υἱός Ath.*Ar.*3.1(M.26.324B); π. τῆς τοῦ πρώτου καὶ μόνου θεότητος, ὅλος καὶ πλήρης ὢν θεός *ib.*3.6(333C); ἀγαθοῦ παντὸς π. ὁ υἱός Gr.Nyss. *Eun.*9(2 p.210.31; M.45.808D); περὶ...πάντων, ὅσα τὸν πατρικὸν πληροῖ κόλπον, ὁ μονογενὴς θεὸς ἐν τῷ ἰδίῳ π. τὰ πάντα ὢν *ib.*3(2 p.28. 29; 593D); ἐκεῖνος φύσει π. ἐστιν,...θεότης ὑπάρχων τῇ οὐσίᾳ...ἡμεῖς δὲ ἐκ τοῦ π. ... χάριν ἐλάβομεν, ἥνπερ φύσει...οὐκ εἴχομεν Didym. *Trin.*1.27(M.39.401B); ref. Col.2:9 περὶ τοῦ πατρός τινές φασι λέγειν, ὅτι τῆς θεότητος τὸ π. ἐν αὐτῷ οἰκεῖ· πρῶτον μέν, ὅτι τὸ οἰκεῖν οὐ κυρίως λέγεται ἐπὶ θεοῦ· δεύτερον, ὅτι τὸ π. οὐ τὸ δεχόμενόν ἐστι· 'τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ π. αὐτῆς'...τὸ ὅλον λέγεται π. Chrys.*hom.*6.2 *in Col.*(11.366E); cf. *omnem plenitudinem divinitatis hoc in loco iterum dicit universam creaturam repletam ab eo*, Thdr.Mops.*Col.*2:9(p.286. 3); cf.Thdt.*Col.*1:19(3.479); π. τῆς θεότητος, τὸ ὡς ἐν ἰδίῳ ναῷ τῇ ἰδίᾳ σαρκὶ καταλῦον Cyr.*Is.*2.1(2.194B); τὸ π. τοῦ δι' ἡμᾶς ἑαυτὸν κενώσαντος id.*Heb.*1:2(p.365.1); in rel. to H. Ghost ἡμεῖς...ἔχομεν τὴν τοῦ πνεύματος χάριν, ἐκ τοῦ π. αὐτοῦ λαμβάνοντες Ath.*Ar.*1.50 (M.26.117B); 'abiding' of Spirit upon Christ at baptism signifies his possession of divine π., Cyr.*Is.*2.1(2.194B); **3.** of Trin., Ath.*Ar.*1. 18(M.26.49A); Cyr.*Jo.*1.2(4.16B); ὁμοουσίου τριάδος τὸ π. *ib.*3.2(262E); id.*thes.*4(5[1].27A); **4.** Gnost., of totality of aeons, whole of divine sphere, Iren.*haer.*1.1.3(M.7.449B) cit. s. αἰών; from which Sophia fell, *ib.*1.2.4(460A); ὅρους τε δύο ὑπέθετο, ἕνα μὲν μεταξὺ τοῦ βυθοῦ καὶ τοῦ λοιποῦ π., διορίζοντα τοὺς γεννητοὺς αἰῶνας ἀπὸ τοῦ ἀγεννήτου πατρός· ἕτερον δὲ τὸν ἀφορίζοντα αὐτῶν τὴν μητέρα ἀπὸ τοῦ π. καὶ τὸν Χριστὸν δὲ οὐκ ἀπὸ τῶν ἐν τῷ π. αἰώνων προβεβλῆσθαι, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς μητρὸς ἔξω γενομένης...καὶ...ἀναδραμεῖν εἰς τὸ π. *ib.*1.11.1(561B); π. τῆς πρώτης ὀγδοάδος *ib.*1.11.5(569A); in Ptolemaean doctrine of Σωτήρ: οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ πάντων γεγονέναι λέγουσιν· διὸ καὶ εὐδοκητὸν καλεῖσθαι, ὅτι πᾶν τὸ π. ηὐδόκησεν *ib.*1.12.4(576A); Clem.*str.*2.8 (p.133.22; M.8.973C); also of syzygies of aeons ὅσα ἐκ συζυγίας προέρχεται, π. ἐστιν, ὅσα δὲ ἀπὸ ἑνός, εἰκόνες *ib.*4.13(p.288.1; 1297B); ἐν π. οὖν ἑνότητος οὔσης ἕκαστος τῶν αἰώνων ἴδιον ἔχει π., τὴν συζυγίαν...ὅθεν ὁ Θεόδοτος τὸν Χριστὸν ἐξ ἐννοίας προελθόντα τῆς σοφίας εἰκόνα τοῦ π. ἐκάλεσεν. οὗτος δὲ καταλείψας τὴν μητέρα ἀνελθὼν εἰς τὸ π. ἐκράθη, ὥσπερ τοῖς ὅλοις, οὕτω δὲ καὶ τῷ παρακλήτῳ· υἱόθετος...γέγονεν ὁ Χριστὸς ὡς πρὸς τὸ π. ἐκλεκτὸς γενόμενος καὶ πρωτότοκος τῶν ἐνθάδε πραγμάτων id.*exc.Thdot.*32–33(p.117.15; M. 9.676A); τὰ δὲ τοῦ προνάου, ὅπου καὶ οἱ Λευῖται, σύμβολον εἶναι τῶν ἔξω τοῦ π. ψυχικῶν εὑρισκομένων ἐν σωτηρίᾳ Heracleon ap.Or.*Jo.*10. 33(19; p.206.34; M.14.365C); τῆς Σαμαρείτιδος τὸν...ἄνδρα τὸ π. εἶναι αὐτῆς, ἵνα σὺν ἐκείνῳ γενομένη πρὸς τὸν σωτῆρα κομίσασθαι παρ' αὐτοῦ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἕνωσιν...τὴν πρὸς τὸ π. αὐτῆς δυνηθῇ. ... αὐτῇ τὸν σωτῆρα εἰρηκέναι· φώνησόν σου τὸν ἄνδρα...δηλοῦντα τὸν ἀπὸ τοῦ π. σύζυγον Heracleon *ib.*13.11(p.235.20; 416A); Heracleon *ib.*13. 19(p.243.21; 432A); Naassene τοῦτο...ἐστὶ τὸ μέλι καὶ τὸ γάλα, οὗ γευσαμένους τοὺς τελείους ἀβασιλεύτους γενέσθαι καὶ μετασχεῖν τοῦ π. τοῦτο...ἐστὶ τὸ π., δι' οὗ πάντα ⟨τὰ⟩ γινόμενα γεννητὰ ἀπὸ τοῦ ἀγεννήτου γέγονέ τε καὶ πεπλήρωται Hipp.*haer.*5.8(p.94.28; M.16. 3147C); νοῦν καὶ ἀλήθειαν, τουτέστι δυάδα, ἥτις...ἀρχὴ γέγονε...πάντων τῶν ἐντὸς π. καταριθμουμένων αἰώνων *ib.*6.29(p.156.18; 3238A); γενομένης οὖν ἐντὸς π. ἀγνοίας κατὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀμορφίας κατὰ τὸ γέννημα τῆς σοφίας, θόρυβος ἐγένετο ἐν τῷ π. *ib.*6.31(p.158.15; 3239B); σταυρὸν ὃς...ὅρος γίνεται τοῦ π., ἔχων ἐντὸς ἑαυτοῦ πάντας...τοὺς... αἰῶνας *ib.*(p.159.10; 3242A); *ib.*6.37(p.168.1; 3254A); *ib.*8.10(p.229.24; 3354C); τάς τε ἐντὸς τοῦ ὅρου προβολὰς γεγενημένας πάλιν καλεῖσθαι ἐντὸς π., δεύτερα δὲ τὰ ἐκτὸς π., καὶ τρίτα τὰ ἐκτὸς τοῦ ὅρου, ὧν ἡ γέννησις τὸ ὑστέρημα ὑπάρχει *ib.*10.13(p.274.6; 3427B); Χριστὸν ἐκ τοῦ ἐντὸς π., κατεληλυθέναι ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ ἀποπλανηθέντος πνεύματος *ib.*(p.274.11; 3427B); Epiph.*haer.*21.4(p.243.20; M.41.292B); *ib.*23.4 (p.252.16; 304A); ἡ κατὰ συζυγίαν πνευματικοῦ...π. κενοφωνία *ib.*31. 3(p.386.15; 477B).

***πληρωματικός**, *perfecting* π. ἐστι καὶ τέλειος ὁ ἀριθμὸς ὁ ἑπτά Didym.*Trin.*2.14(M.39.700C); id.ap.*cat.Rom.*8:10(p.229.30) for πληρωτικόν id.(‡Bas.)*Eun.*5(1.305B; M.29.732B); Eutych.*pasch.*5 (M.86.2397B).

πλήρωσις, ἡ, 1. *filling, making full* τὸ γὰρ κενὸν πᾶν ἐπιθυμεῖ πληρώσεως Clem.*paed.*2.10(p.211.4; M.8.504A); of fullness of **Logos** replacing former emptiness of things when they receive him, **Eus.** *d.e.*4.13(p.173.8; M.22.288C); of fullness of God ἀπ' ἐμοῦ **πληροῦνται** οἱ ἅγιοι. Στέφανος πλήρης χάριτος...Παῦλος...πλήρης **πνεύματος** ἁγίου...ἐκ ταύτης τῆς π. καὶ Ἀβραὰμ ἦν...πλήρης ἡμερῶν †Bas.*Is.*25 (1.399B; M.30.168B); τὴν διὰ τοῦ θείου πνεύματος π. Didym.(‡Bas.) *Eun.*5(1.309D; M.29.741C); εἰ κτίσμα ἐτύγχανεν ὂν τὸ ἅγιον **πνεῦμα, ἢ** ὁ υἱός· ποῦ ἦν χρεία τὸ κτίσμα ἁγιάζειν, καὶ ποιεῖν τὴν π.; id.*Trin.*2.6 (M.39.525A); κατὰ τὸν τρόπον τῆς μυστικῆς π. ... ἡ ὑπόσχεσις· **δέδοται** γὰρ ἡμῖν...τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν τοῦ...βαπτίσματος Cyr.*Joel.*32(3.224E); Vict.*Mc.*10:13(p.375.3); **2.** *fulfilment*; **a.** of divine law ἡ εἰς **Χριστὸν** πίστις...νόμου...π. Clem.*str.*4.21(p.307.34; M.8.1345A); **δικαιοσύνη** ἐστὶν ἡ πασῶν τῶν ἐντολῶν π. Meth.*fr.*(p.520.8); Vict.*Mc.*10:24 (p.379.34); **b.** of hope or expectation, Epiph.*haer.*33.9(p.461.5; M. 41.573A); Cyr.*Jo.*2.5(4.204C); **3.** *completeness, totality* κεφαλὴν γωνίας τῆς π. τοῦ ναοῦ *T.Sal.*22.7 (v.l. συμπληρώσεως M.122.1352C); **4.** *payment in full, full discharge* of debt, met. θάνατος...χρεωστούντων π. ‡Chrys.*pat.*1(9.808C).

πληρωτέον, *one must fill up the meaning of, one must interpret the significance of* οὔτε τὸ 'θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν' κατὰ τὴν τοῦ υἱοῦ θεότητα καὶ κατὰ τὴν μαθητῶν υἱοθεσίαν π. Epiph.*haer.*76.34(p.383. 14; M.42.585A).

πληρωτής, ὁ, 1. *one who completes*, of Logos ἐκ σαρκὸς γεγεννημένος καὶ τελείως τὰ πάντα πληρώσας, ὡς π. ὢν ὅλου τοῦ σκεύους Epiph.*haer.*77.27(p.440.1; M.42.680D); τοῦ νοῦ καὶ παντὸς τοῦ σώματος π. ἐγένετο *ib.*77.35(p.447.17; 693B); **2.** *one who fills up, supplies* π. τῶν ἐμῶν ὑστερημάτων *A.Thom.*A 149(p.258.11); **3.** *one who fulfils*; **a.** Law, Eus.*d.e.*1.7(p.35.9; M.22.69A); Bas.*hom.*5.8(2.41C; M.31. 256C); **b.** OT types, †Cyr.*hom.div.*10(5[2].375A); **4.** *one who fulfils a debt* for another, Eus.Al.*serm.*21.3(M.86.425D); of Christ μετὰ τῶν χρεωφειλετῶν ὁ π. Eulog.*palm.*1(M.86.2916A).

πληρωτικός, 1. *filling* ἀέρα...πάντων πληρωτικόν Clem.*str.*5.8 (p.358.11; M.9.76B); Gr.Naz.*or.*31.29(p.183.7; M.36.165C); εἰ...τὸ θεῖον ἀκίνητον, ὡς πάντων πληρωτικόν Max.*ambig.*(M.91.1069B); **2.** *fulfilling* πνεῦμα...τὸ τῶν θείων ἐνεργειῶν π. Didym.(‡Bas.)*Eun.*5(1. 305B; M.29.732B); τὸ π. τοῦ νόμου διὰ τῆς ἀγάπης Epiph.*haer.*42.12 (p.157.14; M.41.776C); **3.** *completing* Χριστὸς οὐκ ἄλλο πρόσωπόν ἐστι παρὰ τὸν υἱόν, ἀλλὰ τῆς τριάδος πληρωτικόν Thdt.*ep.*146(4.1261).

***πληρωτικῶς**, *fully, completely*, Sophr.H.*ep.syn.*(M.87.3157C).

πλησίος, *near*; **1.** masc. as subst., *neighbour* φοβεῖσθε κύριον καὶ ἀγαπᾶτε τὸν π. *T.Benj.*3.3; μηδεὶς κατὰ σάρκα βλεπέτω τὸν π. Ign. *Magn.*6.2; Polyc.*ep.*3.3; ἀγαπήσεις τὸν π. σου ὑπὲρ τὴν ψυχήν σου *Barn.*19.5; ref. Lc.10:30–37 τὰ πρωτεῖα τῆς ἀγάπης ἀνάπτει τῷ θεῷ... τὰ δευτερεῖα νέμει τῷ π. τίς δ' ἂν ἄλλος οὗτος εἴη πλὴν αὐτὸς ὁ σωτήρ; Clem.*q.d.s.*29(p.179.3; M.9.633C); cf. *salvator noster factus est proximus nobis*, Or.*Cant.*proem.(p.70.28; M.13.70A); Epiph.*haer.* 42.12(p.157.14; M.41.776C); **2.** neut. as adv.; **a.** *near* π. ... τοῦ πείθεσθαι Men.*exc.Rom.*3(p.185.24; M.113.873B); **b.** *just after*, ‡Hipp. Th.*fr.*14(p.46.10).

πλησισέληνος, *nearly full*; of the moon, Jo.D.*f.o.*2.7(M.94.897D).

***πλησιστίως**, *in full sail* π. ἔφθασεν ἐνορμισθεῖσα ταῖς θείαις ἀκοαῖς ἡ προσευχή ‡Nil.*perist.*4.6(M.79.829D).

πλήσμιος, *sated*, Nil.*praest.*13(M.79.1076D).

πλησμονικός, *for filling* with food περὶ κοινωνίας θεοπρεποῦς, οὐ πλησμονικῆς Euthal.Diac.*epp.Paul.*(M.85.756B).

[*]**πληστηριάζω**, v. πλειστηριάζω.

πλινθάριον, τό, *brick*, Dor.*doct.*13.8(M.88.1769C).

***πλινθάριος, ὁ**, s.v.l., *brick-maker* οἱ...π. ἐργαζόμενοι Dor.*doct.*13. 8(M.88.1769B, perh. l. πλινθαρίῳ from πλινθάριον).

πλινθεία, ἡ, *brick-making*, ref. Israelites' bondage as symbolizing man's sinful state οὗτοι...τῇ γαστρὶ ζῶντες...μέγα...οὐδὲν...ἐπὶ τῶν ἔργων ἐνδείκνυνται, τῷ...τῇ π. καὶ τῷ πηλῷ προσηλοῦν ἑαυτούς Chrys. *hom.*1.1 *in Jo.*(8.3A); *ib.*8.2(51C); Cyr.*Is.*4.1(2.542E); id.*Jo.*4.7(4. 437A); Nil.*Magn.*33(M.79.1009A); from which baptism liberates, Proc.G.*Is.*42:10–25(M.87.2369B); Dor.*doct.*13.8(M.88.1769B); †Jo.D. *B.J.*1(M.96.872B); symbolizing life of good works, Isid.Pel.*epp.*1. 196(M.78.309A).

πλινθοποιία, ἡ, *brick-making*, ref. Egyptian bondage as typical of man's unredeemed state, Leont.B.*mesopent.*(M.86.1976C); Dor. *doct.*13.8(M.88.1769B).

***πλινθότης, ἡ**, *brick-like nature*, Gr.Nyss.*infant.*(M.46.164C).

πλινθουργία, ἡ, *brick-making*; met., of evil thoughts καλάμην συνάγουσιν εἰς τὴν παράνομον π. Evagr.Pont.*cap.pract.*A 68(M. 40.1241C) = †Nil.*mal.cog.*26(M.79.1232A); Μωϋσῆς...εἰς Αἴγυπτον, ἤγουν σκοτασμόν, πρὸς τὴν π. τοῦ νοητοῦ ἴσως Φαραὼ ὑπέστρεψεν Jo. Clim.*scal.*5(M.88.780C).

πλοιάριον, τό, *skiff, boat*; met., Thdr.Stud.*epp*.1.11(M.99.944D).

***πλοιέκδικος, ὁ,** *maritime lawyer* Ἀναστάσιος ὁ...διάκονος καὶ νοτάριος ὁ π. CCP(681)*act*.10(H.3.1201B).

πλοῖον, τό, 1. *boat*; met., ref. transference of souls to moon (Manich.) π. γὰρ ἤτοι πορθμεῖα εἶναι λέγει τοὺς δύο φωστῆρας Hegem. *Arch*.8(p.13.3; M.10.1440B); **2.** *vessel, receptacle* ποιῆσαι π. μεγάλα εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ τέκτονος, καὶ μόδια *A.Thom*.B 14(p.31.7); *ib*.36 (p.36.14).

***πλοιοποιΐα, ἡ,** *shipbuilding*, Thphn.*chron*.p.287 (v.l. ναυπλοΐας M.108.704C).

πλοκή, ἡ, 1. *wreath*; pagan use in garlanding statues of gods eschewed by Christians, Just.*1apol*.9.1(M.6.340A); worn at banquets, a sign of pagan effeminacy, Clem.*str*.7.7(p.28.16; M.9.452C); met. ὁ τὸν στέφανον τοῦτον πλέξας τῇ σῇ π. Ἰησοῦ *A.Jo*.108(p.206.7); **2.** *woven work*; in embroidery of garments, Clem.*paed*.2.10(p.221.15; M.8.525A); Gr.Nyss.*v.Mos*.(M.44.320C); **3.** *coils* of serpent, Meth.*symp*.8.10(p.92.23; M.18.153B) cit. s. ἐκσείω; **4.** *marking* of zebra, Philost.*h.e*.3.11(M.65.497D); **5.** *complication* of thought or speech, Gr.Thaum.*pan.Or*.7(p.20.20; M.10.1076B); Gr.Naz.*carm*.1.2.10.207(M.37.695A); Chrys.*hom.1.2 in Rom*.(9.432B); **6.** *concoction* ὀψοποιῶν καὶ κερασμάτων π. Gr.Naz.*carm*.2.1.12.615(M.37.1210A); **7.** *conjunction, union* οὐ...κατὰ...πλοκὴν ἄστρων...ζῶμεν Cyr.H. *catech*.2.15; of union of Persons of Trin., Didym.(‡Bas.)*Eun*.5(1.317D; M.29.761A); of *bond* of faith, hope, charity, Sophr.H.*ep.syn*.(M.87.3149D); **8.** *embrace*, Tat.*orat*.8(p.8.24; M.6.824A); *Hom.Clem*.6.23.

***πλοκολογία, ἡ,** *tangled story, web of deceitful speech*, Esaias *or*.22.8(p.141; cf.M.40.1170B); Ant.Mon.*hom*.13(M.89.1841C).

***πλοτήρ, ὁ,** *sailor*, in comparison of Church with ship πλοτῆρας... τοὺς ἡγιασμένους Cyr.*Ps*.103:25(M.69.1265A).

πλουμαρικός, (Lat. *plumarius*) *embroidered*; neut. as subst., *embroidered robe*, Thdt.*qu.28 in 2Reg*.(1.429) cit. s. ἀστραγαλωτός; Proc.G.*2Reg*.13:18(M.87.1136A).

πλουμίον ([*]**πλουμμίον**), **τό,** *embroidery*, Jo.Mal.*chron*.17 p.413 (M.97.612B) = πλουμμία Chron.*Pasch*.p.332(M.92.861B).

[*]**πλουσιόδωρος,** *giving rich gifts, generous*; of God, Cyr.*fr.3Reg*.3:10(M.69.688D); id.*Zach*.59(3.739E); id.*Jo*.2.1(4.137E); of Christ, id. *Is*.5.1(2.732A); id.*Abac*.51(3.566B); of Joasaph π. γὰρ ὢν τὴν ψυχὴν †Jo.D.*B.J*.33(M.96.1181C).

***πλουσιολόγος,** *rich in words*, hence *speaking in many ways*; of Son, Didym.*Trin*.3.5(M.39.840B).

***πλουσιοπάροχος,** *munificent*, †Gregent.*leg.Hom*.proem.(M.86.580C).

***πλουσιοπαρόχως,** *munificently*, †Gregent.*leg.Hom*.proem.(M.86.580B).

***πλουσιοποιός,** *enriching*, Pall.*h.Laus*.(M.34.1220B).

πλούσιος, fanciful etym. πλούσιον καλοῦμεν ἀντὶ τοῦ πολυούσιον Thdr.Raith.*praep*.(p.201.5).

A. *wealthy*; **1.** in gen. τὴν φειδωλίαν πενίαν λέγει, καθ' ἣν οἱ π. πένονται μεταδόσεως, ὡς οὐκ ἔχοντες Clem.*paed*.3.4(p.254.9; M.8.600A); τοὺς π. μαθηματικῶς ἀκουστέον, τοὺς δυσκόλως εἰσελευσομένους εἰς τὴν βασιλείαν, μὴ...σαρκίνως...οὕτως καὶ ἄπορός τις ὢν...εὑρεθείη ποτ' ἂν μεθύων ταῖς ἐπιθυμίαις, καὶ χρήμασι πλούσιος νήφων καὶ πτωχεύων ἡδονῶν id.*q.d.s*.18(p.171.4; M.9.621C); ὁ...ἀποδεχόμενος τοὺς π. ὡς θεούς, τοὺς δὲ πένητας...ἐξουθενῶν, οὗτος θεοποιεῖ τὸ ἀργύριον Or.*hom.7.3 in Jer*.(p.53.32; M.13.333A); π. εἶ; μὴ δανείζου. πένης εἶ; μὴ δανείζου Bas.*hom.in Ps*.14(1.110C; M.29.272C); ἀκούετε, οἱ π., ὁποῖα συμβουλεύομεν τοῖς πτωχοῖς διὰ τὴν ὑμετέραν ἀπανθρωπίαν· ἐγκαρτερεῖν μᾶλλον τοῖς δεινοῖς, ἢ τὰς ἐκ τῶν τόκων συμφορὰς ὑποδέχεσθαι *ib*.(112D; M.277B); π. ἐστι; φιλοσοφήσει τὸ ἀποπλουτεῖν Gr.Naz.*or*.26.11(M.35.1244A); πάντες ἀπολαύουσιν ἐξ ἴσης αὐτοῦ [sc. τοῦ ἡλίου], καὶ πένητες καὶ π. Chrys.*hom.12.5 in 2Cor*.(10.527E); π., ἵνα μὴ μέγα εἶναι νομίζητε τὸν πλοῦτον χωρὶς ἀρετῆς id.*Laz*.2.1(1.727A); **2.** ref. disadvantages of wealth, Herm.*sim*.2.5; δύσκολον εἶναι π. εἰσέρχεσθαι εἰς τὴν τοῦ θεοῦ βασιλείαν· εἴτε πλούσιόν τις λαμβάνει ἁπλούστερον τὸν ὑπὸ πλούτου περισπώμενον καὶ...ἐμποδιζόμενον φέρειν τοὺς τοῦ λόγου καρποὺς εἴτε καὶ τὸν ἐν τοῖς ψευδέσι δόγμασι πλουτοῦντα Or.*Cels*.7.23(p.174.26; M.11.1453B); ὁ μὲν π. πολλαῖς προκατειλημμένος φροντίσιν...οὐδὲ μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς τὸ φάρμακον ...τῶν γραφῶν δέχεται Chrys.*pecc*.1(3.345A); ὁ π. ἔχει Θάσιον...ἀλλ' αἱ τῶν ὑδάτων πηγαὶ κοινῇ πᾶσι πρόκεινται id.*Anna* 5.3(4.744D); ὁ δὲ π., ἐπειδὴ πλεονεξίᾳ συζῇ, μισεῖται παρὰ πάντων id.*hom.1 in Ps.48*:17(5.508C); π. μὲν ὀλίγους, τῶν δὲ πενήτων πολλῷ πλείους σωζομένους id.*hom.13.4 in 2Cor*.(10.536B); id.*hom.34.7 in 1Cor*.(10.320Aff.); **3.** ref. mutual service of rich and poor in almsgiving and prayer, Herm.*sim*.2.5–8; Chrys.*hom.34.4 in 1Cor*.(10.316C); **4.** ref. spiritual wealth ὁ πένης π. ἐστιν ἐν τῇ ἐντεύξει Herm.*sim*.2.5; ὁ μὲν ἄρα ἀληθῶς...π. ἐστιν ὁ τῶν ἀρετῶν π. ... ὁ δὲ νόθος π. ὁ κατὰ σάρκα πλουτῶν Clem.*q.d.s*.19(p.171.29; M.9.624A); πῶς ἂν γένοιτο π. ... ψυχή, ἐν πενίᾳ χρημάτων οὖσα; μάλιστα ἂν τότε γένοιτο Chrys.*hom.80.4 in Mt*.(7.772A); βούλει γενέσθαι π. ...; ἔξεστί σοι. ... καταφρόνησον τῶν τοῦ κόσμου χρημάτων id.*hom.2.5 in Phil*.(11.210A); εἰσὶ γὰρ π. καὶ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος Thdt.*1Tim*.6:17(3.672).

B. *abundant, rich* π. τῶν τοῦ θεοῦ δικαιωμάτων *Barn*.1.2; πλουσιότερος ὁ ἁγιασμός Cyr.*Jo*.12(4.1070E).

πλουτ-έω, 1. abs., *be rich*; **a.** in gen., Tat.*orat*.32(p.33.6; M.6.872B) cit. s. πένης; Clem.*q.d.s*.2(p.160.19; M.9.605B); ἐνὶ τούτῳ διαφέρωμεν τῶν ~ούντων οἱ πένητες, τῇ ἀμεριμνίᾳ Bas.*hom.in Ps*.14(1.110C; M.29.273A); πόσοι τῶν πενήτων τῶν ~ούντων εἰσὶ συνετώτεροί τε καὶ φιλοσοφώτεροι Chrys.*exp.in Ps*.4:8(5.25B); ὁ μὲν γὰρ ~ῶν ἀλύει, καὶ θορυβεῖται *ib*.9:19(106C); ὁ δὲ μὴ βουλόμενος ~εῖν, ἀεί ἐστιν ἐν εὐπορίᾳ id.*hom.1 in Ps.48*:17(5.508B); **b.** met. ἡ ~οῦσα τῶν ἐπιθυμιῶν Clem.*q.d.s*.16(p.170.1; M.9.620C); τὸν ἐν τοῖς ψευδέσι δόγμασι ~οῦντα Or.*Cels*.7.23(p.174.30; M.11.1453C); in spiritual wealth, Herm.*sim*.2.5.8; Chrys.*hom.15.4 in Mt*.(7.190A); *ib.80.4*(772A); ἔκβαλε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλούτου, καὶ ἐπλούτησας id.*hom.2.5 in Phil*.(11.210A); ~εῖ μόνον τῇ φιλοσοφίᾳ id.*hom.1 in Ps.48*:17(5.508C); τῶν ἐν εὐσεβείᾳ καὶ ἀγχινοίᾳ ~ούντων Gel.Cyz.*h.e*.2.16.15(M.85.1264B); **2.** *be rich in, enriched by* ὅσῳ ~εῖ τις...τὸν πλοῦτον, πένητα ἑαυτὸν εἶναι κατανοεῖ Mac.Aeg.*carit*.3(M.34.909B); ref. spiritual riches, Gr.Naz.*or*.26.11(M.35.1244B); *ib*.14.26(892C); τὴν θείαν...εἰκόνα... ~εῖν Cyr.*ador*.1(1.10A); διὰ τοῦ βαπτίσματος τὴν ἐξ οὐρανοῦ...ἰσχὺν πεπλουτήκαμεν *ib*.4(114D); τὴν εἰς θεὸν οἰκειότητα πεπλουτηκότας *ib*.11(375B); τὴν διὰ τοῦ...βαπτίσματος ~οῦντες ἄφεσιν *ib*.14(508C); τὴν πρὸς αὐτὸν πεπλουτήκασι συμμορφίαν id.*glaph.Gen*.3(1.68B); συμμορφίαν...πεπλουτηκότων δι' ἁγιασμοῦ ἐν πνεύματι id.*glaph.Ex*.2(1.276D); τὴν γνῶσιν διὰ τῆς ἄνωθεν δᾳδουχίας πεπλουτηκὼς id.*Is*.2.1(2.204C); ἐλπίδα ~ήσαντες *ib*.4.4(673A); id.*Os*.6(3.26D); διὰ Χριστοῦ τὸ θεῖον πεπλουτήκαμεν πνεῦμα id.*Abac*.37(3.553A); βοηθὸν ~ήσας τὸν παντοκράτορα Jo.Mon.*hymn.Nic*.9(M.96.1389C); παρρησίαν πρὸς τὸν σωτῆρα ~ῶν id.*hymn.Geo*.7(M.96.1397D).

πλουτισμός, ὁ, *enriching*, †Max.*hymn*.2(M.91.1422A).

πλουτοδότειρα, ἡ, fem. of πλουτοδότηρ, *giver of riches*; of BMV, Jo.D.*hom*.8.3(M.96.701C).

πλουτοδότης, ὁ, = foreg.; of God, *A.Xanthipp*.14(p.67.24); ‡Chrys.*hom*.5(13.213C).

***πλουτοποιός,** *making rich* π. χαρίσμασι Ephr.3.499A; πλούσιος γὰρ ὢν ἐν θεότητι, πτωχεύει τὴν π. πτωχείαν Max.*schol.d.n*.3.1(M.4.236C).

***πλουτοπράτης, ὁ,** *dealer in wealth*, Geo.Pis.*hex*.474(M.92.1472A).

πλοῦτος, ὁ, *wealth*; **1.** in gen., ref. mutual obligations of rich and poor ὁ πλούσιος ὡσαύτως τὸν π. ὃν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἀδιστάκτως παρέχει τῷ πένητι. καὶ τοῦτο ἔργον...δεκτὸν παρὰ τῷ θεῷ, ὅτι συνῆκεν ἐπὶ τῷ π. αὐτοῦ...καὶ ἐτέλεσε τὴν διακονίαν τοῦ κυρίου ὀρθῶς Herm. *sim*.2.7; ὁ...θαυμάζων τὸν π. ... θεοποιεῖ τὸ ἀργύριον Or.*hom.7.3 in Jer*.(p.53.31; M.13.333A); id.*or*.29(p.384.13; M.11.533C); its uselessness διάβλεψον...πρὸς τὴν φύσιν τοῦ π. ... λίθος ἐστὶν ὁ χρυσός,...τίνος ἐφείσατο θάνατος διὰ τὸν π.; Bas.*hom*.7.7(2.58E; M.31.297A); Chrys. *hom.2.5 in Phil*.(11.210A) cit. s. πλουτέω; **2.** responsibility for its right use ὁ π. ὀργανόν ἐστι. δύνασαι χρῆσθαι δικαίως αὐτῷ· πρὸς δικαιοσύνην καθυπηρετεῖ Clem.*q.d.s*.14(p.168.29; M.9.617C); **3.** as morally indifferent π. καὶ...δόξα καθὸ μὲν οὐ ποιεῖ τοὺς ἔχοντας ἀγαθούς, οὐκ ἔστι τῶν κατὰ φύσιν ἀγαθῶν· καθὸ δὲ εὔροιάν τινα παρέχεται ἡμῶν τῷ βίῳ,...ἔχει τινὰ ἀξίαν Bas.*ep*.236.7(3.364C; M.32.884C); ὁ γὰρ π. τῷ ἰδίῳ λόγῳ οὐδὲ ἀγαθὸς οὐδὲ φαῦλος τυγχάνει, ἀλλὰ τῇ προαιρέσει τοῦ χρωμένου εἰς ἑκάτερα κρίνεται...οὔτε ἡ πενία κακόν, οὔτε ὁ π. φαῦλος ‡Ath.*hom.in Lc.19*:36(M.28.1037A); πενία γὰρ καὶ π. ὅπλα ἐστὶ πρὸς ἀρετὴν ἑκάτερα φέροντα, ἂν ἐθέλωμεν...οὔτε γὰρ π. κακόν, οὔτε πενία ἁπλῶς· ἀλλὰ παρὰ τὴν προαίρεσιν τῶν χρωμένων ἑκάτερα ταῦτα γίνεται Chrys.*stat*.15.3(2.156C); οὐδὲν ὁ π. ἀγαθόν, οὐδὲν ἡ πενία κακόν, ἀλλ' ἀδιάφορά ἐστι πράγματα id.*hom.2.4 in 2Thess*.(11.521D); id.*Laz*.2.3(1.731B) cit. s. πενία; **4.** its moral dangers ἐοικέναι γοῦν μοι δοκεῖ ὁ π. ἑρπετῷ, οὗ εἰ μή τις ἐπίσταιτο λαβέσθαι ἀβλαβῶς,...περιπλέξεται τῇ χειρὶ καὶ δήξεται· δεινὸς δὲ καὶ ὁ π. ἰλυσπώμενος παρὰ τὴν ἔμπειρον ἢ ἄπειρον αὐτοῦ λαβὴν προσφῦναι καὶ δάκνειν, εἰ μή τις αὐτῷ...ἐπιστημόνως χρῷτο Clem.*paed*.3.6(p.256.20; M.8.604C); wealth which debars from Kingdom of God identified with spiritual infirmities, id.*q.d.s*.16(p.169.30; M.9.620C); pursuit of it as idolatry, Or.*hom.7.3 in Jer*.(p.53.27; M.13.333A); π., ἡ τοῦ πολέμου ὑπόθεσις...διὰ τὸν π. αἱ ἐρημίαι τοὺς φονευτὰς τρέφουσιν ...τίς ἐστιν ὁ ψεύδους πατήρ...οὐχ ὁ π.;...ἀλλ' ἀναγκαῖος ὁ π. διὰ τοὺς παῖδας. εὐπρόσωπος ἀφορμὴ πλεονεξίας αὕτη Bas.*hom*.7.7(2.59A; M.

31.297B); πρὸς ἀρετὴν ἐπιτηδειότερον πενία πλούτου Chrys.*eleem*.5(5.256E); π. τοῖς μὴ προσέχουσι πονηρίας ἐστὶν ὑπηρέτης id.*exp.in Ps*.4:8(5.25A); οὐ πᾶς π. παρὰ θεοῦ id.*hom.34.6 in 1Cor*.(10.318E); wealth regarded as blessing under Old Covenant, poverty under New, but even in OT chief heroes were poor, id.*hom.18.2 in Heb*.(12.176C) cit. s. πενία; wealth despised by those influenced by monastic example, Ath.*v.Anton*.87(M.26.965A); **5.** not to be personified as a god, as pagan art suggests, Clem.*prot*.10(p.73.25; M.8.217B); **6.** spiritual π. γὰρ ἀληθινὸς ἡ δικαιοσύνη...π. ἀναφαίρετος id.*paed*.3.6(p.257.23; M.8.605C); π. δὲ ἄριστος ἡ τῶν ἐπιθυμιῶν πενία *ib*.2.3(p.181.7; 440A); εἰς τὴν τοῦ κόσμου πενίαν ἀγαγών με καὶ εἰς π. ἀληθινὸν παρακαλέσας με *A.Thom*.A 144(p.251.6); οἱ πλούσιοι τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ, ἔχοντες τὸν π. τὸν ἐπουράνιον ἐν ἀληθείᾳ Mac.Aeg.*hom*.18.5(M.34.637B); ζητῶμεν τὸν π., τὸν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς Chrys.*hom.9.5 in Mt*.(7.137B); of wealth of divine grace, Thdt.*1Cor*.15:10(3.267); Jo.Clim.*scal*.30(M.88.1157D) cit. s. ἐλπίς.

***πλουτοταπείνωσις, ἡ,** *riches of humility*, Jo.Clim.*scal*.5(M.88.777C).

***πλυνόκωλος,** *with limbs washed*, Barth.Edess.*Agar*.(M.104.1413B).

***πλυντήρ, ὁ,** *wash-tub*, Mac.Mgn.*apocr*.4.16(p.189.21).

πλύσις, ἡ, 1. *washing*, ref. Ps.50:9 ὁ ὕσσωπος σύμβολόν ἐστιν ἀπαθείας, καὶ ἡ π. γνῶσιν σημαίνει Or.*Ps*.50:9(p.51); **2.** *washing away* τῶν ἀκαθάρτων π. Arist.*apol*.5(*TS*[1] p.102.22).

***πλύτρα, ἡ,** *laundry*, Pall.*h.Laus*.43(p.130.20; λουτροῦ M.34.1210D).

***πλυτρίς, ἡ,** *washerwoman*; met., of a servile labour χρῆσις ῥυπώδης, ἀλλὰ π. πταισμάτων Thdr.Stud.*iamb*.14(M.99.1785A).

Πλωάς, ἡ, the constellation *Ursa Major*, Eus.Al.*serm*.22.1(M.86.453B).

πλωΐζω, *put aboard, carry on board ship*, Marc.Diac.*v.Porph*.26; Thphn.*chron*.p.91(M.108.273A).

***πλώϊμα, τό,** *man-of-war* μετὰ πάντων τῶν Ῥωμαϊκῶν π. Thphn.*chron*.p.309(M.108.752B, vv.ll. πλοϊμάτων, πλοημάτων); *ib*.p.392 (πλώϊμα M.108.936B, vv.ll. πλοΐματα, πλοήματα).

πλώϊμον, τό, *fleet*, Thphn.*chron*.p.314(M.108.761B); *ib*.p.317(768B); v. foreg.

πλωτεύω, *sail*, *Orac.Sib*.5.448.

***πλωτής, ὁ,** *sailor*, Geo.Pis.*Pers*.1.187(M.92.1210A).

***πλωτόρσιος,** *swift-sailing*, ‡Jo.D.*ep.Thphl*.11(M.95.357C).

πλωτός, *prostrate* ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ π. ἱκετεύων Jo.Mal.*chron*.5 p.124(M.97.217D).

πνεῦμα, τό, I. *spirit*; def. καλεῖται γὰρ πνεύματα πολλά. καὶ γὰρ καὶ ἄγγελος καλεῖται π.· ἡ ψυχὴ ἡμῶν καλεῖται π.· καὶ ὁ ἄνεμος οὗτος ὁ πνέων...καὶ ἀρετὴ μεγάλη...καὶ ἀκάθαρτος πρᾶξις...καὶ δαίμων ἀντικείμενος καλεῖται π. Cyr.H.*catech*.16.13; π. μέν ἐστι λεπτὴ καὶ ἄυλος καὶ ἀσχημάτιστος ἐκπορευτὴ ὕπαρξις. ... εἴρηται δὲ τὸ π. ἐν τῇ γραφῇ τετραχῶς· τὸ π. τὸ ἅγιον· π. ὁ ἄγγελος· π. ἡ ψυχή· π. καὶ ὁ ἄνεμος. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ὁ νοῦς εἴρηται π. Anast.S.*hod*.2(M.89.56B); τὸ π. νοεῖται πολλαχῶς. τὸ ἅγιον π. λέγονται δὲ καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ π. τοῦ ἁγίου πνεύματα. π. καὶ ὁ ἄγγελος...π. καὶ ὁ δαίμων· π. καὶ ἡ ψυχή· ἔστι δὲ ὅτε καὶ νοῦς π. λέγεται· π. καὶ ὁ ἄνεμος· π. καὶ ὁ ἀήρ Jo.D.*f.o*.1.13(M.94.857Bf.).

II. *wind, air*; *breath* in rel. to spoken word as analogy of H. Ghost in rel. to Logos, Gr.Nyss.*or.catech*.2(p.13.9; M.45.17A).

III. *life-force, life*;

A. in plants, Max.*schol.d.n*.1.5(M.4.205D).

B. in man τὸ π. τὸ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου καταβαῖνον, τὸ διὰ τῶν νεύρων, τὸ αἰσθητικὸν...δίδωσι Chrys.*hom.11.3 in Eph*.(11.84E); τοῦ συνέχοντος τὸ ζῷον ζωτικοῦ καὶ ὀργανικοῦ π. Leont.B.*Nest.et Eut*.1(M.86.1296D).

IV. *soul*;

A. *living soul, self*, Ign.*Rom*.9.3; ὑπερευφραίνομαι ἐπὶ τοῖς μακαρίοις καὶ ἐνδόξοις ὑμῶν π. *Barn*.1.2; hence *person* τὸν παντὸς π. κτίστην *1Clem*.59.3; *Barn*.1.5; ὁ ἄνθρωπος ὁ δίκαιος καὶ ὁ Χριστὸς π. ἓν Or.*dial*.3(p.126.8).

B. *rational and spiritual element* in man (opp. σάρξ), Ign.*Polyc*.5.1; Just.*dial*.135.6(M.6.789B); = νοῦς, Anast.S.*hod*.2(M.89.56B), Jo.D.*f.o*.1.13(M.94.860A) citt. s. I supra.

C. opp. ψυχή (when latter is regarded as principle of animal life); **1.** two π. dist. δύο πνευμάτων διαφορὰς ἴσμεν ἡμεῖς, ὧν τὸ μὲν καλεῖται ψυχή, τὸ δὲ μεῖζον μὲν τῆς ψυχῆς, θεοῦ δὲ εἰκὼν καὶ ὁμοίωσις Tat.*orat*.12(p.12.18; M.6.829C); τῷ τε ἡγεμονικῷ τῷ τε ὑποκειμένῳ Clem.*str*.6.16(p.499.29; M.9.360A); *ib*.(p.501.2; 361A); compared with H. Ghost in rel. to Father, Ath.*ep.Serap*.1.22(M.26.581C); Gr.Nyss.*Eun*.2(2 p.383.7; M.45.564D); ref. ψυχή illuminated by divine fire ὅλη π. γίνεται Mac.Aeg.*hom*.1.2(M.34.452B); **2.** in tripartite division of personality, Ign.*Philad*.11.2; cf.Iren.*haer*.5.9.1(M.7.1144B); v. ψυχή; Or.*princ*.4.2.4(p.313.2; M.11.365A); id.*dial*.3(p.126.2); Apoll.*fr*.89(p.227.22)ap.Gr.Nyss.*Apoll*.48(M.45.1240C); id.*anac*.23(p.245.1; M.28.1276D); ἁγίασον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ π. *Lit.Jac*.(p.166.1); ἑτέρου ὄντος τοῦ π. παρὰ τὴν ψυχὴν κατ' οὐσίαν...τὸ εὐκινητότερον καὶ ἀνώτερον τῆς ψυχῆς πνεῦμα καλοῦντες Olymp.*Eccl*.4:12(M.93.532C).

D. *soul* of departed τὴν ψυχήν, τὸ π. αὐτοῦ ἀνάπαυσον Serap.*euch*.30.2; π. and δύναμις dist. from ψυχή, Or.*comm.in Mt*.13.2(p.178.9ff.; M.13.1092C).

E. in rel. to God; **1.** dist. from H. Ghost since human spirit is not a part of God in each man, Clem.*str*.5.13(p.384.11; M.9.129A); ref. 1Thess.5:23 τοῦτο τὸ π. οὐκ ἔστι τὸ ἅγιον π., ἀλλὰ μέρος τῆς τοῦ ἀνθρώπου συστάσεως Or.*dial*.6(p.136.10); Gr.Nyss.*or.catech*.2(p.14.5ff.; M.45.17B); Jo.D.*f.o*.1.7(M.94.804A); **2.** but deriving its true life from H. Ghost, Just.*dial*.6.1,2(M.6.489B,492A); Tat.*orat*.13(p.14.19; M.6.833B); cf.Cyr.*ador*.1(1.9D).

F. Christol. οὕτως ἠθέλησεν σῶσαι σῶμα, ὡς ἠθέλησεν ὁμοίως σῶσαι καὶ ψυχήν, ἠθέλησεν καὶ τὸ λεῖπον ἀνθρώπου σῶσαι, τὸ π. ... οὐκ ἂν δὲ ὅλος ἄνθρωπος ἐσώθη, εἰ μὴ ὅλον τὸν ἄνθρωπον ἀνειλήφει Or.*dial*.7(p.136.16); θέλων σῶσαι τὸ π. τοῦ ἀνθρώπου...ἀνέλαβεν καὶ ἀνθρώπου π. *ib*.(p.138.1); τὸ δὴ π. τουτέστι τὸν νοῦν θεὸν ἔχων ὁ Χριστὸς μετὰ ψυχῆς καὶ σώματος εἰκότως ἄνθρωπος ἐξ οὐρανοῦ λέγεται Apoll.*fr*.25(p.210.23)ap.Gr.Nyss.*Apoll*.9(M.45.1140D); εἰ οὖν ἐκ τριῶν ὁ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος δὲ καὶ ὁ κύριος, ἐκ τριῶν πάντως ἐστὶ καὶ ὁ κύριος, πνεύματος καὶ ψυχῆς καὶ σώματος. ἀλλὰ καὶ ἐπουράνιος ἄνθρωπος καὶ π. ζωοποιοῦν Apoll.*fr*.89(p.227.22)*ib*.48(1240C); εἰ ἐκ πάντων...τῶν ἴσων ἡμῖν ἐστι τοῖς χοϊκοῖς ὁ ἐπουράνιος ἄνθρωπος, ὥστε καὶ τὸ π. ἴσον ἔχειν τοῖς χοϊκοῖς, οὐκ ἐπουράνιος ἀλλ' ἐπουρανίου θεοῦ δοχεῖον Apoll.*fr*.90(p.228.1)*ib*.(M.45.1240D).

V. ref. world-soul, as in Stoic thought π. γὰρ τὸ διὰ τῆς ὕλης διῆκον, ἔλαττον ὑπάρχον τοῦ θειοτέρου π. Tat.*orat*.4(p.5.10; M.6.813A); τὸ π. τοῦ θεοῦ διὰ τῆς ὕλης κεχωρηκὸς...φθειρομένων δὲ τῶν στοιχείων κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν ἀνάγκη συμφθαρῆναι ὁμοῦ τοῖς εἴδεσι τὰ ὀνόματα, μόνου μένοντος τοῦ π. τοῦ θεοῦ Athenag.*leg*.22.3(M.6.937B); Thphl.Ant.*Autol*.2.4(M.6.1052A); ὃν τρόπον γὰρ ῥόα...πολλοὺς κόκκους ἔχει τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας· οὕτως ἡ πᾶσα κτίσις περιέχεται ὑπὸ π. θεοῦ *ib*.1.5(1032B); tenuous in substance and joined with water at Creation, *ib*.2.13(1073A).

VI. *influence, spiritual force*;

A. of physical or psychical attraction, ref. attraction by magnetic stone, amber, etc. πείθεται δὲ αὐτοῖς τὰ ἑλκόμενα ἀρρήτῳ ἑλκόμενα π. Clem.*str*.2.6(p.126.29; M.8.961A); συγκινεῖται...σιδήρου μοῖρα τῷ τῆς Ἡρακλείας λίθου π. *ib*.7.2(p.8.22; M.9.413A); ὄφεις τοῖς αὐτῶν π. τοὺς στρούθους ἐπισπῶνται *Hom.Clem*.9.15.

B. of spiritual influence; **1.** of intellectual or moral disposition π. σοφίας Or.*Jo*.10.39(23; p.215.28; M.14.381B); *ib*.32.19(12; p.460.1; 796C); λέγεται δὲ π. κατανύξεως εἶναι καὶ π. δειλίας καὶ π. Πύθωνος καὶ π. πορνείας...καὶ π. ἀσθενείας Epiph.*anc*.72(p.90.12; M.43.152A); this meaning often allied with that of evil *spirit* (evil quality being personified) ἀπέχου οὖν ἀπὸ τῆς ὀξυχολίας, τοῦ πονηροτάτου π. Herm.*mand*.5.2.8; **2.** of 'spirit' of a person τοῦ ἐν Μωϋσεῖ π. Just.*dial*.49.7(M.6.585A); Serap.*euch*.27.2; τὸ τοῦ προφήτου Ἠλία π. ‡Pall.*h.mon*.7.1(p.31.7; M.34.1132D); cf.Or.*comm.in Mt*.13.2(p.178.9ff.; M.13.1092Cf.); **3.** of supernatural power or 'soul' in rel. to pagan idol ξόανον οὔτε ζῷόν ἐστιν οὔτε θεῖον ἔχει π. *Hom.Clem*.9.15; **4.** of 'sense' of a passage of scripture δηλοῖ τὸ πνευματικὸν π. Or.*schol.in Cant*.7:2(M.17.281B); of spiritual opp. literal sense, v. γραφή.

VII. a kind of *immaterial substance* proper to spiritual beings, Hipp.*haer*.1.20(p.24.19; M.16.3048A); of angels' substance ἀέριον π. ...ἢ πῦρ ἄυλον Bas.*Spir*.38(3.32C; M.32.137A); οὐ μετεβλήθη οὖν εἰς πνεῦμα τὸ σῶμα [i.e. of Christ] Thdt.*eran*.(4.272).

VIII. of God as π. (i.e. π. as describing nature or power of God);

A. in gen., of Father φῶς ἀπρόσιτον...π., δύναμις, λόγος Athenag.*leg*.16.2(M.6.920D); Father is π., Son is π., H. Ghost is π., Eus.*e.th*.3.5(p.163.6ff.; M.24.1012C); Geo.Laod.*ep.dogm*.ap.Epiph.*haer*.73.16(p.288.22; M.42.433A); τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ, κατὰ τὸ ἴσον ἥ τε τοῦ π. καὶ ἡ τοῦ ἁγίου κλῆσις παρὰ τῆς γραφῆς ἐφαρμόζεται (π. γὰρ ὁ θεὸς καὶ π. πρὸ προσώπου ἡμῶν Χριστὸς κύριος...) Gr.Nyss.*Eun*.2(2 p.369.24ff.; M.45.549C).

B. God as π. dist. from spirit permeating material universe as in Stoic theory, Tat.*orat*.4(p.5.2; M.6.813A); and from physical world itself εἰ δὲ π., δῆλον ὅτι θεῖον, κρεῖττον παντὸς αἰσθητοῦ καὶ συνθέτου σώματος Eus.*Marcell*.1.1(p.5.14; M.24.721A); hence cannot be corporeal, Cyr.*ep.Calos*.(p.604.5; 6[2].364A).

C. Father as π. dist. from H. Ghost ὁ γὰρ πατὴρ οὐκ ἔστι π.

ἅγιον; καὶ ὁ πατὴρ π. ἅγιόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ π. θεοῦ ‡Ath.*dial.Trin.*1.14 (M.28.1140A).

D. but category of spirit is inadequate for description of God, Thphl.Ant.*Autol.*1.3(M.6.1028C); οὐδὲ π. ἐστιν ὡς ἡμᾶς εἰδέναι Dion. Ar.*myst.*5(M.3.1048A).

E. exeg. Jo.4:24, v. ἀσώματος and IX.A.3.c.vi infra.

F. of Son as spirit (i.e. a being of divine nature) Χριστὸς...ὢν μὲν τὸ πρῶτον π. ἐγένετο σάρξ *2Clem.*9.5; λόγος γὰρ ὁ ἐπουράνιος, π. γεγονὼς ἀπὸ τοῦ π., καὶ λόγος ἐκ λογικῆς δυνάμεως...εἰκόνα τῆς ἀθανασίας τὸν ἄνθρωπον ἐποίησεν Tat.*orat.*7(p.7.6; M.6.820A,B); esp. ref. Lam.4:20, cf. *salutare autem quoniam spiritus, spiritus enim, inquit, faciei nostrae, Christus dominus,* Iren.*haer.*3.10.3(M.7.875A); εἰ δὲ μὴ ὢν ἄνθρωπος, ἐφαίνετο ἄνθρωπος, οὔτε ὃ ἦν ἐπ' ἀληθείας ἔμεινε, π. θεοῦ, ἐπεὶ ἀόρατον τὸ π. *ib.*5.1.2(1122A); τὸ ἐν τῇ παρθένῳ σαρκωθὲν π. Hipp.*haer.*9.12(p.248.29; M.16.3383C); ὁ κύριος π. καὶ λόγος Clem. *paed.*1.6(p.116.2; M.8.301B); ἐπειδὴ θεῖον π. ἦν ἐν σώματι Cels.ap.Or. *Cels.*6.77(p.146.14; M.11.1413C); λόγον...θεὸν μὲν κατὰ π., ἄνθρωπον δὲ καθ' ὃ γεγέννηται ἐκ τῆς Μαρίας Heraclides ap.Or.*dial.*2(p.122. 14); ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ π. ὢν τυγχάνει, καὶ π. καὶ αὐτὸς ἁγίων ἅγιον Eus. *e.th.*3.5(p.163.9; M.24.1012C); Ath.*inc.et c.Ar.*11(M.26.1004A); Geo. Laod.*ep.dogm.*ap.Epiph.*haer.*73.16(p.288.23; M.42.433A); προύχων τῆς γεννήσεως, εἰ καὶ γεγέννηται ἀπὸ γυναικός, κύριος ὤν, εἰ καὶ μεμόρφωται κατὰ τοὺς δούλους, π. ὤν, εἰ καὶ σὰρξ κατὰ τὴν ἕνωσιν τῆς σαρκὸς ἀποδέδεικται Apoll.*corp.et div.*6(p.187.17; M.*PL.*8.873D); id.*fr.*19(p.209.26)ap.Gr.Nyss.*Apoll.*7(M.45.1136D); τοῦ κυρίου ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἀνθρώπου φύσει θείου π. ὄντος Apoll.*fr.*32(p.211.28)*ib.*12 (1145D); εἶναι τὸν αὐτὸν υἱὸν θεοῦ καὶ θεὸν κατὰ πνεῦμα, υἱὸν δὲ ἀνθρώπου κατὰ σάρκα Apoll.*ep.Jov.*1(p.250.6; M.28.25A); Gr.Nyss.*Eun.*2 (2 p.369.24; M.45.549C); λόγος...π. ἐκ π. Epiph.*haer.*76.35(p.385.22; M.42.588D); δεδόξασται δὲ οὐδαμῶς, μὴ οὐχὶ τοῦτο λαβὼν κατὰ σάρκα, ὅπερ ἀεὶ ἔχων ἦν κατὰ π. Leont.B.*Nest.et Eut.*2(M.86.1321D); hence π. Χριστοῦ = Christ's divinity αὐτὸς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν ἔμελλεν τὸ σκεῦος τοῦ π. προσφέρειν θυσίαν *Barn.*7.3; this being Spirit, blasphemy against whom is unforgivable, Ath.*ep.Serap.*4. 19(M.26.665B); ἀπαθὲς δέδεικται τὸ θεῖον τοῦ Χριστοῦ π. Thdt.*eran.*3 (4.235); ζῇ γὰρ ἐκ δυνάμεως θεοῦ, τῷ θείῳ πνεύματι δηλονότι συνδιαιτώμενος ὁ ἄνθρωπος...τὸ μὲν γὰρ σῶμα μετάρσιον ἐσταυροῦτο, τὸ δὲ θεῖον τῆς σοφίας π. καὶ τοῦ σώματος εἴσω διῃτᾶτο, καὶ τοῖς οὐρανίοις ἐπεβάτευε *ib.*(4.236).

G. hence some confusion between π. (= Christ's divine nature) and π. (= H. Ghost) τὸ π. τὸ ἅγιον τὸ λαλῆσαν μετὰ σοῦ ἐν μορφῇ τῆς ἐκκλησίας· ἐκεῖνο...τὸ π. ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν Herm.*sim.*9.1.1; οὗτος..., ὢν π. θεοῦ καὶ ἀρχὴ καὶ σοφία καὶ δύναμις ὑψίστου, κατήρχετο εἰς τοὺς προφήτας καὶ δι' αὐτῶν ἐλάλει Thphl.Ant.*Autol.*2.10(M.6.1064C); Hipp.*haer.*9.12(p.248.29; M.16.3383C); v. infra IX.E.

IX. τὸ πνεῦμα, ἅγιον πνεῦμα etc., *Holy Ghost*;

A. ref. deity; **1.** associated with Father and Son, *1Clem.*46.6 (where π. is treated somewhat impersonally); Ign.*Eph.*9.1; Just. *1apol.*13.3(M.6.348A); **2.** as distinct Person of Godhead πατέρα θεὸν παντοκράτορα, καὶ Χριστὸν Ἰησοῦν υἱὸν θεοῦ...καὶ π. ἅγιον, καὶ ταῦτ' εἶναι ὄντως τρία Hipp.*Noët.*8(p.249.19, conj. for π. ἁγίου M.10. 816A); πρόσωπα δὲ δύο, ὅτι καὶ ὁ υἱός, τὸ δὲ τρίτον τὸ ἅγιον π. *ib.*14 (p.257.3; 821A); as exercising will and purpose (Jo.3:8, Ac.15:28) he is not an ἐνέργεια θεοῦ but οὐσία ἐνεργετική, Or.*fr.*37 *in Jo.*(p.513. 17); but cf. ζῶσαν ἐνέργειαν...καὶ δωρεάν Ath.*ep.Serap.*1.20(M.26. 580A); scriptural proofs of distinctness of H. Ghost from Son, Eus. *e.th.*3.5(p.159.34ff.; M.24.1005D); οὔτε τὸ π. λέγειν ἔξεστιν αὐτὸ εἶναι τὸν υἱόν, οὔτε τὸν υἱὸν αὐτὸν εἶναι τὸ π. τὸ ἅγιον Ath.*ep.Serap.*4.7(M.26. 648B); *ib.*4.3(640C); εἴ τις τὸ π. τὸ ἅγιον μέρος λέγοι τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ υἱοῦ, ἀ. ἔ. *Symb.Sirm.*1 *anath.*22; Geo.Laod.*ep.dogm.*ap.Epiph.*haer.* 73.16(p.288.24; M.42.433A); τοὺς γάρ τοι πεπιστευκότας ἐνέργειαν εἶναί τινα τοῦ θεοῦ τὸν παράκλητον...λίαν εὐήθεις Eun.*apol.*25(M.30. 861D); π. μεμαθηκότες θεοῦ...οὐ πνοὴν ἄσθματος ἐννοοῦμεν...ἀλλὰ δύναμιν οὐσιώδη αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἐν ἰδιαζούσῃ ὑποστάσει θεωρουμένην Gr.Nyss.*or.catech.*2(p.14.15; M.45.17C); ἐν ὑποστάσει δὲ τελειότητος ...τέλειον τὸ π. τὸ ἅγιον· πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ ἅγιον π. Epiph.*anc.* 7(p.14.2; M.43.28B); *ib.*8(p.15.7; 29A); ἐνυπόστατον ἅγιον π. Didym. *Trin.*2.1(M.39.452B); π. ... ἰδιοσύστατον Cyr.*thes.*33(5^{1}.334E); οὔτε τοῦ π. ἢ εἰς πατέρα μεταπίπτοντος ἢ εἰς υἱόν, ὅτι ἐκπεπόρευται, καὶ ὅτι θεός. ἡ γὰρ ἰδιότης ἀκίνητος ‡Cyr.*Trin.*10(6^{2}.16D; M.77.1144D); Dion.Ar.*d.n.*2.3(M.3.640C); ἐνυπόστατον ἐν ἰδίᾳ ὑποστάσει ὑπάρχον Jo.D.*f.o.*1.8(M.94.821C); heret. identification of H. Ghost with Father and Son by Sabellius, †Leont.B.*sect.*3.3(M.86.1216A); and Marcell., Eus.*e.th.*3.6(p.164.28; M.24.1016A); Thdt.*haer.*2.10(4.336); **3.** ref. coequality with Father and Son; **a.** as subordinate to Father and Son, cf. εἷς γάρ ἐστιν ὁ θεός· ὁ γὰρ κελεύων πατήρ, ὁ δὲ ὑπακούων υἱός, τὸ δὲ συνετίζον ἅγιον π. Hipp.*Noët.*14(p.257.6; M.10. 821A); ὑπερβαλλούσῃ ὑπεροχῇ φαμὲν τὸν σωτῆρα καὶ τὸ π. τὸ ἅγιον, ὑπερεχόμενον τοσοῦτον ἢ καὶ πλέον ὑπὸ τοῦ πατρός, ὅσῳ ὑπερέχει αὐτὸς καὶ τὸ ἅγιον π. τῶν λοιπῶν, οὐ τῶν τυχόντων ὄντων Or.*Jo.*13.25 (p.249.20; M.14.441B); ἡττόνως τὸ π. τὸ ἅγιον ἐπὶ μόνους τοὺς ἁγίους διϊκνούμενον· ὥστε κατὰ τοῦτο μείζων ἡ δύναμις τοῦ πατρὸς παρὰ τὸν υἱὸν καὶ τὸ π. τὸ ἅγιον, πλείων δὲ ἡ τοῦ υἱοῦ παρὰ τὸ π. τὸ ἅγιον, καὶ πάλιν διαφέρουσα μᾶλλον τοῦ ἁγίου π. ἡ δύναμις παρὰ τὰ ἄλλα ἅγια id. *princ.*1.3.5(p.56.6; M.11.150B,C); but cf. *origo et fons filii vel spiritus sancti pater est, et nihil in his anterius posteriusve intellegi potest, ib.* 2.2.1(p.111.30; 186C); *nihil in trinitate majus minusve dicendum est, ib.*1.3.7(p.60.1; 153C); ἀλλότριοι καὶ ἀμέτοχοί εἰσιν ἀλλήλων αἱ οὐσίαι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου π. Ar.*Thal.fr.*13–15 ap.Ath.*Ar.*1. 6(M.26.24B); τοῦτο μέν [sc. π.], τρίτην ἐπέχον τὴν τάξιν...οὐ...ἀντιλαμβάνει παρ' ἑτέρου του ἢ παρὰ θεοῦ λόγου, τοῦ δὴ καὶ ἀνωτέρω καὶ κρείττονος Eus.*p.e.*7.15(325C; M.21.549C); ὁ σωτὴρ τὸ π. τὸ ἅγιον ἕτερον ὑπάρχειν παρ' ἑαυτὸν ἐδίδαξεν...ὑπερέχον...πάσης τῆς νοερᾶς καὶ λογικῆς...οὐσίας...ὑποβεβηκός γε μὴν εἶναι αὐτοῦ id.*e.th.*3.5(p.162. 28; M.24.1012B); dist. from ἀγέννητος θεός, *Symb.Sirm.*1 *anath.*20; acc. Eust. Seb., H. Ghost is neither θεός nor κτίσμα, Socr.*h.e.*2.45.6 (M.67.360B); inferior in ἀξίωμα and τάξις (as baptismal formula implies) but not (as Eun. held) in φύσις, Bas.*Eun.*3.2(1.273C; M.29. 657C); cf. τρίτον...ἀξιώματι καὶ τάξει...τρίτον...καὶ τῇ φύσει Eun. *apol.*25(M.30.861B); **b.** as creature: discussion whether H. Ghost δι' αὐτοῦ [sc. τοῦ λόγου] ἐγένετο (Jo.1:3) or is ἀγέννητον in sense that he has no ἰδία οὐσία apart from Father and Son; conclusion that there are three hypostases, that none but Father is ἀγέννητος and H. Ghost is πάντων τιμιώτερον, καὶ τάξει πρῶτον πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς διὰ Χριστοῦ γεγενημένων Or.*Jo.*2.10(6; p.64.33ff.; M.14. 125Cff.); cf. πατέρα μὲν ἔλεγε [sc. Paul. Sam.] τὸν θεόν...υἱὸν δὲ τὸν ἄνθρωπον τὸν ψιλόν. π. δέ, τὴν ἐπιφοιτήσασαν χάριν τοῖς ἀποστόλοις †Leont.B.*sect.*3.3(M.86.1216B); full statement of theory that H. Ghost is among things created through Son (Jo.1:3), Eus.*e.th.*3.6 (p.164.5ff.; M.24.1013B); cf. τὸ ἅγιον π. συναναλαβεῖν εἰς τὴν θεολογίαν τῆς τριάδος ἐξέκλινε [sc. Macedonius] Socr.*h.e.*2.45.6(M.67.360A); Soz.*h.e.*4.27.1(M.67.1200B); cf.Eun.*apol.*25(M.30.861D); πρῶτον μὲν πάντων καὶ μεῖζον τὸ π. τὸ ἅγιον ἐποίησεν *ib.*28(868B); **c.** as fully divine; **i.** deity asserted in scripture, Gr.Nyss.*Eun.*2(2 p.373.1ff.; M.45.553Bff.); but ἐκήρυσσε φανερῶς ἡ παλαιὰ τὸν πατέρα, τὸν υἱὸν ἀμυδρότερον. ἐφανέρωσεν ἡ καινὴ τὸν υἱόν, ὑπέδειξε τοῦ π. τὴν θεότητα. ἐμπολιτεύεται νῦν τὸ π., σαφεστέραν ἡμῖν παρέχον τὴν ἑαυτοῦ δήλωσιν Gr.Naz.*or.*31.26(p.178.6ff.; M.36.161C); not fully determined by apostolic preaching, Or.*princ.*1 proem.4(p.11.4; M.11. 117C); **ii.** H. Ghost is uncreated, Ath.*ep.Serap.*1.21(M.26.580C); argument developed at length with scriptural proofs, *ib.*3.5(632B); hence not to be numbered among things created, Bas.*Eun.*3.2(1. 273D; M.29.660A); not subject (like creatures) to change, id.*Spir.*22 (3.19B; M.32.108B); οὐδὲ ἐκεῖνο φοβηθήσομαι τὸ πάντα διὰ τοῦ υἱοῦ γεγονέναι λέγεσθαι, ὡς ἑνὸς τῶν πάντων ὄντος καὶ τοῦ ἁγίου π. πάντα γὰρ ὅσα γέγονεν εἴρηται, οὐχ ἁπλῶς ἅπαντα. ... δείξας οὖν ὅτι γέγονε, τότε τῷ υἱῷ δός, καὶ τοῖς κτίσμασι συναρίθμησον Gr.Naz.*or.*31.12 (p.160.9; M.36.145Dff.); εἰ κτίσμα τὸ π. ... μάτην ἐβαπτίσθης *ib.*37.18 (304A); τὸ δὲ π. τὸ ἅγιον, ὡς ὑπὲρ τὴν φύσιν τῶν γεγονότων, ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τῶν ὄντων ὁ Παῦλος ἀπεσιώπησεν, οὔτε τὸ γενέσθαι, οὔτε τὸ ὑποτετάχθαι διὰ τῶν ἑαυτοῦ λόγων ἡμῖν ἐνδειξάμενος Gr.Nyss.*Eun.*2 (2 p.375.11; M.45.556C); π. ἅγιον...ἄκτιστον *Symb.*ap.Epiph.*anc.*119 (p.148.29; M.43.236B); π. ἅγιον ἀεί, οὐ γεννητόν, οὐ κτιστόν, οὐ συνάδελφον οὐ πατράδελφον, οὐ προπάτορον οὐκ ἔκγονον Epiph.*anc.*7(p.14. 19; 29A); Didym.*Trin.*2.2(M.39.464C); Thdr.Mops.*symb.*(p.97.22; M. 66.1016–1020); πῶς οὖν ἐν ποιήμασι τὸ π. τὸ ἅγιον καταριθμηθήσεται, εἴπερ ἐστὶν εἰκὼν...τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ; Cyr.*thes.*33(5^{1}.336D); exeg. Am.4:13, Ath.*ep.Serap.*1.3(M.26.536Aff.); ‡Ath.*disp.*40(M.28.492C); ‡Ath.*dial.Trin.*3.26(M.28.1244A); Bas.*Eun.*3.7(1.278A; M.29.669A); Gr.Nyss.*fid.*(M.45.144C); Didym.*Trin.*3.31(M.39.951A,B,956A); Epiph.*haer.*74.8(p.324.22; M.42.489B); **iii.** equality of adoration accorded to H. Ghost and other Persons of Godhead, cf. π. γὰρ τὸ διὰ ὕλης διῆκον, ἔλαττον ὑπάρχον τοῦ θειοτέρου π. ... οὐ τιμητέον ἐπ' ἴσης τῷ τελείῳ θεῷ Tat.*orat.*4(p.5.10; M.6.813B), but θειοτέρου π. perh. = *God*, cf.Or.*princ.*1.3.2(p.50.10; M.11.147C); π., ὃ καὶ αὐτὸ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ βασιλικῇ τῆς τῶν ὅλων ἀρχῆς ἀξίᾳ καὶ τιμῇ καταλέγουσιν Eus.*p.e.*7.15(325B; M.21.549B); ὅπερ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ τῇ τῆς θεότητος δόξῃ τετίμηται Cyr.H.*catech.*4.16; *ib.*16.4; Gr.Naz.*or.*37.24(M. 36.308C); πότε οὖν τοῦ υἱοῦ τὸ π. χωρίζεται, ὥστε τοῦ πατρὸς προσκυνουμένου, μὴ συμπεριλαμβάνεσθαι μετὰ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ π. προσκύνησιν; Gr.Nyss.*Maced.*24(M.45.1332B); v. συνδοξάζω; **iv.** united with Father and Son in Trin., Athenag.*leg.*12.2(M.6.913B,C); as ἀπόρροια

of God, ib.10.3(909B); like light from fire, ib.24.2(945B); ὡς γὰρ θεόν φαμεν καὶ υἱὸν τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ π. ἅγιον, ἑνούμενα μὲν κατὰ δύναμιν ...τὸν πατέρα, τὸν υἱόν, τὸ π. ib.24.1(945B); sharing divine unity, Clem.paed.1.6(p.115.11; M.8.300B); ἐμφιλοχωρεῖν δὲ τῷ θεῷ καὶ ἐνδιαιτᾶσθαι δεῖ τὸ ἅγιον π. Dion.R.ap.Ath.decr.26(p.22.10; M.25.464A); Ath.ep.Serap.1.20(M.26.577A); τὸ τῇ...τριάδι συναριθμούμενον Bas.Eun.3.2(1.273E; M.29.660A); ἀχώριστόν ἐστι καὶ ἀδιάστατον παντελῶς πατρὸς καὶ υἱοῦ τὸ ἅγιον π. id.Spir.37(3.30D; M.32.133A); τὸ π. πατρὶ δὲ καὶ υἱῷ οὐχὶ ἐνεῖναι μᾶλλον, ἀλλὰ συνεῖναι εἰπεῖν εὐσεβέστερον ib.63(53A; M.184B); coexistence illustrated, Gr.Nyss. diff.ess.4(M.32.332C); id.or.dom.3(p.62.37ff.; M.44.1160B); id.Maced.2(M.45.1304A); in simile of torches kindled from each other, ib.6 (1308B); ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ π. ... ἀεὶ μετ' ἀλλήλων ἐν τελείᾳ τῇ τριάδι γνωρίζονται ib.12(1316B); **v.** sharing in operation of Trin. διὰ γὰρ τῆς τριάδος ταύτης πατὴρ δοξάζεται· πατὴρ γὰρ ἠθέλησεν, υἱὸς ἐποίησεν, π. ἐφανέρωσεν Hipp.Noët.14(p.257.18; M.10.821C); ὁ γὰρ πατὴρ διὰ τοῦ λόγου ἐν π. ἁγίῳ τὰ πάντα ποιεῖ Ath.ep.Serap.1.28(M.26.596A); ἡ τοῦ ἁγίου π. ἐνέργεια συντεταγμένη ἐστὶ τῇ πατρὸς καὶ υἱοῦ ἐνεργείᾳ Bas.Eun.3.4(1.275E; M.29.664B); τὰ αὐτὰ εἰς τὸ π. τὸ ἅγιον καὶ εἰς θεόν ἐστιν τὰ ἁμαρτήματα. καὶ οὕτω δ' ἂν τὸ συναφὲς καὶ ἀδιαίρετον κατὰ πᾶσαν ἐνέργειαν, ἀπὸ πατρὸς καὶ υἱοῦ, τοῦ π. διδαχθείης id.Spir.37(3.31A; M.32.133B); ib.38(31E,32A; M.136B,C); μίαν εἶναι θεότητα, ἐμπεριέχουσαν δι' υἱοῦ ἐν π. ἁγίῳ τὰ πάντα Geo. Laod.ep.dogm.ap.Epiph.haer.73.16(p.289.1; M.42.433A); πᾶσα ἐνέργεια ἡ θεόθεν ἐπὶ τὴν κτίσιν διήκουσα,...ἐκ πατρὸς ἀφορμᾶται καὶ διὰ τοῦ υἱοῦ πρόεισι, καὶ ἐν τῷ π. ... τελειοῦται...ἡ αὐτὴ ζωὴ καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐνεργεῖται καὶ παρὰ τοῦ υἱοῦ ἑτοιμάζεται, καὶ τῆς τοῦ π. ἐξῆπται βουλήσεως Gr.Nyss.tres dii(M.45.125C,D); συνεργεῖ...τῷ πατρὶ ὁ υἱὸς καὶ τὸ π. Epiph.anc.70(p.87.8; M.43.145B); as σύνδεσμος τῆς τριάδος ib.7(p.13.20; 28B); **vi.** fully and substantially God, cf. τοῦ θεοῦ ἑνὸς ὄντος ἴδιον καὶ ὁμοούσιόν ἐστι Ath.ep.Serap.1.27(M.26.593C); ἐν πατρὶ καὶ ἐν υἱῷ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ π. μία θεότης ἐστί ib.4.3 (641B); not by participation, Bas.Eun.3.5(1.276E; M.29.665C); Jo. 4:24 interpreted to mean H. Ghost is God, id.Spir.22(3.19B; M.32.108B); as θεός and ὁμοούσιον: not nullifying personal distn. bet. Son and H. Ghost as generated and proceeding, Gr.Naz.or.31.10 (p.156.11ff.; M.36.144A,B); doctrine of H. Ghost's divinity as starting point for theology of Trinity, ib.31.3(p.147.12; 136B); π. ἅγιον ...ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ ὑπάρχον Apoll.fid.sec.pt.27(p.176.22; M.10.1116B); ὁμογενές with Son, Gr.Nyss.Eun.2(2 p.379.13; M.45.560D); εἰ δὲ μὴ κτίσμα, ὁμοούσιόν ἐστι τῷ θεῷ Evagr.Pont.ep.10(M.32.261C); Didym.Trin.2.3(M.39.477B); Susanna 45 THDN interpreted as showing him to be God, ib.2.11(653A) but cf. Ath.ep.Serap.1.5(M.26.541A); παναρκὴς θεός Didym.Trin.3.46(804B); ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας πατρὸς καὶ υἱοῦ π. ἅγιον. π. γὰρ ὁ θεός Epiph.anc.7(p.14.19; M.43.29A); τῆς αὐτῆς οὐσίας, τῆς αὐτῆς θεότητος, π. θεῖον ib.8(p.15.6; 29B); proof of deity given in baptismal formula, ib.(p.15.16; 32A); φυσικῶς ἐν θεῷ Cyr.thes.33(5^{1}.334A); id.Jo.12.1(4.1098B); Thdot.Anc. exp.symb.24(M.77.1348B,C); Dion.Ar.d.n.2.1(M.3.637C); φύσει κατ' οὐσίαν ὑπάρχει τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, οὕτως καὶ τοῦ υἱοῦ φύσει κατ' οὐσίαν ἐστίν Max.qu.Thal.63(M.90.672C); Jo.D.f.o.1.13(M.94.856B); **vii.** relation to Father and Son implied in formulae and doxologies θεὸς...ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν· ἐπὶ πάντων μὲν ὡς πατήρ, ὡς ἀρχὴ καὶ πηγή· διὰ πάντων δὲ διὰ τοῦ λόγου· ἐν πᾶσι δὲ ἐν τῷ π. τῷ ἁγίῳ Ath.ep.Serap.1.28(M.26.596A); σὺν ἁγίῳ π., δι' ἑνὸς υἱοῦ, ἕνα θεὸν καταγγέλλομεν Cyr.H.catech.16.4; v. διά, ἐν, μετά, σύν; ref. 2Cor.13:13, Cyr.thes.34(5^{1}.358E); **viii.** analogies and metaphors of relationship of H. Ghost to Godhead τρίτον περὶ τὰ τρίτα οὐκ ἄλλως ἔγωγε ἐξακούω ἢ...τρίτον...εἶναι τὸ ἅγιον π. Clem.str.5.14(p.395.16; M.9.156B); moon in rel. to sun of righteousness, Eus.p.e.7.15 (325B; M.21.549B); compared with human π., Ath.ep.Serap.1.22 (M.26.581C); as ψυχή of Godhead, Eulog.Al.fr.Trin.2.5(p.365); as βλαστός and ἄνθος of Godhead, Dion.Ar.d.n.2.7(M.3.645B); as light from light, Athenag.leg.24.2(M.6.945B); Gr.Nyss.Maced.2(M.45.1304A); Jo.D.f.o.1.8(M.94.833A); **4.** procession of H. Ghost, v. ἐκπορεύω, ἐκπόρευσις, ἐκπορευτικός; cf. *in eo fonte, de quo natus est filius, vel procedit spiritus sanctus*, Or.princ.1.2.13(p.48.4; M.11.144C); *filium generat pater et sanctum spiritum profert*, ib.2.2.1(p.111.29; 186C); ἅγιον π. προσέθηκα· ἀλλ' ἅμα καὶ πόθεν καὶ διὰ τίνος ἧκεν ἐφήρμοσα Dion.Al.ap.Ath.Dion.17(p.58.18; M.25.504C); Eus.e.th.3.5 (p.161.21; M.24.1009B); †Ath.exp.fid.4(M.25.208A) cit. s. ἀεί; of God, but not by filiation, id.ep.Serap.1.25(M.26.588C); heret. προστάγματι τοῦ πατρός, ἐνεργείᾳ δὲ τοῦ υἱοῦ γενόμενον Eun.apol.25(M.30.861D); ib.28(868B); Gr.Naz.or.20.11(M.35.1077C), ib.30.19(p.138.11; M.36.128C) citt. s. πρόειμι (ibo); ib.39.12(348B) cit. s. ἐκπορευτῶς; ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστι, καὶ τοῦ Χριστοῦ ἐστι Gr.Nyss.Maced.2(M.45.1304A); Symb. Nic.-CP(p.80.12; H.2.288B); Diod.Rom.8:11(p.92.4); Cyr.Jo.9.1(4.824B) cit. s. πρόειμι (ibo); ἐν δὲ τῷ υἱῷ φυσικῶς τε καὶ οὐσιωδῶς διῆκον παρὰ πατρὸς τὸ π. id.thes.34(5^{1}.340A); typified by formation of Eve acc. Meth., ‡Gr.Nyss.imag.(M.44.1329D); double procession (Latin doctrine) interpreted as meaning οὐκ αἰτίαν τὸν υἱὸν...τοῦ π. ... μίαν γὰρ ἴσασιν υἱοῦ καὶ π. τὸν πατέρα αἰτίαν· τοῦ μὲν κατὰ τὴν γέννησιν· τοῦ δέ, κατὰ τὴν ἐκπόρευσιν· ἀλλ' ἵνα τὸ δι' αὐτοῦ προϊέναι δηλώσωσι Max.opusc.(M.91.136A); denied ἐκ τοῦ υἱοῦ δὲ τὸ π. οὐ λέγομεν Jo.D.f.o.1.8(M.94.832B).

B. attributes; **1.** lists of attributes, Bas.Spir.22(3.19Bff.; M.32.108ff.); Gr.Nyss.Maced.10(M.45.1313B); Epiph.anc.70(p.87.22; M.43.148A); Didym.Trin.2.1(M.39.452C); Jo.D.f.o.1.8(M.94.821B); **2.** unity, 1Clem.46.6; Clem.paed.1.6(p.115.11; M.8.300B); id.str.5.6 (p.352.12; M.9.65A); Ath.ep.Serap.1.20(M.26.580A); ἕν ἐστι τοῦτο τὸ ...π., ἀδιαίρετον, πολυδύναμον Cyr.H.catech.4.16; ‡Cyr.Trin.10(6^{3}.16D; M.77.1144D); **3.** unchanging continuance, Ath.ep.Serap.1.27 (M.26.593A); **4.** sharing other attributes of God ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον ib.1.26(589C); Cyr.ador.1(1.9E); μεθεκτόν ἐστι καὶ οὐ μετέχον Ath.ep.Serap.1.27(593A); φύσει ἅγιον Bas.Eun.3.2(1.274C; M.29.660C); φύσει ἀγαθόν ib.(1.273E; M.660A); as δόξα, Didym.Trin.2.1(M.39.452C); as incorporeal, Bas.Spir.22(3.19B; M.32.108A); Anast.S. hod.2(M.89.56B) cit. s. I supra; **5.** lordship κύριον καὶ ἡγεμονικὸν... π. Clem.str.6.17(p.512.4; M.9.388B); κύριον καὶ ζωοποιόν Symb.ap. Epiph.anc.118(p.147.12; M.43.232D); Symb.Nic.-CP(p.80.12; H.2.288B); αὐτοκύριος Jo.D.f.o.1.13(M.94.856B); **6.** as life-giver (creative and redemptive) προσλαβόμενος [sc. Adam recapitulated in Christ] τὸ ζωοποιοῦν π., εὑρήσει τὴν ζωήν Iren.haer.5.12.2(M.7.1153B); π. ζωοποιὸν λέγεται· ὁ ἐγείρας γάρ, φησίν, Ἰησοῦν...ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ ὑμῶν σώματα Ath.ep.Serap.1.23(M.26.584B); Bas.Eun.3.4(1.276B; M.29.665A); τὸ ζωοποιοῦν τὰ πάντα Gr.Nyss.Eun.2(2 p.376.31; M.45.557C); Symb.ap.Epiph.anc.118 cit. s. 5 supra; Symb.Nic.-CP (p.80.12; H.2.288B); Didym.Trin.2.1(M.39.452B); **7.** as power of Father, Jo.D.f.o.1.11(M.94.849A); **8.** as image of God, Eus.e.th.3.5 (p.163.10; M.24.1012C); as image of Son, Gr.Thaum.symb.(p.3.8; M.10.985A); Ath.ep.Serap.1.24(M.26.588B); εἰκὼν μὲν θεοῦ Χριστός, ...εἰκὼν δὲ υἱοῦ τὸ π. Didym.(‡Bas.)Eun.5(1.302A; M.29.724C); ὁμοίωσις...φυσικὴ τοῦ υἱοῦ τὸ π. ἐστι Cyr.dial.Trin.7(5^{1}.639B); εἰκὼν ...τοῦ υἱοῦ τὸ π., δι' οὗ ὁ Χριστὸς ἐνοικῶν ἀνθρώπῳ δίδωσιν αὐτῷ τὸ κατ' εἰκόνα Jo.D.f.o.1.13(M.94.856B); **9.** perfection, Bas.Eun.3.5(1.276D; M.29.665B); Gr.Nyss.Eun.2(2 p.378.10; M.45.560B); **10.** derivation of π. from πᾶν νεῦμα: δι' αὐτὸ ὡς νεῦμα ὀξέως παντὶ νεῦον καὶ κινούμενον Anast.S.hod.2(M.89.56B).

C. credal πιστεύομεν...καὶ εἰς τὸ ἅγιον π. Symb.Nic.(325)(p.45.1; M.20.1540C); Symb.Ant.(341)1(p.249.6; M.26.721A); τὸ π. τὸ ἅγιον τὸ εἰς παράκλησιν καὶ ἁγιασμὸν καὶ τελείωσιν τοῖς πιστεύουσι διδόμενον ib.2(p.249.26; 724A); τὸν παράκλητον, τὸ π. τῆς ἀληθείας ib.3(p.250.17; 725A); ib.4(p.251.12; 725C); Symb.Ant.(345)1(p.252.1; M.26.728C); Symb.Sirm.1(p.254.28; M.26.736B); ὁ δὲ παράκλητος τὸ π. τὸ ἅγιον δι' υἱοῦ ἀποσταλὲν ἦλθε κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν Symb.Sirm.2 (p.257.26; 744A); εἰς ἓν ἅγιον π., τὸν παράκλητον, τὸ λαλῆσαν ἐν τοῖς προφήταις Symb.Hier.(M.33.533B); τὸ π. τὸ ἅγιον, τὸ κύριον καὶ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν Symb.ap.Epiph.anc.118(p.147.11; M.43.232D); Symb.Nic.-CP(p.80.12; H.2.288B).

D. in OT teaching οἱ πάντες Ἑβραίων θεολόγοι, μετὰ τὸν ἐπὶ πάντων θεόν, καὶ μετὰ τὴν πρωτότοκον αὐτοῦ σοφίαν, τὴν τρίτην καὶ ἁγίαν δύναμιν, ἅγιον π. προσειπόντες, ἀποθειάζουσιν, ὑφ' οὗ καὶ ἐφωτίζοντο θεοφορούμενοι Eus.p.e.7.15(326A; M.21.552A); ἡ παλαιὰ... π. ἅγιον ἐν ἰδίῳ προσώπῳ καὶ ὑποστάσει ἰδίᾳ, κεχωρισμένως τοῦ θεοῦ οὐκ ἠπίστατο· π. δὲ ἅγιον ἐκάλει, ἤτοι π. θεοῦ, τὴν χάριν αὐτοῦ, ἢ τὴν ἐπιστασίαν...ἢ τὴν περί τι διάθεσιν Thdr.Mops.Ag.2:1–5(M.66.485A).

E. H. Ghost in rel. to Son; **1.** identified with Wisdom ὁ θεὸς διὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ τῆς σοφίας ἐποίησε τὰ πάντα. τῷ γὰρ λόγῳ αὐτοῦ ἐστερεώθησαν οἱ οὐρανοί καὶ τῷ π. αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν Thphl. Ant.Autol.1.7(M.6.1036A); cf. *sapientia quae est spiritus*, Iren.haer.4.20.3(M.7.1033C); **2.** identified with Logos and Wisdom, Thphl. Ant.Autol.2.10(M.6.1064C); Ar.Thal.fr.2.25 ap.Ath.syn.15(p.243.6; M.26.708B); **3.** not among things created through Logos (Jo.1:3), v. supra A.3.b; **4.** to be subordinated to Son at parousia, Eun. apol.27(M.30.865A); **5.** operations point to, and depend upon, Son, Clem.prot.1(p.6.14; M.8.60A); πᾶσαι δὲ αἱ δυνάμεις τοῦ π. ... συντελοῦσιν εἰς τὸ αὐτό, τὸν υἱόν id.str.4.25(p.317.24; M.8.1365A); ἔνθα ὁ λόγος, ἐκεῖ καὶ τὸ π. Ath.ep.Serap.3.5(M.26.632B); ἡ αὐτὴ δὲ ἡ διακονία τοῦ π. καὶ τοῦ λόγου Epiph.anc.69(p.87.2; M.43.145B); λαλεῖ ἐν ἁγίοις Χριστός, λαλεῖ τὸ π. ... ἰᾶται Χριστός, ἰᾶται τὸ π. ... ἁγιάζει